

Nota van beantwoording

Over zienswijzen op Ontwerp

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028

en Verordening

Vastgesteld door Provinciale Staten van Utrecht in de vergadering van 4 februari 2013

Inhoudsopgave

Doel en opzet Nota van beantwoording	6
Status van deze nota	6
Leeswijzer	6
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	8
Paragraaf 1.1 Utrecht, een blijvend aantrekkelijke provincie	8
1.1/2 keuze voor tijdshorizon 2028	8
Paragraaf 1.2 Doel en overleg	8
1.2/2 gevoerd overleg	8
Paragraaf 1.4 Status PRS en PRV	8
1.4/2 herijking.....	8
Paragraaf 1.6 PlanMER en Watertoets	9
1.6/1 planMER	9
Paragraaf 1.8 Samenhang.....	12
1.8/2 samenhang regio.....	12
Paragraaf 1.10 Kaarten.....	13
1.10/1 kaarten algemeen	13
Hoofdstuk 2 Voorgenomen ontwikkeling 2028	14
Paragraaf 2.2 Hoofddijnen van de voorgenomen ontwikkeling tot 2028	14
2.2/1 hoofddijnen voorgenomen ontwikkeling	14
2.2/2 prioritaire keuzes	15
Paragraaf 2.3 Voorgenomen ontwikkeling pijler duurzame leefomgeving.....	15
Paragraaf 2.5 Voorgenomen ontwikkeling pijler landelijk gebied met kwaliteit	15
Paragraaf 2.6 Visiekaart	15
2.6/1 visiekaart algemeen	15
2.6/2 visiekaart stedelijk- algemeen.....	16
2.6/3 visiekaart stedelijk - vestigingsmilieus	16
2.6/5 visiekaart stedelijk - A12-zone	16
2.6/6 visiekaart stedelijk – AUB-lijn.....	17
2.6/7 visiekaart landelijk gebied.....	18
Hoofdstuk 3 Sturing.....	21
Paragraaf 3.1 De provinciale rol	21
3.1/1 sturing algemeen.....	21
3.1/2 sturing provinciale rol	22
Paragraaf 3.2 Provinciaal belang	26
3.2/1 provinciaal belang algemeen	26
3.2/2 provinciaal per belang.....	26
Paragraaf 3.3 Van toetsingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie	26
Paragraaf 3.4 Ruimtelijke kwaliteit	29
Hoofdstuk 4 Een duurzame leefomgeving.....	30
Paragraaf 4.1 Het bodem- en watersysteem	30
Paragraaf 4.1.1 Duurzaam bodemgebruik.....	30
4.1.1/1 duurzaam bodemgebruik.....	30
4.1.1/2 structuurvisie ondergrond	30
Paragraaf 4.1.2 Bodemdalingsgevoelig gebied.....	30
4.1.2/1 bodemdaling algemeen.....	30
4.1.2/2 bodemdaling verbod scheuren grasland.....	32
Paragraaf 4.1.3 Beschermingszone drinkwater	33
Paragraaf 4.1.4 Infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug	34

Paragraaf 4.1.5 Waterbergingsgebied	34
Paragraaf 4.1.6 Vrijwaringszone versterking regionale waterkering	34
Paragraaf 4.1.7 Overstroombaar gebied	35
Paragraaf 4.2 Klimaatverandering, gezondheid en veiligheid	36
Paragraaf 4.2.1 Anticiperen op langetermijngevolgen klimaatverandering	37
Paragraaf 4.2.2 Ruimte bieden voor duurzame energie	37
Paragraaf 4.2.2.1 Windenergie	39
4.2.2.1/1 windenergie algemeen	39
4.2.2.1/2 windenergie meer ruimte gewenst	43
4.2.2.1/3 windenergie < 20 meter	46
4.2.2.1/4 opgenomen locaties algemeen	47
4.2.2.1/5 windenergie locatie Abcoude	48
4.2.2.1/6 windenergie locatie Breukelen	49
4.2.2.1/7 windenergie locatie Lage Weide	49
4.2.2.1/8 windenergie locatie Woerden	50
4.2.2.1/9 windenergie locatie Rijnenburg	50
4.2.2.1/10 windenergie locatie ARK	51
4.2.2.1/11 PRV artikel Windenergielocatie en Windturbines stedelijk gebied	53
Paragraaf 4.2.2.2 Energie uit biomassa	54
Paragraaf 4.2.3 Gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving	56
Paragraaf 4.3 Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)	57
Paragraaf 4.3.1 CHS – Historische buitenplaatszones	63
Paragraaf 4.3.2 CHS – Militair erfgoed	69
Paragraaf 4.3.3 CHS – Agrarisch cultuurlandschap	71
Paragraaf 4.3.4 CHS – Archeologie	71
Hoofdstuk 5 Vitale dorpen en steden	73
Paragraaf 5.1 Algemene beleidslijn verstedelijking	73
5.1/1 Algemene beleidslijn verstedelijking	73
5.1/2 systeem rode contour algemeen	76
Paragraaf 5.2 Wonen	77
5.2/1 wonen algemeen	77
5.2/2 woningbouwprogramma	78
5.2/3 keuze 80/20 binnen - buitenstedelijk	80
Paragraaf 5.2.1 Binnenstedelijke woningbouw	80
5.2.1/1 binnenstedelijk algemeen	80
Paragraaf 5.2.2 Toekomstige woonlocatie	81
5.2.2/1 toekomstige woonlocatie algemeen	81
Paragraaf 5.3 Werken	81
5.3/1 werken algemeen	81
5.3/4 PRV artikel 3.5 en 3.6 kantoren	82
5.3.1/1 bedrijventerreinen algemeen	83
5.3.1/2 bedrijventerreinen programma	84
5.3.1/3 bedrijventerreinen convenanten	84
5.3.1/4 bedrijventerreinen herstructurering	86
Paragraaf 5.3.2 Kantoren	88
5.3.2/1 kantoren algemeen	88
5.3.2/2 kantoren nieuwe locaties	89
5.3.2/3 kantoren bestemmingswijziging bestaande	90
Paragraaf 5.3.3 Detailhandel	91
Paragraaf 5.4 Verkeer en vervoer	91
5.4/1 Verkeer en vervoer algemeen	91
5.4/2 Mobiliteitstoets	92
Paragraaf 5.4.1 Wegen	93
5.4.1/1 wegen algemeen	93
5.4.1/2 (Inpassing) planstudieprojecten	93
5.4.1/3 Regionaal wegennet	94

<i>Paragraaf 5.4.2 Fiets en overig langzaam verkeer</i>	97
5.4.2/1 Fiets en overig langzaam verkeer.....	97
<i>Paragraaf 5.4.3 Openbaar vervoer</i>	97
5.4.3/1 Openbaar vervoer	97
Paragraaf 5.5 Regionale uitwerking	98
<i>Paragraaf 5.5.1 Regio Amersfoort</i>	98
5.5.1/03 stedelijk programma Amersfoort - woningbouwlocatie Vathorst West.....	98
5.5.1/04 stedelijk programma Amersfoort - bedrijventerrein	99
5.5.1/05 stedelijk programma Amersfoort - rode contour.....	99
5.5.1/06 stedelijk programma Baarn - algemeen	99
5.5.1/07 stedelijk programma Baarn - rode contour.....	100
5.5.1/09 stedelijk programma Bunschoten - bedrijventerrein	100
5.5.1/11 stedelijk programma Eemnes - algemeen.....	100
5.5.1/13 stedelijk programma Leusden - algemeen	101
5.5.1/14 stedelijk programma Leusden - rode contour.....	101
5.5.1/15 stedelijk programma Soest -algemeen	101
5.5.1/16 stedelijk programma Soest - rode contour	102
5.5.1/18 stedelijk programma Woudenberg - nieuwe woningbouwlocatie.....	103
5.5.1/19 stedelijk programma Woudenberg - bedrijventerrein	103
<i>Paragraaf 5.5.2 Regio Zuid Oost</i>	103
5.5.2/02 stedelijk programma Renswoude -algemeen	103
5.5.2/04 stedelijk programma Rhenen - algemeen	104
5.5.2/05 stedelijk programma Rhenen - rode contour.....	104
5.5.2/06 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - algemeen	105
5.5.2/07 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - bedrijventerrein.....	105
5.5.2/08 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - kantorenlocatie Driebergen-Zeist.....	106
5.5.2/09 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - rode contour.....	107
5.5.2/12 Stedelijk programma Wijk bij Duurstede -algemeen	108
5.5.2/13 Stedelijk programma Wijk bij Duurstede - rode contour	109
<i>Paragraaf 5.5.3 Regio Utrecht</i>	111
5.5.3/02 Stedelijk programma Bunnik - algemeen	111
5.5.3/04 Stedelijk programma Bunnik - bedrijventerrein.....	111
5.5.3/05 Stedelijk programma Bunnik - rode contour.....	112
5.5.3/06 Stedelijk programma De Bilt - algemeen	112
5.5.3/07 Stedelijk programma De Bilt - rode contour	112
5.5.3/08 Stedelijk programma Houten - algemeen	113
5.5.3/10 Stedelijk programma Houten - Eiland van Schalkwijk.....	114
5.5.3/11 Stedelijk programma Houten - rode contour	114
5.5.3/13 Stedelijk programma Nieuwegein - bedrijventerrein	115
5.5.3/16 Stedelijk programma Stichtse Vecht - algemeen	115
5.5.3/22 Stedelijk programma Utrecht - rode contour	116
5.5.3/23 Stedelijk programma Vianen -algemeen.....	118
5.5.3/24 Stedelijk programma Vianen - bedrijventerrein	118
5.5.3/25 Stedelijk programma Vianen - Hoef en Haag	119
5.5.3/29 Stedelijk programma Zeist - algemeen	120
5.5.3/30 Stedelijk programma Zeist - rode contour	122
<i>Paragraaf 5.5.4 Regio West</i>	123
<i>Paragraaf 5.5.4 Regio West</i>	123
5.5.4/02 Stedelijk programma Lopik - algemeen.....	124
5.5.4/03 Stedelijk programma Lopik - rode contour	124
5.5.4/04 Stedelijk programma Montfoort - algemeen	125
5.5.4/05 Stedelijk programma Montfoort - bedrijventerrein.....	126
5.5.4/06 Stedelijk programma Montfoort - rode contour.....	127
5.5.4/07 Stedelijk programma Oudewater - algemeen	128
5.5.4/08 Stedelijk programma Oudewater - rode contour.....	128
5.5.4/09 Stedelijk programma De Ronde Venen - algemeen	128
5.5.4/10 Stedelijk programma De Ronde Venen - bedrijventerrein.....	128

5.5.4/11 Stedelijk programma De Ronde Venen - rode contour	129
5.5.4/12 Stedelijk programma Woerden - algemeen	131
5.5.4/13 Stedelijk programma Woerden - bedrijventerrein.....	133
5.5.4/14 Stedelijk programma Woerden - rode contour.....	134
Hoofdstuk 6 Landelijk gebied met kwaliteit	135
Paragraaf 6.1 Algemene beleidslijn landelijk gebied: ruimte voor dynamiek en kwaliteit	135
6.1/01 Algemene beleidslijn landelijk gebied	135
6.1/02 Kwaliteitsontwikkeling (rood-voor-groen)	135
6.1/03 Nieuwe functies voor stoppende agrarische bedrijven	138
6.1/04 Artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing.....	143
6.1/05 Stedelijke functies in het landelijk gebied.....	144
6.1/07 PRV Artikel Woningen landelijk gebied	145
6.1/10 Artikel Bebouwingsenclaves en -linten	145
6.1/11 Niet-agrarische bedrijven.....	146
Paragraaf 6.2 Kernrandzones	150
6.2/1 Kernrandzones algemeen	150
6.2/2 Kernrandzones geboden rode ruimte	156
6.2/3 Kernrandzones visie	158
6.2/6 PRV artikel Kernrandzone	160
Paragraaf 6.3 Landschap	161
6.3/1 landschap algemeen	161
6.3/2 PRV Artikel Landschap.....	165
6.3/3 Landschap Gelderse Vallei	166
6.3/5 Landschap Rivierengebied	166
6.3/6 Landschap Utrechtse Heuvelrug	167
Paragraaf 6.4 Aardkundige waarden	167
Paragraaf 6.5 Natuur	169
6.5/1 Natuur algemeen	169
<i>Paragraaf 6.5.1 Ecologische Hoofdstructuur.....</i>	<i>171</i>
6.5.1/1 Ecologische Hoofdstructuur algemeen	171
6.5.1/2 Ecologische Hoofdstructuur kaart.....	175
6.5.1/3 Ecologische Hoofdstructuur nee, tenzij	192
6.5.1/4 Ecologische Hoofdstructuur en recreatie.....	195
6.5.1/5 Ecologische Hoofdstructuur en landbouw	196
6.5.1/6 Ecologische hoofdstructuur nabijheid	197
6.5.1/7 Ecologische Hoofdstructuur en verdroging.....	197
6.5.1/8 Ecologische hoofdstructuur i.r.t. AVP gebiedsprojecten	197
6.5.1/9 PRV Artikel Ecologische hoofdstructuur	199
<i>Paragraaf 6.5.2 Groene contour.....</i>	<i>200</i>
6.5.2/1 Groene Contour algemeen.....	200
6.5.2/2 Groene contour kaart.....	203
6.5.2/3 Groene contour rood-voor-groen	205
6.5.2/4 PRV Artikel Groene contour	207
<i>Paragraaf 6.5.3 Natuurwaarden buiten EHS en groene contour</i>	<i>208</i>
6.5.3/1 Natuurwaarden buiten EHS en groene contour kaart	208
6.5.3/2 Natuurwaarden buiten EHS en groene contour ontbreken prov. Beleid.....	213
6.5.3/3 Weidevogelkerngebieden	214
Paragraaf 6.6 Landbouw.....	215
6.6/1 Landbouw algemeen	215
<i>Paragraaf 6.6.1 Landbouwgebieden</i>	<i>216</i>
6.6.1/1 Landbouwgebieden algemeen	216
6.6.1/2 Omvang agrarische bouwpercelen groter 1,5 ha	219
6.6.1/3 Definitie grondgebonden landbouw	222
6.6.1/4 geen nieuwvestiging agrarische bedrijven	225
6.6.1/5 tweede agrarische bedrijfswoning	226
6.6.1/6 (omschakeling naar) intensieve veehouderij	226

6.6.1/7 verbreding landbouw	227
6.6.1/8 PRV Artikel Agrarische bedrijven	228
<i>Paragraaf 6.6.2 Landbouwkerngebieden</i>	<i>229</i>
<i>Paragraaf 6.6.3 Glastuinbouw</i>	<i>233</i>
6.6.3/1 glastuinbouw solitair	233
6.6.3/2 glastuinbouw concentratiegebieden	233
<i>Paragraaf 6.6.4 Reconstructiegebied</i>	<i>234</i>
6.6.4/1 reconstructiegebied algemeen	234
6.6.4/2 Landbouwontwikkelingsgebied.....	235
6.6.4/3 Extensiveringsgebied.....	235
6.6.4/4 verwevingsgebied	236
Paragraaf 6.7 Recreatie	238
6.7/1 recreatie algemeen	238
<i>Paragraaf 6.7.1 Recreatiezones.....</i>	<i>241</i>
<i>Paragraaf 6.7.2 Bovenlokale recreatieterreinen</i>	<i>247</i>
<i>Paragraaf 6.7.3 Recreatietoervaartnet</i>	<i>251</i>
<i>Paragraaf 6.7.4 Stiltegebieden.....</i>	<i>252</i>
Hoofdstuk 7 Uitvoering.....	253
Paragraaf 7.1 Inleiding	253
Paragraaf 7.3 Uitvoering via ruimtelijk beleid	254
7.3/2 RAP	254
Paragraaf 7.4 Uitvoeringsacties.....	254
Bijlage: Gebruikte begrippen en afkortingen	256
Inhoudsopgave op naam indiener zienswijze.....	257
Inhoudsopgave aan de hand van nummers	265

Doel en opzet Nota van beantwoording

Status van deze nota

De voorliggende Nota van beantwoording gaat over de zienswijzen die zijn ingediend tegen de Ontwerp Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028, de Ontwerp Provinciale Ruimtelijke Verordening 2012 en het bijbehorende planMER. De Ontwerpen zijn op 20 maart 2012 vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht. De Ontwerpen hebben van dinsdag 3 april tot en met maandag 14 mei ter inzage gelegen, zowel op papier als digitaal via www.puzzelenmetdeprovincie.nl en via de landelijke site www.ruimtelijkeplannen.nl.

In de periode van ter inzage legging hebben wij 290 zienswijzen ontvangen. Een deel daarvan is door meerdere personen ondertekend. Gezamenlijk hebben de indieners 1280 punten ingebracht waarvoor de voorliggende Nota van beantwoording een reactie en advies bevat. Deels zijn deze punten samengenomen.

Op 24 en 27 september en 1 oktober 2012 hebben wij hoorzittingen georganiseerd. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend is voor de hoorzitting uitgenodigd. Bij de uitnodiging zat een verwijzing naar de door het college van Gedeputeerde Staten (GS) conceptversie van deze Nota van beantwoording. In de conceptversie was aangegeven wat het eerste oordeel was van GS over de diverse zienswijzen. Ongeveer 70 indieners van zienswijzen hebben gebruik gemaakt van de hoorzitting. Mede naar aanleiding van wat aan de orde is gesteld bij de hoorzittingen hebben Provinciale Staten (PS) in november nog diverse locaties bezocht die onderwerp waren in zienswijzen.

Op 4 februari 2013 heeft PS de PRS en PRV vastgesteld. Daarbij is tevens deze definitieve versie van de Nota van beantwoording vastgesteld.

Leeswijzer

In deze Nota van beantwoording is dezelfde hoofdstukindeling aangehouden als in de Structuurvisie. In deze nota zijn binnen de hoofdstukken alleen die paragrafen en onderwerpen opgenomen waarover zienswijzen binnen zijn gekomen. Daarmee beslaat deze nota niet de gehele structuurvisie. Over het hoofdstuk 1 uit de structuurvisie zijn bijvoorbeeld alleen opmerkingen binnen gekomen over de paragrafen 1.1, 1.2, 1.4, 1.6, 1.8 en 1.10. In deze nota zijn dan ook alleen die paragrafen terug te vinden.

De zienswijzen over de voor de PRS gemaakte planMER hebben we gekoppeld aan de paragraaf in de PRS die over de planMER gaat: paragraaf 1.6. Daar zijn dus alle opmerkingen over de beoordeling van het nieuwe ruimtelijk beleid op de milieueffecten terug te vinden, ook als deze opmerkingen betrekking hebben op bijvoorbeeld natuur of landbouw. We hebben hiervoor gekozen, omdat de planMER een apart document is en op deze manier alle opmerkingen over dit document overzichtelijk bij elkaar staan.

Voor de beantwoording van de zienswijzen hebben we gebruik gemaakt van een vast stramien. Daarbij is de indeling gebaseerd op de onderwerpen uit de PRS en niet op de personen of instanties die een zienswijze hebben ingediend. We hebben deze keuze gemaakt om dubbele teksten en verwijzingen te voorkomen.

Het stramien ziet er als volgt uit:

Zienswijze van: Hier wordt door een nummer aangegeven wie de beschreven zienswijze heeft ingediend. Achter in deze nota zijn twee overzichten opgenomen: een alfabetische op naam van de indieners van de zienswijzen die verwijst naar het nummer dat een zienswijze heeft gekregen en de paragrafen waarin de zienswijzen wordt beschreven, en een overzicht op nummer.

Samenvatting: Hier wordt de zienswijze inhoudelijk samengevat. Als er meerdere personen of instanties over een zelfde onderwerp een zienswijze hebben ingediend, wordt alleen als daartoe aanleiding bestaat verduidelijkt wie welke argumenten heeft ingebracht. Er kan ook sprake zijn van een samenvoeging van het totaal van de ingebrachte argumenten, zonder dat daarbij onderscheid wordt gemaakt naar indiener.

Reactie PS: Hier is de reactie van PS op de betreffende zienswijze opgenomen.

Besluit PS: Hier is aangegeven of PS hebben besloten om naar aanleiding van de zienswijze de Ontwerp-PRS of -PRV aan te passen.

Hoofdstuk 1 Inleiding

Paragraaf 1.1 Utrecht, een blijvend aantrekkelijke provincie

1.1/2 keuze voor tijdshorizon 2028

zienswijze van: 046, 113

Samenvatting: Ten opzichte van het voorontwerp is de tijdshorizon van de PRS gewijzigd van 2025 in 2028, zonder dat hieraan inhoudelijk gevolg aan is gegeven. Onduidelijk is wat de verder gelegen tijdshorizon voor de kwantitatieve kant van de verschillende planonderdelen (woningen, hectares bedrijventerrein, m² kantoren, etc.) betekent.

Reactie PS: Wij hebben de tijdshorizon afgestemd op die van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Rijk. Wij kiezen voortaan bij alle provinciale strategische plannen voor deze afstemming. Voor het woningbouwprogramma en het programma voor de bedrijven en kantoren heeft dit geen gevolgen. Dit omdat deze programma's iedere 4 jaar worden herijkt. Dan wordt bezien of er nieuwe locaties (binnen en buiten de contour) nodig zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 1.2 Doel en overleg

1.2/2 gevoerd overleg

zienswijze van: 086, 210, 230, , 236

Samenvatting: Betreurd wordt dat de Voorontwerpen van de PRS en PRV niet ter inzage zijn gelegd. Hierdoor konden belanghebbenden hun zienswijze niet indienen. Dit wringt des te meer nu de gemeente haar inwoners vrijwel geen inspraak verleend over de PRS en PRV. Verzocht wordt om bij de verdere procedure van aanpassing en uitwerking van de PRS te worden betrokken en de expertise in de samenleving te benutten.

Reactie PS: Wij hebben er voor gekozen om alvorens de PRS en PRV ter inzage te leggen, eerst overleg te hebben met onze partners: de gemeenten, maatschappelijke organisaties, waterschappen en Rijk. Daarvoor hebben wij de Voorontwerpen opgesteld. De resultaten van dat overleg hebben wij betrokken bij het opstellen van de Ontwerpen. Op de Ontwerpen kon iedereen reageren. De reacties die dat heeft opgeleverd, de zienswijzen, betrekken wij bij het vaststellen van de definitieve PRS en PRV. Dit is een gebruikelijke werkwijze voor ruimtelijke plannen, die naar ons oordeel doelmatig is en een ieder voldoende mogelijkheden biedt inbreng te leveren. Over de wijze waarop gemeenten hun burgers betrekken, gaan wij niet. Bij aanpassing van de PRS en PRV zullen wij uiteraard de daarvoor geldende procedures in acht nemen en daar waar dit opportuun is (de expertise van) partners en inwoners betrekken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 1.4 Status PRS en PRV

1.4/2 herijking

zienswijze van: 050, 118, 230, 264, 298

Samenvatting: De voorgestelde vierjaarlijkse herijking van de PRS roept diverse reacties op. Waardering omdat het voorziet in de gewenste flexibiliteit (o.a. 298). Wel wordt gepleit voor een kortere periode dan vier jaar, zodat sneller kan worden ingespeeld op veranderende marktomstandigheden. (230, 264) Ontwikkelingen in de kernrandzone dienen niet afhankelijk te zijn van een herijking eens in de vier jaar. (264)

Er zijn echter ook bezwaren tegen de herijking ingediend: het terugbrengen van de looptijd van 10 jaar naar 4 jaar geeft maatschappelijk onrust omdat een volgende politieke coalitie er weer veranderingen in kan aanbrengen. (118) Tijdens de hoorzitting heeft de indiener van deze zienswijze

er voor gepleit de PRS voor 10 jaar vast te leggen, zodat de inwoners er vanuit kunnen gaan dat er rust en zekerheid uitgaat van de structuurvisie.

Verder wordt verzocht te verduidelijken hoe herijkingen aan de burgers openbaar worden gemaakt en welke regels gehanteerd zullen worden. Daarnaast wordt gevraagd of de provincie bereid is dan iets naar getroffen inwoners te doen. (50)

Reactie PS: Tot op heden gingen wij voor streekplannen en structuurvisies uit van een ongewijzigd beleid gedurende de gehele planperiode van ongeveer 10 jaar. Wij hebben geconstateerd dat dit een te lange periode is en dat deze keuze nogal eens leidde tot een overaanbod aan vooral de mogelijkheden voor rode ontwikkelingen. Daarom hebben wij besloten om nu al vast te leggen dat wij de PRS en PRV iedere 4 jaar gaan herijken. Daarmee ontstaat een mogelijkheid om het beleid beter af te stemmen op de maatschappelijke behoeften van dat moment. Gelet op het tempo waarin veranderingen zich voordoen die aanleiding kunnen geven voor aanpassing van het beleid in de PRS en de regels in de PRV, lijkt ons een periode van vier jaar alleszins reëel. Mocht zich tussentijds toch een dringende noodzaak tot aanpassing van PRS of PRV voordoen, dan biedt de Wro uiteraard ruimte daarvoor. Dit zullen wij beperken tot ontwikkelingen waarbij sprake is van een dringende maatschappelijke behoefte.

Het strikt vastleggen van de structuurvisie voor een periode van 10 jaar is niet reëel. Dat maakt immers het inspelen op gedurende die periode zich voordoende maatschappelijke behoeften onmogelijk. Daarnaast wijzen wij er op dat de herijking juist tot gevolg heeft dat wijzigingsprocedures die tot op heden verspreid over de planperiode plaatsvonden, nu meer geconcentreerd bij de herijking opgepakt worden.

Als de herijking leidt tot aanpassing van de PRS en/of PRV, dan zal uiteraard de daarvoor geldende wettelijke procedure gevolgd worden. Het kunnen indienen van zienswijzen maak deel uit van die procedure. Dit geldt ook voor eventuele beleidswijziging voor de door de indiener 050 bedoelde gebieden in Vianen. Voor ons is er nu geen reden om te spreken over getroffen. Voor ontwikkelingen in de kernrandzone biedt de PRV al ontwikkelruimte die los staat van de herijking (zie artikel Kernrandzones).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 1.6 PlanMER en Watertoets

1.6/1 planMER

Zienswijze van: 012, 169

Samenvatting: De waterbergingslocatie bij Veenendaal overlapt het aan te wijzen Natura2000-gebied Binnenveld. Indiener 012 vraagt de uitkomst van de discussie met commissie-MER over het bestemmingsplan Buitengebied wat mede over deze locatie gaat te betrekken bij de PRS. Indiener 169 mist opname van de voortoets, mede in relatie tot de Nieuwkoopse plassen en in relatie tot de gevolgen voor Natura2000 van de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrariërs.

Reactie PS: De PRS initieert bij haar beleidsdoelen niet overal een concrete activiteit. Dit geldt ook voor de waterbergingslocaties. De PRV geeft wel een verbod op activiteiten welke een waterbergingslocatie aldaar onmogelijk maken. Dit betekent dat een groot scala aan andere activiteiten en wijze van uitvoeringen mogelijk blijven bij deze beleidsdoelen. Ook natuurbestemmingen kunnen hier onder vallen. De bedoelde locatie is al in eerdere besluitvorming (Structuurvisie 2005-2015) opgenomen als waterberging. De PRS kent op dat punt geen gewijzigde beleidsvoornemens voor dat gebied. Vanwege het ontbreken van het initiëren van de activiteit en het niet wijzigen van beleidsvoornemens met mogelijk grote gevolgen voor het milieu zijn de (verbods)bepalingen in de PRV niet van een (project)MER voorzien. Het aangehaalde gemeentelijk bestemmingsplan is het eerste plan wat daadwerkelijk voorziet in de waterberging. De analyse van mogelijke effecten van beleidsvoornemens op natuurgebieden, specifiek Natura2000, kan scherper worden weergegeven. De planMER zal, mede naar aanleiding van de advisering van de Commissie

voor de MER, worden aangevuld met een globale toets van de beleidsvoornemens uit de PRS op Natura2000-gebieden.

Besluit PS: Aanscherpen en aanvullen van de planMER, met name gericht op effecten van beleidsdoelen op Natura2000-gebieden.

Zienswijze van: 160

Samenvatting: De planMER vermeldt geen alternatieven in beleid. Is de stelling dat de provincie geen krimp kent ook houdbaar in het latere deel van planperiode? Er is (ook in PRS) geen beschrijving van provinciegrens overschrijdende ontwikkeling zoals vanuit Gelderland. Denk aan het Binnenveld en de EHS aan beide zijden van de provinciegrens. Maatregelen en ambities op het terrein van duurzame energie zijn vaag en teleurstellend.

Reactie PS: Een planMER kan gebruikt worden om een set van alternatieven te onderzoeken op milieu-effecten. Mede op basis van die uitkomsten kan dan via de structuurvisie een keuze gemaakt worden uit deze alternatieven. In het proces bij de PRS zijn deze keuzes al gemaakt en houdt de planMER een spiegel voor over wat de mogelijke gevolgen van deze keuzes kunnen zijn. Alternatieven aandragen is daarmee niet in alle gevallen zinvol. Of er in het latere deel van de planperiode alsnog krimp optreedt is niet te overzien. De planMER is dan ook positief over de vierjaarlijkse herijking van het beleid om deze te laten aansluiten bij gewijzigde omstandigheden. Vooralsnog blijkt uit divers onderzoek dat er nog steeds een grote vraag naar woningen zal bestaan in de provincie. Bij het opstellen van de PRS zijn de ruimtelijke visies van de buurprovincies betrokken en onderling besproken. Ook met betrekking tot natuur in het Binnenveld. Afstemming over de begrenzing van de EHS in het Binnenveld was nog gaande ten tijde van afronding van de planMER. De aanvulling op de planMER gaat in op de effecten van de PRS op Natura2000, zoals het Binnenveld. Waar Natura2000-gebieden de provinciegrens overschrijden zijn de effecten op naburige gebieden meegenomen. Laatste aanpassingen in de begrenzing van de EHS konden niet meegenomen worden in de planMER. Deze doen echter niets af aan de gemaakte analyse in de aanvulling.

De planMER heeft de maatregelen en ambitie ten aanzien van duurzame energie beschouwd en geeft hierover haar oordeel. Het opstellen van verdergaande maatregelen is geen onderdeel dat thuis hoort in een planMER. Op basis van het oordeel van de planMER kan worden overwogen in de PRS ambities of maatregelen te wijzigen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 169

Samenvatting: De onderbouwing van het standpunt (in de PRS) dat voorzetting van het huidige beleid voldoende verruiming biedt voor de agrarische sector en voldoende instrumentarium biedt om een duurzame gezonde bedrijfsvoering te bereiken ontbreekt. Of andere instrumenten dan omvang bouwpercelen (zoals multifunctionaliteit en groenblauwe diensten) voldoende zijn wordt niet onderbouwd. Indiener stelt dat de grenzen van wat mogelijk is snel worden bereikt. Inzicht wordt gevraagd in de relatie tussen duurzaam landschaps- en natuurbeheer, klimatologische veranderingen en een blijvend rendabele bedrijfsvoering van agrarische en recreatiebedrijven. Deze vraag was ook gesteld bij de notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Reactie PS: De ingebrachte reacties op de notitie R&D zijn verwerkt. Om de planMER zo compact mogelijk te houden is geen aparte Nota van beantwoording op de R&D opgesteld. De daarbij gemaakte opmerkingen zijn wel meegenomen, zoals die ten aanzien van het betrekken van bedrijfsvoering van recreatiebedrijven naast die van de landbouwbedrijven. Gezien het abstracte schaalniveau van de PRS en planMER zijn deze niet op perceelniveau uitgewerkt. Niet duidelijk is welke grenzen indiener bedoelt of door wie deze zijn bepaald. De PRS richt zich niet op andere dan provinciale ruimtelijke instrumenten.

De PRS biedt voldoende ruimtelijke mogelijkheden voor een gezonde bedrijfsvoering; ook bij agrarisch natuurbeheer of verbrede landbouw. Deze conclusie is, zoals gesteld zonder

perceelsgewijze toetsing, gebaseerd op de behoefte van een fors gezinsbedrijf van circa 300 NGE equivalent. Hierbij is aangesloten bij de landbouwvisie en daartoe opgestelde onderzoeken. De verwachte gevolgen van klimaatverandering zijn meegenomen bij de klimaateffectkaarten, ook hier niet op perceelniveau. De planMER heeft zich in hoofdzaak gericht op de grote ruimtelijke ingrepen en beleidsvoornemens in de PRS op het abstractieniveau van de PRS. De gevraagde analyse past niet bij het abstractieniveau van dit ruimtelijk plan. Zo wordt in paragraaf 4.2.1 van de PRS met betrekking tot klimaatverandering kort geschetst welk beleid voor diverse beleidsdoelen is opgenomen. Dit is bewust kort gehouden, omdat het op provinciaal niveau maar beperkt ruimtelijk relevant is. De planMER heeft zich hierbij qua abstractieniveau aangesloten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 232

Samenvatting: Wat is de aanleiding voor een planMER, verwacht de provincie later een projectMER of verwacht de provincie dat de activiteiten die uit deze structuurvisie voortvloeien gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden? Indiener heeft in de PRS geen projecten of activiteiten gezien die hiervoor in aanmerking komen. De planMER vraagt voorkennis en inzicht in de benutte informatie. Waar zijn de documenten te vinden waarnaar verwezen wordt en over welke ateliers en werksessies wordt gesproken? Wat is het belang van hoofdstuk duurzame energie? Verwacht de provincie grote ruimtelijk gevolgen, naast windenergie? Indiener geeft aan windturbines in Woerden niet aanvaardbaar te vinden. Indiener vraagt ten slotte toelichting op de tekst dat de LER uitgewerkt wordt met de sector. Wie is 'de sector'?

Reactie PS: De planMER is in hoofdzaak gericht op het provinciale bestuur bij de ontwikkeling van de PRS. De PRS initieert bij haar beleidsdoelen niet overal een concrete activiteit. Veelal blijft een groot scala aan andere activiteiten en wijze van uitvoeringen mogelijk bij de uitwerking van de beleidsdoelen. Vanwege het ontbreken van het initiëren van een activiteit zijn de beleidsdoelen niet van een (project)MER voorzien. Naar verwachting is het gemeentelijk bestemmingsplan (of een ander ruimtelijk plan) het eerste plan wat daadwerkelijk voorziet in een (project)MER. De planMER bevat een overzicht van de gebruikte documenten (bronnen). Met terzake deskundigen zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd om de milieugevolgen van de PRS goed in beeld te krijgen. Dat gebeurde in ateliers en werksessies. Gezien de discussies omtrent duurzame energie en landschap ten tijde van de ontwikkeling van de PRS, heeft de planMER extra aandacht besteed aan dit onderwerp. Voor de reactie op het opnemen van een locatie van windenergie te Woerden wordt verwezen naar de beantwoording van desbetreffende zienswijze. Met de sector worden in dit verband de landbouworganisaties (zoals LTO) bedoeld waarmee geregeld overleg is over het landbouwbeleid van de provincie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Graag expertsessies in hoofdstuk EHS aanvullen met extern te houden toets of de provincie aan haar internationale verplichtingen kan voldoen. Indiener onderschrijft de aanbeveling het verloop van de biodiversiteit te monitoren.

Reactie PS: De planMER heeft zich gericht op de beleidsdoelen in de PRS. Bezien is welke criteria gehanteerd zijn bij het begrenzen van de EHS. Het kunnen voldoen aan internationale verplichtingen is beschouwd als een logisch criterium. Of daadwerkelijk aan de verplichtingen zal worden gehouden ligt buiten de planMER en zal onderdeel moeten uitmaken van de door de planMER aanbevolen monitoring. Overigens is de planMER aangevuld met een globale toets van de beleidsvoornemens uit de PRS op Natura2000-gebieden.

Besluit PS: Aanscherpen en aanvullen van de planMER, met name gericht op effecten van beleidsdoelen op Natura2000-gebieden.

Paragraaf 1.8 Samenhang

1.8/2 samenhang regio

zienswijze van: 160

Samenvatting: De afstemming met ruimtelijke structuurvisies en plannen van de aangrenzende provincies ontbreekt. Zo ontbreken vervoerslijnen naar de Betuwe en is het ruimtelijke beheer van delen van het Binnenveld verschillend. Ook wordt gewezen op de fileproblematiek bij de Rijnbrug, waarbij de problemen liggen in de financiering, maar vooral in het ontbreken van provinciale samenwerking en het Rijk. Verder wordt gewezen op plannen voor de bouw van een hoge silo op een bedrijventerrein in de gemeente Buren.

Reactie PS: Wij hebben bij het opstellen van de PRS de ruimtelijke visies van buurprovincies betrokken en ook met hen overlegd. Ook over het Binnenveld overleggen wij met Gelderland. Wij zorgen hierbij bijvoorbeeld voor afstemming van het natuurbeheer. Het overleg over de begrenzing van de EHS in het Binnenveld loopt nog, wat ook tot uitdrukking komt in het apart voor dit gebied opgenomen object uitwerking op de natuurkaart in de Ontwerp-PRS. Er is in algemene zin wel enig verschil in sturingsfilosofie tussen de provincies Utrecht en Gelderland en daarmee enig verschil in regels, bijvoorbeeld ten aanzien van de landbouw. Wellicht dat de indiener hierop doelt. Ook op dit punt zorgen wij zoveel als mogelijk voor afstemming, maar wel ieder binnen de eigen sturingsfilosofie.

Voor de gehele PRS geldt dat alleen de regionaal ruimtelijk relevante vervoerslijnen zijn opgenomen. Die bij Wijk bij Duurstede en Rhenen zijn relevant voor de verbinding met de Betuwe. Samen met Gelderland werken wij al aan het oplossen van de fileproblematiek bij de Rijnbrug, en de daarmee samenhangende bereikbaarheids- en leefbaarheidsproblemen in Rhenen. Samen werken we aan een Tidal flow-voorziening, als middellange termijn oplossing. Voor de lange termijn gaan wij, samen met de provincie Gelderland en de regio's (onder meer Food Valley), op zoek naar een meer toekomstbestendige oplossing.

Ruimtelijke ontwikkeling in de gemeente Buren is primair een bevoegdheid van provincie Gelderland. De genoemde ontwikkeling leidt naar ons oordeel niet tot een aantasting van het provinciale ruimtelijk belang van Utrecht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 185

Samenvatting: In de PRS wordt de Economische Visie (oktober 2011) genoemd. Deze visie is onbekend bij indiener (gemeente IJsselstein). De gemeente heeft geen mogelijkheid gehad om op deze visie te reageren en zij is ook niet op de hoogte gebracht van de vaststelling van de visie.

Reactie PS: De economische visie is opgesteld na raadpleging en in overleg met een groot aantal partijen: gemeenten, bedrijven en kennisinstellingen. Ook gemeente IJsselstein is direct in het ambtelijk voortraject betrokken geweest en indirect via het Bestuur Regio Utrecht. Na vaststelling is de visie aan alle betrokkenen gezonden. Overigens is de Economische Visie geen kaderstellend document voor gemeenten. Het geeft de provinciale visie weer.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229

Samenvatting: Ondanks toezeggingen van de provincie dat de Gebiedsvisie Zuidoost Utrecht zou worden betrokken bij de PRS ontbreken concrete inhoudelijke aanwijzingen dat dit feitelijk is gebeurd.

Reactie PS: In tegenstelling tot wat de indiener van de zienswijze veronderstelt, is de Gebiedsvisie Zuidoost Utrecht wel betrokken bij het opstellen van de PRS. Wij hebben echter wel een eigen afweging gemaakt, die niet altijd overeenkomt met de Gebiedsvisie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 1.10 Kaarten

1.10/1 kaarten algemeen

zienswijze van: 227, 230

Samenvatting: Bij de kaarten is sprake van overlap: aan gebieden worden verschillende waarden toegekend. Daarbij kunnen conflicterende belangen en verplichtingen gaan optreden. Door stapeling van het sectorale beleid is niet helder welk beleid doorslaggevend zal zijn bij de beoordeling van initiatieven. Een integrale beleidsafweging ontbreekt. Onduidelijk is op welke wijze deze waarden zich tot elkaar verhouden. (227, 230) Een meer integrale benadering voor gebieden zoals het Kromme Rijngebied wordt bepleit. (230)

Reactie PS: De kaarten geven aan met welk beleid rekening moet worden gehouden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Gemeenten kunnen bij het opstellen van hun ruimtelijke plannen met inachtneming van hetgeen in de PRV is opgenomen ontwikkelingen reguleren. Wij bepalen niet op voorhand een verhouding tussen deze waarden en belangen. Dit vooral omdat deze op lokaal niveau en van geval tot geval wezenlijk van elkaar kunnen verschillen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Hoofdstuk 2 Voorgenomen ontwikkeling 2028

Paragraaf 2.2 Hoofdpijnen van de voorgenomen ontwikkeling tot 2028

2.2/1 hoofdpijnen voorgenomen ontwikkeling

zienswijze van: 086

Samenvatting: De PRS is qua ambitieniveau restrictief en realistisch. Indiener waardeert dit. Hij hoopt dat deze beleidslijn ook wordt gehandhaafd als de economische groei weer aantrekt.

Reactie PS: De waardering stellen wij op prijs. Mede omdat de PRS 2028 als tijdshorizon heeft, zijn de ruimtelijke keuzes niet enkel bepaald door de huidige economische situatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229

Samenvatting: In paragraaf 2.2. kan worden verduidelijkt dat recreatie en toerisme in het landelijk gebied in belangrijke mate kunnen bijdragen aan beleving en ontwikkeling van natuur en landschap.

Reactie PS: Met de indiener zijn wij van oordeel dat recreatie en toerisme kunnen bijdragen aan beleving en ontwikkeling van natuur en landschap. Wij beschouwen dit echter niet als een hoofdpijn. En daartoe is paragraaf 2.2 beperkt.

De laatste alinea van paragraaf 2.5 gaat in op de plek van recreatie in het landelijk gebied. Wij zien recreatie (en toerisme) als één van de functies in het landelijk gebied, naast onder andere landbouw en natuur. Alle functies samen dragen bij aan het aantrekkelijke landschap. Aan het bijdragen aan de beleving wordt ook elders in de PRS aandacht besteed, zoals paragraaf 6.5.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Bij de toepassing van de lagenbenadering moet natuur (en eigenlijk ook het landschap) in de eerste laag worden opgenomen.

Reactie PS: De keuze in welke laag een functie wordt geplaatst, wordt bepaald door de dynamiek van de verandering en de mate van vervangbaarheid. In de eerste laag zijn bijvoorbeeld bodem en water ingedeeld: elementen met weinig dynamiek die moeilijk te vervangen zijn. Dit geldt in mindere mate voor natuur. Ook in de huidige structuurvisie 2005 -2015 is natuur niet in de eerste laag opgenomen. In de afgelopen jaren heeft dit goed gefunctioneerd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Waarom wordt niet meteen een integrale 'Omgevingsvisie' gemaakt? Daardoor is een betere afstemming met de andere strategische beleidsvelden mogelijk. Bovendien past een dergelijke 'Omgevingsvisie' ook beter bij de (integrale) 'Omgevingswet'.

Reactie PS: Om praktische redenen hebben wij er voor gekozen ons nu te beperken tot een ruimtelijke structuurvisie: voor de huidige ruimtelijke structuurvisie was een integrale herziening urgent, voor de andere strategische plannen, was deze urgentie bij de start in 2010 niet aanwezig. Voor een goede afstemming hebben wij desalniettemin gezorgd. Een omgevingsplan is hiervoor geen vereiste. Over de Omgevingswet is op dit moment nog veel onduidelijk. Naar verwachting zal deze wet de eerstkomende jaren ook niet in werking treden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 281

Samenvatting: De PRS mist een aanvulling van educatie op het vlak van de natuur. Natuurkennis is de basis van alle innovatie. Ook op het gebied van de landbouw. Onderwijs hierover zal de samenleving duurzamer maken.

Reactie PS: Het belang van educatie op het gebied van natuur en landbouw onderschrijven wij. De PRS is echter een ruimtelijk plan. Educatie kan niet worden gestimuleerd via een ruimtelijke structuurvisie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

2.2/2 prioritaire keuzes

zienswijze van: 233, 250

Samenvatting: Gepleit wordt voor een andere balans tussen de drie pijlers: nog meer inzetten op behoud van de kernkwaliteiten en minder op groei van inwoners en werkgelegenheid. Door groeidoelstellingen kwantitatief te formuleren in termen van een woningbouwprogramma en groei van bedrijventerreinen, leggen deze ontwikkelingen een grote druk op landschap en stedelijk gebied. (250) De pijler over het behouden en versterken van de kwaliteit van het landschap wordt onderschreven. (233)

Reactie PS: De pijlers voor de ruimtelijke ontwikkeling, te weten een duurzame leefomgeving, vitale dorpen en steden en landelijk gebied met kwaliteit, dragen naar ons oordeel alle drie bij aan de ontwikkeling van de aantrekkelijkheid, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van de provincie. Ze moeten in samenhang worden beschouwd, waarbij afhankelijk van de feitelijke situatie sprake kan zijn van accentverschuivingen in de balans. Overigens is het een misvatting dat de groeidoelstellingen kwantitatief zijn. De kwalitatief ruimtelijke mogelijkheden bepalen de groeidoelstellingen. De kwantitatieve weergave is slechts de vertaling daarvan. Wij stellen de ondersteuning voor de pijler over het behouden en versterken van de kwaliteit van het landschap uiteraard op prijs.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 2.3 Voorgenomen ontwikkeling pijler duurzame leefomgeving

zienswijze van: 165

Samenvatting: Gemeld wordt dat hoogwater veilig afgevoerd moet worden. Afvoeren is niet de enige maatregel bij hoogwater. We missen hier het kunnen opvangen en bergen van water bij wateroverlast, zodat niet naar 'benedenstrooms' wordt afgewenteld. Dit vergt (blijvend) aandacht voor water bij ruimtelijke processen.

Reactie PS: Wij zullen de tekst in paragraaf 2.3 op dit punt aanvullen.

Besluit PS: PRS aanpassen door in paragraaf 2.3 te verduidelijken dat naast veilige afvoer ook opvangen en bergen van water van belang is voor een duurzame leefomgeving.

Paragraaf 2.5 Voorgenomen ontwikkeling pijler landelijk gebied met kwaliteit

zienswijze van: 229

Samenvatting: In paragraaf 2.4 ontbreekt aandacht voor recreatie en toerisme als drager van het agrarisch en cultuurhistorisch landschap en natuur. Juist omdat vrije tijd en recreatie als provinciaal belang worden aangeduid is deze aandacht van belang.

Reactie PS: Wij nemen aan dat indiener doelt op paragraaf 2.5. De laatste alinea hiervan gaat in op de plek van recreatie in het landelijk gebied. Wij zien recreatie (en toerisme) als één van de functies in het landelijk gebied, naast onder andere landbouw en natuur, en niet als de drager van het agrarisch en cultuurhistorisch landschap en natuur. Alle functies samen dragen bij aan het aantrekkelijke landschap en dragen dat dus gezamenlijk.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 2.6 Visiekaart

2.6/1 visiekaart algemeen

zienswijze van: 264

Samenvatting: Op de visiekaart ontbreken de dorpen Westbroek en Hollandsche Rading.

Reactie PS: Het gaat hier om een abstracte kaart waarbij geen volledigheid is nagestreefd. Het ontbreken van deze dorpen doet niets af aan de doelstellingen van de kaart. Desalniettemin zullen we de dorpen alsnog opnemen op de visiekaart.

Besluit PS: PRS aanpassen door de kernen Westbroek en Hollandsche Rading op de visiekaart aan te geven.

2.6/2 visiekaart stedelijk- algemeen

zienswijze van: 273

Samenvatting: De substantiële binnenstedelijke woningopgave zal plaatsvinden in Soesterberg. Op de visiekaart is dit gesitueerd bij de kern Soest.

Reactie PS: Wij zijn het met de indiener eens dat de mogelijkheden voor binnenstedelijke woningbouw in de gemeente Soest zich voornamelijk bevinden in de kern Soesterberg. Dit is ook als zodanig terug te vinden in het stedelijk programma (PRS-paragraaf 5.5.1.6). Op de visiekaart geven we in geabstraheerde vorm, op hoofdlijnen, de woningbouwmogelijkheden weer. Daarbij hebben we ervoor gekozen om de aanduiding voor de binnenstedelijke mogelijkheden te situeren bij de hoofdkern van de gemeente.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

2.6/3 visiekaart stedelijk - vestigingsmilieus

zienswijze van: 264, 284

Samenvatting: Van belang is dat op de visiekaart een duidelijker ruimtelijke vertaling wordt gegeven van een situatie die feitelijk al bestaat en aansluit bij het toekomstperspectief van het USP met assen en satellieten. De Bilt herbergt de as Berg en Bosch - De Uithof (264). Ook Nijenrode noemen als kennisinstituut, van economisch belang voor de gemeente Stichtse Vecht en daarbuiten. Op eigen terrein wil het instituut de onderwijsvoorzieningen uitbreiden, passend in het landschap. Indiener hecht er aan dat er in het kader van de ontwikkelingen tot 2028 ook aandacht is voor het kennisinstituut van Nijenrode (284)

Reactie PS: De visiekaart is een globale kaart waarop de door ons voorgestane ontwikkelingen op hoofdlijnen zijn verbeeld. Het USP met assen en satellieten hebben wij abstract weergegeven via de boog-stippellijnen, die de relaties met andere locaties en regio's aangeven. Zoals de tekst al aangeeft speelt de gemeente de Bilt hierin zeker een rol. Wij onderschrijven het belang van Nijenrode als kennisinstituut. Dit wordt ook verwoord in onze economische visie en agenda. Wij zullen dit aanvullen onder paragraaf 2.6.

Besluit PS: Aanpassen PRS door Nijenrode te noemen in paragraaf 2.6.

2.6/5 visiekaart stedelijk - A12-zone

zienswijze van: 011, 209, 210, 236

Samenvatting: Indiener is van mening dat de langetermijnvisie voor de A12 al om beleidskeuzes vraagt vòòr 2025 en dat het daarom in de beleidssectie van de PRS 2013-2028 dient te worden opgenomen. Indiener vraagt om in samenwerking met de regionale partners heldere randvoorwaarden te scheppen voor de ontwikkelstrategie van de A12-zone en het te voeren actief rentmeesterschap. Nadrukkelijk de vraag om vòòr 2025 de regie te nemen bij het organiseren van een slagvaardig publiek samenwerkingsverband rond de A12-zone. (011) Neem heldere randvoorwaarden voor de ontwikkelstrategie van de A12-zone op. Er liggen nu al opgaven die niet kunnen wachten tot na 2025. Geef invulling aan de noodzakelijke meer regulerende en participerende rol en neem daarvoor concrete acties op in het hoofdstuk uitvoering. Neem in de ontwikkelstrategie ook de ontwikkeling van een groene impuls op in een bredere gebiedsvisie en -ontwikkeling van de oostflank van de stad Utrecht. (209) Bezie of de 'Ontwikkellocatie A12-zone'

uiteindelijk niet beter kan worden ontwikkeld dan de locatie Rijnenburg, vanwege de ligging daarvan in Groene Hart en de relatief lage ligging. (210, 236)

Reactie PS: In de PRS geven wij aan dat wij de A12-zone beschouwen als één van de laatste potentiële grote transformatie- en verdichtingslocaties in de provincie voor na 2030. Wij zien deze zone als een realistische ontwikkeling voor de langere termijn. Wij erkennen dat, hoewel het hoofddaccent op ontwikkeling ver weg ligt, deze inhoudelijke koers nu al voorbereiding vraagt. Tegelijkertijd bevestigen de huidige economische omstandigheden dat de ambitie er één is voor de langere termijn. Daarom wordt de komende tijd vooral ingezet op het uitwerken van oplossingen voor een aantal ruimtelijke opgaven in het gebied waarbij vooral de lokale partijen (gemeenten) aan zet zijn. Wij willen in de periode van de Structuurvisie voorkomen dat het ontwikkelperspectief verloren gaat. De regionale overheden zien de periode tot 2020 als een actieve en anticiperende beheerfase zonder grootschalige ontwikkelingen. In het Verstedelijkingsperspectief is aangegeven dat vanaf 2020 eerst de fase van planontwikkeling en vervolgens de fase van ontwikkeling en uitvoering kan starten. Het jaar 2020 is indicatief en afhankelijk van ontwikkelingen in de komende jaren, nieuwe inzichten en eventueel optredende urgenties. Deze zullen in het kader van de A12-zone regelmatig worden gemonitord en geëvalueerd. Omdat in de PRS-periode geen grootschalige ruimtelijke ingrepen worden voorzien, is het niet noodzakelijk het project A12-zone als beleidsobject op te nemen. Volstaan kan worden met vermelding op de visiekaart. Overigens kan dit bij de 4-jaarlijkse PRS-herijking bij gebleken urgentie in het kader van het project A12-zone, alsnog herzien worden. Het feit dat de A12-zone niet is opgenomen als beleidsobject wil niet iets zeggen over de rol die wij als provincie in het project voor onszelf en onze partners zien.

Wij achten de A12-zone geen alternatief voor de locatie Rijnenburg. Bij de totstandkoming van de NV Ontwikkelingsvisie is geconstateerd dat de A12-zone op termijn (na realisatie van de NV-ambities zoals nu opgenomen in de PRS) de laatste grote potentiële verstedelijkingslocatie is. Onderzoeken wijzen uit dat er in de provincie, ook op de langere termijn (na de PRS-planperiode) behoefte blijft aan uitbreiding van de woningvoorraad. Wij achten de A12-zone, aanvullend op de nu in de PRS opgenomen locaties (waaronder Rijnenburg) hiervoor noodzakelijk. Aanvullend merken wij op dat in Rijnenburg bovendien wordt beoogd een bepaald segment toe te voegen die wij in de A12-zone niet beogen. De A12-zone is een ontwikkellocatie met grote economische potenties. De ontwikkeling op langere termijn kan bijdragen aan een duurzame economische versterking van de regio. In het Verstedelijkingsperspectief A12 Centraal hebben partijen een kansrijk en waardevol wenkend perspectief voor de langere termijn beschreven. Een koers waarin een aantal nationale opgaven centraal staat die uitstekend verknoopt zijn met de lokale en regionale opgaven voor de komende decennia. De A12-zone zien wij als een potentiële stedelijke toplocatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

2.6/6 visiekaart stedelijk – AUB-lijn

zienswijze van: 046

Samenvatting: Om de woningbehoefte die niet in de regio Amersfoort geacommodeerd kan worden te laten neerslaan in Almere is het van elementair belang dat Almere middels verschillende vervoersmodaliteiten goed bereikbaar is. Nu nadrukkelijk wordt ingezet op de verbinding Almere - Utrecht/Breda is dit niet gewaarborgd.

Reactie PS: Wij onderschrijven de noodzaak dat Almere, waar onder andere 15.000 woningen aan de oostzijde beoogd zijn als onderdeel van de Schaalsprong, via verschillende modaliteiten goed bereikbaar is. In PRS paragraaf 2.6 is opgenomen dat een goede verbinding Almere-Utrecht (regio's Utrecht en Amersfoort) gewenst is. In de PRS geven wij het belang van de ontbrekende schakel Almere-Utrecht-Breda als totaliteit aan. Daarmee wordt niet bedoeld aan te geven dat het tracé Almere-Utrecht van minder belang is. Overigens is het niet de verwachting dat er in de PRS-periode een railverbinding tot stand komt. Daarom zullen wij nadrukkelijk het belang van een goede (H)OV-verbinding Almere-Utrecht blijven bepleiten.

Van de planstudie A27 tussen Eemnes en Almere voor de auto profiteert zowel Amersfoort als Utrecht. Het deel A27/A1 rond knooppunt Eemnes wordt al aangepakt. Voor het openbaar vervoer geldt dit ook, zij het in mindere mate. Bij opwaardering van het openbaar vervoer op de verbinding Utrecht - Almere ontstaan er ook meer mogelijkheden om vanuit Amersfoort via Hilversum in Almere te komen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

2.6/7 visiekaart landelijk gebied

zienswijze van: 165

Samenvatting: Voor het beleid in Lek/Nederrijn zijn Ruimte voor de Rivier projecten alleen niet genoeg. Ook een hoger veiligheidsniveau en/of een andere afvoerverdeling zijn gewenst.

Reactie PS: Een hoger veiligheidsniveau kan in een aantal gevallen dijkversterkingen inhouden, en daarmee extra ruimtebeslag. Via de AMvB Ruimte van het Rijk worden hier regels voor gesteld ten aanzien van de primaire keringen. Dit is dus geen provinciale verantwoordelijkheid en dus niet iets wat wij in ons ruimtelijk beleid op de visiekaart een plek geven. Een andere afvoerverdeling kan ook grote ruimtelijke impact hebben, denk bijvoorbeeld aan nieuwe ruimte voor de rivierprojecten. Er is evenwel sprake van minder water over de Lek, en meer over de IJssel en Waal, daarom geldt dit dus voor de Lek. Ook hiervoor is er dus geen aanleiding om iets op de visiekaart aan te geven

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Maak binnen de koers 'Geledingszones' een duidelijk onderscheid tussen kwaliteiten per gebied. Zo is het gebied tussen Zeist en Bunnik indertijd alsnog 'opgewaarderd' van Gebiedscategorie LG 1 (Stedelijk uitloopgebied) naar LG 3 (Verwevenheid van functies) juist ook om te voorkomen dat daar gezien aanwezige landschappelijke en ecologische kwaliteiten allerlei ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen zouden plaatsvinden.

Reactie PS: Veel geledingszones 'kennen nu al een prachtige mix van functies en kwaliteiten' (blz. 15 PRS). Wij vinden het niet bij het abstractieniveau van hoofdstuk 2 en de visiekaart horen om deze kwaliteiten afzonderlijk te beschrijven of te visualiseren. Deze worden letterlijk in beeld gebracht in de bij de PRS/PRV behorende thematische kaarten. In het gebied van Zeist en Bunnik, waar de indiener op doelt, gaat het daarbij met name om de kaarten Cultuurhistorie en Natuur. De landschappelijke kwaliteiten zijn in beeld gebracht in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Wij zijn van mening dat wij daarmee voldoende handvatten hebben aangereikt om waarden van en in geledingszones in beeld te brengen, te behouden én te ontwikkelen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Naast de landschappelijke kwaliteiten zouden in de 'koersen' ook de voor een bepaald gebied beoogde ecologische kwaliteiten veel sterker tot uitdrukking moeten komen.

Reactie PS: Landschap en ecologie zijn niet de enige criteria op basis waarvan wij de zeven koersen voor het landelijk gebied hebben gedefinieerd. De koersen schetsen een ontwikkelingsrichting voor een combinatie van functies, zoals landbouw en natuur of natuur en recreatie. Het landschap fungeert daarbij als belangrijke onderlegger en drager van de koersen en gebieden. Het beleid ten aanzien van de functies natuur en landschap komt uitgebreid aan de orde in hoofdstuk 6.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Veranker de koersen in de PRV. Nu blijft onduidelijk welke kaders/toetsingscriteria uiteindelijk gebruikt dienen te worden. Geef tevens aan welke activiteiten binnen de voor een bepaald gebied/zone uitgestippelde koers al dan niet aanvaardbaar moet worden geacht.

Reactie PS: De koersen bepalen geen functies, maar schetsen een ontwikkelingsrichting voor een combinatie van functies. Die ontwikkelingsrichting wordt per koers globaal gedefinieerd. Het feit dat het

om een globale duiding gaat, is een bewuste keuze. Daarom zijn de ontwikkelingsrichtingen niet verankerd in de PRV. De PRV stelt onder meer regels omtrent inhoud, toelichting of onderbouwing van ruimtelijke plannen. Voor verschillende functies worden daarbij verschillende regels gesteld. Daar waar de PRV vraagt om in de afweging de ruimtelijke kwaliteit en/of de omgevingskenmerken te betrekken, kunnen de koersen bij de visiekaart wel degelijk een goede referentie bieden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Voor het landelijke gebied ontbreken heldere 'koersen' die niet alleen aangeven welke (kern)kwaliteiten in een bepaalde gebied centraal staan, maar ook welke activiteiten gezien aanwezige/beoogde kwaliteiten al dan niet aanvaardbaar moeten worden geacht. De kwaliteiten zijn vrij globaal beschreven en de koersen lijken geografisch te zijn georiënteerd. Bovendien zijn op de visiekaart niet de provinciegrensoverschrijdende ecologische relaties aangegeven. Met deze nieuwe systematiek kunnen er daardoor uiteindelijk toch allerlei ongewenste ontwikkelingen in het landelijke gebied optreden. Een betere visiekaart zou als integraal (toetsings)kader kunnen dienen om keuzen te maken aan welke (van de aanwezige) kwaliteiten in een bepaald gebied uiteindelijk prioriteit wordt gegeven. Indiener stelt voor een integrale 'Kwaliteitskaart' aan de PRS/PRV toe te voegen, die direct duidelijk maakt waar welke kwaliteiten centraal staan. Aan die kwaliteitskaart kunnen per onderscheiden deelgebied dan ook zogenaamde (integrale) 'Gebiedsprofielen' worden toegevoegd.

Reactie PS: Wij zijn van mening dat we met de koersen voor het landelijk (én het stedelijk gebied) een heldere visie op het totale fysieke domein van de provincie Utrecht presenteren. De kracht van de koersen schuilt juist in globale karakter ervan, in het vermijden van sectorale invalshoeken en - al dan niet vermeende - tegenstellingen daartussen. Deze methodiek komt het landelijk gebied meer ten goede dan de in de vorige structuurvisie gehanteerde systematiek (LG 1 t/m 4). Daarin klonk immers niet het door indiener genoemde gebiedsprofiel en (de kwaliteiten van) het landschap door. Ruimtelijke relaties met de omgeving zijn verbeeld door de koersen door te laten lopen over de provinciegrens. Dat kunnen zowel ecologische, landbouwkundige, landschappelijke of (andere) combinaties van relaties zijn. Wij zijn er stellig van overtuigd dat we met de visiekaart én de verdiepingsslagen in de daarop volgende hoofdstukken van de PRS, en de PRV een adequate sturing kunnen geven aan de ontwikkelingen in het landelijk gebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Neem behalve de (economische) relaties met de andere regio's, ook de grensoverschrijdende ecologische relaties, zoals die van het 'Valleilint' en ook de 'Natte as'/Groene ruggengraat' op, aangezien deze wezenlijk zijn voor zowel het landelijke als provinciale natuurnetwerk.

Reactie PS: Op de visiekaart zijn ruimtelijke relaties met de omgeving weergegeven door de koersen door te laten lopen over de provinciegrens. Daarbij kan het zowel om ecologische, landbouwkundige, cultuurhistorische of landschappelijke relaties gaan, of om combinaties daarvan. Zie ook paragraaf 2.1.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Geef op de visiekaart de 'Rijksbufferzone' tussen Utrecht en Hilversum aan, ook om te voorkomen dat in deze zone verdere verstedelijking plaatsvindt.

Reactie PS: Het Rijk heeft de Rijksbufferzones geschrapt. Wij zijn er van overtuigd dat wij uitstekend in staat zijn, ook zónder deze Rijksnotatie, ons door de decennia heen gevoerde consistente ruimtelijk beleid ten aanzien van het tegengaan van grootschalige verstedelijking in het Noorderpark, het gebied dat in onze provincie in deze bufferzone ligt, voort te zetten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Breng de Vinkeveense plassen niet binnen dezelfde koers onder als de Utrechtse Heuvelrug. Ze zijn landschappelijk en ecologisch totaal verschillend, met een andere ontwikkelingsgeschiedenis. Dat bij beiden (aan randen) verblijfsrecreatie voorkomt is onvoldoende reden voor dezelfde koers.

Reactie PS: Wij onderschrijven de mening van de indiener dat de Vinkeveense Plassen en de Utrechtse Heuvelrug landschappelijk en ecologisch sterk van elkaar verschillen en dat beide gebieden een geheel eigen ontwikkeling hebben doorgemaakt. Maar dit zijn niet de criteria op basis waarvan wij de (zeven) koersen voor het landelijk gebied hebben gedefinieerd. De koersen schetsen een ontwikkelingsrichting voor een combinatie van functies. Voor beide gebieden is dat de combinatie van natuur en recreatie. Bij de laatste functie gaat het om meer dan verblijfsrecreatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Hoofdstuk 3 Sturing

Paragraaf 3.1 De provinciale rol

3.1/1 sturing algemeen

zienswijze van: 006

Samenvatting: Om veehouderij te behouden is er RO-technisch behoefte aan meer provinciale ondersteuning van de gemeenten.

Reactie PS: Wij gaan in het voortraject intensiever samenwerken met de gemeenten. Hiertoe hebben wij een nieuwe werkwijze gestart, de Ruimtelijke Agenda Gemeenten. Daarbij kunnen zo nodig ook de RO-technische aspecten van de landbouw aan de orde komen. De opvatting van de indiener van de zienswijze dat om veehouderij te behouden er RO-technisch behoefte is aan meer provinciale ondersteuning van de gemeenten, laten wij voor zijn rekening.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 008, 036, 110, 116, 126, 128, 160, 185, 189, 210, 230, 232, 233, 256, 258, 264, 284, 316

Samenvatting: De in het ontwerp voorgestelde sturing leidt tot diverse reacties. Er is waardering voor overleg aan de voorkant. (232, 284) Ook de nadruk op uitvoering en minder toetsing spreekt aan. De experimenteerstatus voor het Eiland van Schalkwijk wordt als een positief voorbeeld hiervan gezien. (126) Het streven van de provincie om bij de uitvoering van de ruimtelijke ordening meer verantwoordelijkheid bij gemeenten neer te leggen, wordt ook gewaardeerd. (284) Anderzijds wordt de sturingsfilosofie door meerdere indieners van zienswijzen ervaren als hinken op twee gedachten: er wordt gezocht naar flexibiliteit, meer ontwikkelingsplanologie en samenwerking met gemeenten, maar tegelijk behoudt de provincie zich te allen tijde het recht voor om met het RO-instrumentarium dwingend op te treden. (008, 036, 128, 230, 264) Daarbij is het provinciaal belang zo breed geformuleerd dat dit het gehele ruimtelijk beleidsveld omvat. Dit zorgt bij de gemeenten voor onzekerheid en afhankelijkheid. (008, 036, 110, 116, 126, 128, 316). Gemeenten ervaren vaak onnodig stringente toetsing van kleinschalige initiatieven, zeker in het landelijk gebied. Dat gaat ten koste van de beleidsvrijheid van gemeenten. (116, 316) Er wordt vanuit gegaan dat voor de autonomie van de lokale overheid voldoende flexibiliteit blijft bestaan en er ruimte blijft voor eigen lokale ontwikkeling. (126)

Er zijn ook reacties die voornoemd commentaar over het hinken op twee gedachten juist expliciet niet onderschrijven. (210) Het ontwerp zet de deur juist teveel open voor ongewenst gemeentelijk beleid en kent geen instrument om in voorkomend geval op de rem te trappen. Op basis van een door de provincie niet nader onderbouwd vertrouwen wordt teveel ruimte gelaten aan de gemeenten. (189, 256, 258) Als voorbeeld wordt genoemd dat een onvoldoende effectieve regelgeving is opgenomen voor nieuwbouw van bedrijfspanden en kantoren bij aantoonbare leegstand van bestaande faciliteiten. (189) Ook natuur en landschap worden teveel overgelaten aan de gemeenten. Het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Rhenen wordt hierbij als voorbeeld genoemd. (160).

Enkele reacties geven aan dat niet voor alle beleidsterreinen de rol van de provincie en de rolverdeling tussen gemeenten en provincie helder is geformuleerd. (185, 233) Ondersteuning in de zoektocht naar de rolverdeling wordt aangeboden. (316) Ten aanzien van de rolverdeling wordt gevraagd de relatie tussen de (uitkomsten van de) pilot Het Nieuwe Werken en de PRS en de PRV te belichten en de conclusies uit de pilots te delen met andere gemeenten, zodat voor iedere gemeente de nieuwe werkwijze duidelijk en werkbaar wordt. (232)

Reactie PS: Wij begrijpen dat het bieden van de flexibiliteit en het tegelijk hebben van wettelijke sturingsinstrumenten als tegenstrijdig kan worden ervaren. Flexibiliteit en ontwikkelingsplanologie zijn bewuste keuzes van ons, onder meer om onze ruimtelijke doelen te kunnen bereiken en om inhoud te geven aan 'lokaal wat kan en regionaal wat moet'. Onduidelijkheid en onzekerheid bij de gemeenten willen wij uiteraard voorkomen. Zoals in de PRS al is aangegeven leggen wij het accent op

overleg aan de voorkant. Om hieraan meer concreet inhoud te geven zijn wij inmiddels bij enkele gemeenten gestart met een pilot Ruimtelijke Agenda Gemeenten (eerder bekend als de pilot Het Nieuwe Werken). Deze is gericht op een andere werkwijze en manier van samenwerken met de gemeenten. Basis voor de samenwerking vormt een samen op te stellen agenda met de gezamenlijke ruimtelijke ontwikkelopgaven. Daarmee ontstaat er duidelijkheid over de bedoelingen van het ruimtelijk beleid op het lokale niveau en over de rolverdeling tussen gemeente en provincie. De eerste ervaringen hiermee worden, ook door de betrokken gemeenten, als positief ervaren. In het overleg met de gemeenten focussen wij op de doelen van de regels. Wij toetsen niet meer de ruimtelijke ontwikkelingen als zodanig, maar bekijken of de gemeente voldoende oog heeft voor de provinciale belangen en deze op een verantwoorde manier afweegt. Wij zullen deze werkwijze toelichten in de PRS.

Dit alles neemt echter niet weg, dat wij ook moeten kunnen beschikken over instrumenten om te kunnen sturen als het provinciaal belang onverhoopt toch dreigt te worden geschaad. De wettelijke bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen is voor ons echter nadrukkelijk een vangnet, een uiterste middel, om waar dit echt onvermijdelijk is, waar een gemeente willens en wetens aan de provinciale belangen voorbij gaat, te kunnen sturen. Om dit te kunnen toepassen is het noodzakelijk ruimtelijke belangen als provinciaal aan te merken en te reguleren in de PRV. De regels in de PRV zijn zo geformuleerd, dat ze zowel voldoende duidelijkheid bieden over de wijze waarop provinciale belangen moeten worden meegewogen, als voldoende speelruimte voor gemeenten om een eigen afweging te maken.

Wij hebben de provinciale belangen nogmaals kritisch beoordeeld, maar zien geen belangen die geschrapt kunnen worden. In de zienswijzen worden hiervoor ook geen concrete voorstellen gedaan. Mede tegen de achtergrond van lokaal wat kan, regionaal wat moet en de ervaringen die wij hebben opgedaan aan de hand van de ontwikkelruimte die de huidige PRV al biedt, zien wij geen aanleiding om geen vertrouwen te hebben in de gemeenten. Het zeer beperkte aantal situaties waarin er tot op heden aanleiding was het wettelijk aanwijzingsinstrumentarium toe te passen (sinds de inwerkingtreding van de huidige verordening in 2009 ca. 5 keer), onderschrijft dat de gemeenten de door ons voorgestane rol kunnen oppakken, ook voor natuur en landschap. Anderzijds geeft dit beperkte aantal ook aan dat de stelling van enkele indieners dat 'gemeenten vaak onnodig stringente toetsing van kleinschalige initiatieven ervaren en dat dit ten koste gaat van de beleidsvrijheid van gemeenten' niet gesteund wordt door de feitelijke situatie.

In de PRV hebben wij regels opgenomen om toename van het kantorenaanbod te beperken. Uit overleg met gemeenten blijkt dat ook de gemeenten het belang van dit doel onderschrijven. Het bestemmingsplan Buitengebied Rhenen ligt nu niet ter beoordeling voor.

Besluit PS: PRS aanpassen door de werkwijze Ruimtelijke Agenda Gemeenten op te nemen.

3.1/2 sturing provinciale rol

zienswijze van: 050

Samenvatting: Is de provincie bereid om de PRV-regels toe te passen bij een weigerachtige gemeente, als het belang van een individuele burger wordt geschaad, maar de belangen van de provincie niet?

Reactie PS: De wet biedt ons alleen ruimte op te treden als provinciaal belang wordt geschaad.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: Zeker nu de Rijksregie over de ruimtelijke ordening, onder andere door het schrappen van het Nationale Landschap Groene Hart, is komen te vervallen, dienen de Groene Hart-provincies één lijn te trekken. Helaas gaan de structuurvisies van deze provincies uit elkaar lopen.

Reactie PS: Wij hechten aan een eenduidig ruimtelijk beleid van de drie betrokken provincies voor het Groene Hart. Daarom hebben wij, net als de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland, het

beleid uit de Voorloper Groene Hart geïmplementeerd in de PRS en PRV. Wij delen dus niet uw mening dat de structuurvisies van de provincies uit elkaar aan het lopen zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 110

Samenvatting: Niet duidelijk is hoe de provincie helpt bij het stimuleren van moeilijke (met name binnenstedelijke) ontwikkelingen. Steun van de provincie is nodig om de leefbaarheid en voorzieningen in de kernen in stand te kunnen houden. Gevreesd wordt dat de stimulerende bijdrage onduidelijk blijft tot de bekendmaking van de Kadernota binnenstedelijke ontwikkeling.

Reactie PS: De Kadernota binnenstedelijke ontwikkeling is inmiddels bekend. Hierin wordt antwoord gegeven op de gestelde vragen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 189, 209

Samenvatting: Het instrumentarium voor evaluatie en aanpassing, in het bijzonder van de Verordening, ontbreekt. (189) In de PRS moet worden opgenomen hoe de provincie gaat evalueren en zo nodig bijsturen. Het werken met rood-voor-groen constructies kan immers ook verkeerd uitpakken. (209)

Reactie PS: In de PRS is aangekondigd dat wij de PRS en PRV iedere vier jaar gaan herijken. Evalueren en zo nodig bijsturen zoals de indieners van de zienswijzen vragen, maken hiervan deel uit. In de paragrafen 1.1 en 3.1 is al expliciet vermeld dat wij bij onze periodieke herijking van de PRS en PRV ook de doelmatigheid van de PRV evalueren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: De drie pijlers van de Structuurvisie zijn goed. Om de provinciale doelen te realiseren en provinciale belangen te beschermen is echter een actievere rol van de provincie nodig. Bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen en woningbouwlocaties kan de provincie voor een goede afstemming van de plannen zorgen. Dit is vooral nodig omdat veel gemeenten financieel en/of privaatrechtelijk met handen en voeten gebonden zijn aan de realisering van hun plannen. Dat bemoeilijkt een goede invulling van hun publiekrechtelijke taak.

Reactie PS: In de PRS hebben we al verwoord op welke wijze wij bijdragen aan een regionale afstemming van de plannen voor bedrijventerreinen en woningbouwlocaties. De opvatting dat dit vooral nodig is, omdat veel gemeenten financieel en/of privaatrechtelijk met handen en voeten gebonden zijn aan de realisering van hun plannen, en dat een goede invulling van hun publiekrechtelijke taak bemoeilijkt, laten wij voor rekening van de indiener van de zienswijze.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Gepleit wordt voor minder vrijblijvende verwijzingen in de PRV naar de bijlagen (zoals Cultuurhistorie en Kernkwaliteiten landschap). Het is natuurlijk een essentieel verschil of bij het opstellen van de plannen met de waarden rekening wordt gehouden of dat in deze plannen alleen in de toelichting aandacht aan die waarden wordt besteed. Bij de hoorzitting heeft de indiener van de zienswijze benadrukt dat alleen door een verankering van de Kwaliteitsgidsen in de PRV ze daadwerkelijke de basis kunnen vormen voor een integrale afweging van kwaliteit, ecologie, cultuurhistorie en ook de financiën bij ruimtelijke plannen in bijvoorbeeld de kernrandzone of groene contour.

Reactie PS: Wij delen de mening niet dat de verwijzing in de PRV naar de bijlagen vrijblijvend is geformuleerd. Zo is ten aanzien van cultuurhistorie bepaald dat de toelichting op een ruimtelijk plan een beschrijving bevat van de in het plangebied aanwezige cultuurhistorische waarden, het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met eventuele veranderingen wordt omgegaan. Daarbij moet gebruik worden gemaakt van de beschrijving van de waarden in de bijlage.

Ook moet worden beschreven op welke wijze de bijlage in het plan is verwerkt. Ten aanzien van de bijlage Kernkwaliteiten landschap is in de PRV bepaald dat de in deze bijlage genoemde te beschermen en te versterken kernkwaliteiten bestemd moeten worden en daarvoor regels moet bevatten. Dit lijkt ons toereikend voor het behalen van de beoogde doelen. Mede n.a.v. hetgeen is ingebracht tijdens de hoorzitting merken wij nog het volgende op. Verder is relevant dat de PRV alleen betrekking kan hebben op het provinciaal belang. Wij hebben behouden en versterken van de kernkwaliteiten van het landschap aangemerkt als provinciaal belang. Daarom is het deel van de Kwaliteitsgids dat gaat over deze kernkwaliteiten verankerd in de PRV. De overige delen zijn uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten. Het ook verankeren daarvan in de PRV biedt geen extra bescherming aan de kernkwaliteiten, omdat die immers al worden beschermd door de nu voorgestane PRV-tekst. Wij zien geen reden tot verdere aanscherping van de rol van de bijlagen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: De PRV moet meer gebruik maken van 'voorwaardelijke verplichting'. Dit met name door in het artikel Toekomstige woonlocatie het toepassen van de duurzame verstedelijkingsladder als voorwaardelijke verplichting op te nemen en in artikel Ecologische hoofdstructuur lid 3.b.2e aan te geven: 'de compensatie door middel van een voorwaardelijke verplichting in het ruimtelijke plan wordt geregeld'. Tijdens de hoorzitting heeft de indiener van deze zienswijze ook gepleit voor een voorwaardelijke verplichting voor rood-voor-groenconstructies.

Reactie PS: De duurzame verstedelijkingsladder wordt al verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening. Daarom kan het niet ook (nog eens) in de PRV worden opgenomen. In de toelichting bij de PRV wordt al wel verwezen naar de ladder.

Ten aanzien van de EHS achten wij de nu opgenomen verplichting dat een eventueel noodzakelijke compensatie gelijktijdig wordt vastgesteld met het ruimtelijk plan waarin de aantastende ruimtelijke ingreep mogelijk wordt gemaakt toereikend. In de huidige PRV is een overeenkomstige regeling opgenomen. Daarmee hebben we de afgelopen jaren goede ervaringen opgedaan. De regeling geeft geen aanleiding tot ongewenste ontwikkelingen. In de toelichting op het artikel over de Ecologische hoofdstructuur (art. 4.11) zullen wij de mogelijkheid van een voorwaardelijke verplichting beschrijven.

Mogelijkheden voor rood voor groenontwikkelingen biedt de PRV binnen de Groene contour en de Recreatiezone. In beide bepalingen is voorwaardelijk gesteld de tijdige realisering van de natuur resp. de recreatievoorziening. In de toelichting op de beide artikelen is opgenomen dat met tijdige realisatie wordt geduid op het gelijktijdig realiseren van rood en groen dan wel het realiseren van groen direct aansluitend op de realisatie van het rood. Hiermee wordt naar ons oordeel voldoende basis geboden voor een bestemmingsplanregeling die de tijdige samenhangende ontwikkeling waarborgt, hetzij via een voorwaardelijke verplichting hetzij anderszins. Ook in de toelichting op de artikelen over Groene contour en Recreatiezone (art. 4.12 en 4.16) zullen we de mogelijkheden van het toepassen van een voorwaardelijke verplichting opnemen.

Besluit PS: in de toelichting op de artikelen 4.11, 4.12 en 4.16 zullen we de mogelijkheid van het toepassen van een voorwaardelijke verplichting beschrijven.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Voorgesteld wordt een Kwaliteitsteam rood-groen in te stellen, met deskundigen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, ecologie, cultuurhistorie en financiën. Hiermee ontstaat ruimte voor maatwerk, maar is ook een objectieve toets geborgd. Het Kwaliteitsteam kan ook een belangrijke impuls geven.

Reactie PS: Mede gelet op de ervaringen met de rood-voor-groenregeling, zoals deze sinds enkele jaren al functioneert op basis van de vigerende PRV, zien wij geen noodzaak om een kwaliteitsteam voor de hele provincie in te stellen. Voor het Groene Hart heeft de afgelopen jaren al een Kwaliteitsteam gefunctioneerd wat zich onder andere bezig heeft gehouden met rood-groen

ontwikkelingen. Ook de ervaringen daarmee geven geen aanleiding het voor de hele provincie in te stellen. Wel maken wij voor grotere projecten (projecten met een locatie-overstijgende uitstraling) gebruik van de adviezen van een onafhankelijke adviseur ruimtelijke kwaliteit. Deze adviseur is ook beschikbaar voor gemeenten en initiatiefnemers van projecten met een locatie-overstijgende uitstraling. Via RAP.2 2012-2015 gaan wij wel de mogelijkheid onderzoeken om een Ervenconsulentschap op te richten of te stimuleren, zoals dat reeds functioneert in enkele regio's in de provincie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: De provincie zou zich meer moeten richten op participeren en vaker een regierol moeten oppakken. Dit onder andere bij het klimaatneutraal maken van de provincie, het voltooiën van de EHS en de zogenaamde 'Rods-gebieden' en in de kernrandzones. Een dergelijke regie is ook van belang bij de aansturende rol die de provincie heeft bij de zogenaamde AVP-gebieden.

Reactie PS: In de PRS is aan de door de indiener van de zienswijze genoemde onderwerpen nadrukkelijk aandacht besteed, waarbij ook de rol die wij voor onszelf zien is weergegeven. De PRS beperkt zich daarbij tot het ruimtelijk beleid. Via andere beleidssporen besteden wij, bijvoorbeeld vanuit een regisserende rol, ook aandacht aan de verdere concretisering van deze onderwerpen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Het Rijk voelt zich niet langer verantwoordelijk voor het beleid van de Rijksbufferzones, de Nationale Landschappen, 'Recreatiegebieden om de Stad (RodS)' en wellicht in nog sterkere mate niet meer voor het natuurbeleid en dan in het bijzonder dat ten aanzien van de EHS. Daarom ligt hier nu een (zeer) belangrijke regisserende, maar vooral ook regulerende rol voor de provincie.

Reactie PS: De provincie heeft haar regisserende rol bij deze onderwerpen voortvarend opgepakt. In de PRS krijgt de ruimtelijke component daarvan gestalte, in de zin dat de ruimtelijke doelstellingen van genoemde zones waar nodig in provinciale belangen zijn vertaald met bijbehorende kaart aanduidingen. Zo nodig zijn voor deze gebieden regels opgenomen in de PRV die de kwaliteiten van deze gebieden beschermen, maar ook, gegeven de huidige mogelijkheden voor financiering, ontwikkelingsmogelijkheden bieden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 284

Samenvatting: Door indiener wordt aangenomen dat de praktische uitvoering van meer verantwoordelijkheid bij gemeenten zal inhouden, dat binnen de rode contouren een grote mate van vrijheid aan gemeenten wordt geboden en dat daarbuiten ontwikkelingen mogelijk zijn als de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd. De onderbouwing van gewenste ontwikkelingen in het buitengebied zal mogelijk nog wel discussies opleveren over de kwaliteit. Indiener is benieuwd hoe een en ander in de praktijk gaat uitwerken.

Reactie PS: De invulling die de indiener van de zienswijze geeft aan de rolverdeling tussen gemeente en provincie is in algemene zin juist. Wij willen discussies over wat ruimtelijke kwaliteit is niet uit de weg gaan, maar de gemeenten daarbij wel stimuleren deze kwaliteit in specifieke situaties vooral zelf te benoemen, aansluitend bij wat het provinciaal beleid daar in generieke zin over zegt. In de werkwijze volgens de Ruimtelijke Agenda Gemeenten, een nieuwe samenwerkingswijze die is gericht op een andere wijze van samenwerken tussen gemeente en provincie, kunnen de ontwikkelingen in het landelijk gebied en de kwaliteiten die daarbij in acht moeten worden genomen, gezamenlijk worden benoemd en uitgewerkt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 3.2 Provinciaal belang

3.2/1 provinciaal belang algemeen

zienswijze van: 083

Samenvatting: Indiener verzoekt in het plan en verordening aan te geven wat wel en wat niet een concrete beleidsbeslissing is.

Reactie PS: De concrete beleidsbeslissing was een instrument uit de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Een gemeente moest deze in acht nemen bij het maken van een bestemmingsplan. De concrete beleidsbeslissing is niet opgenomen in de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro). De Wro kent wel de mogelijkheid van een provinciale verordening: gemeenten moeten de regels uit de verordening in acht nemen bij het maken van een bestemmingsplan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 110

Samenvatting: De PRV legt gemeenten stringente en gedetailleerde regels op. Hoewel de verordening als vangnet fungeert, leidt de mobiliteitstoets en het voorschrijven van visies tot extra onderzoeksverplichtingen. Zo worden drempels opgeworpen.

Reactie PS: De mobiliteitstoets is alleen verplicht als de ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een verstoring van het functioneren van het bovenlokale verkeersnetwerk. De toets is te zien als een aanvulling op de lokale verkeersstoets die in het kader van een goede ruimtelijke ordening door de gemeente toch al zal moeten worden uitgevoerd. In een dergelijke situatie kan deze regel naar ons oordeel niet worden aangemerkt als te stringent of gedetailleerd of leiden tot overbodig onderzoek. Een visie wordt gevraagd voor verdere ontwikkeling van de kernrandzone en de recreatiezone en bij toepassing van de EHS-saldobenadering. Het gaat in alle drie de situaties om rode en groene ontwikkelingen die in nauwe samenhang met elkaar moeten worden gezien en beoordeeld. Daarvoor is het opstellen van een samenhangende visie op het betreffende gebied een alleszins logisch instrument.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

3.2/2 provinciaal per belang

zienswijze van: 110, 165

Samenvatting: De primaire waterkeringen worden niet als provinciaal belang beschouwd, maar staan nu wel op de kaart. Daarmee vindt een meer consistente doorwerking van nationaal beleid plaats. (110) Ontwikkeling van een robuust en duurzaam bodem- en watersysteem en waterveilige provincie wordt terecht gezien als provinciaal belang. De Lekdijk heeft echter een belangrijke rol in de waterveiligheid van een veel groter gebied dan de provincie Utrecht alleen. Er wordt voor gepleit dit belang in ogenschouw te nemen bij afwegingen op ruimtelijk gebied in relatie tot waterveiligheid. (165)

Reactie PS: De Lekdijk is een primaire waterkering. Primaire waterkeringen zijn door het Rijk aangemerkt als nationaal belang. Daarmee ontbreekt de noodzaak ze als provinciaal belang aan te merken of op de kaart aan te geven. Dat zou ook geen meerwaarde hebben. Wij hebben ze wel als toelichtend object op de kaart aangegeven, om voor de lezer duidelijk te maken dat er met het geheel van keringen, zowel van nationaal belang, als van provinciaal belang, rekening moet worden gehouden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 3.3 Van toetsingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie

zienswijze van: 008, 036, 100, 128, 189, 209, 210, 236

Samenvatting: Er wordt door meerdere indieners verzocht om een concreter beoordelingskader voor de ontwikkelingsruimte die de gemeenten krijgen. Deze verzoeken hebben twee verschillende

achtergronden. Enerzijds zijn er gemeenten die vragen om meer helderheid vooraf over de provinciale randvoorwaarden, zonder dat deze de ruimte voor gebiedsgerichte oplossingen al te zeer inperken. Door het ontbreken van een duidelijk beoordelingskader, blijft het risico reëel dat provincie en gemeenten laat in het planproces nog in conflict komen. Dat zorgt voor een ongewenste afhankelijkheidspositie van de gemeenten en doet afbreuk aan de gemeentelijke beleidsvrijheid en de mogelijkheden voor ontwikkelingsplanologie. (008, 036, 128).

Anderzijds zijn er vooral maatschappelijke organisaties die willen dat de provincie de gemeenten aan striktere kaders bindt. Zeker in de beginfase van de sturingsomslag bestaat het risico dat het lokale krachtenspel minder oog heeft voor vooral bovenlokale en bovenregionale landschappelijke en/of cultuurhistorische belangen. Daarom wordt er voor gepleit om zoveel mogelijk concrete randvoorwaarden en kaders te stellen voor de lokale en regionale beleidsvorming. (100) De volgende voorstellen worden gedaan tot aanpassing van de PRV. Voorgesteld wordt in de regels van de PRV voor te schrijven dat er een evenwichtige verhouding moet zijn tussen het afwijken van de normen en de compensatie die daar tegenover moet staan. Verzocht wordt om vooraf een ruimtelijk en financieel beoordelingskader mee te geven, waarbinnen vrijheid wordt gegeven (ja, mits-beleid). Ook wordt voorgesteld instrumenten en regels te benoemen om compensatie objectiever te toetsen, zowel in kwalitatieve (begripsomschrijvingen) als in kwantitatieve (aantallen en oppervlakten) zin. Als goede voorbeelden van kwantitatieve criteria worden genoemd de ruimte-voor-ruimte-regeling en de 'oude' landgoederenregeling: 10 hectare natuur voor 1.500 m³ bebouwing. (189, 209) De PRV moet duidelijk maken welke ruimtelijke ontwikkelingen op welke plek gewenst zijn, welke kwaliteitsdoelen in een bepaalde onderscheiden (deel)gebied centraal staan en eveneens als men bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen wil toestaan, welke kwaliteitswinst daar dan - in zowel kwalitatieve als vooral ook kwantitatieve zin - tegenover staat. Dit moet worden gereguleerd. Het gaat daarbij in de eerste plaats om het bereiken van de doelen. Voorgesteld wordt dat PS aan GS de opdracht geven met voorstellen te komen voor kwantitatieve normen. Of om te gaan werken met een systeem zoals het zogenaamde Limburgs Kwaliteitsmenu. (209, 210, 236)

Reactie PS: Ontwikkelingsplanologie kenmerkt zich door het sturen op ruimtelijke kwaliteitsdoelen en door uitgangssituaties en invullingen die divers zijn. De ruimtelijke kwaliteitsdoelen staan voorop, die moeten worden bereikt. Deze doelen zijn -op het voor het provinciaal belang relevante abstractieniveau- toereikend verwoord in de PRS, en waar nodig in de PRV. Meer vastleggen in kaders en criteria leidt niet alleen tot meer toetsing, maar doet naar ons oordeel ook geen recht aan de grote diversiteit. Diversiteit van zowel de bestaande kwaliteiten als de mogelijkheid aan ontwikkelingen om deze te versterken. Dit valt niet te vast te leggen in striktere criteria. Een hoogwaardige natuurontwikkeling van 5 ha. die een essentiële bijdrage levert aan ecologische verbinding kan waardevoller zijn dan 10 ha bosinplant met één soort; de bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van een zelfde landschapontwikkeling kan op de ene plek in de provincie van grote betekenis zijn en op een andere amper toegevoegde waarde hebben. Het gaat om maatwerk, dat bijdraagt aan de in de PRS beschreven ruimtelijke doelen, dat niet is vast te leggen in concrete normen en criteria.

De Ruimtelijke Agenda Gemeenten kan van per gemeente op lokaal niveau meer helderheid geven over de verdere invulling van de ruimtelijke kwaliteit en ontwikkelingsmogelijkheden. Juist door deze samenwerking, waarvan overleg aan de voorkant nadrukkelijk onderdeel uitmaakt, hoeft er niet voor worden gevreesd dat pas laat in het proces duidelijk wordt dat een concrete door de gemeente voorbereide ontwikkeling bij de provincie op bezwaar stuit. Bij een normale werkwijze blijkt dit bij aanvang. Van een ongewenste afhankelijkheidspositie van de gemeenten, die afbreuk doet aan de gemeentelijke beleidsvrijheid en de mogelijkheden voor ontwikkelingsplanologie zal dan ook geen sprake zijn, tenzij een gemeente wezenlijk afwijkt van de in het kader van de Ruimtelijke Agenda Gemeenten gemaakte afspraken en de betreffende ontwikkeling pas in een eindstadium onder de aandacht van de provincie brengt. Maar dat is dan een willens en wetens gemaakte keuze van de gemeente. Deze werkwijze vangt ook een eventueel 'minder oog hebben' in de startfase op. De huidige PRV biedt overigens ook al mogelijkheden voor ontwikkelingsplanologie. Wij hebben er al enige jaren ervaring mee opgedaan. Als voorbeeld noemen wij het artikel rood-voor-groen in de

huidige PRV. Deze regeling kent ook alleen algemeen geformuleerde criteria zoals 'de ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit' en 'de hoeveelheid toe te voegen bebouwing staat in een redelijke verhouding tot de hoeveelheid extra groen'. De ervaringen die wij hebben opgedaan met deze regeling zijn positief. Er is noch sprake geweest van ongewenste ontwikkelingen met teveel rood, noch van onzekerheid bij gemeenten. Mede gelet hierop is naar ons oordeel de verhouding rode - groene ontwikkeling toereikend geregeld in de PRV. Overigens stellen wij in het kader van het RAP wel een handreiking op. Die zal geen harde criteria gaan bevatten, maar wel hulpmiddelen aanreiken om gemeenten hun afweging goed te laten onderbouwen. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan het goed benoemen van kwaliteiten (bestaande en nieuwe, of juist de aanpak van 'rotte plekken') en aan te geven waar men hierover informatie kan vinden. Ook denken we aan het in beeld brengen van de kosten en opbrengsten, en daarbij duidelijk te maken wat redelijkerwijs wel en wat niet kan worden meegerekend (alleen de bijdrage aan ruimtelijk relevante zaken).

Het Limburgs Kwaliteitsmenu moet worden gezien tegen de achtergrond dat die provincie niet beschikt over een ruimtelijke verordening. Diverse ontwikkelingen die in het Kwaliteitsmenu zijn opgenomen zijn bij ons onderdeel van de PRV, zoals die voor de glastuinbouw, agrarische bouwpercelen en niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied. Om de bovengenoemde redenen spreken de normen in het Kwaliteitsmenu ons niet aan. Overigens beschikt het Limburgs Kwaliteitsmenu ook over diverse niet genormeerde afwijkingmogelijkheden

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 230, 284

Samenvatting: In de PRV is in diverse artikelen een bepaling opgenomen die inhoudt dat bij een plan een ruimtelijke onderbouwing moet worden gegeven. Het wordt begrijpelijk gevonden dat aan dit instrument geen uitgebreide set van criteria is verbonden. Wel is het gewenst dat dit instrumentarium van ruimtelijke onderbouwingen, past bij de ontwikkelingsplanologie. (284) Voorgesteld wordt dat provincie en gemeenten gezamenlijk onderzoeken welke nadere onderbouwing gewenst is. (230)

Reactie PS: Naar ons oordeel past dit instrument bij ontwikkelingsplanologie: ruimte bieden voor ontwikkelingen die per saldo leiden tot meer ruimtelijke kwaliteit. Het is evident dat daarbij wordt onderbouwd wat de ruimtelijke gevolgen van de ontwikkeling zijn. Daar waar de PRV een ruimtelijke onderbouwing vraagt, is in de regels of in de toelichting wel steeds vermeld wat wij daarvan verwachten, zij het op globaal niveau. De Ruimtelijke Agenda Gemeenten, een nieuwe samenwerkingswijze die is gericht op een andere manier van samenwerken tussen gemeente en provincie, leent zich bij uitstek voor nadere invulling en waar nodig het maken van afspraken over de werkwijze.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Specifieke spelregels zoals de 'uitwerkingsregels Hart van de Heuvelrug' uit het Streekplan 2005 ontbreken in de PRS. Dit in het bijzonder voor ruimtelijke ontwikkelingen in onder andere de kernrandzones, de geleidingszones, de groene contour en de nog lopende projecten in het kader van het programma 'Hart van de Heuvelrug'.

Reactie PS: Het Streekplan 2005-2015 is tot stand gekomen onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening. Omdat destijds de bestemmingsplannen nog goedkeuring van GS behoeften en het streekplan (met bijbehorende uitwerkingen) daarbij als toetsingskader gold, was het opnemen van de specifieke uitwerkingsregeling Hart van de Heuvelrug noodzakelijk om het planologisch regime sluitend te krijgen. Inmiddels is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in werking getreden. De goedkeuring van bestemmingsplannen is vervallen. In de plaats daarvan leggen PS vooraf regels vast in een verordening: de PRV. De PRV bevat algemeen verbindende voorschriften voor onder meer kernrandzones, groene contour en EHS. De specifieke uitwerkingsregeling Hart van de Heuvelrug is (planologisch) overbodig geworden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 3.4 Ruimtelijke kwaliteit

zienswijze van: 086

Samenvatting: In de nieuwe PRV wordt niet langer gewerkt met een stelsel van ontheffingen. De gemeenten krijgen daarmee beleidsvrijheid die ze zonder tussenkomst van de provincie kunnen invullen. Daarvoor moet de PRV duidelijk maken welke ruimtelijke ontwikkelingen op welke plek gewenst zijn en dát reguleren. De provincie moet duidelijk maken welke doelen zij wil bereiken.

Reactie PS: Om inhoud te geven aan de filosofie: 'lokaal wat kan, regionaal wat moet', om de flexibiliteit van ons beleid te vergroten, de administratieve lasten te verminderen en de proceduretijd te verkorten, hebben wij onze toetsende rol ingeperkt. Wij verleggen het accent van toetsing naar ontwikkeling. Onderdeel hiervan is het schrappen van het ontheffingsinstrumentarium. Hiervoor in de plaats bieden wij in de PRV ruimte voor ontwikkelingen (lokaal), mits de daarvoor opgenomen randvoorwaarden in acht worden genomen (regionaal). Als aan de randvoorwaarden wordt voldaan zijn ontwikkelingen mogelijk zonder formele betrokkenheid van de provincie. Om inhoud te geven aan ontwikkelingsplanologie kiezen wij er voor ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken, onder voorwaarde dat wordt bijgedragen aan de ruimtelijke kwaliteit. Wij geven hieraan meer richting en verduidelijken dit voor initiatiefnemers en gemeenten middels paragraaf 3.4 uit de PRS waarin wij aangeven om welke aspecten het gaat bij ruimtelijke kwaliteit. Ook de door ons opgestelde Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen biedt houvast en inspiratie hiervoor. Verdere invulling van deze kaders vinden wij ongewenst. Het gaat hier immers om maatwerk, waarbij de vraag of er sprake is van kwalitatieve meerwaarde alleen per geval te beoordelen is. Verdere begrenzing vooraf beperkt de mogelijkheid van maatwerk. Ook de beleidsdoelen worden naar ons oordeel in de PRS voldoende verwoord. In het kader van diverse RAP-projecten zal het omgaan met ruimtelijke kwaliteit overigens ook nog aandacht krijgen. Niet in de vorm van aanvullende regels of nadere invulling van de regels, maar in de vorm van een handreiking om op een goede manier met de weging van kwaliteit om te gaan. Bij grotere projecten met uitstraling op het hun omringende gebied kan de adviseur ruimtelijke kwaliteit van de provincie om advies worden gevraagd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 124, 189

Samenvatting: Hetgeen is opgenomen in de Structuurvisie over ruimtelijke kwaliteit dient beter vertaald te worden naar de Verordening. (189) Een duidelijke operationalisering van het thema ruimtelijke kwaliteit ontbreekt nog. Het moet verder handen en voeten krijgen in het uitvoeringsprogramma en RAP. (124)

Reactie PS: Naar ons oordeel is er sprake van een toereikende vertaling van de PRS in de PRV. Wij geven in de PRS aan dat ruimtelijke kwaliteit een centrale plek heeft in ons ruimtelijk beleid. Dat komt terug in de PRV door tal van ruimtelijke ontwikkelingen expliciet te koppelen aan meer ruimtelijke kwaliteit. De vraag wat onder ruimtelijke kwaliteit moet worden verstaan verschilt per situatie. Daarom is het niet mogelijk om het begrip ruimtelijke kwaliteit vast te leggen in een definitie in de PRV. Wel zijn de kernkwaliteiten van de landschappen expliciet opgenomen in de PRV, evenals bijvoorbeeld de te beschermen cultuurhistorische kwaliteiten. In het kader van diverse RAP-projecten zal het omgaan met ruimtelijke kwaliteit overigens ook nog aandacht krijgen. Niet in de vorm van aanvullende regels of nadere invulling van de regels, maar in de vorm van een handreiking om op een goede manier met de weging van kwaliteit om te gaan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Hoofdstuk 4 Een duurzame leefomgeving

Paragraaf 4.1 Het bodem- en watersysteem

Paragraaf 4.1.1 Duurzaam bodemgebruik

4.1.1/1 duurzaam bodemgebruik

zienswijze van: 232

Samenvatting: Waarom is het nodig om naast de duidelijke toelichting aparte regels op te nemen omtrent duurzaam bodemgebruik? Gemeenten zijn zich terdege bewust van deze problematiek en zijn goed in staat om hier lokale, of in overleg met provincie en buurgemeenten, regionale oplossingen voor te vinden.

Reactie PS: In tegenstelling tot waar de indiener van uitgaat, hebben wij in de PRV geen regels opgenomen voor duurzaam bodemgebruik. Wij beperken tot het vragen van aandacht. Voor een robuust en duurzaam bodem- en watersysteem binnen de provincie (één van onze provinciale belangen) is het belangrijk dat rekening gehouden wordt met de bodem waarop een functie ontwikkeld wordt. Daarom vragen wij ook bij gemeenten aandacht voor een optimaal en duurzaam gebruik van de ondergrond en voor de benodigde voorzorgsmaatregelen indien een functie risico's oplevert voor de bodem. Om dit te faciliteren beschikken wij over een kaart met daarop de draagkracht van de bodem voor bouwwerken. We willen bereiken, dat er aandacht is voor de koppeling tussen de eigenschappen van het bodem- en watersysteem en het gebruik ervan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

4.1.1/2 structuurvisie ondergrond

zienswijze van: 110, 210, 236, 316

Samenvatting: Goed dat de provincie in navolging van het Rijk ook een 'structuurvisie voor de ondergrond' wil gaan opstellen. Deze kan echter niet los gezien worden van de PRS. (110) In een Structuurvisie Ondergrond zou in ieder geval ook nadrukkelijk met risico's van met name 'open systemen' rekening moeten worden gehouden, zeker als het om kwetsbare locaties gaat. (210, 236) Hoe verhouden de begrippen optimaal en duurzaam zich tot elkaar? Het opslaan van bijvoorbeeld kernafval in de ondergrond is niet duurzaam en daarom ongewenst. (316)

Reactie PS: In de op te stellen Structuurvisie Ondergrond gaan wij in op verschillende gebruiken van de ondergrond (voor zover er een provinciale rol ligt), mede om duurzame ontwikkelingen (in onder- en bovengrond) te faciliteren. Dit kan aanleiding vormen tot het op onderdelen aanpassen van de PRS. In de Structuurvisie Ondergrond zullen de risico's van WKO-systemen aan de orde komen. Voor kernafval is het Rijk verantwoordelijk voor uitwerking van de Richtlijn van de Europese Commissie die lidstaten verplicht eigen kernafval in hun ondergrond op te slaan. De Nederlandse provincies hebben richting het Rijk kenbaar gemaakt dat zij de Nederlandse bodem niet geschikt achten voor de berging van kernafval.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.1.2 Bodemdalingsgevoelig gebied

4.1.2/1 bodemdaling algemeen

zienswijze van: 086, 189, 209

Samenvatting: Bodemdaling in het veenweidegebied is een onomkeerbaar proces dat via de PRV terecht wordt tegengegaan. Dit kan gezien de urgentie niet wachten op een gemeentelijk bestemmingsplan dat mogelijk pas over 10 jaar wordt opgesteld. Er moet een termijn van maximaal drie jaar gesteld worden voor aanpassing van bestemmingsplannen aan artikel Bodemdaling veengebied uit de PRV. De problematiek is immers al jaren bekend bij provincie en gemeenten en deze moeten niet meer meewerken aan hieraan tegengestelde ontwikkelingen.

Reactie PS: De huidige PRV, die reeds de regeling voor bodemdaling veenweidegebied bevat, is in 2009 in werking getreden. Conform de Wro moeten gemeenten minimaal één keer in de tien jaar hun bestemmingsplannen herzien. Dat is ook het moment om de regels uit de PRV te verwerken in het bestemmingsplan. Bodemdaling kan op de lange termijn leiden tot diverse knelpunten. Echter, het tempo van de bodemdaling en de risico's op de korte termijn zijn geen aanleiding de gemeenten te vragen het verwerken van dit specifieke artikel uit de PRV te bespoedigen. Vanzelfsprekend zullen we wel met gemeenten meedenken bij initiatieven tot ontwikkelingen die tegengesteld zijn aan hetgeen we willen bereiken in de veengebieden hoe hiermee omgegaan kan worden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 102

Samenvatting: Percelen in een uitgeveende polder waar geen inklinking van veen meer is, zijn aangegeven als kwetsbaar voor oxidatie bij bodembewerking. Kan dat toegelicht worden?

Reactie PS: De ligging van de voor oxidatie bij bodembewerking gevoelige percelen is gebaseerd op een recent door ons verricht onderzoek (bodemkaart 2009). Dat onderzoek was specifiek gericht op het verkrijgen van informatie over voor bodemdaling gevoelige gronden. Op basis van deze gegevens concluderen wij dat de betreffende percelen gevoelig zijn voor bodemdaling bij bodembewerking. In de bodem komt oxidatiegevoelig materiaal voor, wat bij bodembewerking aan het oppervlak kan worden gebracht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 103

Samenvatting: Er wordt gesproken over een integraal gebiedsproces in Zegveld, dit is niet correct want dit is er niet geweest.

Reactie PS: In de PRS geven we aan dat in de prioritaire veengebieden gebiedsprocessen gestart zijn. We hebben dit overgenomen uit de Voorloper Groene Hart 2008-2020. Op basis van deze zienswijze komen wij tot de conclusie dat wij de Voorloper op dit punt niet volledig hebben overgenomen, waardoor de nuance is weggevallen. Wij zullen de tekst in de PRS nuanceren door aan te geven dat gebiedsprocessen lopen, in voorbereiding zijn of nog moeten starten.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 4.1.2 de zin: In de prioritaire veengebieden, (...), is gestart met integrale gebiedsprocessen die in principe tot 2015 lopen, te vervangen door de zinnen: In de prioritaire veengebieden, (...), lopen gebiedsprocessen, zijn ze in voorbereiding of moeten ze nog starten. De gebiedsprocessen lopen in principe tot 2015.

zienswijze van: 165

Samenvatting: Formuleer eenduidig beleid voor bodemdaling. Door de nieuwe bodemkaart van provincie Utrecht (2009) is een groot aantal peilvakken overgegaan van grotendeels veen naar klei of zand maar deze zijn wel benoemd als gevoelig voor bodemdaling. Agrariërs hebben door de wijziging van bodemtype bij zand en klei recht op een grotere drooglegging maar daardoor verdwijnt het restje veen nog sneller. Hierdoor ontstaan conflicterende uitgangspunten voor het peilbeheer.

Reactie PS: De contour van kaart 18 uit het Provinciaal waterplan 2010-2015, is exact gelijk aan de contour van de kaart uit de huidige én de Ontwerp PRV. Het beleid ten aanzien van drooglegging en bodembewerking in veengebieden is daarmee eensluidend. Er is gekozen voor de bescherming van veengronden. Wij hanteren daarbij de algemeen aanvaarde definitie voor veengronden, namelijk: Veengronden zijn gronden die binnen 80 cm onder maaiveld een meer dan 40 cm dikke laag moerig materiaal bevatten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 214

Samenvatting: Fijnmazige grondkaarten zijn van belang voor goed agrarisch gebruik m.b.t. maisteelt. De gebruikte grondkaarten zijn veel te grofmazig. Gebieden met rivierklei staan ingetekend als veen, dit geldt ook voor delen van de polders in gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht.

Reactie PS: De provinciale bodemkaart heeft een schaal van 1:25.000. Voor het bepalen van het provinciale beleid is deze schaal voldoende.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Waarom is het nodig om naast de duidelijke toelichting aparte regels op te nemen omtrent bodemdalingsgevoelig gebied? Gemeente is zich terdege bewust van deze problematiek en is goed in staat om hier lokale, of in overleg met provincie en buurgemeenten, regionale oplossingen voor te vinden.

Reactie PS: Het veengebied strekt zich uit over verschillende gemeenten. Een mogelijke differentiatie in beleid leidt tot een ongelijkmatige bodemdaling. Dit is ongewenst. Bodemdaling vraagt om een eenduidige aanpak. Daarnaast zouden beperkingen voor het gebruik van het land tot rechtsongelijkheid voor particulieren leiden, indien verschillende gemeenten verschillende regels hanteren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Om verdere bodemdaling te voorkomen is een integrale gebiedsvisie noodzakelijk is, in het bijzonder voor het Groene Hart.

Reactie PS: Eén van de bouwstenen voor de PRS is de 'Voorloper Groene Hart 2009-2020'. Deze nota hebben we opgesteld samen met de andere twee Groene Hartprovincies en in overleg met gemeenten, regio's, waterschappen en belangenorganisaties. De Voorloper bevat een integrale visie, onder andere over afremmen bodemdaling, die overgenomen is in de PRS. Daarnaast hebben we in RAP.2 2012-2015 een project opgenomen over de Toekomst van het bodemdalingsgevoelig gebied. Hierin wordt toegewerkt naar een integrale gebiedsvisie hoe om te gaan met bodemdaling op de langere termijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

4.1.2/2 bodemdaling verbod scheuren grasland

zienswijze van: 093a, 148, 166, 177, 200, 285, 292, 304

Samenvatting: Polders Honderd, deel Oukoop Oud Aa, Ruwiel, Portengense Zuwe, Kortrijk en Breukelerwaard worden in de PRS aangewezen als veengrondpolders, terwijl de grond rivierklei is. Pas dit aan, zodat hier gewoon mais verbouwd kan worden, zoals dat nu gebeurt. In één van deze polders ligt zelfs een akkerbouwbedrijf.

Reactie PS: Voor de betreffende polders hebben wij de achterliggende boorgegevens geraadpleegd. Op basis van deze gegevens kan geen andere conclusie getrokken worden dan dat de betreffende polders gevoelig zijn voor bodemdaling bij bodembewerking. Het is overigens ook niet zo dat we het telen van mais verbieden. We verbieden alleen om de graszode om te ploegen. Zie ook de navolgende reacties.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 110, 169

Samenvatting: Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen veenweidepolders en droogmakerijen als het gaat om het verbod op bodembewerking. Dit belemmert het landbouwkundig gebruik. Maisteelt zou op beperkte schaal voor eigen gebruik mogelijk moeten blijven. Daarbij is het van belang dat de (risico's van) bodemdaling in de droogmakerijen veel beperkter is (zijn) dan in de veenweidegebieden.

Reactie PS: Het gebied behorend bij artikel Bodemdaling veengebied uit de PRV hebben we gebaseerd op de bodemopbouw en niet op de ontstaansgeschiedenis van de polder. De bodemopbouw bepaalt of de bodem gevoelig is voor bodemdaling bij bodembewerking. Een bodem kan daarbij ook gevoelig zijn voor bodemdaling als aan het maaiveld klei ligt, maar daaronder materiaal wat wel gevoelig is voor oxidatie. Ook bodembewerking ten behoeve van teelt van maïs

voor eigen gebruik leidt tot versnelde bodemdaling en is daarmee onwenselijk. De PRV verbiedt overigens niet de teelt van mais. Er wordt van gemeenten gevraagd geen bestemmingen en regels op te nemen die bodembewerkingen toestaan die tot gevolg hebben dat veen aan de oppervlakte wordt gebracht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 182

Samenvatting: In de Eempolder wordt door meerdere agrariërs mais verbouwd, daarom net als bij het voorontwerp het verzoek het verbouwen van mais in de Eempolder toe te staan. Bij de ruilverkaveling van de Eempolder zijn hieromtrent afspraken gemaakt. De agrariërs die met hun bedrijf verplaatst zijn naar de Eempolder hebben de garantie gekregen dat er geen (extra) landbouwkundige belemmeringen zouden optreden zolang de Ruilverkaveling loopt. De afwikkeling hiervan loopt nog steeds in de vorm van de Ruilverkavelingrente. Overigens kan de teelt van mais bijdragen aan de levensvatbaarheid van de agrarische bedrijven. Tijdens de hoorzitting heeft de inspreker nogmaals aangegeven dat er in het verleden tijdens de ruilverkaveling afspraken met agrariërs zijn gemaakt ten aanzien van landbouwkundige belemmeringen.

Reactie PS: De PRV verbiedt niet de teelt van mais. Er wordt van gemeenten gevraagd geen bestemmingen en regels op te nemen die bodembewerkingen toestaan die tot gevolg hebben dat veen aan de oppervlakte wordt gebracht. De reden hiervoor is dat we het veen willen beschermen, en landbouw op veen willen behouden. De landbouw kan gewoon blijven, maar zal zich wel aan moeten passen. De ruilverkaveling Eemland is op 3 maart 2007 afgesloten en daarmee komen alle afspraken die gemaakt zijn te vervallen, wanneer zij niet opgenomen zijn in andere officiële documenten bijvoorbeeld eigendomsaktes of bestemmingsplan. Ruilverkavelingsrente is afbetalingsregeling voor de kosten waar de grondeigenaren aan moeten bijdragen en wordt pas opgelegd na afronding van de ruilverkaveling. Het gaat hier overigens om voortzetting van bestaand beleid. De sinds 2009 geldende PRV voorziet in een overeenkomstige bepaling.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.1.3 Beschermingszone drinkwater

zienswijze van: 127

Samenvatting: Veranker de bescherming van oppervlaktewateren die gebruikt worden voor de productie van drinkwater in de PRS. Er wordt alleen aandacht besteed aan de bescherming van grondwater. In de provincie liggen echter twee belangrijke oppervlaktewaterwinningen o.a. voor de bereiding van drinkwater. Deze liggen in Rijkswateren, maar het is van groot belang dat naast Rijkswaterstaat ook de provincie haar verantwoordelijkheid neemt bij de bescherming van onder andere deze inlaatpunten.

Reactie PS: Wij nemen uw suggestie over om als provincie de oppervlaktewateren voor drinkwater ruimtelijk te beschermen. Hiertoe passen we zowel het object als de tekst in de PRS aan, waarbij we ook het bijbehorende provinciaal belang herformuleren. De beschermingszones voor de oppervlaktewaterwinningen van winstation Biemond (Lekkanaal bij Nieuwegein) en de inlaat bij Nieuwersluis (Amsterdam Rijnkanaal) nemen we tevens op in de kaart van de PRV. De formulering in artikel Beschermingszone drinkwaterwinning uit de PRV gaat daarmee ook gelden voor deze winningen. Dit artikel hoeft hiertoe niet aangepast te worden. Voor de verbeelding op de kaart maken we gebruik van de door Rijkswaterstaat gemaakte beschermingszones, waarbij uitsluitend de stroken land 100 meter buiten het oppervlaktewater als beschermingszone gelden.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 3.2 het 2e provinciaal belang te vervangen door 'behoud van strategische watervoorraden' en door in paragraaf 4.1.3 zowel te spreken over grondwater-, als over oppervlaktewaterwinningen. Deze aanpassing ook opnemen in de algemene toelichting op de PRV.

zienswijze van: 154

Samenvatting: Op de kaarten bij het voorontwerp zijn in de gemeente Baarn nog twee beschermingszones drinkwaterwinning opgenomen. Deze zijn in het ontwerp niet meer benoemd.

Reactie PS: Drinkwaterbedrijf Vitens heeft de productie van drinkwater in de winningen Baarn en Lage Vuursche beëindigd. Daarom komen de bijbehorende beschermingszones te vervallen. Dit betreft voor de gemeente Baarn het waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied Baarn en waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied Lage Vuursche. Deze zones worden niet meer vastgesteld in de op handen zijnde wijziging van de Provinciale Milieuverordening, en ze zijn daarom ook niet opgenomen in de ontwerp-PRS / PRV.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Waarom is het nodig om naast de duidelijke toelichting aparte regels op te nemen omtrent drinkwaterbescherming? Gemeenten zijn zich terdege bewust van deze problematiek en zijn goed in staat om hier lokale, of in overleg met provincie en buurgemeenten, regionale oplossingen voor te vinden.

Reactie PS: Er bevinden zich in de gehele provincie beschermingszones drinkwaterwinning. Het is belangrijk dat de waterkwaliteit in deze gebieden goed is en blijft. We zijn namelijk van deze waterwinningen afhankelijk voor de openbare drinkwatervoorzieningen. Om ervoor te zorgen dat deze waterwinningen eenduidig beschermd worden, pakken wij hier een provinciale regulerende rol. Daarbij zou differentiatie in de bescherming van de waterwinningen kunnen leiden tot rechtsongelijkheid voor particulieren, indien verschillende gemeenten verschillende regels hanteren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.1.4 Infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Houd met de eerder opgestelde 'Grondwatervisie Utrechtse Heuvelrug (Provincie Utrecht, 2002)' rekening bij het opstellen van de handreiking: 'Omgaan met functiewijzigingen beschermingszones drinkwaterwinning en infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug'.

Reactie PS: Wij zullen in de handreiking vanzelfsprekend rekening houden met het beschermingsbeleid zoals vastgelegd in de Grondwatervisie Utrechtse Heuvelrug. Overigens is dit beleid overgenomen in het Grondwaterplan Provincie Utrecht 2008-2013. Vervolgens is in het provinciale Waterplan 2010-2015 de kaart en het beleid voor het Infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug geactualiseerd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.1.5 Waterbergingsgebied

zienswijze van: 189

Samenvatting: Op de kaart Water ontbreekt een in het najaar van 2012 te ontwikkelen klein waterretentiegebied ten noorden van Kockengen.

Reactie PS: De Ontwerp-PRS/PRV bevat bepalingen voor grootschalige waterbergingsgebieden. Deze zijn van (boven)regionaal belang om stroomafwaarts gelegen stedelijk gebied te vrijwaren van overstroming/wateroverlast. Kleine waterretentiegebieden zijn van gemeentelijk en/of waterschapsbelang. Derhalve nemen we deze niet op.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.1.6 Vrijwaringszone versterking regionale waterkering

zienswijze van: 036

Samenvatting: De primaire waterkering bij Amersfoort is foutief weergegeven; het laatste stuk loopt niet langs het Valleikanaal, maar naar de Koppelpoort.

Reactie PS: In de ontwerp-PRS is het huidige tracé opgenomen. Vanwege het dijkversterkingsplan Zuidelijke Randmeren en Eemdijken heeft in januari en februari 2012 een legger voor een aangepast tracé ter inzage gelegen. Voor het genoemde tracé zijn geen inspraakreacties binnengekomen. Dit najaar wordt de legger definitief, tenzij hiervoor een beroepsprocedure wordt opgestart die tot een ander tracé leidt. Het Waterschap Vallei en Veluwe schat de kans hierop zeer klein. Wij nemen daarom in de PRS/PRV het door de gemeente voorgestelde tracé langs de Koppelpoort op, vooruitlopend op het definitief worden van het besluit hierover.

Besluit PS: Aanpassen van het object vrijwaringszone primaire waterkeringen (toelichtend) door het tracé langs de Koppelpoort op te nemen.

zienswijze van: 165

Samenvatting: Op de toelichtende kaart Water en Natuur zijn lang niet alle waterkeringen weergegeven. Waterschap wil nader overleg om de juiste gegevens hierover uit te wisselen.

Reactie PS: We geven op deze toelichtende kaart die keringen aan waarmee directe relaties liggen. De primaire keringen hebben we als toelichtend object opgenomen omdat deze voorheen in onze PRS stonden, maar nu Rijksbelang zijn (waarvoor het Rijk in haar AMvB regels stelt). Daarnaast hebben we de nog te normeren regionale waterkeringen die eveneens in Rijksbeheer zijn opgenomen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 165

Samenvatting: Waardering voor het opnemen van de vrijwaringszone rond regionale keringen. Geef daarnaast ook aandacht aan normering en toetsing van de Oostkanaaldijk door RWS.

Reactie PS: De keringen van Rijkswaterstaat, die overigens nog niet aangewezen en genormeerd zijn, hebben we als toelichtend object opgenomen. Het betreft onder andere de vrijwaringszone voor de oostelijke kanaaldijk langs het Amsterdam-Rijnkanaal van de Muidertrekvaart tot en met de Vechtsluis bij Maarssen. De rest van de Oostkanaaldijk en het traject Utrecht - Wijk bij Duurstede zitten niet in het voorstel tot aanwijzing/normering van regionale keringen aangezien het achterland daar hoger ligt dan het kanaal. Dit hebben we dan ook niet opgenomen. Wij zullen de legenda verduidelijken.

Besluit PS: Verduidelijken van de legenda bij de toelichtende kaart met betrekking tot de vrijwaringszones.

Paragraaf 4.1.7 Overstroombaar gebied

zienswijze van: 102

Samenvatting: Groot bezwaar tegen het aangeven van het eigen perceel als overstroombaar gebied.

Reactie PS: Op basis van overstromingsmodelleringen is bepaald welke gebieden in de provincie Utrecht overstroombaar zijn bij een dijkdoorbraak. Het betreffende gebied blijkt overstroombaar te zijn. Hiermee leggen we geen claim op uw perceel. Deze aanduiding heeft een signalerende functie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 165

Samenvatting: Positief is dat in ruimtelijk plannen moet worden aangegeven hoe rekening wordt gehouden met randvoorwaarden vanuit waterveiligheid. Deze randvoorwaarden dienen wel expliciet te worden aangegeven. Neem hiervoor de overstromingsrisicozoneringskaart uit het waterplan over in de PRS, deze is informatiever en biedt meer houvast om rekening te houden met waterveiligheid, en overweeg een waterveiligheidstoets, analoog aan de mobiliteitstoets.

Reactie PS: Mede via het Deltaprogramma werken Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten aan de meerlaagsveiligheidsbenadering, waar overstromingsrobuust bouwen onderdeel van

uitmaakt. Dit kan informatie opleveren op basis waarvan we bijvoorbeeld nadere randvoorwaarden kunnen stellen c.q. een waterveiligheidstoets kunnen voorschrijven. De tijd is hier nu echter nog niet rijp voor. We volstaan daarom met het aanbieden van onze Handreiking Overstromingsrobuust Inrichten. Het klopt dat het Waterplan meer informatie biedt voor de overstroombare gebieden. We zullen in de PRS een verwijzing hiernaar opnemen.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 4.1 de volgende passage op te nemen: Voor het waterbeleid beschikken wij ook over het Provinciaal Waterplan 2010-2015. Dit plan is te benaderen via www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/waterplan/waterplan.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Waarom is het nodig om naast de duidelijke toelichting aparte regels op te nemen omtrent overstroombaar gebied? Gemeente is zich terdege bewust van deze problematiek en is goed in staat om hier lokale, of in overleg met provincie en buurgemeenten, regionale oplossingen voor te vinden.

Reactie PS: In de ruimtelijke ordening is het overstromingsrisico de afgelopen decennia veelal niet of nauwelijks meegenomen in de afweging van ruimtelijke beslissingen. Economische groei, zeespiegelstijging, bodemdaling en klimaatverandering (met vaker hoogwaterafvoer via de Neder-Rijn en Lek) maken het grondgebied van de provincie Utrecht steeds kwetsbaarder tegen overstromingen. De afgelopen jaren is het besef gegroeid dat er, ondanks sterke dijken, een restrisico is dat het fout kan gaan. Wij zijn derhalve van mening dat overstromingsrisico's in een aantal gevallen een plaats moeten krijgen in ruimtelijke beslissingen. Het is prettig om te vernemen dat de gemeente Woerden zich terdege bewust is van deze problematiek.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Voor de kaart Water ligt het voor de hand dat daarop ook de belangrijkste rivieren/beken en plassen (inclusief de binnen de 'KRW' als zodanig aangewezen 'waterlichamen') binnen de provincie Utrecht wordt aangegeven, evenals de zogenaamde 'waterparels', zodat ook duidelijk is waar deze binnen de provincie Utrecht zijn te vinden. Zo kan ook beter een directe relatie worden gelegd met het Provinciale Waterplan, evenals de relatie met overige (sectorale) thema's zoals deze binnen de PRS aan de orde zijn.

Reactie PS: Het is inderdaad zo dat naast de ruimtelijke waterkaart er andere informatieve waterkaarten zijn. De ruimtelijke waterkaart samen met de waterinformatie uit het Waterplan geven een completer en duidelijker beeld. We nemen derhalve een verwijzing naar de interactieve kaart van het Waterplan op in de tekst. Voor de waterparels nemen wij een toelichtend object op, vanwege de samenhang met onder andere de natuurobjecten in de PRS.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 4.1 de volgende passage op te nemen: Voor het waterbeleid beschikken wij ook over het Provinciaal Waterplan 2010-2015. Dit plan is te benaderen via www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/waterplan/waterplan. En door een toelichtende paragraaf toe te voegen ten aanzien van de waterparels.

Paragraaf 4.2 Klimaatverandering, gezondheid en veiligheid

zienswijze van: 229

Samenvatting: Het thema duurzame leefomgeving wordt op een aantal punten uitgewerkt, echter niet voor duurzame woningbouw. Het is van groot belang dat inbreidings- en uitbreidingslocaties op een duurzame wijze worden gerealiseerd, met gebruikmaking van principes van duurzame steden- en woningbouw.

Reactie PS: In de pijler duurzame leefomgeving wordt inderdaad niets uitgewerkt voor wat betreft duurzame woningbouw. Onder de pijler vitale dorpen en steden vormt kwaliteit van het stedelijk gebied echter een belangrijk onderdeel. Hierbij wordt ingegaan op de opgave voor een

klimate neutrale provincie die vooral in de gebouwde omgeving gerealiseerd moet worden. De pijler vitale dorpen en steden wordt voor wat betreft het kwaliteit van het stedelijk gebied verder uitgewerkt in de Kadernota Binnenstedelijke Ontwikkeling en Wonen, waarbij duurzaamheid bij binnenstedelijke ontwikkeling in volle breedte aan bod komt. Denk daarbij aan onderwerpen als energie en klimaat, oplossen milieuknelpunten, levensloopbestendigheid, meervoudig ruimtegebruik, sociale veiligheid, (recreatieve en culturele) voorzieningen. De kwaliteit van het stedelijk gebied, en dus ook duurzame woningbouw, is echter de primaire verantwoordelijkheid van gemeenten; wij vervullen hierin een stimulerende rol.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.2.1 Anticiperen op langetermijngevolgen klimaatverandering

zienswijze van: 209

Samenvatting: De provincie neemt een te afwachtende houding aan bij het anticiperen op de te verwachten klimaatveranderingen. Vertaal de ambities uit hoofdstuk 4.2 van de PRS naar de PRV. Neem in artikel Toekomstige woonlocatie het gebruik van de klimaatscan op als extra stap in de duurzame verstedelijkingsladder. Voeg aan PRV-artikelen Stedelijk gebied en Toekomstige woonlocatie klimaatbestendigheid als criterium toe. Roep een stimuleringssteam in het leven dat gebiedspartijen ondersteunt bij het toepassen van zo'n klimaatscan en het meedenken over oplossingen die de kwetsbaarheid van het gebied voor klimaatverandering verminderen.

Reactie PS: We hebben in paragraaf 4.2.1 kort geschetst welke klimaatverandering er op ons af komt en welk beleid we hiervoor elders in de PRS op hebben genomen bij bodem, water, stedelijk gebied en landelijk gebied. Wij hebben dit bewust kort gehouden, omdat het op provinciaal niveau maar beperkt ruimtelijk relevant is. Op dit punt ligt het belang grotendeels bij gemeenten. Om die reden hebben wij klimaatbestendigheid niet als apart criterium in de PRV opgenomen. De genoemde klimaatscan is voor ons een bekend instrument. Inzet ervan vinden wij met name een gemeentelijke aangelegenheid. Wij vragen van gemeenten op verschillende manieren, zoals bij de algemene beleidslijn voor verstedelijking, om het anticiperen op klimaatverandering onderdeel te laten zijn van hun planvorming. Zij kunnen ervoor kiezen hiervoor een klimaatscan in te zetten. Wij zien het niet als onze rol om een stimuleringssteam op te richten die gemeenten hierbij ondersteunt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.2.2 Ruimte bieden voor duurzame energie

zienswijze van: 059, 101, 116, 209, 210, 236, 316

Samenvatting: Het is goed dat ruimte voor duurzame energiebronnen een provinciaal belang is en dat de provincie in 2040 haar grondgebied klimaatneutraal georganiseerd wil hebben, maar de voorstellen in de PRS zijn onvoldoende concreet om de ambitie van 10% duurzame energie in 2020 te bereiken. Bovendien is de ambitie van 20% duurzame energie in 2020 teruggebracht naar 10%. Realiseert de provincie zich wel wat klimaatneutraal in 2040 uiteindelijk betekent? Hiervoor moet maximaal ingezet worden op de productie van hernieuwbare energie/duurzame energiebronnen en moet een sterke reductie/besparing van het gebruik van energie bewerkstelligd worden. Alle bronnen zijn hard nodig en met name windenergie dient een grote rol te spelen. Langs infrastructuur is er veel potentie voor duurzame energie, zoals windenergie en zonnepanelen. Het opwekken van duurzame energie uit biomassa is niet altijd duurzaam, kom snel met een eigen biomassakader en daaruit voortvloeiende concrete acties. Biedt ruimte voor de productie van duurzame energie, niet alleen bovengronds, maar ook ondergronds. Een afwachtende houding van de provincie t.a.v. duurzame energie past niet. Pak actief een coördinerende, stimulerende en/of participerende rol.

Reactie PS: In de PRS wordt ruimte geboden aan duurzame energie initiatieven met als doel de provinciale ambitie van 10% duurzame energie mogelijk te maken. De geboden ruimte is gebaseerd op een reële inschatting van de mogelijkheden voor duurzame opwekking op basis van

potentieelstudies van duurzame energiebronnen (o.a. zon, wind, biomassa, geothermie) via de planMER. We maken de realisering hiervan, daar waar wij het nodig vinden om vanwege de ruimtelijke impact een rol te pakken (windenergie en biomassa), onder voorwaarden ruimtelijk mogelijk. Voor de overige bronnen laten wij dit over aan Rijk/gemeenten.

Voor de ondergrond regelen we op dit moment bescherming voor een aantal objecten, te weten de gebieden die gevoelig zijn voor bodemdaling, de beschermingszones drinkwaterwinning en het Infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug. WKO initiatieven en andere initiatieven in de bodem moeten hier rekening mee houden. Zie hiervoor ook onze Provinciale Milieuverordening. Om te bepalen of wij de ondergrond nog meer moeten beschermen én om ontwikkelingen te faciliteren overwegen we een thematische structuurvisie voor de ondergrond op te stellen.

Bio-energie voorziet in een relatief gering deel van de totale energiebehoefte, maar gezien het streven van de provincie is biomassa een essentiële bron in de Utrechtse energiemix. Daarom willen wij dat energie uit biomassa wordt gestimuleerd en dat de beschikbare biomassa zo efficiënt en duurzaam mogelijk wordt ingezet. Daarbij hebben wij voorwaarden opgenomen voor biomassa-installaties. Omdat het aan marktpartijen is om de provinciale ambitie verder in te vullen met concrete initiatieven, hebben we ervoor gekozen om, naast het faciliteren in de ruimtelijke ordening, ook vanuit economische ontwikkeling initiatieven en innovaties op het gebied van duurzame energie te stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot besparing. Tenslotte zien wij het in algemene zin als onze taak om duurzaamheid en daarmee ook duurzame energie integraal onderdeel te maken van ons beleid. We hebben dus geen afwachtende houding, maar kiezen een zelfbewuste rol. Een rol die past bij de kerntaken van het middenbestuur.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 059

Samenvatting: De ambitie van de Ontwikkelvisie NVU 2015-2030, eindbalans om de CO₂-uitstoot door verkeer in 2020 met 30% te verminderen rechtvaardigt het opwekken van meer schone elektriciteit voor meer elektrische voertuigen, een ambitie die in deze PRS ook opgenomen zou moeten worden. Hiervoor is dus ook een hogere ambitie voor windenergie nodig.

Reactie PS: Door de focus op binnenstedelijk bouwen draagt de PRS bij aan het verminderen van de automobilititeit. De PRS biedt alleen ruimtelijke kaders. Vanuit de PRS kan dus niet worden gestuurd op de keuze voor type auto noch op (rand)voorwaardelijke aspecten, zoals oplaadpunten. Meer elektrisch transport kan inderdaad leiden tot toename in de vraag naar elektriciteit. Het ligt voor de hand hiervoor gebruik te maken van duurzame bronnen, maar of deze opgewekt moet worden middels windenergie is een aanvullende keuze. Of en zo ja, hoeveel windenergie daartoe binnen de provincie Utrecht of elders opgewekt moet worden is een afweging tussen dit doel en andere belangen, zoals landschap, leefbaarheid, efficiëntie, etc. De ambitie uit de Ontwikkelvisie kan daarom niet direct vertaald worden in een hogere ambitie voor windenergie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 059

Samenvatting: Het ruimtelijk argument zou niet als enige de voorkeur van de provincie moeten bepalen; het financiële en efficiency argument zou binnen de gestelde ambitie een andere kant op wijzen. Dat de provincie vanwege de ruimtelijke impact van windturbines, de voorkeur geeft aan andere vormen van duurzame energie is in strijd met de ambities 10-20% duurzame energie in 2020 en klimaatneutraal in 2040 en zou vanwege tegenstrijdige signalen beter verwijderd kunnen worden.

Reactie PS: De PRS gaat over wat wij ruimtelijk aanvaardbaar achten in de provincie Utrecht. Op basis van zorgvuldige afweging van verschillende belangen komen wij tot dit beleid. Dat betekent dat wij ook in de complexe ruimtelijke situatie van de provincie Utrecht ruimte willen bieden aan een van de financieel meer aantrekkelijke opties voor duurzame energie, namelijk windenergie. Het aantal aangewezen locaties hiervoor is weliswaar beperkt, maar biedt voldoende ruimte om de afspraak met het Rijk uit het BLOW-akkoord na te komen. En bovendien stellen wij deze 50 MW niet als bovengrens, maar zijn wij bereid om meer toe te staan, waarbij wij streven naar 60 MW Dit

verandert echter niets aan de voorkeur voor andere vormen van duurzame energie die een beperktere impact hebben op o.a. het landschap.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 113

Samenvatting: De milieueffecten van de voorgenomen PRS zijn duidelijk uitgewerkt in de PlanMER. In de PRS wordt echter niet aangegeven hoe er omgegaan wordt met de aanbevelingen uit de PlanMER, bijvoorbeeld ten aanzien van windenergie.

Reactie PS: Wij hebben de PRS en de planMER gelijktijdig opgesteld. In paragraaf 4.2.2 verwijzen wij naar het onderzoek wat wij in het kader van de planMER hebben uitgevoerd en op basis waarvan we de ambitie van 20% duurzame energie in 2020 teruggebracht hebben naar 10%. We zullen in deze paragraaf een expliciete verwijzing opnemen dat we dit onderzoek hebben uitgevoerd via de planMER.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 4.2.2 de zin 'We hebben onderzocht wat voor het halen van de ambitie voor 2040 in de periode tot 2020 mogelijk is.' te vervangen door de zin 'We hebben via de planMER bij deze PRS onderzocht wat voor het halen van de ambitie voor 2040 in de periode tot 2020 mogelijk is.'

zienswijze van: 160

Samenvatting: Klimaatneutraal willen worden betekent ook dat er zorgvuldige afwegingen gemaakt moeten worden. Op dit moment staan er in de ontwerp-PRS nog te veel vaagheden en tegenstrijdigheden. Om de doelstelling te behalen is een Duurzaamheidstoets nodig en moet er regelmatig een monitoring plaats vinden voor toetsing en terugkoppeling.

Reactie PS: De ontwerp-PRS is gebaseerd op een zorgvuldige afweging van verschillende belangen. De ambitie om klimaatneutraal te willen worden is er daar één van. Voor het behalen van deze doelstelling zijn wij afhankelijk van vele verschillende partijen en (externe) invloeden. Deze en andere ontwikkelingen volgen wij tweejaarlijks middels de duurzaamheidsbalans van de provincie Utrecht. Daarin wordt voor de aspecten people, planet en profit inzichtelijk gemaakt hoe wij er als regio voorstaan. Wij nemen geen aparte duurzaamheidstoets op, omdat wij duurzaamheid niet zien als apart beleidsveld, maar als een integraal onderdeel van onze kerntaken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.2.2.1 Windenergie

4.2.2.1/1 windenergie algemeen

zienswijze van: 016, 053, 056, 059, 076, 126, 189, 210, 236

Samenvatting: Waarom heeft de provincie de afweging ten aanzien van de kernkwaliteiten van de Utrechtse landschappen nog niet gemaakt bij het selecteren van de zeven windlocaties en met welke criteria wil de provincie toekomstige initiatieven in deze gebieden gaan toetsen? De Kwaliteitsgids is hiervoor onvoldoende duidelijk, dus geef in PRS en PRV expliciet aan om welke criteria het gaat, om initiatiefnemers te helpen (16). Het Groene Hart /het open weidelandschap is te kwetsbaar voor grootschalige windmolenparken, maar gerichte keuzes op een beperkt aantal en goed gekozen locaties moet mogelijk zijn, denk aan locaties langs weg-, water- en spoorverbindingen en op bedrijventerreinen (53, 56). Bij de plaatsing van windmolens dient zorgvuldig te worden gekeken naar de ruimtelijke effecten daarvan, bijvoorbeeld op landschappelijke kwaliteiten en op natuur. Geschikte plekken zijn met name lijnstructuren, zoals Rijkswegen, uiteraard mede afhankelijk van de kwaliteiten van de aangrenzende gebieden, evenals het Amsterdam Rijnkanaal, maar bijvoorbeeld ook industriecomplexen. Een integrale analyse op basis van aanwezige kwetsbare waarden is van groot belang (210, 236). Laat bewoners die nadelen ondervinden van de molens meeprofiteren van de opbrengst (53, 56). Ook bij realiseren van windmolens met burgerparticipatie is het ontstaan van tegengestelde belangen onvermijdelijk. Deze tegengestelde belangen kunnen een gemeentebestuur onder druk zetten. De provincie moet hier het overstijgend collectief belang inbrengen. De zin 'Voor

alle locaties geldt de voorwaarde dat er bij het gemeentebestuur draagvlak moet zijn' is hier strijdig mee. Verwijder deze voorwaarde uit de PRV; een voorkeur hiervoor geeft voldoende de strekking aan (59). De voorwaarde van draagvlak bij het gemeentebestuur staat haaks op artikel Windenergielocatie, lid 2 van de PRV. Schrap dit artikel (126). Draagvlak bij het gemeentebestuur is onvoldoende. Gezien de omvang van de windturbines moet aan aangrenzende gemeenten een verklaring van geen bezwaar worden gevraagd (189). Moet de provincie als er geen gemeentelijk draagvlak is, ook gezien (landelijke) doelstelling, uiteindelijk niet toch de bereidheid hebben zelf met een inpassingsplan te komen (210, 236)? Geef helderheid in de provinciale rol, aangezien het voornemen voor het RAP en de uitvoeringstabel elkaar tegenspreken m.b.t. windenergie (16). Neem in het RAP tenminste één bovengemeentelijke windlocatie op waarbij de provincie de kar trekt om op korte termijn windmolens te realiseren. Voor andere locaties zou de provincie met de diverse gebiedseigenaren om de tafel moeten gaan om gezamenlijk met windenergieontwikkelaars (tijdelijke) windmolens te realiseren (59). De provincie zal sturend moeten optreden, waarbij algemeen belang en draagvlak maatgevend zijn (53). Bij iedere locatie is wel wat op te merken, dus moet de provincie inzet tonen om windenergie initiatieven feitelijk te laten doorgaan (76).

Reactie PS: Als provincie willen wij een bijdrage leveren aan het opwekken van duurzame energie middels windturbines. Gezien de ruimtelijke effecten van windturbines op de beleving van het landschap, natuurwaarden, woonfuncties en andere belangen dienen daarbij keuzes gemaakt te worden tussen de verschillende belangen. Daarnaast is niet ieder gebied in Nederland even efficiënt in de benuttingsmogelijkheden van wind(kracht). Het maken van keuzes betekent niet dat wij windturbines onaanvaardbaar achten in Utrecht, maar wel dat wij van mening zijn dat de provincie Utrecht niet de meest logische keuze is voor (onbelemmerde) grootschalige opwekking van energie door windturbines. Ook dat is een duurzame samenleving.

Uitgangspunt om te komen tot geschikte locaties is het realiseren van (grote) windturbines in lijnen of clusters, passend bij het landschap of stedelijke omgeving. Naar onze mening geven verspreid gelegen solitaire turbines een onrustiger en rommeliger beeld dan enkele en in samenhang geplaatste opstelling van meerdere turbines. Afhankelijk van de locatie kan dat beter een lijn of een cluster zijn. In gebieden met grote natuur-, milieu- of landschappelijke waarden zien wij geen mogelijkheden voor plaatsing. Daarnaast gelden wettelijke beperkingen, zoals ten aanzien van woongebieden (geluid, slagschaduw), aanvliegroutes vliegvelden, veiligheidsbeperkingen, Flora- en faunawet, Natura2000, etc. Tezamen hebben de beleidsmatige en wettelijke beperkingen geleid tot gebieden waar plaatsing in beginsel mogelijk zou kunnen zijn. Deze gebieden komen grofweg overeen met de onderzoeksuitkomsten zoals die onder andere ten grondslag lagen aan het Windplan voor de Structuurvisie 2005-2015. In aanvulling op die gebieden achten wij het niet aanvaardbaar om in ieder theoretisch mogelijk gebied windturbines te plaatsen. Naast gebieden mét windturbines achten wij het wenselijk ook gebieden zónder windturbines te hebben.

Windturbines zullen zeker van invloed zijn op de beleving van het landschap. Landschappelijke structuren verzetten zich naar onze mening niet a priori tegen moderne uitingen. Windturbines zijn hoog en daardoor goed zichtbaar, maar hun bouwvolume is relatief beperkt. Subjectieve waarden over de invloed van turbines zijn moeilijk te kwantificeren. Windturbines kunnen karakteristieken benadrukken of versterken. Met een specifieke afstand tussen turbines onderling, hun aantal en de wijze van opstelling kunnen de turbines aansluiten bij andere 'gasten' in het landschap, zoals snelwegen, en een overgang markeren tussen twee landschapstypen. Windturbines in geen enkel landschap accepteren zou betekenen dat wij geen bijdrage leveren aan de, op dit moment, meest efficiënte vorm van duurzame energie: windenergie. Deze keuze maken wij niet.

De nadere selectie binnen de landschappen heeft plaatsgevonden aan de hand van de kwaliteiten zoals beschreven in de gebiedskaternen landschap, op basis van kansrijke initiatieven en, indien nog mogelijk, de in de Structuurvisie 2005-2015 opgenomen specifieke locaties. Deze specifieke locaties zijn in 2004 ten behoeve van de Structuurvisie 2005-2015 uitgewerkt en via MER-onderzoek nader beschouwd.

In de PRS worden de zoekgebieden, in tegenstelling tot voorgaand beleid, niet verder uitgewerkt tot concrete plaatsingsvoorstellen. De PRS geeft uitdrukkelijk geen locatiespecifieke inrichting en dus

plaatsbepaling van de windturbines, maar geeft zoekgebieden waar de PRV geen activiteiten toestaat die de realisatie van windturbines onmogelijk maken.

Ten opzichte van het ontwerp zijn deze zoekgebieden gewijzigd. Door recente wetwijzigingen en nadere invulling hiervan bestaat er kans dat de regie over de zoekgebieden niet meer bij het samenspel van provincie en gemeenten ligt. Om ruimtelijk onaanvaardbare (concentraties van) plaatsingen te voorkomen en om de realisatiekans te verhogen is aangesloten bij kleinere zoekgebieden en bij bestuurlijk draagvlak. De definitieve aanvaardbaarheid en afbakening van een zoekgebied moet plaatsvinden bij de uitwerking. Op deze wijze behouden wij flexibiliteit richting initiatieven, afspraken tussen betrokkenen en actualisaties in regelgeving.

Daarbij geldt, dat voor bijvoorbeeld geluidsberekening, slagschaduw en radar-effecten, een nauwkeuriger type aanduiding van de windturbine noodzakelijk is dan voor de landschappelijke invulling. Echter, ook in gebieden die wij aanvaardbaar achten, is overleg over de specifieke uitwerking in relatie tot het landschap nog steeds gewenst. Dit laatste is terug te vinden in de bepaling dat ook in de zoekgebieden de kernkwaliteiten van het landschap betrokken moeten worden. De daar genoemde Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen biedt een platform voor nader overleg en geen receptuur voor de ideale opstelling. Dit betekent dus niet dat alsnog afgezien wordt van het zoekgebied, maar ook niet het volledig vrijgeven van een ieder mogelijke uitwerking. De bepaling rekening te houden met het landschap is te zien als verfijning van de algemene visie dat wij windturbines in dit gebied aanvaardbaar achten

Bedrijventerreinen vallen meestal onder de algemene regel dat wij windturbines binnen de rode contour (stedelijk gebied) toestaan. Uiteraard met in achtneming van wettelijke normen zoals geluid, veiligheid, etc. Daar waar initiatieven (van meerdere turbines) op bedrijventerreinen ten tijde van de ter inzage legging bekend waren, zijn deze expliciet opgenomen, zoals Lage Weide te Utrecht. Bewoners laten participeren in de opbrengst van de windturbines is een zaak tussen de eigenaar van de turbines en de bewoners. De PRS als ruimtelijk kader heeft hierin geen rol. Wel zullen wij de verschillende participatie methoden meenemen in onze gesprekken met gemeenten en initiatiefnemers. Ook het aspect tijdelijkheid in relatie tot ontwikkelopgaven in een gebied zullen wij daarbij betrekken.

Vanwege de Electriciteitswet ontbreekt de noodzaak tot regulering op provinciaal niveau. We hoeven dus niet op te nemen dat wij bereid zijn indien nodig inpassingplannen op te stellen. Dit neemt niet weg dat wij hierbij zeer hechten aan de opvatting van de gemeenten. Wel hebben wij geconstateerd dat, door wijziging van de Elektriciteitswet, de eis van gemeentelijk draagvlak met deze wet in strijd is. We zullen daardoor onze voorkeur voor gemeentelijk draagvlak uitspreken, in plaats van dit als voorwaarde op te nemen.

In de PRS geven wij de regulerende rol aan, die verwijst naar de regels die in de PRV zijn opgenomen over windenergie. Daarnaast hebben we in het RAP.2 2012-2015 een project opgenomen 'duurzame energie goed ingepast', waarmee we handvatten willen bieden voor het inpassen van duurzame energie, zoals windturbines en biomassavergistingsinstallaties en voor het combineren van de verschillende vormen van duurzame energie met andere (ruimtelijke) functies. Dit is dus breder dan windenergie. Wij zien geen discrepantie tussen het regulerende aspect zoals bedoeld in de PRS/PRV en opname in het RAP.2. We zullen echter voor de volledigheid een verwijzing naar dit RAP-project opnemen bij paragraaf 4.2.2 onder 'realisatie'.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 4.2.2.1 de zin: 'Voor alle locaties geldt de voorwaarde dat er bij het gemeentebestuur draagvlak moet zijn.', te vervangen door: 'Voor alle locaties geldt, dat wij de voorkeur hebben voor realisatie met draagvlak bij het gemeentebestuur.' Aanpassing PRS door in paragraaf 4.2.2 onder realisatie., de rol 'stimuleren' toe te voegen met als toelichting: RAP-project 'duurzame energie goed ingepast' om handvatten te bieden voor het inpassen van duurzame energie en voor het combineren van de verschillende vormen van duurzame energie met andere (ruimtelijke) functies.

zienswijze van: 059

Samenvatting: Zet provinciale ondersteuning, zoals gesuggereerd in de Staat van Utrecht (help met het garantiefonds Energie projecten voor energiebesparing en duurzame energie met het verkrijgen van de benodigde financiering door gedeeltelijke garantstelling en cofinanciering via het KIC) actief in ten bate van burgerinitiatieven voor energietransitie.

Reactie PS: De PRS geeft onze ruimtelijke visie weer op mogelijkheden voor windenergie in Utrecht. De door indiener voorgestelde ondersteunende activiteiten vallen buiten het kader van de PRS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 063

Samenvatting: Stop met het streven naar windenergie. De horizon is al genoeg gevuld met bouwwerken. Windturbines hebben te veel impact op het planologische beeld en zijn technisch niet efficiënt te maken. Er zijn potentieel veel betere doelen die minder impact en meer potentie hebben om kosteneffectief te worden, bijvoorbeeld zonne-energie.

Reactie PS: De provincie draagt bij aan het realiseren van duurzame energiebronnen, waarbij we naast windenergie alle bronnen nodig hebben om landelijke en provinciale doelstellingen te halen. Daarbij is de efficiëntie in opbrengst van windenergie groter dan die van zonne-energie, zowel naar opgewekt vermogen per benodigd oppervlakte als naar energie-input (benodigd voor realisatie, onderhoud en sloop) van de installaties. Juist vanwege de ruimtelijke impact hebben wij een afweging gemaakt tussen de mogelijkheden voor duurzame energieopwekking in onze provincie, landelijke mogelijkheden elders, en onze landschappelijke en stedelijke waarden. Dit samenspel van ruimtelijke mogelijkheden, de te behouden kernkwaliteiten van de landschappen en de vraag naar windenergie heeft geleid tot het voorgestelde beleid, waarbinnen én windenergie én zonne-energie, evenals andere vormen van duurzame energie realiseerbaar zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: Tegen de windlocatie Vianen Autena in de kwetsbare Vijfheerenlanden. Het Nationaal Landschap groene Hart is te kwetsbaar om er grote windmolenparken te installeren.

Reactie PS: De zienswijze is gericht tegen een niet in de ontwerp-PRS opgenomen zoekgebied. Dit zoekgebied, langs grote infrastructurele werken, nabij de stedelijke omgeving, op de overgang tussen landschapstypen en met de steun van gemeentelijk bestuurlijk draagvlak past echter wel binnen onze uitgangspunten. Zie ook het antwoord op zienswijzen 062 en 133 onder 4.2.2.1/2.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 095

Samenvatting: Voor kleine initiatieven onder de 15 MW is geen beleidsmatige doelstelling opgenomen. De PRS gaat beleidsmatig in op initiatieven van meer dan 15 MW of boven de 10 turbines om de provinciale doelstelling van 50 MW te bereiken. Al vele jaren blijkt het realiseren van grotere windenergie projecten in de provincie lastig. Mocht deze doelstelling in een positief scenario toch lukken, blijft de vraag hoe beleidsmatig kleinere initiatieven getoetst worden. Er is behoefte aan beleidsmatige ruimte in de PRS, ook als de 50 MW gehaald is. 5 MW in stedelijk gebied in Amersfoort is dan een prachtige beleidsbonus. In de gevallen dat de grotere initiatieven zich niet realiseren is het een wenselijke alternatief in doelbereik. Neem dus beleidsmatige ruimte op voor deze alternatieve of extra beleidsruimte.

Reactie PS: De ontwerp-PRS stelt geen onder- of bovengrens aan de omvang van afzonderlijke initiatieven. We geven slechts locaties aan waarbij we wel aangeven dat onze voorkeur uitgaat naar combinaties van meerdere windturbines, maar een dergelijke locatie hoeft niet pas bij 15 MW te beginnen. Daarnaast bieden we ook in stedelijk gebied ruimte voor windturbines. Daarmee is een initiatief in Amersfoort prima realiseerbaar.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Om de ambitie van 10% duurzame energie in 2020 te bereiken is een actieve inzet van de provincie nodig, een provincie die nieuwe ontwikkelingen aanjaagt. Dit speelt vooral voor windenergie. De provincie moet haar ambities niet afhankelijk maken van gemeenten. Dat betekent concreet dat de provincie een Inpassingsplan zal opstellen wanneer op geschikte plaatsen onvoldoende initiatief door gemeenten wordt genomen.

Reactie PS: Vanwege de Electriciteitswet ontbreekt de noodzaak tot regulering op provinciaal niveau. Dit neemt niet weg dat wij hierbij zeer hechten aan de opvatting van de gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

4.2.2.1/2 windenergie meer ruimte gewenst

zienswijze van: 059, 065, 084, 101, 209

Samenvatting: De inspanningsverplichting van 50 MW uit het Streekplan 2005-2015 is niet gerealiseerd en wordt ten onrechte zonder opschalen doorgeschoven naar 2020. Dit is te weinig ambitieus. De doelstelling uit de Kadernota Ruimte is méér dan 20% duurzame energie zelf opwekken in 2020. In de Ontwerp-PRS is dit terug geschroefd zonder goede onderbouwing. In tegenstelling tot hetgeen de Ontwerp-PRS aangeeft, is de ruimte onvoldoende om de ambitie van 10% duurzame energie in 2020 te bereiken, zoals ook de studie Duurzaam Opgewekt (NMU, 10-10-2011) laat zien. Met 75 molens kan in de provincie Utrecht ruim 210 MW aan vermogen worden opgewekt op ongeveer dezelfde locaties als vermeld in de PRS. Samen met andere duurzame bronnen zou daarmee in 2020 net 10% hernieuwbare energie kunnen worden opgewekt in de regio. Dan zouden alle locaties ook werkelijk gerealiseerd moeten worden. Neem daarom 200/215 MW windenergie als beleidsdoel voor 2020 in de PRS op en ondersteun dit concreet met effectieve beleidsmaatregelen zoals meer/grotere windlocaties (bijvoorbeeld op bedrijventerreinen en langs infrastructuur), andere/lagere beperkende randvoorwaarden bij realisering en inzet van provinciale inpassingsplannen. Voordeel van veel energie via wind opwekken in de provincie Utrecht is ook dat deze energie dichtbij wordt afgenomen hetgeen de efficiëntie vergroot. Er is een zorgvuldige zoektocht naar mogelijke locaties nodig, waarin bij de afweging tussen duurzame energieopwekking en landschappelijke effecten meer nadruk op het eerste moet liggen. Er zijn bijvoorbeeld mogelijkheden voor windenergie bij Lage Weide, de Rijnbrug, langs de A2 waaronder Loenen en Breukelen en langs de A27 bij Knoop punt Everdingen, Houten en Nieuwegein. Deze gebieden staan deels op de kaart, echter in beperktere mate. Het rapport van de NMU bevat voorstellen voor clusteropstellingen bij Mijdrecht en Benschop, lijnopstellingen langs delen van A12, A27, A28 en Amsterdam-Rijnkanaal en vergroten van lijnopstellingen uit de PRS. Hoog de regionale doelstelling van 10% duurzame energie op tot zeker 20% en merk dit aan als provinciaal belang. Dit is nodig om 100% klimaatneutraal in 2040 te kunnen realiseren. Ook in de Staat van Utrecht 2010 is vastgesteld dat indicatoren broeikas effect, duurzame energie en energiebesparing laag scoren.

Reactie PS: De PRS geeft geen plafond in de geboden zoekgebieden, maar laat de mogelijkheid open om meer dan 50 MW in totaal te realiseren, waarbij wij streven naar 60 MW. Opname van ruim 200 MW om vanwege een gemiddelde realisatiekans uit te komen op voldoende MW achten wij geen ruimtelijke afweging. De door de NMU opgenomen aantallen zijn met name gebaseerd op het toekennen van een groter gewicht aan windturbines dan op sommige locaties, aan landschap en aan een andere visie op het vrijwaren van gebieden van windturbines als contramale van gebieden met turbines. Voor ons valt de afweging tussen duurzame energie en de kwaliteit van de directe leefomgeving anders uit. Daarbij speelt voor ons ook dat voor het opwekken van duurzame energie de provincie vanwege haar ligging niet de meest efficiënte locaties kent in vergelijking met elders in Nederland. Inderdaad zijn alle bronnen voor opwekking en mogelijkheden voor besparing nodig. Wellicht is ook een omschakeling nodig in denken over het blijven voldoen aan een steeds hogere energievraag. Niet alle mogelijkheden lopen via het ruimtelijk spoor, zoals het stimuleren van besparing en bewustwording, doordacht bouwen en innovaties in netwerken. De PRS focust op het ruimtelijk spoor. Met de PRS blijven wij vasthouden aan de ambitie van klimaatneutraliteit in 2040. Het feit dat op de kortere termijn de mogelijkheden beperkter blijken te zijn dan gedacht in de

Kadernota Ruimte betekent niet dat wij onze lange termijnambitie loslaten. Hiermee willen we ook bereiken dat we op termijn in de Staat van Utrecht beter gaan scoren op de genoemde aspecten. Zie verder ook het antwoord op zienswijzen 016, 053, 056, 059, 076, 126, 189, 210, 236 onder 4.2.2.1 windenergie algemeen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 062, 113

Samenvatting: Indiëners verzoeken om bij het knooppunt Everdingen een nieuwe zoeklocaties windenergie op te nemen. Deze locatie kan landschappelijk goed ingepast worden. Het principeverzoek voor deze locatie is positief ontvangen door de gemeente Vianen en het ligt binnenkort voor bij de gemeenteraad. De PRS vraagt om draagvlak bij het gemeentebestuur en concretisering via initiatieven vanuit de markt. Bij deze locatie gaan beide voorwaarden op en het zou zonde zijn dat dit niet mogelijk is op basis van het provinciale beleid. (62) De mogelijkheden voor het realiseren van windturbines zijn in deze PRS veel minder uitgebreid dan in de vorige. Op basis van het voorgaande windenergiebeleid van de provincie heeft indiener (gemeente Vianen) besloten om medewerking te verlenen aan de bouw van drie windturbines in de zuidoost oksel van knooppunt Everdingen. Gezien het gemeentelijk draagvlak en een marktpartij die hier turbines wil realiseren is het verzoek om voor deze locatie een mogelijkheid voor windenergie op te nemen in de PRS. Verder staat er duidelijk aangegeven dat windturbines in stedelijk gebied gestimuleerd worden, maar is hier geen concrete invulling aan gegeven onder de kop bedrijvigheid. (113)

Reactie PS: De Structuurvisie 2005-2015 bood naast specifiek benoemde locaties ook ruim omschreven zoekgebieden voor een beperkt aantal opstellingen. Deze zoekgebieden besloegen nagenoeg het gehele landelijk gebied van de provincie, ongeacht specifieke kernkwaliteiten per deelgebied. Wij zijn van mening dat, afhankelijk van het deelgebied en haar kernkwaliteiten, ook beperkte opstellingen van grote invloed kunnen zijn op het landschap en hebben daarom gekozen voor specifieke zoekgebieden en als contramal gebieden zonder windturbines. De ruime zoekgebieden (regio's) uit de structuurvisie 2005-2015 gaven te weinig handvatten voor een nadere afweging. Zie hiervoor ook het antwoord op zienswijzen 016, 053, 056, 059, 076, 126, 189, 210, 236 onder 4.2.2.1 windenergie algemeen.

De door de gemeente voorgestelde locatie past binnen onze algemene visie over de aanvaardbaarheid van een locatie. Zij is gelegen op de flank van landschappen, nabij grote infrastructuurle werken, nabij verstedelijking en buiten natuurwaarden welke al op voorhand een belemmering vormen. Een milieu effect rapportage op uitvoeringsniveau dient hiertoe zekerheid te bieden. Een belangrijk onderdeel in onze afweging is dat naast gebieden mét turbines, ook gebieden bestaan zónder turbines. Om die reden zijn niet alle theoretisch mogelijke gebieden, zoals Everdingen, voorzien van zoekgebieden, maar zijn keuzes gemaakt, mede op basis van realiseerbaarheid. De slagingskans van een zoekgebied nabij Everdingen achten wij hoger dan die elders binnen het Groene Hart. Door het schrappen van de andere zoekgebieden in het Groene Hart behouden wij de wens te komen tot gebieden mét en gebieden zónder windturbines. Complicerende factor bij de locatie Vianen is, dat in de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielocaties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de nu te schrappen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen. Vandaar dat wij positief staan tegenover deze locatie. Deze positieve ruimtelijke beoordeling leidt er niet toe dat wij deze nieuwe locatie nu al als zoeklocatie opnemen in de PRS en PRV. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het Ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke reacties leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij niet kunnen toetsen. Inwoners hebben hun oordeel nog niet kunnen laten horen. Daarom stellen wij voor om direct na de vaststelling van de PRS/PRV een partiële herziening te starten voor deze zoeklocatie. In dat kader kan het maatschappelijk draagvlak worden gewogen. In de PRS zullen wij de positieve basishouding verwoorden en de nu voorgestelde procedure aankondigen. Ook zullen

wij de ligging van de locatie in de PRS aangeven, door een toelichtend object op te nemen op de kaart in de PRS.

De zienswijze gaat verder in op het stimuleringsbeleid in de PRS. De PRS geeft aan dat wij via economische visie op innovatie initiatieven vanuit de markt voor de opwekking van duurzame energie zullen stimuleren. Specifiek voor windturbines in stedelijk gebied geven wij aan dat wij deze toelaatbaar achten, bij voorkeur op bedrijventerreinen. De PRS spreekt zich niet uit over een actieve stimulerende rol voor windenergie in het stedelijk gebied. Wel hebben wij in het RAP.2 2012-2015 een project opgenomen 'duurzame energie goed ingepast', waarmee we handvatten willen bieden voor het inpassen van duurzame energie, zoals windturbines en biomassavergistingsinstallaties en voor het combineren van de verschillende vormen van duurzame energie met andere (ruimtelijke) functies. Dit is breder dan windenergie.

Besluit PS: Aanpassen van de PRS door het aankondigen van een partiële herzieningsprocedure voor een zoeklocatie windenergie in Vianen in de zuidoost oksel van knooppunt Everdingen en de locatie ter toelichting in de PRS op te nemen als potentiële toekomstige windenergielocatie.

zienswijze van: 179, 214

Samenvatting: Maak het mogelijk dat het landgoed door middel van windenergie kan voorzien in elektriciteit, ofwel door hier een windenergielocatie aan te wijzen, ofwel door een gedeelte van de akker gelegen naast de A12 aan te merken als stedelijk gebied. (179) Om aan de doelstelling van de provincie Utrecht voor duurzame energie te voldoen zullen er ook particuliere initiatieven voor plaatsing van windturbines tot de mogelijkheden moeten behoren. (214) Op 27 oktober heeft indiener 179 een aanvullende reactie gestuurd die ons bereikt heeft via de Statencommissie RGW van 21 januari 2013. Hierin geven ze aan dat ze één of meerdere windturbines willen realiseren die niet hoger zijn dan 60 meter. Hierdoor kan het landgoed waarvoor ze gepland zijn op een duurzame wijze voorzien van de energiebehoefte die benodigd is.

Reactie PS: Niet duidelijk is aan welk type windturbine, met name de hoogte, gedacht wordt. Wij hebben een afweging gemaakt in welke gebieden wij grote windturbines, boven de 60 meter, aanvaardbaar achten. Daarbuiten zijn deze niet mogelijk, omdat wij het tevens wenselijk achten dat niet ieder landschap windturbines kent, maar dat er als contramalaal tegenover gebieden mét turbines ook gebieden bestaan zonder windturbines. Daarnaast hebben solitaire turbines ook niet onze voorkeur. Afhankelijk van het type turbine zou realisatie bij/op het landgoed langs de A12 in verband met geluidsnormen op gespannen voet kunnen staan met bestaande woningen (ook die aan de zuidzijde A12) en mogelijkheden voor woningen binnen de rode contour rond het stationsgebied. Tenslotte achten wij gemeentelijk bestuurlijk draagvlak voor initiatieven belangrijk. Op basis van enkele andere zienswijzen zijn wij wel voornemens om via de in deze Nota van beantwoording voorgestelde wijzigingen meer mogelijkheden te bieden voor kleinere turbines. Zie de beantwoording onder 4.2.2.1/3. Wellicht dat daar gebruik van kan worden gemaakt. Ten aanzien van de aanvulling: in de PRS en PRV bieden we ruimte voor windturbines tot 20 meter in het landelijk gebied en daarnaast boven de 60 meter op aangewezen locaties. Voor windturbines niet hoger dan 60 meter is dus in het landelijk gebied alleen ruimte als ze onder de 20 meter blijven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 235

Samenvatting: Er zijn nu 3 windmolens in Lopik Oost. Zet hier nog 12 bij.

Reactie PS: Wij waarderen de steun voor het realiseren van de windenergie opgave. Een grootschalige lijnopstelling zoals door indiener aangegeven zou theoretisch kunnen, mits met aansluiting bij de landschappelijke structuur. In onze visie over windenergie locaties achten wij het van belang om naast gebieden mét turbines, ook gebieden zonder turbines te hebben. Hierbij hebben wij de kwaliteiten van de landschappen zoals opgenomen in de landschapskaternen betrokken. Bij deze afweging achten wij de opgenomen zoekgebieden passender. Dit heeft er toe geleid dat wij geen zoekgebied voor grootschalige plaatsing in dat deel van het Groene Hart hebben opgenomen. Zie ook de beantwoording bij 4.2.2.1/4.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 301

Samenvatting: Voor gebieden buiten de aangewezen windlocaties is het beleid minder duidelijk. Het gaat dan om situaties waarin er initiatieven vanuit de markt zijn en waarvan het betreffende gemeentebestuur zich ontvankelijk toont. Verzoek om ruimhartiger beleid voor windenergie, gelet op de provinciale ambities voor duurzame energie, bijvoorbeeld bij het toestaan van windmolens bij agrarische bedrijven. Daarbij kan de grootte van de molen eventueel gekoppeld worden aan de energiebehoefte van dat bedrijf.

Reactie PS: Het beleid buiten de zoekgebieden is naar onze mening duidelijk in de PRS opgenomen: geen windturbines. Echter, in verband met zienswijzen ten aanzien van de mogelijkheden voor kleine turbines op agrarische gebieden zullen wij het beleid wijzigen ten gunsten van turbines tot 20 meter. Zie hiervoor de beantwoording van zienswijzen onder 4.2.2.1/3.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 313

Samenvatting: Geef meer mogelijkheden/ gebieden in de provincie Utrecht voor duurzame energieopwekking door middel van windenergie. Een melkveehouderijbedrijf is een mooie locatie waar duurzame energieopwekking mogelijk is zonder dat de landschappelijke waarden aangetast worden. Kijk of er in het gebied van de Bekaaide Maat tegen het Eemmeer aan, de mogelijkheid is om 1 of meer windmolens te realiseren, zodat ook Utrecht in de toekomst klimaatneutraal kan worden.

Reactie PS: Vanwege zienswijzen ten aanzien van de mogelijkheden voor kleine turbines op agrarische gebieden zullen wij het beleid wijzigen ten gunsten van turbines tot 20 meter. Wellicht kan de indiener in overleg met de gemeente van deze mogelijkheid gebruik maken. Zie ook beantwoording van zienswijzen onder 4.2.2.1/3.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

4.2.2.1/3 windenergie < 20 meter

zienswijze van: 007, 046, 126, 233, 311

Samenvatting: De mogelijkheid van windturbines tot een (as)hoogte van 20 meter op agrarische bouwpercelen en bedrijventerreinen uit Voorontwerp-PRS is in Ontwerp-PRS geschrapt. Versoepel de regeling op dit punt en biedt ruimte voor duurzaamheid en maatwerk, wat ook past bij paragraaf 6.6.1 waar agrariërs ruimte wordt geboden voor de productie van duurzame energie. De kleine turbines kunnen onder bepaalde voorwaarden aanvaardbaar zijn en niet tot verstoring van de kernkwaliteiten van het landschap leiden. Goede inpassing in de omgeving is wel nodig. Of betekent het niet langer opnemen van deze mogelijkheid dat de provincie kleine windmolens laat vallen onder gemeentelijke bevoegdheid? Gemeenten hebben deze mogelijkheid nodig om ook hun eigen ambities voor duurzaamheid te kunnen halen.

Reactie PS: Als contramal tegenover gebieden mét windturbines vinden wij het wenselijk vrijwaringsgebieden te hebben zonder windturbines. De selectie van de zoekgebieden is onder andere gebaseerd op de kernkwaliteiten van de landschappen. In de Ontwerp-PRS is daarbuiten niets mogelijk, dus de kleinere turbines vallen op dit moment niet onder gemeentelijke verantwoordelijkheid. We kunnen ons vinden in de stelling dat er locaties en uitvoeringen denkbaar zijn welke geen afbreuk doen aan de kernkwaliteiten. Dit zullen met name de kleine turbines zijn, gebonden aan bouwblokken. Zonder meer generiek toestaan van turbines met een ashoogte van 20 meter zou echter strijdigheden met de kernkwaliteiten of de wens van vrijwaringsgebieden kunnen veroorzaken. Maatwerk blijft daarom noodzakelijk, waarbij het belang van het landschap voorop staat. Onder deze voorwaarden nemen wij de mogelijkheid van windturbines tot 20 meter uit het Voorontwerp van de PRS opnieuw op.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 4.2.2.1 de volgende passage toe te voegen: Onder voorwaarden zijn windturbines met een ashoogte tot 20 meter toegestaan in het landelijk gebied.

Deze voorwaarden zijn, naast algemene wettelijke milieubepalingen, gericht op het geven van voorrang aan het behoud of versterken van de kernkwaliteiten van het desbetreffende landschap boven het realiseren van de turbines. In de PRV wordt deze mogelijkheid geregeld in een apart artikel (artikel Windturbines landelijk gebied).

4.2.2.1/4 opgenomen locaties algemeen

zienswijze van: 054, 059, 086, 189

Samenvatting: Goed idee dat PRS ruimte maakt voor het opstellen van windenergie. De locaties (A12, Amsterdam-Rijnkanaal) lijken zeer geschikt (langs bestaande grote infrastructuren). Spreekt de hoop uit dat de provincie ook het daadwerkelijk opstellen van windturbines zal stimuleren. (54) Door te kiezen voor locaties langs infrastructuur en op bedrijventerreinen maakt provincie Utrecht ruimtelijk slimme combinaties die samenhang brengen tussen verschillende beleidsterreinen, in lijn met de Gebiedsagenda Utrecht. De ruimtelijke impact verschilt sterk per locatie en de provincie maakt onvoldoende duidelijk op basis van welke argumentatie de kaart duurzame energie tot stand is gekomen. (59) Minder moeite met stedelijke windlocaties of vlakbij grootschalige bedrijventerreinen buiten het Groene Hart zoals Lage Weide bij Utrecht of het bedrijventerrein van Lopik. Voorwaarde is wel regionaal of lokaal draagvlak. De provincie zal nooit locaties kunnen opleggen aan gemeenten. (86) Er zijn te veel locaties voor windenergie aangewezen. Vooral bezwaar tegen locaties die het open landschap van het westelijk veenweidegebied aantasten. Daarom tegenstander van de locatie langs het Amsterdam-Rijnkanaal bij Baambrugge, de al eerder afgewezen locaties langs de A2 bij Breukelen en langs de A12 bij Woerden en de locatie op het industrieterrein Lage Weide. Deze locaties liggen allemaal in, dan wel grenzen aan, de open omgeving. (189)

Reactie PS: Allereerst willen wij aangeven dat wij de steun voor de windenergieopgave waarderen. In overleg met betrokkenen zullen wij waar mogelijk de realisatie stimuleren en ondersteunen. Tegelijkertijd hebben wij sinds het opstellen van het Ontwerp te maken met een gewijzigde Rijksopstelling, die ons noodzaakt de zoekgebieden zoals opgenomen in de ontwerp-PRS te wijzigen. Wij zullen hierna toelichten waarom.

Wij hechten aan het leveren van een bijdrage aan een duurzame energievoorziening. Een duurzamere energievoorziening is niet alleen een kwestie van andere energieproductie. Ook is inzet nodig op beperking van de vraag, op een zorgvuldige afstemming tussen vraag en aanbod en innovatieve toepassingen in transport en opslag. Energieproductie kan op verschillende manieren plaatsvinden, ieder met een andere afweging ten aanzien van duurzaamheid en ruimtelijke impact. De PRS richt zich op de ruimtelijke mogelijkheden voor energieproductie met een, op regionale schaal gezien, significante ruimtelijke impact en waar concrete initiatieven te verwachten zijn. Hierbij speelt voor ons mee dat een duurzame samenleving meer is dan duurzame energieproductie. Ook de kwaliteit van de leefomgeving speelt hierbij een rol. De kernkwaliteiten van ons landschap maken hier onderdeel van uit. Na het uitkomen van de Structuurvisie 2005-2015 zijn de kernkwaliteiten van de landschappen nader vorm gegeven in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Deze Kwaliteitsgids maakt onderdeel uit van het ruimtelijk beleid in de PRS. Impact op het landschap zien wij overigens in een brede context. Zo speelt niet alleen de visuele impact een rol, bijvoorbeeld verstoring of versterking van patronen, maar ook het gebruik, bijvoorbeeld een toename in zware mobiliteit op voorheen rustige landwegen of dijken.

De concrete realisatie van beleidsdoelen kunnen en willen wij niet alleen doen. Dat geldt zowel voor de uitwerking van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen als voor beleidsvoornemens met een grote ruimtelijke impact op deze kwaliteiten, zoals energieproductie. Realisatie van regionaal ingrijpende ruimtelijke initiatieven vraagt een goede afstemming tussen en regie van de regionale overheden. De realisatiekans neemt beduidend toe indien regionale overheden elkaar kunnen vinden in de uitvoering van het beleid. Dit betekent dat wij sterk hechten aan gemeentelijk bestuurlijk draagvlak bij met name windenergie. Dit draagvlak is dan ook in het ontwerp van de PRS als voorwaarde opgenomen voor verdere realisatie, naast onze visie op de ruimtelijke

aanvaardbaarheid van gebieden en de randvoorwaarden voor een nadere uitwerking. Zowel de waardering voor het landschap in onze afweging als het belang van bestuurlijk draagvlak bij de uitvoering ervan blijkt ook uit ons coalitieakkoord (april 2011).

In de ontwerp-PRS hebben wij ruime zoekgebieden opgenomen. Het bieden van ruime zoekgebieden geeft flexibiliteit voor nadere gesprekken over de uiteindelijke plaatsingsvarianten. Recente wetswijzigingen en moties hebben onze visie op het bieden van een ruim zoekgebied voor nader overleg echter gewijzigd. De Crisis- en Herstelwet in combinatie met de (tweede wijziging van de) Elektriciteitswet en recente toezeggingen in de Kamer geven aan dat provinciale zoekgebieden in provinciale structuurvisies richtinggevend zijn voor plaatsingsmogelijkheden van windturbines. Richtinggevend in die zin dat na opname in een structuurvisie de regie niet meer in handen is van de provincie in samenspel met de gemeente, maar van de aanvrager. De voorwaarde van gemeentelijk bestuurlijk draagvlak is daarbij in strijd geworden met de wet. Dit betekent dat theoretisch een zoekgebied geheel opgenomen zou kunnen worden voor windturbines, enkel begrensd door de wettelijke bepalingen (zoals geluid, etc.), ongeacht onze visie op een nadere uitwerking binnen het zoekgebied. Gezien de grote ruimtelijke impact achten wij het tegelijkertijd vanuit een goede ruimtelijke ordening ongewenst dat binnen de zoekgebieden noch wij of de gemeente de finale regie heeft over de feitelijke plaatsingsvarianten binnen de zoekgebieden.

Op basis hiervan, vanuit onze sturingsfilosofie en vanuit de wens te komen tot een zorgvuldige afweging tussen de verschillende belangen, zullen wij de zoekgebieden ten opzichte van het ontwerp-PRS verkleinen. Wij gaan die gebieden opnemen, waarvan wij op voorhand weten dat wij ons kunnen vinden in mogelijke plaatsingsvarianten én waar sprake is van consensus met de gemeente. De PRS zal zich daarmee richten op die zoekgebieden waar gemeentelijk draagvlak voor bestaat en welke wij ruimtelijk aanvaardbaar achten. Voor deze gebieden bestaat dan ook na vaststelling van de PRS bestuurlijk draagvlak om samen met gemeenten en initiatiefnemers actief te komen tot feitelijke plaatsingsmogelijkheden. Daarnaast zullen wij via het Ruimtelijk Actie Programma uitvoering geven aan de PRS via het project 'duurzame energie ingepast'. Een project overigens breder dan windenergie alleen.

In de Voorloper Groene Hart (december 2008) hebben de Groene Hart provincies afgesproken dit gebied te vrijwaren van nieuwe initiatieven voor windenergie. Onder nieuw worden voor ons grondgebied initiatieven verstaan na de voormalige voorstellen in het Windplan 2004, opgenomen in onze Structuurvisie 2005-2015. Door de in het Groene Hart gelegen locaties waar geen draagvlak meer voor bestaat te wijzigen in dichter bij stedelijke omgeving gelegen locaties waar wél draagvlak en realisatiekansen voor bestaat, blijft de PRS voldoen aan de uitgangspunten uit de Voorloper Groene Hart, ook al stellen wij in het Groene Hart een nieuwe locatie voor. Concreet betekent dit dat wij de volgende zoekgebieden in de PRS opnemen:

- Houten, langs het Amsterdam Rijn Kanaal nabij de Goyerbrug, conform de gemeentelijke structuurvisie;
- Nieuwegein, Het Klooster, conform gemeentelijk voornemen;
- Utrecht, Lage Weide en Rijnenburg;
- Vianen, polder Autena, conform gemeentelijk voornemen.

Besluit PS: Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de zoeklocaties in te perken tot: Houten, langs het Amsterdam Rijn Kanaal nabij de Goyerbrug; Nieuwegein, Het Klooster; Utrecht, Lage Weide en Rijnenburg. De afgevalen locaties die al in de Structuurvisie 2005-2015 stonden opnemen in de toelichting, in zowel tekst als op kaart, als mogelijke toekomstige windenergielocaties, zonder ze nu al aan te wijzen.

4.2.2.1/5 windenergie locatie Abcoude

zienswijze van: 092, 106, 142, 169, 233

Samenvatting: Indiëners hebben om diverse redenen bezwaar tegen de zoeklocatie voor windturbines langs het Amsterdam-Rijnkanaal ten oosten van Baambrugge. Ze doen afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarde van de nabijgelegen Historische Buitenplaatszones Gein en Angstel.

(92) Beeldverstorende werking, past niet bij de (kleine) schaal van het cultuurhistorisch zeer waardevolle Geingebied, een historische buitenplaatszone en evenmin bij de Stelling van Amsterdam. (106) Verwoestend effect op de natuurlijke- en landschappelijke waarden van het Geingebied, onderdeel van de EHS en tevens recreatiegebied. (142) Grote impact op het landschap. (233) Bij het bestuur van de gemeente De Ronde Venen is geen draagvlak. (106, 169, 233)

Reactie PS: Het gemeentebestuur van De Ronde Venen (169) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Om het gebied wel in beeld te houden als potentiële toekomstige windenergielocatie, wordt de locatie toelichtend aangeduid op de kaart in de PRS. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Besluit PS: Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs het Amsterdam-Rijnkanaal nabij Baambrugge te schrappen en de locatie ter toelichting in de PRS op te nemen als potentiële toekomstige windenergielocatie.

4.2.2.1/6 windenergie locatie Breukelen

zienswijze van: 077, 093, 093a, 166, 177, 284

Samenvatting: Indiërs hebben bezwaar tegen de zoeklocatie voor windturbines langs de A2 bij Breukelen. In 2009 is realisatie van turbines op deze locatie tegengehouden (77). Het draagvlak bij de inwoners van Stichtse Vecht ontbreekt, en daarmee is ook het gemeentebestuur tegen plaatsing (77, 284). De locatie ligt te dicht bij het dorp Nieuwer Ter Aa en op zeer korte afstand van een aantal historische boerderijen, evenals de Oukoper molen (93). Het is een aanslag op het open landschap in het Groene Hart en het nabij gelegen weidevogelgebied (77, 93). Nadelen zijn onrustige horizon; onaangenaam werk- en woongebied; slagschaduwwerking; aanslag op de gezondheid van omwonenden; waardevermindering van huizen en boerderijen (93). Het klimaatvoordeel is symbolisch en de turbines zijn niet zonder subsidie rendabel te maken (77, 93a, 166, 177). Agrariërs willen duurzame energie opwekken met zonnecollectoren op staldaken. Geef hier subsidie voor i.p.v. voor windturbines. Dit heeft minder impact en lost ook het probleem van asbestdaken op (93a, 166, 177).

Reactie PS: Het gemeentebestuur van Stichtse Vecht (284) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Om het gebied wel in beeld te houden als potentiële toekomstige windenergielocatie, wordt de locatie toelichtend aangeduid op de kaart in de PRS. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Besluit PS: Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs de A2 nabij Breukelen te schrappen en de locatie ter toelichting in de PRS op te nemen als potentiële toekomstige windenergielocatie.

4.2.2.1/7 windenergie locatie Lage Weide

zienswijze van: 059, 076, 114, 116, 284, 319

Samenvatting: Voor de windenergielocatie Lage Weide is een concreet initiatief bekend (116). Onderzoek deze locatie verder en zorg dat er turbines gerealiseerd kunnen worden (76, 114). Onderzoek toont aan dat hier binnen de normen een goed windpark kan verschijnen, zowel qua wind, als qua beschikbare grond, als qua landschappelijke inpassing (59, 76). Windmolens op Lage Weide combineren infrastructuur en industrie en vullen de beleidsintentie in om bij herstructurering van bedrijventerreinen aandacht te hebben voor duurzame energievoorziening (NV Utrecht) (59).

Politiek en maatschappelijk draagvlak voor de realisatie van windmolens op deze locatie is mede afhankelijk van de door de gemeente gestelde randvoorwaarden in combinatie met ruimtelijke mogelijkheden (116). Er zijn ook veel voorstanders van de plannen voor windturbines op Lage Weide (319). Indiener 284 is tegen de zoeklocatie Lage Weide, vanwege het ontbreken van draagvlak voor windturbines in de gemeente, welke grenst aan de gemeente Utrecht.

Reactie PS: Wij waarderen de steun voor het realiseren van turbines voor windenergie op de zoeklocatie Lage Weide. We zullen deze zoeklocatie zeker handhaven. Daarbij is deze locatie gelegen binnen de rode contouren. Gemeenten zijn hier vrij om op meer locaties windturbines te realiseren dan wij nu voorstellen. Voor het komen tot de zoekgebieden hebben wij een afweging gemaakt in welke gebieden wij windturbines aanvaardbaar achten. Deze afweging is gebaseerd op wettelijke milieuregels, zoals geluidsnormen, op de ligging van kwetsbare gebieden en op de kernkwaliteiten van de verschillende Utrechtse landschappen. De locatie Lage Weide achten wij geschikt voor de plaatsing van windturbines. Nader onderzoek en uitwerking van het zoekgebied zal door gemeente en marktpartijen plaatsvinden. Wij beseffen daarbij dat realisatie op deze locatie geen eenvoudige opgave is. Bestuurlijk draagvlak achten wij hierin zeer belangrijk.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

4.2.2.1/8 windenergie locatie Woerden

zienswijze van: 086, 118, 180, 191, 199, 215, 232, 233

Samenvatting: De indieners zijn tegen de windlocatie ten westen van Woerden. Indiener 180 is daarnaast ook tegen windturbines in het stedelijk gebied van Woerden. Argumenten: De locatie Woerden-west is door de toenmalige VROM-minister afgekeurd (86, 191), er is al op democratische wijze besloten hier geen windturbines te plaatsen (118) en er is geen draagvlak voor windmolens binnen de gemeente (191, 233). Daarnaast wordt aangedragen dat het Nationaal Landschap Groene Hart/ open (veenweide) landschap te kwetsbaar is (86, 191, 199, 215, 232, 233), windmolens niet passen in het Venster Bodegraven-Woerden (191, 199, 232), windturbines de intrinsieke waarde van het nabijgelegen landgoed Linschoten aantasten (180) en er woongebieden te dichtbij liggen, terwijl vanwege gezicht- en geluidsoverlast er minimaal 2000 afstand moet zijn (191). Het verzoek is dit gebied juist aan te wijzen als een vrijwaringsgebied voor windturbines (180) en windturbines te plaatsen op locaties die hier landschappelijk geschikt voor zijn, zoals aansluitend aan grootschalige bedrijventerreinen (199) of gebundeld op nationaal niveau (215).

Reactie PS: Het gemeentebestuur van Woerden (232) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Om het gebied wel in beeld te houden als potentiële toekomstige windenergielocatie, wordt de locatie toelichtend aangeduid op de kaart in de PRS. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Besluit PS: Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs de A12 ten zuidwesten van Woerden te schrappen en de locatie ter toelichting in de PRS op te nemen als potentiële toekomstige windenergielocatie.

4.2.2.1/9 windenergie locatie Rijnenburg

zienswijze van: 018, 146

Samenvatting: Bezwaar tegen de locatie van windturbines aan de rand van de A12 ten zuiden van De Meern. De windturbines staan op zo'n korte afstand van de woonkern, dat dit tot ernstige problemen zal leiden op het gebied van gezondheid en woongenot van de bewoners van De Meern en van de toekomstige bewoners van Rijnenburg.

Reactie PS: De afweging voor de in Ontwerp-PRS opgenomen locaties is gebaseerd op wettelijke milieuregels, zoals geluidsnormen, op de ligging van kwetsbare gebieden en op de kernkwaliteiten

van de verschillende Utrechtse landschappen. De PRS geeft uitdrukkelijk geen locatiespecifieke inrichting maar geeft zoekgebieden waar de PRV geen activiteiten toestaat die de realisatie van windturbines onmogelijk maken. De daadwerkelijke realisatie en uitwerking (van zowel de exacte geografische ligging als aantal en hoogte) is nadere uitwerking buiten de PRS, veelal ingegeven door gemeenten en marktpartijen. Bij deze uitwerking moet voldaan worden aan wettelijke normen met betrekking tot geluid, slagschaduw, externe veiligheid, flora en fauna, etc. Voor nieuwe woongebieden, zoals Rijnenburg, is het zinvol bij de planvorming van Rijnenburg rekening te houden met locaties voor windenergie. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente als bevoegd gezag over de ontwikkeling van Rijnenburg.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 076

Samenvatting: Laat beide locaties langs de A12 richting Den Haag aaneen sluiten. Met moderne turbines, zullen beide stukken uiteindelijk visueel zo nadrukkelijk aanwezig zijn, dat het gat er tussen eerder storend is dan er 1 lijn van te maken, gelijk aan de A12, aan een geluidswal (hopelijk met zonnepanelen) en wellicht in de toekomst met een 2,4 km roeibaan in Rijnenburg: Meer turbines met een aanzienlijk hogere opbrengst, met nauwelijks meer impact op de omgeving.

Reactie PS: De locaties Rijnenburg en Woerden West bevinden zich alle twee langs de A12, maar wel ver uiteen gelegen, met een waardevol landschap er tussen. In Rijnenburg zien wij net als de indiener mogelijkheden voor goede combinaties met bijvoorbeeld zonne-energie. Inmiddels is voorgesteld om de locatie Woerden te schrappen, zodat het voorstel niet realiseerbaar is.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 116

samenvatting: In de Structuurvisie Rijnenburg is de mogelijkheid voor windmolens concreet benoemd. Uit de planuitwerking moet blijken hoe dit zich verhoudt tot de woningbouw.

Reactie PS: Wij ondersteunen de visie dat bij de planuitwerking op grond van exacte plaatsbepaling, aantal en hoogtes zal blijken hoe de windturbines zich verhouden tot woningbouw, mede op grond van wettelijke normen. Wij gaan er daarbij wel van uit dat de mogelijkheid van windturbines in de planuitwerking van Rijnenburg een plek krijgt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

4.2.2.1/10 windenergie locatie ARK

zienswijze van: 019, 020, 022, 023, 024, 025, 037, 038, 039, 040, 041, 042, 045, 049, 051, 052, 055, 057, 064, 075, 080, 081, 085, 122, 123, 126, 129, 143, 150, 151, 152, 153, 155, 158, 161, 171, 172, 173, 176, 187, 193, 197, 201, 208, 211, 213, 216, 217, 224, 226, 228, 229, 265, 268, 269, 279, 291, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 302, 305, 310

Samenvatting: De meeste indieners hebben bezwaar tegen de windenergielocatie langs het Amsterdam-Rijnkanaal vanaf Wijk bij Duurstede tot en met Houten. Ze verwachten grote nadelen op het gebied van (1) aantasting (agrarisch) landschap / nationaal landschap Rivierengebied, directe kapitaalvernietiging van de investeringen in het landschap en horizonvervuiling, (2) aantasting van leefomgeving en woongenot (te dicht bij woningen, aanzienlijke geluidshinder mede doordat de geldende AMvB uitgaat van een jaargemiddelde, zelfs hinder tot op een afstand van 2 kilometer, hinderlijke slagschaduw en lichtflitsen en met dit alles gezondheidsschade), (3) aanzienlijke waardedaling woning, (4) trekroute ganzen, verstoring wintergastgebied en verstoring van EHS, (5) belemmeren van het radarverkeer van Defensie, (6) negatieve effecten voor toerisme, cultuur en gerelateerde MKB door daling van de aantrekkelijkheid van Wijk bij Duurstede voor toeristen en aantasting van het unieke fruittelersgebied, (7) de nabij gelegen provinciale stiltegebieden Beverweerd/Rijsenburg en Overlangbroek waarbij niet duidelijk is of de geluidsnormen niet worden overschreden en (8) de met radar uitgeruste scheepvaart incl. de Prinses Irene Sluizen. Een deel van de indieners voegt aan deze hoofdlijn toe dat het rendement van windturbines maar laag is, de CO₂-uitstoot nauwelijks vermindert, en het bestaansrecht onverantwoord is door subsidies. Indiener 64

en 122 voegen er aan toe dat de plannen voor windturbines in 2004 al afgeserveerd zijn, er niets veranderd is en de zoeklocatie dus verwijderd moet worden. Ook roept indiener 64, net als indiener 81 op energie te steken in andere vormen van duurzame energie bv. zonne-energie. Indiener 122 stelt de vraag waarom er nieuwe locaties nodig zijn, als de PlanMER aangeeft dat op basis van het nog vigerende Streekplan 2005-2015 voldoende windturbines kunnen worden gerealiseerd om het beleidsdoel van 50 MW te halen. Indiener 161 stelt voor de locatie te schrappen, vanwege de vele alternatieve locaties in de PRS. Indiener 123 tenslotte geeft aan dat de locatie over de camping 't Boomgaardje loopt, waar grote nadelen te verwachten zijn, onder andere ten aanzien van geluid. Ook zal de camping in waarde dalen. In een op 19 juli 2012 ontvangen aanvulling wijst indiener 201 nog op de onduidelijkheid die er bestaat over de in acht te nemen minimale afstand tot woningen (mede doordat wordt uitgegaan van jaargemiddelde bij geluid) en tot het ARK waar gevaarlijke stoffen worden vervoerd. In de aanvulling wordt er ook op gewezen dat de gemeenteraad van Wijk bij Duurstede inmiddels expliciet heeft besloten de locatie niet te ondersteunen. Indiener wijst daarbij op de consequenties in relatie tot de Crisis- en herstelwet. Ook maakt indiener bezwaar tegen het feit dat in de perspublicatie van de provincie van juli 2012 wordt gemeld dat er 300 zienswijzen zijn ingediend tegen de ontwerp-PRS. Hun zienswijze alleen al is ondertekend door 640 personen. De provinciale berichtgeving wordt beschouwd als onbehoorlijk bestuur. Verder verzoekt indiener 201 in de aanvulling om ook de zoeklocatie van het beoogde windpark nabij de Goyerbrug te schrappen, omdat naast de visuele impact op de omgeving, ook geluidshinder van windturbines zich niets aantrekt van de grens tussen Houten en Wijk bij Duurstede.

Twee indieners, 57 en 75 zijn positief over het voornemen om bij Houten en Wijk bij Duurstede windmolens mogelijk te maken. Ze vragen om een bestuurlijke en vooruitziende blik, met meenemen van voorwaarden als participatie, acceptabele overlast, delen van lusten en lasten. Nummer 126, de gemeente Houten, geeft aan dat de zoeklocatie voor windenergie niet overeen komt met de Structuurvisie Eiland van Schalkwijk. Dit is slechts het deel nabij de Goyerbrug net ten westen en geheel ten oosten, op basis van ingediende zienswijze en besluitvorming daaromtrent. Nummer 229, de gemeente Wijk bij Duurstede, geeft aan dat ze in zich in 2004 uitgesproken heeft tegen de plaatsing van windmolens langs het ARK. Het gemeentebestuur heeft zich sindsdien niet meer over plaatsing van windmolens uitgesproken, wel is duidelijk dat de meningen hierover binnen de gemeente uiteen lopen. De gemeente heeft een internetpeiling uitgevoerd en een informatiemarkt georganiseerd om het draagvlak te peilen. Door de gemeente is hierbij aangegeven dat de uitkomst hiervan pas na de ter visie leggingstermijn van de PRS bekend zal zijn. Op 6 juli heeft de gemeente in een aanvulling op deze zienswijze verzocht, op basis van deze draagvlakmeting en de behandeling van de resultaten hiervan in de gemeenteraad, om de locatie langs het Amsterdam Rijnkanaal ten zuiden van Houten te schrappen als zoekgebied voor grootschalige windturbines.

Reactie PS: Het gemeentebestuur van Wijk bij Duurstede (229) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van het deel van het zoekgebied binnen de gemeente Wijk bij Duurstede niet gewenst. Het gemeentebestuur van Houten (126) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie binnen het gehele zoekgebied. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening alleen het opnemen van het deel van het zoekgebied nabij de Goyerbrug binnen de gemeente Houten gewenst. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Een deel van de zienswijzen richt zich ook tegen het nu nog resterende deel van de zoeklocatie bij de Goyerbrug. De afweging voor de in Ontwerp-PRS opgenomen locaties is gebaseerd op wettelijke milieuregels, zoals geluidsnormen, op de ligging van kwetsbare gebieden en op de kernkwaliteiten van de verschillende Utrechtse landschappen. De PRS geeft uitdrukkelijk geen locatiespecifieke inrichting maar geeft zoekgebieden waar de PRV geen activiteiten toestaat die de realisatie van windturbines onmogelijk maken. De daadwerkelijke realisatie en uitwerking (van zowel de exacte geografische ligging als aantal en hoogte) is nadere uitwerking buiten de PRS, veelal ingegeven door

gemeenten en marktpartijen. Bij deze uitwerking moet voldaan worden aan wettelijke normen met betrekking tot geluid, slagschaduw, externe veiligheid, flora en fauna, etc. Deze verantwoordelijkheid ligt primair bij de gemeente.

Ten aanzien van onze berichtgeving merken wij nog op dat het te doen gebruikelijk is om zienswijzen die door of namens meerdere personen zijn ondertekend als één zienswijze te beschouwen. Dit neemt niet weg dat wij er nadrukkelijk kennis van hebben genomen dat er een ruime maatschappelijke ondersteuning bestaat voor de zienswijze. Hetgeen inmiddels ook blijkt uit het voornoemde standpunt van de gemeenteraad van Wijk bij Duurstede.

Besluit PS: Aanpassen PRS en object windenergielocatie door het zoekgebied voor windturbines langs het ARK ten zuiden van Houten te verkleinen tot het gebied nabij de Goyerbrug, conform gemeentelijke structuurvisie.

4.2.2.1/11 PRV artikel Windenergielocatie en Windturbines stedelijk gebied

zienswijze van: 059

Samenvatting: In de ontwerp-PRV staat: Een ruimtelijk plan kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van windturbines van 60 meter of hoger toestaan. Deze zin voegt weinig toe en kan gezien de gezamenlijke ambitie beter vervangen worden door de zin: Op de aangegeven windenergielocaties verzoekt de provincie om in het relevante ruimtelijk plan bestemmingen en regels op te nemen die de realisatie van windturbines van 60 meter of hoger toestaan. De zin dat in het overige landelijke gebied windturbines niet zijn toegestaan, ook niet met een geringere hoogte dan 60 meter, is gezien de doorkijk van de PRS tot 2028 wat indiener betreft te voorbarig. De zin: Buiten deze locaties zijn windturbines niet toegestaan op p. 18 van de PRS en p. 10 (toelichting) van de PRV kan om dezelfde reden achterwege blijven. Tenslotte is ook de zin: Bij realisatie van windturbines in het stedelijk gebied kan gedacht worden aan plaatsing op bedrijventerreinen op dezelfde pagina vanuit ontwikkelingsplanologie bezien overbodig.

Reactie PS: Wij hebben er voor gekozen om de duurzame energie, waaronder de windenergie, te stimuleren. Dit betekent dat wij gemeenten dus niet de opdracht geven om planologisch de windenergielocaties te realiseren. In de PRV wordt wel voorgeschreven dat ruimtelijke plannen geen bestemmingen en regels mogen bevatten die de realisatie van windenergielocatie belemmeren. Daarnaast wordt aangegeven dat in het stedelijk gebied windturbines mogelijk zijn. De opgenomen passage over verbod buiten de zoekgebieden is ingegeven door onze wens naast gebieden mét turbines ook gebieden te kennen zónder windturbines. Om deze delen van het landelijk te vrijwaren is de desbetreffende regel opgenomen. De toevoeging 'kan gedacht worden aan plaatsing op bedrijventerreinen' is ter verduidelijking op de mogelijkheden waaraan wij denken bij stedelijk gebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 059

Samenvatting: Het is goed dat de voorwaarden uit het voorontwerp-PRS aan windmolens zeker in stedelijk gebied zijn vervallen. Het daadwerkelijk realiseren van duurzame windparken is in een dichtbevolkt land als Nederland al moeilijk genoeg.

Reactie PS: Wij waarderen de steun voor het windenergiebeleid. Overigens is de realisatie niet geheel zonder voorwaarden. Wettelijke normen en ons provinciaal belang op landschappen blijven overeind, zij het niet expliciet uitgewerkt bij windturbines.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 095

Samenvatting: Wat staat de provincie beleidsmatig voor met de tekst dat windturbines in het stedelijk gebied toelaatbaar zijn? Bevestig dat hieronder ook kleinere windplannen in stedelijk gebied op bedrijventerreinen met turbines hoger dan 60 meter horen en geef dat aan in de PRS.

Reactie PS: De PRV geeft aan dat er twee soorten locaties zijn. Het stedelijk gebied als geheel en (deels daarbinnen vallend) expliciete locaties. Het PRV-artikel Windenergielocatie geeft aan dat Lage

Weide en Het Klooster vallen onder de expliciete locaties waar een minimum geldt van 60 meter. Voor alle andere stedelijke locaties, al dan niet bedrijventerrein, is geen hoogtebepaling opgenomen.
Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.2.2.2 Energie uit biomassa

zienswijze van: 102

Samenvatting: Wat betekent energie uit biomassa voor het perceel?

Reactie PS: Vanwege de ruimtelijke impact is voor windenergie en biomassa een ruimtelijk kader opgesteld. Voor de teelt van energiegewassen is in de PRS en de PRV niet apart beleid geformuleerd. Verwachting is dat de teelt van deze gewassen beperkt zal blijven tot een zeer klein areaal waardoor de ruimtelijke impact van deze initiatieven minimaal is. Vanzelfsprekend is het bij een eventuele teelt van biomassa van belang om met ons beleid, zoals voor de kernkwaliteiten van de landschappen, rekening te houden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 116

Samenvatting: Glastuinbouwconcentratiegebieden komen volgens de PRS in aanmerking voor vestiging van biomassavergistingsinstallaties. Deze mogelijkheid is in de PRV niet verwerkt en met het oog op de kwaliteit en nabijheid van Leidsche Rijn ook niet wenselijk. Pas de PRS op dit punt aan.

Reactie PS: Bij het ruimtelijk beleid inzake energie uit biomassa is rekening gehouden met de impact van een omvangrijke installatie op de leefomgeving. Om deze reden staat ons ruimtelijk beleid grootschalige vergistingsinstallaties alleen toe op bedrijventerreinen, en enkele specifieke locaties, zoals (voormalige) RWZI's of stortplaatsen. In deze opsomming staan in de PRS abusievelijk ook de glastuinbouwconcentratiegebieden genoemd. Wij zullen dit weghalen. Kleinere biomassavergistingsinitiatieven kunnen volgens PRS en artikel Biomassalocatie, lid 2.a van de PRV op een agrarisch bouwblok gerealiseerd worden. Uiteraard geldt ook bij deze initiatieven dat een zorgvuldige beoordeling van de gevolgen voor woningen of agrarische bedrijven die op korte afstand zijn gelegen gemaakt moet worden. Wij maken beleidsmatig geen onderscheid tussen agrarische bouwblokken in de glastuinbouwconcentratiegebieden en overige agrarische bouwblokken in het landelijk gebied.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 4.2.2.2. bij de grotere initiatieven het woord 'glastuinbouwconcentratiegebied' te verwijderen.

zienswijze van: 232, 210, 236, 306

Samenvatting: Voor kleine en middelgrote biomassavergistingsinstallaties is de gemeente goed in staat om dit samen met de initiatiefnemers zelf te regelen. Het is niet nodig om dit via regels van de verordening vast te leggen. Voor grotere initiatieven is er nog onvoldoende inzicht op de effecten, maar de afhankelijkheid met landschappelijke inpassing en verkeersaantrekkende werking is er en dus zal het altijd maatwerk zijn. Dit is moeilijk in algemene regels vast te leggen. Wees op dit punt dan ook terughoudend met deze regelgeving. (232) Bij de plaatsing van (co-)vergistinginstallaties dient zeer zorgvuldig te worden gekeken naar de ruimtelijke effecten daarvan. (210, 236) De provincie gaat ten onrechte voorbij aan de impact van een omvangrijke biomassa(co-)vergistinginstallatie op de leefomgeving. Onderzoek naar de effecten van een dergelijke installatie alsmede naar de milieugevolgen, is niet uitgevoerd. Ook is artikel Biomassalocatie, lid 2 onvolledig. Behoud van een goede en gezonde leefomgeving wordt hier niet genoemd. Niet alleen de geuroverlast maar ook de toename van het aantal verkeerbewegingen, die de oprichting van een dergelijke inrichting met zich meebrengt, hebben een enorme impact op de leefomgeving. Een grootschalige biovergistinginstallatie op een korte afstand van woning of agrarisch bedrijf is onaanvaardbaar. (306)

Reactie PS: Bij het ruimtelijk beleid inzake energie uit biomassa is rekening gehouden met de impact van een installaties op de leefomgeving. Om die reden hebben wij in PRS en PRV beleid en regels

opgenomen. Ons ruimtelijk beleid staat grootschalige vergistingsinstallaties alleen toe op enkele specifieke locaties. Voor installaties van deze omvang is een milieueffectrapportage verplicht waarin aspecten, zoals leefomgeving, verkeersaantrekkende beweging, stankoverlast en landschappelijke inpassing, uitvoerig aan de orde komen. In dergelijke situaties is inderdaad sprake van maatwerk. Kleinere initiatieven kunnen op een agrarisch bouwblok gerealiseerd worden. Uiteraard geldt ook dat voor deze initiatieven een zorgvuldige beoordeling van de gevolgen voor woningen of agrarische bedrijven die op korte afstand zijn gelegen gemaakt moet worden. Die gevolgen zullen ook in de vergunning moeten worden meegewogen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 237

Samenvatting: Inzake biomassa/energieproductie zijn cumelabedrijven betrokken bij de productie, inname, vervoer, opslag en (voor-)be-/verwerking van producten ten behoeve van duurzame energieproductie. De ontwikkelingsmogelijkheden voor deze activiteiten, binnen de inrichting of op aanverwante locaties, zijn te specifiek op 'vergistingsinstallaties' gericht. Ook voor de ondersteunende processen is 'ruimte' nodig. Benoem c.q. erken deze ontwikkelingen in de PRV en biedt hier via een ruimere definitie van artikel Biomassalocatie, lid 2 onder a, ruimte hiervoor, inclusief buitenopslag.

Reactie PS: Wij zijn het met de indiener eens dat, voor een goede en efficiënte benutting van biomassa, ook ruimte nodig is voor inname, vervoer, opslag en (voor-)be-/verwerking van producten ten behoeve van duurzame energieproductie. Wij zijn echter van mening dat deze ruimte gevonden moet worden op het perceel waar de mestvergister staat. Dit kunt u ook vinden in paragraaf 4.2.2.2 waar wij in de toelichting spreken van installaties en opslagfaciliteiten. Zie verder het antwoord op zienswijzen 244 en 246 ten aanzien van biomassa.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 130, 244

Samenvatting: Naast het ruimteveragende vergisten, is ook vergassing een mogelijkheid. Een landgoed biedt daarnaast goede mogelijkheden voor kringloopsluiting, zoals bijvoorbeeld het versneld kweken van biomassa naast laanbeplanting door middel van hergebruik van materialen uit de bebouwing. Na winnen van waardevolle componenten middels kleinschalige bioraffinage, kunnen de reststromen worden verbrand, vergast of vergist. (130) Naast mestvergisting maken ook andere vormen van mestbe- en verwerking meer dan ooit onderdeel uit van het agrarische bedrijf. Covergisting wordt beschreven als agrarische nevenactiviteit. Aan nevenactiviteiten op agrarische bedrijven worden echter diverse ruimtelijke beperkingen opgelegd. Voorkomen moet worden dat deze ontwikkelingen bij mest worden gezien als een nevenactiviteit met allerlei beperkingen van dien. (244)

Reactie PS: Wij zijn het met indiener eens dat ook andere technieken in aanmerking kunnen komen bij de inzet van energie productie en mestbe- en verwerking en dat bioraffinage ook interessante mogelijkheden biedt om biomassa hoogwaardig toe te passen. Wij zullen zowel PRS-paragraaf 4.2.2.2, als PRV-artikel Biomassalocatie aanpassen zodat ook ruimte wordt gegeven aan andere technieken voor be- en verwerken van biomassa naast mestvergisting. Een mest- en covergistingsinstallaties vraagt een grote investering en heeft een bepaalde schaalgrootte nodig om goed te kunnen functioneren. Dit betekent dat agrarische bedrijven die investeren in dergelijke installaties een behoorlijk gedeelte van hun inkomsten in de toekomst uit deze energie-activiteiten zullen krijgen en dat het begrip nevenactiviteit hier niet van toepassing is. We zullen de PRS hierop aanpassen.

Besluit PS: Aanpassing PRS door in paragraaf 4.2.2.2 ook ruimte te geven aan andere technieken voor be- en verwerken van biomassa naast mestvergisting en door het woord 'neven' uit het woord 'nevenactiviteit' te verwijderen bij de kleine vergisters. Aanpassen PRV door in artikel Biomassalocatie ook ruimte te geven aan andere technieken voor be- en verwerken van biomassa naast mestvergisting.

zienswijze van: 229

Samenvatting: In PRS en PRV worden kaders geboden voor de ontwikkeling van een vergistingsinstallatie. In de gemeente Wijk bij Duurstede heeft de provincie positief ingestemd met een nieuw op te richten vergistingsinstallatie op een nieuw agrarisch bouwperceel. Dit komt niet overeen met de formulering in ontwerp-PRS. Daar staat dat een gezamenlijke vergistingsinstallatie van een aantal agrariërs bij voorkeur op of nabij één van de deelnemende bedrijven en nabij een afzetplek gerealiseerd wordt. Dit laat te veel ruimte voor interpretatie over en komt te vrijblijvend over. Voorts worden in het voorontwerp-PRV in artikel 9.2.a voorwaarden gesteld voor een gezamenlijke vergistingsinstallatie. In de ontwerp-PRV in artikel Biomassalocatie, lid 2.a worden alleen voorwaarden gesteld voor een vergistingsinstallatie. Dit verschil is wezenlijk, maar wordt niet onderbouwd.

Reactie PS: Wij geven voor realisatie van nieuwe initiatieven er de voorkeur aan dat dit op bestaande agrarische bouwblokken wordt gerealiseerd. In sommige gevallen kunnen economische maar ook milieutechnische redenen een andere locatiekeuze rechtvaardigen. Van belang is dat in dergelijke gevallen een zorgvuldige afweging wordt gemaakt waarin rekening is gehouden met aspecten als verkeersaantrekkende beweging, stankoverlast en landschappelijke inpassing. Voor het geplande initiatief uit in Wijk bij Duurstede is deze afweging reeds gemaakt en is geconcludeerd dat realisatie mogelijk is. Dit sluit aan bij de beleidslijn van de nieuwe PRS. Wij zijn het met de indiener eens dat de tekst zoals die bij artikel Biomassalocatie, lid 2.a van de PRV staat niet geheel aansluit bij de lijn uit de PRS. Wij zullen de PRV aanpassen zodat geen sprake is van strijdigheid tussen PRS en PRV.

Besluit PS: Aanpassing PRV waarbij artikel Biomassalocatie, lid 2.a in lijn wordt gebracht met de PRS.

Paragraaf 4.2.3 Gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving

zienswijze van: 107

Samenvatting: Mede omdat de PRS en PRV (kaderstellende) doorwerking zullen hebben in bestemmingsplannen, verdient het onderwerp Externe Veiligheid een uitwerking. Aanvullend is het verzoek binnen gekomen om het over gemeentegrenzen heen kijken naar hoe we (brand)veiligheid zo goed mogelijk kunnen organiseren te duiden in de PRS.

Reactie PS: In de PRS haakt externe veiligheid niet direct aan een provinciaal belang aan. We zijn echter met de indiener van mening dat de informatie die nu in de PRS opgenomen is over externe veiligheid erg summier is. We zullen de alinea hierover uitbreiden, echter zonder hierover regulerende uitspraken die doorwerken in de PRV op te nemen.

Besluit PS: Aanpassen PRS door in paragraaf 4.2.3 uitgebreider aandacht te besteden aan externe veiligheid.

zienswijze van: 113

Samenvatting: In de PRS ontbreekt een ambitie op gebied van duurzame gebiedsontwikkeling. Sectoraal worden er wel uitspraken gedaan, maar er wordt bijvoorbeeld geen Duurzaamheidsprestatie op Locatie uitgevoerd, en ook geen CO₂-footprint berekend. Verder ontbreken alle verwijzingen naar 'De Duurzame Weg'.

Reactie PS: Duurzame gebiedsontwikkeling is het proces om te komen tot passende ruimtelijke kwaliteit. Om die te bereiken zijn in de PRS een tweetal instrumenten opgenomen, de lagenbenadering en de milieukwaliteitsprofielen. De vraag wat onder ruimtelijke kwaliteit moet worden verstaan verschilt per situatie en is de resultante van ruimtelijke afwegingsprocessen. Toepassing van de lagenbenadering garandeert een zorgvuldig afwegingsproces om te komen tot ruimtelijke keuzes. Ambities vergelijkbaar met die in het door de gemeente genoemde instrument (DPL) zijn uitgewerkt in de zogenaamde Milieukwaliteitsprofielen. Daarin zijn voor tien onderscheiden gebiedstypen de ambities voor leefbaarheid en duurzaamheid in bandbreedtes vastgelegd. De toepassing van de profielen bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt in de PRS

aanbevolen en door de provincie gestimuleerd. Verwijzingen naar toepassingen van duurzame technieken zoals de duurzame weg past niet binnen het karakter van een PRS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Voor het waarborgen van een gezonde en veilige leefomgeving wordt in de PRS verwezen naar het instrument 'Milieukwaliteitsprofielen'. Neem deze ook daadwerkelijk op in de PRS/PRV, zo nodig in één van de (kwaliteits)bijlagen bij de PRV. Alleen zo kan in voldoende mate worden gewaarborgd dat gemeenten én gebiedspartners op het gebied van milieu bij ruimtelijke ontwikkelingen ook daadwerkelijk van een hogere ambitie uitgaan.

Reactie PS: De milieukwaliteitsprofielen zijn bedoeld als instrument om partijen te stimuleren tot ambities die passend zijn voor een bepaald gebiedstype. We willen niet tot gebruik verplichten, omdat de profielen uitgaan van ambities die verder (kunnen) reiken dan de wettelijke normen. Wij introduceren geen bovenwettelijke eisen in de PRS. Bovendien willen we gemeenten de flexibiliteit blijven bieden om de profielen aan het lokale niveau aan te kunnen passen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 267

Samenvatting: Is het mogelijk om voor open haarden, allesbranders, enz. een wetgeving of regels te maken zodat deze luchtverontreiniging binnen de rode contouren bijvoorbeeld een filter in de schoorsteen moet plaatsen, zoals er voor vrachtwagens een roetfilter is ontwikkeld? Dit kan gemeentelijk niet worden aangepakt, dus kunt u het provinciaal of landelijk oplossen?

Reactie PS: Het is binnen de wet niet mogelijk voor de provincie om regels op te stellen om bijvoorbeeld een filter in een schoorsteen te plaatsen. Gemeenten hebben meer mogelijkheden. Gemeenten kunnen een bepaling in de APV opnemen tegen het veroorzaken van hinder en schade, zoals stookoverlast. Bij hinder kan er dan een klacht worden ingediend. Bij een klacht die terecht is, zou de gemeente handhavend moeten optreden. Wanneer gemeenten niets in de AVP hebben geregeld, geldt de zorgplicht op grond van de Wet milieubeheer. De juridische mogelijkheden zijn dan beperkter omdat het overtreden van de zorgplicht geen strafbaar feit is.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.3 Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)

zienswijze van: 001

Samenvatting: Neem ook de cultuurhistorische wegen en paden op. Veel historische wegen hebben hun sporen in het landschap achtergelaten. Sommige hadden een specifieke functie zoals kerkenpaden, trekwegen of doodwegen.

Reactie PS: De provincie Utrecht kent inderdaad wegen en paden met bijzondere cultuurhistorische waarde. Maar het geheel van historische wegen en paden betreft geen samenhangende ruimtelijke structuur. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij gemeenten. Waar historische wegen en paden onderdeel uitmaken van een historische buitenplaatszone, structuren van militair erfgoed, een agrarisch cultuurlandschap of een archeologische zone, hebben we ze wel opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan de N237 als structurerend element van de buitenplaatszone Amersfoortse weg. In de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht, bedoeld als handreiking voor gemeenten, worden diverse historische wegen en paden beschreven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 015

Samenvatting: Hoe wil de provincie de cultuurhistorische potenties in het Kromme-Rijngebied beter benutten en aantrekkelijker maken voor recreatie en toerisme? Zorg ervoor dat dit geen bedreiging of zelfs aantasting van cultuurhistorische elementen gaat vormen.

Reactie PS: In ons ruimtelijke beleid stimuleren wij gemeenten in algemene zin cultuurhistorische waarden in de door ons als waardevol aangegeven gebieden zorgvuldig mee te wegen bij (het beoordelen van) plannen, dus ook in het kader van recreatie en toerisme. In het Kromme-Rijng gebied willen we bereiken dat het rijke cultureel erfgoed beter beleefbaar en toegankelijk wordt voor een breed publiek. We willen met name inzetten op de 'parels' uit de Nieuwe Hollandse Waterlinie, zoals de forten en hun directe omgeving.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 034, 209

Samenvatting: Neem in de PRS de molenbiotopen van traditionele windmolens op. Voor de instandhouding van deze monumenten is een goede windvang en zichtbaarheid cruciaal. (34) Verplicht via de PRV de bescherming van molenbiotopen in bestemmingsplannen. De molenbiotopen horen bij de Cultuurhistorische hoofdstructuur en dus op de kaart. (209)

Reactie PS: Wij beperken ons voor cultuurhistorie tot gemeentegrens-overstijgende waardevolle structuren en nemen geen puntlocaties op. Daarbij komt, dat gemeenten sinds 1 januari 2012 op basis van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht zijn om cultuurhistorische waarden mee te wegen in hun ruimtelijke plannen. Molens en molenbiotopen vallen als 'puntlocaties' daarmee onder de verantwoordelijkheid van de betreffende gemeente.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: Bij de ontwerp-PRV is een aantal bijlagen met o.a. cultuurhistorische kaarten bijgevoegd. Wat is de functie van deze bijlagen? Het is natuurlijk een essentieel verschil of bij het opstellen van de plannen met de waarden rekening wordt gehouden of dat alleen in de toelichting aan die waarden aandacht wordt besteed.

Reactie PS: De kaart met cultuurhistorische waarden geeft de exacte begrenzingen aan van de gebieden waarvoor artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur uit de PRV geldt en maakt onlosmakelijk deel uit van de PRV. De PRV is namelijk een digitale verordening, waarbij de kaart de toegang is tot de artikelen. De PRV-Bijlage cultuurhistorie bevat een overzicht van de gebieden per erfgoedthema waarvoor artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur geldt en geeft daarmee een nadere invulling van de in algemene bewoordingen geformuleerde cultuurhistorische waarden in het artikel en de toelichting. Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet conform dit artikel rekening worden gehouden met de cultuurhistorische waarden van provinciaal belang en dat moet blijken uit de bij het ruimtelijk plan behorende toelichting.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 100

Samenvatting: Volgens PRV-artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur kunnen gemeenten ruimtelijke ontwikkelingen toestaan mits de cultuurhistorische waarde van buitenplaatsen wordt behouden en versterkt. Voeg aan de toelichting hierop toe dat lokaal en regionaal beleid in overeenstemming moet zijn met onderliggende beleidsnota's van de provincie Utrecht, zoals de Cultuurhistorische Atlas, de Kwaliteitsgidsen Utrechtse landschappen en de Uitvoeringsagenda historische Buitenplaatsen.

Reactie PS: De Cultuurhistorische Atlas en de Kwaliteitsgidsen voor de Utrechtse Landschappen bevatten geen ruimtelijke regelgeving, maar zijn bedoeld als handreiking en toelichting bij de regels zoals die zijn geformuleerd in de PRV. Als zodanig wordt er ook naar deze documenten verwezen. Onze Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen is uitsluitend een voor de provincie bindend beleidsdocument.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 147, 205

Samenvatting: In de structuurvisie 2005-2015 is het behoud van het industrieel erfgoed opgenomen, in de ontwerp-PRS niet. Het ondersteunen van de herontwikkeling van industrieel erfgoed en het versterken van de ensemblewaarde, kunnen juist de culturele ambitie van de provincie versterken. Daaraan is nog toe te voegen dat bij de inbreidingsgebieden een cultuurhistorische inbreng van groot belang is. Neem daarom de relatie tussen streekgebonden industriële ensemble-waarden en de provincie op. Het gaat niet alleen om financiële ondersteuning, het gaat minimaal ook om de toetsende rol bij de gemeentelijke plannen of het flankerend beleid in de ruimtelijke ordening en woningbouwambities. (147) Ook de geschiedenis van industrieel erfgoed moet zichtbaar en tastbaar blijven en meegenomen worden naar de toekomst. Met name herbestemd erfgoed kan een drager zijn van transformatie en gebiedsontwikkeling. Daarnaast kan industrieel erfgoed ook een rol spelen op het gebied van bevordering van deelname aan cultuur en technisch onderwijs. (205)

Reactie PS: Gemeenten zijn sinds 1 januari 2012 op basis van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht cultuurhistorische waarden mee te wegen in hun ruimtelijke plannen. Wij beperken ons in het algemeen tot gemeentegrens-overschrijdende waardevolle structuren. Industrieel erfgoed valt als 'puntlocatie' daarmee geheel onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Wij beseffen dat er in een beperkt aantal gevallen wel degelijk sprake is van (gemeentegrens-overschrijdende) ensembles van industrieel erfgoed, maar we hebben ervoor gekozen om niet op basis van deze uitzonderingen toch een provinciaal belang industrieel erfgoed aan te wijzen. Ook binnen het overige provinciale erfgoedbeleid, zoals verwoord in de Cultuurnota 2012-2015, leggen we geen prioriteit bij (herbestemming van) industrieel erfgoed.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 168, 273

Samenvatting: Erken de waarde van de eeuwenoude cultuurhistorische ontwikkeling van de Soester Eng, en met name van het Zuidelijk deel daarvan. Dit is een open akkerbouwlandschap en het oudste cultuurhistorisch monument van Soest. Breng dit onder in een nieuwe categorie: 'Cultuurhistorische Waarden buiten de CHS'. Dit biedt ook de toegekende Aardkundige Waarde ruggensteun. (168) Tijdens de hoorzitting heeft de indiener als extra argument ingediend: Geef ruggensteun vanwege steeds weer optredende bedreigingen. Is beschermd dorpsgezicht sinds 1992 en dit is net weer een stapje extra/hoger.

De PRS is terughoudend over de kwaliteiten binnen de bebouwde kom, met uitzondering van een deel van de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten. Voor Soest zou dit moeten gelden voor de Soester Eng, welke een van de voorste heuvels is van de steile kant van de Utrechtse Heuvelrug met een eigen agrarische rol in de geschiedenis, maar deze ontbreekt op de waarderingskaart. (273)

Reactie PS: Bij de selectie van agrarische cultuurlandschappen is het accent gelegd op grote landschappelijke eenheden met een nog hoge structurele gaafheid. De Soester Eng bezit een belangrijke cultuurhistorische waarde voor de agrarische geschiedenis van de provincie, maar is door verstedelijking verre van gaaf te noemen en is bovendien redelijk klein in omvang. Het middels ruimtelijke plannen behouden en versterken van de cultuurhistorische waarde van de Soester Eng is een taak van de gemeente die daar al haar rol oppakt via het beschermd dorpsgezicht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Geef in de PRS weer hoe de provincie de ruimtelijke samenhang tussen de afzonderlijke elementen van het cultureel erfgoed bewaakt. Mogelijke spanning met ontwikkelingen zitten bijvoorbeeld bij de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Oostflank van Utrecht-stad (Uithof, A27, NHWL, ontwikkeling Laagraven).

Reactie PS: Ruimtelijke samenhang tussen de afzonderlijke elementen van het cultureel erfgoed was en is uitgangspunt van de provinciale Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS). Dit uitgangspunt blijft ook als generiek ruimtelijk erfgoedbeleid gehandhaafd. Alleen hebben wij in de PRS ons specifiek gericht op vier thema's. Voor wat betreft de Utrechtse oostflank komen de thema's militair erfgoed

en buitenplaatsen samen en zullen wij die ook in hun samenhang inbrengen bij nieuwe ontwikkelingen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: In de PRS ontbreekt het verband tussen het cultuurhistorische en het landschappelijke belang. Ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden zijn nauw met elkaar verbonden. Neem in de kaart Landschap de categorie 'CHS agrarisch cultuurlandschap' over en breid deze uit met alle waardevolle cultuurhistorische landschappen (dit is breder dan het Groene Hart). Benoem in art 2.8, lid 2C dat in de kwaliteitsgidsen de cultuurhistorische waarden beschreven zijn.

Reactie PS: Vanzelfsprekend is er verband tussen ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Dit blijkt uit bijvoorbeeld de tekst bij landschap en ook uit de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Wel hebben wij ervoor gekozen de PRS en PRV thematisch op te stellen en per beleidsterrein de voor dat terrein meest logische keuze te maken. Voor cultuurhistorie hebben we besloten tot een thematische benadering, waarmee wij focus aanbrengen in het ruimtelijk erfgoedbeleid en meer recht kunnen doen aan de specifieke aspecten van de cultuurhistorische kwaliteiten. Het is aan ons zelf en aan andere partijen, zoals gemeenten om in de realisatie van de PRS de lijnen weer bij elkaar te brengen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 227

Samenvatting: Verruim PRV-artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur en verklaar het van toepassing op alle historische buitenplaatsen en dit niet specifiek te koppelen aan de buitenplaatszones. Het doel is om historische buitenplaatsen meer ruimte te bieden om nieuwe economische functies te ontwikkelen voor de instandhouding van de buitenplaats. Voorbeelden zoals in de toelichting genoemd zijn dus niet gekoppeld aan op kaart aangegeven zones, maar aan datgene wat je wilt behouden: alle historische buitenplaatsen.

Reactie PS: De PRV beperkt zich tot regels die noodzakelijk zijn om het provinciale ruimtelijk belang te beschermen. De samenhangende, historisch waardevolle, vaak gemeentegrenzen overschrijdende, structuren vallen onder dat belang. De buiten de samenhangende buitenplaatszone liggende buitenplaatsen niet. Die beschouwen we als een lokaal belang. Het staat de gemeenten uiteraard vrij om daarvoor een overeenkomstig beleid te formuleren, mits het provinciaal belang niet wordt geschaad.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: De verplichting om bijvoorbeeld voor archeologie en cultuurlandschappen de cultuurhistorische waarden te behouden en te versterken is zodanig algemeen geformuleerd dat het voor zowel de provincie als de gemeente geen houvast biedt. Daarnaast is het gebied Kockengen-Kamerik-Zegveld zowel cultuurhistorisch waardevol, als landbouwkerngebied, zonder handvatten te geven hoe hiermee om te gaan. De Wet ruimtelijke ordening verplicht toch al om in bestemmingsplannen te onderbouwen hoe met cultuurhistorie en archeologie is omgaan. De provinciale rol zou daarom vooral stimulerend en participierend moeten zijn.

Reactie PS: Inderdaad zijn gemeenten sinds 1 januari 2012 op basis van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht cultuurhistorische waarden mee te wegen in hun ruimtelijke plannen. Wij beperken ons tot vier erfgoedthema's die betrekking hebben op gemeentegrens-overstijgende cultuurhistorisch waardevolle structuren. Daarvoor geven wij in de PRV aan om welke specifieke kenmerken het gaat. In de bijlage Cultuurhistorie beschrijven wij deze voor de verschillende gebieden, en de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht (CHAT) biedt desgewenst een nadere toelichting. Wij willen bevorderen en bewaken dat gemeenten op een eenduidige wijze omgaan met de betreffende cultuurhistorisch waardevolle structuren. Het is een taak van

gemeenten om in de praktijk de verschillende belangen af te wegen. Dit geldt ook voor cultuurhistorische waarden enerzijds en landbouwbelangen anderzijds, waarbij het overigens onze overtuiging is dat deze belangen in de praktijk niet zo tegenstrijdig zijn als ze misschien lijken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Hou vast aan de strategieën voor de CHS uit het Streekplan 2005-2015 'Veilig stellen', 'Eisen stellen' én 'Actief versterken'. Deze maakten het mogelijk om binnen de CHS adequaat te kunnen sturen. Nu wordt voor alle waardevolle cultuurhistorische structuren, met uitzondering van het 'archeologische erfgoed', ingezet op 'behoud door ontwikkeling'. Hiermee is het onduidelijk hoe bij bepaalde ontwikkelingen specifiek met die waarden rekening zal worden gehouden. De beschrijvingen in de bijlage bij de PRV zijn vrij globaal en er ontbreken ook daarin feitelijk (harde) kwaliteitseisen/toetsingscriteria, terwijl deze o.a. voor de SLW wel degelijk al beschikbaar zijn. Daarnaast zou bij eventuele ruimtelijke ontwikkelingen binnen 'historische buitenplaatszone' behalve kwaliteitseisen, ook nadrukkelijk als eis moeten worden gesteld dat voor een dergelijke ontwikkeling ook de economische noodzaak aangetoond wordt.

Reactie PS: Onze ervaring is dat 'eisen stellen' en 'veilig stellen' als ruimtelijke beschermingsregimes voor de meeste gemeenten juist onvoldoende richtinggevend en onderscheidend waren. ('Actief versterken' richtte zich met name op provinciaal beleid zelf.) In de nieuwe PRV geven we daarom expliciet aan dat gemeenten in hun ruimtelijke plannen rekening moeten houden met de cultuurhistorische waarden van de vier genoemde erfgoedthema's. In de toelichting bij de artikelen geven we aan om welke kenmerken het per thema gaat, en in de PRV-bijlage en in de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht (CHAT) verfijnen we dit nog voor de verschillende zones per thema. Naar ons idee scheppen we dus aanzienlijk meer duidelijkheid dan voorheen. We kiezen voor 'minder maar beter' en laten meer over aan gemeenten zelf. Inderdaad creëren we ruimte voor ontwikkeling van economische kostendragers voor het beheer van buitenplaatsen, maar wat daadwerkelijk mogelijk en wenselijk is, zal per geval moeten worden beoordeeld. Daartoe zullen wij om te beginnen een aantal business cases uitvoeren. Het is geenszins de bedoeling de aanwezige cultuurhistorische en andere waarden opzij te schuiven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Op de kaart: 'Cultuurhistorie' moeten binnen de stedelijke gebieden van Zeist niet alleen de buitenplaatszones worden aangegeven, maar ook de overige in cultuurhistorische opzicht waardevolle gebieden, zoals o.a. de villaparken.

Reactie PS: Vanuit de rolverdeling binnen de ruimtelijke ordening richten wij ons in de PRS op gemeentegrens overschrijdende structuren. Alleen voor deze gebieden zijn wij eventueel bereid ons juridisch instrumentarium in te zetten, als de betreffende cultuurhistorische waarden naar ons idee onvoldoende worden geborgd. Villaparken vallen hier niet onder. Voor het overige laten wij meer verantwoordelijkheid aan gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Hou voor cultuurhistorie de grenzen aan zoals deze ook al op de bij het Streekplan 2005-2015 gevoegde kaart waren aangegeven en die feitelijk hun oorsprong vonden op de analyses in de rapporten: 'Niet van Gisteren (Provincie Utrecht, 2002)' en met name in: 'Tastbare tijd (Provincie Utrecht, 2005)'.

Reactie PS: Niet van Gisteren' en 'Tastbare Tijd' blijven sturend voor ons eigen erfgoedbeleid en blijven ook een handreiking en inspiratiebron voor anderen. De digitale versie van 'Tastbare Tijd', de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht (CHAT), wordt zelfs ter gelegenheid van de nieuwe PRS geactualiseerd. In de PRS en PRV focussen wij op vier erfgoedthema's en geven wij meer expliciet dan voorheen aan welke cultuurhistorisch waardevolle kenmerken gemeenten moeten

meewegen in hun ruimtelijke plannen. Alleen voor deze gebieden zijn wij eventueel bereid ons juridisch instrumentarium in te zetten, als de betreffende cultuurhistorische waarden naar ons idee onvoldoende worden geborgd. Voor het overige laten wij meer verantwoordelijkheid aan gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 256, 258

Samenvatting: Neem de fietsroute van Zeist naar Bilthoven over de oude spoorlijn op, zowel uit recreatief als uit cultuurhistorisch en EHS perspectief. Deze route, die niet samenvalt met bestaande wegen en voorzieningen, vormt zowel qua route als qua vorm een zeer herkenbaar element van de oude vervoersstructuur die tot ontwikkeling van zowel Zeist als Bosch en Duin heeft geleid.

Reactie PS: De provincie Utrecht kent wegen en paden met bijzondere cultuurhistorische waarde, waaronder de fietsroute van Zeist naar Bilthoven over de oude spoorlijn. Maar het geheel van historische wegen en paden betreft geen samenhangende bovenregionale ruimtelijke structuur. De verantwoordelijkheid voor het borgen van dergelijke cultuurhistorische waardevolle elementen ligt daarmee primair bij de betreffende gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 276

Samenvatting: De PRS biedt weinig aanknopingspunten ten aanzien van de historische planologische ontwikkeling. De verstedelijkingstrend heeft vooral vanuit de stad Utrecht plaatsgevonden. Relatief jong zijn de ontwikkelingslijnen in de richting van Vreeswijk en Schalkwijk. Hoe verhoudt dit zich tot het Groene Hart en het waardevol geachte riviereengebied?

Reactie PS: Voor cultuurhistorie concentreren wij ons op vier ruimtelijk relevante erfgoedthema's. Wij geven gemeenten richtlijnen om daar in hun ruimtelijke plannen op een eenduidige manier mee om te gaan. Voor het overige is het primair de verantwoordelijkheid van gemeenten zelf om cultuurhistorische waarden te borgen in hun ruimtelijke plannen. In de kwaliteitsgidsen worden de structuren van het landschap van het Groene Hart en het Riviereengebied duidelijk beschreven. Bij nieuwe ontwikkelingen vragen wij om hierbij aan te sluiten en de kwaliteit van het landschap te versterken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 276

Samenvatting: Cultuurhistorie wordt in de PRS te weinig gepositioneerd als de drager van de drie pijlers. Het erfgoed is niet alleen gebaat bij 'bescherming' en 'behoud' maar met name bij integratie in de huidige maatschappelijke ontwikkeling. Het moet worden meegewogen bij elke ruimtelijke ingreep.

Reactie PS: Wij zien cultuurhistorische waarden als een belangrijke drager van ruimtelijke kwaliteit. Gemeenten zijn op basis van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) sinds 1 januari 2012 verplicht om in al hun ruimtelijke plannen rekening te houden met aanwezige cultuurhistorische waarden. Als provincie concentreren we ons op een viertal ruimtelijke thema's die betrekking hebben op gemeentegrensoverschrijdende structuren. Behoud door ontwikkeling is daarbij ons uitgangspunt. Wij zijn het dus van harte met de indiener eens dat erfgoed niet alleen gebaat is bij bescherming, maar idealiter ook een rol speelt bij (maatschappelijke) ontwikkeling.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 276

Samenvatting: De 'cultuurhistorische hoofdstructuur' betreft een 'statische' inventarisatie van 'op dit moment' (cultuur)historisch waardevol geachte gebieden. Een belangrijk gegeven bij ruimtelijke ontwikkelingen, maar het gevaar bestaat dat cultuurhistorie hiermee toch sectoraal gepositioneerd wordt. Relaties met bijvoorbeeld economische ontwikkelingen dreigen door een dergelijke sectorale benadering onderbelicht te blijven.

Reactie PS: Wij zijn ons ervan bewust dat de wijze waarop cultuurhistorische waarden behouden en zichtbaar gemaakt kunnen worden, in de praktijk verschillend kan uitpakken. Dit is onder meer afhankelijk van andere gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en vergt een belangenafweging per geval. De systematiek van de PRV, waarbij het kaartbeeld leidend is, maakt in één oogopslag duidelijk met welke andere provinciale belangen men in een gebied te maken heeft. Voor het geval de praktijk aanleiding geeft het ruimtelijk erfgoedbeleid te herijken, kan daar gedurende de looptijd van de PRS uitvoering aan worden gegeven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 276

Samenvatting: Voor cultuurhistorie is het in de PRS onduidelijk in welke richting de 'instandhouding' gezocht moet worden. Het zal in deze voor gemeenten een hele toer worden om dergelijke aangelegenheden planologisch en financieel correct te regelen in een bestemmingsplan.

Reactie PS: Het uitgangspunt van het ruimtelijk erfgoedbeleid is niet instandhouding op zich maar 'behoud door ontwikkeling'. Het is inderdaad voor gemeenten niet altijd een eenvoudige opgave daar planologisch een goede vertaling aan te geven. De optimale oplossing kan van geval tot geval verschillen. Waar het om gaat, is dat cultuurhistorische waarden meewegen in ruimtelijke plannen, en dat daarmee, waar het structuren van provinciaal belang betreft, door gemeenten op een eenduidige manier wordt omgegaan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 276

Samenvatting: Historische steden en dorpen dreigen planologisch gezien min of meer vervreemd te raken van hun oorspronkelijke situering en functioneren. Sinds op grond van de Rijksnota 'Modernisering Monumentenzorg een nauwe relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke ordening wordt gewenst lijkt het van belang dat de PRS zeker voor wat betreft 'herontwikkeling' van bestaand stedelijk gebied hieraan aandacht schenkt.

Reactie PS: Wij zien het als verantwoordelijkheid van de gemeenten om bij herontwikkeling van bestaand stedelijk gebied rekening te houden met de aanwezige cultuurhistorische waarden. Juist in het kader van de gemoderniseerde monumentenzorg verplicht het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) sinds 1 januari 2012 gemeenten in hun ruimtelijke plannen rekening te houden met cultuurhistorische waarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 276

Samenvatting: Cultuurhistorie is in de structuurvisie ruim gezien, maar nog te veel als een sectoraal belang gepositioneerd. Waardevolle basisinformatie is de 'cultuurhistorische hoofdstructuur', maar aan de indruk valt echter niet te ontkomen dat aspecten als 'historie' en een 'historisch ontwikkelingsproces' nog te weinig doordringen in het provinciaal ruimtelijke beleid.

Reactie PS: In de PRS en de PRV hebben wij voor cultuurhistorie gekozen voor een beperkt aantal thema's en daarbij hebben wij op de kaart exact aangegeven om welke ruimtelijke structuren het gaat. In de PRV beschrijven wij met welke bijzondere kenmerken van deze structuren gemeenten rekening moeten houden. Wij zullen gemeentelijke plannen daarop ook monitoren. In ons eigen ruimtelijk beleid blijven wij ons ook baseren op de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht (CHAT), waarin veel meer historische (ontwikkelings-)aspecten worden benoemd. Deze atlas staat bij wijze van handreiking ook ter beschikking van gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.3.1 CHS – Historische buitenplaatszones

zienswijze van: 014

Samenvatting: Voeg aan de buitenplaatsen ook landgoederen toe als belangrijke kwaliteitsdragers met een economische waarde in de vrijetijdseconomie.

Reactie PS: We spreken bewust van buitenplaatsen vanwege het accent op het cultuurhistorische aspect. Buitenplaatsen kunnen een onderdeel zijn van landgoederen, maar een landgoed bevat ook het productiedeel (bossen, weilanden e.d.) en daar ligt ons belang vanuit erfgoed niet.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 014, 316

Samenvatting: Het uitgangspunt voor historische buitenplaatsen 'behoud door ontwikkeling' stuit op problemen, omdat ontwikkelingen die gericht zijn op het creëren van economische dragers, óók moeten passen in het overige ruimtelijke beleid. Dat vormt echter vaak een zodanige blokkade dat duurzame instandhouding verder onder druk komt te staan. Ga daarom uit van ruimere opstelling c.q. een 'ja, mits'-benadering. Het alleen toestaan van nieuwe economische functies in bestaande gebouwen is niet altijd voldoende. Biedt ruimte voor beperkte uitbreidingsmogelijkheden t.o.v. bestaande bebouwing, bijv. via rood voor (kwaliteitsverbetering van) groen en biedt mogelijkheden voor functieverandering naar wonen, zorg, recreatie en ook naar kantoren, zowel binnen de bestaande gebouwen als in nieuwe gebouwen, zonder dat sprake is van ontwikkeling in kader van ruimte-voor-ruimteregeling (14, 316). Een verdere uitwerking hiervan kan plaats vinden in één van de business cases, bijvoorbeeld op Landgoed 't Stort (14). Tijdens de hoorzitting is bij het bespreken van de reacties van indieners 316 en 227 ter sprake gekomen, dat convenanten wellicht een oplossing zouden kunnen bieden voor hetgeen hiervoor geschetst is.

Reactie PS: In de PRS en de PRV bieden wij ruimte voor het creëren van economische kostendragers voor het beheer van buitenplaatsen. Hiermee zetten wij echter niet bij voorbaat de overige regelgeving opzij. In de praktijk zal altijd een belangenafweging moeten plaatsvinden met alle aanwezige waarden en de belangen die daaraan toegekend worden. Wij realiseren ons dat dit voor gemeenten en eigenaren complexe materie is en blijft en dat is een van de redenen dat we in een aantal business cases willen onderzoeken of we gezamenlijk meer duidelijkheid kunnen creëren. Uw suggestie om Landgoed 't Stort te kiezen als één van de cases nemen wij in overweging zodra het project wat wij binnen RAP.2 2012-2015 gaan opstarten, van start gaat.

Het opstellen van convenanten kan gebruikt worden om afspraken met betrokken partijen te maken over de invulling van de speelruimte die rijks-, provinciale en gemeentelijke regels bieden. Een convenant kan nooit gebruikt worden om regels opzij te zetten. Zo gaat het ook bij de convenanten rondom een aantal grote landgoederen. Deze moeten deels overigens nog nader worden ingevuld. De speelruimte die daar is benut betreft onder andere: de nadere begrenzing van de EHS (hetgeen toen nog aan de orde was); de saldering en herplaatsing van ruimte-voor-ruimtemogelijkheden (sloop op verschillende locaties; herbouw op een andere dan de oorspronkelijke plek om natuur te ontzien); benutting van stad-en-milieubenadering voor een verantwoorde groei van kansrijke agrarische bedrijven; verplaatsing van legale bouw mogelijkheden om de natuur te ontzien en economische potenties te vergroten. Binnen historische buitenplaatsen zijn er doorgaans minder functies aanwezig dan op genoemde grootschalige landgoederen, die vaak ook landbouwgronden buiten de EHS omvatten. De vraag is dus of convenanten echt een oplossing kunnen bieden. Deze optie zal verder onderzocht worden in het RAP.2 project.

De nieuwe PRV biedt voor de historische buitenplaatsen(zones) meer flexibiliteit. Die is bedoeld om bij te dragen aan duurzame instandhouding van de buitenplaatsen. De speelruimte zal dus altijd ten dienste moeten staan van het historische karakter en (indien van toepassing) de EHS-status van de buitenplaats. De regel dat wezenlijke kenmerken en waarden daarvan niet significant mogen worden aangetast blijft dus van toepassing.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 046

Samenvatting: Waarop is de contour van de historische buitenplaatszone gebaseerd?

Reactie PS: De contour van de historische buitenplaatszone hebben we gebaseerd op de gemeenschappelijke basisstructuur van de buitenplaatsen (die bepaald wordt door bodem/reliëf, infrastructuur en/of verkaveling), op ruimtelijke relaties zowel onderling als met de directe omgeving (zichtlijnen en panorama's) en op de cultuurhistorische kenmerken en waarden van de afzonderlijke buitenplaatsen. Accent ligt daarbij op de cultuurhistorische onderdelen als huizen, parken en zichtlijnen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 091

Samenvatting: De PRS kan meer waarde toekennen en ruimte geven aan de landgoedeigenaren. Waarde in de zin van meer begrip en medewerking van de overheid en ruimte in de zin dat landgoedeigenaren onder andere binnen het kader van behoud en versterken van de cultuurhistorische kwaliteiten van het landgoed mogelijkheden hebben en krijgen om de huidige economische dragers te versterken en nieuwe economische dragers te creëren.

Reactie PS: Wij hebben veel waardering voor de inzet van eigenaren van buitenplaatsen. In ons beleid creëren we meer ruimte voor economische kostendragers voor het beheer van buitenplaatsen. Wij zullen in een aantal business cases onderzoeken wat de mogelijkheden zijn. Ons beleid richt zich daarbij primair op historische buitenplaatsen en niet op landgoederen in het algemeen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 100

Samenvatting: Verklaar het beleid voor de historische buitenplaatsen ook van toepassing voor de nieuwe buitenplaatsen.

Reactie PS: Wij richten ons ruimtelijk beleid op het behoud van de bestaande buitenplaatsen binnen de historische buitenplaatszones. Wanneer zich in deze zones nieuwe ontwikkelingen voordoen, zoals de aanleg van nieuwe buitenplaatsen, dan zullen we deze beoordelen op hun ruimtelijke kwaliteiten in relatie tot de historische buitenplaatsen. Nieuwe buitenplaatsen maakt de PRS mogelijk in gebieden met een Groene Contour en in de recreatiezones. In deze gebieden ligt het accent op ecologische of recreatieve doelstellingen niet op cultuurhistorische. Bij nieuwe buitenplaatsen zal de economische component (het rood als kostendrager voor het groen) vanaf het begin moeten worden meegewogen. Het ligt dus niet voor de hand het beleid en de regels voor historische buitenplaatsen voor dergelijke nieuwe buitenplaatsen van toepassing te verklaren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 154

Samenvatting: Het is goed dat de provincie op historische buitenplaatsen ruimte wil bieden voor ontwikkeling, gericht op het creëren van economische dragers voor het behoud van de cultuurhistorische waarden van buitenplaatsen. Provincie, landgoedeigenaar en gemeente Baarn overleggen om economische dragers te creëren op landgoed Pijnenburg, waaronder een klimbos en een theehuis.

Reactie PS: Wij danken de indiener voor deze adhesiebetuiging.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 154

Samenvatting: De historische buitenplaatszone van de Laagte van Pijnenburg strekt zich uit tot in het stedelijk gebied van Baarn. Er bevinden zich hier historische buitenplaatsen, maar de relatie met landgoed Pijnenburg niet (meer) aanwezig. Daarnaast liggen er in dit stedelijk gebied ook andere buitenplaatsen die niet in de zone zijn opgenomen. Kies hier een consequente lijn.

Reactie PS: De naam Laagte van Pijnenburg heeft betrekking op meerdere buitenplaatsen dan alleen Pijnenburg. Het is juist dat enkele buitenplaatsen nu buiten de contour vallen, terwijl de het stedelijk

gebied van de villagebieden (voormalige buitenplaats De Eult) er binnen vallen. Wij zullen de zone uitbreiden met Peking(park) en Canton(spark).

Besluit PS: Aanpassen van het object CHS - Historische Buitenplaatszone voor de buitenplaatszone Laagte van Pijnenburg met Peking(park) en Canton(spark).

zienswijze van: 180, 275, 311

Samenvatting: Neem het Landgoed Linschoten als Historische Buitenplaatszone op de kaart 'Cultuurhistorie' op (180, 275, 311) en niet als agrarisch cultuurlandschap (180). De cultuurhistorische waarde die Landgoed Linschoten vertegenwoordigt, past volledig bij de omschrijving hiervan, net als Kasteel De Haar wat wel onder deze noemer valt. De aanduiding als historische buitenplaatszone is tevens van groot belang, omdat Landgoed Linschoten op grondgebied van 3 gemeenten ligt (180).

Reactie PS: Hoewel een historische buitenplaatszone in principe een samenstel van meerdere buitenplaatsen betreft, willen wij net als voor Kasteel De Haar een uitzondering maken voor Landgoed Linschoten, de meest westelijk gelegen buitenplaats in de provincie. Dat doen wij vanwege de hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarde en vanwege de omvang van de buitenplaats. Landgoed Linschoten ligt in meerdere gemeenten en het is van groot belang dat deze gemeenten er in hun ruimtelijke plannen op een eenduidige manier mee omgaan.

Besluit PS: Aanpassen kaart 'Cultuurhistorie' door Landgoed Linschoten op te nemen als historische buitenplaatszone en aanpassen PRV op overeenkomstige wijze.

zienswijze van: 199

Samenvatting: Bij de cultuurhistorische hoofdstructuur zijn versterken en beleefbaar maken goede uitgangspunten. Met name door meer recreatieve mogelijkheden te bieden op landgoederen kunnen recreanten genieten van deze aantrekkelijke gebieden en wordt de maatschappelijke waardering voor de cultuurhistorie vergroot.

Reactie PS: Wij danken de indiener voor deze adhesiebetuiging.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: De buitenplaatszone aan de zuidooststrand van Amersfoort ontbreekt op de kaart cultuurhistorie. Het betreft de buitenplaatsen Randenbroek, Nimmerdor, Den Heyligenberg, Ridderhofstad Lockhorst, Den Treek en Geerenstein.

Reactie PS: De buitenplaatsen Den Treek en Geerestein maken samen met de Boom al deel uit van de historische buitenplaatszone Valleilandgoederen. De buitenplaatsen in de zuidooststrand van Amersfoort zijn afzonderlijk van waarde, maar vormen geen duidelijke samenhang (meer) door verstedelijking en versnippering als gevolg van nieuwe infrastructuur (spoorlijn, A28). We voegen daarom geen zone aan de zuidooststrand van Amersfoort toe.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, , 236

Samenvatting: De Cultuurhistorische structuur is t.o.v. Streekplan 2005-2015 ingeperkt. Zo worden nu voor Zeist alleen nog beperkte buitenplaatszones langs bepaalde assen aangegeven, zoals die van Stichtse Lustwarande (N-225) en de Wegh der Weegen (N-237), maar niet langer de waardevolle structuren in binnenstedelijke gebied. Hou de buitenplaatsen zoveel mogelijk in stand en hou dus weer de oorspronkelijke grenzen uit het streekplan aan. Deze grenzen vonden hun oorsprong in de provinciale rapporten: Niet van Gisteren (2002) en Tastbare tijd (2005).

Reactie PS: Om ons beleid duidelijk en meer toepasbaar te maken, hebben wij focus aangebracht. Dit heeft voor de buitenplaatsen geleid tot een scherpe begrenzing in een aantal zones. Voorts hebben wij de cultuurhistorische waarden veel specifieker geformuleerd, wat duidelijkheid geeft over de elementen die voor ons van belang zijn en dus een onderbouwing geeft voor de opgenomen zones.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210

Samenvatting: Voor historische buitenplaatsenzones is de mogelijkheid opgenomen voor creëren van economische kostendragers, dus de toevoeging van rood. Hiervoor zijn geen harde kwaliteitseisen opgenomen. In de provinciale 'Visie voor de Stichtse Lustwarande' (SL) van 2005 staan deze wel, neem die over in de PRS/PRV. Hetzelfde geldt voor het aantonen van de economische noodzaak van het behoud door ontwikkeling. Ook zouden de strategieën voor de CHS, zoals die staan vermeld in de structuurvisie 2005-2015, in de PRS/PRV een plek moeten krijgen.

Reactie PS: De Visie voor de Stichtse Lustwarande uit 2005 is een niet bestuurlijk vastgestelde handreiking om ontwikkelingen te stimuleren die recht doen aan het karakter van de Stichtse Lustwarande. Het is goed een dergelijke handreiking te gebruiken, maar wij verankeren dat niet in ons beleid. Wij geven aan dat er ruimte is voor ontwikkelingen gericht op het creëren van economische kostendragers, indien deze bijdragen aan het herstel en versterking van de cultuurhistorische waarde van de buitenplaatszone. De wijze waarop daaraan uitvoering kan worden gegeven verschilt per buitenplaats(zone). De strategieën voor de CHS (veiligstellen en eisen stellen) hebben we bewust verlaten omdat deze in de praktijk teveel onduidelijkheid oproepen. In de toelichting bij de artikelen van de PRV geven wij nu concreter dan voorheen aan met welke cultuurhistorische waarden rekening moet worden gehouden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 227

Samenvatting: Doet de provincie de historische buitenplaatsen die buiten de aangegeven zones vallen met haar beleid niet te kort? Kijk nog eens goed naar de tekst en formuleer deze ruimer, zodat deze zowel binnen als buiten de buitenplaatszones van toepassing is. Verklaar ook de aangekondigde ontwikkelingen van toepassing op alle historische buitenplaatsen.

Reactie PS: De CHS bestaat uit samenhangende, historisch waardevolle structuren van bovenlokaal belang. We hebben bewust de keuze gemaakt voor een aantal cultuurhistorisch waardevolle en samenhangende buitenplaatszones. Het ruimtelijk erfgoedbeleid richt zich niet op historische buitenplaatsen buiten deze zones.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 230

Samenvatting: De betekenis van de aanwijzing CHS - Historische Buitenplaatszone is niet duidelijk. Wat betekent dit in de praktijk, welke beperking zijn er voor initiatiefnemers, aan welke eisen dienen bestemmingsplannen te voldoen, wat is de betekenis van de bijlage Cultuurhistorie? Een nadere invulling is zeer gewenst voordat PRS/PRV definitief worden vastgesteld. Indiener wil graag meedenken over business cases.

Reactie PS: In de PRS/PRV geven wij aan welke historische buitenplaatszones van provinciaal belang zijn. Gemeenten moeten in hun ruimtelijke plannen rekening houden met de bijzondere cultuurhistorische kenmerken van de betreffende buitenplaatszones. In de toelichting op de PRV is in algemene termen aangegeven om welke kenmerken het gaat, en de bijlage Cultuurhistorie concretiseert dit voor de verschillende bij naam genoemde zones. Bij wijze van nadere handreiking verwijzen wij de indiener naar de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht (CHAT). Deze wordt momenteel met name voor de buitenplaatszones geactualiseerd en zal naar verwachting gereed zijn wanneer de PRS en PRV in werking treden. Wat in de praktijk de consequentie is van de bepalingen in de PRV, is in eerste instantie een kwestie van belangenafweging door de gemeente. Wij kunnen niet op alle mogelijke ontwikkelingen vooruitlopen, maar geven in algemene termen aan met welke cultuurhistorische waarden rekening moet worden gehouden. Wij waarderen het dat de indiener graag meedenkt over de business cases en komen daar graag op terug zodra meer bekend is over hoe wij dit gaan aanpakken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 130

Samenvatting: Het beleid rond landgoederen is versnipperd. Benoem het beleid rondom landgoederen/ buitenplaatsen specifiek en geef de toegestane verdienmodellen t.b.v. instandhouding duidelijk aan.

Reactie PS: Landgoederen zijn vaak een samenstelling van bos- en natuurgebieden, landbouwgrond en andere functies. Hoewel hierbij vaak sprake is van een zekere ruimtelijke en historische samenhang, zijn landgoederen in deze zin primair een privaatrechtelijke eenheid, waarbij grote verschillen voorkomen tussen landgoederen onderling. Wij zien landgoederen daarom niet als ruimtelijke beleidseenheid op provinciaal niveau. Wij hebben wel oog voor de specifieke belangen van landgoedeigenaren. Zij hebben veelal behoefte aan een zekere mate van flexibiliteit in het schuiven met functies. Het reguliere instrumentarium, inclusief de mogelijkheden die wij bieden voor kostendragers voor het beheer van historische buitenplaatsen, die vaak ook op een landgoed liggen, biedt hier voldoende ruimte voor.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 250

Samenvatting: Het landschap tussen de Niënhof en Oostbroek met historische watergangen Bisschopswetering en de Zeister en Biltse Grift moeten ook als cultuurhistorisch waardevol gebied worden aangeduid. Hier ligt ook de historische Brugakker. In de buitenplaatszone ontbreekt het doortrekken van Wulperhorst over de spoorlijn naar het zuiden. Het landgoed Rijnwijck ontbreekt, dat moet doorlopen van de Laan van Rijnwijck tot Odijk.

Reactie PS: Wij zijn het met de indiener eens en zullen de zone deels aanpassen door de strook van de historische Brugakker op te nemen. Ook zullen wij de tweede voorgestelde aanpassing doorvoeren met de uitbreiding van een smalle groenzone over de spoorlijn inclusief de watergang, het voormalige Grand Canal van Wulperhorst. Het landgoed Rijnwijck is grotendeels al opgenomen binnen de historische buitenplaatszone van de Stichtse Lustwarande. We zullen de begrenzing van Rijnwijck in zuidelijke richting tot aan de Kromme Rijn bij Odijk doortrekken.

Besluit PS: Aanpassen van het object CHS - Historische buitenplaatszone bij Zeist door opnemen van de strook van de historische Brugakker, door uitbreiding van een smalle groenzone over de spoorlijn inclusief de watergang (het voormalige Grand Canal van Wulperhorst) en door de begrenzing van Rijnwijck in zuidelijke richting tot aan de Kromme Rijn bij Odijk door te trekken.

zienswijze van: 250

Samenvatting: Neem ook het nieuwe gebied van en rondom het landgoed Vollenhoven III op, gezien de ligging tussen historisch waardevolle gebieden en de aanwezigheid van de oorspronkelijke ontginningslijnen in dit gebied. Juist rondom Oostbroek zijn de ontginningen in dit gebied in de 12de eeuw gestart.

Reactie PS: De begrenzing van de buitenplaatszone Stichtse Lustwarande is gericht op de aanwezigheid van de aangelegde parken en de eventueel verder reikende zichtlijnen en panorama's, deel uitmakend van de historische ontworpen composities. Voor zowel Vollenhoven, Oostbroek als de overplaats het voormalige Berkenhoven zijn alle terreinen van de historische parken binnen de zone reeds opgenomen. Gezien het hier leidende thema historische buitenplaats zien wij geen reden om hier een nieuw gebied op te nemen dat van agrarische aard is en waar zich geen historische parkaanleg voordoet.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 264

Samenvatting: De reden voor een business case Stichtse Lustwarande (SLW) is niet duidelijk. In 2011 heeft ambtelijk en bestuurlijk overleg tussen de provincie en de SLW-gemeenten plaatsgevonden over de synthese van de verschillende beschikbare beleidsdocumenten. Het doel daarvan was onder meer het verbeteren van de beoordeling van bouwplannen in het gebied van de SLW.

Reactie PS: Bij de door ons voorgestelde business case Stichtse Lustwarande gaat het niet uitsluitend over de beoordeling van bouwplannen, maar veeleer om het gezamenlijk met de initiatiefnemer

zoeken naar een duurzaam instandhouding van de buitenplaats, waarbij bestaande regelgeving optimaal wordt ingezet. Bij de uitvoering zoeken wij uiteraard de samenwerking met gemeente en eigenaren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 284

Samenvatting: Goed dat in de PRS de begrenzing van de buitenplaatszone Vecht is aangepast en dat daarbij het gebied rondom Angstel / het Gein is opgenomen, gelet op cultuurhistorisch belang van deze rivierenzone.

Reactie PS: Wij danken de indiener voor deze adhesiebetuiging.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 316

Samenvatting: De kaart van de Cultuurhistorische hoofdstructuur geeft de Stichtse Lustwarande niet goed weer. Zo is de dwarstak van Doorn naar Maarn bijvoorbeeld niet aangegeven binnen deze zone, met onder meer Huis te Maarn en Stameren. Ook loopt de Stichtse Lustwarande op de kaart van de CHS niet door tot en met Rhenen. De eerste zin onder het kopje Stichtse Lustwarande op pagina 35 in de bijlage cultuurhistorie is ook niet correct. Deze zou moeten luiden: de Stichtse Lustwarande is een brede buitenplaatszone tussen Utrecht en Rhenen. De zone loopt dus verder door na Amerongen.

Reactie PS: De genoemde dwarstak van Doorn naar Maarn hebben we bewust niet opgenomen, omdat het hier om enkele meer geïsoleerd gelegen buitenplaatsen gaat die geen onderlinge samenhang vertonen. Deze buitenplaatsen liggen ook niet op de gradiënt van de zuidelijke Heuvelrugflank die maatgevend is als karakteristieke basisstructuur voor de Lustwarande. De Stichtse Lustwarande als buitenplaatszone eindigt bij Huis Amerongen. Oostwaarts zijn op een enkeling na geen buitenplaatsen meer tot ontwikkeling gekomen, maar wordt dit deel van de zuidflank vooral bepaald door een agrarische ontwikkeling die gericht was op de tabaksteelt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 316

Samenvatting: De bijlage Cultuurhistorie is niet correct, zo is niet elke buitenplaats in de Stichtse Lustwarande in de 17de/18de eeuw op de natte kleizone aangelegd (Sparrendaal bijvoorbeeld niet).

Reactie PS: De opmerking is juist. In de formulering in de bijlage Cultuurhistorie van de PRV zal de genoemde nuancering worden aangebracht bij de Stichtse Lustwarande.

Besluit PS: Aanpassen van PRV Bijlage Cultuurhistorie, Historische Buitenplaatszones, Stichtse Lustwarande door in het toevoegen van het woord voornamelijk bij de eerste bullet waar de 17de- en 18de eeuwse buitenplaatsen genoemd worden.

Paragraaf 4.3.2 CHS – Militair erfgoed

zienswijze van: 088, 110, 169, 209, 239, 275, 276, 311

Samenvatting: Neem de Oude Hollandse Waterlinie (OHW) in de PRS op als beschermd militair erfgoed (88, 110, 169, 209, 239, 275, 276, 311), maak geld vrij voor het opstellen van een vestingstedenvisie (advies Kwaliteitsteam Groene Hart) en ontwikkel beleid om de OHW te beschermen en te ontwikkelen (88). De OHW is bestempeld tot potentieel UNESCO-Werelderfgoed. Het unieke is ook hierin gelegen dat zowel in het landschap als in de stadrandzones de OHW nog goed is te herkennen en verder geaccentueerd kan worden (88). Alhoewel de OHW minder prominent in het landschap aanwezig is dan de Nieuwe Hollandse Waterlinie is haar historische betekenis minstens zo belangrijk. (239, 275). In de Reactienota Voorontwerp-PRS wordt aangegeven dat de OHW niet in de structuur van het landschap zichtbaar is. Dit is onterecht, omdat de linie nog herkenbaar is in een aantal dijken binnen gemeente De Ronde Venen (169). De OHW heeft veel recreatieve en toeristische potentie, stimuleer als provincie de bovenlokale samenhang (110). De

groene contour is geen vervangend instrument; in andere cultuurhistorisch waardevolle gebieden cumuleren beide instrumenten wel (110). Door de OHW niet op te nemen handelen GS in strijd met adviezen van deskundigen, de opvattingen van Provinciale Staten en eigen beleid (88).

Reactie PS: Gezien de argumenten van de indieners van deze zienswijze en hetgeen tijdens de hoorzitting is ingebracht over deze waterlinie zien wij aanleiding de volgende delen van de Oude Hollandse Waterlinie (OHW) alsnog aan te merken als CHS-militair erfgoed:

- Fort Oranje ofwel Fort de Vrijheid;
- Fort Kruipin;
- Linie van Linschoten;
- Linie van de Pleit;
- Linie van Ter Aa

Besluit PS: in PRS en PRV voornoemde delen van de Oude Hollandse Waterlinie aanduiden als CHS-militair erfgoed.

zienswijze van: 169

Samenvatting: In de reactienota van de voorontwerp-PRS is niet ingegaan op de oproep om meer planologische ruimte te creëren voor passende ontwikkelingen op de forten van de Stelling van Amsterdam. In de reactienota wordt wel aangegeven dat het economisch medegebruik van linies met name via de uitvoeringsprogramma's van deze linies wordt gereguleerd. In de praktijk zijn mogelijke ontwikkelingen altijd maatwerk en leveren deze moeizame discussies op. Geef in de PRS alsnog enige ruimte.

Reactie PS: Wij constateren net als de indiener dat het mogelijk maken van economisch medegebruik van de forten altijd maatwerk is en juist daarom is het niet mogelijk daarvoor in PRS en PRV algemene regels te formuleren. Maar aangezien 'behoud door ontwikkeling' het uitgangspunt is van ruimtelijk erfgoedbeleid, moet de aanwijzing van de linies als provinciaal belang cultuurhistorie zeker niet worden opgevat als een regel die alleen maar gericht is op behoud van de bestaande situatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 256, 258

Samenvatting: Tevreden dat Wallaert Sacré kamp onderdeel vormt van militair erfgoed, want het heeft grote cultuurhistorische waarde. Voorstellen van de gemeente Zeist om dit kamp voor woningbouw te bestemmen, dienen te worden afgewezen.

Reactie PS: We zullen de ontwikkelingen op deze plek blijven volgen, zie ook de beantwoording m.b.t. het stedelijk programma van Zeist.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 276

Samenvatting: Voor 'Militair erfgoed' is de essentie van de planologische bescherming dat open gebieden 'open' blijven. Op de meeste plaatsen binnen de provincie is dat wel het geval, maar voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie is het bij Nieuwegein (vm. Vreeswijk) niet mogelijk gezien de industriële ontwikkeling tussen het Lekkanaal en de autoweg A 27.

Reactie PS: Het bedrijventerrein Het Klooster waar de indiener op doelt is geïnitieerd al voordat het planologisch uitgangspunt van open houden van de voormalige inundatiezone van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) werd geformuleerd. Wij zullen ons evenwel inspannen om de karakteristiek en de elementen van de NHW zo optimaal mogelijk te behouden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 276

Samenvatting: Wordt er voor de linies, gezien hun geografische locatie, overleg gepleegd met de andere provinciale besturen?

Reactie PS: Inderdaad overleggen we over de waterlinies en de Limes met besturen van provincies waarin deze ruimtelijke structuren doorlopen en stemmen we het beleid voor zover mogelijk op elkaar af.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 284

Samenvatting: Het C-fordt is zowel voor het gebruik van belang, als qua plaats binnen het militair erfgoed.

Reactie PS: Het C-fordt (oftewel het Werk bij Maarsseveen) hebben we in het kader van militair erfgoed, opgenomen als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.3.3 CHS – Agrarisch cultuurlandschap

zienswijze van: 092, 106, 215, 210, 236

Samenvatting: Voor verschillende gebieden wordt gevraagd dat deze ook in het agrarisch cultuurlandschap op te nemen, te weten: gedeelten van de polders ten oosten en westen van Baambrugge vanwege samenhang met de nabijgelegen CHS-historische buitenplaatszone (92); alle polders in het Geingebied omdat deze een onlosmakelijke samenhang met de CHS-Historische buitenplaatszones (106); de polders Breeveld en Haanwijk ten oosten van Woerden vanwege een zeer karakteristiek verkavelingspatroon en omdat ze qua structuur en historie gelijk zijn aan naastliggende polders die wel geselecteerd zijn (215); Eemland/Eemland-Bunschoten-Oost en ook het gebied tussen Woudenberg en Veenendaal, dus dat van de 'Gelderse Vallei Centraal' wat eerder ook onder de CHS viel (210, 236).

Reactie PS: Bij de agrarische cultuurlandschappen hebben we een selectie gemaakt die gebaseerd is op de gaafheid en de uniciteit/onderscheidenheid van de verschillende historische verkavelingswijzen. Genoemde polders en gebieden voldoen niet aan dit criterium. De polders Breeveld en Haanwijk zijn deels aangetast door de oostwaartse uitbreidingen van Woerden, hebben in de A12 een Barrière en bezitten bovendien geen bovenlokale bijzondere waarden die de Groene Driehoek tussen Woerden en Montfoort wel bezit, met onder meer het gave boerderijlint langs de Lange Linschoten. De grote openheid van Eemland is landschappelijk zeer waardevol, maar is wat betreft de opstreckende historische verkaveling cultuurhistorisch minder uniek door naoorlogse ruilverkaveling. Het mozaïek patroon kampenlandschap tussen Woudenberg en Veenendaal is door schaalvergroting sterk achteruitgegaan. De polders rondom Baambrugge en het Geingebied zijn, voor zover passend, al opgenomen binnen de historische buitenplaatszone en worden in die context gewaardeerd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 4.3.4 CHS – Archeologie

zienswijze van: 110

Samenvatting: Voor archeologie beperkt u zich tot de gegevens van de AMK. Het ligt echter voor de hand de actuelere gedetailleerdere gegevens te gebruiken van het gemeentelijke archeologiebeleid.

Reactie PS: Archeologie zoals verwoord in de PRS en de PRV is gebaseerd op onze keuze voor drie zones: de Romeinse Limes, de Utrechtse Heuvelrug en Dorestad. Het is aan gemeenten om de archeologische waarden voor deze zones te benoemen en te verwerken in ruimtelijke plannen. De archeologische gegevens waar u naar verwijst staan in de Cultuurhistorische Atlas van de provincie en zijn zowel gebaseerd op de Archeologische Monumentenkaart (AMK) als op de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW). De Cultuurhistorische Atlas heeft de status van handreiking en 'informatielaag' onder de PRV. Wij zullen deze binnenkort actualiseren, maar hebben daarbij niet de intentie hetzelfde detailniveau te bereiken als gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 112, 126, 134

Samenvatting: Er zijn bedenkingen over de archeologie kaart. Met name de gevolgen van ondiepe grondbewerkingen zijn verwaarloosbaar. (112) Een flink deel van Houten-Noord en Houten-Zuid vallen binnen CHS-archeologie, terwijl dat intensief bebouwd is. Wat zijn hiervoor de argumenten? (126) Zonerings CHS - Archeologie wijken volledig af van recent vastgestelde gemeentelijke archeologische beleidskaarten en omvatten een veel groter gebied. Dit leidt tot onduidelijkheid en tot kostenstijging. (134) De provincie geeft aan dat overbemesting een moderne ingreep in de bodem is en suggereert daarmee dat agrariërs overbemesting plegen. Dat stuit tegen de borst. (134)

Reactie PS: Binnen de landelijke Limessamenwerking werken de provincies Utrecht, Gelderland en Zuid-Holland aan een gezamenlijk ruimtelijk kader voor de Limes, conform de eisen voortvloeiend uit de Rijksstructuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het bijbehorende Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Op basis van een onderzoek waarbij gemeenten nauw zijn betrokken, heeft de Limessamenwerking recent een nieuwe begrenzing van de Limes voorgesteld, die smaller is dan de in de ontwerp PRV gehanteerde zone. Aangezien deze nieuwe begrenzing naar verwachting ook tegemoet komt aan enkele zienswijzen, hebben wij besloten deze nu al over te nemen. De gemeente IJsselstein zal in zijn geheel niet langer vallen binnen het Limesgebied in PRS/PRV, de gemeente Houten slechts nog met een klein gebied in het noorden van de gemeente. Voorts is het uiteraard niet de bedoeling om door onzorgvuldige gebruik van het woord 'overbemesting' agrariërs tegen de borst te stuiten. Er wordt in deze passage bedoeld op het negatieve effect van bemesting op archeologische resten in de bodem, met name op metalen voorwerpen. De zin wordt gewijzigd: Ingrepen als diepploegen, bemesting en verlaging van het grondwaterpeil kunnen een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van archeologische resten.

Besluit PS: Aanpassen van het object CHS - Archeologie aan de aangepaste zonering die voorgesteld wordt in de Limessamenwerking. Aanpassen van de PRS tekst CHS - Archeologie onder Toelichting door het vervangen van de zin: Moderne ingrepen als diepploegen, overbemesting en verlaging van het grondwaterpeil hebben een negatieve invloed op de kwaliteit van de archeologische resten, door de zin: Ingrepen als diepploegen, bemesting en verlaging van het grondwaterpeil kunnen een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van archeologische resten.

zienswijze van: 113, 157

Samenvatting: Er liggen in Vianen geen door de provincie aangewezen archeologische gebieden en de gemeente spreekt de verwachting uit dat dit ook in de structuurvisie voor de ondergrond niet het geval zal zijn (113). Doordat in Woudenberg geen archeologie is aangegeven, lijkt het alsof hier geen archeologische verwachtingswaarde aanwezig is, terwijl de gemeente hier wel beleid en een vergunningstelsel voor heeft. Dit is lastig uit te leggen (157).

Reactie PS: De zorg voor archeologische waarden is sinds de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) primair een gemeentelijke taak. Wij hebben in de PRV alleen gemeentegrens-overschrijdende structuren opgenomen die wij van provinciaal belang achten, te weten de Romeinse Limes, de Utrechtse Heuvelrug en Dorestad. Deze drie gebieden bestrijken niet de gemeenten Vianen of Woudenberg. Een eventuele uitwerking in een Structuurvisie voor de Ondergrond zal alleen de gebieden uit de PRS/PRV betreffen, en daarmee dus ook niet de gemeente Vianen. Wij hebben niet de intentie om op de kaart Cultuurhistorie alle bekende archeologische waarden te markeren. Dat delen van de provincie niet opgenomen zijn, betekent dus niet dat daar geen archeologische waarden aanwezig kunnen zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Hoofdstuk 5 Vitale dorpen en steden

Paragraaf 5.1 Algemene beleidslijn verstedelijking

5.1/1 Algemene beleidslijn verstedelijking

zienswijze van: 008

Samenvatting: Pleidooi voor keuze voor knooppunten als centraal verstedelijkingsprincipe.

Reactie PS: In ons ruimtelijk beleid hanteren wij een voorkeursvolgorde bij stedelijke ontwikkelingen, gebaseerd op de duurzame verstedelijkingsladder van het Rijk. In essentie houdt de voorkeursvolgorde in: eerst de mogelijkheden van herstructurering of transformatie, dan de mogelijkheden in de nabijheid van halten en knopen van het OV - netwerk, dan de overige mogelijkheden in het stedelijk gebied (binnen de rode contouren), en als laatste uitbreiding. Uit deze volgorde mag worden afgeleid dat ook wij de ontwikkeling en benutting van knooppunten van groot belang vinden. Hier liggen uitstekende kansen voor een koppeling van stedelijke ontwikkelingen en een goede (OV-)bereikbaarheid. Het benoemen van de keuze voor knooppunten als het centrale verstedelijkingsprincipe gaat ons echter een stap te ver: een strikte toepassing ervan zou kunnen leiden tot het missen van kansen bij andere binnenstedelijke ontwikkelingen en dit vinden wij ongewenst. In het kader van de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht is al wel gekeken naar extra verdichtingsmogelijkheden in de nabijheid van knooppunten en haltes van het openbaar vervoer. De resultaten hiervan zijn meegenomen bij het bepalen van het binnenstedelijke programma per gemeente.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 026

Samenvatting: Welke andere afwijkingen van plannen van BRU, Eemland en andere samenwerkingsverbanden bevat dit ontwerp? Waar is de toelichting?

Reactie PS: In onze Structuurvisie geven wij aan welke ruimtelijke ontwikkelingen wij voorzien in onze provincie. Hoewel de opgenomen stedelijke programma's in overleg met de gemeenten tot stand zijn gekomen, kunnen ze afwijken van plannen en visies van gemeenten en samenwerkingsverbanden. Een toelichting op al deze afwijkingen voert te ver. Voor zover hierover zienswijzen zijn ingediend is onze toelichting te vinden bij de stedelijke programma's in deze Nota van beantwoording (5.5. e.v.)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: De lacune in Rijksbescherming, zoals het wegvallen van de bescherming van het Nationaal Landschap Groene Hart, kan alleen worden opgevangen door een nog actievere planologische rol van de provincie, bijv. bij de ontwikkeling en regionale afstemming van woningbouwlocaties en bouwprogramma's en het schrappen van overbodige locaties zoals Vianen Hoef en Haag.

Reactie PS: Ook na het wegvallen van het Rijksregime op het gebied van de ruimtelijke ordening nemen wij een actieve planologische rol in het behoud van de landschappen en de afstemming van uitbreidingslocaties. Dat geldt ook voor het beschermingsregime voor het landschap Groene Hart. De locatie Vianen-Oost is in de Voorloper Groene Hart opgenomen als transformatiezone waar mogelijk stedelijke functies een plaats kunnen krijgen en tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone verbeterd kan worden. In die zin past Hoef en Haag dus ook bij het interprovinciale Groene Hartbeleid. Wij zijn bovendien van mening dat de ontwikkeling van Hoef en Haag noodzakelijk is. Zie ook onze reactie onder 5.2/2.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 097, 232, 233, 284

Samenvatting: Als daar goede redenen voor zijn moet het ook mogelijk zijn om buiten de rode contour te bouwen. Met name bij Zegveld wens om meer woningen te bouwen (232). PRS en PRV dienen de mogelijkheid tot flexibiliteit te bieden, vooral voor de kleine kernen is dit nodig. Provincie moet actief meedenken met de verbetering van de kernrandzones gericht op lokaal maatwerk. (233). Kleine kernenbeleid is opportuun en vraagt om specifieke aandacht. Graag aandacht voor specifieke beleidsonderwerpen die de leefbaarheid ondersteunen en versterken en actie door provincie. Instandhouden leefbaarheid moet kunnen leiden tot geringe overschrijding rode contour (233). Beleid voor vitaliteit van de kleine kernen ontbreekt, deze staat behoorlijk onder druk. Met name voor Hekendorp is het voor de vitaliteit van belang om enige woningen te bouwen (97). Bij de uitwerking van het beleid m.b.t. kleine kernen graag verkennen welke mogelijkheden er zijn voor maatwerk. Gedacht wordt aan voorzieningen op het gebied van sport en onderwijs of maatschappelijke voorzieningen en bereikbaarheid per openbaar vervoer (284).

Reactie PS: Wij zijn het met indieners eens dat de leefbaarheid in kleine kernen bijzondere aandacht verdient. Dit hebben we ook aangegeven in de PRS (5.1). Uitbreiding van de kern met een aantal woningen biedt meestal geen structurele oplossing. Er zal gezocht moeten worden naar andere oplossingsrichtingen. Dit betreft maatwerk per kern. De kadernota Binnenstedelijke Ontwikkeling geeft uitwerking aan de provinciale belangen 'voldoende op de behoefte aansluitend woningaanbod' en 'optimaal gebruik binnenstedelijke ruimte'. Hierin is als specifieke ambitie opgenomen 'toekomstbestendige binnenstedelijke kwaliteit'. Bij de verdere uitwerking hiervan zal ook aandacht zijn voor de leefbaarheid in kleine kernen. Hierbij wordt specifiek aandacht besteed aan oplossingsrichtingen die verder gaan dan de fysieke uitbreiding van de kern. Ons beleid voor de kernrandzones (6.2) biedt mogelijkheden om, als daarmee de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone wordt versterkt, stedelijke functies toe te voegen, mits kleinschalig en passend.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 100, 116, 126

Samenvatting: Verheugd over uitgangspunt om tenminste tweederde van de opgaven voor wonen en werken binnenstedelijk te realiseren en de beleidslijn om de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen uitsluitend te beschouwen in relatie tot herstructurering (100). Steunen de hoofdkeuzes richting binnenstedelijke woningbouw. Realisatie stuit echter op knelpunten waar- zeker bij grote transformatielocaties - nog geen oplossing voor is. Het teruggelopen bouwtempo, met name in Leidsche Rijn, zorgt voor grote financiële risico's, waardoor gemeente niet in staat is nieuwe risicovolle gebiedsontwikkelingen aan te gaan. Focus noodzakelijk, gerichte ondersteuning (financieel, regelgeving) kan helpen. Graag geven wij hier samen met de provincie invulling aan. Op termijn noodzaak om de verstedelijkingskeuzes in de Noordvleugel als geheel tegen het licht te houden (116). Wij onderschrijven de hoofdlijnen, uitgangspunten en voorgestelde keuzes als het gaat om de focus op binnenstedelijke ontwikkelingen en mede daardoor het beschermen van de waardevolle landschappen in de provincie (126)

Reactie PS: De instemmende reacties op onze hoofdkeuze voor binnenstedelijke ontwikkeling nemen wij voor kennisgeving aan. Wij erkennen de door indiener (116) beschreven problemen en willen die graag samen oppakken. In het kader van de actualisatie van de Gebiedsagenda is dit ook een aandachtspunt en zullen we dit als NV Utrecht partners samen inbrengen. In de PRS hebben wij opgenomen dat we de stedelijke programma's elke vier jaar willen herijken; in dat kader zien wij ook uw opmerking met betrekking tot het tegen het licht houden van de verstedelijkingskeuzes van de Noordvleugel als geheel.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209, 210, 236

Samenvatting: Benoem de stappen van de duurzame verstedelijkingsladder in de PRV (209). Duurzame verstedelijkingsladder niet alleen in de toelichting maar ook direct in de PRV verankeren (210, 236)

Reactie PS: 210, 236 Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen, neemt het Rijk een ladder voor duurzame verstedelijking op in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Omdat de ladder in het Bro wordt geregeld, kan het niet (nog eens) in de PRV opgenomen worden. Wel wordt er in de toelichting bij de PRV verwezen naar de ladder. Het Rijk werkt momenteel aan een handreiking voor het werken met de ladder.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 235

Samenvatting: Indiener pleit voor grootschalige woon- en werkruimte in nabijheid sneltram IJsselstein en Zevenhoven, het kasteel Overvliet en Lopikerkapel.

Reactie PS: De nieuwe grootschalige uitbreidingslocaties voor woningbouw die in de PRS en PRV zijn opgenomen, komen allen uit de Ontwikkelingsvisies NV Utrecht (2009). De door indiener voorgestelde locatie maakt daar geen deel van uit. In het proces van de totstandkoming van deze ontwikkelingsvisie zijn diverse mogelijke uitbreidingsrichtingen onderzocht. Zie ook onze reactie onder 5.2/2.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 250

Samenvatting: Bij ontbreken van duidelijke ondergrond vindt indiener de kaart (Wonen en Werken) onduidelijk.

Reactie PS: De PRS en PRV zijn opgesteld als digitale plannen. Via de provinciale plannenviewer, bereikbaar via www.puzzelenmetdeprovincie.nl, kunt u kiezen welke ondergrond u wilt en indien gewenst inzoomen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 264

Samenvatting: In de visiekaart en de kaart 'Wonen en Werken' ontbreekt de ambitie zoals beschreven in Hoofdstuk 2: 'voorgenomen ontwikkelingen 2028'. Op de kaart 'Wonen en Werken' is de inzet op kennisintensieve en diensteneconomie niet terug te vinden.

Reactie PS: Wij hebben gepoogd om de voorgenomen ontwikkelingen zoals geschetst in H2 PRS, voor zover mogelijk te verbeelden op de visiekaart. De kaart 'Wonen en Werken' verbeeldt uitsluitend de beleidsobjecten die zijn opgenomen in de PRS en PRV. Daar is de inzet op kennisintensieve en diensteneconomie inderdaad niet uit af te leiden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236, 273

Samenvatting: Bij binnenstedelijke verdichting zorgvuldig rekening houden met de daar aanwezige kwaliteiten, zoals de binnenstedelijke groenstructuur (210, 236). Verstedelijking zoveel mogelijk koppelen aan haltes en knopen van OV-netwerk: OV is slechts een deelindicator van leefbaarheid, beter is het om hier enkel bereikbaarheid te noemen. 'Funciemenging draagt bij aan de vitaliteit van het stedelijk gebied' is niet algemeen van toepassing, het hangt sterk af van de functies die gemengd worden, de bestaande ruimtelijke en sociale structuur etc. Bij 'Kwaliteit van het stedelijk gebied' rekening houden met vergrijzing, ontgroening en (lokale) krimp. De kwantitatieve benadering is niet voldoende om tot een duurzame ruimtelijke inrichting te komen. Maatschappelijke trends en ontwikkelingen, sociaal-culturele behoeften, waardeoriëntatie etc., kortom kwalitatieve elementen worden steeds belangrijker voor duurzame ontwerpen (273).

Reactie PS: Naar onze mening kan binnenstedelijke ontwikkeling de stedelijke kwaliteit versterken, wanneer er aan bepaalde randvoorwaarden wordt voldaan. Afhankelijk van de locatie (wat kwaliteit is, is locatie-afhankelijk), zijn er verschillende aspecten waarmee rekening gehouden moet worden. Elementen die daarbij een rol spelen zijn genoemd in de matrix in paragraaf 3.4. Hieronder vallen uiteraard ook binnenstedelijke groenstructuren. Overigens vinden wij de binnenstedelijke kwaliteit primair de verantwoordelijkheid van gemeenten, wij zien voor onszelf een stimulerende rol in deze.

Wij willen gemeenten waar mogelijk ondersteunen bij het realiseren en behouden van kwaliteit. In de Kadernota Binnenstedelijke Ontwikkeling en Wonen (PS, april 2012) is de ambitie 'Toekomstbestendige binnenstedelijke kwaliteit' ook opgenomen, als uitwerking van de PRS. Daarin is ook een groot aantal ontwikkelingen genoemd die belangrijk zijn voor dit complexe werkveld. Hierbij is onder andere gekeken naar politiek-bestuurlijke, maatschappelijke, demografische en economische ontwikkelingen.

Wij zijn het met indiener (273) eens dat voor leefbaarheid bereikbaarheid in het algemeen van belang is. Het koppelen van verstedelijking aan haltes en knooppunten van OV heeft positieve effecten: enerzijds kan het draagvlak voor het OV worden vergroot, hetgeen een gunstig effect heeft op de exploitatie van de OV-lijn, anderzijds kan het autogebruik worden tegengegaan wat een gunstig effect heeft op de leefbaarheidsindicatoren zoals luchtkwaliteit, veiligheid e.d. Wij zijn van mening dat met functiemenging monotone wijken worden voorkomen, waardoor er zowel overdag, 's avonds als in het weekend levendigheid ontstaat. Zodoende stellen wij dat functiemenging in z'n algemeenheid bijdraagt aan de vitaliteit in het stedelijk gebied. Uiteraard dient bij functiemenging de lokale situatie in acht te worden genomen en functies gemengd worden die voor het betreffende gebied passend zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.1/2 systeem rode contour algemeen

zienswijze van: 086, 209

Samenvatting: Onjuist dat rode contouren zijn verlegd rond deels nog te realiseren uitbreidingswijken (Marickenzijde) en bij sommige kleine kernen, bestaande sportvelden en groene voorzieningen aan de rand van de kern dienen buiten de contour worden gebracht teneinde bebouwing te voorkomen (86). Pleidooi om bestaande sportvelden en groene voorzieningen aan de rand van de kernen buiten de rode contour te houden c.q. te brengen (209)

Reactie PS: Bij het trekken van de rode contouren hebben wij alleen die uitbreidingslocaties in de rode contouren opgenomen, waarvoor tenminste een ontwerp-bestemmingsplan is vastgesteld. Voor de locatie Marickenzijde is er een vastgesteld bestemmingsplan, zodat deze locatie binnen de rode contouren is opgenomen. Bij bestaande sportvelden en (stedelijke) groene voorzieningen hebben wij ons bij het bepalen van de rode contouren vooral laten leiden door de ruimtelijke verschijningsvorm (b.v. hoeveelheid bebouwing) en situering. Als de sportvelden / groene voorzieningen aan meerdere zijden door bebouwing zijn omgeven en integraal onderdeel uitmaken van het stedelijk gebied, dan zijn zij doorgaans opgenomen binnen de rode contouren. In de overige gevallen vallen zij buiten de rode contouren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Op tal van plaatsen is de rode contour 'terloops' vergroot, waarmee extra bouwmogelijkheden worden gecreëerd (Eemnes, Achterveld, Amerongen, Den Dolder, Huis ter heide, Nieuwegein)

Reactie PS: De rode contouren geven het stedelijk gebied aan. Hierbij gaat het niet alleen om bebouwing voor wonen en werken, maar ook om andere stedelijk gelieerde functies. Indien er voor een uitbreiding voor wonen en werken tenminste een ontwerp - bestemmingsplan is opgesteld, hebben wij deze uitbreiding opgenomen binnen de rode contouren. Naar onze overtuiging hebben wij daarmee op een zorgvuldige en inzichtelijke wijze de rode contouren bepaald en is er van het 'terloops vergroten van de rode contour op tal van plaatsen' geen sprake. De indiener heeft naast deze algemene opmerking ook bezwaren tegen de specifieke ligging van een aantal contouren. Deze bezwaren komen bij de betreffende kern ter sprake.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 230, 232, 236, 256, 258

Samenvatting: Niet verder knagen aan de rode contouren. Helderheid zorgt voor minder conflictueuze plannen en procedures. Het ter discussie kunnen stellen van de rode contouren zet de deur open voor verstedelijking van het buitengebied (210). De werkwijze met rode contouren schept helderheid en duidelijkheid. De aangegeven werkwijze in de PRS bij kleinschalige ontwikkelingen (Ja, mits) geeft mogelijkheden maar onduidelijk blijft wat met kleinschalig wordt bedoeld. (230) We gaan er van uit dat de herijkingen ons de kans geven de rode contour in de looptijd van de PRS te kunnen aanpassen dan wel nieuwe uitbreidingslocaties mogelijk te maken, ten behoeve van het behoud van de vitaliteit van de kernen (232). Het lijkt er op dat provincie veel flexibeler met rode contouren wenst om te gaan dan voorheen. Dit zet de deur open naar verdere verrommeling van het landelijke gebied ondanks integrale visie op de kernrandzone (210, 236). In de PRS en PRV moet zeer strak worden vastgehouden aan de rode contouren, dus in beginsel geen ontwikkelingen buiten de rode contouren, tenzij-. (256, 258)

Reactie PS: Wij nemen met instemming kennis van de positieve opmerkingen over de rode contouren en over de verwachting dat 80% van de verstedelijkingsopgave binnen de rode contouren zal plaatsvinden (210, 230, 236, 256, 258). Een aantal indieners (210, 236, 256, 258) maken zich echter wel zorgen over de flexibiliteit m.b.t. de rode contouren en de mogelijkheden in de kernrandzone. Enkele indieners menen dat de tekst in paragraaf 5.1: 'voor kleinschalige rode ontwikkelingen buiten de contouren bieden wij via algemene regels ook ruimte zonder verdere procedure (ja, mits)' leidt tot verrommeling en de deur open zet voor verstedelijking. Daarnaast zou de 4 - jaarlijkse herijking teveel flexibiliteit bieden. Wij hanteren de systematiek van de rode contouren om binnenstedelijke ontwikkeling te stimuleren en het buitengebied te beschermen tegen ongewenste verstedelijking. Dit hebben wij ook verwoord in de PRS en in regels vertaald in de PRV. In de kernrandzone is ons beleid gericht op versterking van de kwaliteit van de kernrandzone. De kernrandzone is een dynamische zone, waar de dynamiek wordt aangewend om de kwaliteiten te verhogen. Daarbij kunnen ook kleinschalige rode ontwikkelingen aan de orde zijn, mits uit een visie blijkt dat op deze wijze ook daadwerkelijk sprake is van kwaliteitswinst van de kernrandzone. Hiervoor is geen aparte procedure (voorheen de ontheffing) meer nodig, zodat de administratieve lasten van provincie en gemeente beperkt blijven. Op deze wijze benutten wij de kansen die er in de kernrandzone liggen, en beschermen wij tegelijk nog steeds het buitengebied tegen ongewenste verstedelijking. Naar onze overtuiging is er van de deur open zetten voor verstedelijking dan ook geen sprake. Wel zijn wij het met de indieners eens dat de tekst onder 5.1. hierover ('zonder verdere procedure, ja, mits') niet helemaal helder is. De gemeente moet immers wel onderbouwen hoe de voorgestelde ontwikkeling bijdraagt aan een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone. Wij zullen dit onder 5.1 in de PRS verduidelijken. Bij de vierjaarlijkse herijking actualiseren wij waar nodig de ligging van de rode contouren. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als een gemeente voor een uitbreidingslocatie inmiddels een (ontwerp)-bestemmingsplan heeft. De meerwaarde van deze actualisatie is dat wij steeds blijven beschikken over actuele rode contouren. In ons verstedelijkingsbeleid richten wij ons primair op de mogelijkheden binnen bestaand bebouwd gebied. Wij zijn het met de indiener (232) eens dat de leefbaarheid in kleine kernen bijzondere aandacht verdient. Korthedshalve verwijzen wij hier naar de reactie onder 5.1/1.

Besluit PS: PRS aanpassen door in paragraaf 5.1 onder 'stedelijk gebied en rode contouren': '(ja mits)' te vervangen door 'mits dit aantoonbaar leidt tot vergroting van de ruimtelijke kwaliteit'.

Paragraaf 5.2 Wonen

5.2/1 wonen algemeen

zienswijze van: 008, 230

Samenvatting: Goede uitvoeringsstrategie om woningbouw los te trekken ontbreekt. De Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling is een goede aanzet, maar moet nog verder worden geconcretiseerd (8).

De huidige tijd vraagt om een andere aanpak voor de realisatie van de woningbouw. Een gezamenlijke inspanning van provincie en gemeenten is nodig. Het ontbreekt in de ontwerp-PRS aan een heldere aanpak. Indiener bepleit een concrete aanpak om deze ambitie waar te maken (230).

Reactie PS: Onze Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling (vastgesteld door PS op 23 april 2012) sluit aan op de PRS. De PRS schept ruimtelijke kaders voor de ontwikkeling van onze provincie. De Kadernota vormt het raamwerk voor de provinciale aanpak van wonen en binnenstedelijke ontwikkeling. Zowel PRS als Kadernota hebben een looptijd tot 2028. De Kadernota is verder concreet gemaakt in Actieplannen, die een kortere looptijd hebben. Het eerste Actieplan 'Binnenstedelijk in beweging' is voor de komende periode 2012-2015 opgesteld. Dit actieplan bevat een viertal hoofdacties die verder zijn uitgewerkt in 11 concrete acties (Actie A t/m K) waarbij voor elke acties is aangegeven wat de actie inhoudt, welke stappen ondernomen worden en welke prestaties beoogd worden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 026

Samenvatting: Indiener vraagt zich af of twintig procent buiten de rode contour wordt toegestaan op grond van 'gemeentelijke en provinciale willekeur'. Welke regels worden dan toegepast? Hoe wordt verdere verrommeling voorkomen en graag kwantificering van de woningnood en toelichting daarop.

Reactie PS: In de Ontwerp-PRS 2013-2028 geven we de ruimtelijke mogelijkheden voor het realiseren van 68.000 woningen. Hiervan is circa 80% (55.250) gesitueerd in het stedelijk gebied (c.q. binnen de rode contouren = binnenstedelijk). De mogelijke uitbreidingslocaties zijn in de PRS en PRV indicatief aangeduid met een 'bol' op de kaart. Bij de verdere uitwerking wordt de exacte ligging en begrenzing bepaald. Bij de uitbreidingslocaties zijn ook, waar relevant, randvoorwaarden opgenomen (bijv. waterveiligheid, ontsluiting). Daarmee is er naar onze mening geen sprake van willekeur. Door hantering van het instrument rode contouren (zie 5.1) wordt naar onze mening 'verdere verrommeling' voorkomen. Recente prognoses leiden tot een aanhoudend hoge woningbehoefte in de provincie Utrecht voor de langere termijn. Zo heeft het Rijk eind 2011 opdracht gegeven voor een onderzoek naar de houdbaarheid van de prognoses voor de langtermijn woningbehoefte in de Noordvleugel (waaronder ook Utrecht). Hieruit is gebleken dat deze prognoses nog steeds houdbaar zijn. Zie voor een verdere toelichting onze reactie onder 5.2/2.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 273

Samenvatting: Er is met geen enkele mogelijkheid te voorspellen dat de woningmarkt structureel verandert. Over vraag en aanbod op lange termijn kan weinig zinnigs worden gezegd. Er kan op zijn hoogst gesteld worden dat er verwacht wordt dat er structurele verandering gaat komen in bijvoorbeeld de fiscale behandeling van het eigen woningbezit.

Reactie PS: Wij geven paragraaf 5.2, in het tekstkader 'ontwikkeling woningmarkt' inderdaad aan dat het de algemene opvatting is dat de woningmarkt structureel aan het veranderen is. Dit is een door de verschillende ketenpartijen in het veld algemeen gedeelde opvatting. Echter, op welke manier en in welke mate, daarover verschillen de meningen. Maatregelen zoals ingrepen zoals verandering in de fiscale behandeling van het eigen woningbezit kunnen uiteraard van invloed zijn op (het functioneren van) de woningmarkt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.2/2 woningbouwprogramma

zienswijze van: 086, 189, 209, 210, 236, 256, 258

Samenvatting: Het oude woningbouwprogramma van 68.000 woningen is gebaseerd op besluitvorming in het verleden. (86). Zolang een bestaande locatie als Leidsche Rijn nog niet volgebouwd is, kritisch kijken naar het ontwikkelen van nieuwe locaties als Rijnenburg en Hoef en Haag. Vraagt om scherpere prioritering (86). De behoefteramingen voor wonen en werken dienen te

worden aangepast aan de huidige inzichten.(189). Pas de NV-Utrecht opgaven aan en prioriteer woningbouwlocaties. Geef GS de opdracht om voor vaststelling PRS en PRV de gevolgen van de marktontwikkelingen op de woningbehoefteprognoses en bouwproductie in beeld te brengen en aanvullende voorstellen voor aan passing te doen. Wijs specifieke uitbreidingslocaties(Vathorst-West, Woudenberg, Hoef en Haag) aan als reservelocatie. Op welke manier wordt gewaarborgd dat gemeenten hun plannen onderling afstemmen, welke rol voor de provincie? Voorstel regionale afspraken vastleggen in convenant, gekoppeld aan duurzame verstedelijkingsladder (209). Waarom onverminderd vasthouden aan de veronderstelde grote woningbouwopgave. Graag een betere onderbouwing van de gegeven woningbehoefte, zodat bepaald kan worden of alle geplande activiteiten buiten de huidige stedelijke contouren wel echt noodzakelijk zijn (210, 236). De Nationale landschappen (inclusief het bijbehorende migratiesaldo nul) zijn niet langer als zodanig in de PRS/PRV opgenomen. Van belang dat er door een stringent ruimtelijk beleid een zodanige sturing plaatsvindt, dat extra instroom vanuit andere provincies alsnog wordt voorkomen (210, 236). Woningmarkt is structureel aan het veranderen. Voor de PRS mag niet meer worden uitgegaan van het Ontwikkelingsplan NV Utrecht (256, 258).

Reactie PS: In de ontwerp-PRS 2013-2028 geven we de ruimtelijke mogelijkheden voor het realiseren van 68.000 woningen. Hiervan is circa 80% (55.250) gesitueerd in het stedelijk gebied (cq binnen de rode contouren = binnenstedelijk). Dit woningbouwprogramma is tot stand gekomen na overleg met gemeenten, op basis van bestaande plannen en nog beschikbare (binnenstedelijke) capaciteiten en de (grotendeels in de ontwikkelingsvisie NV Utrecht opgenomen) uitbreidingslocaties. De (gemeenten in de) Regio Amersfoort en het Bestuur Regio Utrecht hebben gezamenlijk input geleverd via respectievelijk de 'Integrale Gebiedsuitwerking Eemland, bijstelling 2011' en het 'Regiodocument BRU'. Deze documenten waren een belangrijk uitgangspunt bij de opstellen van de stedelijke programma's. De in onze opdracht opgestelde prognose van de woningbehoefte is gebruikt als ambtelijke referentie. De hoogte van het programma in de PRS als zodanig is dus niet bepaald door 'besluitvorming in het verleden'. Bij nader inzien kunnen wij ons voorstellen dat de tekst in de PRS onder 5.2. deze indruk wekt. Wij zullen die tekst daarom aanpassen.

Zoals aangegeven komen de meeste uitbreidingslocaties voort uit de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht en de daaraan ten grondslag liggende onderliggende documenten. Deze visie, die gezamenlijk met de regionale partners en het Rijk is opgesteld, is door PS vastgesteld als bouwsteen voor de PRS. Hierin zijn voor de regio's Utrecht en Amersfoort voor de periode 2015-2030 mogelijkheden opgenomen voor de bouw van in totaal 49.200 woningen: 31.300 in bestaand bebouwd gebied en 17.900 woningen op uitbreidingslocaties als Vathorst-West, Woudenberg, Rijnenburg en de Kromme Rijn/Lekzone (Odijk-West en Vianen). In de visie is geconcludeerd dat de uitleglocaties, naast de forse binnenstedelijke woningbouwopgave, nodig zijn om in de woningbehoefte van het NV Utrechtgebied tot 2030 te kunnen voorzien. De locatie Vianen-oost is in de Voorloper Groene Hart opgenomen als transformatiezone waar mogelijk stedelijke functies een plaats kunnen krijgen en tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone verbeterd kan worden. In de PRS zijn overigens niet alle NV Utrecht-uitbreidingslocaties en -zoekrichtingen volledig opgenomen: zo is de Kromme Rijn/Lekzone slechts gedeeltelijk opgenomen (totaal 2.750 woningen Hoef en Haag, Odijk West, en Eiland van Schalkwijk t.o.v. 5.500 woningen NV Utrecht) en zijn voor Woudenberg-oost 1000 woningen opgenomen (de extra optie tot 2000 woningen is niet opgenomen).

Het PRS-programma van 68.000 woningen gaat uit van een gemiddelde productie van ruim 4.533 woningen per jaar, dit is lager dan het gemiddeld aantal gereedgekomen woningen in de afgelopen 10 jaar (5.435 woningen). Wij achten dit een realistisch maar ook noodzakelijk programma. Bovendien wijzen recente onderzoeken en prognoses in de richting van een aanhoudend hoge woningbehoefte in de provincie Utrecht voor de langere termijn.

In ons ruimtelijk beleid hanteren wij een voorkeursvolgorde bij stedelijke ontwikkelingen, gebaseerd op de duurzame verstedelijkingsladder van het Rijk. In essentie houdt de voorkeursvolgorde in: eerst de mogelijkheden van herstructurering of transformatie, dan de mogelijkheden in de nabijheid van halten en knopen van het OV - netwerk, dan de overige mogelijkheden in het stedelijk gebied (binnen de rode contouren), en als laatste uitbreiding. Bovendien zijn de uitbreidingsmogelijkheden

limitatief opgenomen: ze zijn qua locatie en aantal woningen benoemd en ook als zodanig opgenomen in de PRV.

In de Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling is een betere afstemming tussen vraag en aanbod één van de thema's. In dat kader zijn wij met een aantal regio's in gesprek om te komen tot een betere regionale afstemming van woningbouwlocaties (209).

Wij erkennen dat de woningmarkt is veranderd (256, 258). De verkoop van woningen stagneert en de woningbouwproductie staat thans op een laag peil en de verwachting is dat dit in de nabije toekomst ook zo blijft. Zoals hiervoor aangegeven wijzen recente onderzoeken en prognoses echter in de richting van een aanhoudend hoge woningbehoefte in de provincie Utrecht voor de langere termijn. Ook is bekend dat de demografische groei niet wordt beïnvloed door economische ontwikkelingen. Er komen elk jaar 6.000-7.000 huishoudens bij in onze provincie. Deze groei zal in de komende jaren wel dalen, maar voorlopig wordt nog geen krimp voorzien. Het Rijk heeft eind 2011 opdracht gegeven voor een onderzoek naar de houdbaarheid van de prognoses voor de lange termijn woningbehoefte in de Noordvleugel (waaronder ook Utrecht). Hieruit is gebleken dat deze prognoses nog steeds houdbaar zijn. De uitbreidingsbehoefte van de woningvoorraad voor de Noordvleugel is zelfs hoger dan eerder geprognostiseerd. Dit onderzoek is gebaseerd op de Primoscijfers 2011. Waar eerder werd uitgegaan van een uitbreidingsbehoefte aan 100.000 woningen in de provincie Utrecht (2010-2030) is dit nu 111.000 woningen.

Door de economische crisis veranderen wel de woonvoorkeuren. De vraag naar het soort woningen verandert, bijvoorbeeld een hogere vraag naar huurwoningen en een lagere vraag naar koopwoningen. Het gevolg is dat de discrepantie tussen de kwaliteit van het aanbod en de behoefte de komende jaren zal toenemen. Dit wordt grotendeels opgevangen in de bestaande voorraad (langer thuis of onzelfstandig wonen, geen overstap van huur naar koop etc.). Op den duur kan dit leiden tot spanningen. Echter, op termijn zal herstel plaatsvinden en is er sprake van een inhaalvraag. Concluderend achten wij het PRS-programma van 68.000 woningen realistisch en noodzakelijk. De daadwerkelijke realisering gebeurt door andere (markt)partijen op basis van de werkelijke vraag en vanuit de provincie kunnen we hooguit stimuleren. Wij zullen de woningmarkt jaarlijks monitoren en elke vier jaar houden we het in de PRS opgenomen stedelijke programma tegen het licht en bekijken we of bijstelling nodig is.

Besluit PS: PRS aanpassen door in paragraaf 5.2 'opgave' te schrappen en de wijze van totstandkoming van het woningbouwprogramma te verduidelijken.

5.2/3 keuze 80/20 binnen - buitenstedelijk

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Verheugd over vasthouden aan het instrument 'rode contouren' waarbinnen 80 % van de veronderstelde woningbouwopgave dient te worden gerealiseerd. Voorkomt verrommeling landelijk gebied en belangrijke impuls binnenstedelijk bouwen.

Reactie PS: Wij nemen met instemming kennis van de positieve opmerkingen van indiener over de rode contouren en over de verwachting dat 80% van de verstedelijkingsopgave binnen de rode contouren zal plaatsvinden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.2.1 Binnenstedelijke woningbouw

5.2.1/1 binnenstedelijk algemeen

zienswijze van: 209

Samenvatting: Maak onderscheid tussen binnenstedelijke woningbouw en uitbreidingen binnen de nieuwe contouren. De passages waarin staat dat de ambitie wordt gehaald om 'tweederde deel binnen bestaand stedelijk gebied' te realiseren moeten worden geschrapt. Zorg ervoor dat stimulerende instrumenten worden ingezet voor de daadwerkelijke inbreidingslocaties.

Reactie PS: Voor het object 'stedelijk gebied' in de PRS, dat wordt begrensd door de rode contouren, zijn de actuele rode contouren tegen het licht gehouden, en zijn voormalige uitbreidingslocaties,

waarvoor inmiddels een ontwerp-bestemmingsplan is vastgesteld, binnen de rode contour gebracht. In de PRV maken wij daarmee geen onderscheid tussen voormalige uitbreidingslocaties binnen de rode contour en inbreidingslocaties. Echter door toepassing van de duurzame verstedelijkingsladder (opgenomen in Bro) en onze voorkeursvolgorde (5.1. PRS) geven wij aan dat eerst moet worden ingezet op inbreidingslocaties en locaties die goed ontsloten zijn per openbaar vervoer.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.2.2 Toekomstige woonlocatie

5.2.2/1 toekomstige woonlocatie algemeen

zienswijze van: 209, 210, 236

Samenvatting: Indiener vindt dat de 'toekomstige woningbouwlocaties' nog eens langs de duurzame verstedelijkingsladder moeten worden gelegd. Alle grote uitbreidingslocaties zouden gezien hun milieueffecten alsnog moeten worden heroverwogen, aangezien zij op meerdere beoordelingscriteria in de planMER negatief scoren. I.p.v. Rijnenburg zou de A12-zone ontwikkeld moeten worden. Als men toch aan bollocaties vasthoudt dan prioritering aangeven. (210, 236); Indiener verzoekt om de uitbreidingslocaties Vathorst-West, Woudenberg, Odijk-West, Rijnenburg en Hoef en Haag niet op te nemen, of alleen als reservelocatie voor de toekomst (209)

Indiener verzoekt alsnog af te zien van de uitbreidingslocaties Vathorst-West, Woudenberg-Oost, Odijk-West, Rijnenburg, Hoef en Haag (210, 236)

Reactie PS: Met betrekking tot de noodzaak van het opnemen de uitbreidingslocaties in de PRS en de toepassing van de duurzame verstedelijkingsladder verwijzen wij naar onze reactie onder 5.2/2.

Aanvullend merken wij op dat in de PRS en PRV aanvullende randvoorwaarden zijn opgenomen waarbij de planvorming voor deze locaties rekening moet worden gehouden.

Wij achten de A12-zone geen alternatief voor de locatie Rijnenburg. Bij de totstandkoming van de NV Ontwikkelingsvisie is geconstateerd dat de A12-zone op termijn (na realisatie van de NV-ambities zoals nu opgenomen in de PRS) de laatste grote potentiële verstedelijkingslocatie is. Onderzoeken wijzen uit dat er in de provincie, ook op de langere termijn (na de PRS-planperiode) behoefte blijft aan uitbreiding van de woningvoorraad. Wij achten de A12-zone, aanvullend op de nu in de PRS opgenomen locaties (waaronder Rijnenburg) hiervoor noodzakelijk. In Rijnenburg wordt bovendien beoogd een bepaald segment toe te voegen die wij in de A12-zone niet beogen. De A12-zone is een ontwikkellocatie met grote economische potenties. De ontwikkeling op langere termijn kan bijdragen aan een duurzame economische versterking van de regio. In het Verstedelijkingsperspectief A12 centraal hebben partijen een kansrijk en waardevol wenkend perspectief voor de langere termijn beschreven. Een koers waarin een aantal nationale opgaven centraal staat die uitstekend verknoopt zijn met de lokale en regionale opgaven voor de komende decennia. De A12-zone zien wij als een potentiële stedelijke toplocatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.3 Werken

5.3/1 werken algemeen

zienswijze van: 011

Samenvatting: Het is van groot belang om ruimte te bieden aan gevestigde bedrijven in de al aanwezige economische sectoren, zodat de meer niche sectoren zoals gaming en life sciences hier optimaal van meeprofiteren.

Reactie PS: Wij zijn het met indiener eens dat het gevestigde bedrijfsleven belangrijk is voor de Utrechtse economie. Via ons economisch beleid en ons bedrijventerreinenbeleid besteden we hier aandacht aan. Het provinciaal ruimtelijk beleid is primair gericht op het bieden van voldoende vestigingsmogelijkheden voor het Utrechtse bedrijfsleven en het bieden van ruimte voor nieuwe bedrijven voor zover passend bij de Utrechtse kwaliteiten. Sectoren als de gaming richten zich

primair op specifieke vestigingsmilieus zoals binnenstedelijke locaties (gaming) en laboratoriumomgeving (life sciences).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Thema's als Foodvalley en life sciences zijn voor kleinere steden van mindere betekenis. Woerden vooral sterk op het gebied van logistiek en de medische sector. Kleinere gemeenten moeten de mogelijkheid krijgen om 'eigen' thema's te kiezen, bij voorkeur in samenwerkingsverbanden zoals de G10-gemeenten. Rol provincie als regisseur.

Reactie PS: De in de PRS genoemde thema's zijn van belang voor het provinciaal vestigingsmilieu. Wij zijn het met de indiener eens dat er op lokaal niveau andere accenten kunnen worden gelegd, in relatie met het al aanwezige bedrijfsleven. Via het door ons georganiseerde G-10-overleg hebben wij het initiatief genomen voor een betere afstemming.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.3/4 PRV artikel 3.5 en 3.6 kantoren

zienswijze van: 008, 116, 126

Samenvatting: De ondergrens 1.000 m² (definitie kantoren) sluit niet aan bij algemeen gangbare 1.500 m². Onder definitie kantoren vallen ook congres- en vergaderaccommodaties, dit is wezenlijk andere markt, hoort niet onder kantoren (8). Indiener stelt voor om de definities in de PRV voor bedrijven en kantoren over te nemen zoals in de bijlage bij de zienswijze aangegeven, de thans gehanteerde definities zijn niet helder genoeg. Het strikt hanteren van de in de PRV opgenomen regel voor aan bedrijfsruimte gelieerde kantooruimte verhindert de toekomstige vestiging van grote bedrijven in een gemeente die aantrekkelijk is vanwege haar centrale ligging, omdat er een (hoofd)kantoor aan is gevestigd > 2.000 m². Dit is onwenselijk. Ook niet wenselijk dat de kantoren gelieerd aan een bedrijfsfunctie op een bedrijventerrein een kantoorfunctie krijgen. (116). Voor wat betreft onze bezwaren tegen een ondergrens van 1.000 m² voor nieuw kantoorvolume verwijzen wij naar zienswijze BRU (116). Grens voor vrijstelling van kleinschalige kantoorontwikkelingen aanpassen tot de (gebruikelijke) 1500 m² (126).

Reactie PS: We nemen de suggestie over om als ondergrens 1.500 m² BVO te hanteren om daarmee aan te sluiten bij meer gangbare definities. Wij zullen de definitie van kantoren zo wijzigen, dat vestigingen met als hoofdfunctie, congres-, vergader- of opleidingsfaciliteiten er niet meer onder vallen. Wij zijn het met indiener eens dat het in uitzonderlijke gevallen kan voorkomen dat er behoefte is aan een bedrijfsgebonden kantoor dat groter is dan 2.000 m². We stellen voor de PRV zo aan te passen zodat een dergelijke uitzondering mogelijk wordt, mits de economische noodzaak kan worden onderbouwd en hierover regionale afstemming heeft plaatsgevonden.

Besluit PS: Aanpassing PRV door in artikel Algemene bepalingen bij 'kantoren' 1.000 m² te vervangen door 1.500 m² en daaraan toe te voegen dat 'congres- opleidings- en vergaderfaciliteiten die als hoofdfunctie worden gebruikt' niet onder de definitie kantoren valt. Aan het vierde lid van de artikelen 'Bedrijventerrein stedelijk gebied' en 'Toekomstig bedrijventerrein' wordt het volgende toegevoegd: "Indien de oppervlaktemaat ten behoeve van een bedrijfsgebonden kantoor groter is dan 2.000 m² wordt tevens onderbouwd dat die oppervlakte economisch noodzakelijk is en regionaal is afgestemd.

In de toelichting op het vierde lid van de artikelen 'Bedrijventerrein stedelijk gebied' en 'Toekomstig bedrijventerrein' wordt opgenomen: "Ten overvloede wordt opgemerkt dat nieuwvestiging van "zelfstandige" kantoren op bedrijventerreinen niet is toegestaan (zie ook artikel Kantoren). Een bedrijfsgebonden kantoor dat ondergeschikt is aan het bedrijf is wel mogelijk. Een bruto vloeroppervlakte tot maximaal 2.000 m² ten behoeve van het bedrijfsgebonden kantoor is in het algemeen toereikend. Indien een grotere oppervlakte voor het bedrijfsgebonden kantoor economisch noodzakelijk is, dan moet dit worden onderbouwd en regionaal worden afgestemd. Deze afstemming kan onderdeel uitmaken van de regioconvenanten."

De tekst van paragraaf 5.3.2 van de PRS wordt overeenkomstig aangepast.

Paragraaf 5.3.1 Bedrijventerreinen

5.3.1/1 bedrijventerreinen algemeen

zienswijze van: 008

Samenvatting: Indiener pleit ervoor dat de ‘redelijke verhouding’ tussen ‘nieuw’ en herstructurering in goed onderling overleg tot stand komt.

Reactie PS: De ‘redelijke verhouding’ tussen de nieuwvestiging of uitbreiding van een bedrijventerrein en de omvang van de herstructurering van één of meerdere bestaande bedrijventerreinen zoals opgenomen in het regionaal Convenant Bedrijventerreinen van de Regio Utrecht is geborgd in artikel Bedrijventerrein stedelijk gebied van de PRV. Wij behouden ingevolge artikel 3.8, zesde lid en/of artikel 4.2 van de Wet ruimtelijke ordening onze zelfstandige bevoegdheid in het hanteren van hun ruimtelijk instrumentarium en de daarin opgenomen bepalingen. De invulling van de bepaling in de PRV zal naar onze mening, wanneer van toepassing, uitdrukkelijk onderdeel moeten zijn van het vooroverleg tussen provincie en gemeente zoals bepaald in art 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening. Ter ondersteuning van dit vooroverleg zal een nadere handreiking worden gegeven hoe hiermee door de gemeenten (bij het opstellen van herstructureringsplannen) kan worden omgegaan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 011

Samenvatting: Graag ruimte maken voor gevestigde categorie 3 (en hoger) bedrijven. Weg bestemmen en min of meer weg bestemmen door alle uitbreidings-, wijzigings- en milieuruimte in te perken zou pas mogelijk moeten zijn als compensatie geregeld is.

Reactie PS: Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener deze zienswijze toegelicht. Wij hebben met de regionaal samenwerkende gemeenten in regionale convenanten afspraken gemaakt over de segmentering van bedrijventerreinen. De convenanten zijn onder andere gebaseerd op uitgebreide behoefteonderzoeken. Daarin is ook aandacht geschonken aan de behoefte aan terrein voor milieuhinderlijke bedrijvigheid. De Kamer van Koophandel is betrokken geweest bij de totstandkoming van deze convenanten. De ruimtelijke invulling is primair een taak van de samenwerkende gemeenten. Uiteindelijk zullen bestemmingsplannen en/of het uitgiftebeleid bepalend zijn voor de beschikbare ruimte voor specifieke bedrijven in hogere milieucategorieën. Wij hebben er vertrouwen in dat gemeenten zullen handelen naar de in de convenanten gemaakte afspraken. In de PRS en PRV kan geen compensatieregeling worden vastgelegd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: De lacune in Rijksbescherming, zoals het wegvallen van de bescherming van het Nationaal Landschap Groene Hart, kan alleen worden opgevangen door een nog actievere planologische rol van de provincie, bijv. bij de ontwikkeling en regionale afstemming van bedrijventerreinen met de SER-methodiek als strikt gegeven.

Reactie PS: Vier regionale convenanten hebben de input gevormd voor het PRS-programma bedrijventerreinen. De in de convenanten opgenomen regionale planning en locatievoorstellen zijn door de betreffende gemeenten in gezamenlijkheid opgesteld, waarbij de systematiek van de SER-ladder expliciet is toegepast. Hiermee zijn de regionale samenwerking en de toepassing van de SER-ladder op planningsniveau geborgd. Gemeenten die zelf bedrijventerreinen ontwikkelen kunnen in de uitgifte nader invloed uitoefenen op een optimaal ruimtegebruik.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Definieer de voorwaardelijke verplichtingen voor nieuwe bedrijventerreinen scherper. Niet duidelijk wat een herstructureringsplan omvat, en wat ‘redelijke verhouding’ en’

tijdige realisatie' concreet betekenen. Alleen revitalisering is niet genoeg, herstructurering moet ook inzetten op optimaal ruimtegebruik. Koppeling herstructureringsplannen en nieuw te ontwikkelen terreinen moet specifiek zijn.

Reactie PS: De PRV betreft kaderstelling vooraf. Het opstellen en vaststellen van herstructureringsplannen betreft een uitwerking van de herstructureringsopgave per regio, zoals vastgelegd in de regionale bedrijventerreinconvenanten. De herstructurering van een bedrijventerrein is een complexe aangelegenheid. De aanpak om te komen tot kwaliteitsverbetering verschilt per terrein, omdat die sterk afhankelijk is van de situatie (de financiële positie van gevestigde bedrijven, verhuisgeneigdheid van bedrijven, aanwezige grond- en vastgoedeigenaren, grondprijsniveaus, etc.). De wijze waarop er sprake is van een redelijke verhouding of tijdige realisering moet per herstructureringsplan worden beoordeeld en kan daarom niet vooraf worden bepaald.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 273

Samenvatting: Verzoek om het onderzoek waarnaar op p. 41 wordt verwezen in de bron te vermelden.

Reactie PS: Verwezen wordt naar onderzoek van Ecorys in het kader van de totstandkoming van het Provinciaal Herstructureringsplan. Dit zal in de tekst worden verduidelijkt.

Besluit PS: Tekst PRS onder 5.3.1.1. als volgt aanpassen: 'Uit onderzoek ten behoeve van de totstandkoming van het Provinciaal Herstructureringsplan (Ecorys) is gebleken...'

5.3.1/2 bedrijventerreinen programma

zienswijze van: 189, 209, 232, 210, 236

Samenvatting: Indiener gaat er van uit dat de vierjaarlijkse herijkingen van het stedelijk programma de kans geven om in de loop van de werkingsduur van de PRS te overleggen over het bijstellen van het stedelijk programma (232). Is het nog verstandig en noodzakelijk om nieuwe bedrijventerreinen te blijven ontwikkelen (210, 236)? De behoeftes voor wat betreft wonen en werken dienen te worden aangepast aan de huidige inzichten. Dit zal gevolgen hebben voor zowel het aantal woon- en werklocaties als de omvang ervan (189). In de PRS en PRV worden alleen toekomstige bedrijventerreinen aangeduid, de restcapaciteit - geplande maar nog niet ontwikkelde terreinen - is niet in beeld (209).

Reactie PS: In het algemeen zijn wij terughoudend met het mogelijk maken van nieuwe bedrijventerreinen in de PRS en PRV. In het in landelijk Convenant Bedrijventerreinen 2010-2020 dat eind 2009 is afgesloten tussen Rijk, IPO en VNG is overeengekomen dat de behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen op basis van het zogenaamde Transatlantic Market Scenario (uit het onderzoek Welvaart & Leefomgeving van het Planbureau voor de Leefomgeving) voor de provincie Utrecht tot 2020 335 ha netto bedraagt. Na aftrek van de capaciteit die per 1-1-2010 in bestemmingsplannen is vastgelegd, wordt uitgegaan van een planningsopgave van 178 ha. netto aan nieuwe bedrijventerreinen voor de periode 2010 - 2020. Om overaanbod aan bedrijventerreinen te voorkomen is in eerste instantie slechts een deel van de planningsopgave opgenomen in de stedelijke programma's (86,7 ha. netto). De betreffende locaties zijn door regionaal samenwerkende gemeenten in de regionale convenanten als eerste gefaseerd. Als bij de eerstvolgende herijking van de stedelijke programma's uit de dan bekende nieuwe behoeftcijfers blijkt dat aanvullend nieuwe bedrijventerreinen nodig zijn, kunnen locaties naar behoefte en ruimtelijke mogelijkheden worden toegevoegd. Overigens doet leegstand zich vooral voor bij kantoren en in veel mindere mate op kavels voor bedrijfshuisvesting. In de PRS hebben wij inderdaad alleen de nieuw te ontwikkelen locaties, die nog niet zijn belegd in ruimtelijke plannen, opgenomen (209)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.3.1/3 bedrijventerreinen convenanten

zienswijze van: 011

Samenvatting: Regio Zuid-West krijgt weinig ruimte voor bedrijfsterreinen toebedeeld. Staat haaks op coalitieakkoord en doet geen recht aan de uitkomsten van provinciaal behoefteonderzoek.

Verzoek om aan te geven waarom ruimtevraag niet is gehonoreerd. Verzoek om PRS/convenant in samenspraak met bedrijfsleven aan te passen. Wachten op vierjaarlijkse herijking niet realistisch. Specifieke wensen m.b.t. bedrijventerrein Woerden, Harmelen, Montfoort, IJsselstein.

Reactie PS: Het Rijk, provincies en gemeenten hebben in 2009 afgesproken dat vraag naar en aanbod van bedrijventerreinen op regionaal niveau wordt afgewogen. Het programma voor nieuw bedrijventerrein van Utrecht West komt voort uit het regionale Convenant Bedrijventerreinen, opgesteld door de regionaal samenwerkende gemeenten in Utrecht West. Helaas bleken een aantal locatievoorstellen in dit convenant ruimtelijk niet of minder gewenst, vooral vanwege de daaruit voortvloeiende aantasting van landschappelijke kwaliteiten en problemen met ontsluiting. Andere locaties zijn door de regionaal samenwerkende gemeenten in tweede instantie gefaseerd en zijn om die reden niet opgenomen in het programma aan nieuwe bedrijventerreinen. In de PRV wordt in de regio Utrecht West ruimte geboden voor 31 ha. netto nieuw bedrijventerreinen, waarvan in het zuidelijk deel van de regio 13,5 ha. exclusief en 18,5 ha. inclusief Woerden. Hoewel partijen erkennen dat uit de onderbouwing van de vraag naar bedrijventerreinen met name in het zuidelijk deel van Utrecht West naar verwachting niet kan worden opgevangen binnen het huidige programma aan nieuwe bedrijventerreinen, geeft dit het bedrijfsleven op korte termijn voldoende uitbreidingsruimte. Wij zullen met de gemeenten in deze regio, eerder dan in de rest van de provincie, twee jaar na vaststelling van de PRS en PRV in gesprek gaan of aanvullende locaties in de regio noodzakelijk zijn. Afspraken over segmentering zijn door de regionaal samenwerkende gemeenten gemaakt in het regionaal convenant bedrijventerreinen Utrecht West.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 036, 128, 157

Samenvatting: De tekst in de PRS en PRV over herstructurering is strenger dan is afgesproken in het Convenant van de regio Amersfoort. Noodzakelijk dat in de PRS/PRV een verwijzing wordt opgenomen naar het convenant. In plaats van de voorwaarden die nu zijn opgenomen in de PRV voor nieuwvestiging of uitbreiding van een bedrijventerrein, zou kunnen worden opgenomen dat moet worden voldaan aan de voorwaarden in de regioconvenanten (128). Beleid ten aanzien van herstructurering is strenger dan afgesproken in het convenant: bij herijking van de PRS over 4 jaar beoordeling of deze terreinen ontwikkeld mogen worden, gebaseerd op voortgang van de herstructurering, de ontwikkeling van nieuwe terreinen en de dan beschikbare recente prognoses. Dit houdt geen rekening met de lokale behoefte aan bedrijventerrein voor bedrijven met lokale oriëntatie. Ook is niet voorzien in de mogelijkheid van een snellere herijking (157). Beleid voor herstructurering is in de PRS strenger dan is afgesproken in het convenant:

‘herstructureringsplan’/’tijdige realisering van de herstructurering moet zijn verzekerd’ voor de plannen die zijn opgenomen in het stedelijk programma (concreet Noordschil Baarn) (36).

Reactie PS: Wij weerspreken de bewering dat de tekst over herstructurering in de PRS/PRV strenger is dan het convenant. De bepalingen over herstructurering in artikel 6, tweede bullet van het Convenant Bedrijventerreinen Regio Amersfoort 2011 - 2030 zijn in lijn met de teksten en bepalingen in de PRS/ PRV. (128, 157, 36)

Voor het programma van de PRS/PRV hebben wij de planning en fasering van het regionaal Convenant bedrijventerreinen als uitgangspunt gehanteerd: nieuwe bedrijventerreinen, waarvan de noodzaak is aangetoond, die voor ons ruimtelijk aanvaardbaar zijn en die in de fasering zijn opgenomen voor de eerstkomende jaren, hebben wij opgenomen in het programma. Naar onze mening is het daarom niet noodzakelijk om sneller te herijken dan 4 jaar na vaststelling van de PRS. (157)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 079, 086

Samenvatting: Positief dat wordt ingezet op revitalisering, intensivering en/of herstructurering alvorens nieuwe bedrijventerreinen te ontwikkelen. Echter zorgen over de regionale convenanten bedrijventerreinen. Noodzaak en inhoud van de genoemde convenanten wordt ernstig in twijfel getrokken. Verzoek om passage ten aanzien van de convenanten te herzien (79).

Indiener ziet convenant als stap in de goede richting, echter ook punten van kritiek.

Maatschappelijke organisaties zoals NMU zijn niet betrokken bij totstandkoming. Indiener stelt volgende aanpassingen voor: de restcapaciteit bedrijventerrein in beeld brengen en meetellen bij de bepaling van nut en noodzaak van nieuwe bedrijventerreinen; bij capaciteitsberekening van een regio ook rekening houden met de overcapaciteit in naburige regio's, opgave voor nieuwe bedrijventerreinen lijkt een optelsom van de individuele wensen per gemeente of regio. Is in het Groene Hart überhaupt wel plaats voor grote ruimtevragers?; De voorwaardelijke verplichtingen voor nieuwe bedrijventerreinen scherper definiëren, er moet sprake zijn van herstructurering, een revitaliserende opknapbeurt is niet voldoende om een nieuwe terrein te mogen aanleggen, herstructureringsopgave moet ambitieuzer (86).

Reactie PS: De regionale convenanten zijn opgesteld door de regionaal samenwerkende gemeenten. In de convenanten is een bedrijventerreinplanning opgenomen, die is gebaseerd op inventarisatie en behoefte-onderzoek. Wij hebben aan de regio's als kader meegegeven dat het aantal hectares aan nieuw bedrijventerrein tot 2020 het aantal van 178 hectare (zie voorgaande beantwoording) niet mocht overschrijden. Deze 178 hectare is gebaseerd op de 335 hectare die voor de hele provincie is opgenomen in het Landelijke Convenant bedrijventerreinen, minus de reeds in ruimtelijke plannen belegde restcapaciteit. In het kader van de totstandkoming van de regionale convenanten bedrijventerrein is de restcapaciteit per gemeente en regio in beeld gebracht. Vanuit de in de regionale convenanten opgenomen planningen hebben wij de locaties die wij ruimtelijk aanvaardbaar achten en waarvan de realisatie in de eerstvolgende jaren wordt voorzien opgenomen in de PRS. Deze nieuwe locaties, ook die reeds zijn gelegen in het stedelijk gebied, kunnen alleen worden ontwikkeld als de noodzaak is aangetoond en er een concrete relatie is met de uitvoering van herstructurering of transformatie van een bestaand bedrijventerrein. Zie ook onze reactie onder 5.3.1/1 n.a.v. de zienswijze van 008.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: De afspraken over een regionaal convenant moeten ook betrekking hebben op het landelijk gebied, anders heeft een restrictief beleid geen zin. Volgens artikel 'Bestaande niet-agrarische bedrijven' in de PRV mogen deze bedrijven max. 20% uitbreiden. Het inrichten van vrijkomende agrarische bedrijfspercelen tot mini-bedrijventerreinen moet worden uitgesloten.

Reactie PS: Ons bedrijventerreinenbeleid is alleen van toepassing op bedrijventerreinen, gedefinieerd in artikel algemene bepalingen van de PRV. De in het landelijk gebied gevestigde bedrijven vallen niet onder deze definitie en het bedrijventerreinenbeleid heeft daarop dus geen betrekking. In het algemeen geldt voor deze bedrijven dat bestaand gebruik kan worden voortgezet. In de PRV is bovendien de mogelijkheid opgenomen van 20 % uitbreiding van de bestaande bebouwing mits dit ruimtelijk aanvaardbaar is (artikel Bestaande niet-agrarische bedrijven). Bij de vestiging van een bedrijf op vrijkomende agrarische bedrijfspercelen hoeft niet te worden gevreesd voor het ontstaan van minibedrijventerreintjes. In de PRV is immers vastgelegd dat een substantieel deel van de bestaande bebouwing moet worden gesloopt (zie artikel "Algemene bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing"). Op deze sloopregel zijn weliswaar uitzonderingen mogelijk, maar de kwalitatieve randvoorwaarden zijn steeds zodanig, dat van minibedrijventerreinen zeker geen sprake zal zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.3.1/4 bedrijventerreinen herstructurering

zienswijze van: 011, 233, 316

Samenvatting: Met verwijzing naar het Convenant bedrijventerreinen hebben wij de verwachting dat de provincie daadwerkelijk inzet op herstructurering (233). Relatie ontwikkeling nieuwe terreinen/herstructurering wordt onderstreept. In PRS moet worden opgenomen dat in uitzonderingsgevallen kan worden afgeweken van deze koppeling. Om 'verdiencapaciteit' gevestigde bedrijven inzichtelijk te maken kan gebruik worden gemaakt van EER (11). Indiener verzoekt aan de PRS toe te voegen dat de koppeling tussen herstructurering en uitbreiding een kwalitatief karakter heeft, geen kwantitatief (316).

Reactie PS: (Regionaal samenwerkende) gemeenten hebben een primaire verantwoordelijkheid in het opstellen van financieel onderbouwde herstructureringsplannen. Wij ondersteunen gemeenten in het opstellen van deze plannen door hiervoor middelen beschikbaar te stellen. Daarnaast participeert de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht provinciebreed in concrete herstructureringsprojecten. De OMU maakt echter haar eigen afweging in welke projecten zij wel en niet participeert op basis van de in haar statutair vastgelegde opdracht. De provincie heeft geen invloed op het dagelijks beleid van de OMU. (233)

Met de Utrechtse gemeenten zijn op regionaal niveau afspraken gemaakt over toepassing van de SER-Ladder en de koppeling van herstructurering in relatie tot de ontwikkeling van nieuwe terreinen. Het opnemen van uitzonderingsgevallen op lokaal niveau achten wij niet gewenst, omdat in veel gevallen op regionaal niveau een koppeling mogelijk is. De Economische Effectrapportage (EER) kan daarbij voor de gemeenten een belangrijk instrument zijn bij het doorlopen van de SER-ladder. (11) De herstructurering van bestaande bedrijventerreinen is naar onze mening voldoende geborgd in artikel 'Bedrijventerrein stedelijk gebied' van de PRV, waarin is opgenomen dat de hoeveelheid nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein in redelijke verhouding moet staan tot de omvang van de herstructurering van één of meerdere bestaande bedrijventerreinen. Daarbij mag sprake zijn van verschillende typen herstructurering, omdat niet het type herstructurering maar de kwaliteitsverbetering van bestaande bedrijventerreinen centraal staat. Omdat bijvoorbeeld herprofilering van één hectare sterk verouderd bedrijventerrein eenzelfde investering en doorlooptijd met zich mee kan brengen als een veelvoud in oppervlakte aan 'facelift', is in de toelichting van de PRV aangegeven dat bij de bepaling van de redelijke verhouding gedacht kan worden aan oppervlaktes en/of aan investeringen (316).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 116, 126, 204

Samenvatting: Vraag om de criteria voor herstructureringsplannen ten aanzien van bedrijvenlocaties aan te geven zodat hierover duidelijkheid ontstaat (116). Het is nog niet duidelijk op welke wijze de verantwoording ten aanzien van herstructurering precies vorm dient te krijgen. Het is wenselijk hierover meer duidelijkheid te verschaffen in de PRS (126). In hoeverre wordt het huidige provinciale herstructureringsplan opgevolgd door een nieuw plan? Kan de PRS zelf worden gezien als een nieuw provinciaal herstructureringsplan? Indien niet, wanneer kan een nieuw provinciaal herstructureringsplan tegemoet worden gezien? In hoeverre verhoudt het beeldkwaliteitsplan dat de gemeente Stichtse Vecht ter inzage heeft gelegd inzake Garsten Noord zich tot het provinciale herstructureringsplan alsmede de PRS en de PRV? (204)

Reactie PS: De 'redelijke verhouding' tussen de nieuwvestiging of uitbreiding van een bedrijventerrein en de omvang van de herstructurering van één of meerdere bestaande bedrijventerreinen zoals opgenomen in de regionale Convenanten Bedrijventerreinen is geborgd in Artikel 'Bedrijventerrein stedelijk gebied' van de PRV. Provinciale Staten behouden ingevolge artikel 4.1, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening hun zelfstandige bevoegdheid in het hanteren van hun ruimtelijk instrumentarium en de daarin opgenomen bepalingen. De invulling van deze bepaling zal naar onze mening, wanneer van toepassing, uitdrukkelijk onderdeel moeten zijn van het vooroverleg tussen provincie en gemeente zoals bepaald in artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening. Ter ondersteuning van dit vooroverleg zal een nadere handreiking worden gegeven hoe hiermee door de gemeenten kan worden omgegaan. (116, 126) Met de regelingen in de PRS/PRV wordt de uitvoering van het huidige herstructureringsplan vastgelegd. Bij de herijking van de PRS/PRV zal

worden gezien of actualisering van het herstructureringsplan noodzakelijk is. Met de Utrechtse gemeenten zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van nieuwe terreinen en de kwaliteitsverbetering van de bestaande terreinen. Kern van de afspraken is dat eerst wordt gekeken naar de verbetering van de bestaande terreinen voordat nieuwe terreinen worden ontwikkeld (de zgn. SER-ladder). Indiener heeft tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. toegelicht dat zij graag haar bedrijf op de huidige locatie wil voortzetten. De ontwikkeling van een beeldkwaliteitsplan door de gemeente Stichtse Vecht voor het bedrijventerrein Garsten Noord past binnen de kaders van de afspraken over herstructurering, maar heeft geen invloed op de PRS/PRV. (204)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Met het wegvallen van het regionale bedrijventerrein is het moeilijker geworden om schuifruimte te vinden voor bedrijven. Indiener heeft hiervoor een aantal zoeklocaties aangewezen. Op dit moment onderzoekt indiener de ruimtelijke inpasbaarheid en economische uitvoerbaarheid van deze locaties, met de bedoeling dat deze locaties ook worden opgenomen in een herziening van de eigen structuurvisie die thans in voorbereiding is. Zien graag in de structuurvisie een uitgebreidere toelichting op de mogelijkheden binnen het in 5.3.1.2 aangehaalde herstructureringsprogramma en de koppeling daarvan met het regionale bedrijventerreinconvenant.

Reactie PS: Schuifruimte voor herstructurering is vooralsnog alleen voorhanden op nog uitgifbare kavels en bedrijventerrein stedelijk gebied plus de toekomstige bedrijventerreinen die zijn opgenomen in de stedelijke programma's van de regio Utrecht West. Binnen de gemeente Woerden is een programma van 6 hectare netto nieuw bedrijventerrein opgenomen, op drie locaties binnen het stedelijk gebied. De in de zienswijze genoemde locatie Werklint Reeuwijk-Bodegraven-Woerden komt niet voor in de PRS/PRV en is daarom wat ons betreft niet aan de orde.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.3.2 Kantoren

5.3.2/1 kantoren algemeen

zienswijze van: 008, 036, 086, 210, 230, 232

Samenvatting: Indiener vraagt om, i.p.v. eenzijdige dirigistische aanpak, in gesprek te gaan om te komen tot gezamenlijke strategie, waarin provincie randvoorwaarden schept en faciliteert en gemeenten onderling tot afspraken komen (8). Indiener vindt het terecht dat geen nieuwe kantorenlocaties worden toegestaan (met uitzondering van de kantoren op knooppunten) (36). Om nog grotere leegstand in de kantorenmarkt te voorkomen, moeten bestaande plannen eerder geactualiseerd en naar beneden bijgesteld worden, waardoor de planvoorraad kan afnemen. Welke instrumenten gaat de provincie inzetten om grote leegstaande kantorenlocaties, bijv. in Woerden, weer te benutten? (86). In tegenstelling tot de gemeente Zeist accepteren wij de regiefunctie van de provincie om 'overplanning' en nog meer arbeidsmobiliteit te voorkomen (210). Het strakke beleid t.a.v. kantoren is voor dit moment een terechte keuze omdat veel kantoren in de provincie leegstaan. PRS heeft looptijd tot 2028, en op termijn dienen er nieuwe mogelijkheden te komen voor kwaliteitsverbetering. Voor de langere termijn is een meer flexibele opstelling t.a.v. kantoorontwikkeling gewenst om aangesloten te blijven op de vraag vanuit de markt. (230). Kan zich niet vinden in de negatieve benadering waarop de Woerdense kantorenlocaties worden geschetst. Ondanks dat er kantoren leegstaan, hebben deze locaties wel degelijk potenties. (232)

Reactie PS: Wij nemen kennis van de instemmende reacties (36, 210). Ons beleid is erop gericht om de kantorenmarkt zoveel mogelijk in evenwicht te brengen, kwantitatief en kwalitatief. Wij zijn het met indiener eens dat een 'eenzijdige, dirigistische aanpak' niet de juiste manier is om dit te bereiken. Daarom stimuleren wij dat er voor bestaande kantorenlocaties regionaal afgestemde visies worden ontwikkeld, en dat zich voordoende kansen worden benut (herontwikkeling, transformatie, functiewijziging) (232). Een eerste stap hierin hebben we gezet met het onderzoek naar de Utrechtse

kantorenmarkt. Met dit onderzoek leggen we een breed gedragen basis voor het maken van afspraken over vermindering van de plancapaciteit. Deze stappen sluiten tevens aan bij het Convenant Aanpak Leegstand Kantoren (Rijk, IPO, VNG en marktpartijen d.d. 27 juni 2012). Wij zullen dit verduidelijken in de PRS, onder 5.3.2.

Voor nog niet gebouwde plancapaciteit kiezen wij ervoor in de PRS en PRV 'de kraan dicht te draaien', met uitzondering van een viertal locaties op knooppunten en als er zicht is op gebruik als kantoor (blijkend uit visies, onderzoeken of afgesloten contracten).

Besluit PS: PRS: aanpassen door in paragraaf 5.3.2 toe te voegen dat we in gesprek gaan met gemeenten en andere partijen om te komen tot regionale afspraken over terugdringing plancapaciteit en passage Convenant Aanpak Leegstand Kantoren toe te voegen. Bij toelichting alinea toevoegen dat onze lijn (terugdringen plancapaciteit) wordt ondersteund vanuit de markt: eigenaren en beleggers hebben behoefte aan een duidelijk afgebakend speelveld voor het nemen van investeringsbeslissingen.

zienswijze van: 154

Samenvatting: Monumentale villa's zijn geschikte locaties voor kantoren, staat echter haaks op uw voornemen om nieuwe kantoorlocaties terug te dringen. Oplossing zou zijn om provinciale financiële middelen in te zetten voor behoud van de woonfunctie in plaats van het inzetten voor planschadeclaims als gevolg van het beperken van de gebruiksmogelijkheden.

Reactie PS: Van beperking van het huidig gebruik door het provinciale beleid is geen sprake. Waar in bestemmingsplannen gebruik als kantoor is toegestaan en waar bij actualisering van het ruimtelijk plan zicht is op gebruik als kantoor in de planperiode, kan deze kantoorbestemming gehandhaafd blijven. Een monumentale villa met woonbestemming kan deze woonbestemming volgens het provinciaal beleid zonder meer behouden. Van planschade is in zo'n geval dan ook geen sprake. Voorts kan, mits de noodzaak conform de duurzame verstedelijkingsladder is aangetoond, in het stedelijk gebied een uitzondering worden gemaakt voor kleinschalige (voorstel is < 1.500 m²) zelfstandige kantoren en kantoren met een lokaal vestigingsgebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.3.2/2 kantoren nieuwe locaties

zienswijze van: 232, 233, 245, 284

Samenvatting: Woerden dient als knooppunt te worden aangemerkt. Alle kantoorlocaties van Woerden zijn binnen 800 meter van het station gelegen. (232). Ook andere kleinere kernen die eenzelfde relevantie als knooppunt hebben als deze aangewezen kernen willen als knooppunt aangemerkt worden. Consistentie ontbreekt. (233). Onwenselijk dat op een viertal knooppunten een relatief ongebreidelde groei mogelijk wordt gemaakt. Het ligt voor de hand dat voor nieuwbouwplannen tenminste een gelijk oud kantooroppervlak wordt afgebroken dan wel een andere functie wordt gegeven. Zonder deze koppeling wordt de leegstand alleen maar groter. (245). Wil graag de ruimtelijke mogelijkheden behouden om het knooppunt station Breukelen te ontwikkelen. Daarom opnemen in de PRS en overleg voeren over de korte en middellange termijn (284).

Reactie PS: In de PRS geven we aan dat we op een beperkt aantal goed ontsloten locaties, waar kantoorontwikkeling substantieel bijdraagt aan de versterking van het (groot)stedelijk milieu of de ruimtelijke kwaliteit, kantoorontwikkeling mogelijk is. Deze locaties hebben we benoemd als 'kantoorlocaties op knooppunt'. Deze kantorenlocaties op knooppunt hebben we geografisch afgebakend (zie kaart). Daarbinnen is toevoeging van kantoorvolume mogelijk mits is voldaan aan de ladder van duurzame verstedelijking. Dit betekent dat we niet op alle knooppuntlocaties kantoorontwikkeling willen toestaan, maar slechts uitsluitend op die vier locaties die met name zijn genoemd in de PRS en zijn aangeduid met het object 'kantoren op knooppunt'. Een koppeling tussen nieuwbouwplannen en sloop van 'oud' is een vorm van compensatie. Hoewel gewenst zijn dergelijke

compensatieregelingen door wettelijke beperking niet via de Provinciale Ruimtelijke Verordening afdwingbaar(245).

De directe nabijheid van station Woerden is te kenmerken als kantorenlocatie. Gezien de leegstand op deze locatie zien wij geen aanleiding in het gebied kantoorvolume toe te voegen en aan te merken als 'kantorenlocatie op knooppunt'. Ook vanuit mobiliteitsoverwegingen is er geen aanleiding om Woerden te kenmerken als knooppunt. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener nogmaals gepleit voor een knooppuntstatus. Dit omdat indiener het voornemen heeft om elders verspreid liggende vierkante meters te concentreren rond het station. Een dergelijke gebiedsaanpak past in ons kantorenbeleid, daarvoor is aanwijzing van een 'kantorenlocatie op knooppunt' niet noodzakelijk. Wel vraagt de PRV dat via visie en/of onderzoek wordt aangetoond dat er 'zicht is op het gebruik als kantoor'.(232) Wij zien geen aanleiding om bij station Breukelen extra kantoorvolume toe te voegen. De plannen met betrekking tot Hof van Breukelen voorzien niet in realisatie van kantoren op korte termijn. In het voorontwerp was er uitsluitend sprake van de mogelijkheid van verplaatsing van nog niet gebouwde kantorencapaciteit vanaf de locatie Breukelerwaard naar de omgeving van het station. Mits er zicht is op gebruik als kantoor, staan de regels in de PRV een dergelijke verplaatsing niet in de weg. (284)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.3.2/3 kantoren bestemmingswijziging bestaande

zienswijze van: 007, 008, 012, 036, 046, 116, 126, 128, 154, 209, 230, 232, 284

Samenvatting: Kan niet instemmen met verplichting tot andere bestemming bij leegstand van bestaand kantoor. (7, 12) Hoe toepasbaar is het schrappen van een kantoorfunctie in de praktijk? (8, 36). Indiener gaan er van uit dat de evt. financiële consequenties (planschade) voor rekening van de provincie zijn (8, 46).Indiener heeft vraagtekens bij de uitleg van de beleidsregel (is leegstand werkelijk niet in overeenstemming met de bestemming) maar ook en vooral met de gevolgen (12) Verzoek te schrappen dat er ingegrepen wordt in harde plancapaciteit, wanneer kantoren leegstaan of nog niet zijn gebouwd (36). Ook verwachten wij dat de provincie soepeler omgaat met toekennen van andere bestemmingen (46). Wat betekent het bij herziening/actualisering van het bestemmingsplan wegstrepen van niet gerealiseerd of leegstaand kantoorvolume in de praktijk voor het gemeentelijke beleid van handhaving van de bestaande planvoorraad bij fasering? (116). Hoe denkt de provincie om te gaan met bestaande plancapaciteiten en grondexploitaties voor deze werklocaties, voorgestelde beleidswijzigingen zullen deze moeten respecteren (126). Eens met terugdringen planvoorraad kantoren en werkt er ook aan mee. Terugdringen planvoorraad is iets anders dan schrappen van planvoorraad. (126) Gemeente Houten acht kantoorontwikkeling op termijn in bijvoorbeeld het centrum in combinatie met transformatie en met inachtneming van de duurzame verstedelijkingsladder nog tot de mogelijkheden. Ook graag overleg over kantoorontwikkeling in plan Loerik 6 (126). Terecht dat u niet toestaat dat er nog nieuwe kantorenlocaties bestemd worden. Verbazing dat u ook wilt ingrijpen in harde plancapaciteit, wanneer kantoren leeg staan of nog niet zijn gebouwd. (128). Voor de nieuwe functie geldt volgens PRV eveneens dat er zicht moet zijn op realisatie binnen de planperiode. Dit is niet mogelijk; niet alle leegstaande kantoorgebouwen zijn geschikt als woningbouwlocatie, verbouwingen zijn kostbaar en woningmarkt is niet zodanig dat transformatie zondermeer mogelijk is (128). Bij een bestemmingsplanwijziging komt de financieel-economische uitvoerbaarheid verder onder druk te staan en voorzien wij planschadeclaims. (128, 232, 284). Onduidelijk hoe dit zich verhoudt tot het overgangsrecht. Verzoek om dit beleid aan te passen (128). Toepassen van RO-instrumentarium om kantorenmarkt aan te passen zal vermoedelijk leiden tot extra kosten en transformatie stimuleren (128). Begrip voor terughoudendheid ten aanzien van kantoren, maar voorgenomen beleid op dit onderdeel is te rigouzeus (154). Bestaande bestemmingsplannen moeten eerder herzien worden om planvoorraad kantoren te verminderen en nog grotere leegstand te voorkomen (voorstel: binnen drie jaar) (209). Met de ambitie is indiener het eens maar zij pleit voor een gezamenlijke aanpak met de gemeenten. Indiener wil met provincie in overleg hoe deze terugdringing van de plancapaciteit

wordt aangepakt (230). Verzoek om geen verplichting op te nemen om leegstaande kantoren eenzijdig weg te bestemmen, maar om mee te zoeken naar creatieve brede bestemmingen (232)

Reactie PS: Vanwege het structurele overaanbod van plancapaciteit vinden wij het belangrijk de nog niet benutte plancapaciteit te verminderen. Vanuit de markt (ontwikkelaars en beleggers) is er ook een nadrukkelijke behoefte aan een meer afgebakend speelveld, zodat zij daarbinnen tot verantwoorde investeringsbeslissingen kunnen komen. Daarom staan wij, buiten de aangewezen locaties op knooppunten, geen nieuwe bestemming kantoren meer toe in bestemmingsplannen, en kan bestaande plancapaciteit bij actualisering uitsluitend worden gehandhaafd als er in de planperiode zicht is op gebruik als kantoor (blijkend uit vastgestelde visies, onderzoeken of contracten). Ook vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening (Artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening, Bro) bestaat er al de verplichting de ruimtelijke, financiële en maatschappelijke haalbaarheid te onderbouwen. Het is dus niet zo dat wij zonder meer bestemmingen schrappen; bij actualisatie van het bestemmingsplan verwachten wij dat middels een deugdelijke onderbouwing het gerechtvaardigd is dat een kantorenbestemming gehandhaafd blijft. Wij hebben laten onderzoeken wat het risico van planschade is, bij inwerking treden van artikel 3.5 van de PRV. Uit dit onderzoek komt naar voren dat het risico op planschade laag is bij nog niet gerealiseerde planvoorraad en dat het risico hoog is bij bestaande kantoren. Wij passen dit artikel van de PRV aan.

Besluit PS: Aanpassing tekst PRS (5.3.2) en PRV Kantoren door (in de toelichting op het artikel) op te nemen dat wanneer kantoren nog niet zijn gebouwd, er geen bouw- of omgevingsvergunning is aangevraagd en er ook geen zicht is op realisatie van het gebouw en gebruik overeenkomstig de bestemming dat dan een ruimtelijk plan niet langer mag voorzien in een kantorenbestemming.

Paragraaf 5.3.3 Detailhandel

zienswijze van: 011, 046

Samenvatting: Vraagt om actieve en regisserende rol provincie t.a.v. detailhandelsbeleid. Regionale afstemming, sturing en afweging zijn van belang. Proactieve regisserende rol van provincie inzake detailhandel is van belang (11). Voor detailhandel binnen de rode contouren geeft u aan dat voor nieuwe grootschalige ontwikkelingen regionale afstemming noodzakelijk is. Omdat bestaande winkelcentra in kleine en middelgrote gemeenten in toenemende mate onder druk staan geldt dit hier ook voor. In welke mate hier sprake van is, wat dat voor individuele gemeenten betekent en vooral wat uw beeld is van de voorgestane ontstane ontwikkelingsrichting blijkt niet voldoende uit de PRS. M.u.v. eigen producten bij agrarische bedrijven is detailhandel buiten de rode contouren uitgesloten. Wat voor consequenties heeft deze stellingname voor een bedrijf als Euroflour? (46)

Reactie PS: Ook tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener (011) gepleit voor een actievere rol van de provincie op het gebied van detailhandel. Wij oriënteren ons momenteel op de problematiek van de winkelveermarkt en de rol die wij daar in kunnen nemen. Mogelijk leidt dit tot een actievere rol dan de huidige. Het niet toestaan van detailhandel buiten de rode contour heeft betrekking op nieuwvestiging. Bestaande voorzieningen worden gerespecteerd. (46)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.4 Verkeer en vervoer

5.4/1 Verkeer en vervoer algemeen

zienswijze van: 011, 199, 209, 210, 232, 210, 236, 237

Samenvatting: Vraag om voldoende middelen te blijven inzetten voor verbetering van de bereikbaarheid en benutting van knooppunten. Vraag om regierol bij oplossing bereikbaarheidsproblemen. In mobiliteitsvisie beleid opnemen over de waterwegen in de provincie. Het bedrijfsleven biedt medewerking aan en wil graag nauw betrokken zijn bij de totstandkoming (11). Voorstel om P+R en P+B locaties al vast te noemen in de PRS, omdat er ook ruimtelijke aspecten aan verbonden zijn. Verdere uitwerking wellicht in de aangekondigde mobiliteitsvisie (199). Betrek

alle vervoerswijzen voor een echt robuust mobiliteitssysteem, waarbij tussen vervoerswijzen geswitcht kan worden (209). Neem in de PRS de ambitie op dat aan eigen prijsbeleid voor het verkeer wordt gewerkt (stap 2 Ladder van Verdaas) (209). Bij toepassing van de mobiliteitstoets bij afweging van de beschikbare opties rekening houden met andere mogelijkheden en met invloeden op het verkeer, zoals beprijzing, verkeersmanagement, openbaar vervoer en fietsvervoer (Ladder van Verdaas), Voorstander van integrale afweging van de beschikbare mogelijkheden (210). Wij begrijpen de opmerking niet dat de provincie afziet van het opnemen van een regionaal busnetwerk of fietspadennetwerk. U kiest er namelijk wel voor om bij alle ontwikkelingen een mobiliteitsscan verplicht te stellen. (232). Voor het maken van een goede afweging bij aanleg nieuwe infrastructuur gebruik maken van de Ladder van Verdaas, en dit verankeren in PRV (210, 236). Vragen specifiek aandacht voor het belang van het landbouw-/grondverzetmaterieel i.c. langzaam rijdend verkeer. Dit in het belang van de verkeersveiligheid, de doorstroming van het wegennet en de toegankelijkheid van wegen. Dit in de Verordening expliciet regelen (237).

Reactie PS: Eventuele ruimtelijke implicaties van P+R en P+B beleid zullen van lokale aard zijn en kunnen worden uitgewerkt in bestemmingsplannen (199).

De Ladder van Verdaas is een instrument dat wordt gebruikt in het mobiliteitsbeleid. De eerste trede van de ladder betreft de ruimtelijke ordening: compact bouwen en dicht bij openbaar vervoerknooppunten. Dit hebben wij opgenomen in onze voorkeursvolgorde van verstedelijking (5.1). Via het Bro wordt de ladder voor duurzame verstedelijking verankerd, waarin wordt aangegeven dat locaties passend ontsloten dienen te zijn of als zodanig moeten ontwikkeld, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer. De in de PRS en PRV opgenomen mobiliteitstoets voor nieuwe ontwikkelingen is gebaseerd op de uitgangspunten van de Ladder van Verdaas. Van een integrale afweging van de beschikbare mogelijkheden zijn ook wij voorstander (210, 236).

Omdat er geen sprake is van extra ruimtelijke implicaties, nemen wij het busnetwerk en fietspadennetwerk niet op in de provinciale ruimtelijke structuurvisie. In het door ons in 2012-2013 op te stellen Mobiliteitsplan 2028 zullen deze wel uitgebreid worden opgenomen (209).

De PRV is niet het geëigende instrument om het gebruik van het regionale wegennetwerk door verschillende doelgroepen te regelen. We besteden hier aandacht aan bij expliciete uitwerkingen van ons mobiliteitsbeleid (237).

De overige door indieners genoemde onderwerpen zullen in het door ons in 2012/2013 op te stellen mobiliteitsplan aan de orde komen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.4/2 Mobiliteitstoets

zienswijze van: 110, 209, 230, 210, 236, 256, 258

Samenvatting: Indiener vindt het nuttig een ondergrens te stellen aan de onderzoeksverplichting (Mobiliteitstoets). Immers geldt voor veel kleinschalige, binnenstedelijke ontwikkelingen dat de invloed op provinciale wegen verwaarloosbaar is (176). Indiener is voorstander van de inzet van de mobiliteitstoets en de mobiliteitsscan. Indiener heeft geen bezwaar om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te voorzien van een mobiliteitsscan die kan resulteren in een mobiliteitstoets. Wel geldt dat bij kleinere ontwikkelingen volstaan kan worden met een beperkte (kwalitatieve) mobiliteitsscan en dat niet alle ruimtelijke ontwikkelingen qua mobiliteitsgevolgen cijfermatig uitgebreid moeten worden onderbouwd. (230); Voor Zeist de eis opnemen dat er mobiliteitstoetsen gedaan moeten worden (zwaarder dan de mobiliteitsscan). Dit omdat het verkeer nu al vastloopt op de provinciale wegen en de Utrechtseweg en er mede daardoor een grote verkeersdruk is binnen de bewoonde gebieden (256, 258); Indiener vraagt om gezondheidskwaliteit als criterium toe te voegen in de mobiliteitstoets (209). De mobiliteitstoets zou veel integraler moeten zijn (210, 236).

Reactie PS: De Mobiliteitsscan en -toets zijn bedoeld om de verkeerskundige effecten op regionale schaal te kunnen beoordelen van lokale ruimtelijke ontwikkelingen en om inzicht te geven in de eventuele infrastructurele maatregelen die nodig zijn. Gezondheidscriteria zoals bijvoorbeeld geluid

en lucht dienen volgens de huidige wet- en regelgeving in ruimtelijke plannen aan de orde te komen. Het is daarom niet nodig om hiervoor criteria toe te voegen aan de mobiliteitstoets (209, 210, 236). Via de mobiliteitsscan kan snel worden nagegaan of een ontwikkeling gevolgen heeft voor het regionale wegennet die niet met een eenvoudige maatregel zijn te ondervangen. Als dit het geval is, moet een uitgebreidere mobiliteitstoets worden uitgevoerd. Meerdere opeenvolgende kleinschalige ontwikkelingen kunnen uiteindelijk leiden tot gevolgen op het regionale wegennet (110, 230, 256, 258)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.4.1 Wegen

5.4.1/1 wegen algemeen

zienswijze van: 113

Samenvatting: In de afgelopen jaren zijn veel infraprojecten alleen van de grond gekomen vanwege subsidies vanuit het BRU. Er is veel aan gelegen dat er een subsidiepot blijft bestaan.

Reactie PS: Het regelen van de (financiële) gevolgen van een mogelijke opheffing van het BRU valt buiten de scope van de PRS. Mochten de taken en bevoegdheden van het BRU naar de provincie overgaan, dan zullen we op een transparante en zorgvuldige manier omgaan met verzoeken van Utrechtse gemeenten voor een financiële bijdrage aan infrastructuurprojecten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 255

Samenvatting: Op de kaart is een openbare weg (de vroegere Achterlaan landgoed De Natewisch), die inmiddels is omgevormd tot houtwal, abusievelijk nog aangeduid. Een dergelijke weg zou kunnen dienen als verbinding tussen de Lekdijk en de Amerongerwetering. Verzoek al het kaartmateriaal aan te passen overeenkomstig de huidige staat.

Reactie PS: Voor ons kaartmateriaal maken wij voor de ondergrond gebruik van gegevens van het Kadaster. Wij kunnen echter een door indiener aangegeven verbinding hierop niet ontdekken. In ieder geval zijn wij niet voornemens een dergelijke verbinding tussen Amerongerwetering en Lekdijk te realiseren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 264

Samenvatting: Het is van belang om samen met de betrokken partijen, in het kader van de op te stellen mobiliteitsvisie tot 2028 te onderzoeken welke aanpassingen noodzakelijk zijn op het regionale netwerk.

Reactie PS: Wij zijn onlangs gestart met de werkzaamheden voor het opstellen van het Mobiliteitsplan 2028. Daarbij zullen we externe partijen betrekken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.4.1/2 (Inpassing) planstudieprojecten

zienswijze van: 209, 210, 236

Samenvatting: Geef in de PRS invulling aan een actieve regierol bij inpassing van grootschalige infrastructuur en bereikbaarheid van groene gebieden in en om het stedelijk gebied. (209) Bij de uitwerking van de Pakketstudies zou behalve met verbindingen tussen stad en land nadrukkelijk ook met de leefomgeving, de omwonenden en met aanwezige ecologische en landschappelijke kwaliteiten rekening moeten worden gehouden. (210, 236) Geef ook de A28 als 'planstudieproject' aan, aangezien ook daarvoor de lopende procedures nog niet zijn afgerond. (210, 236)

Reactie PS: Bij de inpassing van grootschalige infrastructuur zien wij voor ons met name een stimulerende en participerende rol. Hoe wij deze rol verder invullen, ligt aan het provinciaal belang wat daarmee gemoeid is en de participatie en positie van andere partijen. In sommige gevallen

nemen wij een actieve regierol op ons. Op de kaart zijn de planstudieproject-trajecten aangegeven waarvoor wij een actieve rol hebben ten aanzien van de inpassing.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.4.1/3 Regionaal wegennet

zienswijze van: 003

Samenvatting: Indiener verzoekt tot aanpassing van de rondweg Loenen, en verzoekt tot wijziging van de rode contour Loenen.

Reactie PS: De PRS vormt geen aanleiding om de rondweg, welke middels een bestemmingsplan reeds mogelijk is gemaakt, om te leggen. Het toevoegen of verleggen van infrastructuur leidt niet direct tot ruimtelijke aanvaardbaarheid van verstedelijking. Gelet op de algemene beleidslijn verstedelijking die wij in de structuurvisie hanteren, zien wij dan ook geen directe aanleiding om het perceel van indiener binnen de rode contour te brengen. Tijdens de hoorzitting op 24 september jl. heeft indiener verwezen naar de brief van de gemeente Stichtse Vecht van 11 juli jl. waarin wordt gereageerd op de ingediende zienswijze. Daarin wordt aangegeven dat de gemeente de planologische visie voor dit deel van de gemeente nog moet vormen. In de PRS nemen wij op dat mocht de gemeente met een plan komen, wij daaraan meewerken.

Besluit PS: aanpassing tekst PRS 5.5.3.5 Stedelijk programma Stichtse Vecht.

zienswijze van: 036

Samenvatting: Aantal aanduidingen nieuwe wegen op de kaart ontbreken: westelijke ontsluiting Amersfoort, ontsluiting Vathorst West vanaf de A1, Energieweg.

Reactie PS: De westelijke ontsluiting Amersfoort en Vathorst West hebben we niet opgenomen in het regionale wegennet omdat wij van mening zijn dat het hierbij niet gaat om regionale ontsluitingswegen van provinciaal belang. De Energieweg nemen we, in overeenstemming met het besluit over de aansluiting Hoevelaken in het kader van de planstudie Knooppunt Hoevelaken, wèl op in het object regionaal wegennet. Op dit moment is het echter nog niet duidelijk hoe het tracé gaat lopen en daarom kunnen we deze weg (nog) niet opnemen in het object 'regionaal wegennet'.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 074

Samenvatting: Indiener vindt het onjuist om de (plannen met de) N201 niet te vermelden en verzoekt om in de definitieve versie van de Structuurvisie ons standpunt over de mobiliteit ten oosten van de A2 op te nemen en tevens ons afwegingskader op te nemen tussen enerzijds verbetering mobiliteit op dit traject en anderzijds kwaliteit landelijk gebied/duurzaamheid/ruimtelijke kwaliteit/aantrekkelijke, gezonde en veilige leefomgeving/de belangen van Loenersloot en zijn bewoners.

Reactie PS: Plannen met betrekking tot de (her)inrichting van de N201 ten oosten van de A2 zijn niet relevant in de zin van de PRS. Het door indiener bedoelde afwegingskader wordt uitgewerkt in het in 2012/2013 door ons op te stellen Mobiliteitsplan 2028. Als wij vooruitlopend daarop de N201 ten oosten van de A2 herinrichten, kunnen belanghebbenden daarover meepraten tijdens informatiebijeenkomsten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086, 118, 209, 232, 309

Samenvatting: Indiener is van mening dat, gelet op de afnemende verkeersdruk en landschappelijke aspecten het BRAVO-project moet worden afgerond met de westelijke randweg van Harmelen (6B) en de zuidelijke parallelweg. De oostelijke randweg (6C) is recent geschrapt en ook de westelijke randweg (4) dient van de kaart te worden gehaald. (86) Indiener is van mening dat inmiddels voldoende is aangetoond dat Bravo traject 6c een overbodige weg is. In de toekomst de weg parallel aan de snelweg doortrekken richting Bodegraven is een betere oplossing. Gereserveerde geld voor 6C kan gebruikt worden om broodnodige westelijke randweg veilig te stellen. (118) Indiener vraagt om

tussentijdse besluiten over wegen in de PRS-teksten en kaarten te verwerken (NRU en Bravo 6C). (209) Indiener gaat er van uit dat hetgeen al afgesproken is in het kader van het gezamenlijke A12-Bravoproject in de PRS doorgang vindt. (232) Tracé van de A12 Bravoweg project 6C is ongelukkig ingetekend in de lengterichting. Indiener vraagt om dit in goed overleg aan te passen. (232) Indiener verzoekt om een zeer spoedige vaststelling en formele bevestiging van het tracé Bravo 6C, gezien eigendom en plannen voor het perceel achter woonhuis Veldwijk 8. Betreurt dat zij niet of nauwelijks is gekend in het besluitvormingstraject. Wil graag op korte termijn overleg. (309)

Reactie PS: De PRS kaart zal worden aangepast aan de bestuurlijke besluitvorming. Dit betekent dat het tracé Bravo 6C op de kaarten zal worden geschrapt. Over Bravo 4 heeft nog geen finale besluitvorming plaatsgevonden en wordt vooralsnog gehandhaafd, en de aanpassing van de NRU heeft geen planologische consequenties en leiden dus niet tot kaartaanpassingen. In de PRS worden niet de financiële zaken die indiener aan de orde stelt behandeld. (118) Wij handelen het verzoek tot overleg buiten de orde van de vaststelling PRS af. (309)

Besluit PS: De aanduiding van Bravo 6C verwijderen van de PRS- en PRV-kaart.

zienswijze van: 099, 126, 316

Samenvatting: Indiëners vragen aandacht voor de kwaliteiten van gezamenlijke grondgebieden en het risico dat door verschillende (autonome) ontwikkelingen deze kwaliteiten verloren gaan: doorstroming N229 en omliggend provinciale wegennet, niet of onvoldoende op elkaar afgestemde ontwikkelingen, sluipverkeer buitengebied, woningbouw stagneert. Vraag aan provincie als gebiedsregisseur en wegbeheerder om in de problematiek van de N229 provinciale verantwoordelijkheid te nemen en de leiding te nemen in dit project, om zo gezamenlijk op zoek te gaan naar integrale en gebiedsgerichte oplossingen. (99) Bij verstedelijkingsopgave Krommerijn-Lekzone hoort ook een extra inspanning van de provincie om de provinciale weg N229 op te waarderen om aan de toekomstige capaciteitseisen te voldoen. In de structuurvisie ontbreekt een reservering hiervoor. (126) Indiener betreurt dat er bij de reactie op het voorontwerp-PRS verwezen is naar de op te stellen Mobiliteitsvisie, hiermee is de kans gemist om integraal beleid te ontwikkelen. Met name de bouw van 1000 woningen bij Wijk bij Duurstede en 1150 woningen bij Woudenberg baart zorgen en leveren zonder ingrepen een te grote belasting op voor de wegen in de gemeente. Verwacht nauw betrokken te worden bij de opstelling van de Mobiliteitsvisie. (316)

Reactie PS: Indiëners pleiten voor een integrale benadering van de verschillende voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen en de consequenties hiervan op het provinciale wegennet, met name de N229. Wij zijn het met de indiener eens dat deze voorgenomen ontwikkelingen in samenhang moeten worden gezien. Om die reden hebben wij reeds een quick scan laten uitvoeren naar de consequenties van het voorgenomen ruimtelijk beleid op de N229 en het omliggend provinciaal wegennet. Met de gemeente Bunnik zijn we in overleg over de gebiedsontwikkeling ten zuiden van de A12 (woningbouw, oostelijke ontsluiting Houten). In het door ons in 2012/2013 op te stellen Mobiliteitsplan 2028 zullen we aandacht besteden aan de consequenties van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen op het provinciale wegennet.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 157

Samenvatting: Bekende knelpunten onder meer de N224 ontbreken in de structuurvisie. Onder 5.5.1.7. slechts gesproken over een eventuele verlegging als opgave voor de uitbreiding van de woningbouw. Feit dat woningbouw ook kansen biedt voor oplossen huidige inpassingsopgave ontbreekt, zodat het later bij het opstellen van de Mobiliteitsagenda 2028 betrokken kan worden.

Reactie PS: De problematiek zoals die van de N224 zal door ons in het 2012/2013 op te stellen Mobiliteitsplan 2028 worden behandeld en nader worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Hoewel niet expliciet in de PRS genoemd kunnen ook de kansen die woningbouw biedt in de planuitwerkingen worden betrokken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 169

Samenvatting: Op de verkeer en vervoerskaart ontbreekt de omlegging van de N201 als nieuwe weg. Deze is inmiddels in uitvoering.

Reactie PS: De PRS kaart wordt aangepast aan de nieuwe situatie.

Besluit PS: aanpassen van de ligging van de N201 bij Amstelhoek (omlegging) op de kaart.

zienswijze van: 185

Samenvatting: Dringend verzoek om het onderzoek naar de nieuwe aansluiting van IJsselstein op de A2 voortvarend door te zetten, zodat bestaande problemen niet worden afgewenteld op nieuwe ontwikkelingen (zoals de A2-zone).

Reactie PS: Het onderzoek naar de mogelijkheden voor een nieuwe aansluiting op de A2 is in volle gang. Met ontwikkelingen zoals de A2 zone wordt bij uitwerking van oplossingsrichtingen rekening gehouden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 198, 210, 236

Samenvatting: Het Rijsbruggerwegtracé hoort niet thuis in de Provinciale Structuurvisie; door aanpassing hoofdwegennet verbetert namelijk de situatie op het onderliggende wegennet. (198) Indiener is geen voorstander van Rijsbruggerwegtracé, zie ook ingediende zienswijze tegen inpassingsplan. Leidt tot onevenredige aantasting natuur en landschap en er zijn redelijke alternatieven voorhanden. De weg zou alsnog moeten worden heroverwogen. (210, 236)

Reactie PS: Het inpassingsplan voor het Rijsbruggerwegtracé is inmiddels vastgesteld. Daarmee staat het opnemen van dit tracé in de PRS niet meer ter discussie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 198, 256, 258

Samenvatting: Provincie schenkt onvoldoende aandacht aan de verbinding van Zeist aan het hoofdwegennet, waardoor wegen in Bunnik als verbinding met de A12 worden gebruikt. Met name aan de westzijde is de verbinding met de A28/ring Utrecht toe aan capaciteitsvergroting, via optimalisering Universiteitsweg. Kritieke situatie verdraagt geen langer uitstel. (198) Van belang dat in Zeist-west een aansluiting wordt gerealiseerd op de A28. (256, 258)

Reactie PS: In het door ons in 2012/2013 op te stellen Mobiliteitsplan 2028 zullen wij aandacht besteden aan deze verbindingen. Momenteel wordt door ons een verkenning uitgevoerd naar verbreding van de N412/Universiteitsweg van 3 naar 4 rijstroken. Ook studeren we op de aanleg van een 2de linksaffer op de N237 van Zeist naar de A28, waardoor het verkeer van Zeist naar de A28 meer capaciteit aangeboden krijgt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 199

Samenvatting: Voorstel om het uitgangspunt regionaal verkeer meer over onderliggend wegennet ter ontlasting van het hoofdwegennet op te nemen in de PRS en verder uit te werken in de mobiliteitsvisie.

Reactie PS: De uitgangspunten voor de afwikkeling van het regionaal verkeer worden uitgewerkt in het in 2012/2013 op te stellen het Mobiliteitsplan 2028.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 256, 258

Samenvatting: Indiener merkt op dat het vrachtverkeer op de A28, komend vanuit Utrecht met bestemming Soest nu een afslag te vroeg van de A28 wordt geleid. Dit verergert de verkeersdruk op provinciale wegen en kruispunt (256, 258).

Reactie PS: De bewegwijzering op het hoofdwegennet valt niet binnen onze verantwoordelijkheid als wegbeheerder. We zullen uw zienswijze onder de aandacht brengen van Rijkswaterstaat dienst Utrecht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 256, 258

Samenvatting: Provincie moet een actief beleid voeren voor de provinciale wegen en geld vrijmaken. In het bijzonder de kruising N237/N238. Nu suboptimaal opgelost door verbetering van de gelijkvloerse kruising. Pleidooi voor realiseren dive onder op de N237. (256, 258)

Reactie PS: Momenteel zijn er plannen voor verbetering van de kruising N237/N238 in ontwikkeling. Uw opmerkingen zullen wij daarbij meenemen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.4.2 Fiets en overig langzaam verkeer

5.4.2/1 Fiets en overig langzaam verkeer

zienswijze van: 001, 050, 102, 210, 236, 256, 258

Samenvatting: Hoofdstuk mag langzaam verkeer heten. Sterk eenzijdig fietskarakter. Wandelen behoeft een veel fijnmaziger netwerk. (1) De verplichting tot aanleg van wandel- en fietspaden (door gemeente) in het buitengebied en nieuw in te richten locaties ontbreekt. (50) Kaart 6 (PRS en PRV) en overig: de lijnen zijn getekend over de gehele kaart. Is dat niet wat makkelijk? (102) Neem snelfietsroutes op in de PRS (zie o.a. het Verder-pakket). (210, 236) De fietsroute van Zeist naar Bilthoven over de oude spoorlijn ontbreekt. Deze route is van provinciaal belang, zowel uit recreatief als uit cultuurhistorisch en EHS perspectief. (256, 258)

Reactie PS: Wij zullen de titel en de tekst onder 5.4.2. zodanig wijzigen, dat het gaat over fiets- en wandelverkeer. (1) Het object 'fiets en overig langzaam verkeer' omvat de hele provincie. Dit betekent dat het bijbehorende beleid op de hele provincie betrekking heeft. (102) Op het niveau van een PRS is er geen noodzaak om rekening te houden met snelfietsroutes. (210, 236) In het door ons in 2012/2013 op te stellen Mobiliteitsplan 2028 zullen we het fietsbeleid uitwerken. De infrastructuur voor langzaam verkeer is een belangrijk onderdeel van een doelmatig verkeers- en vervoerssysteem. Wij vinden de aanleg van wandel- en fietspaden in het buitengebied en op nieuw in te richten locaties echter primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Hierbij past het niet om daarvoor een specifieke verplichting op te nemen. (50) Voor onszelf zien wij een stimulerende en soms participerende rol (aanpak knelpunten, verbindingen langs provinciale wegen). De fietsroute van Zeist naar Bilthoven is een gemeentelijke route. Op de PRS kaart beperken wij ons tot het provinciale netwerk. Bovendien hebben we fietsroutes niet specifiek opgenomen op de kaart. (256, 258)

Besluit PS: PRS aanpassen door de tekst van hoofdstuk 5.4.2 zodanig te wijzigen, dat deze paragraaf als titel 'Fiets- en wandel verkeer' krijgt, en dat deze paragraaf voornamelijk over fietsverbindingen gaat, en het medegebruik daarvan door wandelaars, skeeler-ers e.d..

Paragraaf 5.4.3 Openbaar vervoer

5.4.3/1 Openbaar vervoer

zienswijze van: 036, 163, 169, 210, 236, 264

Samenvatting: Indiener geeft aan dat de stip voor de potentiële nieuwe OV locatie moet niet staan bij De Wieken maar bij De Hoef. (36); indiener geeft aan dat bij de realisatie van de nieuwe OV-halte/verkeersknooppunt bij Dierenpark Amersfoort rekening gehouden moet worden met de doelstelling van Dierenpark Amersfoort, zijnde natuur- en soortenbescherming. (163); Vraag om nadrukkelijk de optie voor station Loenersloot open te houden. Hierover bestaan verschillende inzichten en rapporten. (169); Onduidelijk waarom ter hoogte van Maartensdijk een 'OV-halte

(spoor-potentieel)' is aangegeven. Onderzoek heeft uitgewezen dat een dergelijke halte niet haalbaar is, vanwege het beperkte aanbod aan reizigers. (210, 236) Het station Hollandse Rading graag volledig en daardoor duidelijker op de kaart aangeven. (264)

Reactie PS: De PRS doet in principe geen uitspraken over eventuele nieuwe stations. Nieuwe OV-stations zijn op de kaart indicatief aangegeven. Gezien de ruimtelijke mogelijkheden ter plaatse verwachten wij echter onvoldoende OV-reizigers in de omgeving van Loenersloot om de realisatie van een spoorstation op deze locatie exploiteerbaar te maken. (169). Wij hebben onlangs de staten geïnformeerd over de uitkomsten van onderzoek naar haalbaarheid van nieuwe stations in Amersfoort. Conclusie daarbij was dat extra stations de komende 15 jaar niet haalbaar zijn. Daarom laten we de drie aanduidingen OV-halte-nieuw ter plaatse vervallen. (36, 163) Tevens is onlangs uit onderzoek gebleken dat een OV-halte ter hoogte van Maartensdijk niet haalbaar is. Daarom laten we ook deze OV-halte nieuw vervallen. (210, 236) Wij zullen de aanduiding van het station Hollandse Rading duidelijker in beeld brengen. Omdat objecten de provinciegrens niet mogen overschrijden is een volledige cirkel echter niet mogelijk. (264)

Besluit PS: Kaart: vervallen aanduiding OV-halte nieuw op 3 locaties in Amersfoort en ter hoogte van Maartensdijk en het Station Hollandse Rading volledig in beeld brengen.

zienswijze van: 210, 236, 284

Samenvatting: Neem een ruimtelijke reservering voor de Stichtse Lijn op in de PRS. (210, 236) OV-lijnen moeten een prominentere plek op de kaart krijgen. (210, 236) Indiener hecht grote waarde aan bereikbaarheid kleine kernen per OV, van groot belang dat parallelle buslijnen worden behouden, met name lijn 120. (284)

Reactie PS: De OV-verbinding Utrecht-Almere is aangegeven op de visiekaart. Wij nemen geen ruimtelijke reservering op in de Structuurvisie omdat er nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden en de aanleg van deze spoorverbinding niet te verwachten is in de Structuurvisieperiode. (210, 236) Wij hebben ervoor gekozen om in de PRS de OV-haltes (spoorverbindingen) zichtbaar te maken als object. Deze zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling het meest van belang. In de voorkeursvolgorde voor verstedelijking hebben we namelijk opgenomen dat verstedelijking zoveel mogelijk gekoppeld moet worden aan de bestaande haltes en knopen van het OV-netwerk (5.1). De OV-lijnen zijn wel zichtbaar op de (digitale) ondergrond. (210, 236) Wij zullen bij het op te stellen kader voor de concessieverlening openbaar vervoer in 2016 opnieuw een afweging maken voor verschillende aspecten van ov waaronder bereikbaarheid van kleine kernen en behoefte aan parallelle lijnen. (284)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.5 Regionale uitwerking

Paragraaf 5.5.1 Regio Amersfoort

5.5.1/03 stedelijk programma Amersfoort - woningbouwlocatie Vathorst West

zienswijze van: 036

Samenvatting: Kaart: Vathorst-West bolgrootte woningbouw moet 3000 zijn i.p.v. 2000 en 10 ha. i.p.v. 7,5 ha. bedrijventerrein.

Reactie PS: Zowel in de PRS als in de PRV zijn voor Amersfoort 3000 woningen buiten de rode contour opgenomen (Vathorst-West). Het toekomstig bedrijventerrein Vathorst-West is nog niet opgenomen in de PRV, deze kan bij de vierjaarlijkse herijking aan de orde komen. De locatie is overigens wel benoemd in de PRS waarbij is aangegeven dat deze uitsluitend in samenhang met toekomstige woningbouwlocatie ontwikkeld kan worden. De bollen op de kaart 'Wonen en Werken' geven een indicatie van de grootte. De in de tekst van de PRS en PRV opgenomen aantallen zijn correct. De bolgroottes komen overeen met 3000 woningen en 10 ha bedrijventerrein, dus er is geen aanpassing nodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/04 stedelijk programma Amersfoort - bedrijventerrein

zienswijze van: 036, 209

Samenvatting: Relatie Woningbouw/bedrijventerrein Vathorst-West is andersom dan in PRS staat: als bedrijventerrein niet ontwikkeld wordt, dan brengt dat de ontwikkeling van woningbouw in gevaar. Realisatie van bedrijventerrein Vathorst-West kan niet afhankelijk zijn van regionale afstemming na de vierjaarlijkse herijking. Verzoek tot aanpassing PRS op dat punt (36). Neem het toekomstige bedrijventerrein Vathorst-West niet op de kaart. (209)

Reactie PS: Wij zijn ons bewust van het door indiener aangegeven causale verband tussen het bedrijventerrein en de woningbouwlocatie (36). Hoewel wij terughoudend zijn met het plannen van geheel nieuwe bedrijventerreinen, hebben we deze locatie voornamelijk om die reden opgenomen als 'toekomstig bedrijventerrein' op de kaart in de PRS. In de nieuwe beleidskoers voor het bedrijventerrein staan noodzaak, herstructurering en regionale samenwerking centraal. De uitgifte van nieuw bedrijventerrein mag naar onze mening niet ten koste gaan van bestaande terreinen. Bovendien is het voorkomen van overaanbod randvoorwaardelijk voor een snelle uitgifte van het geplande bedrijventerrein Vathorst-West en daarmee van belang voor de ontwikkeling van de geplande woningbouw. Regionale afstemming van het aanbod van nieuwe bedrijventerreinen is naar onze mening des te belangrijker. In het regionale convenant bedrijventerrein is de uitgifte van Vathorst West niet voorzien in de eerstkomende jaren. Daarom maakt de PRV de ontwikkeling van deze locatie nu niet mogelijk, maar kan dit terrein een rol spelen bij de herijking over vier jaar.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/05 stedelijk programma Amersfoort - rode contour

zienswijze van: 036, 218

Samenvatting: Rode contour op 2 plekken onjuist weergegeven: bij Stichtse Rotonde en bij de Kersenbaan. In Reactienota ontwerp- PRS geeft provincie aan geen aanleiding te zien om contour te wijzigen. Gaat om verstedelijkte gebieden en om die reden horen zij binnen contour te liggen (36). Verzoek tot aanpassing rode contour nabij woonschepen Neonweg (nrs. 38-48) (218)

Reactie PS: De rode contour bij de Stichtse Rotonde en bij de Kersenbaan komen overeen met de contouren zoals deze is bijgenomen in de huidige PRS/PRV 2005-2015. In de reactienota voorontwerp-PRS zijn de redenen aangegeven voor het buiten de rode contour laten van deze gebieden: bij de Stichtse Rotonde is naast stedelijke functies ook sprake van natuur (EHS) en dat verhoudt zich niet met het opnemen in het stedelijk gebied. De rode contour bij de Kersenbaan ligt nu op de spoorlijn, dat vinden wij een heldere afbakening. De omstandigheden zijn sinds deze reactie niet gewijzigd en wij zien dan ook geen aanleiding om de PRS/PRV op deze punten aan te passen. (36). Genoemde woonschepen liggen in de Eem ten noorden van RWZI op het bedrijventerrein Isselt te Amersfoort. In de PRS/PRV is deze locatie aangeduid als landelijk gebied. Het al of niet opnemen van bestaande woonschepen in het stedelijk gebied is afhankelijk van de situatie. In dit geval is de Eem op deze plek aangeduid als EHS. Omdat we in het algemeen, uitzonderlijke situaties daargelaten, geen EHS in het stedelijk gebied opnemen, kunnen wij de locatie waar deze woonschepen liggen niet opnemen in het stedelijk gebied. (218)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/06 stedelijk programma Baarn - algemeen

zienswijze van: 154

Samenvatting: Wij gaan er vanuit dat met het ondertekenen van het convenant ons voornemen tot herstructurering is aangetoond en dat de uitbreiding van de Noordschil hoe dan ook gegarandeerd is.

Reactie PS: Uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein is alleen toegestaan bij een vastgesteld herstructureringsplan. Het regionale convenant is niet hetzelfde als een herstructureringsplan.

Verwezen wordt naar artikel 6 van het door Baarn ondertekende regionale convenant

bedrijventerreinen van de Regio Amersfoort. Hierin is, analoog aan de bepalingen in de PRV, het volgende afgesproken: alvorens gemeenten overgaan tot het vaststellen van bestemmingsplannen voor bedrijventerreinen, hebben zij herstructureringsplannen opgesteld, waarvan de inhoud voldoet aan de in de PRV en het regionale convenant omschreven vereisten. Dit geldt ook voor de Noordschil.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/07 stedelijk programma Baarn - rode contour

zienswijze van: 154

Samenvatting: Verzoek om beoogde locatie van hotel en wellnesscentrum binnen rode contour op te nemen.

Reactie PS: In de ontwerp-PRS hebben we de contour bij Baarn aan de westzijde verruimd zodat de op- en afrit van de A1 de nieuwe begrenzing vormt. Daarmee is een bestaande stedelijke functie, te weten een steunpunt van Rijkswaterstaat, binnen de rode contour gebracht. Hiermee komt er op die locatie ruimte beschikbaar voor reeds voorziene verdere verstedelijking en is er sprake van een eenduidige en heldere begrenzing. De gemeente verzoekt om een verdere verruiming, zodat ook de locatie voor een geplande wellnessontwikkeling, grenzend aan het stedelijk gebied volgens de PRS, binnen de rode contour komt te liggen. Thans is op het grootste gedeelte van deze locatie een handel in bouwmaterialen gevestigd, zodat er feitelijk al sprake is van een stedelijke functie. Ons beleid geeft de mogelijkheid tot uitruil van de ene stedelijke functie voor de ander in het landelijk gebied, te meer als dat leidt tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Daarvan kan in dit geval sprake zijn, bijvoorbeeld als verrommeling wordt tegengegaan, als er wordt voorzien in een zorgvuldige landschappelijke inpassing, als er aandacht wordt besteed aan de goede overgang tussen stedelijk en landelijk gebied en/of als het leidt tot versterking van de toeristisch-recreatieve structuur. Een aanpassing van de begrenzing van het stedelijk gebied is daarmee niet noodzakelijk om de geplande ontwikkeling mogelijk te maken. We brengen de genoemde locatie dan ook niet binnen de rode contour.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/09 stedelijk programma Bunschoten - bedrijventerrein

zienswijze van: 209

Samenvatting: Neem het toekomstige bedrijventerrein De Kronkels-Zuid niet op op de kaart.

Reactie PS: Omdat de betreffende locatie niet is opgenomen in het stedelijk programma van de PRS wordt de locatie De Kronkels-Zuid nu niet planologisch mogelijk gemaakt. De reden om de locatie wel op de kaart op te nemen is om duidelijk te maken dat er eerder door de provincie een positieve ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden; de locatie De Kronkels-Zuid is reeds opgenomen in de vigerende structuurvisie Streekplan 2005 - 2015. Bij de eerstvolgende herijking zal worden afgewogen of de ontwikkelingen van aanvullend nieuwe bedrijventerreinen noodzakelijk is. Dus: door het aangeven van deze locaties op de kaart, geven wij de ruimtelijke aanvaardbaarheid aan. Voor opname in de stedelijke programma's moet eerst de noodzaak voor extra nieuw bedrijventerrein worden aangetoond.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/11 stedelijk programma Eemnes - algemeen

zienswijze van: 182

Samenvatting: Nu de looptijd van de structuurvisie is aangepast tot 2028, verzoekt indiener het aantal te bouwen woningen hierop aan te passen en een aantal van 450 woningen in het uitleggebied op te nemen.

Reactie PS: Gezien de verlenging van de looptijd van de PRS en het door de gemeente voorgestane bouwtempo van 30 woningen per jaar op de uitleglocatie, wordt ingestemd met het voorstel om het aantal woningen op de uitleg te verhogen tot 450 woningen (15x30 woningen).

Besluit PS: Aanpassen stedelijk programma Eemnes, 450 i.p.v. 360 woningen: tekst PRS (5.5.1.4) de tabel (5.5.1) en in de PRV.

5.5.1/13 stedelijk programma Leusden - algemeen

zienswijze van: 209

Samenvatting: Neem het toekomstige bedrijventerrein Achterveld niet op de kaart.

Reactie PS: Omdat de betreffende locatie niet is opgenomen in het stedelijk programma van de PRS wordt de locatie Achterveld- De Fliert nu niet planologisch mogelijk gemaakt. De reden om de locatie wel op de kaart op te nemen is om duidelijk te maken dat er eerder door de provincie een positieve ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden; de locatie Achterveld - De Fliert is reeds opgenomen in de vigerende structuurvisie Streekplan 2005 - 2015. Bij de eerstvolgende herijking zal worden afgewogen of de ontwikkelingen van aanvullend nieuwe bedrijventerreinen noodzakelijk is. Dus: door het aangeven van deze locaties op de kaart, geven wij de ruimtelijke aanvaardbaarheid aan. Voor opname in de stedelijke programma's moet eerst de noodzaak voor extra nieuw bedrijventerrein worden aangetoond.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/14 stedelijk programma Leusden -rode contour

zienswijze van: 209, 317

Samenvatting: Verruim de rode contour bij Achterveld niet. Eventuele nieuwbouw realiseren volgens Rood-voor-groen constructies (209). Verzoek aanpassing rode contour weiland Arnhemseweg (kadastraal bekend sectie D, nr. 2074) (317).

Reactie PS: Vorig jaar zijn wij gestart met de ontheffingsprocedure om de rode contour bij Achterveld Zuid te verleggen. Tegen deze procedure heeft indiener ook een zienswijze bij ons ingediend. Deze procedure is echter nog niet afgerond. Wij hebben rode contouren om bebouwingkernen getrokken om aantasting van het open landelijke gebied te voorkomen. In principe gaan wij er van uit dat bebouwing plaatsvindt binnen de rode contour. Bij nieuwbouw van woningen geven wij prioriteit aan herstructurering en revitalisering. Vervolgens komen inbreiding en intensivering in beeld. Pas daarna kan gekozen worden voor uitbreiding. De gemeente heeft onderzoek gedaan naar de woningbehoefte. Gebleken is dat er binnen de rode contour niet voldoende locaties zijn om deze woningbehoefte te realiseren. Om die reden heeft de gemeente een totaalplan gemaakt voor de ruimtelijke ontwikkeling van Achterveld. Er is gekeken naar waar buiten de rode contour woningbouw gerealiseerd kan worden om een goede afronding van de dorpsrand te realiseren. Tevens is er gekeken hoe nog meerdere doelen, zoals herontwikkeling van het coöperatierrein en omgeving, gelegen binnen de rode contour, en de aanleg van een robuuste verbindingzone ten zuiden van de geplande woningbouw gerealiseerd kunnen worden. Met deze voorgestelde ruimtelijke ontwikkeling van Achterveld kunnen wij instemmen. Om die reden zijn wij op verzoek van de gemeente Leusden gestart met de procedure om de rode contour in Achterveld te verleggen. Deze procedure hebben wij nog niet kunnen afronden omdat wij de rode contour enkel gaan verleggen onder voorwaarde dat wij eigenaar worden van de gronden gelegen ten zuiden van deze rode contour. Daar willen wij nieuwe natuur gaan aanleggen op gronden gelegen rond de Modderbeek. Ervan uitgaande dat we deze ontheffingsprocedure in de komende maanden kunnen afronden, hebben de reeds de herziene contour opgenomen in de PRS. (209) Op verzoek van de gemeente is in het verleden de rode contour op de Arnhemseweg gelegd als een logische harde begrenzing van de kern Leusden Zuid. Ten opzichte van de vigerende Structuurvisie Streekplan 2005-2015 is de rode contour ter plaatse niet gewijzigd in de PRS. De gemeente kan binnen de rode contour een stedelijke ontwikkeling mogelijk maken. Dit is een bevoegdheid van het gemeentebestuur. (317)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/15 stedelijk programma Soest -algemeen

zienswijze van: 248, 254

Samenvatting: Kan zich niet vinden in de door de gemeente Soest opgestelde bouwkaders voor Soesterberg: passen niet bij dorpskarakter, zijn niet in overeenstemming met een burgerinitiatief, zijn een te groot risico ten tijde van crisis en als 'inhaalslag' achterhaald. Vraagt om de bouwopdracht voor duizend woningen in Soesterberg te laten vallen. (248). Er is geen ruimte voor de bouw van 1000 woningen in Soesterberg. Indiener wil graag overleg met en bijdrage van provincie t.b.v. onder andere evt. mogelijkheden, afgekeurde bestemmingsplannen voor Soesterberg-kom, en het ophouden met het bevorderen van een pleisterplaats ten noorden van Soesterberg. (254)

Reactie PS: Het stedelijk programma in de PRS geeft de ruimtelijke mogelijkheden voor de bouw van in totaal 68.000 woningen, er is geen sprake van een bouwopdracht, zie ook onze reactie onder 5.2./2. De programma's zoals die in de PRS zijn opgenomen zijn tot stand gekomen in nauw overleg met de gemeenten. De gemeenten in de Regio Amersfoort hebben aanvullend gezamenlijk via een regionale uitwerking, aangegeven welk programma zij als realistisch zien. Wij zijn voor Soest van deze inzet uitgegaan. Bij het programma is inderdaad onder andere uitgegaan van de locaties Apollo noord, de vliegbasis, Campuszone en Soesterberg-noord. De gemeente heeft aangegeven dat er aanvullend diverse kleinere locaties zijn in de diverse kernen van Soest. Met de gemeenten zijn van mening dat er voldoende potentiële locaties zijn waarmee dit programma als realistisch kan worden aangemerkt. De in de PRS onder 5.5.1.6 genoemde locaties hebben alleen een toelichtend karakter: het is aan de gemeente om verder invulling te geven aan dit programma (locaties/aantal woningen). Wij hebben in de PRS niet aangegeven dat van de 1165 woningen er 1000 in Soesterberg komen. In de PRS staat beschreven dat de overige 1000 woningen hoofdzakelijk op diverse locaties in Soesterberg kunnen worden gerealiseerd. Maar ook is aangegeven dat de ontwikkeling van woningen voorzien op onder andere de locatie Molenschot in Soest. Met dit programma zien wij ook kansen voor de gemeente om een aantal knelpunten op te pakken, zoals het eenzijdige aanbod van huurwoningen en het tekort aan senioren- en starterswoningen en woningen in het middensegment. Het vrijkomen van de vliegbasis betekent een unieke kans om bosvilla's te ontwikkelen in het noordelijk deel van Soesterberg. Zo ontwikkelt Soesterberg voor verschillende woonbehoeften een passend aanbod. Wij zijn van mening dat dit een positieve impuls geeft aan de hele kern Soesterberg. Aanvullend merken wij de woningvoorraad van Soest met een programma van 1165 woningen circa 6% stijgt (t.o.v. de voorraad in 2011). Dit is beduidend onder de gemiddelde toename van de provincie (13%). Wij achten een opgave van 1165 in verhouding tot de huidige omvang van Soest niet te hoog. Wij zijn van mening dat deze opgave te realiseren is met behoud van de aanwezige waarden en kwaliteiten en met behoud van het huidige karakter en uitstraling.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/16 stedelijk programma Soest - rode contour

zienswijze van: 210, 236, 273

Samenvatting: Heroverweeg locatie 'Soesterberg-Noord' vanwege aanwezige (zeer) hoge natuurwaarden. Graag plaatsing buiten rode contour. (210, 236). Rode contour locatie Inspecteur Schreuderlaan met 25 meter verleggen, zodat de helft van de maatschappelijke voorziening (vervanging verzorgingshuis Groot Engendaal) daar kan worden gerealiseerd. De andere helft kan worden gerealiseerd aan de Molenstraat, in de bebouwde kom. (volledigheidshalve wijzen wij hierbij ook op de ontvangen reactie op deze zienswijze van W.R. Blom, mede namens andere omwonenden van deze locatie) (273)

Reactie PS: Indiener heeft deze zienswijze reeds eerder ingediend, namelijk tijdens de procedure van de partiële herziening Herinrichting Vliegbasis Soesterberg. PS hebben in reactie op deze zienswijze opgemerkt dat er met de ontwikkeling van de herinrichting van de vliegbasis Soesterberg zoveel mogelijk is aangesloten bij de vigerende Structuurvisie 2005-2015. Gelet op de ontwikkelingen die met de herinrichting van de vliegbasis zijn voorzien hoeft niet te worden gevreesd voor aantasting van de natuurwaarden. De bepalingen inzake de EHS-saldobenadering beperken dit immers. Wij zien

niet in waarom PS haar besluit zou moeten heroverwegen omdat de plannen voor herinrichting van de vliegbasis niet zijn veranderd. (210, 236)

Volgens de systematiek van de rode contouren in de PRS brengen we locaties waarvoor een ontwerp-planologisch besluit is genomen binnen de rode contour. Dat is voor de locatie Inspecteur Schreuderlaan nog niet het geval. Er hoeft op zichzelf geen bezwaar te bestaan om ten behoeve van de realisatie van een maatschappelijke voorziening de rode contour licht te overschrijden, mits dit goed wordt onderbouwd en aandacht wordt besteed aan de overgang stedelijk/landelijk gebied en de landschappelijke inpassing. Op dit moment zijn de plannen nog niet concreet genoeg en niet voldoende gemotiveerd. (273)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.1/18 stedelijk programma Woudenberg - nieuwe woningbouwlocatie

zienswijze van: 157

Samenvatting: Voorstel om de bollen over elkaar heen op of ten noorden van de N224 te projecteren, zoals ook bij Vathorst en Rijnenburg gebeurt.

Reactie PS: Wij zijn het eens met het voorstel om de bollen dicht op en deels over elkaar te projecteren op het kaartbeeld (op N224). Dit is in lijn met de kernbeschrijving en doet recht aan de samenhang die er is tussen de beoogde ontwikkeling van het bedrijventerrein en de woningbouwlocatie.

Besluit PS: Aanpassing kaart: bollen 'toekomstige woonlocatie' en 'toekomstig bedrijventerrein' anders situeren: meer naar elkaar toe en meer over elkaar op de N224.

5.5.1/19 stedelijk programma Woudenberg - bedrijventerrein

zienswijze van: 157, 209

Samenvatting: Bedrijventerrein Parallelweg is van belang voor de lokale behoefte aan bedrijventerrein en gekoppeld aan de woningbouwopgave in Woudenberg-Oost. Uitgangspunt eerst herstructureren en dan pas uitbreiden wordt gedeeld, maar het is wel van belang dat planologische geschiktheid duidelijk blijkt uit de structuurvisie en niet alleen uit de kaart. Het ontbreken van 'zachte' terreinen in de tabel van hoofdstuk 5 is een gemis. (157). Neem het toekomstige bedrijventerrein Parallelweg niet op de kaart op. (209)

Reactie PS: In de PRS hebben we alleen die bedrijventerreinen in het stedelijk programma van de PRS opgenomen, waarvan de ontwikkeling in de regionale convenanten bedrijventerreinen in de eerste jaren is voorzien. De fasering van het toekomstige bedrijventerrein Parallelweg sluit aan bij de regionale planning zoals opgenomen in bijlage C van het regionale convenant bedrijventerreinen van de Regio Amersfoort. Omdat de betreffende locatie niet is opgenomen in het stedelijk programma wordt de locatie Parallelweg West voorsnog niet planologisch mogelijk gemaakt. De reden om de locatie wel op de kaart op te nemen is om duidelijk te maken dat er eerder door de provincie een positieve ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden; de locatie Parallelweg West is reeds opgenomen in de vigerende structuurvisie Streekplan 2005 - 2015. Bij de eerstvolgende herijking van het stedelijk programma zal worden afgewogen of de ontwikkeling van aanvullend nieuwe bedrijventerreinen noodzakelijk is. Zoals onder 5.5.1.7 aangegeven kan de locatie aan de orde komen bij de vierjaarlijkse herijking.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 5.5.2 Regio Zuid Oost

5.5.2/02 stedelijk programma Renswoude -algemeen

zienswijze van: 219

Samenvatting: In Renswoude zijn er na 2020 geen mogelijkheden binnen de rode contour voor woningbouw. Bij herijking van de structuurvisie dient een eventuele uitbreiding voor woningbouw goed onderbouwd te worden. Dit geldt evenzeer voor de uitbreiding van bedrijventerrein. Met name

voor de instandhouding van de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in kleine kernen is het van groot belang om mensen en bedrijven aan Renswoude te binden.

Reactie PS: Bij de eerstvolgende herijking van de stedelijke programma's zal worden afgewogen of extra nieuwe bedrijven aan het programma moeten worden toegevoegd. Dit zal, in lijn met de afspraken in het nationaal en regionaal convenant bedrijventerreinen, in regionaal verband worden bekeken. Bij een lokale vraag zal dus naar het (sub)regionale aanbod worden gekeken; evenals naar het aanbod binnen Food Valley waar Renswoude deel van uitmaakt.

Voor wat betreft woningbouw hebben wij geen uitbreidingen voorzien. Er zijn binnen de gemeente voorlopig voldoende mogelijkheden in het stedelijk gebied, en ook het op korte afstand gelegen Veenendaal heeft nog een grote woningbouwcapaciteit. Het is voor de komende jaren de uitdaging de mogelijkheden de ontwikkelingen binnen de rode contouren te gebruiken om de leefbaarheid in stand te houden. Daarbij merken wij op dat het woningbouwprogramma in de PRS elke vier jaar herijkt wordt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.2/04 stedelijk programma Rhenen - algemeen

zienswijze van: 032

Samenvatting: Ligging uitbreidingsbol bij Rhenen; voorstel om te verplaatsen in noordelijke richting. Daarnaast worden vraagtekens geplaatst bij de uitvoerbaarheid van de locatie omdat indiener aangeeft dat de initiatiefnemers met ruzie uit elkaar zijn gegaan.

Reactie PS: Wij zijn het met indieners eens dat de bol voor de uitbreidingslocatie niet helemaal juist op de kaart is aangegeven en dat de bol ten westen van Achterberg op de kaarten in de PRS en PRV iets in noordoostelijke richting moet worden opgeschoven. Dit geeft nauwkeuriger aan waar de feitelijke realisatie van de uitbreiding is beoogd. Ten noorden van de beoogde locatie ligt inderdaad een gebied met bijzondere natuurwaarden. Dit gebied grenst echter niet direct aan de beoogde uitbreiding en wij voorzien geen zodanige effecten van de uitbreiding dat de bijzondere waarden hierdoor zullen worden aangetast. Ook de realisatie van de ecologische verbindingzone zal hiervan geen hinder ondervinden. Sterker nog, als randvoorwaarde voor de uitleglocatie is opgenomen dat ook nieuwe landschapselementen worden aangelegd, zodat de landschappelijke kwaliteit verbetert. Naar verwachting zal dit ook een positief effecten hebben op de natuurwaarden. Overigens hechten wij eraan te vermelden dat de bol een indicatieve aanduiding van de uitbreidingslocatie. Bij de planuitwerking zullen de precieze grenzen van de uitbreiding worden bepaald. Daarbij verwachten wij van de gemeente dat er rekening worden gehouden met eventuele archeologische waarden. Uit overleg met de gemeente is ons gebleken dat de gemeenten nog steeds goede kansen ziet om een kleinschalige woonzorgvoorziening met daaraan gekoppelde woningbouw te realiseren. Er is voor ons dan ook geen reden deze locatie niet op te nemen in de PRS en PRV.

Besluit PS: Kaart: aanduiding 'toekomstige woonlocatie' bij Achterberg opschuiven in noordoostelijke richting.

5.5.2/05 stedelijk programma Rhenen - rode contour

zienswijze van: 160

Samenvatting: uitbreiding 75 woningen bij Achterberg is ongewenst in de nabijheid van een gebied met bijzondere natuurwaarden en groene natuur. Het zou ook de realisatie van een EVZ voor altijd blokkeren. Op basis van het plankaartje voor wonen lijkt het erop dat de bol over de spoorlijn Rhenen - Veenendaal ligt.

Reactie PS: Wij zijn het met indieners eens dat de bol voor de uitbreidingslocatie is niet helemaal juist op de kaart is aangegeven en dat de bol ten westen van Achterberg op de kaarten in de PRS en PRV iets in noordoostelijke richting moet worden opgeschoven. Dit geeft nauwkeuriger aan waar de feitelijke realisatie van de uitbreiding is beoogd. Ten noorden van de beoogde locatie ligt inderdaad een gebied met bijzondere natuurwaarden. Dit gebied grenst echter niet direct aan de beoogde uitbreiding en wij voorzien geen zodanige effecten van de uitbreiding dat de bijzondere waarden

hierdoor zullen worden aangetast. Ook de realisatie van de ecologische verbindingszone zal hiervan geen hinder ondervinden. Sterker nog, als randvoorwaarde voor de uitleglocatie is opgenomen dat ook nieuwe landschapselementen worden aangelegd, zodat de landschappelijke kwaliteit verbetert. Naar verwachting zal dit ook een positief effect hebben op de natuurwaarden. Overigens hechten wij eraan te vermelden dat de bol een indicatieve aanduiding van de uitbreidingslocatie. Bij de planuitwerking zullen de precieze grenzen van de uitbreiding worden bepaald. Daarbij verwachten wij van de gemeente dat er rekening wordt gehouden met eventuele archeologische waarden. Uit overleg met de gemeente is ons gebleken dat de gemeenten nog steeds goede kansen zien om een kleinschalige woonzorgvoorziening met daaraan gekoppelde woningbouw te realiseren. Er is voor ons dan ook geen reden deze locatie niet op te nemen in de PRS en PRV.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.2/06 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - algemeen

zienswijze van: 225, 316

Samenvatting: Een periodiek geleidelijke kleinere uitbreiding van het woningbestand rondom het centrum van Overberg zou goed zijn voor de leefbaarheid. De bebouwing is met name bedoeld voor versterking van het leven in en rond de dorpskern. Basisvoorzieningen kunnen in stand blijven en de oudere bevolkingslaag kan langer in hun vertrouwde omgeving blijven wonen (225). Dringt met klem aan op plaatsing bol op de kaart bij Overberg. Het op voorhand toekennen van de woningbehoefte van Overberg aan Veenendaal is onbegrijpelijk. Dit bemoeilijkt het zoeken naar een maatwerkoplossing voor de leefbaarheid. (316)

Reactie PS: Tijdens de hoorzitting op 27 september jl. hebben beide indieners gepleit voor uitbreidingsmogelijkheden bij Overberg. Daarom hebben wij ons standpunt in deze heroverwogen. Wij zijn met indieners van mening dat een uitbreidingslocatie bij Overberg mogelijkheden biedt voor een kwalitatief goede afronding van de dorpskern, waarbij kan worden voorzien in de woningbehoefte van de lokale bevolking. Bovendien kan op deze manier het voorzieningenniveau in stand blijven. Daarom hebben we een uitbreidingslocatie van 50 woningen opgenomen.

Besluit PS: In de PRS en PRV een toekomstige woningbouwlocatie van maximaal 50 woningen opnemen bij Overberg.

5.5.2/07 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - bedrijventerrein

zienswijze van: 209, 210, 236, 249, 316

Samenvatting: Afzien van het voorgenomen bedrijventerrein op de waardevolle eng ten westen van Amerongen (210, 236). Handhaaf de bestaande rode contour van Amerongen (bij bedrijventerrein Leersum) (209).

Verzoek om in de PRS op te nemen dat geen ruimte wordt geboden aan uitbreiding van het areaal bedrijventerrein in of nabij Maarsbergen (249). Erkentelijk voor het opnemen van de locatie Maarsbergen als te ontwikkelen nieuw bedrijventerrein (316).

Reactie PS: De kleinschalige uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein in de kern Amerongen is opgenomen in de structuurvisie Streekplan 2005-2015. Reeds toen is de omvang beperkt tot 2 hectare vanwege landschappelijke waarden van het omliggende gebied. Omdat er voor deze locatie inmiddels een ontwerp-bestemmingsplan is, en omdat de locatie is opgenomen in de regionale planning van het Convenant Bedrijventerreinen Zuidoost Utrecht is deze locatie opgenomen in stedelijk gebied. Wij zien geen aanleiding om daar nu van af te zien. (209, 210, 236)

In het kader van het Regionaal Convenant Bedrijventerreinen is een enquête uitgevoerd onder het bedrijfsleven in Zuidoost Utrecht. Daaruit is gebleken dat in deze regio de vraag naar bedrijventerreinen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug het grootst is. Dit rechtvaardigt de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Als harde randvoorwaarde voor deze voorgestane uitbreiding geldt in ieder geval de realisering van een adequate ontsluiting van het bedrijventerrein en het opstellen van een onderbouwd herstructureringsplan voor (het) bestaand(e) bedrijventerrein. Bij de voorgestane uitbreiding van het

bedrijventerrein moet voorts worden gestreefd naar een optimale afstemming met de mogelijke realisering van nieuwe natuur aan de noordzijde van het ecoduct over de A12 door particulier initiatief. Voor een goede ruimtelijke afronding van de noordzijde van de kern Maarsbergen, de noodzakelijke aanpassing van de infrastructuur en in combinatie met de beoogde uitbreiding van het bedrijventerrein kan ruimte worden geboden voor additionele woningbouw. Door nieuwe inzichten, waarbij de herijking van de EHS de belangrijkste is, is een integrale gebiedsontwikkeling in dit gebied niet meer haalbaar. Wij zullen de tekst van de PRS overeenkomstig aanpassen.

Besluit PS: Aanpassing tekst PRS onder 5.5.2.3 m.b.t. bedrijventerrein Maarsbergen: . 'Aan de oostzijde van Maarsbergen staat de gemeente een uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein voor. Deze uitbreiding met een maximale netto oppervlakte van 7,8 ha. is opgenomen in het Regionale Convenant Bedrijventerreinen. Als harde randvoorwaarde voor deze voorgestane uitbreiding geldt in ieder geval de realisering van een adequate ontsluiting van het bedrijventerrein en het opstellen van een onderbouwd herstructureringsplan voor (het) bestaand(e) bedrijventerrein. Bij de voorgestane uitbreiding van het bedrijventerrein moet voorts worden gestreefd naar een optimale afstemming met de mogelijke realisering van nieuwe natuur aan de noordzijde van het ecoduct over de A12 door particulier initiatief. Voor een goede ruimtelijke afronding van de noordzijde van de kern Maarsbergen, de noodzakelijke aanpassing van de infrastructuur en in combinatie met de beoogde uitbreiding van het bedrijventerrein kan ruimte worden geboden voor additionele woningbouw.'

5.5.2/08 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - kantorenlocatie Driebergen-Zeist

zienswijze van: 181, 209, 210, 230, 210, 236, 250, 289, 316

Samenvatting: Indiener vraagt om keuze om max. 30.000 m² kantoren toe te staan bij station Driebergen/Zeist te heroverwegen, omdat dit leidt tot extra leegstand van kantoorruimte en op gespannen voet staat met de landschappelijke waarden van het gebied (181). Evt. afspraken tussen gemeente en provincie over kantoorontwikkeling bij station Driebergen/Zeist staan op gespannen voet met het beleid uit de PRS. Is bij deze afspraken rekening gehouden met het risico op leegstand en de bijzondere waarden van het gebied. Zijn PS betrokken bij de afspraken die zijn gemaakt met de gemeente? PS zijn niet aan de afspraken gebonden en hebben de plicht om bij de afweging alle betrokken belangen te betrekken(181). Tegen de aanduiding van station Driebergen-Zeist als 'Knooppunt voor kantoorontwikkeling' (209, 210, 236). Gezien de kwetsbare ligging in de Stichtse lustwarande zou de locatie NS station een minder prominente plek moeten krijgen in de PRS. Oprekking van de 30.000 m² met 5.000 voor te verplaatsen kantoorruimte is onnodig, de voorgestelde 30.000 m² is al veel te veel en leidt tot verdere leegloop van kantoorruimte in de regio (210). De grote uitbreiding van kantoren bij station Driebergen-Zeist vinden we uit den boze. Betekent grote aantasting voor de vijf landgoederen om het station en wekt gezien de grote leegstand van kantoren bevreemding (250). De ontwerp-PRS sluit goed aan op de ideeën m.b.t. de gebiedsvisie. Ten behoeve van het nieuwe busstation te verplaatsen 5.000 m² maakt geen deel uit van de max. toe te voegen 30.000 m². Wij treden met u in overleg om de gebiedsvisie Stationsgebied Driebergen-Zeist verder uit te werken (230, 316). de bouw van het nieuwe NS-station met daarbij behorende verkeerstunnel zal de grondwaterstand uitermate ongunstig beïnvloeden (289).Indiener verzoekt PRS aan te passen dat het Stationsgebied Driebergen-Zeist ook wordt aangeduid als Poort naar de Heuvelrug (316).

Reactie PS: In de PRS geven we aan dat we op een beperkt aantal goed ontsloten locaties, waar kantoorontwikkeling substantieel bijdraagt aan de versterking van het (groot)stedelijk milieu of de ruimtelijke kwaliteit, kantoorontwikkeling mogelijk is. Deze locaties hebben we benoemd als 'kantoorlocaties op knooppunt'. Dit impliceert niet dat we op alle knooppuntlocaties kantoorontwikkeling willen toestaan, maar slechts uitsluitend op die vier locaties die met name zijn genoemd in de PRS en zijn aangeduid met het object 'kantoren op knooppunt'. De Provincie Utrecht werkt met de gemeente Zeist, gemeente Utrechtse Heuvelrug, BRU en ProRail sinds 2005 aan de ontwikkeling van het knooppunt Stationsgebied Driebergen-Zeist. Hiervoor hebben de partijen

recentelijk het ontwerp vastgesteld en de middelen beschikbaar gesteld. Het ontwerp voorziet in een kwaliteitsimpuls van het gebied, dat mede gefinancierd wordt vanuit de private bijdragen voortvloeiend uit de beoogde vastgoedontwikkeling. Hierover zijn afgelopen twee jaar enkele overlegmomenten en informatieavonden met de belanghebbenden waaronder indiener (209) georganiseerd. Daarbij zijn alle belangen nauwgezet afgewogen, waaronder ook de waarden van natuur en landschap, zodat er thans geen nieuwe aanleiding is om af te zien van de beoogde ontwikkeling van het Stationsgebied Driebergen-Zeist. De PRS maakt een toevoeging van 30.000 m² extra mogelijk. Eventuele vervanging van te slopen kantoorruimte maakt geen onderdeel uit van de toevoeging van 30.000 m². (210, 316). Voor een groot deel van dit volume is er al een beoogde invulling. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl heeft indiener (181) haar zienswijze toegelicht, en daarbij betoogd dat extra toevoeging van kantoorruimte zal leiden tot extra leegstand. Zoals in de reactie hierboven verwoord gaat het ons om het bewerkstelligen van een kwaliteitsimpuls, waarbij uiteraard tevens oog moet zijn voor de reeds aanwezige kantoorruimte. Voorts wordt verwezen naar de beantwoording onder 5.3.2. (181, 209, 210, 230, 236, 250, 316). In de PRS en PRV doen wij geen uitspraken over de eventuele bouw van nieuwe NS-stations, noch over de wijze waarop dit moet plaatsvinden. De uitvoering daarvan is in handen van andere partijen (289) De poorten, waaronder het stationsgebied Driebergen-Zeist, zullen worden genoemd in de PRV artikel Bovenlokaal recreatieterrein. (316).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.2/09 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - rode contour

zienswijze van: 071, 104, 316

Samenvatting: Verzoek tot aanpassing rode contour perceel Boswijklaan 7, ten zuiden van park Boswijk (71, 104). Verzoek aanpassing contour woningbouwlocatie Tamarinde conform de plangrenzen van het woningbouwproject (316). verzoek om locatie nieuwe brandweerkazerne op te nemen binnen de bebouwingscontouren van het dorp Maarn (schets bijgevoegd) (316).

Reactie PS: Wij zijn het eens met de ingediende zienswijze met betrekking tot de Boswijklaan in Doorn. Wij zullen de rode contour over de gehele zuidlengte gelijktrekken met de perceelsgrens (betekent kleine opschuiving in zuidelijke richting), waarmee een meer logische en juiste begrenzing van het stedelijk gebied wordt weergegeven. (71, 104). Reeds in het overleg dat wij met de gemeente hadden in het kader van het voorontwerp van de PRS/PRV hebben wij uitgesproken dat het gerechtvaardigd is om de contour aan de noordoostzijde van de kern van Leersum overeenkomstig de begrenzing van het woningbouwproject Tamarinde aan te passen. De rode contour ter plaatse is nog niet juist gesitueerd. Wij zullen de contour op de juiste wijze aanpassen (316).

Tijdens de hoorzitting op 27 september jl. heeft indiener gevraagd om meer zekerheid over de aanvaardbaarheid van de beoogde locatie voor de nieuwe brandweerkazerne. Volgens de systematiek van de rode contouren in de PRS brengen we locaties waarvoor een ontwerp-planologisch besluit is genomen binnen de rode contour. Dat is voor de locatie van de nieuwe brandweerkazerne nog niet het geval. De Veiligheidsregio Utrecht werkt momenteel aan een nieuw dekkingsplan brandweer voor de regio, dat kan leiden tot nieuwe locaties, ook buiten het stedelijk gebied/rode contouren. Gezien het maatschappelijk belang hiervan hebben wij onder 5.1 opgenomen dat wij bereid zijn hieraan onze medewerking te verlenen, uiteraard mits ruimtelijk aanvaardbaar. Er ligt ook een relatie met de beantwoording van de zienswijzen over paragraaf 4.2.3.(316).

Besluit PS: kaart: Aanpassen rode contour Doorn (perceel Boswijklaan 7) en rode contour Leersum (woningbouwlocatie Tamarinde aan noordoostzijde Leersum).

Figuur 5.5.2.1: aanpassing rode contour Doorn, perceel Boswijklaan 7

Figuur 5.5.2.2: aanpassing rode contour noordzijde Leersum: woningbouwlocatie Tamarinde

5.5.2/12 Stedelijk programma Wijk bij Duurstede -algemeen zienswijze van: 209, 229

Samenvatting: Indiener geeft aan dat door toepassing van een ander model zijn ook andere woningaantallen gehanteerd: 1000 i.p.v. de door de gemeente geprognostiseerde 2000 woningen. Deze 2000 zijn volgens indiener nodig vanwege de gezinsverdunning en de toenemende vergrijzing vraagt om een andere woningvoorraad. Voor het vitaal houden van de gemeente is het nodig dat het draagvlak van voorzieningen op peil blijft. Bij slechts 250 woningen uitbreiding in plaats van de door de gemeente gewenste 1000 woningen voorziet de gemeente een probleem bij de uitvoering van het woningbouwprogramma. Daarin wordt uitgegaan van een mix van inbreiding en uitbreiding (55/45). Uitbreidingslocaties zijn noodzakelijk om middelen te genereren voor inbreiding. Gemeente is van mening dat de vraag op de woningmarkt op de langere termijn weer zal aantrekken. (229) Indiener is van mening dat N229 tussen Wijk bij Duurstede en Odijk voldoende capaciteit heeft om de verkeertoe name als gevolg van het stedelijk programma te verwerken. Een deel van het stedelijk programma is nodig als gezinsverdunning, door aanpassing A2 minder sluipverkeer en door diverse maatregelen is de doorstroming op de N229 sterk verbeterd. Grootste problemen bij de aansluiting op de A12. Ontwikkeling in Bunnik en Houten zouden ook afhankelijk gemaakt moeten worden van de verkeersdruk op de N229. Indiener bepleit regionale aanpak ten aanzien van de wegen N225, N226, N227 en N229, met betrokken gemeenten wordt plan van aanpak voorbereid. Uitkomsten kunnen worden toegepast bij de herijking van de PRS in 2016, met name bij herziening/aanpassing van de woningbouwaantallen. (229) Digitale kaart wijkt af van analoge kaart. Uitbreidingslocatie bedrijventerrein Broekweg/Langshaven op de digitale kaart niet geheel correct weergegeven, op de analoge kaart wel goed (229)

Neem bij de voorwaarde goede ontsluiting uitbreiding Wijk bij Duurstede ook openbaar vervoer en fiets op (209)

Reactie PS: Tijdens de hoorzitting op 27 september jl. heeft indiener zijn zienswijze toegelicht. In de Structuurvisie Streekplan 2005-2015 is voor de gemeente Wijk bij Duurstede een programma van 500 woningen opgenomen. In de PRS is uitgegaan van een fors hoger programma: 1.000 woningen. Bij dit programma is rekening gehouden met de binnenstedelijke mogelijkheden en de realisatie van een uitleglocatie van 250 woningen (die al in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015 is opgenomen) ten noordwesten van de kern Wijk bij Duurstede. Met dit programma neemt volgens de berekeningen van ABF niet alleen de woningvoorraad, maar ook de omvang van de bevolking toe. Met dit programma zijn er naar onze mening voldoende mogelijkheden om in te spelen op processen als gezinsverdunding en vergrijzing. (229)

De gemeente pleit voor een programma van 2.000 woningen en meer mogelijkheden voor woningbouw buiten de rode contouren. Wij zijn geen voorstander van meer uitbreiding dan het programma van 250 woningen in de PRS. Uit een quickscan - waarvan de resultaten bij de gemeente bekend zijn - is gebleken dat een dergelijk programma (2.000 woningen) zal leiden tot aanzienlijke extra knelpunten op de N229. Daarnaast betwijfelen wij of er daadwerkelijk behoefte is aan zo'n omvangrijk aantal woningen: volgens de ABF - berekeningen zou dit zelfs leiden tot een overschot op de lokale woningmarkt. (229)

Wij zijn het met indiener eens dat veel binnenstedelijke ontwikkelingen kostbaar zijn en het een uitdaging is de ambities te vertalen in kwalitatief hoogwaardige en haalbare plannen. Wij zijn graag bereid met de gemeente in gesprek te gaan op welke wijze wij de gemeente (binnen de kaders van de PRS) kunnen helpen bij het realiseren van de binnenstedelijke ambities. (229)

Er kan geen verschil zitten tussen de aanduiding op de digitale en die op de analoge kaart, omdat beiden gebruik maken van dezelfde gegevens. Ten overvloede wijzen we er op dat de PRS en PRV digitale plannen zijn, dus de digitale versie is leidend. (229)

Wij zijn van mening dat alle locaties op gepaste wijze ontsloten moeten worden, ook met openbaar vervoer en fiets. Om die reden hebben wij in de PRV de verplichting opgenomen voor een mobiliteitsscan en als nodig, een mobiliteitstoets voor elke ruimtelijke ontwikkeling. (209)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.2/13 Stedelijk programma Wijk bij Duurstede - rode contour

zienswijze van: 229

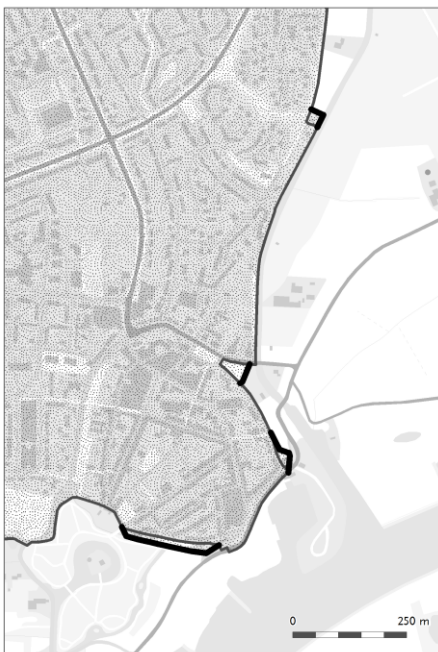
Samenvatting: Locatie Van Dijk's Koel en Vrieshuis beschouwen wij als lokaal bedrijventerrein. Herstructurering is gewenst en nodig. Wij verzoeken u het terrein op de kaart 'bedrijventerrein' aan te geven. Verzoek aanpassing rode contour nabij locatie Rijnvallei (clustering detailhandel) . Indiener verzoekt om aanpassing rode contour locaties Prins Hendrikweg, Rijndijk, Zuidwest, en Walplantsoen, Langbroek G. Achterbergstraat, Cothen Ossenwaard, Langbroek Julianalaan en Cothen Camping.

Reactie PS: In de PRS en PRV worden alleen nieuwe bedrijventerreinen aangegeven. De locatie Van Dijk's Koel en Vrieshuis wordt door ons niet aangemerkt als stedelijk gebied. Het herstructureren van de bestaande bedrijfsbebouwing is mogelijk als dit gebeurt in overeenstemming met het ter plaatse geldende ruimtelijk regime.

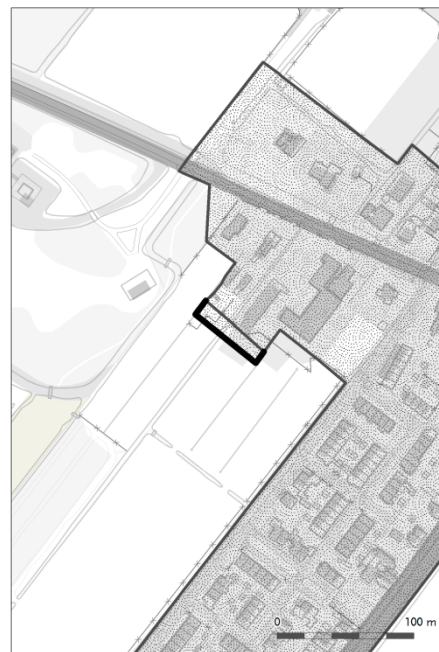
Voor de clustering van detailhandel nabij locatie Rijnvallei wordt door indiener gerefereerd aan nog onzekere voornemens en planvorming (nog vast te stellen gemeentelijke structuurvisie detailhandel en mogelijke uitplaatsing van een tankstation uit het centrum van de kern). Op voorhand wordt hiervoor een behoorlijke uitbreiding van het stedelijke gebied gevraagd. Op dit moment lijkt ons een contouraanpassing niet op zijn plaats en nog onvoldoende onderbouwd. Op basis van een uitgewerkt plan met deugdelijke onderbouwing, waarbij ook aandacht wordt besteed aan een goede landschappelijke inpassing zal t.z.t. kunnen worden gezien in hoeverre (geringe) uitbreiding van het stedelijk gebied op deze locatie te rechtvaardigen is. Wij zijn het met indiener eens dat het logisch is om de bestaande bebouwing op de locaties Prins Hendrikweg, Rijndijk, en Zuidwest op te nemen in

het stedelijk gebied. Voor wat betreft de locatie Walplantsoen zijn we het met indiener eens dat het logisch is om het bestaande parkeerterrein ten behoeve van stedelijke functies op te nemen in het stedelijk gebied. Bij de Gerard Achterbergstraat in Langbroek is de rode contour (ten onrechte) door bestaande bebouwing getrokken. Wij zijn het met indiener eens dat het logisch is om de bestaande (bedrijfs)bebouwing op te nemen in het stedelijk gebied. Het in zijn geheel opnemen van de bijbehorende verhardingen e.d. gaat ons wat te ver. Wij zullen de contour in detail aanpassen. Ook voor de locatie Ossenwaard in Cothen vinden wij het opnemen van de bebouwing in het stedelijk gebied logisch. Het opnemen van het gehele terrein inclusief naastgelegen akkerstrook in het stedelijk gebied gaat ons echter te ver. Wij zullen de rode contour in detail aanpassen. Bij de Julianalaan gaat het om verspreid en geïsoleerd liggende bebouwing op enige afstand van de kern Langbroek, die ruimtelijk geen deel uitmaakt van de kern. Bovendien zou met de door indiener voorgestelde contouraanpassing een groot gebied aan de westzijde van Langbroek aan de kern worden toegevoegd, terwijl juist dit gebied in het recente verleden is ingeruild (touwtje) ten faveure van een contouruitbreiding ten behoeve van de locatie Oranjehof aan de noordzijde van de kern. Bij de locatie Cothen Camping gaat het om verspreid en geïsoleerd liggende bebouwing op enige afstand van de kern Cothen. Deze bebouwing maakt ruimtelijk gezien geen deel uit van de stedelijke kern Cothen. Wij zien onvoldoende aanleiding om deze locatie in zijn geheel binnen het stedelijk gebied te brengen. (229)

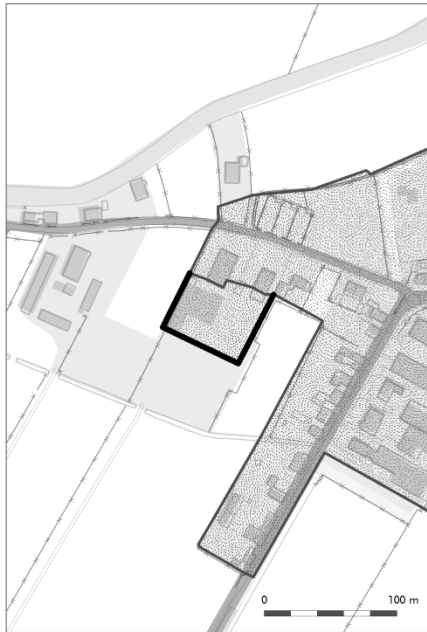
Besluit PS: Kaart: aanpassen rode contour Wijk bij Duurstede bij de locaties Prins Hendrikweg, Rijndijk, Zuidwest, Walplantsoen (Wijk), Gerard Achterbergstraat (Langbroek) en Ossenwaard (Cothen).

Figuur 5.5.2.3: aanpassing rode contour Wijk bij Duurstede, locaties Prins Hendrikweg, Rijndijk, Zuidwest en Walplantsoen

Figuur 5.5.2.4: aanpassing rode contour Langbroek, Gerard

Figuur 5.5.2.5: aanpassing rode contour Cothen, locatie Ossenwaard

Paragraaf 5.5.3 Regio Utrecht

5.5.3/02 Stedelijk programma Bunnik - algemeen

zienswijze van: 098

Samenvatting: Verzoek om de tekstpassage over het stedelijk programma van Bunnik (5.5.3.1) te wijzigen en zodanig te redigeren dat de mede door u voorgestane gebiedsontwikkeling rondom de N229, waarin ruimtelijke en infrastructurele vraagstukken integraal worden benaderd, concreet wordt gemaakt. Het gaat hierbij enerzijds om wonen (1000 woningen), bedrijventerrein (7,5 ha.) recreatie/natuur en infrastructuur, anderzijds op het benoemen van de participanten met hun verantwoordelijkheden in het project en het verankeren van de regierol van de provincie.

Reactie PS: Indiener heeft tijdens de hoorzitting op 27 september jl. de zienswijze verder toegelicht. Het proces rondom de beoogde gebiedsontwikkeling ten westen van Odijk, waarbij zowel nieuwe infrastructuur als nieuwe stedelijke ontwikkelingen zijn voorzien, begint langzaam vorm te krijgen. Wij participeren in dit proces. De ruimtelijke uitgangspunten zoals deze zijn benoemd in het stedelijk programma Bunnik (paragraaf 5.5.3.1) van het ontwerp-PRS blijven voor dit proces leidend. Tot op heden bestaat er geen aanleiding om deze uitgangspunten te herzien. De komende tijd zal het proces verder worden vormgegeven. Dit zal worden vastgelegd in een startnotitie. In deze startnotitie zal een belangrijke rol worden toegekend aan de mogelijke realisatie van de oostelijke ontsluiting voor Houten direct ten zuiden van de A12. Momenteel wordt door de provincie onderzocht of de in de ontwerp-PRS genoemde stedelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw en de daarvoor benodigde infrastructurele aanpassingen, bij deze oostelijke ontsluiting voor Houten kunnen aanhaken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/04 Stedelijk programma Bunnik - bedrijventerrein

zienswijze van: 011, 111

Samenvatting: Pleidooi voor positief bestemmen van het bedrijventerrein A12 in de PRS (11). Vraag om ruimtebehoefte van 7,5 ha. netto, bedoeld voor lokale bedrijvigheid, op te nemen in de PRS.

(111)

Reactie PS: Zoals wij reeds in de PRS hebben verwoord zijn voor ons in het gebied ten zuiden van de A12 de beoogde ontwikkeling van Odijk West en de toekomstige infrastructurele ontwikkelingen leidend. Gelet op deze ontwikkelingen kunnen wij nog geen uitspraak doen of de door de regio en gemeente gewenste uitbreiding van het bestaande bedrijventerreinen in het gebied ruimtelijk inpasbaar zal zijn. Mocht in de uitwerking van de plannen in het gebied blijken dat dit het geval is, dan zullen wij op dat moment de gewenste uitbreiding van het bedrijventerrein in overweging nemen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/05 Stedelijk programma Bunnik - rode contour

zienswijze van: 198

Samenvatting: In PRV opnemen dat er niet gebouwd mag worden direct aan de Kromme Rijn (Bunnik-Cammingha en Odijk-Zeisterweg).

Reactie PS: Zoals aangegeven in de algemene beleidslijn verstedelijking richten wij ons primair op de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestaand stedelijk gebied. Onze insteek is om kleinschalige ontwikkelingen aansluitend aan het stedelijk gebied toe te staan als dit leidt tot meer ruimtelijke kwaliteit. Aan plannen voor kleinschalige verstedelijking aansluitend aan de rode contour moet een gemeentelijke integrale visie op de kernrandzone ten grondslag liggen. Dit beleid geldt ook voor de door indiener aangehaalde locaties en wij achten het daarom niet nodig om een dergelijke bepaling op te nemen in de PRV.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/06 Stedelijk programma De Bilt - algemeen

zienswijze van: 026, 264

Samenvatting: Gemeente De Bilt heeft in BRU-verband 1500 woningen toegezegd. In PRS zijn er 830 opgenomen binnen de rode contour en niets daarbuiten. Waar kunnen we vinden hoe de provincie hiermee de woningnood bestrijdt? (26). De projecten 'centrum Bilthoven', Melkweg en 'voormalige gemeentehuis Maartensdijk' opnemen in het stedelijk programma van De Bilt (264).

Reactie PS: (26, 264) Niet duidelijk is naar welke aantallen indiener (26) verwijst. In het door het BRU opgestelde regiocument PRS is voor De Bilt een aantal van 875 woningen als restcapaciteit voor de periode 2013-2025 opgenomen. Deze restcapaciteit is volledig binnen de rode contouren voorzien (cq. binnenstedelijk). In hetzelfde document is aangegeven dat er gerekend wordt met een planuitval van 25% op de binnenstedelijke plancapaciteit. Dit vanwege knelpunten in de haalbaarheid van verschillende locaties. Op basis hiervan hebben wij in de ontwerp-PRS voor De Bilt aangegeven dat wij uitgaan van een realistisch programma van 670 woningen (NB in de tekst staat abusievelijk 675, in tabel onder 5.5.3 staat wel 670). Overigens is het opgenomen aantal woningen binnenstedelijk niet limitatief: gemeenten kunnen plannen toestaan/ontwikkelen voor een groter aantal woningen. Omdat er in De Bilt sprake is van een grote potentiële plancapaciteit, ook de gemeente uitgaat van planuitval en omdat de genoemde locaties slechts illustratief bedoeld zijn hebben wij ervoor gekozen in dit geval geen binnenstedelijke locaties op te nemen. Nu door indiener (264) een aantal locaties worden genoemd, zullen wij die opnemen onder 5.5.3.2. In de Ontwerp-PRS geven we aan dat we de voortgang van de stedelijke programma's jaarlijks zullen monitoren en elke 4 jaar bij een herijking tegen het licht zullen houden. Daarbij zullen we ook de op dat moment bekende gegevens over de woningbehoefte betrekken. Op dat moment kunnen we zo nodig bijsturen.

Besluit PS: aanpassen tekst PRS onder 5.5.3.2: '670' i.p.v. '675' en toevoegen de binnenstedelijke locaties 'centrum Bilthoven', 'Melkweg' en 'voormalige gemeentehuis Maartensdijk'.

5.5.3/07 Stedelijk programma De Bilt - rode contour

zienswijze van: 026, 181

Samenvatting: Waarom geen rode contour meer bij De Bilt Zuid (en Steinenburg e.o.)? Welke gevolgen heeft dat? Rode contour om het Hessing-terrein kan worden teruggebracht tot direct rond

de bestaande gebouwen, zoals het was tot 2005. (26). Indiener verzoekt tot opnemen van perceel bij Hollandse Rading, tussen Schaapsdrift en Tolakkerweg, binnen de rode contour. (181)

Reactie PS: Ten opzichte van de huidige Structuurvisie en Verordening Streekplan 2005-2015 en het voorontwerp-PRS is de zuidelijke contour van de gemeente De Bilt op deze locatie ongewijzigd gebleven. De opmerking dat Steinenburg e.o hun rode contour hebben verloren kunnen wij dan ook niet plaatsen. Het terugbrengen van de contour bij het Hessing-terrein is niet mogelijk aangezien op 28 maart 2012 de bouwvergunning voor het Hessing-terrein onherroepelijk is geworden (Uitspraak Raad van State 28 maart 2012). Het bebouwen van de in het stedelijk gebied gelegen locatie is vanuit planologisch oogpunt mogelijk. (26)

Voor het perceel bij Hollandse Rading zijn bij ons op dit moment geen plannen voor woningbouw of een andere stedelijke functie bekend. Bovendien zijn wij terughoudend met nieuwe uitbreidingslocaties en richten wij ons primair op de mogelijkheden binnen het stedelijk gebied. Daarom zien wij geen aanleiding om dit perceel op te nemen in het stedelijk gebied. Tijdens de hoorzitting heeft indiener betoogd dat ook andere niet-bebouwde stroken in het stedelijk gebied van de desbetreffende kern zijn opgenomen. Onze systematiek sluit dit echter niet uit. De gronden tussen Tolakkerweg en Schaapsdrift zijn, voor zover wij kunnen nagaan, nooit opgenomen geweest binnen de rode contour. De actuele rode contour is voor ons uitgangspunt geweest bij het opstellen van de PRS en PRV. (181)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/08 Stedelijk programma Houten - algemeen

zienswijze van: 126

Samenvatting: Stedelijk programma haalbaar en realistisch evenals de constatering dat het overgrote deel van dit programma binnen de rode contour gerealiseerd kan worden. Voor binnenstedelijke locaties zal lokaal maatwerk een vereiste zijn. 250 woningen Eiland van Schalkwijk buiten rode contour vastgesteld op basis van de vastgestelde structuurvisie Eiland van Schalkwijk. Voor Laagraven zetten we in op realisatie van de gezamenlijke visie gemeenten Houten en Nieuwegein. Het te ontwikkelen eindbeeld van de A12-centraal dient aan te sluiten bij de al lopende ruimtelijke ontwikkelingen.

Reactie PS: Wij zijn blij te vernemen dat indiener het stedelijk programma als haalbaar en realistisch aanmerkt. Wij erkennen dat voor de binnenstedelijke locaties lokaal maatwerk een vereiste is. In de Kadernota Wonen en Binnenstedelijke ontwikkeling is aangegeven welke ambities wij actief gaan oppakken: betere afstemming van vraag en aanbod woning en woonomgeving, efficiënt ruimtegebruik, toekomstbestendige binnenstedelijke kwaliteit. Daarbij zetten wij in op activiteiten waarbij wij, gezien het schaalniveau en onze rol, middelen en belangen het verschil kunnen maken. Daarbij gaat het onder meer op het bovenlokaal afstemmen en afspraken maken op het gebied van woningbouw, kennisoverdracht en het aanjagen en verbinden op die te ontwikkelen woningbouwlocaties die aansluiten bij de door de provincie aangegeven ambities. In de Intentieverklaring A12 Centraal hebben betrokken partijen afgesproken de visie in het 'Verstedelijkingsperspectief A12 Centraal' te beschouwen als een inspiratiebron die zij als 'stip op de horizon' voor de langere termijn op de agenda willen behouden. Het Verstedelijkingsperspectief wordt door partijen beschouwd als richtinggevende bouwsteen voor ruimtelijke plannen. Daarbij zal de lange-termijnambitie niet onmogelijk worden gemaakt met toekomstige ontwikkelingen. De visie voor Laagraven is daarmee een bouwsteen voor het vervolg van het project A12 Centraal. Tegelijk is de visie van A12 Centraal een richtinggevende bouwsteen voor ruimtelijke plannen waaronder ook het project Laagraven. Wij vinden het te stellig om te verwoorden dat het eindbeeld van A12 Centraal per definitie moet aansluiten bij al lopende ontwikkelingen. Naar onze mening kan er sprake zijn van een wisselwerking en door verschillende ontwikkelingen in samenhang te bezien, het 'totale beeld' er als geheel onder meer realistischer, meer integraal en beter afgestemd door kan worden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/10 Stedelijk programma Houten - Eiland van Schalkwijk

zienswijze van: 121

Samenvatting: De status van het Eiland van Schalkwijk (EvS) in de sturingsfilosofie van de PRS (hoofdstuk 3 en 7) benoemen. Daarbij moeten aan de orde komen de onderbouwing van de experimenteerstatus alsmede de provinciale rol als bestuurlijke schakel in de Nieuwe Hollandse waterlinie. Provincie dient een actieve participerende rol op zich te nemen en samen met andere overheden de duurzame ontwikkeling van EvS te stimuleren (121). In PRV komt 'experimenteerstatus' zonder onderbouwing aan de orde. Ook wordt zonder onderbouwing de herijking genoemd. Pleidooi om het planproces voortdurend te monitoren en hierbij alle partijen te betrekken. Verzoek om in de PRV regels op te nemen voor de toetsing van het planproces in EvS en de betrokkenheid van de maatschappelijke organisaties hierbij. Verzoek om duidelijk te maken wat wordt bedoeld met de herijking: wie is daarbij betrokken en hoe wordt geëvalueerd? Vanwege experimenteerstatus maximale transparantie en betrokkenheid gewenst. 250 woningen moet echt het maximum zijn, aangeven dat de bouwopgave zich uitstrekt tot 2028 en in fasen moet worden uitgevoerd. Verduidelijken dat de bouw van woningen in het planproces voor EvS wordt gemonitord.

Reactie PS: Wij zullen de experimenteerstatus van het Eiland van Schalkwijk verduidelijken in de PRS (hoofdstuk 7) en in de toelichting bij Artikel Eiland van Schalkwijk in de PRV. De (vierjaarlijkse) herijking waar indiener op doelt heeft betrekking op het volledige stedelijke programma zoals opgenomen in de PRS. Dit programma, waarin opgenomen de 250 woningen Eiland van Schalkwijk als uitbreiding, dus buiten het stedelijk gebied, geldt voor het aantal opgenomen woningen tot 2028 maar zal door ons jaarlijks worden gemonitord en vierjaarlijks, bij de herijking tegen het licht worden gehouden op grond van dan bekende gegevens en prognoses. De vierjaarlijkse herijking vindt plaats in overleg met gemeenten, voor het Eiland van Schalkwijk is dat de gemeente Houten. Indien dit leidt tot herziening van PRS en PRV, zal deze partiële herziening weer ter inzage worden gelegd alvorens die door PS wordt vastgesteld. Over het planproces met betrekking tot het Eiland worden nadere procesafspraken gemaakt in het protocol Eiland van Schalkwijk, dat in voorbereiding is. Dit protocol zal naar verwachting eind 2012 worden vastgesteld door de drie samenwerkende overheden (gemeente, provincie en HDSR). Daarin zullen ook afspraken worden opgenomen over de monitoring en evaluatie van alle initiatieven op het Eiland (inclusief woningbouw) en over de transparantie van het experiment. De PRV leent zich niet voor het opnemen van dergelijke procesafspraken. Bij het begeleiden en uitvoeren van initiatieven heeft Houten de voortrekkersrol. Wij hebben er alle vertrouwen in dat de gemeente zorgvuldig omgaat met de fasering van woningbouw op het Eiland. De ruimtelijke sturingsfilosofie voor het Eiland, inclusief de Nieuwe Hollandse Waterlinie, vinden wij voldoende tot uiting komen in de PRV-bijlage Eiland van Schalkwijk. De daarin opgenomen zeven ruimtelijke pijlers zijn overgenomen uit het Koersdocument Eiland van Schalkwijk. In de structuurvisie voor het eiland van de gemeente Houten, die wij ondersteunen, staat duurzaamheid voorop. Op het Eiland werken wij hecht samen met de gemeente en de HDSR. Deze actieve participerende rol zullen wij continueren.

Besluit PS: PRS: toevoegen passage Eiland van Schalkwijk in hoofdstuk 7; PRV: aanvullen toelichting bij artikel Eiland van Schalkwijk.

5.5.3/11 Stedelijk programma Houten - rode contour

zienswijze van: 126, 290

Samenvatting: Indiener vraagt vanuit de autonome groei van de bevolking enige ruimte voor uitbreiding in de planperiode van de Structuurvisie bij 't Goy. Op basis van de woningbehoefte en leefbaarheid van kleine kernen moet het oprekken van de rode contour hier onderbouwd mogelijk zijn (126); Indiener wil graag uitbreiding van de rode contour ten zuiden van de rondweg van Houten voor het gebied Schonauwen, ten behoeve van de eventuele vestiging van een biovergistingsinstallatie.(126; Indiener verzoekt kavel Wickenburghseweg 47 te wijzigen van agrarische bestemming naar een bouwlocatie (290)

Reactie PS: Voor de kern 't Goy hebben wij geen uitbreidingen voorzien. Over het algemeen zijn wij terughoudend met het mogelijk maken van geheel nieuwe uitbreidingslocaties. Het is voor de komende jaren de uitdaging de mogelijkheden de ontwikkelingen binnen de rode contouren te gebruiken om de leefbaarheid in stand te houden. Daarbij merken wij op dat het woningbouwprogramma in de PRS elke vier jaar herijkt wordt. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener deze zienswijze toegelicht. In de PRS gaan we onder 5.1. in op de leefbaarheid van kleine kernen in relatie tot extra ruimte voor woningbouw. Een onderbouwd verzoek tot aanpassing van de rode contour kan bij de vierjaarlijkse herijking worden betrokken.(126)

Wij vinden de Rondweg een logische begrenzing van het stedelijk gebied van Houten. De eventuele consequenties die de vestiging van een biovergistingsinstallatie op deze locatie ten zuiden van de rondweg met zich meebrengt zijn nog onbekend. De PRS maakt de vestiging van zo'n installatie op deze locatie niet onmogelijk(126)

Wijzigingen van bestemmingen gebeurt in bestemmingsplanverband. Ons beleid voor het landelijk gebied maakt eventuele woningbouw niet onmogelijk: in bebouwingsconcentraties is volgens de PRS plaatselijk verdichting mogelijk, zowel door extra bebouwing als door extra functies, als dit bijdraagt aan ruimtelijke kwaliteit. Daarbij kan gedacht worden aan sanering van ongewenste situaties of aan herstel van het landschap. Het is aan de gemeente om te bepalen of hier sprake is van een dergelijke situatie. (290)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/13 Stedelijk programma Nieuwegein - bedrijventerrein

zienswijze van: 126, 186, 209

Samenvatting: In verband met de geboden mogelijkheid voor havengerelateerde bedrijvigheid aandacht voor de gevolgen voor milieu en landschap en het zorgdragen voor ruimtelijke kwaliteit. Mogelijke havenontwikkeling op Het Klooster heeft effect op landschappelijke kwaliteit van Heemstede en Laagraven in het algemeen. Daarnaast rekening houden met ligging in de Hollandse Waterlinie (126). Ontwikkeling van een haven op bedrijventerrein 't Klooster doet ernstig afbreuk aan de kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (Nationaal belang 10 in SVIR) en verhoudt zich derhalve niet met het Rijksbeleid op dit punt (186). Neem het toekomstige bedrijventerrein Het Klooster 2 niet op de kaart (209)

Reactie PS: In tegenstelling tot hetgeen indiener (209) beweert is de uitbreidingslocatie Het Klooster wel opgenomen in het stedelijk programma. Deze uitbreiding is uitsluitend bedoeld als 'Blue Port' voor watergebonden bedrijfsvestigingen. Het doel hiervan is het stimuleren van goederenvervoer over water waardoor het wegennet wordt ontlast. Dit zorgt voor minder filevorming op de weg, minder uitstoot per vervoerde ton, per saldo een verkeersveiliger afwikkeling van de goederenstromen en een verminderde toename van de slijtage van de wegen. De locatieaanduiding is, net als alle andere 'bollen' op de kaart, indicatief. Voor de exacte locatiekeuze worden verschillende varianten bekeken. Het Klooster leent zich uitstekend voor de ontwikkeling van een Blueport. Besluitvorming over havenontwikkeling Het Klooster gaat volgens een zorgvuldig proces met diverse go/no go-beslissingen. Natuur en milieubelangen en het landschap van de Hollandse waterlinie spelen een belangrijke rol bij de afweging over de locatiekeuze en het ontwerp van een voorkeursvariant voor de haven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/16 Stedelijk programma Stichtse Vecht - algemeen

zienswijze van: 067, 195, 277, 284

Samenvatting: Indiener verzoekt bij demogelijkheid bebouwing Nijenrode toe te voegen: 'met inachtneming van de bestaande rechten van het naastgelegen melkveebedrijf met daarin ruimte voor bedrijfsontwikkeling welke noodzakelijk is om te komen tot een duurzame omvang' (195). Het stedelijk programma voor Stichtse Vecht is realistisch en haalbaar (284). Geen uitbreiding bedrijventerrein De Werf II in Loenen maar behoud agrarische bestemming (277). Op dit moment is

de 1 ha bedrijventerrein in de kern Kerklaan voldoende. Mocht binnen de planperiode toch extra behoefte aan bedrijventerrein ontstaan, dan niet op voorhand uitsluiten. Dan zal bezien worden waar elders herstructurering of transformatie mogelijk is (284). Graag aanpassing rode contour ten noorden van bedrijvenpark Breukelerwaard, t.b.v. vestiging Europees hoofdkantoor met distributiefaciliteiten (ca. 3 ha) (67).

Reactie PS: In de PRS hebben wij aangegeven dat bij het ensemble van onderwijsinstelling Nijenrode 'enige dynamiek, in de zin van bebouwing en hoogwaardige kennisintensieve gebruiksvormen, onder de voorwaarde dat de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden behouden blijven', mogelijk is. Uiteraard moeten daarbij bestaande rechten in acht worden genomen. Dit betreft echter een inpassingskwestie waarvoor de gemeente bij de planontwikkeling verantwoordelijk is. (195)

De instemmende reactie van indiener dat zij het stedelijk programma voor Stichtse Vecht realistisch en haalbaar achten wordt voor kennisgeving aangenomen. (284)

De PRS/PRV bevat een nieuw bedrijventerreinenbeleid. De 1 hectare netto bedrijventerrein op De Werf II in Kerklaan maakt deel uit van het regionaal convenant bedrijventerrein, dat door de regionaal samenwerkende gemeenten is afgesloten. De gemeente kan via een bestemmingsplan of ander ruimtelijk plan de uitbreiding planologisch effectueren. Als bij eerstvolgende herijking van het bedrijventerreinprogramma in de PRS blijkt dat er behoefte is aan meer bedrijventerrein, kan een afweging over aanvullende locatievoorstellen plaatsvinden (277, 284). Ons is niets bekend over een mogelijke bedrijfsbestemming op deze gronden. In de PRS heeft deze locatie, conform het vigerende beleid, de aanduiding landbouwkerngebied. In deze gebieden heeft landbouw het primaat. In het algemeen zijn wij terughoudend met het mogelijk maken van nieuw bedrijventerrein. Daarvoor dient de locatie in ieder geval te zijn opgenomen in het regionale convenant bedrijventerreinen. In het regionale convenant bedrijventerreinen van de Regio Utrecht is geen uitbreiding opgenomen ten noorden van Breukelerwaard. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener de zienswijze toegelicht. Dit heeft bij ons niet geleid tot andere inzichten. (67)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/22 Stedelijk programma Utrecht - rode contour

zienswijze van: 072, 090, 116, 131, 209

Samenvatting: Verzoek tot aanpassing rode contour bij Tuincentrum Overvecht (en Minstroom?) (72);

In PRS is aangegeven dat in Maarschalkerweerd 'enige verstedelijking' verband houdend met de vestiging van het nationaal hockeycentrum acceptabel is. Wat is 'enige verstedelijking'? Uitbreiding clubhuis conform de plannen die aan Provincie zijn voorgelegd in presentaties, werkbezoek en brief aan commissie MME? Aan welke eisen moet die integrale gebiedsvisie tegemoet komen? (90) Vraag om in de PRS duidelijk aan te geven dat de ontwikkelingen ten aanzien van het Nationaal Hockeycentrum, inclusief de sportstudio's, passen in dit deel van de kernrandzone van Utrecht. Wij gaan ervan uit dat de aanduiding 'landbouwgebied' geen belemmering vormt voor de vestiging van deze ontwikkeling. (116) Bij de integrale visie op de kernrandzone Maarschalkerweerd de mogelijkheden van een 'groene loper' over de A27 meenemen. (209) Rode contour bij Haarrijnse Hoekje aanpassen conform bijgevoegde kaart, dit komt overeen met de afspraken tussen gemeente en provincie. Aanpassing is nodig om ontwikkelingen op bedrijventerrein Haarrijn mogelijk te maken, zoals opgenomen in het vigerende bestemmingsplan bedrijventerrein Haarrijn. (116) Verzoek om helderheid te scheppen over de vestigingsmogelijkheid van het NKOC op de beoogde locatie op het Uithofterrein. Meest voor de hand liggende optie is de contour zodanig aan te passen, dat de beoogde locatie binnen de verstedelijkings-contour komt te vallen. Andere optie is om in de PRV dit initiatief en de bijbehorende locatie uitdrukkelijk te benoemen. Tevens verzoek om het NKOC te ondersteunen om gerealiseerd te worden op de meest geschikte locatie nabij het UMC/WKZ. (131) Voor vestiging NKOC op de Uithof geldt in principe wat is vermeld voor het campusmilieu: 'door

intensivering en uitbreiding willen we de bestaande mogelijkheden optimaal benutten'. Bij afwijking alleen met duidelijke kwaliteitswinst voor landschap, natuur en recreatie. (209)

Reactie PS: Wij achten de Albert Schweitzerdreef/Zuilense Ring een logische begrenzing van het stedelijke gebied van de stad Utrecht, met aan de andere kant het Noorderparkgebied dat deel uitmaakt van het landschap Groene Hart. De (detailhandels)ontwikkelingsmogelijkheden van deze bestaande tuincentra zijn in de gemeentelijke bestemmingsplannen vastgelegd. (72)

Met betrekking tot de vestiging van het Nationaal Hockeycentrum in Maarschalkerweerd hebben wij in de tekst van 5.5.3.6. Stedelijk programma Utrecht aangegeven dat wij 'enige daarmee verband houdende verstedelijking' acceptabel achten. De beoogde realisering van het plan voor de vestiging van het Nationaal Hockeycentrum waaronder de sportstudio's vallen daar in ieder geval onder, en ook andere verstedelijkingfuncties die daarmee verband houden (b.v. horeca; kleinschalige detailhandel) moeten niet worden uitgesloten. In het gebied zijn thans al met name stedelijk gelieerde (sport)functies gevestigd. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener (116) aangegeven dat zij van mening is dat van opname van het hele gebied binnen de contour 'een verkeerd signaal' uitgaat, de hoofdfunctie van het gebied Maarschalkerweerd moet groen en sport blijven, de ontwikkeling van het Nationaal Hockeycentrum is een uitzondering. Het is niet de intentie dat er steeds meer stedelijke en bebouwde functies in het gebied komen. Indiener heeft gevraagd om duidelijk om te geven dat de ontwikkelingen ten aanzien van het Nationaal Hockeycentrum, inclusief de sportstudio's passen in dit deel van de kernrandzone van Utrecht. Om die reden hebben wij thans in de PRS opgenomen dat wij, zodra er concrete plannen zijn die aanpassing van het stedelijk gebied van Utrecht noodzakelijk maken, wij zullen starten met een partiële herziening van de PRS en PRV. Bij de verdere ontwikkeling van dit gebied kunnen ook de mogelijkheden voor een eventuele 'groene loper' over de A27 worden meegenomen (209).

Bij het Haarrijnse Hoekje zullen wij de rode contour aanpassen conform de door indiener bijgevoegde kaart, zodat deze is afgestemd op de begrenzing van het bestemmingsplan Haarrijn. Het betreft een kleine correctie. (116)

Wij hechten groot belang aan vestiging van het NKOC op de Uithof. De organisatie dient met name uit medisch oogpunt gevestigd te zijn in de directe omgeving van het UMC, andere locaties op het Uithofterrein zijn mede om die reden geen optie voor vestiging (209). Hoewel wij willen meewerken aan vestiging op de door indiener gewenste locatie, vinden wij het nu al aanpassen van de rode contour prematuur. Als algemeen uitgangspunt geldt dat een rode contour pas wordt opgenomen als er een ontwerp-bestemmingsplan in procedure is. Wij zullen op de kaart de beoogde vestigingslocatie van het NKOC indicatief aanduiden. Wij zullen in de PRS aangeven dat zodra er concrete plannen zijn, wij zullen starten met een partiële herziening van de rode contour in de PRV. (131, 209)

Besluit PS: kaart: aanpassing stedelijk gebied Utrecht bij Haarrijnse Hoekje. Toevoegen indicatieve aanduiding locatie NKOC. Aanpassing tekst PRS onder 5.5.3.6 met betrekking tot Maarschalkerweerd en NKOC.

Figuur 5.5.3.1: aanpassing rode contour Utrecht, Haarrijnse hoekje

5.5.3/23 Stedelijk programma Vianen -algemeen

zienswijze van: 050

Samenvatting: U geeft aan dat er 1500 woningen worden gebouwd, terwijl elders wordt gesproken van 2150 woningen. Ook geeft u aan dat u tweederde binnenstedelijk wenst te ontwikkelen, waarbij herstructureringsgebieden als binnenstedelijk worden benaderd. Welke van deze herstructureringsplannen reeds in de planning zitten wordt niet vermeld, wordt ervaren als gemis en onvolkomenheid in de PRS, bv. de Biezen en Hagen. Ook het nieuwe dijkdorp/bebouwingslint Hoef en Haag worden niet in uw PRS vermeld, noch het - nieuwe - bedrijventerrein Gaasperwaard.

Reactie PS: Voor Vianen hebben wij in de PRS een programma van 2150 woningen opgenomen, waarvan 650 als binnenstedelijk en 1500 als uitbreiding. (Abusievelijk staat in de tabel in 5.5.3 2100 i.p.v. 2150: wij zullen dit aanpassen). Alleen het aantal van de beoogde uitbreiding komt terug in de (bijlage van de) PRV. Dit omdat hier nadere voorschriften aan verbonden zijn. Het aantal binnenstedelijk is niet limitatief, dit betekent dat gemeenten ruimtelijke plannen kunnen ontwikkelen voor een groter aantal woningen. De uitbreidingslocaties zijn wèl limitatief aangegeven, het aantal opgenomen woningen geldt als maximum voor de PRS-periode tot 2028. Bij de beschrijving van Vianen is aangegeven dat er in totaal op de beoogde uitleglocatie maximaal 1800 woningen kunnen worden ontwikkeld waarvan 1500 in de PRS-periode. Overigens is het onze ambitie om tenminste tweederde van het benodigde aantal woningen in het bestaande stedelijk gebied te realiseren, van het opgenomen woningbouwprogramma is 80 % in het stedelijk gebied gesitueerd. De gemeentelijke stedelijke programma's zijn in overleg met gemeenten tot stand gekomen. De BRU-gemeenten hebben gezamenlijk via het Regiodocument PRS aangegeven welk programma zij als realistisch zien. Wij zijn voor Vianen van deze inzet uitgegaan waarbij wij, in lijn met het Regiodocument, rekening hebben gehouden met de verwachte planuitval ten opzichte van de nu bekende restcapaciteit. Aanvullend zijn in het stedelijk programma van Vianen (5.5.3.7) een aantal van de grotere beoogde inbreidingslocaties illustratief genoemd. Wij zijn ervan uitgegaan dat lopende projecten doorgaan en zien geen toegevoegde waarde om de ze in de PRS te benoemen. Voorts is de uitbreidingslocatie Hoef en Haag in de PRS opgenomen, de eventuele invulling als dijkdorp en/of bebouwingslint kan door de gemeente in de planontwikkeling verder worden uitgewerkt. De verdere uitbreiding van het bedrijventerrein Gaasperwaard is aangegeven op de PRS-kaart, maar maakt geen onderdeel uit van het stedelijk programma, waardoor de ontwikkeling nog niet planologisch mogelijk wordt gemaakt. Deze locatie kan een rol spelen bij de vierjaarlijkse herijking van het stedelijk programma.

Besluit PS: PRS: Aanpassen tabel 5.5.3: Vianen totaal 2150 i.p.v. 2100.

5.5.3/24 Stedelijk programma Vianen - bedrijventerrein

zienswijze van: 030, 033, 209

Samenvatting: Indiener vindt de nieuwe locatie Gaasperwaard 2 bijzonder gezien het feit dat Gaasperwaard 1 nog lang niet verkocht is (30). Geen uitbreiding Gaasperwaard (33). Neem het toekomstige bedrijventerrein Gaasperwaard 2 niet op op de kaart (209)

Reactie PS: In de PRS/PRV is het bedrijventerrein Gaasperwaard II alleen opgenomen op de kaart, niet in het stedelijk programma. We hebben alleen die bedrijventerreinen in het stedelijk programma van de PRS opgenomen, waarvan de ontwikkeling in de regionale convenanten bedrijventerreinen in de eerste jaren is voorzien. In het afgesloten regionale convenant bedrijventerreinen voor de Regio Utrecht (BRU) is de ontwikkeling van het bedrijventerrein Gaasperwaard II niet voorzien in de eerste jaren van de looptijd van de Structuurvisie. Omdat de betreffende locatie niet is opgenomen in het stedelijk programma, en dus ook niet is opgenomen in de PRV, wordt de locatie Gaasperwaard II nu niet planologisch mogelijk gemaakt. We hebben de locatie wèl opgenomen op de kaart om duidelijk te maken dat er door ons eerder een positieve ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden; de locatie Gaasperwaard II reeds opgenomen in de vigerende structuurvisie Streekplan 2005 - 2015. Bij de eerstvolgende herijking van het stedelijk programma zal worden afgewogen of de ontwikkeling van aanvullend nieuwe bedrijventerreinen noodzakelijk is. Zoals onder 5.5.3.7 aangegeven kan de locatie aan de orde komen bij de vierjaarlijkse herijking.

Op de PRS-kaart is geen onderscheid gemaakt tussen de toekomstige bedrijventerreinen die wèl of niet zijn opgenomen in het stedelijk programma. Wij kunnen ons voorstellen dat dit tot misverstanden kan leiden. Daarom zullen we op de PRS-kaart dit onderscheid aanbrengen. Op de PRV-kaart zijn alleen de toekomstige bedrijventerreinen opgenomen die zijn opgenomen in het stedelijk programma (zie bijlage bedrijventerreinen PRV).

Besluit PS: kaart PRS: onderscheid 'toekomstige bedrijventerreinen' wel/niet opgenomen in stedelijk programma.

5.5.3/25 Stedelijk programma Vianen - Hoef en Haag

zienswijze van: 029, 030, 031, 033, 047, 086, 113, 178

Samenvatting: Pleidooi om te stoppen met ontwikkeling van Hoef en Haag (29). Voorstel om locatie af te blazen nu het nog kan en kijken naar andere/betere plekken om te bouwen (30). Bouwen in polder Hoef en Haag is een dwaas idee: aantasting Groene Hart en binnen de rode contouren nog voldoende ruimte, temeer daar er stukken industrieterrein benut kunnen worden (31). Niet beginnen met bouwen in Hoef en Haag (33). Om Vianen gezond en vitaal te houden is de komst van Hoef en Haag van groot belang. Hoef en Haag biedt ruimte aan gezinnen, jonge mensen. Het biedt ook kansen voor voorzieningen zoals onderwijs. Een gemeenschap als Hagestein kan niet zonder basisschool, maar dit kloppend hart dreigt te verdwijnen. De komst van Hoef en Haag biedt nieuwe mogelijkheden om op korte en lange termijn te zorgen voor goed onderwijs binnen de lokale gemeenschap. Vraag aan provinciale staten om Vianen toekomstmogelijkheden te bieden voor de ontwikkeling van Hoef en Haag tot een aantrekkelijk woongebied dat gefaseerd wordt ontwikkeld met maximaal 1800 woningen (47). De locatie Hoef en Haag is volledig overbodig gelet op het woningaanbod van IJsselstein en Nieuwegein (86). Met genoeg kennis genomen dat Hoef en Haag in Ontwerp-PRS is en blijft aangewezen als toekomstige bouwlocatie. Uit onderzoek komt naar voren dat aan alle randvoorwaarden die Ontwerp-PRS en -PRV aan de ontwikkeling van Hoef en Haag stelt onvoorwaardelijk voldaan kan worden (zie bijlage voor onderbouwing). Zodra PRS en PRV zijn vastgesteld nemen wij de ontwikkeling van een bestemmingsplan voor Hoef en Haag ter hand (113). Ingenomen met het opnemen van de uitleglocatie Hoef en Haag. Er ligt een mooi evenwichtig plan voor de invulling, partijen zien ook mogelijkheden om met dit plan in de huidige markt te starten. Dringen aan op hoge prioritering ontwikkeling Hoef en Haag (178).

Reactie PS: De instemmende reacties over het opnemen van de locatie Hoef en Haag in de PRS/PRV worden door ons voor kennisgeving aan genomen (47, 113, 178). Met betrekking tot de opmerkingen over de hoogte van het in de PRS opgenomen woningbouwprogramma en de noodzaak van het opnemen van uitbreidingslocaties verwijzen wij naar onze reactie onder 5.2/2. Aanvullend merken wij op dat in de MER uitgebreid is ingegaan op de locatieafwegingen die bij het opstellen van de PRS

(en de daarvoor gebruikte onderliggende documenten) zijn gebruikt. De noodzaak van deze ontwikkeling moet eerst worden aangetoond volgens de ladder van duurzame verstedelijking (Bro), dit betekent dat eerst de mogelijkheden binnen bestaand bebouwd gebied moeten worden benut alvorens over te gaan tot uitbreiding (31). Voor Vianen hebben wij een stedelijk programma van 2150 woningen opgenomen waarvan 650 in het stedelijk gebied. De beoogde aantallen binnenstedelijk zijn in overleg met gemeenten en in de regio Utrecht met het BRU, tot stand gekomen. Wij zien een aantal van 650 als een realistische mogelijkheid. Er is meer potentiële capaciteit, maar ervaring leert dat rekening moet worden gehouden met planuitval. Bij de beschrijving van Vianen is aangegeven dat er op de beoogde uitbreidingslocatie Hoef en Haag maximaal 1800 woningen kunnen worden ontwikkeld waarvan 1500 in de PRS-periode. Aangegeven is bovendien dat er bij de planvorming nadrukkelijk aandacht moet worden besteed aan de waterveiligheid, de verhoogde kans op kwel, de gemiddeld genomen hoge grondwaterstanden en de binnendijkse vrijwaringszone in overeenstemming met het beleid van het waterschap. De locatie is inderdaad gelegen in het Groene Hart (31). In de Voorloper Groene Hart is de locatie Vianen-Oost opgenomen als transformatiezone waar mogelijk stedelijke functies een plaats kunnen krijgen. Tegelijk is duidelijk dat Vianen een belangrijk onderdeel is van het stedelijke gebied van de regio Utrecht. De gemeente draagt bij aan de realisatie van de inzet en ambities van de regio Utrecht op economisch, verstedelijking en landschappelijk gebied. Duidelijk is dat er in de regio Utrecht een grote verstedelijkingsdruk is. Er is een grote woningbouwopgave. De inzet van Vianen is daarbij nadrukkelijk nodig. Bovendien biedt de realisatie van de locatie de mogelijkheid niet alleen kwantitatief bij te dragen aan de verstedelijkingsopgave maar ook in kwalitatief opzicht. De inzet is gericht op een kwalitatief hoogwaardig woonmilieu met veel diversiteit en in samenhang met recreatieve voorzieningen. Wij zijn van mening dat met de ontwikkelingen meerdere doelen gediend worden. In de NV Ontwikkelingsvisie is opgenomen dat er 5500 woningen op diverse uitleglocaties in het Kromme Rijn Lekgebied (waar Vianen onderdeel van is) mogelijk zijn. Dit omdat gebleken is dat de opgave niet volledig binnenstedelijk mogelijk is en bovendien omdat naast de kwantitatieve opgave er ook behoefte is aan een gedifferentieerd kwalitatief woningaanbod.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.3/29 Stedelijk programma Zeist - algemeen

zienswijze van: 210, 230, 236, 250, 256, 258

Samenvatting: Wij zien geen reden voor Zeist om in te zetten op een woningbouwproductie van 2200 woningen, de mogelijkheden zijn beperkt en de meeste Zeistenaren willen groen behouden en ook geen extra hoogbouw (210). De eigen woningbehoefte van Zeist is gemiddeld 85 woningen per jaar. Waarom volgt de gemeente niet haar eigen beleidskader (structuurvisie) en de meerderheid van de burgers bij het bepalen van haar woningbouwambitie. Een aantal van 1.275 (15 x 85) volstaat om te voldoen aan de gemeentelijke structuurvisie 'Zeist schrijf je met een Q' (210). Zeist wil in aantal te bouwen woningen de vierde gemeente van de provincie worden. Waarom wil de gemeente groeien ten koste van haar groene ruimte en haar cultuurhistorie? (210). De bouwambitie van Zeist moet worden beperkt tot de eigen behoefte en dit moet ook als zodanig in de PRS worden vastgelegd (210). Voor de binnenstedelijk bouwopgave is in de gemeente Zeist ruimte aanwezig. Of 2200 woningen bouwen realistisch is, is nu lastig aan te geven. Woningbouwaantallen zijn niet leidend, maatwerk en kwaliteit staan voorop (230). De opgave van 2200 woningen voor Zeist is veel te hoog. Leidt tot een onevenredige aantasting de aanwezige groene kwaliteiten. Voorstel om uit te gaan van max. 1275 woningen (210, 236). Een aantal van 2200 woningen voor Zeist is nergens op gebaseerd, althans onvoldoende onderbouwd (256, 258). De bebouwing van Zeist en Driebergen is aangeduid met een lichtgrijze streep (visiekaart?). Is dit bedoeld als aanduiding voor uitbreidingsmogelijkheid? Uitbreiding is onjuist gezien de kwaliteiten van het onderhavige gebied (250) .

Reactie PS: Voor wat betreft de toelichting op het opgenomen stedelijk programma verwijzen wij naar onze reactie onder 5.2/2. Aanvullend merken wij op dat voor Zeist in de PRS een programma van 2200 is opgenomen. De programma's zoals die in de PRS zijn opgenomen zijn tot stand gekomen

in nauw overleg met de gemeenten. De BRU-gemeenten hebben aanvullend gezamenlijk via het Regiodocument PRS, aangegeven welk programma zij als realistisch zien. In lijn met het Regiodocument zijn we uitgegaan van een verwachte planuitval t.o.v. de nu bekende restcapaciteit. Zoals ook indiener aangeeft (230) is voor dit programma de ruimte aanwezig. De potentiële capaciteit is hoger dan het in de PRS opgenomen programma. In de PRS zijn onder 5.5.3.9 illustratief een aantal van deze locaties genoemd. Wij zullen de uitvoering van de stedelijke programma's jaarlijks monitoren en elke vier jaar bij de herijking tegen het licht houden. Overigens is de gemeente ook op dit moment al de 4e gemeente van de provincie. Wij achten een opgave van 2200 in verhouding tot de huidige omvang van Zeist niet te hoog. Met dit programma stijgt de woningvoorraad in de gemeente met ca. 8%, ten opzichte van 13 % provinciebreed. Wij zijn van mening dat deze opgave te realiseren is met behoud van de aanwezige waarden en kwaliteiten. Wij achten een aantal van 2200 ook wenselijk gezien de hoge verstedelijkingsdruk in de regio die de komende jaren nog sterk zal groeien. (210, 230, 236, 256, 258).

We vermoeden dat indiener de lichtgrijze streep bedoelt die zichtbaar is op de visiekaart. Dit betreft de wijze van weergave: een dergelijke lichtgrijze streep is als 'schaduw' zichtbaar aan de onderzijde van elk bebouwingsvlak. Er worden geen uitbreidingsmogelijkheden mee aangeduid, die aangeduid met de grijze vierhoeken. (250)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236, 256, 258

Samenvatting: Haal het vierde kwadrant Den Dolder uit de PRS. Meer woningbouw op het kamp Wallart Sacre is niet aan de orde gezien de ligging buiten de rode contour (210). Spreekt zich uit tegen locatie 'Leeuwenhorst/Vierde Kwadrant Den Dolder', onevenredige aantasting natuur en landschap (210, 236). Geconstateerd dat ten aanzien van Zeist een 'PM' post is opgenomen voor uitleg van woningbouw. Een dergelijke vrijbrief is onacceptabel en dient te worden verwijderd (256, 258).

Reactie PS: Voor wat betreft de toelichting op het opgenomen stedelijk programma verwijzen wij naar onze reactie onder 5.2/2 Aanvullend merken wij op dat de uitleglocatie in Den Dolder in de PRS is opgenomen als een PM locatie omdat op dit moment nog niet duidelijk is hoeveel woningen op deze locatie gerealiseerd zullen worden. Het 4de kwadrant Den Dolder is een Hart van de Heuvelrug locatie. Het programma Hart van de Heuvelrug kent als doel ruimtelijke kwaliteitsverbetering in het gebied tussen Zeist, Amersfoort en Soest. Behalve dat de natuur in dit deel van de Utrechtse Heuvelrug wordt versterkt door de aanleg van drie ecologische corridors en door het vergroten van de aaneengesloten natuurgebieden, willen we hier ook ruimte voor wonen, werken, zorg en recreëren zorgvuldig inpassen. Eén van de clusters binnen het programma Hart van de Heuvelrug, clusterovereenkomst Zeist II, heeft betrekking op de locatie Den Dolder 4de Kwadrant. De clusterovereenkomst Zeist II is in april 2007 ondertekend. In het 4de Kwadrant is in het kader van Hart van Heuvelrug de afspraak dat er zowel burgerwoningen als een zorgcomponent worden gerealiseerd. Op basis van de Raamovereenkomst is voor een rood project groene compensatie noodzakelijk. Dat wordt vooral gerealiseerd in het project Kamp van Zeist, dat ook deel uitmaakt van clusterovereenkomst Zeist II. In het kader van het project Hart van de Heuvelrug zal de nadere afweging en uitwerking worden gegeven aan deze locatie. De PM kan niet worden beschouwd als een vrijbrief (256, 258). Er zijn duidelijke randvoorwaarden (incl. waarborg voor aantasting/compensatie) vanuit het project Hart van de Heuvelrug (210, 236). Wij zullen het gegeven dat de locatie onderdeel van het project Hart van de Heuvelrug in de tekst opnemen.

Besluit PS: Tekst PRS: aangeven dat het een Hart van de Heuvelproject is waaraan randvoorwaarden zijn verbonden en dat daarmee de PM geen vrijbrief is.

zienswijze van: 230, 316

Samenvatting: De tekst 'Bij het station Driebergen-Zeist is op grond van de bestaande afspraken tussen gemeente en provincie kantoorontwikkeling mogelijk, tot een maximum van 30.000 m² BVO. Daarbij dient wel rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van EHS', genoemd onder het

Stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug, ook vermelden bij het Stedelijk programma Zeist. Indiener interpreteert de hiervoor geciteerde tekst als van toepassing voor het gehele stationsgebied binnen de stedelijke contour van beide gemeenten (230). Voor de aanleg van het nieuwe busstation, aan de noordzijde van het nieuwe station, dient nog ca. 5.000 m² kantoorruimte te worden verplaatst. Deze kantoorruimtes maken geen onderdeel uit van de maximaal toe te voegen 30.000 m² BVO kantoorruimte. (230). Wij interpreteren dat de kantoorontwikkeling tot max. 30.000 m² van toepassing is voor het gehele stationsgebied binnen de stedelijke contour van beide gemeenten. Stedelijk programma Zeist conform aanpassen (316).

Reactie PS: (230, 316) Wij zijn het met indieners eens dat de geciteerde tekst van toepassing is op het hele stationsgebied in zowel de gemeenten Zeist als Utrechtse Heuvelrug. Daarom zullen wij ook bij het stedelijk programma Zeist hierover een tekst opnemen. Bij de 30.000 m² BVO is ook rekening gehouden met 5000 m² BVO, die blijkbaar in het huidige BRU-kantorenprogramma aan Zeist is toegedeeld, maar nog niet in planvorming is omgezet. De opgenomen 30.000 m² betreft extra kantoorruimte, dit is exclusief oppervlakte die herbouwd wordt in verband met sloop elders (230). Dat de tekst slechts van toepassing is op het stedelijk gebied klopt niet, een substantieel deel van de 30.000 m² is in de planontwikkeling buiten het stedelijk gebied gesitueerde contour gedacht (vnl. Triodos).

Besluit PS: PRS: aanvullen tekst 5.5.3.9 met passage over kantoorontwikkeling bij Driebergen/Zeist zoals ook al onder 5.5.2.3. Driebergen/Zeist.

5.5.3/30 Stedelijk programma Zeist - rode contour

zienswijze van: 109, 210, 230, 236, 250

Samenvatting: In de PRS wordt de rode contour nabij perceel Hubertweg 31 (Houthandel Bos) zoals enige jaren geleden vastgesteld gehandhaafd. Daarmee bestaat de mogelijkheid om binnen de hindercirkel van Houthandel Bos woningen te realiseren, dit zou betekenen dat het bedrijf in de toekomst gehinderd kan worden in de bedrijfsvoering. Waarom, gezien het huidige gebruik (bestemming 'wonen' en 'bedrijf'), niet binnen de rode contour? (109);

Voor de noordrand van Austerlitz wordt op dit moment gewerkt aan een woningbouwplan. De vestiging van een bedrijf (groothandel in hout en bouwmaterialen) aan de oostelijke zijde van dit plangebied beperkt de mogelijkheden voor woningbouw. In de PRS geeft u aan mee te werken aan oplossing voor knelpunten als de kwaliteit wordt verbeterd bijvoorbeeld door het toestaan van kleinschalige woningbouw. Indiener vraagt om medewerking op deze locatie (230);

In onze Structuurvisie en het daarbij behorende raadsbesluit hebben wij voor de komende jaren een aantal locaties benoemd waar verschuivingen tussen rood en groen aan de orde kunnen komen: zone Arnhemse Bovenweg, stationsgebied Driebergen-Zeist, de zone rond de A28, Den Dolder en Austerlitz (230).

Huidige groengebieden ten oosten van de Arnhemse Bovenweg buiten de rode contour houden. Op de kaart is niet te zien of dit wel of niet is gebeurd. Ze zijn voor natuur en landschap essentieel (250). Het kamp Wallart Sacré in Bosch en Duin is in de gemeentelijke structuurvisie opgenomen als mogelijke bouwlocatie. Het terrein kan een verdere kwaliteitsimpuls geven aan het gebied. Indiener stelt opnieuw voor om dit in het kaartbeeld mee te nemen (250). Locatie 'Huis ter Heide-west' nog niet voorzien van rode contour. Planologische procedures dienen nog te worden doorlopen (210, 236);

Zeister Slot en het parkeerterrein ernaast buiten de rode contour houden (250).

Reactie PS: Gezien het huidige gebruik van het de locatie en gezien de woningbouwplannen in de directe omgeving zijn wij het met indiener eens dat het thans logisch is om dit perceel op te nemen in het stedelijk gebied van de kern Austerlitz. Wij zullen een strook van 25 meter aan de westzijde van het perceel Hubertweg 31 en het bestaande woonhuis opnemen in het stedelijk gebied. Voor dit deel dat in het stedelijk gebied komt te liggen vervalt de aanduiding EHS (109, 230)

Wij vinden de in de structuurvisie Zeist opgenomen beoogde ruimtelijke ontwikkelingen nog dermate prematuur dat we genoemde locaties nu niet opnemen in het stedelijk gebied. (230, 250).

De ontwikkeling van het kamp Wallart Sacré is nog te prematuur om dit terrein binnen de rode contour te brengen. Indien de ontwikkeling omzetting van bepaalde hoeveelheid van een stedelijke functie naar eenzelfde hoeveelheid van een andere stedelijke functie zou inhouden dan is voor deze ontwikkeling opname binnen de rode contour ook niet nodig. Wij zullen deze ontwikkeling blijven volgen en indien nodig kan dit nader worden gezien bij de vierjaarlijkse herijking van de rode contour en het stedelijk programma. (230)

210, 236 De locatie Huis ter Heide-west is een Hart van de Heuvelruglocatie. Op basis van de door de gemeente en provincie afgesloten clusterovereenkomst hebben wij deze locatie opgenomen in het stedelijk gebied. (210, 236).

Slot Zeist en de parkeerplaats liggen in de vigerende PRV/PRS binnen de rode contour. Er bestaat geen aanleiding om deze contouren te wijzigen. Indien er geeft aan dat door de ligging binnen de contour de mogelijkheid bestaat dat de naast Slot Zeist gelegen parkeerplaats bebouwd kan worden. In theorie klopt deze stelling. In het verleden is bij de gemeente Zeist een initiatief in behandeling geweest waarbij ter plekke van de parkeerplaats een museum opgericht zou gaan worden en het parkeren (deels) ondergronds werd opgelost. Dit initiatief is inmiddels niet meer aan de orde. Bij eventuele toekomstige bebouwing van de parkeerplaats, hetgeen in theorie mogelijk is, moet uiteraard een ruimtelijke afweging worden gemaakt waarbij de bestaande kwaliteiten van het gebied een belangrijk kader vormen. Er bestaat geen reden om aan te nemen dat deze afweging op een onzorgvuldige wijze zal gaan gebeuren. Bovendien geeft ligging van de parkeerplaats buiten de contour evenmin zekerheid dat de parkeerplaats in de toekomst niet bebouwd zou kunnen worden. Ook middels de mogelijkheden die de kernrandzone en recreatiezone bieden, is onder bepaalde voorwaarden bebouwing toegestaan. Belangrijk is dat, indien extra bebouwing aan de orde zou komen, een zorgvuldige afweging wordt gemaakt, waarbij alle belangen worden afgewogen. (250)

Besluit PS: kaart: wijziging rode contour Austerlitz ter hoogte van Hubertweg 31 (strook 25 meter aan de westzijde en bestaande woonhuis binnen de contour).

Figuur 5.5.3.3:aanpassing rode contour Austerlitz, Hubertweg 31

Paragraaf 5.5.4 Regio West

zienswijze van: 239

Samenvatting: Zorgen omtrent de invulling van bedrijventerreinen in onze regio, niet zozeer de eerste fase maar de invulling van de tweede fase. Voor de Lopikerwaard hebben een aantal gemeenten een hoge ambitie, met name Montfoort en Lopik. Gaarne willen we onze visie kunnen geven op de invulling van de tweede fase.

Reactie PS: Het programma voor nieuw bedrijventerrein in West Utrecht komt voort uit het regionale Convenant Bedrijventerreinen, opgesteld door de regionaal samenwerkende gemeenten in Utrecht West. Wij achten echter een aantal locatievoorstellen ruimtelijk niet of minder gewenst,

onder andere vanwege de daaruit voortvloeiende aantasting van landschappelijke kwaliteiten en problemen met ontsluiting. Het Rijk, provincies en gemeenten hebben in 2009 afgesproken dat vraag naar en aanbod van bedrijventerreinen op regionaal niveau wordt afgewogen. In de Provinciale Ruimtelijke Verordening wordt in de regio Utrecht West ruimte geboden voor 31 ha. netto nieuw bedrijventerreinen, waarvan 13,5 ha. in het zuidelijk deel van de regio, exclusief Woerden. Dit geeft het bedrijfsleven op korte termijn voldoende uitbreidingsbehoefte. Wij zullen in deze regio twee jaar na vaststelling van de PRS en PRV, eerder dan in de rest van de provincie, met gemeenten in gesprek gaan of aanvullende locaties voor nieuw bedrijventerrein noodzakelijk zijn. Als dit leidt tot aanpassing van PRS en PRV, volgen wij uiteraard de wettelijk vereiste procedures met betrekking tot bekendmaking, ter inzagelegging en dergelijke.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/02 Stedelijk programma Lopik - algemeen

zienswijze van: 017

Samenvatting: Verzoek om uitbreidingslocatie van circa 30 woningen kern Cabauw op te nemen.

Reactie PS: Indiener heeft zijn zienswijze tijdens de hoorzitting op 27 september jl. toegelicht. In de PRS is het woningbouwprogramma voor de gemeente Lopik (waar Cabauw onderdeel van uitmaakt) 300 woningen. Daarvan zijn 120 woningen voorzien op uitleglocaties bij Benschop en Lopik. Beide locaties waren ook al opgenomen in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015. In de PRS is geen uitbreidingslocatie opgenomen in Cabauw. Cabauw ligt in een waardevol open agrarisch cultuurlandschap (veenweidegebied), dat bovendien gevoelig is voor bodemdaling. In Cabauw wordt er in de komende jaren nog een woningbouwlocatie binnen de rode contouren gerealiseerd. Het is denkbaar dat er binnen de rode contouren de kern Cabauw of in de bebouwing van de aangrenzende linten (b.v. via ruimte-voor-ruimte of splitsing van boerderijen) ook nog enige toevoeging van woningbouw zal plaatsvinden. Daarmee zijn er naar onze mening op dit moment voldoende mogelijkheden voor de kern Cabauw, waarbij ook de ligging nabij Lopik en Schoonhoven in ogenschouw wordt genomen. Het opnemen van een extra uitbreidingslocatie is nu dan ook niet aan de orde. Het is voor de komende jaren de uitdaging de ontwikkelingen binnen de rode contouren te gebruiken om de leefbaarheid in stand te houden. Daarbij merken wij op dat het woningbouwprogramma in de PRS elke vier jaar herijkt wordt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/03 Stedelijk programma Lopik - rode contour

zienswijze van: 086, 125, 159, 235

Samenvatting: Indiener heeft moeite met toekomstige uitbreidingen bedrijventerrein in de tweede fase (wel genoemd in convenant, nog niet in de PRS), o.a. locatie ten noorden van de Copen (Lopik, 17 ha.). Conform de SER-methodiek is op korte afstand al voldoende aanbod aan bedrijfsterreinen welke eerst benut dient te worden (86). Verzoek tot aanpassing van de rode contour bij Cabauw t.b.v. de bouw van 2 woningen op een bedrijfslocatie (125). Verzoek om verlegging rode contour bij Jaarsveld (achter Veldensteinlaan 2-12) terug te draaien in verband met plannen voor woningbouw (159). Rode contour noordzijde Lopik niet geheel juist. (235)

Reactie PS: In de PRS en PRV wordt het bedrijventerrein ten noorden van de Copen (MOBcomplex) niet planologisch mogelijk gemaakt. In de PRV wordt in de regio Utrecht West ruimte geboden voor 31 ha. netto nieuw bedrijventerrein. In het regionaal convenant Utrecht West erkennen provincie en regionaal samenwerkende gemeenten dat uit de onderbouwing van de vraag naar bedrijventerreinen met name in het zuidelijk deel van Utrecht West naar verwachting niet kan worden opgevangen binnen het huidige programma aan nieuwe bedrijventerreinen. Daarom hebben wij met gemeenten in de regio afgesproken dat we over twee jaar na vaststelling van de PRS/PRV met elkaar in gesprek gaan over de voortgang van de herstructurering en (de noodzaak van) eventuele aanvullende locaties. Op dat moment kan deze, in het regionaal convenant opgenomen, locatie ten noorden van de Copen weer aan bod komen. Op dat moment zullen wij de wenselijkheid

van deze locatie integraal afwegen (86). Tijdens de hoorzitting op 24 september jl. heeft indiener (125) zijn zienswijze toegelicht. Wij kunnen niet instemmen met het verzoek van indiener om de rode contour bij Cabauw aan te passen. De betreffende gronden, waarop indiener twee woningen wenst te bouwen, liggen in het lint op enige afstand en buiten de rode contour van de kern Cabauw. Het realiseren van burgerwoningen in het buitengebied is in strijd met het provinciaal beleid. (125) Het perceel van indiener is gelegen achter een aantal woningen aan de Veldensteinlaan in de kern Jaarsveld. De huidige rode contour loopt daarbij achter de bestaande woningen dwars over het perceel van indiener. Bij de opstelling van de PRS en PRV is de contour ter hoogte van het perceel van indiener aangepast vanwege zijn onlogische ligging. Bij de aanpassing is tevens beoordeeld of en in hoeverre op deze locatie ontwikkelingen mogelijk en wenselijk zijn. Het betreffende perceel wordt grotendeels begrensd door percelen met fruitteelt (boomgaarden). Op grond van jurisprudentie dient bij de ontwikkeling van gevoelige bestemmingen, zoals woningen, in de directe nabijheid van fruitboomgaarden rekening te worden met een afstand (spuitzone) van minimaal 50 meter. Reden waarom de rode contour is teruggedroefd tot achter de bestaande woningen en het perceel van indiener geheel buiten de rode contour is komen te liggen. In het in de PRS opgenomen stedelijk programma voor de gemeente Lopik is ook geen uitbreiding met woningbouw in de kern Jaarsveld gepland. De gemeente heeft over een eventuele bestemmingswijziging ook nog geen afweging gemaakt of uitspraak gedaan. Tijdens de hoorzitting heeft indiener aangegeven dat op basis van jurisprudentie kan worden afgeweken van de afstand van 50 meter als dit op basis van onderzoek kan worden aangetoond. Daarom zullen wij de rode contour in de PRS en PRV weer terugleggen conform de huidige ligging. Bij een eventuele planuitwerking dient een eventuele afwijking van de 50 meter zone te worden onderbouwd. (159). Met betrekking tot de rode contour aan de noordzijde van Lopik is het ons niet geheel duidelijk waar indiener op doelt. De begrenzing van het stedelijk gebied is in overleg met de gemeente geactualiseerd. Naar onze mening biedt de kaart voldoende duidelijkheid (235).

Besluit PS: kaart, object stedelijk gebied: aanpassing rode contour Jaarsveld conform actuele ligging.

5.5.4/04 Stedelijk programma Montfoort - algemeen

zienswijze van: 311

Samenvatting: Verzoek zoekgebied voor jachthaven op te nemen in de PRS, ten noorden van de binnenstad van Montfoort. Een deel van de 270 woningen kan op deze locatie worden gerealiseerd. In de nog op te stellen visie voor de kernrandzone zal hier ook aandacht aan worden besteed. Voor de locatie IJsseloord wil de gemeente Montfoort de visie van bewoners- en belangengroep IJsseloord overnemen: herontwikkeling met 1 hectare bedrijventerrein, herstel monumentale steenoven en 4,5 hectare natuur. Verzoek deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de PRS.

Reactie PS: Gezien het schaalniveau van de PRS nemen wij geen specifieke zoekgebieden voor jachthavens op. Een jachthaven is in beginsel wel een functie die zou kunnen passen in een kernrandzone, mits uit een integrale visie op de kernrandzone blijkt dat de ruimtelijke kwaliteit toeneemt. Ter financiering van de ontwikkeling van de kernrandzone is enige kleinschalige woningbouw mogelijk als dit passend is in de betreffende kernrandzone. Indiener geeft aan dat een deel van het woningbouwprogramma hier kan worden gerealiseerd. Dit suggereert dat de ontwikkeling het karakter krijgt van een uitleglocatie. Gezien de kwaliteit van het gebied, de beperkte ontsluitingsmogelijkheden en de mogelijkheden die er binnen de gemeente Montfoort nog zijn voor woningbouwontwikkeling, vinden wij een substantiële woningbouwontwikkeling hier echter ongewenst. Woningbouw kan hier alleen aan de orde zijn als het gaat om een kleinschalige ontwikkeling die ten dienste staat van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone.

Het is ons bekend dat door omwonenden, betrokken ondernemer en belangengroepen een visie is opgesteld voor de herinrichting van het gebied, dat ingeklemd ligt tussen twee bedrijfsterrains aan de Willeskop in Montfoort. Enkele indieners (275, 239) hebben tijdens de hoorzitting van 24 september jl. gepleit voor het planologisch mogelijk maken van dit initiatief. Wij zijn bereid onze

medewerking aan het initiatief te verlenen; daarom hebben wij een uitbreiding met 1 hectare bedrijventerrein opgenomen in het stedelijk programma van de PRS en PRV. Bij de realisering hiervan zullen overtuigende zekerheden en garanties moeten worden geboden over de (financiële) realisering van een duurzame groene inrichting van het gebied, inclusief herstel van cultuurhistorische waarden. Daarnaast dient de noodzaak tot realisatie te worden aangetoond mede in relatie tot een mogelijke herschikking c.q. herinrichting van het reeds bestaande bedrijventerrein. **Besluit PS:** PRS en PRV toevoegen ‘toekomstig bedrijventerrein’ ter grootte van 1 hectare aan de Willeskop in Montfoort.

5.5.4/05 Stedelijk programma Montfoort - bedrijventerrein

zienswijze van: 004, 086, 275, 307, 311

Samenvatting: Geef Montfoort meer bedrijventerrein (4). Indiener heeft moeite met toekomstige uitbreidingen in de tweede fase (wel genoemd in convenant, nog niet in de PRS), o.a. IJsselveld ten noorden van N204 (Montfoort, 10 tot 15 ha.), vrachtwagenparkeerterrein Linschoten. Conform de SER-methodiek is op korte afstand al voldoende aanbod aan bedrijfsterreinen welke eerst benut dient te worden. (86). Montfoort wenst in de herijkings-fase een forse uitbreiding bedrijventerrein met name ten noorden van IJsselveld. Dit is onwenselijk (275). Indiener verzoekt tot heroverweging inzake de beschikbaarheid van bedrijfsruimte, rekening houdend met de objectief vastgestelde behoefte in het STOGO-rapport, meer in het bijzonder op de locatie IJsselveld-Noord (307). Indiener verzoekt om locatie IJsselveld-Noord op te nemen in PRS en PRV, kan niet wachten tot herijking over 2 of 4 jaar. Dit om te voldoen aan de behoefte aan bedrijventerreinen en herhuisvesting bedrijven uit het buitengebied (Mastwijkerdijk) (311).

Reactie PS: Het programma voor nieuw bedrijventerrein in Montfoort komt voort uit het regionale Convenant Bedrijventerreinen, opgesteld door de regionaal samenwerkende gemeenten in Utrecht West. Wij achten echter de meeste locatievoorstellen voor Montfoort ruimtelijk niet of minder gewenst, vooral vanwege de daaruit voortvloeiende aantasting van landschappelijke kwaliteiten en problemen met ontsluiting. Het Rijk, provincies en gemeenten hebben in 2009 afgesproken dat vraag naar en aanbod van bedrijventerreinen op regionaal niveau wordt afgewogen. In de Provinciale Ruimtelijke Verordening wordt in de regio Utrecht West ruimte geboden voor 31 ha. netto nieuw bedrijventerreinen, waarvan 13,5 ha. in het zuidelijk deel van de regio, exclusief Woerden. Dit geeft het bedrijfsleven op korte termijn voldoende uitbreidingsbehoefte. Wij zullen Provincie in deze regio twee jaar na vaststelling van de PRS en PRV, eerder dan in de rest van de provincie, met gemeenten in gesprek gaan of aanvullende locaties voor nieuw bedrijventerrein noodzakelijk zijn. Zoals indiener al aangeeft wordt in de PRS en PRV het bedrijventerrein ten noorden van IJsselveld nu niet planologisch mogelijk gemaakt (275).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 190, 307, 311

Samenvatting: Stip bedrijventerrein ‘Kop IJsselveld’ staat niet goed op de kaart, moet nl. ten noorden van de Hollandse IJssel liggen (190). Indiener verzoekt om de beschikbare ruimte op de locatie ‘Kop IJsselveld’ aan te passen aan de behoefte van uitbreiding van het bedrijventerrein, ter grootte van tenminste 3 hectare (307). Beoogde uitbreiding bedrijventerrein ‘Kop IJsselveld’ bedraagt bruto 3 ha. Graag aanpassen (311).

Reactie PS: Wij zijn het met indiener (307) eens dat de bolaanduiding op de kaart van de locatie ‘Kop IJsselveld’ niet geheel juist gesitueerd is. We zullen de bol verplaatsen naar de noordkant van de Hollandse IJssel. De omvang van dit toekomstige bedrijventerrein van 2 ha. netto is afgeleid van door de regionaal convenant bedrijventerreinen Utrecht West. Hierin hebben regionaal samenwerkende gemeenten o.a. afspraken gemaakt over de omvang van nieuwe bedrijventerreinen. Opgemerkt moet worden dat de bruto oppervlakte van het bedrijventerreinen groter is: de bruto oppervlakte omvat naast het netto oppervlak aan kavels tevens het openbare gebied.

Besluit PS: kaart: verplaatsen bol toekomstig bedrijventerrein naar de noordkant van de Hollandse IJssel.

zienswijze van: 247, 311

Samenvatting: Revitalisering komt niet op gang, bedrijventerrein is druk en onoverzichtelijk. Indiener vraagt dringend om ruimte te reserveren voor de ontwikkeling van grootschalige detailhandel in de gemeente Montfoort (247). Uitbreidingsplannen bedrijf Vianen/Willeskop kunnen oplossing bieden voor de knelpunten met de direct omwonenden en bedrijfsactiviteiten. Indiener verzoekt deze locatie toe te voegen aan het stedelijk programma voor Montfoort. In de nog op te stellen visie voor de kernrandzone zal hieraan eveneens aandacht worden besteed (311).

Reactie PS: De ontwerp-PRS/PRV voorziet in de beperkte uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein IJsselveld (Kop IJsselveld). Overige locatievoorstellen die zijn gedaan in het Regionale Convenant zijn niet overgenomen in de PRS/PRV. In De PRS/PRV bevat geen beleid over detailhandel; het is aan het gemeentelijk beleid van Montfoort of wel of geen ruimte wordt geboden aan grootschalige detailhandel. Ook de herstructurering/ revitalisering van bestaand bedrijventerreinen is een primaire verantwoordelijkheid van de gemeente Montfoort al dan niet in samenwerking met andere gemeenten in de regio Utrecht West. De regionaal samenwerkende gemeenten hebben in het Regionale Convenant Bedrijventerreinen voor Utrecht West afgesproken dat ruimte niet uitsluitend binnen de eigen gemeentegrenzen wordt geboden, maar dat dit op (sub)regionaal niveau (lees: samen met andere gemeenten) wordt bekeken. (247) De uitbreidingsplannen van het bedrijf Vianen in Willeskop kunnen door u worden betrokken in de op te stellen visie voor de kernrandzone. (311)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/06 Stedelijk programma Montfoort - rode contour

zienswijze van: 311

Samenvatting: Indiener is niet meer voornemens om sportvelden uit te plaatsen. Voornemens om op locatie Hofland-west de resterende woningbehoefte te realiseren, te samen met uitplaatsing van onderwijs. Verzoek dit op te nemen in de PRS. In de nog op te stellen visie voor de kernrandzone zal aan deze locatie aandacht worden besteed.

Reactie PS: Bij het concretiseren van ruimtelijke ontwikkelingen is ons beleid primair gericht op het inzetten op binnenstedelijke ontwikkelingen en het versterken van de kwaliteit van het landelijk gebied. Gelet hierop zijn wij dan ook zeer terughoudend ten aanzien van nieuwe uitbreidingen. De gemeente heeft al een uitbreidingslocatie in Linschoten van 80 woningen. Het verzoek van de gemeente houdt in dat de ontwikkeling van het binnenstedelijk woningbouwprogramma voor Montfoort deels wordt omgezet in een uitleglocatie.

De gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van de verplaatsing van de sportvelden / onderwijsvoorzieningen: zowel de optie handhaving op de huidige locatie en bouwen aan de westzijde, als de optie verplaatsing en bouwen op de huidige locatie van de sportvelden, zijn daarin opgenomen. Middels de zienswijze van de gemeente nemen wij voor het eerst kennis van de voorkeur van de gemeente. Wij vinden dit echter niet het moment om een afweging te maken over een eventuele uitbreidingslocatie bij de kern Montfoort. Hiervoor is een grondige integrale planologische afweging noodzakelijk, die wij op dit moment niet kunnen maken. Daarvoor is meer inzicht nodig in de onderbouwing van de gemeentelijke voorkeur, is een gedegen visie op de kernrandzone en de eventuele gewenste omvang van de uitleglocatie nodig, en moet er een afweging plaatsvinden in het kader van het gehele woningbouwprogramma van de gemeente (dus inclusief Linschoten). Wij zijn bereid hierover met de gemeente in gesprek te gaan.

Wij merken op dat elke vier jaar het woningbouwprogramma wordt herijkt. Bij die herijking kan worden bezien of het woningbouwprogramma van de gemeente Montfoort aanpassing behoeft .

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/07 Stedelijk programma Oudewater - algemeen

zienswijze van: 097, 110

Samenvatting: Enige uitbreidingsmogelijkheden voor Hekendorp ontbreken. Om Hekendorp vitaal te houden is het in de periode tot 2028 wijs om enige woningen te bouwen. Een kleine uitbreiding aan de noordkant is toch mogelijk. (97) Onduidelijk blijft of een gefaseerde uitbreiding van de kernen Oudewater (en Hekendorp) mogelijk wordt gemaakt, nu geen ondergrens voor een woningbouwbol op de kaart en geen indicatie van 'kleinschalige ontwikkelingen in de kernrandzone' worden gegeven. Zodoende schuift u de discussie over de locatie van de stedelijke uitbreiding voor u uit, waarmee het gemeentelijk woningbouwprogramma rond 2017 in de knel kan komen. Vraag om een gefaseerde, kleinschalige uitbreiding expliciet mogelijk te maken. (110)

Reactie PS: In het ontwerp van de PRS gaan wij uit van een woningbouwprogramma van 300 woningen. Dit woningbouwprogramma kan op basis van de bestaande plannen binnen de rode contouren worden gerealiseerd. Uit een recente inventarisatie van alle plannen door de gemeente blijken er in totaal vanaf 2013 binnen de rode contouren plannen te zijn voor circa 500 woningen. Ook als een deel van deze plannen om praktische redenen niet tot uitvoering kan komen, kan het beoogde woningbouwprogramma van 300 woningen worden gerealiseerd. Daarbij merken wij op dat er ook nog ruimte is voor enige woningbouw in relatie tot de Touwfabriek. Wij zien dan ook geen reden nu in de PRS nieuwe uitbreidingslocaties op te nemen. Voor de kern Hekendorp hebben wij geen uitbreidingen voorzien. Er zijn binnen de gemeente voldoende inbreidingsmogelijkheden en een uitbreiding is gezien de bijzondere landschappelijke kwaliteiten en beperkte ontsluiting van Hekendorp naar onze mening niet gewenst. Het is voor de komende jaren de uitdaging de mogelijkheden de ontwikkelingen binnen de rode contouren te gebruiken om de leefbaarheid in stand te houden. Daarbij merken wij op dat het woningbouwprogramma in de PRS elke vier jaar herijkt wordt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/08 Stedelijk programma Oudewater - rode contour

zienswijze van: 180

Samenvatting: Verzoek om de uitbreiding Tappersheul elders te situeren, zodat er geen aantasting van de Linschoterwaard plaatsvindt.

Reactie PS: Voor de uitbreiding van Tappersheul is gekozen voor een locatie aan de oostkant. Dit vanwege de wens om bedrijvigheid geclusterd, aansluitend aan het bestaande bedrijventerrein, te huisvesten. De groenbuffer (Broeckerpark) zal worden verlegd en tevens zal ruimte worden gezocht voor extra waterberging voor de Linschoterwaard. Op deze wijze wordt gewerkt aan een goede landschappelijke inpassing en een verbetering van de waterhuishoudkundige situatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/09 Stedelijk programma De Ronde Venen - algemeen

zienswijze van: 169

Samenvatting: Graag visie op de kernrandzone t.b.v. sportvelden Mijdrecht en mogelijk ook Wilnis verwerken in PRS.

Reactie PS: Wij nemen er kennis van dat de gemeente De Ronde Venen bezig is een visie te ontwikkelen voor de kernrandzones van Mijdrecht en mogelijk ook Wilnis, mede in relatie tot realisering van sportvelden. Het opstellen van een dergelijke visie is een taak van de gemeente. Het is dan ook niet nodig - mede rekening houdend met het schaalniveau van de PRS - dit initiatief nader vast te leggen in de PRS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/10 Stedelijk programma De Ronde Venen - bedrijventerrein

zienswijze van: 086, 132, 209

Samenvatting: Nieuwe bedrijventerrein ten noorden van Amstelhoek, indiener pleit ervoor om extra 10 ha op te nemen, gekoppeld aan de herstructureringsopgave van het bestaande bedrijventerrein, en ook niet-watergebonden bedrijven toe te staan (132). Indiener vindt de omvang van bedrijventerrein Amstelhoek te fors en vraagt om de ontwikkeling te heroverwegen (209). Indiener kan niet instemmen met de locatie Amstelhoek in Mijdrecht (10 á 20 ha.) (86).

Reactie PS: Na integrale afweging, waarbij onder andere de landschappelijke kwaliteiten van De Stelling van Amsterdam en de verkeersafwikkeling op het provinciale wegennet een rol hebben gespeeld, hebben we het bedrijventerrein Amstelhoek opgenomen met een maximale omvang van 10 ha. Deze omvang is afgestemd op de mogelijkheid een aantal bedrijven elders uit de gemeente uit te plaatsen. Door de inrichting als 'kadegebonden' bedrijventerrein, kan een deel van de aan- en of afvoer van goederen over water plaatsvinden waardoor de belasting van het wegennet in het noordelijk deel van Utrecht West beperkt is. Het is deze 'winst' die de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in dit gebied met hoge landschappelijke kwaliteiten rechtvaardigt. Het gebruik van het terrein als Blueport zal in het bestemmingsplan moeten worden verankerd. Wij gaan ervan uit dat de gemeente hierbij invulling zal geven aan de afspraak in het regionale convenant bedrijventerrein Utrecht West en de tekst in de PRS.

Indiener (132) pleit voor het opnemen van 10 ha. extra bedrijventerrein, en heeft dat tijdens de hoorzitting op 27 september jl. toegelicht. Naast de voornoemde integrale afweging, zijn we in ons beleid terughoudend met het ruimtelijk mogelijk maken van nieuw bedrijventerrein. Bij de vierjaarlijkse herijking van het stedelijk programma van de PRS bezien wij de voortgang van zowel de herstructurering als de ontwikkeling van nieuwe terreinen en beoordelen wij, mede aan de hand van de dan beschikbare recente prognoses, of er meer uitbreidingsruimte gewenst is.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/11 Stedelijk programma De Ronde Venen - rode contour

zienswijze van: 133, 169, 257

Samenvatting: Verzoek tot ruimere contour ten noorden van de N201 in Vinkeveen (169). Rode contouren in Vinkeveen rond gebied De Adelaar zijn gewijzigd, graag contouren handhaven zoals vastgesteld in 2005 (133) • Verzoek herstel rode contour cf. geldende streekplan gebied tussen Demmerik, Bloemhaven en Spoorlaan in Vinkeveen (257).

Reactie PS: In de structuurvisie 2005 was een gebiedje direct ten noorden van de N201 en ten westen van de Herenweg binnen de rode contour opgenomen waar woningbouw mogelijk zou zijn om een eventuele ondertunneling van de N201 ter plaatse van de Herenweg te financieren. Deze ondertunneling van de N201 wordt door de provincie niet uitgevoerd, daarmee is woningbouw op deze locatie niet meer aan de orde. In het ontwerp hebben wij wel een contouraanpassing t.b.v. kwaliteitsverbetering van het Adelaarsterrein mogelijk gemaakt. Tijdens de hoorzitting op 24 september jl. heeft indiener toegelicht dat de aangepaste contour van wezenlijk belang is voor een goede ontwikkeling van dit gebied. Wij zien dat anders: voor aanpassing van de infrastructuur is een contouraanpassing niet noodzakelijk, en de gemeente heeft voldoende woningbouwmogelijkheden binnen de rode contour. Daarom zien wij geen noodzaak om de rode contour ten noorden van de N201 in Vinkeveen te handhaven. (169, 133) Ook in de vigerende provinciale Structuurvisie Streekplan 2005-2015 is het gebied tussen Demmerik, Bloemhaven en Spoorlaan niet opgenomen binnen de rode contour. Wij zien geen aanleiding om deze locatie thans op te nemen in het stedelijk gebied. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener betoogd dat er in de huidige Structuurvisie Streekplan Utrecht 2005-2015 een relatie is tussen de aanpassing van de contour aan de noordzijde van Vinkeveen en het gebied Demmeriklanden (het gebied gelegen tussen Demmerik, Bloemhaven, Spoorlaan en Westerheul) dat buiten de rode contour ligt. Dit is echter onjuist. Er heeft geen uitrust plaatsgevonden tussen beide gebieden, beide gebieden worden afzonderlijk benaderd in het Streekplan 2005-2015. Uit de Nota van Beantwoording Streekplan 2005-2015 (Deel 1, p. 389, vastgesteld bij besluit van Provinciale Staten van Utrecht op 13 december 2004) is het volgende op te maken: het gebied Demmeriklanden viel in het streekplan 1994 binnen de contour, in het Streekplan

2005-2015 is het gebied buiten de contour gehouden. De betekenis van de rode contour is echter in beide plannen anders: in 1994 had de rode contour nog een indicatief karakter, in 2004 is de rode contour in detail begrensd en is er rekening gehouden met de toegekende verstedelijkingsopgave van de gemeente, waarbij ernaar gestreefd is geen groene, onbebouwde gebieden binnen de rode contour op te nemen indien dit niet nodig is voor deze opgave. Aangegeven wordt dat het gebied Demmeriklanden een zekere landschappelijke kwaliteit heeft en dat het gebied niet nodig is voor de voorziene woningbouwontwikkeling in de gemeente. Ook in het gemeentelijk meerjarenprogramma ontbreekt deze locatie. Uitsluitend het zuidwestelijk gedeelte van dit gebied is voor de vaststelling van het Streekplan 2005-2015 als potentiële bouwlocatie ingeleverd teneinde elders extra bebouwing te kunnen creëren (touwtjesmethode). Dit gebiedje heeft echter geen verband met het gebied ten noorden van de N201, maar met een contourwijziging aan de westzijde van de kern ten behoeve van de verplaatsing van een scholengemeenschap. Voor wat betreft het gebied ten noorden van de N201 wordt in dezelfde Nota van Beantwoording Streekplan 2005-2015 (p. 388) het volgende gesteld: "De verruiming van de rode contour is direct en tweeledig gelinkt met de wens tot ondertunneling. (...). Wij zien dan ook geen grond om, ingeval van niet doorgaan van de ondertunneling (binnen deze streekplanperiode), deze verstedelijkingsruimte elders toe te delen. De uitbreiding van de contour zal dan ook vervallen op het moment dat zeker is dat de ondertunneling niet doorgaat."

Zowel in de bestuurlijke als de ambtelijke contacten de laatste jaren over een mogelijke herbestemming van het betreffende gebied is nimmer gesproken over herontwikkeling van het bestaande bedrijfsterrein c.q. een gewenste bedrijfsverplaatsing naar het gebied Demmeriklanden. In de Ontwerp-PRS is terughoudend omgegaan met het toestaan van nieuw bedrijventerrein. Bovendien wordt ook nu niet voorbij aan de landschappelijke en natuurkwaliteiten van het gebied. Ook het argument dat het gebied is omgeven door stedelijk gebied is geen reden om het in de rode contour op te nemen. Er is dus geen sprake van een standpuntverandering. (257)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 169, 240

Samenvatting: Indiener verzoekt tot aanpassing rode contour ten zuidwesten van Abcoude: zgn. Bongronden binnen de rode contour (169). Indiener is het niet eens met het niet meer opnemen in de PRS van een gebied tussen Des Tombesweg, A2 en Piet van Wijngaerdtlaan in Abcoude als in- of uitbreidingslocatie (240). Indiener verzoekt tot verdere aanpassing rode contour bij Amstelhoek (verlegging N201, zone rond bestaande tankstation) (169).

Reactie PS: In 2009 heeft de gemeente Abcoude aan het college van GS verzocht om de, toen nog open contour aan de zuidzijde, te sluiten op een ruimere wijze dan in de Structuurvisie 2005 - 2015 was voorzien. Hiervoor is de zogenaamde touwtjesmethode toegepast. De gemeente was zodoende in staat om de locatie Winkelbuurt te ontwikkelen. De gemeente heeft t.b.v. de oppervlakte neutrale toepassing van de touwtjesmethode een aantal gronden hiervoor ingezet. Het gaat om o.a. gronden ten noorden van de Burgemeester Des Tombesweg direct gelegen aan de Rijksweg A2 (Bongronden). Wij zien geen reden om van deze afspraak af te wijken en de Bongronden alsnog weer binnen de rode contour te leggen. Mede gezien het feit dat de gemeente nog voldoende woningbouwmogelijkheden binnen de bestaande rode contouren heeft. Tijdens de hoorzitting op 27 september jl. werd duidelijk dat eventuele woningbouw over circa 10 jaar pas aan de orde is. Indien de noodzaak daarvoor wordt aangetoond, kan deze locatie bij een volgende herijking van het stedelijk programma aan de orde komen. (169, 240)

Al in het ontwerp van de PRS hebben we in de tekst van het stedelijk programma een passage opgenomen over de beoogde gebiedsontwikkeling bij Amstelhoek. Verlegging van de contour of opname van een toekomstige woningbouwlocatie in de PRS vinden wij nu niet aan de orde. In het kader van ons beleid voor de kernrandzones zien wij mogelijkheden voor een kwaliteitsverbetering van de kernrandzone aan de zuid- en oostzijde. Deze kansen hangen samen met de omlegging van de N201, sanering van glasopstanden en herontwikkeling van vrijkomende bedrijventerreinen. Behoud

en vergroten van de zichtbaarheid van de Stelling van Amsterdam en het fort Amstelhoek is hierbij een randvoorwaarde. (169)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/12 Stedelijk programma Woerden - algemeen

zienswijze van: 068, 079, 118, 162, 232

Samenvatting: Indiener vindt dat bebouwing binnen rode contour Harmelen ('Tuinderij Groot') onder voorwaarden kan plaatsvinden: aansluitend bij karakteristiek Harmelen en bebouwingsdichtheid van maximaal 15 huizen per hectare (68). Indiener vindt dat de rode contour van Harmelen gerespecteerd moet worden en dus geen uitbreiding toegestaan mag worden, en 't Vijverbos niet verder 'ontsluiten' (68, 79 Indiener verzoekt dringend om uitbreiding met woningbouw aan de noordkant van Harmelen te schrappen. Met de natuurorganisaties is afgesproken dat er voldoende buffer zou blijven tussen bebouwing en natuurgebied (118). Indiener maakt bezwaar tegen het feit dat in Harmelen de westelijke toekomstige woonlocatie in de ontwerp-PRS is geschrapt, dat aan de noordzijde een woonlocatie is toegevoegd en dat de rode contour ten westen van Harmelen is doorgetrokken (162). Indiener acht de verplaatsing van de uitbreidingsbol Hofwijk-west naar Harmelen-Noord te voorbarig, indiener verzoekt om deze weer terug te plaatsen. Alhoewel indiener zelf deze plek heeft aangedragen wil men eerst kijken naar de mogelijkheden buiten dit gebied en vraagt men zich af of inpassing van 90 woningen daar mogelijk is (232).

Reactie PS: De systematiek van de rode contouren is ten opzichte van de Structuurvisie 2005 – 2015 enigszins gewijzigd. Mede op basis van eisen die aan een digitaal plan worden gesteld, zijn alle 'open' contouren uit de Structuurvisie Streekplan 2005-2015 in de PRS gesloten.

Gezien de relatief beperkte binnenstedelijke mogelijkheden van Harmelen en het feit dat er in de Structuurvisie 2005 – 2015 een nog niet ontwikkelde uitbreidingslocatie aan de westzijde van Harmelen is opgenomen, vinden wij een uitbreidingslocatie nabij Harmelen legitiem.

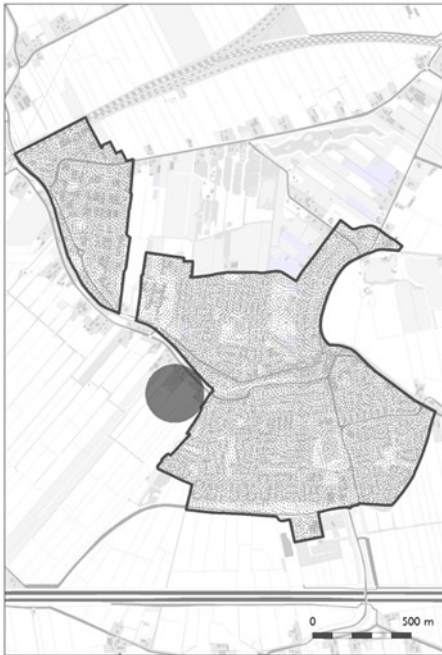
Na overleg met de gemeente Woerden hebben wij in het ontwerp van de PRS de mogelijkheid opgenomen van maximaal 90 woningen aan de noordkant in het kader van een kleinschalige gebiedsontwikkeling, waarbij er een combinatie dient te worden gemaakt met een landschappelijk en recreatief aantrekkelijke kernrandzone, sanering van verspreid glas en een mooie overgang naar het Vijverbos.

De gemeente Woerden vraagt zich inmiddels af de beoogde kwaliteitswinst aan de noordzijde van Harmelen daadwerkelijk kan worden bereikt en of de economische uitvoerbaarheid voldoende is gegarandeerd. Om die reden vraagt indiener (232) de bol 'terug te plaatsen naar de locatie aan de westzijde'. Ook enkele andere indieners (68, 162) vinden woningbouw aan de noordzijde ongewenst en onhaalbaar, waarbij één indiener (162) voorstander is van handhaving van de uitbreidingslocatie aan de westzijde van Harmelen.

Na aanvullend overleg met de gemeente Woerden zijn wij tot de conclusie gekomen dat het perspectief op een economisch uitvoerbaar plan zo klein is, dat het ongewenst is de woningbouwlocatie aan de noordzijde te handhaven. In plaats daarvan situeren wij de uitbreiding aan de westzijde op de locatie die al in de Structuurvisie Streekplan 2005 – 2015 was opgenomen. Daarbij verwachten wij dat er een zorgvuldige inrichting plaatsvindt van de nieuwe overgang tussen stad en land en dat er rekening wordt gehouden met de lange termijn gevolgen door de ligging in voor bodemdaling gevoelig gebied. Als daar op basis van nieuwe inzichten aanleiding toe is, kan een eventuele herverdeling tussen beide locaties bij de vierjaarlijkse herijking van het stedelijk programma nader worden gezien.

Besluit PS: aanpassing tekst PRS (5.5.4.5): schrappen tekst uitbreiding Harmelen noordzijde en vervangen door: 'In Harmelen is een uitbreiding aan de westzijde voorzien van 90 woningen. Deze uitbreiding was reeds opgenomen in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015. Daarbij verwachten wij dat er een zorgvuldige inrichting plaatsvindt van de nieuwe overgang tussen stad en land en dat er rekening wordt gehouden met de lange termijn gevolgen door de ligging in voor bodemdaling

gevoelig gebied.' Op kaarten PRS en PRV de 'toekomstige woonlocatie' verplaatsen van Harmelen noord naar Harmelen west.

Figuur 5.5.4.1: toekomstige woonlocatie Harmelen

zienswijze van: 118, 232, 271

Samenvatting: Indiener maakt zich zorgen over de vitaliteit van de kleinere kernen zoals Zegveld, Kamerik en Kanis. De herstructureringsmogelijkheden worden al benut en bieden voor de planperiode geen ruimte meer. Helemaal blokkeren van nieuwbouwmogelijkheden is ongewenst. Woerden wil graag gehoor geven aan de oproep zoveel mogelijk binnenstedelijk te bouwen. Als daar goede redenen voor zijn moet het echter ook mogelijk zijn om buiten de rode contour te bouwen. Met name bij Zegveld wens om meer woningen te bouwen om de opgelopen achterstand ten opzichte van migratiesaldo nul in te lopen. Nu lopen er twee projecten van gezamenlijk 140 woningen. Juist bij deze geplande locaties is de rode contour ingekrompen (232). In PRS de mogelijkheid inbouwen om de tennisvereniging en/of een deel van de te bouwen woningen project Hoofdweg/Milandweg buiten de rode contour te kunnen plaatsen met als doel de vitaliteit van Zegveld voor de toekomst te waarborgen en het dorp in het zuidoosten netjes af te ronden (271).

In de gebieden die geïdentificeerd zijn in de PRS (Waterrijk, Snellerpoort, Campinaterrein en het Defensieeiland) zou zeker ook woongelegenheden gecreëerd moeten worden voor eenpersoonshuishoudens en jongeren (118).

Reactie PS: Wij hebben in de PRS zijn geen uitleglocaties opgenomen buiten de rode contouren van Zegveld, Kanis en Kamerik. Deze kernen liggen in een van de meest waardevolle delen van het Groene Hart. De landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn hoog. Daarnaast liggen deze kernen in gebieden met een veenbodem en zijn daarmee gevoelig voor bodemdaling. Om deze redenen vinden wij uitleglocaties bij deze kernen niet gewenst. Daarbij komt dat er in het nabij gelegen stedelijke gebied van de hoofdkern Woerden voldoende woningbouw mogelijkheden zijn om de woningbehoefte op te vangen. Binnen de rode contouren zijn de gemeenten vrij om meer woningen te realiseren dan wij in het stedelijk programma hebben opgenomen. Hoewel wij ons realiseren dat de mogelijkheden in de drie kernen beperkt zijn, zijn wij graag bereid met de

gemeente in gesprek te gaan om te bezien op welke wijze wij de gemeente kunnen ondersteunen bij het zoveel mogelijk benutten van deze mogelijkheden. Aansluitend aan de rode contouren geldt ons beleid voor de kernrandzones, dat is ingegeven door de ambitie tot vergroting van de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone zelf, in het stedelijk gebied of in het landelijk gebied. Concreet zijn wij in dit kader in gesprek met de gemeente over de kernrandzone in Zegveld. In de PRS is de rode contour ten opzichte van de Structuurvisie 2005 - 2015 nader gedetailleerd. De rode contour uit de Structuurvisie 2005 - 2015 bestond deels uit rechte lijnen, waarbij percelen en bebouwing op een onlogische wijze werden doorsneden. In overleg met de gemeente hebben wij deze contour nader gedetailleerd en op een meer logische wijze begrensd. Met deze zeer kleine aanpassingen zijn de ontwikkelingsmogelijkheden van Zegveld overigens vrijwel niet gewijzigd. In de PRS geven wij aan dat instandhouding van de vitaliteit van de kernen maatwerk betreft en dat het gaat om fysieke en niet direct fysieke aspecten. Via een integrale visie, waarin al deze aspecten aan bod komen, kan gezocht worden naar de juiste maatregelen. Voorts zal het stedelijk programma in de PRS elke vier jaar worden geherijkt. In dat kader zal worden bezien of het woningbouwprogramma van de gemeente Woerden (inclusief de uitbreidingslocaties) aanpassing behoeft. (232, 271) De kwalitatieve invulling van de woningbouwlocaties vinden wij allereerst een verantwoordelijkheid van de gemeente. Wij vervullen wel een aanjagende rol bij een betere afstemming van vraag en aanbod van woning en woonomgeving. We stimuleren gemeenten om op regionaal niveau vraag en aanbod van verschillende doelgroepen af te stemmen. (118)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

5.5.4/13 Stedelijk programma Woerden - bedrijventerrein

zienswijze van: 086, 118, 119, 120, 207, 209, 282, 287, 293

Samenvatting: Indiëners zijn het niet eens met de eventuele realisatie van een bedrijventerrein in de Kromwijkerwetering. Argumenten daarvoor zijn aantasting landschappelijke waarden (86, 119, 120), aantasting woongenot, noodzaak nieuw bedrijventerrein onvoldoende aangetoond, MER A12Bravo, snelwegpanorama venster Bodegraven-Woerden, cultuurhistorische en archeologische waarde, aanwezigheid gasleiding, ontsluiting (118, 119, 120). Waarom moet er schuifruimte komen voor de uitplaatsing van een transportbedrijf, vreemd dat bedrijfsverplaatsing wordt gebruikt als exclusief argument voor dit terrein. Een aantal indiëners begrijpt niet dat er schuifruimte moet komen voor de uitplaatsing van één specifiek genoemd bedrijf (118) en men acht de locatie hiervoor ongeschikt (209, 287).

Indiëner kan niet instemmen met de locaties Wulverhorst en Werklint Nieuwerbrug (Woerden), waarbij landschappelijke waarden worden aangetast (86).

Een nieuw bedrijventerrein buiten de rode contour in Woerden wordt afgewezen. (m.n. Kromwijkerdijk) (282).

Indiëner betoogt dat niet wordt voldaan aan artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening. (287).

Verzoek om uitbreiding bedrijf Van Ooijen (Parallelweg) mogelijk te maken binnen de PRS, hetzij door hiervoor een voorziening op te nemen op de plankaart, hetzij door tekstueel deze uitbreiding als mogelijkheid in de PRS op te nemen (207).

Reactie PS: In het regionaal convenant bedrijventerreinen, dat wij samen met de regionaal samenwerkende gemeenten hebben afgesloten, onderschrijven wij de conclusie van het STOGO-rapport dat de vraag naar bedrijventerreinen in deze regio, met name in het zuidelijk deel van Utrecht West, groter is dan het programma aan nieuwe bedrijventerreinen in de PRS en PRV. Het locatievoorstel voor een mogelijk toekomstig bedrijventerrein Kromwijkerdijk in de polder Wulverhorst is overgenomen uit de regionale planning van het regionale convenant bedrijventerreinen voor Utrecht West. Bij heroverweging naar aanleiding van de zienswijzen tegen de ontwikkeling van een bedrijventerrein op deze locatie hebben wij echter geconcludeerd dat er weliswaar sprake is van een (toekomstig) tekort aan bedrijventerrein in de regio, maar dat de mate waarin dit terrein daarvoor een oplossing biedt niet opweegt tegen de ruimtelijke bezwaren op deze locatie, zoals deze ook zijn gebleken uit de ingediende zienswijzen en tijdens de hoorzitting. De

landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve waarden van de locatie Kromwijkerwetering zijn van een zodanig niveau dat de ontwikkeling van een bedrijventerrein hier ruimtelijk niet aanvaardbaar is. Indien dit voor de voortgang van de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen noodzakelijk is, zo mogelijk blijkend uit een advies van de OMU, zal binnen de afspraken uit het regionaal convenant naar een aanvullende locatie van maximaal 6 ha. worden gezocht voor de aanleg van een nieuw bedrijventerrein, niet zijnde een eerder overwogen locatie aan de Kromwijkerwetering.

Hiermee is naar wij aannemen ook geen aanleiding meer om nader in te gaan op de verwijzing naar artikel 2.2. Wro.

Werklint Nieuwerbrug komt niet in de PRS/PRV voor. (86)

Concentratie van alle activiteiten van het bedrijf Van Ooijen naar de Parallelweg is naar ons oordeel gewenst ten behoeve van de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de kern Woerden en de bedrijfsvoering. Het bedrijf is op dit moment op twee verschillende locaties in de gemeente Woerden gevestigd. Dat leidt tot intensieve verkeersbewegingen met zware vrachtwagens tussen de beide locaties, waarbij de verkeersveiligheid en leefbaarheid in de kern van Woerden in het geding is. Wij zien mogelijkheden voor concentratie van de bedrijfsactiviteiten op de locatie aan de Parallelweg, nabij de A12, door deze in oostelijke richting uit te breiden. Dit mede gezien de ligging ingeklemd tussen A12, spoorweg en de in de nabije toekomst de in het kader van A12 Bravo aan te leggen wegenstructuur. Na realisatie van die wegenstructuur zal het terrein ook goed ontsloten zijn. Wij zullen ons inzetten om de nog aan te leggen wegenstructuur te ontsluiten voor al het zwaar materieel van het bedrijf, zodat ook de verkeersveiligheid op de polderwegen rondom het bedrijf sterk zal verbeteren. Wel is het noodzakelijk dat bij concentratie van het bedrijf op deze locatie rekening wordt gehouden met landschappelijke inpassing en zichtlijnen vanaf de A12. Wij hebben hiervoor een regeling opgenomen in de PRV (artikel 4.6a bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf). **Besluit PS:** PRS 5.5.4.5 schrappen passage over een mogelijk nieuw bedrijventerrein aan de Kromwijkerwetering. In de PRV toevoegen artikel 4.6 a: bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf. Op PRS en PRV kaart toevoegen object "bestaand grond- weg- en waterbouwbedrijf".

5.5.4/14 Stedelijk programma Woerden - rode contour

zienswijze van: 060

Samenvatting: Aanpassing rode contour in Woerden Noord nabij Brediuspark zodat het hele groene gebied in Woerden Noord tot het landelijk gebied gaat behoren.

Reactie PS: De rode contour is niet gewijzigd t.o.v. het huidige vigerende beleid in de PRS. Wij zien geen reden om de rode contour op deze locatie aan te passen. De rode contour is onlangs in het nieuwe gemeentelijke bestemmingsplan Brediuspark op deze wijze vastgesteld. Ook inhoudelijk zien wij geen reden om de huidige locatie van de camping en het zwembad buiten het stedelijk gebied te brengen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Hoofdstuk 6 Landelijk gebied met kwaliteit

Paragraaf 6.1 Algemene beleidslijn landelijk gebied: ruimte voor dynamiek en kwaliteit

6.1/01 Algemene beleidslijn landelijk gebied

zienswijze van: 121

Samenvatting: Voor het versterken van natuur en landschap ontbreekt de stimulerende en participerende rol van de provincie, gericht op de toekomst. De PRS lijkt geheel vanuit het defensief te zijn geschreven vanwege de huidige financiële situatie.

Reactie PS: Vanwege de beperkter beschikbare middelen hebben wij inderdaad onze ambities bijgesteld. Om die bijgestelde ambities te realiseren nemen we, onder andere voor natuur en landschap, maar ook voor bijvoorbeeld landbouw en recreatie, de rollen stimuleren en/of participeren op. Dit is terug te zien in de realisatieblokken bij het beleid en in de tabel met uitvoeringsacties in hoofdstuk 7 van de PRS. De stimulerende en/of participerende acties worden uitgewerkt in het Ruimtelijk Actieprogramma (RAP.2 2012-2015) en de Agenda Vitaal Platteland (kaderdocument 2012-2015). Met dit laatste participeren, stimuleren (en investeren) we als provincie in bredere zin. In de PRS zijn alleen de ruimtelijk relevante relaties hiermee opgenomen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: De provincie zet in op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit, maar geeft ook ruimte voor een bepaalde dynamiek. Als daarbij geen goede regulering plaats vindt, kunnen tal van ontwikkelingen worden gefaciliteerd die de reeds aanwezige en beoogde kwaliteiten teniet kunnen doen.

Reactie PS: Om te zorgen voor (behoud van) ruimtelijke kwaliteit bevat ons beleid ontwikkelingsruimte, maar hebben we in de PRV ook regels opgenomen die richting geven aan de ontwikkelingen zodat ze de juiste plek in het landelijk gebied kunnen vinden c.q. om de bestaande kwaliteiten te borgen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 273

Samenvatting: De informatie over de diverse waarden in het landelijk gebied kan gebruikt worden als toetsingskader voor ontwikkelingen. Wat er wel of niet wordt toegestaan in het landelijk gebied wordt pas beslist aan de hand van concrete plannen.

Reactie PS: Wij ondersteunen deze werkwijze. Afwegingen in globale zin vinden plaats op basis van de waarden en kwaliteiten. Bij concrete ontwikkelingen zijn de regels van belang. Als een ontwikkeling past, dan vormen de kwaliteiten en waarden van het landelijk gebied inspiratie voor de wijze van realisatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.1/02 Kwaliteitsontwikkeling (rood-voor-groen)

zienswijze van: 046

Samenvatting: Voor het bewerkstelligen van de doelstelling met betrekking tot het waar nodig en mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het buitengebied moet de PRS zich niet beperken tot de instrumenten 'rood-voor-groen' en 'ruimte-voor-ruimte', maar ook ruimte bieden voor vernieuwende concepten, denk aan knoopen.

Reactie PS: De PRS en PRV bieden mogelijkheden voor functiewijziging op vrijkomende agrarische bedrijven. Er is een regeling voor de realisatie van woningen in ruil voor sloop (ruimte-voor-ruimte) en voor vestiging van niet agrarische bedrijven. Beide regelingen bieden mogelijkheden voor maatwerk bij extra kwaliteitsverbetering, gericht op bijvoorbeeld landschapsherstel en realisatie van

wandelroutes. De verantwoordelijkheid voor de beoordeling van dat maatwerk legt de PRS bij de gemeenten. Combinatie van bedrijfsvestiging en woningen is ook mogelijk. Al met al past het concept van knoopen prima binnen het provinciaal beleid en werken wij graag mee aan creatieve oplossingen op gemeentelijk niveau die de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied bevorderen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: Zet in op actieve bevordering van echte rood-voor-groen-constructies in het landelijk gebied (gericht op verbetering van groenstructuren, niet op villabouw in het landelijk gebied).

Reactie PS: Bij de mogelijkheden die de provincie biedt voor rood-voor-groen staan de groene doelen (ecologie, recreatiemogelijkheden) voorop. Het rood is kostendrager voor het groen, dus het rood mag het groen niet overheersen. Zo nodig kan het rood ook buiten het gebied met de groene doelstelling (groene contour, recreatiegebied) worden gerealiseerd. Om als kostendrager te kunnen fungeren, zal de bouwlocatie voor initiatiefnemers wel aantrekkelijk moeten blijven. Inpassing van het rood in de omgeving is primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De provincie stuurt daarbij op hoofdlijnen (kernkwaliteiten), niet op bouwplanniveau.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 169

Samenvatting: Laat rood-voor-groen ontwikkelingen niet ten koste gaan van goede landbouwgronden of een goede landbouwstructuur.

Reactie PS: In algemene zin hebben wij geborgd dat rood-voor-groen-ontwikkelingen niet ten koste gaan van goede landbouwgrond. De grootschaliger vormen van rood-voor-groen hebben wij beperkt tot een aantal prioritaire gebieden: de groene contourgebieden en de recreatiegebieden. Voor die gebieden hebben we de keuze gemaakt dat hier een andere functie, dan bijvoorbeeld de bestaande landbouw, gewenst is of kan zijn. Het rood kan ook in de kernrandzones gerealiseerd worden. Groene-contourgebieden en recreatiezones vallen niet samen met de landbouwkerngebieden. Daar waar rood-voor-groen mogelijk is, vormt dat geen vrijbrief om de landbouwstructuur te verwaarlozen. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zal een gemeente altijd met (de ontwikkelingsmogelijkheden van) de blijvende agrarische bedrijven rekening moeten houden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 199

Samenvatting: Voor de geleidingszones/recreatiezones moet niet alleen ingezet worden op verbindingen tussen stad en gebied, maar ook op recreatieve verbindingen in de zones zelf. Naast de kansen voor rood-voor-groen zijn er ook kansen voor het bieden van ruimte voor ondernemerschap. Dus RO-ruimte in ruil voor een bijdrage aan de gewenste gebiedskwaliteit.

Reactie PS: Binnen de recreatiezones, brede zones rondom Utrecht en Amersfoort, staat voor ons behoud en ontwikkeling van intensieve en extensieve recreatiemogelijkheden voorop, inclusief goede recreatieve verbindingen. Bij het instrument rood-voor-groen denken wij in deze gebieden zeker niet alleen, en ook niet in eerste instantie, aan de bouw van huizen als kostendrager voor recreatieve voorzieningen. Wij willen juist vooral ruimte bieden aan ondernemingen die zelf in de recreatiebehoefte kunnen voorzien.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 227

Samenvatting: Voor landgoederen is het lang niet altijd mogelijk van (recreatieve) potenties en ontwikkelingen te profiteren en/of er op in te zetten. Het zijn veelal derden (zoals recreatieve ondernemingen) die profiteren van het mooie en waardevolle landschap dat wordt geboden en door de landgoedeigenaar wordt onderhouden. Neem als provincie een actievere rol op je met betrekking tot de balans tussen de maatschappelijke functies die geboden worden en de steeds zwaarder wordende (recreatieve) druk op die gebieden.

Reactie PS: Wij begrijpen dat de indiener ons ruimtelijk beleid op dit punt (het benutten van recreatieve mogelijkheden van landgoederen mede om de rentabiliteit van de landgoederen te bevorderen) ondersteunt, maar ons oproept om bij de praktische uitwerking en bij gebiedsontwikkeling de landgoedeigenaren actief te ondersteunen. Wij nemen deze uitdaging graag aan, maar wijzen er wel op, dat daar waar wij wat extra planologische ruimte bieden voor commerciële activiteiten als economische drager binnen landgoederen, dit geen reden kan zijn om de speelruimte voor de commerciële activiteiten van anderen te beperken. Wij onderschrijven overigens volledig de stelling van indiener, dat het belangrijk is de balans te behouden tussen de maatschappelijke functies van landgoederen en de recreatiedruk. Een te grote druk gaat ten koste van de ecologische waarden en de rust die de landgoederen voor veel recreanten juist zo aantrekkelijk maakt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229, 210, 236

Samenvatting: De rood-voor-groen regeling geeft geen duidelijk kader voor ontwikkelingen. In de regeling worden geen minimale oppervlaktes te ontwikkelen groen genoemd en geen maximale bebouwingsoppervlaktes. De regeling dat de hoeveelheid toe te voegen bebouwing in redelijke verhouding staat tot de hoeveelheid extra natuur (artikel Groene contour) kan zeer verschillend worden uitgelegd en biedt weinig rechtszekerheid. (229) Voor rood-voor-groen ontwikkelingen moeten in de PRV veel hardere/concrete kaders, in kwalitatieve én in kwantitatieve zin, worden aangegeven, dan thans het geval is. (210, 236)

Reactie PS: Wij hebben in de rood-voor-groenregelingen uit de PRV bewust geen vaste verhoudingen tussen rood en groen opgenomen. Zowel de aard als de aanlegkosten van het groen zullen immers niet overal hetzelfde zijn. Hetzelfde geldt voor de opbrengsten van het te realiseren rood. Per situatie zal dus moeten worden bezien wat een redelijke verhouding is tussen beide. Daarin willen we de gemeenten vrijheid en verantwoordelijkheid geven. De rechtszekerheid dient dus via het bestemmingsplan gestalte te krijgen. Wel zijn wij voornemens om, in het kader van het RAP.2, twee handreikingen te ontwikkelen die wellicht kunnen helpen om een goede afweging van de verhouding tussen rood en groen te maken: de handreiking Ruimte voor Ruimte en de handreiking EHS-instrumentarium.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Voor 'rood-voor-groen' moet er - ook gezien ervaringen met o.a. het project 'Hart van de Heuvelrug' - eerst voor de betreffende gebieden een heldere 'gebiedsvisie' (met heldere kaders en spelregels) liggen, tot stand gekomen o.b.v. bestuurlijke afspraken en o.b.v. een gedegen inventarisatie van aanwezige landschappelijke en ecologische kwaliteiten. Voor kernrandzones en geleidingszones is het opstellen van een dergelijke gebiedsvisie nu ook verankerd in de PRV, maar de regie ligt te veel bij de gemeenten. Ook zijn er hier te veel mogelijkheden voor stedelijke functies, waardoor eerder een bedreiging van reeds aanwezige kwaliteiten kan ontstaan dan dat de beoogde kwaliteitsimpuls wordt gewaarborgd. De regie zou dus veel eerder bij de provincie moeten liggen.

Reactie PS: In de gebieden waar wij rood-voor-groen mogelijk maken, willen wij dat groene kwaliteiten op vrijwillige basis worden gerealiseerd. Het ligt niet voor de hand om daar de groene doelstellingen en rode kostendragers bij voorbaat dicht te timmeren in regels of bestuurlijke afspraken. Wel willen wij gemeenten en initiatiefnemers een handreiking gaan bieden om groene kwaliteiten en rode componenten gemakkelijker te kunnen afwegen. In de handreiking zullen ook de gewenste groene kwaliteiten nader worden verduidelijkt. Dat geldt met name voor de gebieden met groene contour en de recreatiezones. Het opstellen van een gebiedsvisie, vergelijkbaar met die voor Hart van de Heuvelrug, ligt mede niet voor de hand, omdat wij verwachten dat initiatieven doorgaans een kleinschaliger karakter zullen hebben. Uiteraard verwachten wij wel dat in de ruimtelijke onderbouwing bij deze initiatieven deze in hun ruimere context worden geplaatst en de afweging tussen rood en groen goed wordt onderbouwd. Bij kernrandzones ligt de regie inderdaad

nadrukkelijk bij gemeenten. Zij hebben het beste zicht zowel op de (gewenste) kwaliteiten van deze gebieden als op de dynamiek van de functies in deze gebieden. Wij stimuleren daarom de visievorming door gemeenten voor deze gebieden en hebben zeker niet de intentie deze visievorming over te nemen. Voor de recreatiezone hebben we in het RAP.2 een project opgenomen om – samen met gemeenten en gebiedspartijen – een onderzoek te doen naar de gewenste ruimtelijke invulling van de recreatiezones, resulterend in een integrale gebiedsvisie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 273

Samenvatting: Het is denkbaar dat er in het buitengebied landgoedachtige ontwikkelingen plaatsvinden. Te denken valt aan de Laagte van Pijnenburg, waarin enig rood de financiering zou kunnen leveren voor de natuurinrichting van de Praamgrachtzone en met name een fietspad langs de Praamgracht richting Eem.

Reactie PS: Wij bieden ruimte voor rood-voor-groenconstructies in diverse gebieden: in recreatiezones, in gebieden met een groene contour, mede in relatie met kernrandzones. Voor de door indiener genoemde gebieden zijn vooral de groene contour en de kernrandzone relevant. Een deel van het Praamgrachtgebied is als groene contour aangewezen. Ter financiering daarvan is enig rood toegestaan, dat niet noodzakelijk (liever niet zelfs) binnen die contour hoeft te worden opgericht. Een plek aan de rand van de kern heeft de voorkeur. Realisering van fietsverbindingen die de recreatieve mogelijkheden rond kernen verbeteren past bij uitstek bij de doelen voor kernrandzones.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.1/03 Nieuwe functies voor stoppende agrarische bedrijven

zienswijze van: 007

Samenvatting: Tel bouwwerken geen gebouw zijnde, zoals mestsilos, mestputten en sleufsilos wel mee bij toepassing van de ruimte-voor-ruimteregeling. Het betreft bouwwerken die een (grote) impact op het landschap kunnen hebben en dus bij sloop landschapswinst opleveren.

Reactie PS: Bouwwerken geen gebouw zijnde verschillen naar aard en omvang te zeer, om deze generiek gelijk te kunnen stellen aan gebouwen. Soms omvangrijk maar laag, soms van geringe oppervlakte maar hoog. De impact op het landschap verschilt daarmee ook sterk. Afwijking van de in artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing van de PRV genoemde maat is mogelijk bij extra kwaliteitsverbetering. Het is aan de gemeente om de bijdrage aan de kwaliteitsverbetering door sloop van bouwwerken geen gebouw zijnde gemotiveerd mee te wegen. Om dit beter mogelijk te maken zullen we in de toelichting bij artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 het rijtje mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering vooraf laten gaan door het woordje 'kan' i.p.v. het woordje 'moet'.

Besluit PS: Aanpassen PRV, door in de toelichting bij artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 het rijtje mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering vooraf laten gaan door het woordje 'kan' i.p.v. het woordje 'moet'.

zienswijze van: 015, 079

Samenvatting: Ga terughoudender om met functiewijziging bij agrarische bedrijfsbeëindiging. Met name de ruimhartige compensatie met (nieuwbouw van) woningen stuit op weerstand, evenals de mogelijkheid voor 'passende bedrijfsfuncties'. Een voorwaarden- en criteriakader gericht op behoud van uiterlijke kenmerken en omgevingskwaliteit wordt noodzakelijk geacht. (15) Bij het toestaan van andere functies in vrijkomende agrarische bouwpercelen ontbreekt een principe-uitspraak over het weren van verkeersintensieve alternatieve bestemmingen. (79)

Reactie PS: Het bieden van mogelijkheden voor alternatieve functies op vrijkomende agrarische bedrijfspercelen achten wij noodzakelijk. Dat daarbij de omgevingskwaliteit in acht moet worden genomen staat buiten kijf. Wij hebben in de PRV echter alleen die randvoorwaarden opgenomen die vanuit provinciale belangen relevant zijn. Voor het overige (zoals de beoordeling van milieuaspecten

en verkeer op plaatselijk niveau) behoort de afweging plaats te vinden door de gemeente, in het kader van een 'goede ruimtelijke ordening'. Ook in de gevallen waar provinciale belangen wel in het geding zijn (zoals landschappelijke kernkwaliteiten) hechten wij er aan, dat de gemeente in individuele gevallen de afweging maakt. Dat geldt zeker ook voor de beoordeling van de uiterlijke kwaliteiten van bestaande bebouwing. Wel zijn wij voornemens om via RAP.2 2012-2015 de mogelijkheid te onderzoeken om ervenconsulentschap te stimuleren. Indien de verkeerseffecten zodanig zijn dat deze consequenties kunnen hebben voor de doorstroming op het regionaal wegennet, geldt de 'Mobiliteitstoets' (artikel Mobiliteitstoets PRV).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 100

Samenvatting: Neem voor de ruimte-voor-ruimte regeling meer concrete kaders op dan nu in de PRV zijn verwoord. Met name het criterium 'ruimtelijke kwaliteit' en 'afwijken van deze maatvoering bij verhogen ruimtelijke kwaliteit' roept vragen op: er is behoefte aan één of meer in het betreffende artikel te noemen beleidsdocumenten waaraan het lokale bestuur dient te toetsen.

Reactie PS: Wij hebben in de toelichting bij het betreffende artikel aangegeven, aan welke vormen van extra ruimtelijke kwaliteit wij denken, bij gevallen waar van de standaardnormen wordt afgeweken. Wij hebben de lijst bewust niet in beton willen gieten: de gemeente moet een afweging kunnen maken of het een tegen het ander opweegt. De lijst is ook niet uitputtend: ook andere vormen van kwaliteitsverbetering zijn mogelijk. Dat stelt wel eisen aan de overtuigingskracht van de ruimtelijke onderbouwing. Wij zullen dit duidelijker maken door de lijst vooraf te laten gaan door het woordje 'kan' i.p.v. het woordje 'moet'.

Besluit PS: Aanpassen PRV, door in de toelichting bij artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 het rijtje mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering vooraf laten gaan door het woordje 'kan' i.p.v. het woordje 'moet'.

zienswijze van: 134

Samenvatting: Voor ruimte-voor-ruimte wordt uitgegaan van een minimum van 1000 m² te slopen voormalige bedrijfsgebouwen in alle situaties. Deze oprekking staat haaks op de gewenste en geschetste kwaliteitsontwikkeling in de meest kwetsbare gebieden, de extensiveringsgebieden. Handhaaf daar het huidige minimum van 800 m².

Reactie PS: De regeling waar indiener naar verwijst betreft een specifieke regeling voor ruimte-voor-ruimtegevallen in extensiveringsgebieden in het Reconstructieplan Gelderse Vallei-Utrecht-Oost. Hier geldt, in afwijking van de regeling in de PRV 2009 voor de rest van de provincie, een iets minder strenge slooppeis. In de nieuwe PRV streven we naar een eenduidige, maar wel flexibele regeling voor ruimte-voor-ruimte die in de hele provincie hetzelfde is. De regeling voor extensiveringsgebieden is daarom niet meer opgenomen. Dat neemt niet weg dat het doel achter deze specifieke regeling nog steeds actueel is: de sanering van agrarische bedrijven die negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van nabijgelegen natuurgebieden. Een dergelijke sanering kan zeker worden aangemerkt als een vorm van 'verhoging van de ruimtelijke kwaliteit' in de zin van artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 onder b. Ook daar waar een dergelijk agrarisch bedrijf niet in een extensiveringsgebied ligt. Toepassen van een lagere norm is in concrete gevallen dus zeker nog mogelijk. Wij zullen dit in de toelichting bij het artikel nog verduidelijken.

Besluit PS: Aanpassen PRV, door in de toelichting bij artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 in het rijtje mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering op te nemen: 'sanering van niet-grondgebonden veehouderij uit de directe nabijheid van natuurgebieden'.

zienswijze van: 135

Samenvatting: Vrijkomende agrarische bebouwing kan een nieuwe functie krijgen. Deze bebouwing staat echter vaak in linten en dan kunnen deze functies te maken krijgen met stankcirkels en milieu eisen en kunnen ze op hun beurt de agrarische bedrijven belemmeren, zowel in bedrijfsvoering, als in een prijsopdrijvend effect voor de grond, wat tot leegloop en dus verpaupering van het gebied leidt.

Reactie PS: Initiatiefnemers voor functiewijziging in het landelijk gebied kunnen aan de regels van de PRV geen directe rechten ontleen. De gemeente zal steeds de plaatselijke omstandigheden en generieke wettelijke regels bij de afweging in acht moeten nemen. Milieucirkels bijvoorbeeld kunnen beperkingen opleveren voor functiewijziging. Het is ook aan de gemeente om te beslissen of ze functiewijziging willen toestaan, wetende dat dit de bedrijven in de omgeving in de toekomst wellicht kan hinderen. De PRV geeft slechts de regels en de mogelijkheden aan en geeft de gemeente de mogelijkheid om daarbinnen zelf de afweging te maken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 157

Samenvatting: Functieverandering naar wonen mag plaatsvinden indien het bouwperceel niet optimaal is gesitueerd en uitgerust voor grondgebonden landbouw. Voor bouwpercelen in het LOG geldt ook juist dat bestaande bouwpercelen benut moeten worden voor de niet-grondgebonden veehouderij (verplaatser). Het toepassen van de ruimte-voor-ruimteregeling (lid 4) en in feite ook de functieverandering naar Wonen (lid 3) in het LOG is daarom ongewenst. In het LOG ligt het primaat immers bij de landbouw.

Reactie PS: De gemeente heeft de ruimte om binnen het LOG niet mee te werken aan een functiewijziging naar wonen. Dat sluit aan bij de intenties van het LOG zoals die in de PRS zijn verwoord en bij de intentie van artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 2: daar waar de landbouw het primaat heeft, is terughoudendheid met functiewijziging gewenst. Wij hebben echter geen categorisch verbod voor een dergelijke functiewijziging in het LOG opgenomen, omdat incidenteel ook in dit gebied functiewijziging een uitkomst kan zijn, die ook de landbouw ten goede komt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 160

Samenvatting: Een negatief aspect van megastallen en schaalvergroting is, dat er bij bedrijfsbeëindiging via de ruimte-voor-ruimteregeling bij afbraak van bedrijfsgebouwen groter dan 2.500 m² twee nieuwe woningen mogelijk zijn. Meer woningen leidt tot verstening van het landelijk gebied. Bovendien moeten in de PRV aanvullende regels opgenomen worden voor de sloop van schuren waarin nesten van uilen en zwaluwen zitten. Bescherming van deze nesten valt onder de Natuurbeschermingswetgeving.

Reactie PS: Bij sloop van alle bedrijfsbebouwing met een totale oppervlakte van meer dan 2.500 m² is zeker geen sprake van verstening, als daar twee woningen voor terugkomen. De reductie aan bebouwing is immers aanzienlijk. Tevens vragen wij aandacht voor de situering en landschappelijke inpassing van de woningen, zodat deze ontstening ook wordt ervaren. Bij functiewijziging moeten altijd de wettelijke eisen en die van een goede ruimtelijke ordening in acht worden genomen. De aandacht voor beschermde diersoorten die bij sloop verstoord kunnen worden hoort daar ook bij. Dit wordt overigens al geregeld via de Flora- en faunawet. Concluderend zijn aanvullende provinciale regels dus niet nodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 169, 311

Samenvatting: De mogelijkheden voor functiewijziging van voormalige agrarische bedrijven worden te restrictief benaderd. De sloopverplichting bij omschakeling naar bedrijvigheid (zonder uitzondering voor agrarisch verwante bedrijven) en de staffeling die in de ruimte-voor-ruimteregeling is aangebracht, zijn zo beperkend dat deze instrumenten in de praktijk nauwelijks worden toegepast. Zoek naar innovatie, zoals het initiatief 'Knooperven'. Uit de samenhang tussen agrarisch grondgebruik, landschapskwaliteit, natuurontwikkeling, leefbaarheid en gezonde, passende bedrijvigheid kan een meer toekomstgericht en vernieuwend instrumentarium worden ontwikkeld. (169) Neem de mogelijkheid van knooperven bij bedrijfsbeëindiging van boerenbedrijven op in PRS en PRV. (311)

Reactie PS: Wij zien het concept knoopen niet als alternatief, maar als een goede optie die mogelijk is binnen de regeling in de PRV: deze sluit een combinatie van functiewijziging en woningen (met een beperkter reductie in bebouwing) zeker niet uit, als daar een evenredige ruimtelijke kwaliteitswinst tegenover staat. Bij knoopen is sprake van een hoge kwaliteitsambitie, die betrekking heeft op ontsluiting van het gebied rond het erf voor wandelaars, op landschapsherstel en op een hoogwaardige inpassing van de nieuwe bebouwing in het landschap. In ideale vorm een soort van kleinschalige landgoedontwikkeling zonder verlies aan landbouwgrond en zonder toename van bebouwing. Toepassing van dergelijke concepten juichen wij zeker toe.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 180

Samenvatting: De ontwikkelruimte die in de PRS en PRV wordt geboden voor ruimte-voor-ruimte is onvoldoende voor de herontwikkeling van de agrarische locaties Veldzicht, onderdeel van het Masterplan Linschoterwaard, terwijl deze en andere toekomstige ontwikkelingen uit dit Masterplan van essentieel belang zijn voor de instandhouding van landgoed Linschoten.

Reactie PS: Indiener maakt niet duidelijk waarom de PRV-regeling voor het genoemde geval tekort schiet. Duidelijk is wel dat meer mogelijkheden worden gevraagd dan de standaardregeling van artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4. Van de daarin genoemde sloopnormen en maximum aantal te bouwen woningen kan echter worden afgeweken indien aanvullende kwaliteit wordt gerealiseerd. In de toelichting staan vormen van kwaliteitsverbetering waar wij aan denken. Daarvoor lijken op het landgoed voldoende mogelijkheden. Wellicht wordt daarin zelfs al voorzien. Ook voor het onderhavige geval zal daarom naar onze verwachting een oplossing mogelijk zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: De regeling voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing is niet duidelijk genoeg en de mogelijkheden om van de 50% sloopnorm af te wijken zijn te vaag. Regel dat, net als bij ruimte-voor-ruimte, alleen de gronden van het agrarische bouwvlak een andere bestemming kunnen krijgen en de omliggende gronden niet. Regel dat naast sloop van 50% van de gebouwen ook alle andere bouwwerken zoals sleufsilo's verwijderd worden. Regel dat de bestaande (hoogte-)maten van de gebouwen in het bestemmingsplan worden vastgelegd. Vul daarnaast de uitzonderingen op de 50% sloopregeling in artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 2.b aan met heldere, kwantitatieve en objectieve criteria. Stel bij deze uitzonderingen als voorwaarde een positieve beoordeling door een provinciaal kwaliteitsteam.

Reactie PS: Wij achten het vanzelfsprekend, dat bij elke vorm van functiewijziging van vrijkomende agrarische bedrijfspercelen de omliggende percelen voor de landbouw behouden blijven. De betreffende tekst uit de toelichting (artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 PRV) zal daarom zodanig worden verplaatst dat deze op het gehele artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing van toepassing is. Een expliciete eis tot het slopen van bouwwerken geen gebouw zijnde komt ons overbodig voor, omdat deze bij functiewijziging sowieso onbruikbaar wordt en toch wel zal worden gesloopt. Wij gaan er van uit, dat de gemeente bij het opnemen van hoogtematen de landschappelijke kernkwaliteiten in acht neemt. Een expliciet verbod om hoger te bouwen dan ter plekke voor agrarische bedrijfsgebouwen toelaatbaar is, achten wij niet op zijn plaats, te meer daar wij voor dergelijke gebouwen in de PRV ook geen maxima hebben vastgelegd. Wij willen de mogelijkheden voor uitzonderingen op de 50%-regel niet volledig dichttimmeren; we willen gemeenten de ruimte bieden zelf op zoek te gaan naar kwaliteitsverbetering. Wel achten wij het wenselijk dat de maatwerkmogelijkheden bij vestiging van een niet-agrarisch bedrijf vergelijkbaar zijn met die bij ruimte-voor-ruimte. Afwijkingen van de standaardnorm ten behoeve van extra kwaliteit zullen wij daarom mogelijk maken, net als bij ruimte-voor-ruimte artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 onder b, met dezelfde toelichting om duidelijk te maken waar wij aan denken als het om ruimtelijke kwaliteit gaat.

Toetsing van individuele gevallen van functiewijziging door een provinciaal kwaliteitsteam past niet in de sturingsfilosofie die wij voorstaan. Wel stimuleren wij de vorming van ervenconsulentschappen op regionaal niveau via het Ruimtelijk Actieprogramma.

Besluit PS: Aanpassen PRV, door de opmerking in de toelichting bij artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing dat bij functiewijziging de gronden voor de agrarische sector behouden moeten blijven, van toepassing te laten zijn op alle vormen van functiewijziging en door de afwijking van maatvoering bij meer ruimtelijke kwaliteit naast op ruimte-voor-ruimte ook van toepassing te laten zijn bij de vestiging van een andere bedrijfsmatige functie i.p.v. een woning.

zienswijze van: 229

Samenvatting: Artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 sub c: Vaak is situering van nieuwe woningen op de bestaande bouwkevel lastig in verband met aan te houden afstanden tot omliggende (agrarische) bedrijven. Een situering op een andere locatie bijvoorbeeld in de kernrandzone, een bebouwingscluster of bebouwingslint heeft dan de voorkeur. Deze alternatieven worden ingegeven vanuit milieunormen en hoeven niet direct tot verbetering van ruimtelijke kwaliteit te leiden. Maak alternatieve bouwlocaties expliciet mogelijk en koppel niet rechtstreeks aan verhoging van de ruimtelijke kwaliteit.

Reactie PS: Het artikel maakt het mogelijk om een ruimte-voor-ruimtetwoning op een andere dan de oorspronkelijke kavel op te richten, mits dit bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit. Voorts is ook bij het PRV-artikel Kernrandzone aangegeven, dat daar ruimte-voor-ruimte woningen kunnen worden opgericht indien dit bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit. Wij hebben het begrip ruimtelijke kwaliteit niet limitatief gedefinieerd. Ook milieunormen kunnen een goede reden zijn om een andere dan de oorspronkelijke locatie te kiezen. Ook dat is een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit, al kan een dergelijke overweging natuurlijk geen aanleiding zijn om andere aspecten van ruimtelijke kwaliteit te verwaarlozen. Wij zien geen reden voor aanpassing van de regel.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Binnen de ruimte-voor-ruimteregeling brengt de gemeente Woerden de nuance aan dat ze de handel in vierkante meters in bestemmingsplannen zullen beperken tot de gemeentegrenzen. De provinciale regels geven niet specifiek aan dat de extra woning(en) gerealiseerd moet(en) worden binnen de gemeentegrenzen waarin ook de bedrijfsbebouwing gesloopt wordt.

Reactie PS: Saldering ten behoeve van ruimte-voor-ruimtetwoningen op basis van verschillende vrijkomende bedrijfslocaties is op basis van de PRV mogelijk en hoeft inderdaad op basis van de PRV niet beperkt te worden tot één gemeente. Het gaat daarbij wel om saldering van de gehele locaties en niet om overblijvende vierkante meters bij het toepassen van de ruimte-voor-ruimteregeling. Een gemeentelijk bestemmingsplan kan zich uiteraard slechts richten op één gemeente, maar wij willen intergemeentelijke samenwerking, waarbij de sloop (deels) in de ene gemeente plaatsvindt, en de nieuwbouw in de andere, niet bij voorbaat uitsluiten. Een gemeente kan hierin een eigen lijn kiezen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Ten opzichte van het Streekplan 2005-2015 is de ruimte-voor-ruimte regeling sterk verruimd. Hierin wordt slechts onder bijzondere omstandigheden de bouw van meer dan een woning toegestaan. Bovendien kan in de nu voorgenomen regeling ook nog eens van de gegeven maatvoering en saldering worden afgeweken, als sprake is van meer ruimtelijke kwaliteit, waarbij dan nog aan de gemeenten wordt overgelaten wat meer kwaliteit is. Zorgvuldige toetsing is noodzakelijk, zodat bepaald kan worden of daadwerkelijk aan de in de PRS/PRV gegeven (kwaliteits)eisen wordt voldaan.

Reactie PS: Wij zien de nu opgenomen regeling niet als een sterke verruiming van het bestaande beleid. Wij hebben wel duidelijker aangegeven hoeveel woningen op basis van gesloopte bebouwing

mogelijk zijn. Afwijkingen van de norm bij realisering van extra kwaliteit was in de oude regeling ook al mogelijk, alleen hebben wij nu duidelijker, in de toelichting, aangeven waar wij bij extra kwaliteit aan denken. Het is juist dat de PRV nu de verantwoordelijkheid sterker legt bij de gemeenten. De PRV kent geen ontheffingen meer die elk maatwerkgeval binden aan een soort van provinciale toestemming. Dat betekent in de praktijk dat wij in concrete maatwerkgevallen niet zozeer de gekozen ruimtelijke oplossing zelf zullen toetsen, maar de wijze waarop de gemeente het maatwerk onderbouwt. Wij willen zo ook stimuleren dat de gemeenten zelf beleid ontwikkelen voor de beoordeling van maatwerk met extra kwaliteit.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.1/04 Artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing

zienswijze van: 079

Samenvatting: De regeling voor sloop van agrarische bedrijfsopstallen en in plaats daarvan het scheppen van de mogelijkheid voor woningbouw lijkt niet geheel duidelijk wat betreft de omvang van de woningbouw.

Reactie PS: Wij hebben in artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing van de PRV duidelijk aangegeven hoeveel woningen wij op voormalige agrarische bouwpercelen aanvaardbaar vinden, bij sloop van de voormalige bedrijfsopstallen. Op de omvang van de te bouwen woningen is artikel Verstedelijking landelijk gebied van toepassing (regeling maximering omvang woningen in het landelijk gebied).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229

Samenvatting: Artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 sub b: De formulering 'Wanneer 1000 m² aan bebouwing wordt gesloopt, is de bouw van één nieuwe woning toegestaan' kan tot misverstanden leiden. Duidelijker is de zin als volgt te redigeren: 'Wanneer 1000 m² tot 2500 m² aan bebouwing wordt gesloopt, is de bouw van één nieuwe woning toegestaan'.

Reactie PS: Wij zullen de formulering zodanig aanpassen, zodat duidelijk is dat bij sloopoppervlakten tussen 1000 en 2500 m² de bouw van één extra woning mogelijk is.

Besluit PS: Aanpassen van PRV, artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 sub b zodat duidelijk is dat bij sloopoppervlakten tussen 1000 en 2500 m² de bouw van één extra woning mogelijk is.

zienswijze van: 229

Samenvatting: In de PRV wordt gesteld dat afwijken van de maatvoering (slooppnormen) mogelijk is indien dit leidt tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit. Hoe kan minder slopen leiden tot verhogen van de ruimtelijke kwaliteit? Leidt deze regeling niet tot veel discussie en onduidelijkheid? Een alternatief is investering in de leefomgeving als verplichte voorwaarde op te nemen naast de gestelde norm voor sloop. Naast de sloopeis wordt dan investering in de leefomgeving noodzakelijk.

Reactie PS: De formulering uit de PRV is: 'Afwijking van deze maatvoering is mogelijk mits dit leidt tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit'. Met 'dit' wordt niet de afwijking van de maatvoering bedoeld, maar de ruimtelijke ontwikkeling als geheel waarin ook een tegenprestatie wordt geleverd. We zullen dit verduidelijken. Indiener vraagt zich ook af of een investering in de leefomgeving niet als verplichte voorwaarde kan gelden, naast de gestelde norm voor sloop. In het kader van een ruimtelijke afweging moet er bij het verkrijgen van een bouwrecht/recht op functiewijziging altijd sprake zijn van een ruimtelijke tegenprestatie. Het is op zichzelf wel mogelijk om de tegenprestatie door een ander dan de initiatiefnemer te laten uitvoeren (bijvoorbeeld door de gemeente zelf) en de initiatiefnemer die tegenprestatie te laten bekostigen. De PRV-regeling sluit dit niet uit. De gemeente kan hier zelf voor kiezen.

Besluit PS: Aanpassen van PRV artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 4 door de redactie van de mogelijkheden voor maatwerk bij ruimte-voor-ruimte als volgt te

verduidelijken: 'Afwijking van deze maatvoering is mogelijk indien in plaats daarvan een extra verhoging van de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt'.

6.1/05 Stedelijke functies in het landelijk gebied

zienswijze van: 086

Samenvatting: Blij met opmerking dat terughoudend beleid gevoerd wordt voor nieuwe stedelijke functies in het buitengebied. Tegelijkertijd wordt in zowel kernrand- en geleedingszones, groene contouren en zelfs in het overige landelijk gebied, ruimte geboden voor stedelijke functies in het buitengebied. Kan deze tegenstrijdigheid worden opgehelderd?

Reactie PS: Het betreft hier voorbeelden van het 'voor-wat-hoort-wat-beleid' uit de PRS. Genoemde uitzonderingen op het verstedelijkingsverbod vragen om een duidelijke tegenprestatie die een provinciaal belang dient. De vereiste tegenprestaties zijn in de PRV uitgewerkt. Gemeenten hebben daarin vrijheid, maar ook verantwoordelijkheid: de vereiste tegenprestaties zullen goed moeten worden onderbouwd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: In het buitengebied zijn stedelijke functies alleen mogelijk indien daar een aantoonbare groene prestatie tegenover staat. Deze prestatie kan het realiseren van natuur zijn, maar ook een recreatieve dooradering of zelfs verbetering van de agrarische structuur. Dat laatste is zeer onwenselijk en in strijd met de terughoudendheid ten aanzien van rood in het buitengebied. Kan deze tegenstrijdigheid worden opgehelderd?

Reactie PS: PRS en PRV bieden mogelijkheden voor stedelijke functies als daar een aantoonbare tegenprestatie tegenover staat. Verbetering van de agrarische structuur is in de (ontwerp-)PRS en PRV niet expliciet genoemd als vorm van tegenprestatie. Dat sluit echter niet uit, dat een gemeente een dergelijke verbetering wel zo belangrijk vindt, dat zij bijvoorbeeld een extra ruimte-voor-ruimtewoning of een beperkter sloop bij bedrijfsvestiging aanvaardbaar vindt. Die ruimte heeft een gemeente. Wel geeft de toelichting bij de PRV aan, dat alleen het beschikbaar blijven voor de landbouw van grond die beschikbaar komt bij het stoppen van een agrarisch bedrijf, niet als een extra kwaliteitsverbetering kan worden aangemerkt. Dat is een voorwaarde bij functiewijziging, geen meerwaarde.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 157

Samenvatting: In het convenant van de gemeente Leusden, provincie Utrecht en Den Treek Henschoten, heeft Den Treek Henschoten het plan kenbaar gemaakt om de locatie van de nieuw te bouwen woning te situeren ten oosten van de toegangsweg naar Zeisterweg 72. Verwerk dit in de PRS.

Reactie PS: De PRV maakt het mogelijk dat ruimte-voor-ruimtewoningen worden gerealiseerd op een andere plek dan het oorspronkelijke agrarische bouwvlak, als dat bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit. Een dergelijke situatie doet zich ook hier voor. Dat de kavel in een andere gemeente ligt, is ruimtelijk niet relevant. Wel zal de totale ontwikkeling van Den Treek niet in één bestemmingsplan kunnen worden ondergebracht. Dat neemt niet weg dat in de ruimtelijke onderbouwing voor de te bouwen woning wel naar de ontwikkeling als geheel (en het betreffende artikel uit de PRV) kan worden verwezen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 185

Samenvatting: We hebben het voornemen een visie op te stellen, waarin een ruimtelijke onderbouwing is opgenomen met betrekking tot de inhoudsmaat van woningen in het landelijk gebied en met betrekking tot bebouwingslinten. Dit naar aanleiding van artikelen Woningen landelijk gebied en Bebouwingsenclaves en -linten uit de ontwerp PRV. Deze visie zal na de actualisering van

het bestemmingsplan Landelijk Gebied worden opgesteld. Werk tot die tijd via maatwerk en in overleg mee aan eventuele verzoeken, zoals nu ook gebeurt.

Reactie PS: Wij juichen het toe dat de gemeente voornemens is een visie op te stellen ten aanzien van de inhoudsmaat van woningen, gerelateerd aan de verschillende deelgebieden in het buitengebied. Uiteraard is tot het gereedkomen van de visie constructief overleg over maatwerk mogelijk.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.1/07 PRV Artikel Woningen landelijk gebied

zienswijze van: 126

Samenvatting: De omvang van woningen in het landelijk gebied speelt met name op lokaal niveau, waarbij afhankelijk van de inpassing, afwijkingen mogelijk zijn boven de grens van 800 m³. Hiermee ontstaat ruimte voor speciale ontwikkelingen, zoals een Passief Huis in het buitengebied.

Reactie PS: De PRV laat de gemeenten veel vrijheid bij het vaststellen van de maximale maat voor woningen in het buitengebied, zowel generiek, gebiedsgewijs, als voor afwijkingen in afzonderlijke gevallen. Wij verwachten wel dat de gemeente die generieke maat en de gebiedsgewijze afwijkingen goed onderbouwt, gerelateerd aan de kwaliteiten van het landschap. Bij individuele afwijkingen verwachten wij ook een specifieke onderbouwing. Het genoemde geval kan daarvan een voorbeeld zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: De bestaande maximale maat voor woningen in het buitengebied wordt verruimd van 600 m³ naar 800 m³. Weliswaar was dat ook al mogelijk op basis van het vigerende PRV, maar dan wel onder de voorwaarde dat uit een gemeentelijke thematische beleidsvisie blijkt dat een woning van een dergelijke omvang landschappelijk goed inpasbaar is. Bovendien was daar bepaald dat voor gebouwen die in het verleden zijn opgericht om niet permanent te worden bewoond, maar wel als zodanig worden gebruikt, er een maximale inhoudsmaat van 250 m³ van toepassing is. Beide regelingen moeten weer opgenomen worden.

Reactie PS: De PRV is niet verruimd in die zin, dat wij altijd een onderbouwing vragen van het generieke maximum dat de gemeente voor de inhoud van woningen in het bestemmingsplan opneemt. De gemeente heeft ruimte voor differentiatie, maar ook dat dient te worden onderbouwd. Of deze onderbouwing plaatsvindt in de toelichting van het bestemmingsplan (buitengebied) of in een thematische beleidsvisie, achten wij minder relevant. Het klopt dat geen specifiek beleid of regelgeving meer is opgenomen voor kleine woningen met een specifieke geschiedenis. Wij gaan er van uit, dat dergelijke woningen inmiddels allemaal een specifieke bestemming hebben, met een specifieke maatvoering. Wij gaan er voorts van uit, dat gemeenten zelf beoordelen, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, of bij bestemmingsplanherziening verruiming van de maatvoering voor die specifieke gevallen verantwoord is. Het gaat hier om een beperkte groep woningen. Specifiek provinciaal beleid op dit punt vinden wij niet meer nodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.1/10 Artikel Bebouwingsenclaves en -linten

zienswijze van: 015

Samenvatting: Formuleer m.b.t. de verdichting van bebouwingsconcentraties buiten de rode contouren een heel concreet kader dat erop is gericht karakteristieke kenmerken en omgevingskwaliteiten te behouden.

Reactie PS: De bebouwingsconcentraties in de provincie verschillen zeer naar de aard, geschiedenis en kwaliteiten. Een algemeen provinciaal kader voor al deze situaties ligt niet voor de hand. Dat wil niet zeggen, dat wij voor deze situaties geen beleid hebben. De bebouwingsconcentraties maken onderdeel uit van de in PRS en PRV omschreven landschappen, en soms ook van de

cultuurhistorische hoofdstructuur. De omgevingskwaliteiten zijn hierin omschreven. Via ons stimulerende beleid (Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen en eventueel advisering door de onafhankelijke adviseur ruimtelijke kwaliteit) bieden wij ook hulpmiddelen om met die kwaliteiten in concrete situaties verantwoord om te gaan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 110

Samenvatting: Via mogelijkheden voor betere benutting van bestaande bebouwing (concentraties) wordt verrommeling van het landschap bestreden en vitaliteit van linten gestimuleerd. Het (gedifferentieerd) afzien van de 50% sloopeis moet ook worden toegepast op andere functies.

Reactie PS: Indiener lijkt te vragen om een aanpassing van artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 2 onder b, waarin staat aangegeven bij welke functies mag worden afgezien van de 50% sloopeis bij de vestiging van een niet-agrarisch bedrijf op een voormalig agrarisch bedrijfsperceel. Wij zijn niet voornemens om binnen dit artikel een uitzondering op te nemen voor specifieke gedeelten van ons landelijk gebied. We willen dit artikel algemeen geldend houden. Bovendien is op basis van PRV-artikel Bebouwingssenclaves en -linten verdichting of betere benutting ervan echter toch al mogelijk, indien daar extra kwaliteit tegenover staat.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.1/11 Niet-agrarische bedrijven

zienswijze van: 011

Samenvatting: Voldoende ontwikkelingsperspectief voor reeds gevestigde bedrijven of de herontwikkeling van bestaande gebouwen in het buitengebied (vooral vrijkomende agrarische gebouwen) is van belang. Biedt daarbij de mogelijkheid om de huidige bebouwingvolumes volledig opnieuw in te kunnen zetten. Verruiming van de instrumenten in het buitengebied is dringend nodig, mits de landbouw daarvan geen onoverkomelijke hinder ondervindt. Ook mag het niet leiden tot een prijsopdrijvend effect op de grondmarkt.

Reactie PS: De regelingen in de PRV bieden voldoende mogelijkheden voor vestiging en uitbreiding van niet-agrarische bedrijvigheid, generiek en via maatwerk. Wel achten wij bij functiewijziging van agrarisch naar niet-agrarisch altijd een vorm van kwaliteitsverbetering noodzakelijk. Zonder tegenprestatie ontstaat wel degelijk een prijsopdrijvend effect, wat voortzetting van agrarisch gebruik door een andere eigenaar onmogelijk maakt. Een sterke spreiding van bedrijvigheid over het landelijk gebied, die eigenlijk op bedrijventerreinen thuishoort, is ook niet wenselijk.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086, 100, 189, 209, 210, 236, 275

Samenvatting: De afspraken over een regionaal convenant moeten ook betrekking hebben op het landelijk gebied, anders heeft een restrictief beleid geen zin. Bij de uitbreiding van bestaande niet-agrarische bedrijven met maximaal 20% moet uitgesloten worden dat vrijkomende agrarische bedrijfspercelen tot mini-bedrijventerreinen worden ingericht. Een berucht voorbeeld is Verhaar in Montfoort. (86) Zorg dat niet-agrarische bedrijven in het buitengebied niet meerdere malen gebruik kunnen maken van 20% uitbreiding. Schrap, gezien de uitbreidingsmogelijkheden uit het verleden, de 20% uitbreidingsmogelijkheid. Toestemming tot uitbreiding dient te worden beperkt tot gevallen waarin sprake is van 'aantoonbare noodzaak voor de voortzetting'. (189) Schrap de regeling dat bedrijven in het buitengebied steeds opnieuw 20% mogen uitbreiden. Bepaal in de PRV dat de 20%-regel niet cumulatief toegepast mag worden. Bepaal ook dat bedrijven die zich met de regeling voor hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing in het buitengebied vestigen (PRV-artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing) later niet op grond van PRV-artikel Bestaande niet-agrarische bedrijven toch weer 20% mogen uitbreiden. Spreek in plaats van 'mits sprake is van een economische noodzaak' van 'noodzaak voor de voortzetting' en geef in de toelichting aan dat daarmee bedoeld wordt dat uitbreiding alleen dan mogelijk is. (209) De uitbreidingsmogelijkheid voor niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied is een vrijbrief voor het verstedelijken en

industrialiseren van het buitengebied. Dit punt moeten worden herzien. (210) Het is onaanvaardbaar dat voor niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied een uitbreiding van de bebouwing is toegestaan van 20%, evenals een verdere uitbreiding als de economische noodzaak daarvoor is aangetoond. (210, 236) De provincie biedt de niet-agrarische bedrijven in het buitengebied te veel uitbreidingsmogelijkheden. Het inrichten van vrijkomende agrarische bedrijfspercelen tot minibedrijventerreinen moet worden voorkomen. (275) Het afwijken van maximaal 20% uitbreiding op basis van economische noodzaak moet meer concrete ingevuld worden aan de hand van randvoorwaarden. Wanneer is de economische noodzaak aangetoond, of is aannemelijk gemaakt voldoende en welke extra maximale uitbreiding is dan mogelijk? (100)

Reactie PS: De regionale convenanten bedrijventerreinen hebben betrekking op terreinen met meerdere bedrijven en niet op uitbreidingsmogelijkheden van individueel gevestigde bedrijven. Voor individueel gevestigde bedrijven achten wij het niet redelijk deze bedrijven op slot te zetten als zij in het verleden één keer van een uitbreidingsmogelijkheid gebruik hebben gemaakt. Dat betekent niet, dat een bedrijf bij bestemmingsplanherziening standaard een nieuwe uitbreidingsmogelijkheid moet krijgen. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van zo'n uitbreiding is bepalend. De afweging daarvan is aan de gemeente, maar zij zal de provinciale belangen, zoals de kwaliteit van het landschap, daarbij nadrukkelijk moeten meewegen. Overigens moet de regeling ook niet zo gelezen worden, dat er steeds een nieuwe PRV wordt opgesteld die telkens de gemeenten de mogelijkheid biedt bedrijven 20% te laten uitbreiden. Het betreffende artikel is gewoon een geldende regeling, die blijft gelden. Van het maximum van 20% kan worden afgeweken indien er sprake is van een economische noodzaak. In alle gevallen dient te worden gemotiveerd (lid 4) waarom de uitbreiding nodig is voor de voortzetting van het bedrijf, waarbij in de toelichting op lid 3 de relatie wordt gelegd met de continuïteit van het bedrijf. Wij concretiseren dit criterium niet verder, omdat de onderbouwing per bedrijf sterk kan verschillen.

Verder achten wij de uitbreidingsmogelijkheid voor bestaande niet-agrarische bedrijven zeker geen vrijbrief voor verstedelijking. Er moet immers altijd rekening gehouden worden met landschappelijke randvoorwaarden en andere factoren die de ruimtelijke aanvaardbaarheid bepalen. Onze inzet is daarbij vooral gericht op het voorkomen van verdere verstening van het landelijk gebied, zonder het voortbestaan van de genoemde bedrijven in gevaar te brengen. Concluderend zien wij geen aanleiding dit beleid te herzien.

Besluit PS: Geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229

Samenvatting: Geef meer duidelijkheid over wat door de provincie als bij het buitengebied passende en wat als gebonden bedrijvigheid wordt beschouwd.

Reactie PS: De beoordeling welke bedrijven in het buitengebied als passend en wat als gebonden bedrijvigheid moet worden beschouwd is zeker bij reeds gevestigde bedrijven in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de gemeente zelf. Voor bestaande niet-agrarische bedrijvigheid geldt voor alle bedrijven een voorwaardelijke groeimogelijkheid van 20% (artikel Bestaande niet-agrarische bedrijven uit de PRV). Voor nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijven geldt, dat deze zich in principe alleen kunnen vestigen op vrijkomende locaties. Ook hier is het aan de gemeente om te bepalen wat passend is in het buitengebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 237

Samenvatting: Neem in de PRS een tekst op als uitgangspunt/beleidskader met betrekking tot de cumelabedrijven. Cumelabedrijven zorgen voor een groot deel van het agrarische beheer/-productie van de landbouwgronden, alsmede aanleg, onderhoud, beheer, etcetera van de overige gronden (ruimte) - ongeacht de functie, gebruik of hoedanigheid binnen de provincie. Deze bedrijven zijn van oudsher gevestigd in het landelijk gebied. Nu is in de PRS of PRV geen definitie van 'agrarisch aanverwant bedrijf' dan wel 'cumelabedrijf' opgenomen, terwijl op de zienswijze bij de kadernota ruimte aangegeven werd de 'niet-agrarische bedrijven' specifiek te betrekken bij de uitwerking van

de PRS. Gezien de directe ruimtelijke/planologische relatie van deze 'niet-agrarische bedrijven' inzake landbouw, natuur, water (groen-blauwe diensten), mobiliteit i.c. het landelijk gebied in brede zin, zou dit ook explicieter tot uiting moeten komen in de PRS/PRV. Realistisch is de 'plaats van de inrichting', de 'aard en functie' en 'de locaties waar de werkzaamheden in hoofdzaak uitgevoerd worden' tot uiting te laten komen in de definitie. Termen die hierbij voorkeur genieten zijn: buitengebied passend en buitengebied georiënteerd. Betreffende het vestigen van cumelabedrijven op een regionaal bedrijventerrein blijkt - op grond van ervaringen - dat dit om diverse planologische redenen niet optioneel en doelmatig kan worden geacht. In relatie tot agrarische bedrijfsbeëindiging zou een dergelijke locatie, onder voorwaarden, geschikt gemaakt kunnen worden, met afdoende bebouwing, voor de vestiging van een cumelabedrijf (nieuwvestiging of bijvoorbeeld bij uitplaatsing van een cumelabedrijf, welke zelf gevestigd is op een 'minder geschikte' locatie).

Reactie PS: Indiener vertegenwoordigt een bedrijfsgroep die zich richt op agrarisch loonwerk, aanleg en onderhoud van groenstroken, sportterreinen en natuur- en recreatieterreinen, meststoffendistributie en grond-, weg- en waterbouw in brede zin. Deze bedrijven zijn van oudsher veelal gevestigd in het buitengebied, ofwel doordat ze zijn voortgekomen uit een agrarisch bedrijf, ofwel doordat hun activiteiten zich vooral op dat buitengebied richten, maar zeker ook doordat ze door hun ruimte-extensieve karakter moeilijk plaatsbaar zijn op bedrijventerreinen. De bedrijven hebben veel ruimte nodig, vooral voor opslag van materieel. Het bedrijfskapitaal zit ook vooral in dat (rijdend) materieel en minder in representatieve bedrijfspanden. Indiëners vragen ons om een specifiek beleid voor hun bedrijfstak, omdat het generieke beleid voor niet-agrarische bedrijven als te restrictief wordt ervaren. Er is immers geen specifiek provinciaal beleid meer voor 'aan het landelijk gebied gebonden functies'. Uit de beschrijving van de bedrijfstak blijkt al, dat de activiteiten van deze bedrijfsgroep steeds minder beperkt blijven tot de agrarische sector en ook steeds minder tot het buitengebied. Vanuit dat oogpunt bezien zien wij dan ook het liefst dat nieuwe bedrijven zich gewoon op bedrijventerreinen vestigen. Dat dat voor een bedrijf duurder is dan vestiging in een vrijkomend agrarisch bedrijf is vanuit ruimtelijk oogpunt minder relevant. Voor bestaande bedrijven die al in het buitengebied gevestigd zijn zou de groeiruimte die de verordening voor bestaande niet-agrarische bedrijven voorziet voldoende moeten zijn. Er is echter een ruimtelijk relevante reden om voor deze bedrijfstak wel specifiek beleid te verwoorden: de ruimtelijke impact van dergelijke bedrijven wordt vooral bepaald door de verkeersbewegingen van hun (veelal grootschalige) materieel. Die verkeersbewegingen bepalen voor een belangrijk deel de ruimtelijke inpasbaarheid. Een ideale plek is niet gemakkelijk te vinden: zowel het stedelijk gebied rondom bedrijventerreinen, als de veel smallere wegen in het landelijk gebied zijn vaak niet op dergelijk materieel berekend. Intensief zwaar verkeer van en naar de bedrijfslocatie kan ook overlast voor omwonenden veroorzaken. Wij achten daarom enige extra vrijheid voor gemeenten om vestiging op een gunstig gelegen vrijkomend agrarisch bedrijfsperceel mogelijk te maken op zijn plaats. Indien een vrijkomend agrarisch bedrijfsperceel zich op basis van de verkeersligging (geschiktheid van de aanliggende wegen, ligging ten opzichte van het voornaamste werkgebied) en landschappelijke inpasbaarheid goed leent voor de vestiging van een dergelijk bedrijf, moet de gemeente kunnen afwijken van de verplichting om de bestaande bedrijfsbebouwing met de helft te reduceren. Wij zullen daarom aan de tekst van de PRS (paragraaf 6.1) en de PRV artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 2 een passage toevoegen waarbij ook een uitzondering wordt gemaakt voor de vestiging van bedrijven die vanwege hun werkzaamheden met zwaar rijdend materieel zich voornamelijk richten op, dan wel voor vestiging afhankelijk zijn van het landelijk gebied. Dit neemt niet weg, dat wij de voorkeur blijven houden voor vestiging van dit soort bedrijven op een regulier bedrijventerrein, boven verspreide vestiging in het landelijk gebied.

Besluit PS: Aanpassen PRS paragraaf 6.1 en PRV artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing, lid 2 door een passage toe te voegen waarbij een uitzondering wordt gemaakt voor de vestiging van bedrijven die vanwege hun werkzaamheden met zwaar rijdend materieel zich voornamelijk richten op, dan wel voor vestiging afhankelijk zijn van, het landelijk gebied.

zienswijze van: 237

Samenvatting: Herzie c.q. verruim de definitie van 'nevenactiviteiten agrarische bedrijven', zodat meerdere functies, waaronder cumelabedrijf, hovenier, veehandel, etc. toegestaan zijn als nieuwe economische drager. Ook voor andere 'niet-agrarische bedrijvigheid, dan thans genoemd in de opgenomen definitie, kan het agrarische bedrijf in de vorm van nevenactiviteit namelijk een 'opstartplaats' zijn voor doelmatige en functionele bedrijvigheid voor en aan het buitengebied.

Reactie PS: De definitie die nu is opgenomen in de begripsbepalingen noemt (limitatief) een aantal activiteiten die al naar de aard ondergeschikt zijn aan, maar ook gericht op, de agrarische. Deze lijst is gebaseerd op de mogelijkheden voor 'verbreding' die wij in de PRS (hoofdstuk 6.6.1) noemen en waarvoor wij bij uitstek ruimte willen bieden als vormen van nevenfuncties die én de economische basis voor agrarische bedrijven en de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van het buitengebied versterken. Daarmee is echter niet bedoeld te zeggen dat andere nevenfuncties moeten worden verboden. Wij zullen de definitie van nevenfuncties daarom uit de PRV schrappen. Artikel Agrarische bedrijven, lid 7, dat de aanvaardbaarheid van nevenactiviteiten regelt, blijft wel staan. Wij zullen daar voorbeelden van nevenactiviteiten noemen. Het is dan echter aan de gemeente om te beoordelen, wat daaronder wordt verstaan.

Besluit PS: Aanpassen PRV door de definitie van nevenfuncties te schrappen en de voorbeelden op te nemen bij artikel Agrarische bedrijven, lid 7.

zienswijze van: 237

Samenvatting: Cumelabedrijven hebben meer ruimtebehoefte dan overige 'niet-agrarische' bedrijven, vanwege de omvang van het materieel/werktuigen etc. Buitenstalling hiervan komt de levensduur van het materieel en de professionaliteit van het bedrijf, alsmede de visueel-ruimtelijke kwaliteit van de omgeving niet ten goede. Hierdoor is het uitbreidingspercentage van 20% veelal op voorhand niet toereikend voor deze specifieke categorie bedrijven. Naast bebouwingsoppervlak is er veelal ook meer behoefte aan uitbreiding van onbebouwd oppervlak, rekening houdend met de waarden en kwaliteiten van de omgeving. Bied daarom cumelabedrijven - al dan niet via maatwerk - een passende toekomst- en groeimogelijkheid. Gemeenten moeten zelf, rekening houdend met kenmerken van het gebied waarin een cumelabedrijf is gevestigd, de mogelijkheid krijgen om tot een maatwerk invulling te komen voor zowel het bebouwd oppervlak (uitbreiding groter dan 20%) alsmede het onbebouwde oppervlak/bestemmingsvlak.

Reactie PS: Dat bij deze bedrijven de ruimtebehoefte groter is dan bij andere niet-agrarische bedrijven wil nog niet zeggen dat ook de ruimte om te groeien groter moet zijn. Elders hebben wij immers al aangegeven, dat voor dergelijke bedrijven de uitgangssituatie bij vestiging op een agrarisch bouwperceel gunstiger mag en zal zijn: er hoeft, als dit ruimtelijk goed kan worden onderbouwd, minder te worden gesloopt dan bij andere niet-agrarische bedrijven. Wij zien geen aanleiding om al bij voorbaat nog meer ruimte te bieden. Bij bedrijven die niet op zo'n bouwvlak zijn gevestigd moet de reguliere groeimogelijkheid van 20 %, plus de mogelijkheden om daarbij economische noodzaak van af te wijken, voldoende zijn. Dat percentage richt zich in de PRV op de bebouwde oppervlakte. Wij achten het inderdaad wenselijk dat materieel en werktuigen zo veel mogelijk binnen worden opgeslagen. Voor zover dat naar de aard niet mogelijk is, zal de gemeente aard en omvang van de te realiseren buitenopslag moeten beoordelen. De belangen van het bedrijf zullen daarbij moeten worden afgewogen tegen die van het landschap. In het algemeen verwachten wij dat bij dergelijke bedrijven de inpassing in het landschap de aandacht krijgt die het verdient.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 284

Samenvatting: De ruimte die wordt geboden aan niet-agrarische bedrijven vindt de gemeente een aantasting van het landelijk gebied. In haar eigen ruimtelijke beleid zal ze uitermate terughoudend omgaan met die mogelijkheid.

Reactie PS: Het is het goed recht van een gemeente om, zeker in situaties waar een kwetsbaar landschap daarom vraagt, een strenger beleid te hanteren dan waarvoor het provinciaal beleid ruimte biedt. Dat geldt ook ten aanzien van de vestiging/ontwikkeling van niet-agrarische bedrijven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.2 Kernrandzones

6.2/1 Kernrandzones algemeen

zienswijze van: 015

Samenvatting: Kom voor de kernrandzone met een concreet beleidskader waarbinnen de door de provincie aan de gemeenten op te dragen ontwikkeling van een integrale visie en van specifieke beleid voor die gebieden vorm kan en moet krijgen. Geef ook een dergelijk kader voor mogelijke functieverandering voor verbetering van de verblijfskwaliteit in de kernrandzones. geef ook aan wat functieverandering moet gaan inhouden.

Reactie PS: Juist vanwege de vaak sterk wisselende lokale situatie, hebben wij er bewust voor gekozen om de invulling van de visie en eventueel specifiek beleid over te laten aan de gemeenten. Gezien het redelijk gecompliceerde karakter van de kernrandzone hebben wij wel het voornemen om in het kader van RAP.2 een handreiking op te stellen, die kan worden gebruikt bij het opstellen van de visie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 100

Samenvatting: Gemeenten bepalen de omvang en de begrenzing van de kernrandzones. Bij zeer bescheiden ontwikkelingen is zelfs de integrale afweging niet noodzakelijk. De kernrandzone-regeling vraagt om nadere invulling van randvoorwaarden voor de beleidsvorming door de gemeente. Verwijzing naar de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen als inspiratiebron is onvoldoende specifiek. Geef meer concrete en specifieke randvoorwaarden waaraan gemeenten gehouden zijn.

Reactie PS: Het is onjuist te stellen dat bij zeer bescheiden ontwikkelingen geen integrale afweging nodig zou zijn. In alle gevallen zal aangetoond moeten worden dat het realiseren van stedelijke bebouwing buiten de contour te billijken is in verhouding tot de bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit (binnen of buiten de kern) die daarmee wordt geleverd. Wij vinden het wel redelijk dat een meer uitgebreide, integrale (en vaak niet goedkope) visie verlangt kan worden bij een meer substantiële ruimtelijke ontwikkeling, maar bij een bescheiden ontwikkeling achterwege kan blijven. De integrale visie is nodig om goed te kunnen beoordelen of de stedelijke functie qua aard, hoeveelheid en situering in redelijke verhouding staat tot de daarmee te realiseren toename van de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone zelf, in de kern of in het landelijk gebied. Wij zien geen aanleiding om aan de wijze waarop de visie wordt ingevuld nog aanvullende voorwaarden te verbinden. Wel zijn wij voornemens om als onderdeel van het RAP.2 hiervoor een handreiking op te stellen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 103

Samenvatting: Zet, daar waar in de kernrandzone nu en ook voor de toekomst landbouwbedrijven zitten en gewenst zijn, ook als het om verbrede bedrijven of stadslandbouw gaat, deze ook op kaart en laat deze in de tekst met een landbouwfunctie terug komen.

Reactie PS: De provinciale structuurvisie heeft een te abstract planniveau om op perceelsniveau de gewenste ruimtelijke ontwikkeling aan te geven. Dit is bij uitstek het doel van het bestemmingsplan. Voorts zijn wij van mening, dat zowel begrenzing als gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de kernrandzones geheel afhangen van de lokale situatie, die gemeenten het beste kunnen beoordelen. Bij voorkeur via een integrale visie (die verplicht is bij het voornemen om stedelijk te bouwen buiten de rode contour) en gevolgd door een bestemmingsplanherziening zal de gewenste toekomstige ontwikkeling afgewogen worden. Het spreekt voor zich dat de wens tot het duurzaam voortzetten van gezonde landbouwbedrijven in deze afweging een belangrijk element vormt. Overigens hebben wij de gebieden waarvan de hoofdfunctie landbouw is, als landbouwgebied op de kaart gezet. Die gebieden waar de landbouw sterk is staan als landbouwkerngebied op de kaart.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 115

Samenvatting: De kernrandzone kan leiden tot problemen tussen enerzijds lokale belangen en anderzijds regionale, recreatieve belangen. De provincie moet zorgdragen voor een betere borging van de regionale, recreatieve opgave van recreatie dicht bij huis in de kernrandzone.

Reactie PS: Naast de bestaande (bovenlokale) recreatieterreinen voorzien wij in een toenemende bovenlokale recreatiebehoefte, met name in de beide stadsgewesten. Hiervoor hebben wij de recreatiezone opgenomen, die het grootste gedeelte van de ruimten tussen en aan de randen van de kernen in de stadsgewesten omvat. Hierbinnen zijn meerdere bestaande recreatievoorzieningen gelegen, maar bieden (in potentie) nog voldoende ruimte om nieuwe voorzieningen te ontwikkelen. Via het RAP.2 en de Agenda Vitaal Platteland gaan wij samen met gemeenten en gebiedspartijen onderzoek doen naar de gewenste ruimtelijke invulling van deze recreatiezones. Een analyse van de te verwachten bovenlokale recreatieve opgave zal daarvan deel uitmaken. Wij verwachten dat gemeenten in integrale visies voor hun kernrandzones een soortgelijke aanpak zullen volgen om de huidige en toekomstige lokale recreatiebehoefte in kaart te brengen. Zoals aangegeven in de PRS achten wij juist in de situatie, waarbij recreatiezone en kernrandzone elkaar overlappen, afstemming tussen de lokale en eventuele bovenlokale recreatievoorzieningen noodzakelijk.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 115

Samenvatting: Geef in de definitie explicieter aan dat ook een dorpskern een kernrandzone heeft.

Reactie PS: Om expliciet tot uitdrukking te brengen, dat ook andere bebouwingskernen dan steden een kernrandzone hebben, hebben wij het landelijk vaak gebruikte begrip 'stadsrandzone' vervangen door 'kernrandzone'. In de bijlage 'Gebruikte begrippen en afkortingen' wordt bij de omschrijving van 'kernrandzones' in algemene zin gesproken over 'de zone rondom het stedelijk gebied van een bebouwingskern'. Wij zullen dit aanpassen.

Besluit PS: Aanpassen van PRS door in de bijlage in de omschrijving van de kernrandzone de tekst 'het stedelijk gebied van' te schrappen. Aanpassing van PRV door in de toelichting op het begrip kernrandzone toe te voegen "kernrandzone: dit is de zone rondom bebouwingskernen. Hieronder vallen ook dorpskernen."

zienswijze van: 135

Samenvatting: In de PRS worden landbouwgebieden en landbouwkerngebieden aangegeven in gebieden die ook kernrandzone zijn. Ook komen er recreatieve functies en ecologische functies op deze gebieden wat beperkingen oplegt aan de landbouw. In gebieden met hoofdfunctie landbouw moeten landbouwbedrijven ruimte krijgen om een gezonde bedrijfsvoering mogelijk te maken.

Reactie PS: De gebieden waarvan landbouw de belangrijkste gebruiker is, zijn als landbouwgebied op de kaart gezet. Ook gebieden die nog geen andere aanduiding hadden zijn landbouwgebied geworden, omdat in het gehele landelijk gebied landbouw voorkomt. Die gebieden waar de landbouw sterk is staan als landbouwkerngebied op de kaart. Hier heeft landbouw het primaat. Diverse nader door gemeente te begrenzen kernrandzones hebben de aanduiding landbouwgebied of landbouwkerngebied. Aan dit gegeven zal het door ons geformuleerde beleid in essentie niet zoveel veranderen. Daar waar de gemeente kansen ziet voor verbetering van ruimtelijke kwaliteit zal naar verwachting in bescheiden mate agrarische gronden worden omgezet in een stedelijk gelieerde gebruiksvorm. Hierbij is een ruimtelijke onderbouwing vereist, waaruit blijkt hoe bij de afweging met de verschillende waarden en belangen is omgegaan. Hieruit dient in ieder geval te blijken, dat omliggende agrarische bedrijven niet in hun bedrijfsvoering zullen worden belemmerd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing

zienswijze van: 163, 180

Samenvatting: Gemeenten krijgen erg veel vrijheid doordat zij de begrenzing van de kernrandzone mogen bepalen, in ruimtelijke plannen hiervoor beleid mogen opnemen en er voor de rode ontwikkelingen daar een ja, mits-regime geldt. Het landelijk gebied wordt hier opgeofferd om de ruimtelijke kwaliteit in het stedelijk gebied te verhogen. (163) Met het beleid voor de kernrandzone krijgen gemeenten te veel vrijheid om de in het artikel genoemde functies te verplaatsen. (180) Schrap artikel Kernrandzone, lid 2b en maak van het 'ja, mits'-regime een 'nee, tenzij'-regime. Neem daarbij op dat er enkel buiten de rode contour mag worden gebouwd en dat de rode contour enkel wordt verlegd, indien dit leidt tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. (163, 180)

Reactie PS: In ons beleid is het realiseren van stedelijk gelieerde functies buiten de rode contour niet toegestaan, tenzij uit een onderbouwing blijkt, dat dit is ingegeven door de wens van kwaliteitsverbetering. Ons beleid kan dus al worden getypeerd als 'nee, tenzij', juist zoals door indiener wordt voorgestaan. Daarmee is het schrappen van artikel Kernrandzone, lid 2b dus ook niet nodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing

zienswijze van: 189

Samenvatting: Het beleid voor de omvang van de kernrandzones en wat daarbinnen is toegestaan, wordt te veel aan de gemeenten overgelaten. Zo liggen bij de ene gemeente (of zelfs kern binnen een gemeente) de sportterreinen binnen de rode contour, bij een andere er buiten in de kernrandzone. De Structuurvisie en Verordening moeten hier duidelijker in zijn en dienen zeker te stellen dat verbetering van ruimtelijke kwaliteit altijd voorop moet staan. Dit betekent tevens dat de kernrandzones niet bedoeld kunnen zijn voor bedrijven met uitbreidingsplannen.

Reactie PS: Wij hebben ervoor gekozen de nadere uitwerking van de kernrandzone aan de gemeenten over te laten, juist omdat de lokale verscheidenheid in kernrandzones qua omvang en aard zo groot is. In de PRV is voldoende geborgd, dat stedelijk gelieerde ontwikkelingen binnen de kernrandzone slechts mogelijk zijn, als deze nodig zijn ter financiering van een vergroting van de ruimtelijke kwaliteit. Uit een ruimtelijke onderbouwing inclusief een integrale visie dient te blijken dat aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Bedrijven met uitbreidingsplannen, die qua aard eigenlijk minder gewenst zijn in de kernrandzone kunnen daar eventueel toch worden ingepast, als blijkt dat de ruimtelijke kwaliteit binnen de kern zodanig kan worden vergroot dat daarmee per saldo van winst sprake is. Ook hierbij dient aan een aantal voorwaarden te worden voldaan, zoals een onderbouwing waaruit blijkt dat het bedrijf niet naar een bedrijventerrein kan worden verplaatst. Dit laatste is al opgenomen in de toelichting op artikel Kernrandzone lid 2b.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Zorg voor eenduidige definiëring van de kernrandzone, zodat duidelijk is waar deze eindigt en hoe de ruimtelijke kwaliteit van kernrandzones die goed functioneren behouden kan blijven. Neem in PRS en PRV een duidelijke begrenzing van de kernrandzone op.

Reactie PS: We kunnen geen zodanige definitie van de kernrandzone opnemen, dat daarmee zowel de begrenzing als de ruimtelijke kwaliteit op een volledig objectieve wijze kan worden vastgesteld. Dit komt zowel door de grote verscheidenheid in (functionaliteit van) kernrandzones, als doordat de beleving van een kernrandzone subjectief is. Juist daarom zijn wij van mening dat gemeenten het beste in staat zijn om de lokale situatie te benoemen en dus de kernrandzones te begrenzen en de visievorming ervoor ter hand te nemen. Wij hebben er alle vertrouwen in dat daarmee het meest recht wordt gedaan aan de lokale situatie, behoeften en mogelijkheden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Sluit uit dat kernrandzones kunnen overlappen met de groene contour. In artikel Kernrandzone, lid 2.a wordt genoemd dat kleinschalige stedelijke functies wordt toegestaan als deze

ten dienste staat van o.a. realisatie van natuur binnen de groene contour. In de toelichting op PRV-artikel Groene contour staat dat rode ontwikkelingen ook in een kernrandzone gerealiseerd kunnen worden, als deze geen plek kunnen vinden in de groene contour. Dit leidt tot onduidelijkheid.

Reactie PS: Wij herkennen ons niet in de vermeende onduidelijkheid. Op enkele locaties binnen de provincie liggen gebieden met een groene contour dicht bij een bebouwingkern, net zoals dit voor de EHS op wat grote schaal geldt. Uit de nadere begrenzing door de betreffende gemeente zal blijken of deze gebieden ook binnen de kernrandzone zijn gelegen, waarin stedelijk gelieerde functies aanwezig zijn of ontwikkeld zouden kunnen worden. In het bedoelde PRV-artikel wordt de mogelijkheid geboden om ook 'rood', dat nodig is om elders groen binnen een groene contour te kunnen ontwikkelen, eventueel in de kernrandzone te situeren. Als in een enkele geval in deze kernrandzone ook gronden liggen met de aanduiding 'groene contour', waarvoor ter plekke 'rood' nodig is, zou er relatief meer 'rood' kunnen ontstaan. Nog afgezien van deze tamelijk theoretische veronderstelling, zal uit de onderbouwing via de integrale visie moeten blijken dat een en ander passend is en ten dienste staat van de te realiseren ruimtelijke kwaliteit. Gelet hierop zien wij dan ook geen aanleiding om alsnog een bepaling op te nemen, die een combinatie van kernrandzone met groene contour onmogelijk maakt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 233

Samenvatting: PRS en PRV dienen de mogelijkheid tot flexibiliteit te bieden, vooral voor de kleine kernen is dit nodig. Provincie moet actief meedenken met de verbetering van de kernrandzones gericht op lokaal maatwerk.

Reactie PS: Mede gelet op de behoefte aan enige flexibiliteit in het zo nodig kunnen overschrijden van de rode contour en op het vervallen van de ontheffingsbevoegdheid in deze, zijn in de PRS een tweetal beleidsinstrumenten ontwikkeld. Enerzijds de figuur van de vierjaarlijkse herijking, waarbij de eventuele wenselijkheid van enige uitbreiding buiten de rode contour opnieuw wordt afgewogen en kan resulteren in het alsnog toevoegen van een uitbreidingsbol op de kaart. Anderzijds de toegevoegde mogelijkheid van een beperkte stedelijke ontwikkeling buiten en aansluitend aan de rode contour, in de kernrandzone mits deze wordt ingegeven door een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in kernrandzone zelf, stedelijk gebied of landelijk gebied. Desalniettemin hebben wij, mede naar aanleiding van deze zienswijze, de flexibiliteit van de regeling nog eens tegen het licht gehouden. Wij hebben echter geconstateerd dat ook voor stadsrandactiviteiten geldt dat deze als onderdeel van een integrale visie zodanig moeten worden uitgevoerd dat de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone erop vooruit gaat, omdat anders het risico ontstaat dat dit toch tot verrommeling leidt. Afhankelijk van de omvang zal een brede, integrale visie deel moeten uitmaken van de ruimtelijke onderbouwing van (meer dan zeer bescheiden) ontwikkelingen in de kernrandzone. Wij zijn voornemens om voor de invulling hiervan ter ondersteuning van gemeenten een handreiking op te stellen in het kader van RAP.2. Wij zijn van mening dat de regeling hiermee voldoende flexibiliteit biedt, ook bij kleine kernen.

Besluit PS: PRV aanpassen door in de toelichting op artikel Kernrandzone onder Tweede lid onder e toe te voegen 'de omvang', zodat de betreffende zin luidt: 'Wat een redelijke verhouding is, hangt af van de aard en de omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en het gebied.' En toe te voegen: 'Ook voor stadsrandactiviteiten geldt dat deze als onderdeel van een integrale visie zodanig moeten worden uitgevoerd dat de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone erop vooruit gaat. Afhankelijk van het soort stadsrandactiviteit zal dit eerder een kwestie zijn van goed ruimtelijk ontwerp dan van omvangrijke extra investeringen.'

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Om ongewenste rode ontwikkelingen in de kernrandzones te voorkomen moet daar het 'Nee, tenzij' gelden zoals dat thans in de vigerende PRV Artikel 4.1, lid 5 is verankerd. Verder moet niet zomaar alles mogelijk kunnen worden gemaakt, waardoor deze zones feitelijk gewoon een verlengstuk van het binnenstedelijk gebied worden. Veeleer zou juist in deze zone de

landschappelijke (en voor zover relevant recreatieve) kwaliteiten centraal moeten staan. De mogelijkheid tot uitplaatsing moet dus alsnog worden geschrapd. Voor zover de provincie toch vasthoudt aan haar beleid voor de kernrandzones, zou zij concreet moeten aangeven welke zone daaronder valt, aangezien anders een vrijplaats ontstaat. Ook zou bij artikel Kernrandzone, lid 2 e alsnog de voorwaarde moeten worden opgenomen dat bij ruimtelijke ontwikkelingen 'de aanwezige waterhuishoudkundige, ecologische (lees o.a. EHS), milieu, en cultuurhistorische waarden niet (onevenredig) mogen worden aangetast en waar mogelijk worden versterkt'.

Reactie PS: Ons voorgestane beleid voor de kernrandzones wordt gekenmerkt door 'nee, tenzij'. Stedelijk gelieerde ontwikkelingen zijn niet toegestaan, tenzij deze in financieel opzicht nodig zijn om de ruimtelijke kwaliteit te vergroten in kernrandzone, binnen de kern of in het landelijk gebied. Omdat er strikte voorwaarden gelden waaronder een stedelijk gelieerde functie in de kernrandzone ontwikkeld kan worden en dat vergroting van de ruimtelijke kwaliteit leidend moet zijn, zien wij niet dat hiermee een verlengstuk van het beleid voor binnen de rode contour wordt gecreëerd, noch dat er een vrijplaats zou ontstaan, integendeel. Wij vertrouwen erop dat juist de gemeenten met de lokale kennis prima in staat zijn om enerzijds de huidige kwaliteiten te verkennen en zo nodig via aanvullend beleid te borgen en anderzijds kansen te benoemen en verder te begeleiden, waarmee de ruimtelijke kwaliteit vergroot kan worden. In PRV-artikel Kernrandzone zijn regels opgenomen voor nieuwe ontwikkelingen, met het oogmerk om de ruimtelijke kwaliteit te vergroten. Conform artikel Kernrandzone, lid 3 dient ter motivering een ruimtelijke onderbouwing te worden opgesteld, waaruit blijkt dat aan de gestelde voorwaarde van lid 2 wordt voldaan. In de toelichting op lid 3 blijkt, dat 'bij de begrenzing en de situering van de locatie ook rekening wordt gehouden met de waterbergingsgebieden, bodem-, ecologische, landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteiten'. Daarnaast merken wij op dat gebieden, die door de gemeente nader als kernrandzone worden benoemd, kunnen samenvallen met gebieden die in de PRV om verschillende redenen als waardevol zijn aangemerkt. In de betreffende regels is aangegeven hoe met deze waarden omgegaan dient te worden. Voorts wijze wij erop dat in het Besluit op de Ruimtelijke ordening in algemene zin van gemeenten wordt verlangd, dat zij in het kader van bestemmingsplan-ontwikkeling onderzoek doen naar aanwezige waarden in een plangebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Weliswaar wil de provincie kennelijk onder regie van het Architectuurcentrum Aorta een visie ontwikkelen op met name de in het PRS aangegeven recreatiezone rondom de stad Utrecht, maar het is wezenlijk daarvoor dan heldere kaders aan te geven. Zo is dan nu wel de voorwaarde opgenomen dat door de gemeenten een gebiedsvisie zou moeten worden opgesteld ter ruimtelijke onderbouwing van bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen, maar ook hier is het noodzakelijk dat daarbij door de provincie de regie wordt gevoerd. Meer in het bijzonder zou bij het opstellen van die gebiedsvisies dan rekening moeten worden gehouden met reeds bestaande visies/beeldkwaliteitplannen, zoals het: 'LOP Kromme Rijngebied +'.

Reactie PS: We hebben de indruk dat indiener enkele elementen met elkaar heeft verward. Voor de gebieden, die in de PRS als Recreatiezone zijn aangeduid willen wij samen met gemeenten en gebiedspartijen onderzoek doen naar de gewenste ruimtelijke invulling. Dit willen wij gaan oppakken in het kader van het Ruimtelijk Actie Programma. Daarnaast zetten wij in op de ontwikkeling van specifiek beleid voor de gebieden rondom de bebouwingskernen (kernrandzones) om daarmee ruimtelijke kwaliteit te behouden en zo mogelijk te verhogen. Gezien de sterk wisselende lokale situatie hebben wij bewust gekozen om zowel begrenzing als beleidsvorming primair over te laten aan gemeenten. Wij gaan gemeenten stimuleren om hiertoe voor de kernrandzones integrale ruimtelijke visies te ontwikkelen. Ter ondersteuning hierbij willen wij in het kader van RAP.2 een handreiking gaan opstellen, waarvoor verschillende bouwstenen zullen worden benut. In dit kader voert architectuurcentrum Aorta momenteel een verkenning uit enerzijds naar de inhoudelijke factoren, die bepalend zijn voor de gebruiks- en belevingskwaliteit van de kernrandzone en anderzijds naar de wijze waarop het planproces met betrokken gebiedspartijen het beste kan

worden doorlopen. Wij vertrouwen erop dat gemeenten prima in staat zijn om zelf te beoordelen welke stappen nodig zijn voor deze visie en zijn uiteraard vrij om onze handreiking te benutten. Daarnaast ligt het in de rede, dat de gemeenten gebruik zullen maken van hun bestaande (gemeenschappelijke) visies en plannen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 256

Samenvatting: Artikel Kernrandzone van de PRV en de toelichting daarop laat ten onrechte toe dat in de kernrandzones ook woningbouw mogelijk is, variërend van een incidentele woning, clustering van ruimte-voor-ruimte woningen tot een klein woonbuurtje of woonwijkje (kleinschalige woningbouw). Hiermee wordt ruimte geschapen voor gemeenten om de rode contouren op te rekken en in de loop der jaren steeds verder uit te breiden. De PRV moet die mogelijkheid uitsluiten.

Reactie PS: Wij zijn van mening dat er valide redenen kunnen zijn om incidenteel buiten en aansluitend aan de rode contour toch de ontwikkeling van stedelijk gelieerde functies toe te staan. In voorkomende gevallen zal vergroting van de ruimtelijke kwaliteit het primaire uitgangspunt moeten vormen, wat de gemeente in een ruimtelijke onderbouwing zal moeten aantonen. Wij delen de vrees van indiener niet, dat gemeenten deze regeling zullen gaan misbruiken om alsnog tot substantiële kernuitbreiding te komen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 258

Samenvatting: In de kernrandzones wordt de deur open gezet om de rode contouren op te rekken. Hiermee wordt geweld gedaan aan het instrument waarmee de provincie het stedelijk gebied begrenst. De ruimtelijke ontwikkelingen genoemd in artikel Kernrandzone, lid 2 onder de letters (b) en (c) zijn te ruim geformuleerd evenals de toelichting op letter (a) waarin sprake is van kleinschalige woningbouw. Bovendien zijn de voorwaarden waaraan deze ruimtelijke ontwikkelingen zouden moeten voldoen, genoemd in hetzelfde lid onder letter (e), voor velerlei interpretatie vatbaar en derhalve ongeschikt om als toetsingsmiddel te kunnen dienen voor deze ontwikkelingen binnen de kernrandzone.

Reactie PS: De voorwaarden, waaronder stedelijk gelieerde functies in de kernrandzone ontwikkeld kunnen worden, zijn zodanig dat wij verwachten dat hiervan slechts zeer selectief gebruik gemaakt zal gaan worden. De veronderstelling dat hiermee ons rode contouren-beleid substantieel wordt opgerekt, onderschrijven wij dan ook niet. In artikel Kernrandzone, lid 2b en 2c worden mogelijkheden omschreven, waarbij de ontwikkeling van een stedelijk gelieerde functie in de kernrandzone aanvaardbaar kan zijn, als daarbij sprake is van vergroting van de ruimtelijke kwaliteit in respectievelijk de kern of het landelijk gebied. De bijgaande voorwaarden zorgen ervoor, dat de regeling slechts in specifieke situaties kan worden toegepast en dat de nieuwe functie goed wordt ingepast en bijdraagt aan kwaliteitswinst. Omdat het vaak om specifieke gevallen zal gaan, die om maatwerk vragen, is een nadere inkadering onwenselijk, mede gelet op de gestelde voorwaarden. Vanuit deze optiek is het evenmin gewenst om de speelruimte door het stellen van striktere voorwaarden, dan reeds opgenomen onder lid 2e, verder te verkleinen. Wel hebben wij, mede naar aanleiding van overige zienswijzen, geconstateerd dat er behoefte bestaat om het begrip 'kleinschalige woningbouw' nader te omschrijven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 301

Samenvatting: Het valt op dat de term 'kernrandzone' niet terugkomt op de bij de PRS behorende kaarten. Aannee is dat deze gebieden samenvallen met de term 'recreatiezone' op de kaart Recreatie.

Reactie PS: De kernrandzone hebben wij niet aangegeven op de papieren PRS-kaart, omdat wij de begrenzing aan de gemeenten overlaten. Abusievelijk is ook in het digitale plan geen object

opgenomen. Dit zullen we herstellen. De recreatiezone is een ander gebied, met ander beleid dat u kunt vinden in PRS-paragraaf 6.7.1.

Besluit PS: Aanpassen PRS door het object kernrandzone alsnog in het digitale plan op te nemen (dit is het hele landelijk gebied).

6.2/2 Kernrandzones geboden rode ruimte

zienswijze van: 073

Samenvatting: Bevestig expliciet dat de verplaatsing van een autobedrijf van Heeswijk 9 naar Heeswijk 45 een acceptabele ontwikkeling is die binnen ontwerp-PRS/PRV past. Er is sprake van een uitplaatsing van een functie vanuit stedelijk gebied naar de kernrandzone in aansluiting op het stedelijk gebied, waardoor de ruimtelijke kwaliteit van het stedelijk gebied wordt verhoogd. Landschappelijk is deze goed inpasbaar, de omvang van de ontwikkeling staat in redelijke verhouding tot de verhoging van de ruimtelijke kwaliteit en belemmering van de omliggende agrarische bedrijven is niet aan de orde. Bedrijf beoogd, in samenspraak met de gemeente, de beoogde ontwikkeling te laten aansluiten op de nog door de gemeente op te stellen integrale visie op de kernrandzone. Op Heeswijk 9 wordt woningbouw gerealiseerd. Mocht de ontwikkeling niet passend zijn, dan het verzoek Ontwerp-PRS/PRV gewijzigd vast te stellen, waardoor dit alsnog mogelijk wordt.

Reactie PS: Bij de uitplaatsing van bedrijven zal in eerste instantie de alternatieve vestigingsmogelijkheden op een bedrijventerrein op uitvoerbaarheid onderzocht moeten worden. Als geconcludeerd wordt dat dit een onhaalbaar scenario is, dan kan de verplaatsing naar de kernrandzone onder voorwaarden een instrument vormen om toch de ruimtelijke kwaliteit in totaliteit te vergroten. In hoeverre hiervan sprake is, zal moeten blijken uit een gemeentelijke integrale visie, waarbij de 'winst' voor de kern inclusief herbestemming van de vrijkomende locatie afgewogen wordt tegen de inbreuk op de open ruimte buiten de rode contour. Gezien de grote verscheidenheid hebben wij er expliciet voor gekozen om de begrenzing van de kernrandzone en de nadere beleidsontwikkeling daarvoor primair over te laten aan de gemeente. De door indiener voorgestane verplaatsing zal hierbij betrokken kunnen worden. Het past voorts noch bij de provinciale rol noch bij de abstractie van de provinciale structuurvisie om op dit schaalniveau inhoudelijke uitspraken te doen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086, 209

Samenvatting: Bedrijven met uitbreidingsplannen moeten zich niet in de kernrandzone kunnen vestigen. Dergelijke bedrijven dienen via het beleid voor bedrijventerreinen gefaciliteerd te worden. (86, 209) In algemene zin dienen rode functies via het beleid voor het stedelijk gebied geregeld te worden en niet via ontwikkelingsmogelijkheden in de kernrandzone. (209)

Reactie PS: Bij de eventuele verplaatsing van een bedrijf uit de kern heeft alternatieve vestiging op een bedrijventerrein veruit onze voorkeur. Dit neemt niet weg, dat de mogelijkheid hiervoor in de praktijk kan ontbreken, terwijl met verplaatsing toch een maatschappelijk belang gediend kan worden. De onmogelijkheid van hervestiging op een bedrijventerrein zal als onderdeel van de integrale visie aangetoond moeten worden. Vervolgens zal moeten blijken dat bij een hervestiging in de kernrandzone de ruimtelijke kwaliteit per saldo substantieel zal toenemen. Overigens kan bij de uitplaatsing sprake zijn van een bedrijf, dat qua aard vaker in de nabijheid van woongebied in de kernrandzone wordt gesitueerd. Daarbij valt te denken aan tuincentra, recreatiebedrijven of benzinestations. Het realiseren van rode functies regelen wij zowel via ons beleid voor het stedelijk gebied en de uitbreiding daarvan, vaak gaat het dan om grootschalig rood, als via ons beleid voor het landelijk gebied, zoals de ruimte-voor-ruimte regeling, vaak gaat het dan om kleinschalig rood. Voor de kernrandzone gaan wij uit van kleinschalig rood, gekoppeld aan de nadrukkelijke voorwaarde van ruimtelijke kwaliteit.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 167

Samenvatting: In PRV-artikel Kernrandzone wordt aangegeven dat in de kernrandzone ontwikkelingen worden toegestaan om doelen op gebied van natuur, groen of recreatie te bereiken. Hiervoor kan kleinschalige woningbouw of horeca toegestaan worden. Wordt hier met de omschrijving 'recreatieve voorzieningen' zowel dagrecreatie als verblijfsrecreatie bedoeld, of gaat het hier om (al dan niet openbare of publieke) dagrecreatieve voorzieningen?

Reactie PS: In PRV-artikel Kernrandzone is sprake van realisatie en beheer van recreatieve voorzieningen, die gesitueerd kunnen worden in zowel de kernrandzone als in gebieden met de aanduiding recreatiezone. Het ligt in de rede dat met voorzieningen in de kernrandzone meer wordt ingehaakt op de dagelijkse recreatiebehoefte vanuit het aangrenzende stedelijk gebied. In de recreatiezone zal meer ruimte zijn om een nieuw bovenlokaal recreatieterrein te situeren, waarbij eveneens wordt tegemoet gekomen aan de behoefte aan dagrecreatie. Daarnaast is hier ook ontwikkeling van een nieuw verblijfsrecreatieterrein denkbaar, hoewel de behoefte naar een locatie binnen de stadsgewesten Utrecht of Amersfoort naar onze verwachting niet groot zal zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229

Samenvatting: Is het realiseren van een ruimte-voor-ruimtewoning binnen de kernrandzone mogelijk als binnen het voormalig agrarisch bouwvlak vanwege milieunormen realisatie niet mogelijk is? Wordt dit ook beschouwd als verhoging van ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied?

Reactie PS: Het is niet denkbeeldig, dat de sloop van overtollige agrarische bedrijfsbebouwing dreigt af te ketsen, omdat de compensatie via een extra bouwkvavel op de voormalige bedrijfskvavel - vanwege milieubelasting door een nabijgelegen bedrijf - niet te realiseren is. In deze situatie kan een extra bouwkvavel binnen de kernrandzone uitkomst bieden en daarmee inderdaad bijdragen in verhoging van de ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Indiener gaat ervan uit dat de gezamenlijke visie voor de stadsrandzone de nodige kwaliteitsimpuls oplevert om ook buiten de rode contour te kunnen bouwen.

Reactie PS: Wij veronderstellen dat indiener hierbij doelt op de ontwikkelopgave voor de kernrandzones van Harmelen en Zegveld, zoals die momenteel op ambtelijk niveau nader wordt uitgewerkt. Hieruit zal moeten blijken of de woningbouw, die buiten de rode contour wordt beoogd, in redelijke verhouding staat tot de daarmee te realiseren verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: In de kernrandzones lijkt het eerdere beleid ten aanzien van de rode contour eigenlijk weer (grotendeels) losgelaten te worden door alsnog (zonder ontheffing) kleinschalige ontwikkelingen buiten de rode contour toe te staan, waarbij de gemeenten dan tevens de ruimte krijgen om voor deze zones hun eigen (gebieds)visie te ontwikkelen. Dit biedt te veel flexibiliteit en zal naar verwachting ongetwijfeld tot een verdere verrommeling en versnippering van die gebieden aanleiding geven. Als oplossing hiervoor zou de genoemde 'Handreiking' (met toetsingskader), in PRV moeten worden verankerd. Daarnaast is een bovengemeentelijke regie wenselijk is, aangezien het vaak toch om waarden van natuur en landschap gaat die boven het gemeentelijke belang uitstijgen.

Reactie PS: Voor de kernrandzones is slechts in beperkte situaties ontwikkeling van een stedelijk gelieerde functie mogelijk, waarbij vergroting van de ruimtelijke kwaliteit leidend moet zijn. Wij zien dit niet als een opmaat tot verrommeling en versnippering. Dit beleidsinstrument is bij ons juist ingegeven door de wens om gemeenten te stimuleren om de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzones te behouden en zo mogelijk te vergroten. De gemeente zal hiervoor kansen vanuit de markt moeten herkennen als mogelijkheden om gewenste kwaliteitsvergroting te realiseren. Wij zullen ze stimuleren om als referentie hiervoor een beleidsvisie te ontwikkelen en via de nader op te

stellen handreiking in het kader van RAP.2 een hulpmiddel aanreiken om vooral het proces van deze visieontwikkeling te kunnen aanpakken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 301

Samenvatting: Indiener is zeer bezorgd over de positie van de landbouw in de kernrandzone. In de beschrijving wordt de landbouw slechts terloops genoemd. Juist behoud en bescherming van de landbouw is een voorwaarde tegen de oprukkende verrommeling in deze zone. Het toelaten van allerlei rode ontwikkelingen zet het voortbestaan van de landbouw verder onder druk, simpelweg omdat die functies meer opleveren dan het landbouwbedrijf. Daarom is stadslandbouw in deze zone ook gedoemd te mislukken, indien in het kader van de ruimtelijke ordening veel te veel ruimte wordt geboden aan andere functies. De beste manier om stadslandbouw te bevorderen, is kiezen voor behoud en ontwikkeling van de landbouw. Bij een gebrek aan alternatieven zal een boer zich dan richten op de stad, simpel vanuit economisch perspectief.

Reactie PS: Er kunnen verschillende oorzaken zijn voor een minder krachtige landbouwfunctie in de nabijheid van een bebouwingkern. Vaak spelen beperkte uitbreidingsmogelijkheden of planologische verwachtingen hierbij een rol. Achterliggende gedachte bij het beleid voor de kernrandzone is om gemeenten te stimuleren beleid te ontwikkelen om initiatieven hierop nader af te kunnen wegen en bij te kunnen sturen. In haar visie zal de gemeente aan moeten geven welk deel van de kernrandzone prima functioneert of juist verbetering verdient. Het huidig en toekomstig functioneren van de landbouw vormt hierbij een wezenlijk onderdeel. Het spreekt voor zich dat de wens tot het duurzaam voortzetten van gezonde landbouwbedrijven in deze afweging een belangrijk element vormt. Maar dat anderzijds ook kansen worden benut om vooral de recreatieve behoefte vanuit de kern te faciliteren. Daarnaast merken wij op, dat in het huidige ruimtelijk beleid op provinciaal en gemeentelijk niveau al regelingen zijn opgenomen, die ruimte bieden om bij agrarische bedrijven nevenactiviteiten te ontwikkelen, die inhaken op de recreatieve behoefte of niet-agrarische bedrijfsactiviteiten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.2/3 Kernrandzones visie

zienswijze van: 079

Samenvatting: Voor polder Bijleveld is een uitgebreide studie verricht die geleid heeft tot voorstel tot duurzame gebiedsontwikkeling. Dit wordt meegenomen in breed gedragen gemeentelijk adviestraject welke zal leiden tot een definitief bestemming. Neem dit voorstel op als onderdeel van de PRS.

Reactie PS: De ontwikkeling van de polder Bijleveld past prima in ons beleid voor de kernrandzone en/of de recreatiezone. Met name binnen het kader van de kernrandzone kan de gemeente zelf verdergaan met de duurzame gebiedsontwikkeling. Opname in de PRS is dan ook niet nodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 250

Samenvatting: Onjuiste aanduiding kernrandzone voor het gebied tussen Zeist, Oostbroek en de A28. Hier ligt een oorspronkelijk historisch landschap en ligt een belangrijke ecologische verbinding tussen Vechtplassengebied en Rivierengebied. Het gebied is ontsloten door de Bisschopsweg die ook voor recreatie wordt benut. De aanleg van andere recreatieve voorzieningen is in dit gebied vanwege het nadeel voor natuur, landschap en cultuurhistorie is in het recente verleden consequent afgewezen door de gemeenteraden van De Bilt en Zeist. In de kernrandzone is te weinig prioriteit voor de bescherming van natuur- en cultuurhistorische waarden t.o.v. klein- en grootschalige recreatieve voorzieningen, zodat deze aanwijzing onvoldoende recht doet aan de kwaliteiten van dit landschap.

Reactie PS: In de PRS hebben wij de kernrandzone nog niet begrensd. Begrenzing hiervan is aan de gemeenten. In dit gebied gaat het dan om de gemeente Zeist. Aan de gemeente wordt gevraagd om

bij eventueel gewenste ontwikkelingen een visie op de kernrandzone op te stellen waarin aangegeven wordt welk deel van de kernrandzone prima functioneert of juist verbetering verdient. Hierin zullen dus ook de kwaliteiten van het door de indiener aangeduide gebied naar voren komen. Wellicht bedoeld indiener echter de aanduiding recreatiezone, zoals die op de kaart Recreatie is opgenomen. In de op te stellen visie op de recreatiezone in het kader van RAP.2 zal gekeken worden naar gebieden die geschikt zijn voor intensieve recreatie en gebieden die geschikt zijn voor extensievere vormen van recreatie. De huidige kwaliteiten van gebieden zullen daarbij nadrukkelijk uitgangspunt zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 273

Samenvatting: Voor de kern Soest kunnen eventuele toekomstige uitbreidingen in de periode tot 2025, voor zover het gaat om kleinschalige ontwikkelingen die gericht zijn op kwaliteitsverbetering, plaatsvinden in de kernrandzone. De gemeente Soest heeft ter voorbereiding van het bestemmingsplan Landelijk Gebied een visie ontwikkeld, waarin ook de kernrandzone is opgenomen. Deze visie is echter niet concreet genoeg om in het bestemmingsplan al een kernrandzone op te nemen met specifieke regels. De gemeente neemt zich voor om voor delen van het landelijk gebied, waarvoor een ontwikkeling gewenst is, aparte bestemmingsplannen op te stellen.

Reactie PS: Als uitwerking van de door indiener bedoelde visie worden momenteel enkele delen van de kernrandzone rond Soest nader verkend op mogelijkheden tot de inzet van instrumenten als rood-voor-groen. Doel is om die delen van de kernrandzone te benoemen waar kwaliteitsontwikkeling (o.a. realisatie van groen) wenselijk en mogelijk is en waar eventueel benodigde stedelijk gelieerde functies (bijvoorbeeld woningen) gesitueerd zouden kunnen worden. Voorts zal een (globale) modus moeten worden ontwikkeld op basis waarvan kan worden bepaald wanneer sprake is van een plan met een goede balans tussen prestatie en compensatie. Het streven is erop gericht om e.e.a. te verwerken in de herziening van het bestemmingsplan Landelijk Gebied, die momenteel wordt voorbereid. Wij merken nog op, dat het - naast het ontwikkelen van plannen voor delen van de kernrandzone waar kwaliteitsvergroting gewenst is - belangrijk is om ook voor de gedeelten, waar dit niet urgent is, zo nodig aanvullend beleid te ontwikkelen om de huidige kwaliteiten duurzaam te borgen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 311

Samenvatting: Ontwikkelingen in de kernrandzones worden mogelijk gemaakt onder een aantal voorwaarden, waaronder een integrale visie. Het is jammer dat de provincie in het ontwerp van de PRS nog geen voorwaarden heeft opgenomen waaraan een dergelijke visie dient te voldoen. Gemeente Montfoort gaat ervan uit dat haar nog op te stellen visie aan de eisen die de provincie stelt voor een integrale visie voor de kernrandzones voldoet.

Reactie PS: Voor bepaalde stedelijke ontwikkelingen in de kernrandzone verlangen wij inderdaad een stevige onderbouwing op basis van een integrale visie. Uit deze visie zal o.a. duidelijk moeten blijken of de hoeveelheid 'rood' in redelijke verhouding staat met de voorgestane verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Omdat de kernrandzones qua begrenzing en aard lokaal zeer verschillend zijn, hebben wij er expliciet voor gekozen om ook de visievorming primair over te laten aan de gemeenten. Wij hebben wel het voornemen om hiervoor een handreiking op te stellen in het kader van RAP.2. Ideaal zou zijn geweest als die reeds nu beschikbaar zou zijn, maar wij willen - gezien het redelijk gecompliceerde karakter van de kernrandzone - ons daarbij baseren op enkele onderzoeken/studies, die nog in uitvoering zijn c.q. moeten worden uitgezet.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 316

Samenvatting: Gemeenten moeten voor de kernrandzones integrale visies met specifiek beleid opstellen. Indien dit een verplichting is om rond alle dorpen specifiek beleid te ontwikkelen, dan is dit

een breuk met de voorgestelde lijn van vertrouwen en het neerleggen van meer verantwoordelijkheden bij de gemeenten. Daar waar nodig ontwikkelt de gemeente voor de kernrandzones beleid, maar behoudt daarbij zelf de regie en flexibiliteit om te bezien voor welke zones, en op welke wijze dit beleid vorm wordt geven. Geef dus ook voor het thema kernrandzones de gemeenten het vertrouwen en de flexibiliteit voor maatwerk.

Reactie PS: De verplichting van een integrale visie voor de kernrandzone, zoals opgenomen in de PRV, hangt samen met de mogelijkheid om buiten en aansluitend aan de rode contour stedelijke bebouwing te realiseren. Zo lang een dergelijke ontwikkeling niet wordt voorgestaan, is deze visievorming niet verplicht, maar zullen wij gemeenten zoveel mogelijk stimuleren om hiervoor vrijwillig een beleidskader te ontwikkelen, bijvoorbeeld in het kader van een gemeentelijke structuurvisie (met eventueel gewenste ondersteuning door de provincie). Achterliggende gedachte is om de kwaliteiten van kernranden en kernrandzones nader te verkennen en een referentiekader te ontwikkelen, waardoor kansen ter verbetering (of duurzaam behoud) kunnen worden opgepikt en nader afgewogen. Omdat wij juist vinden dat gemeenten het beste in staat zijn om de lokale situatie te kunnen benoemen, hebben wij er expliciet voor gekozen om zowel de begrenzing van de kernrandzones als de visievorming aan hen over te laten. Wij hebben er juist alle vertrouwen in dat daarmee het meest recht wordt gedaan aan de lokale situatie, behoeften en mogelijkheden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.2/6 PRV artikel Kernrandzone

zienswijze van: 115

Samenvatting: Laat in de PRV artikel Kernrandzone, lid 2 onder a 3 en 4 het zinsdeel 'binnen de recreatiezone' weg, omdat dit voor alle kernrandzones van toepassing is.

Reactie PS: Artikel Kernrandzone, lid 2 onder a1 biedt de mogelijkheid om de realisatie van groen en voorzieningen in de kernrandzone (mede) te financieren met kleinschalige, stedelijk gelieerde functies. De artikelen onder a3 en a4 zijn opgenomen om de mogelijkheid te bieden om de rode functies binnen de kernrandzone ontwikkelen, zodat de opbrengsten kunnen worden gebruikt ter financiering van de realisatie van groen en/of recreatie als dit in het betreffende gebied niet mogelijk c.q. wenselijk is.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Bij nieuwe ontwikkelingen in de kernrandzone moet de verbetering van ruimtelijke kwaliteit voorop staan. Dat zou het uitgangspunt en het doel van de op te stellen integrale visies moeten zijn. Dit uitgangspunt moet in de PRV vastgelegd worden. Voorstel is om het eerste deel van artikel Kernrandzone, lid 2.e als volgt formuleren: de onder a tot en met d genoemde ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden: 1° de ontwikkelingen dragen bij aan de verbetering en versterking van de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone; 2° de ontwikkelingen zijn in overeenstemming met een integrale structuurvisie, waarin de verbetering en versterking van de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone centraal staat; 3° de ontwikkelingen worden landschappelijk goed ingepast. Oneens met de bepaling in artikel Kernrandzone, lid 2.b dat functies uit het stedelijk gebied naar de kernrandzone verplaatst mogen worden als alleen in het stedelijke gebied de ruimtelijke kwaliteit wordt verhoogd, zoals nu is voorgeschreven. De ruimtelijke kwaliteit van de stadsrandzone doet er dan kennelijk niet toe.

Reactie PS: Wij onderschrijven de stelling van indiener dat nieuwe, stedelijk gelieerde ontwikkelingen moeten bijdragen c.q. slechts mogelijk zijn, als deze bijdragen aan een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit. Wij zijn van mening dat dit al voldoende doorklinkt uit artikel Kernrandzone van de PRV. In alle bepalingen klinkt onomstotelijk door, dat in alle gevallen, waarbij in de kernrandzone nieuwe stedelijk gelieerde functies worden ontwikkeld, aangetoond moet worden dat deze te rechtvaardigen zijn in het licht van de verhoging van de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone zelf, in de kern en/of in het landelijk gebied. Omdat wij hierin geen onduidelijkheid herkennen, zien wij ook geen

aanleiding om het voorstel van indiener in deze te volgen. Met de verplaatsing van een functie kan de ruimtelijke kwaliteit binnen de kern vaak substantieel worden verbeterd uit oogpunt van leefbaarheid en hergebruik van de vrijkomende locatie. Met verplaatsing zijn doorgaans al hoge kosten gemoeid, mede omdat de nieuwe ontwikkeling landschappelijk goed ingepast moet zijn. Een extra financiële bijdrage vragen voor extra verhoging van de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone zou maatschappelijk gewenste verplaatsingen uiteindelijk kunnen frustreren, reden om deze niet als voorwaarde op te nemen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229

Samenvatting: In PRV-artikel Kernrandzone, lid 2 onder c: het is niet duidelijk of met de ruimte-voor-ruimte-regeling artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing wordt bedoeld.

Reactie PS: Hierbij doelen wij inderdaad op de regeling van PRV-artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing. Dit blijkt al wel uit de tekst van de toelichting, maar wij zullen dit in artikel Kernrandzone, lid 2 onder c nog expliciet opnemen.

Besluit PS: Aanpassen PRV door in artikel Kernrandzone, lid 2 onder c een expliciete verwijzing op te nemen naar artikel Algehele agrarische bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing.

Paragraaf 6.3 Landschap

6.3/1 landschap algemeen

zienswijze van: 086

Samenvatting: Welke rol spelen de regionale kwaliteitsgidsen, de Kwaliteitsatlas en de adviezen van het Kwaliteitsteam Groene Hart in de plantoetsing? Op welke wijze worden de ambtenaren die de kwaliteitsadviezen opstellen betrokken bij de beoordeling van gemeentelijke plannen?

Reactie PS: De Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen, katern Groene Hart willen we als onderdeel van de website Kwaliteitsatlas Groene Hart op gaan nemen. Alle partijen in het Groene Hart kunnen gebruik maken van de uitwerking van de kwaliteiten. De Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen noemen wij als inspiratiebron en basis in de PRS en PRV en zullen wij zelf gebruiken. Via de PRV vragen wij aan de gemeente om borging van de kernkwaliteiten, waarbij wij adviseren de Kwaliteitsgids te gebruiken. Het kwaliteitsteam Groene Hart bestaat uit externe adviseurs en heeft een adviserende rol in de planontwikkeling. Het kwaliteitsteam Groene Hart heeft geen rol in de plantoetsing.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 110

Samenvatting: Het door u ondertekende Landschapsconvenant, en niet de Kwaliteitsgids, moet als basis voor de visie dienen, aangezien daarin de juiste mix is gevonden tussen cultuurhistorische en natuurlijke waarden in het open landschap. Maak de binnen het landschapsconvenant passende elementen expliciet mogelijk.

Reactie PS: Niet overal in de provincie zijn Landschapsconvenanten opgesteld. In het Landschapsconvenant worden bovendien niet alle aspecten van het landschap vastgelegd, doordat de kleine landschapselementen uitgangspunt zijn. In de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen beschrijven wij voor alle landschappen in de provincie de ruimtelijke kwaliteiten, de ontstaansgeschiedenis en de bijbehorende verhalen. Dat vormt voor ons het uitgangspunt. Het belang van de natuurlijke waarden regelen wij overigens in de PRS met de Ecologische Hoofdstructuur.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 186, 189

Samenvatting: Borg de Kwaliteitsgidsen Utrechtse Landschappen sterker en laat ze niet enkel facultatief inspirerend zijn. (186) De kwaliteit van het landschap is onvoldoende verankerd. Zo worden de zeer belangwekkende Kwaliteitsgidsen slechts aangeduid als ‘goede bron’ en ‘inspiratie’. Dit is te zwak, duid ze in de Verordening tenminste aan als ‘basis’ of ‘richtinggevend’. (189)

Reactie PS: De Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen hebben wij in de toelichting op PRV-artikel Landschap opgenomen in de PRV. Dat betekent dat wij om borging van de kernkwaliteiten vragen. Wij kunnen ons vinden in de aanduiding basis en nemen dit op in de PRS.

Besluit PS: Aanpassen PRS door in paragraaf 6.3 te spreken over de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen als basis.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Neem de waardenkaart ‘Kleine Landschapselementen’ op in de PRV en geef aan dat ruimtelijke plannen moeten voldoen aan de voorwaarden uit de landschapsverordening.

Reactie PS: De waardenkaart ‘Kleine Landschapselementen’ is een onderdeel van de Landschapsverordening. Deze functioneert naast de Provinciale Ruimtelijke Verordening. De twee verordeningen vullen elkaar aan. De Provinciale Ruimtelijke Verordening is van belang voor het opstellen van ruimtelijke plannen en de Landschapsverordening voor de handhaving van de huidige ruimtelijke situatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: De Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen kan en dient een grotere rol te spelen bij de beoordeling en inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijke gebied. De Kwaliteitsgids zou daarom aan de PRV gekoppeld moeten worden. En er moet vastgelegd worden hoe de provincie gaat sturen op bereiken van de gewenste kwaliteit. Ambitie en instrumenten zijn op dit moment namelijk niet in balans. Naast reguleren is het van belang dat alle spelers in het landelijk gebied de kwaliteitsgidsen leren kennen en gaan gebruiken (stimuleren). Op deze manier passen de instrumenten bij de provinciale ambitie. Voorstel is om de begripsomschrijving van beeldkwaliteitsparagraaf in artikel Algemene bepalingen van de PRV als volgt wijzigen:
beeldkwaliteitsparagraaf: een onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing dat aangeeft op welke wijze de beoogde ruimtelijke ontwikkeling optimaal in de omgeving wordt ingepast. Basis daarvoor is een analyse van de kwaliteiten van het omringende landschap, zoals beschreven in de bijlage Kernkwaliteiten landschap en uitgewerkt in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Uitgewerkt wordt het in een schets of beschrijving, waarop de bouwmassa’s (bestaand en beoogd, zo mogelijk met kapvorm en -richting), kavelinrichting, het beoogde grondgebruik, beplanting, water en wegenstructuur zijn aangegeven.

Reactie PS: In de toelichting op PRV-artikel Landschap koppelen wij de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen aan de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Meer duidelijkheid in de zin van een beschrijving, waarin de bouwmassa’s (met kaprichting), kavelinrichting, het grondgebruik, beplantings-, water- en wegenstructuur zijn aangegeven is te vinden in de algemene bepalingen bij beeldkwaliteitsparagraaf.

Besluit PS: Geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: In de PRV wordt op verschillende plaatsen een goede landschappelijke inpassing voorgeschreven. Bij nieuwe ontwikkelingen moet echter eerst getoetst worden of deze ontwikkeling wel of niet toelaatbaar is. Voorstel: voeg in de artikelen waar een goede landschappelijke inpassing wordt voorgeschreven de volgende bepaling toe: de ontwikkeling / het plan niet in strijd is met de landschappelijke waarden van het gebied, zoals omschreven in de bijlage Kernkwaliteiten landschap en uitgewerkt in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen.

Reactie PS: De ontwikkelingen voor de looptijd van de PRS hebben wij mede vanuit het belang van landschap afgewogen. Op de ontwikkelingskaart hebben wij de mogelijke uitbreiding van

bedrijventerreinen en woongebieden aangegeven. Wij voeren een terughoudend beleid voor uitbreiding van bebouwing buiten de rode contour. Vanuit dit beleid toetsen wij eerst of een ontwikkeling toelaatbaar is. Daarbij moeten de verschillende artikelen uit de PRV niet los van elkaar gezien worden. Indien een ontwikkeling plaats vindt in één van de door ons aangegeven landschappen, dan dient ook PRV-artikel Landschap hierbij betrokken te worden. Daarmee is de aangegeven toevoeging dus overbodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Openheid is benoemd als een belangrijke kernkwaliteit in een aantal landschappen. Openheid is echter niet alleen een landschappelijke, maar ook een ecologische waarde. De kerngebieden voor weidevogels zijn niet opgenomen in de PRV, met als argument dat de openheid van deze gebieden beschermd wordt via het landschapsbeleid. Artikel Landschap biedt echter te weinig aangrijpingspunten. Voorstel: Vervang in de toelichting op Artikel Landschap, lid 2, de zin die begint met: Hierbij valt te denken aan, door: Dit geldt vooral voor (hoge) bebouwing en opgaande begroeiing zoals bomen langs wegen, beplanting van overhoekjes en boomkwekerijen.

Reactie PS: In de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen hebben wij de open landschappen benoemd. In de beschrijving van de kwaliteiten van de open landschappen en de bijbehorende ontwerpprincipes geven wij hoge bebouwing en beplantingen aan als niet gewenst. In de PRV vragen wij de gemeenten dit te borgen. Voor de natuurwaarden buiten de EHS, zoals weidevogels geven wij in de PRS aan dat deze belangrijk zijn. Op basis hiervan gaan wij het gesprek aan met de gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: In de PRS ontbreekt het verband tussen het cultuurhistorische en het landschappelijke belang. Ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden zijn echter nauw met elkaar verbonden. Neem in de kaart Landschap de categorie CHS agrarisch cultuurlandschap over en breidt deze uit met alle waardevolle cultuurhistorische landschappen (dit is breder dan het Groene Hart). Benoem in art 2.8, lid 2C dat in de kwaliteitsgidsen de cultuurhistorische waarden beschreven zijn.

Reactie PS: Voor cultuurhistorie hebben wij gekozen voor vier speerpunten, waaronder agrarisch cultuurlandschap, zodat onze inzet effectiever wordt. Zie ook onze beantwoording van zienswijzen over cultuurhistorie. Via ons digitale plan kunnen alle kaartlagen over elkaar gelegd worden, zodat al onze provinciale belangen die op een locatie gelden inzichtelijk zijn. Voor de gehele provincie hebben wij de kwaliteiten beschreven in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Op elke locatie geldt het artikel Landschap. Op locaties waar het agrarisch cultuurlandschap is aangegeven is dit dan in combinatie met artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur, lid 2c.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Het voorkómen en verminderen van lichthinder en vooral het beschermen van de duisternis maakt een onlosmakelijk deel uit van een 'landelijk leefgebied met kwaliteit', één van de pijlers van de PRS. Onderzoek daarom waar het in de provincie nog relatief donker is en op welke wijze deze duisternis kan worden beschermd.

Reactie PS: Wij hebben in 2010 een hemelhelderheidskaart laten opstellen, waarop is te zien waar het donker is in de provincie. Het onderzoek, waar de indiener naar vraagt, is dus al verricht. De provincie stelt geen apart donkerte-/lichtvervuilingsbeleid op, maar neemt het onderwerp mee in de integrale uitvoering van haar taken. De PRS en de PRV besteden aandacht aan donkerte in relatie tot fysieke leefomgeving, natuur en landschap:

(1) Donkerte en het tegengaan van lichtvervuiling worden in de structuurvisie benoemd als kwaliteit van een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving. Voor de realisatie van deze doelen zetten

wij het instrument milieukwaliteitsprofielen in, waarin lichtvervuiling is opgenomen als relevant milieuaspect.

(2) Om de natuurdoelen in de EHS te realiseren zijn bepaalde omgevingskenmerken nodig. De PRS noemt hierbij donkerte expliciet. Ook in de definitie van wezenlijke kenmerken en waarden in de PRV is donkerte opgenomen.

(3) Donkerte komt aan de orde in de Kwaliteitsgidsen Utrechtse landschappen, waar zowel de PRS als de PRV naar verwijst. Op diverse plaatsen wordt de relatie gelegd tussen ruimtelijke ontwikkelingen en het bewaken van de landschappelijke kwaliteit. Doordat donkerte meegenomen wordt bij landschappelijke kwaliteit, zijn er verschillende mogelijkheden om donkerte mee te nemen in de realisatie van ons ruimtelijke beleid.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210

Samenvatting: In verband met de verantwoordelijkheid van de provincie voor de kwaliteiten van het landelijk gebied zou een integrale Kwaliteitskaart (inclusief gebiedsprofielen) aan de PRS moeten worden toegevoegd. Hierin moet duidelijk worden aangegeven waar welke kwaliteiten centraal staan. De huidige visiekaart is daarvoor te globaal en zal bijgevolg een te geringe sturende en toetsende werking hebben.

Reactie PS: De visiekaart is bedoeld als een overzichtskaart, waarin een samenhangend beeld van de ontwikkelingen in de PRS wordt geschetst. Een schets van de kwaliteiten in een samenhangende kaart is cartografisch lastig om voor alle provinciale belangen gezamenlijk inzichtelijk te maken. Wij kiezen er voor om deze per provinciaal belang inzichtelijk te maken. Voor landschap is dit gedaan op de kaarten in de zes verschillende katernen van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Per landschap hebben wij dit op een gebiedseigen manier gedaan. Voor een onderwerp als milieu/leefklimaat vragen wij in algemene zin aandacht voor de kwaliteit via de tekst in de PRS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229

Samenvatting: Bij ruimtelijke ontwikkelingen wil de provincie aangeven hoe deze gestuurd kunnen worden en welke kwalitatieve randvoorwaarden het landschap eraan meegeeft. De provincie heeft de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen opgesteld om hierbij te helpen. Ook de gemeente Wijk bij Duurstede maakt hiervan gebruik. Wel worden planontwikkelingen primair aan het landschapsontwikkelingsplan (LOP) getoetst. Dit LOP is een samenwerking geweest van een aantal gemeenten en kan rekenen op draagvlak.

Reactie PS: Bij het opstellen van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen is rekening gehouden met de landschapsontwikkelingsplannen, de landschappelijke beschrijvingen kloppen met elkaar. Wij hebben de keuze voor ambities ten aanzien van de toekomstige ontwikkelingen van de provincie helder gemaakt in de kwaliteitsgids. Wij willen op het provinciale niveau de grote landschappelijke structuren van het gebied versterken. Deze kan soms afwijken van de (gezamenlijke) gemeentelijke visie. Waar dit speelt, zal dit onderwerp van gesprek zijn tussen gemeente(n) en de provincie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: De landschappen en de hiervoor kenmerkende kernkwaliteiten zijn op zich wel expliciet vastgelegd in de PRV. Maar er is niet aangegeven welke ontwikkelingen/activiteiten binnen de betreffende landschappen al dan niet zijn toegestaan, terwijl dat bij de eerdere gebiedscategorieën Landelijk gebied 1 t/m 4 wel duidelijk het geval was. De nu gekozen ruimtelijke verankering is dus eerder stimulerend dan regulerend van aard. In het bijzonder geldt dat voor de zogenaamde 'Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen' die door gemeenten als inspiratiebron dient te worden gezien en niet als (hard) toetsingskader.

Reactie PS: Het klopt dat wij in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen als inspiratiebron hebben vastgesteld in december 2011. Hierin zijn per landschap ongewenste ontwikkelingen aangegeven.

Het beleid ten aanzien van bijvoorbeeld windmolens, uitbreiding van bedrijventerreinen en woongebieden hebben wij hiermee afgestemd. Vanuit landschap willen wij dat de ruimtelijke ontwikkelingen ter versterking van de kwaliteiten worden ingezet. Door de digitale ontsluiting kan per plek opgeroepen wat de mogelijkheden en beperkingen zijn. Het totaalbeeld komt dus voort uit een samenvoeging van alle provinciale belangen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Neem op de kaart 'Landschap' de eerder als zodanig aangewezen 'Nationale Landschappen' op, eventueel met de aanduiding 'Provinciaal landschap', als nadere verbijzondering van de aangegeven Utrechtse Landschappen. Binnen die grenzen van die 'Provinciale landschappen' zou dan een stringenter regime kunnen worden aangehouden dan binnen de Landschappen waarin deze zijn opgenomen, zoals het waarborgen van het 'migratiesaldo nul'.

Reactie PS: Bij de decentralisatie van de taken van het Rijk naar de provincie zijn de Nationale Landschappen door het Rijk losgelaten. Het instrument migratiesaldo-nul is daarmee vervallen. Wij hebben ervoor gekozen voor de gehele provincie de kernkwaliteiten voor het landschap te beschrijven in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Per landschap maken wij duidelijk wat de belangrijke verhalen en structuren van het landschap zijn. In de PRV verwijzen wij naar de Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen en vragen om borging van de kernkwaliteiten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 249

Samenvatting: Veranker de Status van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug in zowel de Structuurvisie van de Provincie als in de Provinciewet.

Reactie PS: De status van de Nationale Parken maken deel uit van de afspraken over decentralisatie tussen het Rijk en de provincies. De natuurfunctie en het toegankelijk maken daarvan staan centraal bij een Nationaal Park. De onderhandelingen geven ons nog onvoldoende duidelijkheid om een andere aanpak in de structuurvisie op te nemen. Het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug ligt ten zuiden van de A12. Voor de kwaliteiten van het landschap Utrechtse Heuvelrug wordt de gehele Heuvelrug beschreven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 264

Samenvatting: Op de Landschapskaart is de uiterste noordpunt van de gemeente De Bilt niet ondergebracht binnen een landschap. Wij zien dit graag verduidelijkt.

Reactie PS: De gemeente De Bilt valt in verschillende landschappen, te weten Groene Hart, Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Utrechtse Heuvelrug. In de noordpunt van de gemeente vallen het Groene Hart en de Utrechtse Heuvelrug over elkaar heen waardoor een dubbelkleur ontstaat, die niet in de legenda terugkomt. We gaan dit verduidelijken op de kaart.

Besluit PS: Aanpassen object landschap door duidelijker aan te geven waar landschappen over elkaar heen vallen.

6.3/2 PRV Artikel Landschap

zienswijze van: 130

Samenvatting: De bijlage kernkwaliteiten landschap lijkt een goede plek om ook nader de landgoederen/buitenplaatsen te omschrijven. Dit is een apart stuk erfgoed binnen de provincie. Ook de PRS zou in hoofdstuk 6 een dergelijke aparte omschrijving voor landgoederen kunnen krijgen. De ontwikkeling van het eiland van Schalkwijk wordt nader toegelicht, dit zou ook voor alle buitenplaatsen in ontwikkeling kunnen. Al dan niet in een ander, nog meer detaillistisch document.

Reactie PS: De PRS bevat naast de kernkwaliteiten landschap ook de cultuurhistorische belangen. De historische buitenplaatsen hebben wij opgenomen in hoofdstuk 4. De bijlage Cultuurhistorie van de PRV bevat een beschrijving van de specifieke kenmerken van de verschillende buitenplaatszones. Het

beleid is verwoord in de Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen provincie Utrecht 2012-2015. De omschrijving van het eiland van Schalkwijk maken wij in het kader van een gebiedsontwikkeling. Een landgoed/buitenplaats zien wij niet als zodanig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: In de PRV, artikel Landschap, moeten niet alleen de Utrechtse Landschappen en hun kernkwaliteiten expliciet worden verankerd, maar ook in PRV-artikel Landschap, lid 3, dat bij eventuele ruimtelijke ontwikkelingen direct moeten worden getoetst aan de daartoe in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen gegeven (toetsings)criteria/(kwaliteits)criteria.

Reactie PS: In artikel Landschap, lid 3 wordt uitgegaan van ruimtelijke ontwikkelingen. In de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen hebben wij ruimtelijke kwaliteiten, de ontstaansgeschiedenis en de bijbehorende verhalen van het landschap in de Provincie Utrecht beschreven. Wij vragen om deze kwaliteiten te borgen en te versterken bij ruimtelijke plannen. Wij kiezen er voor dit niet aan de hand van criteria te doen, maar om met ontwerpprincipes de uitwerking van de kwaliteiten te verduidelijken. In de PRV sturen wij bewust op de kernkwaliteiten. Het is aan de gemeente om de concrete ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden hieraan te toetsen en hierop af te stemmen. Hierbij vormen de kwaliteitsgidsen een hulpmiddel, geen blauwdruk. Daarmee zouden immers zowel de gemeentelijke verantwoordelijkheid van de gemeente als de uniciteit van specifieke plekken onvoldoende recht worden gedaan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.3/3 Landschap Gelderse Vallei

zienswijze van: 036

Samenvatting: Het bedrijventerrein De Wieken is aangeduid als landschap Gelderse Vallei. Dit zou echter de grijze aanduiding van stedelijk gebied moeten krijgen.

Reactie PS: De grenzen van de landschappen sluiten aan op de rode contour. De Wieken ligt in de rode contour. Wij passen de grens aan.

Besluit PS: Object landschap aanpassen aan de rode contour ter hoogte van De Wieken in Amersfoort.

6.3/5 Landschap Rivierengebied

zienswijze van: 165

Samenvatting: In het rivierengebied ontbreekt de kernkwaliteit: waterveiligheid waarborgen en eventueel versterken (afhankelijk van de uitkomsten van het Deltaprogramma). De PRS is essentieel om hier invulling aan te kunnen geven.

Reactie PS: Voor de kwaliteiten van het rivierengebied hebben wij de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap uit de Nota Ruimte uitgewerkt. Waterveiligheid is wel een ruimtelijk belang, maar geen kenmerk van het landschap. Bij ruimtelijke ingrepen die nodig zijn voor de waterveiligheid vragen wij om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden en te versterken. Hiervoor hebben wij de kwaliteiten van het landschap in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen beschreven, onder andere aan de hand van ontwerpprincipes.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 230

Samenvatting: Voor het Kromme Rijngebied geldt een stapeling van diverse lagen en sectoraal beleid. Het gebied leent zich uitstekend voor (stads)landbouw, ecologie en (beperkte) recreatie. Hier liggen veel kansen, het LOP (landschapontwikkelingsplan) heeft voor het Kromme Rijngebied de kwaliteiten beschreven en heldere uitgangspunten voor acties geformuleerd. Dit vraagt om een direct vervolg. Daarom wij stellen voor om voor dit gebied samen met de provincie, betrokken

partijen en de gemeente een integrale en duurzame visie op te stellen waarbij de bestaande knelpunten met de lopende initiatieven en kansen worden meegenomen.

Reactie PS: Bij het opstellen van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen is rekening gehouden met de landschapsontwikkelingsplannen. Wij hebben de keuze voor ambities ten aanzien van de toekomstige ontwikkelingen van de provincie helder gemaakt in de kwaliteitsgids. Deze kwaliteiten worden voor het Kromme Rijngebied, net als op veel andere locaties in de provincie, in de PRS gecombineerd met verscheidene andere provinciale belangen. Bij veel ontwikkelingen in een gebied is een gezamenlijke visie een actiepoint voor de nog op te stellen Ruimtelijke Agenda Gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.3/6 Landschap Utrechtse Heuvelrug

zienswijze van: 015

Samenvatting: Voor de Utrechtse Heuvelrug moet het gaan om samenhang in de volle breedte: bossen, (andere) natuurterreinen, landgoederen, etc. Waar nodig moet deze samenhang worden hersteld of versterkt, hetgeen ten koste van (verdichting van) de infrastructuur kan gaan en ook beperkingen moet kunnen opleggen aan (intensivering van) het bestaande extensieve agrarische gebruik. Verder dient consolidatie en verdere ontwikkeling van de bescherming van dit gebied in samenhang met behoud / ontwikkeling van de randzones te geschieden, vooral met het oog op behoud van de vele gradiënten en daarmee samenhangende biodiversiteit.

Reactie PS: Wij bewaken de samenhang van de Utrechtse Heuvelrug vanuit het landschappelijk belang. Deze is beschreven in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen, die wij hebben gekoppeld aan de PRV. Ook de gradiënten komen in de kwaliteitsbeschrijvingen tot uitdrukking. Doorsnijdingen door infrastructuur en extensivering van agrarisch gebruik toetsen wij vanuit het belang natuur, doordat de Utrechtse Heuvelrug onderdeel is van de EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 256, 258

Samenvatting: In de PRS en PRV komt het unieke karakter van Bosch en Duin, namelijk de unieke extensieve bebouwingsstructuur in vergelijking met bijvoorbeeld het Lyceumkwartier in Zeist en de bebouwing van Bilthoven-Noord, in samenhang met het bosrijke terrein als onderdeel van de grotere (EHS) structuur van de Utrechtse Heuvelrug, onvoldoende als provinciaal belang tot zijn recht.

Reactie PS: In de PRS hebben wij dit belang gevat onder het landschap Utrechtse Heuvelrug. In het betreffende katern van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen hebben wij de villaparken zoals Bosch en Duin beschreven in de grotere structuur van de Utrechtse Heuvelrug. Door in de toelichting bij de PRV te verwijzen naar de Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen vragen wij om borging van dit belang. Doordat het belang van de EHS en het belang van het landschap in Bosch en Duin over elkaar heen liggen, beoordelen wij dit gebied anders dan villaparken Bilthoven-Noord en Lyceumkwartier Zeist, die binnen de rode contour liggen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.4 Aardkundige waarden

zienswijze van: 113

Samenvatting: Neem de aardkundige waarden ten oosten van de kern Vianen, Hooge Waard, weer op zijn oorspronkelijke plek op, zoals in de voorontwerp-PRS. De verschuiving bemoeilijkt de ontwikkeling van Hoef en Haag.

Reactie PS: De oeverwal De Hooge Waard hebben wij opnieuw begrensd. Aanleiding is het feit dat het westelijke deel van de aardkundige waarde, direct ten oosten van de A27, ernstig is aangetast door de aanleg van bedrijven. Bij de nieuwe kartering is aangesloten bij het nog aanwezige reliëf ter plaatse. Ook is gebruik gemaakt van de kaart met Fysisch Geografische Eenheden. Voor Hoef en Haag

hoeft dit niet als een bedreiging gezien te worden, maar kan dit gebruikt worden om tot een kwaliteit van de wijk te komen die goed aansluit bij de natuurlijke omgeving.

De gemeente Vianen heeft tijdens de hoorzitting een memo over aardkundige waarden uitgereikt, als nadere toelichting op de inspraakreactie. In deze memo wordt gesteld dat de oeverwal van De Hooge Waard niet meer gaaf is, met name door het bouwrijp maken van het bedrijventerrein Gaasperwaard en door zandwinning. Het klopt dat het westelijke deel van de oeverwal zeer ernstig is aangetast. Dat was ook de aanleiding dit stuk van de kaart te verwijderen. Het oostelijke stuk van de oeverwal, de Eversteinse Plas, is vanwege de grootschalige zandwinning nooit onderdeel van de aardkundige waarde geweest.

Het is echter niet nodig dat een complete oeverwal aanwezig is, om een stuk ervan als aardkundige waarden te benoemen. Bij veel oeverwallen die op de aardkundige waardenkaart zijn opgenomen, betreft het een beperkt traject. Zie bijvoorbeeld de oeverwal van bij Kleine Lek en bij Tull en 't Waal. De doorslaggevende overweging om dit stuk van de oeverwal van De Hooge waard in de kaart op te nemen, is dat hier het reliëf in het veld zichtbaar is. Dit sluit ook aan bij de door de gemeente in het memo opgenomen hoogtekkaart én bij de kaart met de Fysisch Geografische Eenheden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Neem naast de aardkundige waarden ook de aardkundige monumenten en de waardevolle bodems, zoals veenbodems op, met dezelfde status als de aardkundige waarden. Neem daarnaast in plaats van aardkundige waarden, begrensd als element, aardkundig waardevolle gebieden op. Geef de aardkundige waardevolle gebieden en aardkundige monumenten dezelfde status en vergelijkbare regels als archeologisch waardevolle gebieden.

Reactie PS: Alle aardkundige monumenten zijn als aardkundige waarde opgenomen in de PRV. Daarnaast is ten noordwesten van de stad Utrecht een aantal gebieden met bijzondere, niet verveende, veenbodems als aardkundige waarden opgenomen. Deze bodems zijn typerend voor de natuurlijke ontstaanswijze van het landschap. Via www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/aardkundige-waarden/ is hierover meer achtergrondinformatie te vinden. Dit betekent dat PRV-Artikel Aardkundige waarden ook op aardkundige monumenten en een aantal veenbodems van toepassing is. Wij hebben daarbij de keuze gemaakt om alleen de meest bijzondere elementen te benoemen als aardkundige waarde. Bij de begrenzing is er op gelet dat het hele element wordt meegenomen, dus bijvoorbeeld niet alleen een smeltwaterdal, maar ook de hellingen tot en met de bovenkant.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Het is onduidelijk welke aardkundige waarden ten noorden van Woerden liggen. Haal daarom deze aanduiding weg.

Reactie PS: Informatie over de opgenomen aardkundige waarden is te vinden via www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/aardkundige-waarden/

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 264

Samenvatting: De aardkundige waarde 'dekzandrug Westbroek' ontbreekt, maar staat wel op de provinciale aardkundige waardenkaart. Niet duidelijk is waarom de aardkundige waarden 'venen' opgenomen is.

Reactie PS: De aardkundige waarde 'dekzandrug Westbroek' is in de PRS en PRV niet meer opgenomen, omdat het reliëf ter plekke zeer beperkt is. Het gebied dat is aangeduid als 'venen' betreft een gebied met bijzondere, niet verveende veenbodems die kenmerkend zijn voor de aardkundige ontstaanswijze van het gebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 273

Samenvatting: Waarom zijn de aardkundige waarden in Soesterberg alleen gekoppeld aan de voormalige smeltwaterdalen uit de ijstijden en niet aan de heuvels van het heuvellandschap? Gaat het aardkundig niet om het geheel van voormalige dalen met de overige gronden ertussen?

Reactie PS: Bij de begrenzing is er op gelet dat het hele element wordt meegenomen, dus niet alleen het smeltwaterdal, maar ook de hellingen tot en met de bovenkant. Wij hebben er voor gekozen om geen grote gebieden als aardkundige waarde aan te wijzen, maar alleen de meest bijzondere elementen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.5 Natuur

6.5/1 Natuur algemeen

Zienswijze van: 028

Samenvatting: Grote delen van het uiterwaardenlandschap zijn aangewezen als Natura2000-gebied, EHS of groene contour. Kleinschalige ingrepen zijn hier mogelijk. In de uiterwaard Bosscherwaarden (Wijk bij Duurstede) is een initiatiefnemer nu ruim 10 jaar bezig met het gerealiseerd krijgen van een grootschalige ontgronding. Kunnen deze plannen binnen de PRS gerealiseerd worden, dan wel afstuiten op de te grote gevolgen van deze ontgronding voor de omgeving (natuur, agrariërs, bewoners)?

Reactie PS: De gewenste grootschalige ontgronding in de Bosscherwaarden bij Wijk bij Duurstede is ons bekend. Door de initiatiefnemer is recent weer een vervolg gegeven aan de procedures. Het initiatief moet voldoen aan de EHS-regels uit de PRV (en andere relevante regels uit onze PRV). Wij gaan op dit moment niet verder in op de beoordeling van concrete ruimtelijke ontwikkelingen op basis van het beleid, omdat we bezig zijn met de ontwikkeling van beleid en niet met de toetsing van concrete ontwikkelingen aan dat beleid. Allereerst zal overigens ook de gemeente Wijk bij Duurstede haar oordeel moeten geven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 086

Samenvatting: Het uitgangspunt van de provincie voor behoud en ontwikkeling van de EHS is prima. Indiener gaat ervan uit dat het Akkoord van Utrecht uitgevoerd wordt. Uitloop tot 2021, zoals opgenomen in het akkoord van Rijk met IPO, is mogelijk. Verruiming van de mogelijkheden voor nieuwe natuur ware – gelet op de recente afspraken in de Tweede Kamer – niet te blokkeren door limitatieve beperking van natuurgebieden op de kaart.

Reactie PS: Om ruimte te behouden is in het Akkoord van Utrecht en in deze PRS de groene contour opgenomen. De middelen die beschikbaar zijn voor de realisatie van de EHS zijn beperkt; om die reden hebben wij er in het Akkoord van Utrecht voor gekozen om ons enkel te richten op die gebieden waar, bijvoorbeeld met het oog op internationale verplichtingen, natuurontwikkeling noodzakelijk is. Indien er op termijn meer mogelijkheden voor natuurontwikkeling beschikbaar zouden komen, dan voor de herijkte EHS nodig is, dan biedt de groene contour hier ruimte voor.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 185

Samenvatting: De gemeente IJsselstein werkt aan actualisering van het bestemmingsplan Landelijk Gebied. In de PRS wordt ingegaan op de realisatie van natuur binnen de EHS en de groene contour. Onduidelijk is hoe de realisatie van natuur gefinancierd wordt. Bij de actualisatie van het bestemmingsplan wordt de ontwikkeling van nieuwe natuur (EHS of groene contour) dan ook nog niet opgenomen. Dit gebeurt alleen als de garantie kan worden gegeven dat dit ook daadwerkelijk uitgevoerd kan worden.

Reactie PS: De financiering van de realisatie van de EHS wordt geregeld in ons Kaderdocument AVP. Op basis daarvan vindt uitvoering van nieuwe natuur in het kader van de EHS plaats. Financiering van de groene contour is aan initiatiefnemers. Realisatie van nieuwe natuur binnen de groene contour vindt namelijk plaats door anderen dan de provincie, op vrijwillige basis. Bestemmingswijziging naar natuur hoeft overigens pas te worden doorgevoerd wanneer de gronden door de provincie verworven zijn of als de eigenaar zelf functiewijziging aanvraagt. Er is dus geen reden voor een gemeente om nog niet gerealiseerde nieuwe natuur als nieuwe natuur in een bestemmingsplan op te nemen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 189, 209, 250

Samenvatting: In de PRV wordt aangegeven dat de EHS een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones is, samengesteld uit bestaande natuurgebieden, nieuwe nog te realiseren natuurgebieden en verbindingzones tussen de gebieden. De Ecologische Verbindingzones zijn echter in Ontwerp PRS en -PRV niet opgenomen. (189) Zet de ecologische verbindingzones op de kaart. Op de kaart Natuur ontbreken de ecologische verbindingzones. Dit geldt zowel voor nog te realiseren ecologische verbindingzones als voor reeds gerealiseerde zones (zoals in de Lopikerwaard). Dit maakt het duidelijk dat er een opgave ligt of dat er een bestaande zone ligt. (209) Op de natuurkaart ontbreken de ecologische verbindingzones. Voor kwaliteit van natuur en landschap zijn de ecologische verbindingzones essentieel. Zij moeten opgenomen worden in de PRS met een passende regeling in de PRV. (250)

Reactie PS: Om verwarring over de status en het beschermingsregime van ecologische verbindingzones (EVZ's) te voorkomen, zijn deze niet als apart object op de kaart gezet, maar maken ze deel uit van het object EHS. Op enkele plekken zijn nog te realiseren EVZ's komen te vervallen door de herijking van de EHS. Reeds aangekochte hectares ten behoeve van de EVZ's zijn opgenomen op de EHS kaart. Voor alle onderdelen van de EHS geldt hetzelfde, namelijk het beschermingsregime. Voor de duidelijkheid zullen we de definitie van de EHS in de PRV aanpassen.

Besluit PS: Aanpassen PRV door in artikel Algemene bepalingen als definitie van de EHS op te nemen: 'een robuust, samenhangend netwerk van natuurgebieden, samengesteld uit bestaande natuurgebieden, nieuwe nog te realiseren natuurgebieden en verbindingzones tussen deze gebieden. (...)'.
(...)'.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Landschapselementen zoals de houtkaden in de Lopikerwaard, de Papencopperkade en onderdelen van de Grebbelinie hebben in de PRS geen EHS status meer. Deze landschapselementen hebben echter een landschappelijke en ook een belangrijke ecologische waarde. Behoud dus de EHS-status hiervan. Tijdens de hoorzitting heeft de indiener aangegeven dat de houtkaden tijdens het sluiten van het Akkoord van Utrecht nooit ter discussie hebben gestaan. Waarom zijn ze dan toch geschrap?

Reactie PS: Wij onderschrijven de ecologische waarde van deze gebieden, maar gezien de geïsoleerde ligging is de bijdrage aan de EHS als verbindend element niet aanwezig. Daarom vinden wij een landschappelijke bescherming toepasselijker. Wij zelf doen dit op het niveau van de kernkwaliteiten. De gemeente kan dit, onder andere aan de hand van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen, nader detailleren. In het Akkoord van Utrecht zijn geen afspraken gemaakt over de bestaande natuur, maar over de nog te realiseren EHS. In de PRS zijn die afspraken nader geconcretiseerd. Daarnaast hebben wij het proces van de PRS gebruikt om de bestaande begrenzing van EHS-gebieden tegen het licht te houden. Hierbij hebben we gericht op het voorkomen van versnipperd gelegen elementen. Kleine natuurgebiedjes zijn alleen gehandhaafd als dat voor een functionerende EHS van belang is.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 227

Samenvatting: De termen EHS en nieuwe natuur worden door elkaar heen gebruikt. EHS en nieuwe natuur zijn aparte begrippen met een eigen betekenis en status. Kijk daarom nogmaals naar het gebruik van deze twee termen en pas dit waar nodig aan.

Reactie PS: Het is niet de bedoeling dat over deze termen onduidelijkheid bestaat. Wij zullen deze termen eenduidig gebruiken in de PRS en daar waar nodig de PRS aanpassen.

Besluit PS: Aanpassen PRS door in de PRS en met name in hoofdstuk 6 de termen EHS en nieuwe natuur eenduidig te gebruiken.

Paragraaf 6.5.1 Ecologische Hoofdstructuur

6.5.1/1 Ecologische Hoofdstructuur algemeen

Zienswijze van: 010

Samenvatting: Het is in de ontwerp-PRS en -PRV ten onrechte onduidelijk hoeveel gronden met de aanduiding natuur nog niet zijn ingericht. De provincie is vanaf 2014 financieel verantwoordelijk voor de herijkte EHS en het beheer, derhalve moet duidelijk zijn hoeveel EHS/natuur nog ingericht moet worden en hoeveel financiële middelen hiervoor beschikbaar zijn. Beantwoord dus de vragen omtrent transparantie inzake de EHS gesteld in de commissie RGW van 10-10-2011 ook in Nota van beantwoording Ontwerp-PRS en PRV: (1) het aantal hectares nog aan te kopen EHS in zowel de gemeente De Ronde Venen, als de gehele provincie Utrecht; (2) het aantal hectares nog in te richten EHS in zowel gemeente De Ronde Venen, als de gehele provincie Utrecht; (3) het aantal hectares dat een aanduiding 'gerealiseerde nieuwe natuur' heeft in zowel gemeente De Ronde Venen als de gehele provincie Utrecht, maar alwaar momenteel nog sprake is van agrarische bedrijfsvoering en geen 'gerealiseerde nieuwe natuur' aanwezig is; (4) het bedrag dat beschikbaar is voor de aankoop van EHS-gebieden in zowel gemeente De Ronde Venen als de gehele provincie Utrecht; (5) het bedrag dat beschikbaar is voor de inrichting van EHS-gebieden in zowel gemeente De Ronde Venen, als de gehele provincie Utrecht; (6) het bedrag dat beschikbaar is voor het beheer van EHS-gebieden in zowel gemeente De Ronde Venen, als de gehele provincie Utrecht; (7) het bedrag dat beschikbaar is voor de aanleg van eco-viaducten in zowel gemeente De Ronde Venen, als de gehele provincie Utrecht. Het feit dat het Akkoord van Utrecht slechts een verwervingsopgave is, is in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Plannen moeten financieel haalbaar zijn, niet alleen voor verwerving, maar ook voor beheer en inrichting.

Reactie PS: De PRS en PRV regelen de begrenzing van de EHS en de bescherming van de gebieden binnen die begrenzing. In totaal zal in de provincie Utrecht op basis van het Akkoord van Utrecht nog 1500 hectare nieuwe natuur ontwikkeld worden. Hiervan ligt ca. 600 ha. in de gemeente De Ronde Venen. De nog te realiseren 1.500 hectare is in de EHS-begrenzing meegenomen en wordt daarmee ook planologisch beschermd. De PRS is echter niet het kader waarbinnen de inrichting van deze en de eerder verworven gronden plaatsvindt. Dit loopt via de Agenda Vitaal Platteland. In dat kader hebben wij bij de vaststelling van het Kaderdocument AVP ook de financierbaarheid van het Akkoord van Utrecht in beeld gebracht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 100

Samenvatting: Wij zijn verheugd over de inspanningen tot behoud en ontwikkeling van de Ecologische Hoofd Structuur waarvan de PRS getuigt.

Reactie PS: Wij danken de indiener voor deze steunbetuiging en kijken uit naar de voorzetting van onze samenwerking.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 102

Samenvatting: De overheid rekent agrarische grond tot de EHS, maar verleent geen medewerking aan actieve verplaatsing van agrarische bedrijven. Deze claim vermindert de waarde van de grond, maar de overheid geeft er geen vergoeding voor terug.

Reactie PS: Medewerking aan de realisatie van de EHS is vrijwillig. Er is niet aangetoond dat aanmerking van gronden als EHS tot waardedaling leidt. Wanneer de provincie een agrarisch bedrijf aankoopt, wordt hiervoor een marktconform bedrag betaald.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 105

Samenvatting: De provincie handhaaft MOB-complexen binnen de EHS. Dit betekent dat ontwikkelingen slechts mogelijk zijn binnen de EHS-kaders. Op het MOB-complex aan de Zwijnsbergen in Elst is een grote hoeveelheid bebouwing aanwezig die rechtvaardigt dat, wanneer het militair gebruik van de locatie verdwijnt, dit bestaande oppervlak mag worden teruggebouwd voor een nieuwe recreatieve verblijfsfunctie. De resterende oppervlakte aan de noordzijde kan wel de bestemming natuur/EHS krijgen.

Reactie PS: Het beschermingsregime van de EHS richt zich alleen op nieuwe ontwikkelingen; bestaande ontwikkelingsmogelijkheden op basis van het bestemmingsplan blijven toegestaan. Daarnaast sluit de EHS een andere bestemming dan 'natuur', andere vormen van gebruik en nieuwe ontwikkelingen niet uit. Een recreatieve bestemming binnen de EHS komt veelvuldig voor.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 126

Samenvatting: Alle onderdelen van de kaart worden EHS genoemd, zonder onderscheid naar 'bestaande natuur', 'nieuwe natuur' en 'ecologische verbindingzone'. Hierdoor geldt voor alles hetzelfde stringente 'nee, tenzij'-principe wat belemmerend kan werken voor door ons gewenste initiatieven. Breng daarom het onderscheid opnieuw aan.

Reactie PS: Binnen de EHS geldt voor alle onderdelen het beschermingsregime 'nee, tenzij'. Dit was voorheen zo toen wij de verschillende onderdelen op de kaart hadden staan en dit is nog steeds zo. We hebben ervoor gekozen nu een eenduidige en duidelijke aanduiding te hanteren waarmee dit in één oogopslag helder is. Het voorheen gemaakte onderscheid zorgde namelijk voor verwarring.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 160

Samenvatting: Hou de PRS voorlopig aan en kom terug met een herziene structuurvisie op het moment dat de contouren van een nieuw Rijksbeleid over ruimtelijke ordening en natuur duidelijk zijn geworden.

Reactie PS: Wij zien geen noodzaak tot het aanhouden van de vaststelling van de PRS. Dit zou slechts leiden tot verwarring en vertraging. Er is met de partijen in het veld in het Akkoord van Utrecht afgesproken hoe de herijkte EHS eruit moet komen te zien en dat deze afspraken planologisch worden vastgelegd. Ook zijn er duidelijke afspraken met het Rijk over de taakverdeling tussen Rijk en provincie wat betreft ruimtelijke ontwikkeling en natuur.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 165

Samenvatting: Het is goed dat de provincie de begrenzing van Natura2000 en EHS zoveel mogelijk op logische grenzen heeft gelegd. Dit is ook van belang voor peilvakgrenzen. De zin dat zolang de EHS nog niet is gerealiseerd er ruimte is om bestaand gebruik voort te zetten, kan een potentieel risico van conflicterende functie eisen met zich mee brengen. Dit zou kunnen betekenen dat in nog te verwerven EHS binnen de begrenzing van Natura2000-gebieden in het Noorderpark er een agrarisch peil zal moeten worden ingesteld zolang er nog agrarisch eigendom in de peilvakken voorkomt. Dit is niet overeenkomstig het verdrogingsconvenant en NBW-toetsing van toekomstige peilbesluiten.

Reactie PS: Wij realiseren ons dat resterende agrarische gronden binnen de EHS inrichtingsmaatregelen zoals peilverhoging in de weg kunnen staan. Wij kiezen er vanuit ons planologisch instrumentarium in deze PRS echter niet voor om functiewijziging van de betreffende agrarische gronden naar natuur dwingend op te leggen. Strategische grondverwerving zal worden

ingezet om de afronding van deze restant-aankopen te versnellen. Peilbeheer regelen we daarbij niet via ons planologisch instrumentarium.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Bij de realisatie van de EHS dienen de natuurdoelen uit het Natuurbeheerplan leidend te zijn. De natuurdoelen vormen het kwaliteitskader voor de natuurontwikkeling in de EHS. Maak daarom in de PRV een koppeling tussen de EHS en het Natuurbeheerplan. Wijzig hiervoor Artikel Ecologische Hoofdstructuur, lid 1, van de PRV als volgt: Als 'Ecologische hoofdstructuur' wordt aangewezen het gebied dat als zodanig is verbeeld op de bij deze regeling behorende kaart, die verwijst naar het dan geldende Natuurbeheerplan met de daarin vastgestelde natuurdoelen.

Reactie PS: De natuurdoelen uit het Natuurbeheerplan zijn en blijven leidend bij de realisatie van de EHS. Het Natuurbeheerplan is echter een uitvoeringsdocument, gericht op de uitvoering van het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer, en heeft geen betrekking op de planologische bescherming. Wij nemen dit plan om die reden niet expliciet op in de PRS en de PRV.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210

Samenvatting: In de PRS staan de ecologische verbindingszones niet als zodanig aangegeven. Bovendien is bij de toepassing van het "nee, tenzij"-regime niet langer het nabijheidsbeginsel of externe werking juridisch verankerd. Daarmee wordt de deur opengezet voor aantasting van EHS-gebieden. Verder vervalt het verplichte 'nee, tenzij'-onderzoek bij zogenaamde kleinschalige ontwikkeling. Veel kleinschalige ontwikkelingen leiden echter samen tot grootschalige invloeden en bovendien ook tot precedentwerking. Maak u dus in de PRS/PRV sterk om toekomstige aantasting van de EHS zoveel mogelijk te voorkomen.

Reactie PS: Ecologische verbindingszones hebben wij niet meer apart op kaart vermeld, omdat ze dezelfde status hebben binnen de EHS als andere elementen, zoals natuurgebieden. Het Nabijheidsbeginsel is in de PRS niet meer opgenomen, omdat de provincie Utrecht in het toetsen van ontwikkelingen nabij de EHS afweek van het oude Rijkskader. Wij verwachten dat het Barro zal verplichten dat het 'nee, tenzij'-beginsel alleen binnen de EHS van toepassing is. Vooruitlopend hierop hebben wij de nabijheid daarom geschrapt. Wel vragen wij gemeenten om rekening te houden met EHS in de nabijheid wanneer er nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Kleine ontwikkelingen zijn toegestaan omdat wij van mening zijn dat de schaal en de voorwaarden voor deze ontwikkelingen garanderen dat er geen aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS plaats kunnen vinden. Wij zijn van mening dat wij ons hiermee voldoende inzetten voor bescherming van de EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 214

Samenvatting: LTO Noord afdeling Noord West Utrecht is het niet eens met het Akkoord van Utrecht, dus de doorvertaling in PRS is niet vanzelfsprekend. Er is nog geen herijking voor EHS in Utrecht op basis van grond terug naar landbouw en hoeveel realiseerbare EHS-grond er aangekocht wordt. Recent is er de uitspraak over Marickeland van de Raad van State dat er onvoldoende financiering voor beschikbaar is. Beleid van Ministerie van EL&I is: schrap alle robuuste verbindingen. Bebouwingslinten en zelfs boerderijen zijn opgenomen op EHS natuurkaart; dit is ongewenst. Overgangsgebied moet in natuurgebied liggen. Risicovol om voor komende 15 jaar oud beleid voort te zetten zonder herijking.

Reactie PS: LTO heeft het Akkoord van Utrecht ondertekend en heeft meegewerkt aan de herijking van de EHS, inclusief de herziening van de begrenzing. Met deze herbegrenzing hebben wij de omvang van de EHS in Utrecht weer in balans gebracht met de beschikbare middelen. Robuuste verbindingen maken geen deel meer uit van de EHS, deze zijn in de herijking van de EHS komen te vervallen. Enkel die delen van de begrensd robuuste verbindingen die vanwege harde bestuurlijke

of internationale afspraken noodzakelijk zijn maken nog onderdeel uit van de EHS. De EHS heeft geen effect op bestaande bebouwing zoals bebouwingslinten of boerderijen. Enkel nieuwe ontwikkelingen buiten het bestemmingplan zijn onderhevig aan het beschermingsregime. Het is ons niet duidelijk wat indiener bedoelt met zijn opmerkingen over overgangsgebied en het voortzetten van 15 jaar oud beleid zonder herijking. Met het Akkoord van Utrecht heeft immers herijking van de EHS plaatsgevonden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 227

Samenvatting: Neem naast de aparte kopjes 'relatie met recreatie' en 'relatie met landbouw' ook een apart kopje op 'relatie met landgoederen'. Landgoederen zijn vaak geheel of gedeeltelijk gelegen binnen de EHS. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het beheer en in standhouden van deze EHS. Aangezien het landgoed een dynamisch geheel is waarbij de verschillende functies gezamenlijk zorgen voor het duurzaam in stand houden van het bezit, is het belangrijk dat landgoederen ruimte en maatwerk geboden wordt door ontwikkeling, schuiven met functies, ruimte voor aanwezige landbouwbedrijven op een landgoed, etc..

Reactie PS: Wij zijn van mening dat landgoederen op verschillende beleidsterreinen belangrijke bijdragen leveren aan de provinciale doelen. Wij hebben die aparte elementen, zoals EHS, cultuurhistorie en landbouw, via de PRS beschermd. In de uitvoeringsagenda van de PRS wordt extra aandacht besteed aan maatwerk voor de buitenplaatsen die zich vaak op landgoederen bevinden, in relatie tot duurzame instandhouding. Binnen het planologische beleid in de EHS hebben landgoederen op zichzelf geen uitzonderingspositie ten aanzien van ontwikkelingen, zoals landbouw of recreatie dat wel hebben (alleen toetsten aan actuele natuurwaarden). Er zijn voor ons dan ook onvoldoende redenen om binnen de EHS een apart kopje landgoederen op te nemen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Door het Akkoord van Utrecht zal het natuurnetwerk en dus de biodiversiteit binnen de provincie Utrecht nog sterker onder druk komen te staan en daarmee tevens die binnen Nederland als geheel. Utrecht is ook in ecologisch opzicht de draaischijf van Nederland en heeft dus een belangrijke verantwoordelijkheid, met name ook voor de robuuste verbindingen, die nog belangrijker zullen worden naarmate de klimaatverandering voortschrijdt. Dit wordt ook in de planMER aangegeven, die hier helaas geen conclusies/aanbevelingen aan lijkt te verbinden. Omdat binnen het Utrechtse de biodiversiteit al een rode kaart heeft, ligt het voor de hand om gezamenlijk met de partners, de verantwoordelijkheid te nemen om de EHS zoals in het BLNU/Streekplan Utrecht 2005-2015 was voorgenomen, te voltooien.

Reactie PS: Wij zijn ons bewust van onze verantwoordelijkheden op het terrein van biodiversiteit en klimaatverandering. Binnen de huidige financiële realiteit is het echter niet mogelijk om de oorspronkelijke doelstelling van de EHS te behouden. Met de betrokken partners hebben wij daarom het Akkoord van Utrecht opgesteld, om binnen de beschikbare middelen op de meest belangrijke locaties EHS te realiseren en daarmee zoveel als mogelijk bij te dragen aan het behoud en herstel van biodiversiteit in Utrecht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 261

Samenvatting: Het is niet duidelijk wat de gevolgen zijn van EHS-gebieden voor omliggende agrarische bedrijven. Worden bedrijven belemmerd in uitbreiding of verandering door de eendenkooi in polder Broek en polder Blokland? Voor bedrijven in het landbouwkernegebied moet maximale ontwikkeling mogelijk zijn en mag er geen hinder ontstaan door een EHS-gebied of verbindingzone.

Reactie PS: Het provinciale beleid ten aanzien van de EHS in relatie tot agrarische bedrijven zal in de nieuwe PRS niet wezenlijk anders zijn dan die in de vigerende PRS. De belangrijkste wijziging betreft,

hier zeker aan de orde, dat ontwikkelingen nabij de EHS niet langer getoetst hoeven te worden aan het nee tenzij. Wel vragen wij gemeenten om bij ontwikkelingen in de nabijheid van de EHS het effect op de EHS mee te nemen. De gemeenten worden namelijk geacht voor een goede ruimtelijke ordening te zorgen, wat onder meer inhoudt dat zij waken dat burens (dus ook natuur en landbouw) elkaar niet teveel hinderen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 281

Samenvatting: Reframe de Ecologische Hoofdstructuur met een GentechVrijeZone. Leg over de EHS een brede bestemde zone waar bodem, water, flora en fauna een wezen- en soorteigen bestaan kunnen leiden. Tijdens de hoorzitting heeft de indiener dit aangevuld. Gentechvrijezones zijn nodig, omdat de invloed niet bekend is en het toepassen van gentech dus voorkomen moet worden. Het instellen van zo'n zone levert publiciteit, gezondheid en aandacht op. De provincie Friesland heeft al aangegeven tegen te zijn.

Reactie PS: Er zijn landelijke afspraken gemaakt over welke soorten en waarden de EHS behoort te beschermen. Beleid over gentechologie behoort niet tot de reikwijdte van de EHS-bescherming binnen het provinciale beleid. In de provincie Friesland is in Provinciale Staten inderdaad een motie aangenomen tegen gentech, maar hieraan is tot op heden geen ruimtelijk ordeningsuitwerking gegeven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 312

Samenvatting: In artikel Ecologische hoofdstructuur wordt verwezen naar titel 2.10 van het Barro en dit artikel zal daar aan voldoen. De inhoud wordt niet gegeven dus graag duidelijkheid geven wat Barro inhoudt zodat dit artikel compleet wordt gemaakt.

Reactie PS: In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft de Rijksoverheid aan provincies en gemeenten de kaders voor de nationale belangen, zoals die verwoord zijn in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het 'nee, tenzij' voor de EHS, inclusief de herijking van de EHS en de veranderde taakverdeling tussen Rijk en provincies, worden behandeld in titel 2.10 van het Barro. Vanwege de uitgebreidheid van deze Structuurvisie en het Barro wordt hier verwezen naar de uitgebreide informatie van de Rijksoverheid (onder andere via de website Rijksoverheid.nl).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.1/2 Ecologische Hoofdstructuur kaart

Zienswijze van: 009

Samenvatting: Bezwaar tegen stempel EHS ter hoogte van provinciale weg bij Vinkeveen, terwijl verworven gronden nog steeds niet zijn ingericht als natuur.

Reactie PS: Het proces van het verwerven en inrichten van gronden binnen de EHS neemt enige tijd in beslag. Dit is geen reden om tussentijds de voorgenomen ontwikkeling te wijzigen. Wij handhaven dan ook de begrenzing.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 009

Samenvatting: Nieuwe EHS was 11.000 ha. Van de verworven 5.000 ha is ongeveer 60% uitgevoerd? De overblijvende nieuwe EHS, 6.000 ha., is bijgesteld naar 1.500 ha. Dat is een verwervingsopgave en dus niet eens een natuuropgave (verwervingsopgave is toegelicht op informatieavond).

Reactie PS: Van de oorspronkelijke opgave van 11.230 ha. nieuwe natuur was op 1 januari 2011 ruim 5.000 hectare gerealiseerd via grondverwerving of particulier natuurbeheer. Deze gronden zijn nu voornamelijk in eigendom van natuurorganisaties of van particulieren en maar in beperkte mate van de overheid (BBL). Deze gronden maken geheel onderdeel uit van het planologische beschermingsregime van de EHS. In het Akkoord van Utrecht hebben wij met onze maatschappelijke partners afgesproken tot 2021 nog 1500 ha. nieuwe natuur te realiseren, als onderdeel van de EHS,

via grondverwerving en particulier natuurbeheer. Het gaat hier wel degelijk om een opgave die gericht is op het behalen van onze natuurdoelstellingen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 009

Samenvatting: Men gaat uit van particulier natuurbeheer: dus er is niet voldoende geld voorhanden (particulier natuurbeheer is op de informatieavond gepropageerd).

Reactie PS: Particulier natuurbeheer is, naast grondverwerving, een instrument om de EHS te realiseren. De keuze voor particulier natuurbeheer als middel wordt niet om financiële middelen ingegeven; particulier natuurbeheer is niet substantieel goedkoper dan grondverwerving. Dit is dus geen middel om de beschikbaarheid van onvoldoende middelen te compenseren. Wij hebben bewust gekeken naar de beschikbare middelen in relatie tot de nog te realiseren natuur en zien ook geen reden om aan te nemen dat er onvoldoende middelen beschikbaar zouden zijn voor de inzet van dit instrument.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 009

Samenvatting: De Randstad blijft alleen groen door behoud van landbouwgronden (met koeien in de wei). Groot bezwaar tegen EHS-stempel zonder harde duidelijkheid over financiering verplaatsing bedrijven. Onvoldoende onderzoek leidt wederom, net zoals bij bestemmingsplan Marickenland, tot falen financiële onderbouwing en onduidelijke of onmogelijke uitvoerbaarheid.

Reactie PS: Afhankelijk van het type natuur dat wordt ontwikkeld zullen delen van de EHS beheerd kunnen worden via beweiding. Wij zijn van mening dat de herijkte EHS financierbaar is. Overigens beslaat de EHS bij lange na niet al het groen in de Randstad. Er blijft dus ook voldoende ruimte over voor de koe in de wei bij agrarische bedrijven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 013

Samenvatting: Het gebied tussen de Jachthuislaan en de Biltseweg te Soest bestaat geheel uit landbouwgronden en wordt in de Ontwerp-PRS ten onrechte aangeduid als onderdeel van de EHS. Als de provincie deze gronden inderdaad tot onderdeel van de EHS wil bestemmen, dan zal het betreffende gebied eerst als groene contour moeten worden aangeduid, zoals heeft plaatsgevonden op een gebied langs de Praamgracht ten noordoosten van dit gebied. Laat vrijwilligheid de basis zijn voor het eventueel realiseren van een ecologische verbinding langs de gehele Praamgracht tot aan de rivier de Eem.

Reactie PS: De genoemde percelen zijn opgenomen in de EHS als onderdeel van het zogenoemde beheersgebied. Deze beheersgebieden worden, vanwege de samenhang met de omliggende natuurgebieden, beschermd als onderdeel van de EHS, maar er is geen ambitie om deze gronden om te zetten van agrarisch gebruik naar EHS. Om die reden zijn deze percelen ook opgenomen op de landbouwkaart als landbouwgebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 015

Samenvatting: Geef voorrang aan versterking van de interne structuur / samenhang van de huidige EHS: versteviging van verbindingzones en opvulling van witte vlekken op de kaart. Dat kan bijvoorbeeld gestalte krijgen via 'sanering' van onnodige versnippering / doorsnijding van het gebied, uitplaatsing van ongewenste bedrijfsactiviteiten, het aan de natuur teruggeven van agrarische gronden bij bedrijfsbeëindiging, etc.

Reactie PS: De middelen die nog beschikbaar zijn voor de verwerving van gronden als gevolg van bedrijfsbeëindiging zijn door de landelijke bezuinigingen beperkt. In het Akkoord van Utrecht hebben wij daarom bepaald in welke gebieden wij nog nieuwe natuur willen ontwikkelen, waarbij met name

de internationale verplichtingen een afwegingskader is. Voor gronden die buiten het Akkoord vallen kunnen wij het door indiener genoemde instrumentarium niet meer inzetten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 021

Samenvatting: Verplaats de EHS ter hoogte van de wijk Waeterrijck in zijn geheel naar achter huisnummer 32 en 15 en haal daarmee de huisnummers 1 t/m 15 uit de EHS. De lijn moet daar liggen / gelegd worden waar deze een bijdrage heeft en waar die thuis hoort. Deze lijn kan dus niet door een reeds bestaande wijk lopen waar al veel eerder gebouwd is.

Reactie PS: Wij kunnen instemmen met de redenering van de indiener en zullen de grens aanpassen zoals de indiener verzocht heeft.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen ter hoogte van de wijk Waeterrijck.

Zienswijze van: 044, 048, 174, 175, 183, 184, 206, 209, 220, 221, 222, 223, 262, 278

Samenvatting: Teken het gebied tussen Achterberg en Veenendaal dat is gelegen tussen de Grift, de Veenweg en Maatsteeg tot aan het fietspad in het verlengde van de Friesesteeg, niet in als EHS, zodat er zekerheid bestaat over de toekomstige beschikbaarheid van deze gronden als landbouwgrond. (48, 174, 175, 183, 184, 220, 221, 222, 223, 262). Omdat de herbegrenzing van de nieuwe natuur in het Binnenveld nog niet is afgerond, is het gehele gebied onder de Veenweg / Maatsteeg tot aan het fietspad in het verlengde van de Friesesteeg als 'uitwerking' op de kaart opgenomen. Er is echter in het Akkoord van Utrecht een maximale oppervlakte van 10 ha. afgesproken, immers voor het gehele gebied zijn de financiële middelen ontoereikend. (44) Gronden aan de Maatsteeg zijn in de PRS aangewezen als EHS. Het is niet duidelijk wat exact de status van de in het gebied liggende gronden is. Maak naar de agrariërs in het gebied toe duidelijk in welke mate deze aanwijzing consequenties heeft voor hun bedrijfsvoering. Laat de aanwijzing van EHS zoveel mogelijk hand in hand gaan met het behoud van de exploitatiemogelijkheden van deze agrariërs. Duidt daarom de gronden 'uitwerking' vooralsnog niet aan als EHS en laat er dus geen beschermend regime voor gelden. (206) Op de kaart Natuur staat het Binnenveld weergegeven als 'uitwerking'. Om het Binnenveld ruimtelijk te beschermen, zou er een aparte categorie in de PRV opgenomen moeten worden. (209) Bezwaar tegen de claim van natuur en EHS op het perceel aan de Maatsteeg. Perceel is gelegen tussen de Maatsteeg en het Valleikanaal en het fietspad in verlengde van de Friesesteeg en de Zuidelijke Meentsteeg. (278)

Reactie PS: In het Akkoord van Utrecht hebben wij met de maatschappelijke partners afspraken gemaakt over de realisatie van de herijkte EHS. Omdat de Stuurgroep Binnenveld op dat moment nog bezig was met de voorbereiding van een besluit over het areaal grond dat voor het Binnenveld nodig is, in relatie tot de Natura2000-opgave in dit gebied, is in dit Akkoord opgenomen, dat er in het Binnenveld 10 ha plus een nader te bepalen aantal hectares (p.m.-post) gerealiseerd zullen worden. Deze p.m.-post komt erop neer dat na besluitvorming aanvullende hectares nieuwe natuur gerealiseerd kunnen worden in het Binnenveld, waarbij dat aantal hectares op een ander gebied in het Akkoord in mindering gebracht wordt. In de ontwerp-PRV wordt het gebied in het Binnenveld, waarvoor de Stuurgroep het besluit voorbereidt, aangeduid als 'nader uit te werken'. Deze gronden maken op dit moment dus geen onderdeel uit van de EHS, maar kunnen dat worden na de besluitvorming in de Stuurgroep. De reeds gerealiseerde EHS-gronden zijn als EHS aangeduid op de kaart. Om te voorkomen dat een te groot gebied wordt aangeduid als 'uitwerkingsgebied' zullen wij in de PRV die percelen die essentieel zijn voor het bereiken van de Natura2000-doelstellingen aanduiden als onderdeel van de EHS. De aanduiding 'uitwerkingsgebied' zal dan komen te vervallen. Wij zullen binnen 2 jaar na de definitieve aanwijzing als van de Hel en de Blauwe Hel als N2000 gebied via een partiële herziening de definitieve begrenzing van de EHS in het Binnenveld vastleggen. In de tussentijd zorgen we er samen met betrokken partijen in het gebied voor dat er geen ruimtelijke ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt dan wel plaatsvinden die de totstandkoming van het vereiste beheersplan bemoeilijken.

Besluit PS: Aanpassen natuurkaart door voor het Binnenveld de percelen die essentieel zijn voor de Natura2000-doelstellingen als onderdeel van de EHS op te nemen. De aanduiding 'uitwerkingsgebied' komt te vervallen. Aanpassen PRS op overeenkomstige wijze en toevoegen passage over partiële herziening en niet mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkelingen die de totstandkoming van het vereiste beheersplan bemoeilijken. .

Zienswijze van: 046

Samenvatting: Op basis van het convenant voor de 'Groene Agenda' welke de gemeente Leusden en de provincie Utrecht hebben ondertekend, is voor het centraal tussengebied tussen Leusden-Zuid en de A28 ten westen van sportpark duurzaam agrarisch gebruik in beeld, terwijl er in de PRS EHS is ingetekend.

Reactie PS: We hebben de gronden onder landgoed Lokhorst als EHS agrarisch begrensd omdat dit in de vigerende structuurvisie beheersgebied is. Dit hebben we gedaan voor alle beheersgebieden uit de vigerende structuurvisie die van belang zijn voor de herijkte EHS. Daarmee behoort duurzaam agrarisch gebruik dus gewoon tot de mogelijkheden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 046, 124, 280

Samenvatting: Op basis van het convenant voor de 'Groene Agenda' welke de gemeente Leusden en de provincie Utrecht hebben ondertekend, heeft de gemeente Leusden aan de provincie laten weten dat er een noemenswaardig aantal EHS-hectares in de Langesteeg moet worden gerealiseerd om een gat in het 'groene valleilint' te voorkomen. De provincie geeft aan dat er hiervoor geen voorziening is getroffen in het Akkoord van Utrecht en dat het totale Langesteeggebied om die reden als groene contour is aangemerkt. In bestuurlijk overleg is vervolgens afgesproken de mogelijkheid te verkennen om 55 hectare van de EHS-opgave voor het convenant 'De Boom' over te hevelen naar het Langesteeggebied. Wanneer dit niet op de PRS-kaart kan worden verwerkt, biedt dan in de tekst ruimte voor deze verschuiving. (46) Op landgoed de Boom is deels de EHS ruimer begrensd dan in het kader van het in voorbereiding zijnde convenant wordt beoogd en deels ontbreekt de begrenzing. Hetzelfde geldt voor de wens om de EHS-eigendommen van landgoed de Boom met elkaar te verbinden. Verzoek is om flexibel om te gaan met de uiteindelijke ligging van de EHS op eigendommen van de Boom, uiteraard voor zover dit ecologisch verantwoord en logisch is. Flexibiliteit kan ook wenselijk zijn voor de component rood-voor-groen in het kader van het convenant. (124) Op basis van het convenant Groene Agenda, waarin de realisatie van 100% natuur in het Langesteeggebied voorzien werd, is het wenselijk dat tenminste een substantiële hoeveelheid EHS-hectares aan het Langesteeggebied toegewezen wordt, om een onderbreking in het Groene Valleilint te voorkomen. Wanneer dit, bijvoorbeeld op basis van het Akkoord van Utrecht, niet mogelijk is, dan zal het wenselijk zijn dat de tekst van het PRS ruimte biedt om (een deel van) de EHS-opgave van 55 ha op het landgoed, zoals die in het kader van het te sluiten bestuurlijk convenant met Stichting De Boom een plaats moet vinden, (ook) in het Langesteeggebied kan worden gerealiseerd. Met deze aanpassing zal het terzake van het Langesteeggebied in het Convenant Groene Agenda overeengekomene zicht op realisatie behouden. (280)

Reactie PS: Wij hebben geconstateerd dat de kaart uit het convenant De Boom en de Ontwerp-PRS-kaart niet helemaal overeenkomen. Begrensde percelen zijn soms niet overgenomen en niet begrensde percelen wel (20% afwijkingen). We zullen dit, binnen de kaders die het Akkoord van Utrecht stelt aan aantal hectaren, aanpassen. EHS verplaatsen naar de Langesteeg kunnen wij beleidsmatig niet verwerken, aangezien dit als groene contour is aangeduid in het Akkoord van Utrecht. In dat akkoord hebben wij met de maatschappelijke organisaties afgesproken dat deze verbinding in de groene contour wordt geplaatst, omdat deze zone niet voldoet aan de criteria voor EHS die zijn gehanteerd in het Akkoord van Utrecht, zoals internationale verplichtingen.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen aan convenant De Boom in voorbereiding.

Zienswijze van: 102

Samenvatting: Het perceel van de indiener is ingetekend als EHS. Dit grondgebied kan echter op geen enkele manier een verbinding krijgen met andere natuurgebieden. Met dit gegeven kan de grond dan ook niet worden opgenomen in de EHS, er is immers geen enkele kans tot slagen van de doelstelling.

Reactie PS: Het perceel van de indiener sluit zowel in het noorden als in het westen aan op andere EHS percelen. Wij handhaven daarom de begrenzing.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 103

Samenvatting: De schraalgraslanden bij de Zegveldse Meie zijn niet goed opgenomen, ze beslaan een kleiner gebied en uitbreiding is niet zinvol omdat de omringende weilanden een lager waterpeil hebben en al 50 jaar geleden ontgonnen zijn.

Reactie PS: Rondom de schraalgraslanden bij de Zegveldse Meije zijn de afgelopen jaren gronden verworven waarmee wordt beoogd een hydrologische buffer te creëren rondom de bestaande schraalgraslanden. In het Akkoord van Utrecht hebben wij afgesproken om aanvullend nog 19 ha. nieuwe natuur te realiseren als onderdeel van de EHS. De gronden zijn dus op de juiste manier ingetekend en wij handhaven dit.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 105

Samenvatting: Verwijder begraafplaats de Larijshof uit de EHS, zodat de begraafplaats uitgebreid kan worden. U kiest ervoor begraafplaatsen die al in de EHS liggen daarin te handhaven, echter deze uitbreiding was in de jaren '80 al beoogd. Honoreer deze oorspronkelijke uitbreidingsbehoefte, aangezien er geen alternatieve locatie voorhanden is en de verwachting is dat handhaven in de EHS zal leiden tot een aanzienlijke toename van de kosten voor het begraven.

Reactie PS: De indiener heeft al eerder om het schrappen van de EHS-status voor deze uitbreiding gevraagd. Wij zien geen reden om af te wijken van het eerdere standpunt omdat het onderhavige bosperceel een integraal onderdeel uitmaakt van de EHS. De ligging in de EHS betekent niet per definitie dat er geen uitbreiding kan plaatsvinden, maar dat de indiener dient te zoeken naar een oplossing die niet leidt tot significante aantasting van de EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 108

Samenvatting: In het convenant voor Landgoed Den Treek-Henschoten is afgesproken dat de ecologische verbindingzone ten westen van de Woudenbergse Grift tussen Heigraaf en Heiligenbergerbeek komt te vervallen. Deze is echter voornamelijk als groene contour en in de EHS opgenomen. Graag opnemen als landbouwgrond.

Reactie PS: Dit is inderdaad zo afgesproken in het Convenant met het landgoed. De betreffende grond zullen we om die reden niet langer aanduiden als EHS of groene contour, maar als landbouwgebied.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen aan het convenant voor Landgoed Den Treek-Henschoten.

Zienswijze van: 108

Samenvatting: In het convenant voor Landgoed Den Treek-Henschoten is afgesproken dat het zoekgebied nieuwe natuur ter plaatse van de bouwlocatie aan de Zeisterweg te Woudenberg komt te vervallen en dat het perceel in het kader van de Structuurvisie niet als EHS wordt aangewezen. Aanvullend hierop nu het verzoek om ook het perceel, ook gelegen aan de Zeisterweg, ten westen van dit perceel (naast huisnummer 72) niet op te nemen in de EHS (herbegrenzing). Artikel 3 van het convenant, punt 6 inzake de ruimte-voor-ruimteregeling (pagina 7) vormt de basis voor dit verzoek.

Reactie PS: In het aangehaalde convenant is door de partijen afgesproken dat het landgoed kan voorstellen het tweetal te bouwen en afgesproken woningen te verplaatsen naar de EHS, mits aangetoond wordt dat dit niet leidt tot significante aantasting van de wezenlijke waarden en

kenmerken. Aangezien de beide door de indiener gewenste locaties midden in bestaande bos en natuurterrein en daarmee de EHS liggen, zien wij geen reden om hier gewenste bouwpercelen uit de EHS te verwijderen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 108

Samenvatting: Op de maatregelenkaart behorend bij het convenant voor Landgoed Den Treek-Henschoten zijn de landbouwpercelen met rood aangegeven die omgevormd worden naar natuur. Het verzoek is dat deze percelen op de juiste wijze op de kaart EHS worden weergegeven.

Reactie PS: Wij zijn van mening dat wij deze percelen op de juiste manier in de PRS hebben opgenomen, wij hebben deze percelen namelijk op de natuurkaart aangeduid als EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 108

Samenvatting: Het Henschotermeer wordt als een voorbeeld genoemd voor een bovenlokaal recreatieterrein, maar is slechts aan de zuidoostzijde uit de EHS gehaald. Haal ook het gebied ten zuiden en ten westen van het Henschotermeer uit de EHS, om passende recreatieve ontwikkelingen mogelijk te maken.

Reactie PS: In de plannen voor verdere recreatieve ontwikkeling van het Henschotermeer is de intensivering steeds gedacht in het gebied tussen het meer en de verblijfsrecreatieve bedrijven aan de oost en zuidzijde. Wij willen die ruimte bieden door het meer zelf en het genoemde gebied uit de EHS te halen. Wij zien onvoldoende redenen om ook het bosgebied ten westen en noorden van het Henschotermeer te verwijderen uit de EHS (we nemen aan dat de indiener dit bedoelt). Indien het verplaatsen van recreatieve functies elders uit de EHS naar deze locatie gewenst wordt dan is dat voor ons bespreekbaar, bijvoorbeeld via het inzetten van het EHS-instrumentarium. De ideeën zijn echter nog onvoldoende concreet om nu te verwerken in de PRS in bijvoorbeeld een aangepaste EHS-begrenzing.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 110

Samenvatting: Park Ruyghe Wey ten noordoosten van kern Oudewater is onterecht opgenomen in de EHS.

Reactie PS: Indiener geeft terecht aan dat dit perceel nooit in de EHS heeft gelegen en dat het niet aangesloten aan de EHS ligt. Wij zullen de EHS-aanduiding hier verwijderen.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen door de EHS-status van Park Ruyghe Wey te Oudewater af te halen.

Zienswijze van: 112, 261

Samenvatting: De EHS gebieden rondom de Stuivenbergweg die eigendom zijn van agrariërs moeten geschrapt worden. Om de eendenkooi zijn percelen in de EHS ingetekend die eigendom zijn van agrariërs. Deze aanduiding heeft grote nadelige effecten op de bedrijfsvoering. In dit landbouwkerngebied moet maximale ontwikkeling mogelijk zijn. (112) Het EHS gebied op de percelen behorende bij Stuivenbergweg 9 te IJsselstein moet worden geschrapt. Deze grond is in 2001 gekocht van DLG zonder beperkingen en voor de volle waarde. Deze aanduiding heeft grote nadelige effecten op bedrijfsvoering en ontwikkeling naar de toekomst. (261)

Reactie PS: De genoemde percelen vormen een bufferzone voor de eendenkooi en zijn reeds verworven als onderdeel van de EHS. Wij handhaven om die reden de begrenzing. Zoals wij in de ontwerp-PRS hebben aangegeven wordt bij een nee, tenzij-beoordeling de reguliere agrarische ontwikkeling niet gezien als een activiteit met significante gevolgen. Daarom kan er geen sprake zijn van grote nadelige effecten op de bedrijfsvoering en ontwikkeling van het agrarische bedrijf.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 124, 288

Samenvatting: Langs de Modderbeek is voor de KRW doelen een strook van 40 meter breed nodig, die als EHS dient te worden begrensd. In de Ontwerp-PRS staat deze zone niet goed weergegeven. (124) In mei 2008 is het rapport 'Inrichtingsbeelden Modderbeek en Moorsterbeek' verschenen, van Waterschap Vallei en Eem, in samenwerking met de provincies Utrecht en Gelderland. Hierin zijn de KRW doelen (Kader Richtlijn Water) uitgewerkt voor de Modderbeek en de Moorsterbeek. Voor het realiseren van deze doelen is langs de Modderbeek een strook van 40 meter breed nodig, die als EHS categorie 1 dient te worden begrensd. In de Ontwerp Structuurvisie staat de zone van 40 meter rond deze beek niet goed weergegeven. Ter plaatse van de markering op de kaart Natuur, is de zone extra breed om vervolgens ten oosten daarvan tot aan de Koningin Julianaweg geheel te verdwijnen. Hier zou de ecologische verbindingszone door moeten lopen tot aan de Koningin Julianaweg. Voeg deze ontbrekende schakel op de kaart toe. (288)

Reactie PS: Wij zijn het met de indiener eens dat wij deze afspraak niet goed op de kaart hebben opgenomen, en zullen de kaart overeenkomstig de gemaakte afspraken aanpassen.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen aan het rapport Inrichtingsbeelden Modderbeek en Moorsterbeek.

Zienswijze van: 124

Samenvatting: Een aantal percelen, in het convenant Den Treek-Henschoten aangewezen als EHS, blijken niet realiseerbaar. Neem deze percelen op in de groene contour opdat de agrarische functie ervan niet in gevaar komt. Daarnaast is een perceel dat in het convenant opgenomen is als zoekgebied nieuwe natuur in de PRS aangeduid als EHS. Dit moet worden gewijzigd in groene contour.

Reactie PS: De aangehaalde percelen passen bij de aanduiding EHS volgens het Akkoord van Utrecht. Wij handhaven deze percelen dan ook in de EHS. Het zoekgebied hebben wij geheel in de EHS opgenomen, zodat het EHS-instrumentarium hiervoor beschikbaar is. Ook dit passen zij niet aan. Zoals wij in de ontwerp-PRS hebben aangegeven wordt bij een 'nee, tenzij'-beoordeling de reguliere agrarische ontwikkeling niet gezien als een activiteit met significante gevolgen. Daarom kan er geen sprake zijn van in gevaar komen van de agrarische functie bij aanduiding als EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 126

Samenvatting: Het idee voor een ecologische verbindingszone Amelisweerd-Houten is bijna niet op de kaart opgenomen en ook de bestaande ecologische verbindingszone Rondwal in Houten is niet langer opgenomen. Handhaaf in ieder geval deze laatste.

Reactie PS: De genoemde gebieden zijn in de vigerende PRS als niet uitgewerkte verbinding aangegeven. Er liggen inderdaad voldoende kansen om een goede verbinding te realiseren, maar belangrijke stapstenen zijn als RodS aangeduid (Nieuw Wulven). Omdat de terreinen niet vallen onder de criteria die zijn gehanteerd bij het Akkoord van Utrecht, zoals Europese verplichtingen of bestuursakkoorden, hebben ze in het Akkoord van Utrecht geen prioriteit en dus geen aanduiding gekregen. Wij zien geen aanleiding dit aan te passen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 126

Samenvatting: Alle forten zijn opgenomen in de EHS, terwijl in de oude situatie een deel van de forten als losse elementen in de EHS lagen. Deze wijziging kan de ontwikkeling van de forten belemmeren, dus het verzoek ze buiten de EHS te houden.

Reactie PS: In de ontwerp-PRS hebben we voor de verdedigingslijnes zowel de lijnes als de fortificaties onder de EHS geplaatst. Er is dus gekozen voor één lijn voor de gehele lijn. Dit geldt zowel voor de Grebbelinie als de Nieuwe Hollandse Waterlinie. In de vigerende PRS zijn de lijnes ook al grotendeels opgenomen als EHS, toen nog onder de noemer ecologische verbindingszones. De ecologische verbindingszones waren tot dusverre grotendeels als een lijn op de kaart aangegeven.

Naar ons is gebleken gaat het de indiener van de zienswijze (gemeente Houten) vooral om de bebouwing binnen de fortten Honswijk en Lunet aan de Snel. Gelet op de ligging van deze fortten binnen het Eiland van Schalkwijk kunnen wij instemmen met het buiten de EHS laten van de bestaande gebouwen binnen deze fortten. Hierbij nemen wij tevens in overweging dat het ecologisch belang van deze gebouwen beperkt blijft tot eventuele verblijfplaats van vleermuizen. Deze worden beschermd op basis van de Flora- en faunawet. Tevens nemen wij in overweging dat delen van Lunet aan de Snel ook geen onderdeel uitmaken van de vigerende EHS.

Besluit PS: de bebouwing van de fortten Honswijk en Lunet aan de Snel niet opnemen in de EHS.

Zienswijze van: 126

Samenvatting: Er is een uitbreiding van de EHS doorgevoerd langs de A27 op de plaats waar het nieuwe recreatief Transferium in het kader van de Nieuwe Hollandse Waterlinie is voorzien. Maak de realisatie van dit project via de PRS mogelijk c.q. veranker het.

Reactie PS: Deze opmerking klopt. In de vigerende PRS loopt de verbinding als een lus noordelijk om de A27 heen en volgt vervolgens de Schalkwijkse Wetering. Wij zullen deze begrenzing weer opnemen.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen door de EHS-begrenzing langs de A27 te wijzigen.

Zienswijze van: 134

Samenvatting: Ten opzichte van het huidige streekplan zijn forse wijzigingen aangebracht in de begrenzing van de EHS. De EHS is fors vergroot. Wat zijn de lange termijngevolgen hiervan voor agrariërs, bijvoorbeeld bij verzoeken om bouwblokvergroting? Bovendien heeft nieuw te realiseren EHS ook direct het stempel EHS gekregen, waarbij geen sprake meer is van 'uitvoering op vrijwillige basis' en er bovendien een onredelijk zware claim op de daar gevestigde landbouwbedrijven wordt gelegd. Schrap deze gebieden uit de EHS, of waarborg dat de huidige agrarische ontwikkelingen doorgang kunnen vinden.

Reactie PS: De EHS is herijkt en aanzienlijk verkleind in oppervlakte. Uitvoering van de EHS gebeurt nog steeds op vrijwillige basis. Er is geen sprake van een claim op gevestigde landbouwbedrijven; reguliere landbouwactiviteiten passend binnen het gemeentelijke bestemmingsplan kunnen gewoon doorgang vinden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 160

Samenvatting: Herzien de EHS ten noorden van Rhenen, zodat er weer een aaneengesloten zone ontstaat die daadwerkelijk kan dienen als ecologische verbinding van bosdieren, die migreren van de Utrechtse Heuvelrug naar de Laarsenberg, Grebbeberg en richting Veluwezoom.

Reactie PS: In het Akkoord van Utrecht is alle nog te realiseren nieuwe natuur binnen de EHS geherprioriteerd. In dit gebied liggen geen prioritaire EHS doelen in de zin van Europese verplichtingen of vastgelegde gebiedsafspraken. Om die reden is in het Akkoord gekozen voor de ligging van gebieden, zoals vastgelegd op de natuurkaart in Ontwerp-PRS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 164

Samenvatting: De voorgenomen aanpassing van de EHS oostelijk van het Lekkanaal op het trajectdeel Schalkwijkse Wetering - Amsterdam-Rijnkanaal, bemoeilijkt de realisatie van het bij de provincie Utrecht bekende MIRT-project 'Verbreding Lekkanaal' en past vermoedelijk ook niet binnen het vigerende bestemmingsplan 'Het Klooster'. Geef de Ecologische Verbindingszone zo vorm dat deze niet het gedeelte bevat waarin de verbreding wordt gerealiseerd (waar land water wordt).

Reactie PS: De EHS in de ontwerp-PRS is in dit gebied ten opzichte van de vigerende PRS zodanig aangepast, dat het gedeelte van de verbindingszone dat binnen de rode contour ligt niet langer als EHS is aangegeven (bescherming van natuur daar is een gemeentelijke verantwoordelijkheid) en dat de verbindingszone die buiten de rode contour nu op perceelsniveau is begrensd. Hierbij is de ligging

vrijwel gelijk gebleven aan de ligging in de vigerende PRS. De voorgenomen aanpassing leidt dus tot minder EHS in dit gebied. Rijkswaterstaat is inderdaad bezig met de uitbreiding van het Lekkanaal, een ontwikkeling van groot openbaar belang. De EHS aanwijzing vraagt om zorgvuldige toetsing van de natuurwaarden en compensatie als de ontwikkeling niet kan worden gemitigeerd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 164

Samenvatting: In 2007 heeft de provincie ingestemd met wijziging van de ecologische verbindingszone (EVZ) Hollandse Kade richting Cattenbroek (omgeving A12 Woerden). Deze wijziging houdt in dat de verbinding onder de A12 bij de Hollandse Kade zou worden geschrapt. In plaats daarvan loopt deze EVZ parallel aan de A12 in westelijke richting naar de Cattenbroekerdijk en, via de ecopassage onder de A12, parallel aan de andere kant van de A12 in oostelijke richting weer terug. Deze wijziging is al wel overgenomen in de rapportage 'Inrichtingsbeelden Ecologische verbindingszones Linschoterwaard' (Provincie Utrecht, januari 2011). Op de natuurkaart van de PRS is deze wijziging van de EVZ echter nog niet overgenomen en wordt nog uitgegaan van de - inmiddels geschrapte - verbinding onder de A12 bij de Hollandse Kade.

Reactie PS: Wij stemmen in met de strekking van deze zienswijze, en gebruiken voor de begrenzing het genoemde inrichtingsbeeld, waarbij we de eigendommen van Rijkswaterstaat (bermen en sloten) als EHS zullen opnemen.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen door de ligging van de ecologische verbindingszone Hollandse Kade richting Cattenbroek (omgeving A12 Woerden) te wijzigen.

Zienswijze van: 165

Samenvatting: De categorie EHS is verwarrend omdat het verschil niet duidelijk is tussen EHS die ingericht gaat worden als natuur en EHS die beheerd wordt door agrariërs. Het is ook verwarrend dat er in de ene categorie wel een herijking heeft plaats gevonden en voor de andere nog niet. Verder wordt op deze kaart duidelijk dat door de herijking EHS een sterke versnippering van de EHS in sommige peilvakken ontstaat (bijvoorbeeld in polder Blokland), waardoor voor het waterschap het niet mogelijk is een passend natuurpeil in te stellen vanwege de sterke verwevenheid met ander gebruik in hetzelfde peilvak.

Reactie PS: De Structuurvisie heeft alleen betrekking op de planologische bescherming van de EHS; het natuurbeheer wordt geregeld in het Natuurbeheerplan. De herijking van de EHS heeft alleen betrekking gehad op de gronden die nog aangekocht moesten worden, niet op gronden die al verworven waren. De provincie heeft bij de herbegrenzing van de EHS gestreefd naar robuuste eenheden, om versnippering van peilvakken zoveel mogelijk te voorkomen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 169

Samenvatting: Voor de EHS moet centraal staan dat slechts gronden (of wateren) worden begrensd die daadwerkelijk een bijdrage leveren aan het behouden en versterken van de gewenste natuurwaarden ter plaatse. In diverse primair recreatieve zones rond de Vinkeveense Plassen gelden nu te veel beperkingen vanuit de EHS. Kan er rond deze functies een overgangszone worden gecreëerd die buiten de EHS blijft? Dat hoeft niet ten koste te gaan van natuurkwaliteit, maar geeft de recreatie wel meer ruimte. Wees ook consequent in de begrenzing van de EHS. Dit is nu niet overall het geval: Waarom valt een aantal jachthavens langs de Groenlandse en Vinkenkade binnen de EHS, terwijl ze langs de Baambrugse Zuwe wel worden uitgezonderd? De dijksterreinen aan de plassenzijde achter de Groenlandse en Vinkenkade vallen deels buiten de EHS (bijvoorbeeld ter hoogte van Plaswijk) en deels er binnen. Haal ze volledig uit de EHS. Achter Achterbos en de Herenweg is een deel van de legakkers bestemd voor verblijfsrecreatie. Deze gebieden liggen slechts gedeeltelijk buiten de EHS. Hou deze verblijfsrecreatiegebieden in zijn geheel erbuiten. Tijdens de hoorzitting heeft de indiener nogmaals aangegeven dat de legakkers in dit gebied met een verblijfsrecreatieve bestemming volledig buiten de EHS gehouden zouden moeten worden.

Reactie PS: Onderdeel van de EHS zijn die gronden en wateren die naar ons oordeel nodig zijn om de EHS als samenhangend en robuust netwerk van natuurgebieden te kunnen laten functioneren. Daarbij hebben wij naast de actuele waarden ook gekeken naar de potentiële te ontwikkelen natuurwaarden. Daarbij hebben wij steeds gezocht naar een zodanige begrenzing en functietoekenning dat ook andere door ons gewenste waarden en ontwikkelingen, zoals voor de recreatie, voldoende ruimte krijgen. Rond de Vinkeveense Plassen zijn in de ontwerp-PRS de meer intensief voor recreatie gebruikte terreinen aan de randen van de EHS daaruit verwijderd. De nu opgenomen begrenzing is ook in overleg met de gemeente tot stand gekomen. Bovendien hoeven nieuwe ontwikkelingen binnen bestaande daartoe bestemde recreatieterreinen binnen de EHS alleen getoetst te worden aan actuele waarden. Tijdens de hoorzitting is geen informatie ter tafel gekomen die leidt tot aanpassing van dit standpunt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 179

Samenvatting: Pas voor de herontwikkeling van het landgoed De Reehorst en in het belang van de integrale gebiedsontwikkeling ten zuiden van het stationsgebied Driebergen-Zeist de EHS begrenzing ter plaatse aan conform afspraken met de provincie.

Reactie PS: De planontwikkeling in dit gebied is nog niet zodanig ver dat we in deze PRS al vooruit kunnen lopen op de uitkomsten van de planvorming. In het gebied gaan waarschijnlijk ontwikkelingen plaats vinden in de EHS. Om dit mogelijk te maken, zal er in buurt van deze ontwikkelingen nieuwe natuur gerealiseerd worden. Wij brengen deze nieuwe natuur pas onder het EHS-regime als de procedures zijn doorlopen. Hier ligt een relatie met de zienswijze over de kantoorontwikkeling ter plekke, zie 5.5.2/08.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 206

Samenvatting: Het is opmerkelijk dat ten westen van de Grift (Valleikanaal) aan groot landbouwgebied is aangeduid als EHS. Dat betekent dat voor dit gebied een beschermend 'nee, tenzij' regime en dat omvorming van agrarische cultuurgrond naar natuur een belangrijke doelstelling is. Voor de grondgebonden veehouderij is het echter van belang dat voldoende landbouwareaal overblijft voor het exploiteren van een duurzame grondgebonden bedrijfsvoering. Roep de landbouwcheck, zoals genoemd in beleid inzake de vestiging van nieuwe landgoederen, wederom in leven, maar nu inzake het omvormen van landbouwgrond in natuurgrond. Op deze manier kan de EHS ingericht worden in samenhang met een duurzame instandhouding van de grondgebonden landbouw in de regio.

Reactie PS: In het gebied het Binnenveld zijn die percelen die al bestaande natuur zijn, of die al zijn verworven of overgedragen aan Staatsbosbeheer, aangeduid als EHS. De overige gronden zijn aangeduid als 'uitwerking' en hebben dus nog geen 'nee, tenzij'- bescherming. Zie ook het antwoord op de zienswijze van 44 c.s. ten aanzien van het Binnenveld. Aangezien landbouw een functie is die tot het moment van functiewijziging voortgezet kan worden binnen de EHS, vinden wij het invoeren van een landbouwcheck in deze overbodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210

Samenvatting: Buiten de EHS liggen ook natuur- en bosgebieden die onder het 'nee, tenzij'-principe zouden moeten worden gebracht. Dit is bij het huidige streekplan/structuurvisie wel het geval.

Reactie PS: Wij onderschrijven de ecologische waarde van deze gebieden, maar gezien de geïsoleerde ligging is de bijdrage aan de EHS, bijvoorbeeld als verbindend element niet aanwezig. Bescherming vanuit landschap, de Boswet en de Flora- en faunawet vinden wij voor deze gebieden passender. Overigens heeft de gemeente uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening verantwoordelijkheid voor bescherming van dergelijke gebieden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 230, 210, 236, 256, 258

Samenvatting: Het kaartbeeld voor het gebied Bosch en Duin sluit aan bij de gemeentelijke structuurvisie en doet recht aan dit gebied: villa-bebouwing met een duidelijk groen karakter. In het noordelijk gedeelte zijn sommige binnenbosterreinen begrensd. Wat opvalt, is het zeer gedetailleerde kaartbeeld, dat in de praktijk niet goed is te hanteren. Sommige woonpercelen vallen er in en andere liggen er net buiten. In de gemeentelijke structuurvisie is de hoofdstructuur belangrijker dan de gedetailleerde invulling en de gemeente stelt voor in overleg voor de definitieve vaststelling van de PRS een andere opstelling uit te werken en door te nemen welke gebieden voor de verbindingen belangrijk zijn. De bospercelen, in bezit van Utrechts Landschap, kunnen hierbij de gewenste 'verbindingfunctie' vervullen. De versnippering van de EHS-zone in het zuidelijk gedeelte van het Kromme Rijngebied roept vragen op. Vastleggen op een dergelijk detailniveau leidt niet altijd tot een helder beleid en komt de kwaliteit van het gebied niet ten goede. Voor deze zone is een benadering op hoofdlijnen noodzakelijk. (230) De concept-zienswijze van de gemeente Zeist bepleit een globaler en minder gedetailleerd kaartbeeld van de ecologische verbindingen tussen de EHS-zones. Het probleem is echter dat de verbindingzones zonder voldoende bescherming door bebouwing dreigen dicht te slibben, waardoor de EHS-gebieden van elkaar geïsoleerd raken. De (ecologische) ketting is immers zo sterk als haar zwakste schakel. Het pleidooi van de gemeente Zeist moet niet worden gevolgd en het nee, tenzij principe moet blijven bestaan. (210) Gebieden waar verspreide bebouwing voorkomt, zoals o.a. Bosch en Duin, zijn geheel uitbegrensd uit de EHS. Uitbegrenzing van Bosch en Duin kan aanzienlijke consequenties voor de EHS hebben, omdat hier meerdere ecologische verbindingen lopen. Voor het waarborgen van het functioneren van de betreffende verbinding is het in ieder geval van belang dat de bestaande bebouwing alhier niet verder wordt verdicht en dat dus het 'nee, tenzij'-beginsel hier gewoon blijft voortbestaan. (210, 236) Bosch en Duin is als aaneengesloten gebied uit de EHS gehaald. De EHS is nog slechts van toepassing op een aantal geïsoleerde delen van Bosch en Duin. Een deugdelijke motivering hiervan ontbreekt. De geïsoleerde gebieden die nog wel als EHS zijn bestemd, kunnen hun functie binnen de EHS niet vervullen zonder aansluiting op de totale EHS structuur. Bovendien zijn enkele zeer belangrijke bosgebieden uit de EHS gehaald die juist essentieel zijn voor die functie. Het gaat om de gebieden in het zuidelijk deel van Bosch en Duin, waaronder het Wallaert Sacé-kamp en het bosgebied ten westen daarvan. Ook de route die van het Panbos langs het provinciale fietspad langs de Spoorlaan in Bosch en Duin naar die zuidelijke zone loopt is essentieel. Het is daarom niet acceptabel dat Bosch en Duin niet meer als één geheel onderdeel van de EHS vormt. (256)

Reactie PS: De begrenzing van de EHS in de ontwerp-PRS is tot op het detailniveau van percelen gemaakt, omdat de PRS een digitaal plan is waarbij tot op perceelniveau ingezoomd kan worden. De begrenzing is daarbij tot stand gekomen op basis van luchtfoto's, aanwezige bebouwing e.d. Daarbij is gezocht naar logische begrenzingen. De gemeente Zeist (indiener 230) is van mening dat de keuzes niet altijd logisch zijn. Inmiddels hebben we met de gemeente ambtelijk overleg gehad, wat er toe leidt dat enkele onjuiste grenzen in Bosch en Duin op de kaart gecorrigeerd zijn. Het door de indieners genoemde belang van de verbindingen onderkennen we. 'De begrenzing van de EHS, en dus ook van de ecologische verbindingzones, is gedetailleerd vastgelegd op kaart om daarmee naar alle partijen duidelijkheid te scheppen over het beleid. Een benadering op hoofdlijnen is niet wenselijk. Het detailniveau zal dan ook niet worden aangepast. Verder hebben wij in de ontwerp-PRS voor de EHS-onderdelen met een gemengde functie bekeken welke terreinen onderdeel uitmaken of gaan uitmaken van de functionele EHS. Van gebieden waar een vrij aaneengesloten formele woonbestemming, bijvoorbeeld in linten, ligt hebben wij aangenomen dat deze nooit meer omgezet zullen worden in natuurterrein. Indien deze enclaves aan de rand van de EHS liggen of groter zijn dan 5 ha. hebben wij deze uit de EHS verwijderd. In Bosch en Duin zijn op grond van het bestemmingsplan vele woningen met tuinen aanwezig. Deze woningen vormen veelal een min of meer aaneengesloten lint. Het is niet aannemelijk dat deze als zodanig bestemde woningen met tuinen ooit omgezet worden in natuurterrein. In onze kritische beoordeling van de EHS in Utrecht hebben wij geoordeeld dat deze linten geen duurzaam onderdeel uitmaken een goed functionerende

(landelijke) EHS. Wij vragen van de gemeente de in de tuinen zeker aanwezige natuurwaarden te beschermen in bestemmingsplannen, maar achten dit niet langer een provinciaal belang. Achter de woningen liggen grotere blokken bos en natuurterrein. Indien deze groter zijn dan 5 ha. dan achten wij het passend ze wel te blijven opnemen in de EHS. De groene tuinen kunnen de verbindingen tussen deze 'stepping stones' blijven vormen. Ook hier kan de gemeente in haar ruimtelijke afwegingen waken voor aantasting van deze verbindingen. Het toevoegen van extra woningen buiten de rode contour staan wij niet toe, tenzij er sprake is van voldoende ruimtelijke winst o.a. voor natuur en landschap. De angst voor verdere verdichting door nieuwe bouwblokken onderschrijven we daarom niet.

Besluit PS: De begrenzing van de EHS wordt op enkele punten aangepast.

Zienswijze van: 214

Samenvatting: Voor convenantgebied Groot Wilnis-Vinkeveen is er op de EHS-kaart 50 ha. extra ingetekend; dit werkt contra productief en belemmert eerdere afspraken.

Reactie PS: Op de EHS-kaart volgen wij de grenzen die zijn afgesproken in het convenant Groot Wilnis Vinkeveen. Zie ook de beantwoording van zienswijzen 144, 192 en 196 over GWV.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 227

Samenvatting: Maak op de kaart de verschillende categorieën die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur zichtbaar. Maak ook een nadere specificering van de soort gebieden binnen de EHS zichtbaar, mede gelet op het 'nee-tenzij'- principe dat voor deze gebieden van toepassing is.

Reactie PS: Wij nemen aan dat de indiener doelt op de categorieën zoals die opgenomen zijn in het Natuurbeheerplan en die verband houden met de verschillende subsidieonderdelen (beheer, inrichting, aankoop e.d.). In planologische zin onderscheiden wij die verschillende categorieën in de EHS niet omdat voor alle categorieën het 'nee, tenzij' op dezelfde wijze van toepassing is. Wel maken wij onderscheid ten aanzien van de ontwikkeling van bepaalde functies (landbouw, recreatie), maar die functies zijn niet op voorhand begrensd en zullen per geval nader beoordeeld moeten worden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Grotere terreinen voor verblijfsrecreatie (o.a. Henschotermeer) zijn geheel uitbegrensd uit de EHS. Henschotermeer dient binnen de begrenzing van de EHS te blijven, aangezien daaraan wel degelijk bepaalde natuurwaarden kunnen worden toegekend.

Reactie PS: In de ontwerp-PRS hebben wij voor de EHS-onderdelen met een gemengde functie bekeken welke terreinen onderdeel uitmaken of gaan uitmaken van de functionele EHS. Het Henschotermeer en de gronden ten zuiden en oosten van het meer hebben wij uit de EHS gehaald omdat wij voor dit terrein de prioriteit willen leggen bij intensieve recreatie. Vanwege de functie als Poort in het kader van Heel de Heuvelrug leidt deze intensivering naar onze mening ook tot een betere zonering voor recreatie en natuur en daarmee indirect ook tot natuurwinst op andere delen van de Heuvelrug.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: De ecologische verbindingzones (EVZ's) zijn nu in het geheel niet langer als zodanig op de kaart aangegeven. Echter, overal waar een ecologische corridor is gepland, moet deze in zijn geheel begrensd zijn. Het is een doorgaande weg voor de dieren, daar moeten geen obstakels in voorkomen. Dieren vragen onverlichte wegen met heel veel rustmogelijkheden (de zogenaamde: 'stepping stones'). Op alle plaatsen waar nu corridors zijn gepland en/of bedreigd worden, is het dan ook zaak ervoor te zorgen dat deze compleet zijn en blijven zonder (verstoring door) menselijke activiteiten. Gebruik daartoe de kaarten van het Streekplan 2005-2015 en zorg dat dat op de PRS-kaarten komt.

Reactie PS: De aparte vermelding van de EVZ's in de vigerende PRS levert verwarring op over de status en bescherming van EVZ's. Met de nieuwe aanduiding (EHS) is getracht om duidelijk te maken dat EVZ's integraal deel uit maken van EHS en even zwaar worden beschermd als de kerngebieden die zij verbinden. Ontsnippering maakt daarbij ook nog steeds deel uit van het beleid van de provincie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Op de kaart 'Natuur' moeten ook de zogenaamde 'Natura-2000-gebieden' en 'Natuurmonumenten' worden aangegeven. Weliswaar maken deze gebieden integraal deel uit van de EHS, maar van hun nadere aanduiding gaat wel degelijk een bepaalde attentiewaarde uit, ook gezien de externe werking die voor die gebieden (wel) relevant moet worden geacht. Hou verder gewoon aan de EHS vast zoals deze in het Streekplan 2005-2015 was vastgelegd, in ieder geval totdat op basis van een gedegen evaluatie duidelijk is wat de ecologische gevolgen van de doorgevoerde herijking van de EHS zijn.

Reactie PS: De wettelijk beschermde Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten hebben een eigen bescherming op basis van nationale en Europese wetgeving. Vanuit planologische bescherming gelden hier echter dezelfde regels als in andere EHS-gebieden (het 'nee, tenzij'). Omdat de PRS de planologische bescherming regelt, zijn de wettelijk beschermde gebieden niet expliciet op kaart weergegeven en alleen in de tekst vermeld.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Naast de EVZ's zouden ook de bijhorende faunapassages op de plankaart moeten worden aangegeven, aangezien ook deze als wezenlijk voor het functioneren van een ecologische verbinding moeten worden geacht. Dan gaat het niet alleen om de faunapassages/ecoducten zoals deze door het Rijk op basis van het MJPO binnen de provincie Utrecht over de Rijkswegen zijn/worden aangelegd, maar ook om de provinciale faunapassages en dan in het bijzonder diegenen die nog moeten worden aangelegd, zoals onder de Utrechtseweg ter hoogte van de Werken van Griffenstein/Hessing én de Biltse Rading binnen de gemeente De Bilt.

Reactie PS: Wij hechten veel belang aan de realisatie van faunapassages. De realisatie van faunapassages staat echter los van het planologische beleid dat de provincie met de PRS vaststelt, en maakt om die reden ook geen onderdeel uit van de PRS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 250

Samenvatting: Trek de natuurstrook langs het 'Grand Canal' van Wulperhorst door tot de Kromme Rijn.

Reactie PS: De begrenzing zoals opgenomen in de ontwerp-PRS is gelijk aan de begrenzing in de vigerende PRS. Het niet opgenomen deel is een smalle strook tot aan de Kromme Rijn. Omdat dit in de rode contour ligt voegen wij het niet toe aan de EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 250

Samenvatting: Waarom is de Blikkenburgervaart niet als natuur aangewezen? Dit is wel wenselijk.

Reactie PS: De Blikkenburgervaart is waterlichaam in de Kaderrichtlijn water. Dit is een Europese verplichting. Om die reden ligt opname van dit waterlichaam in de EHS voor de hand. Uw aanbeveling zal daarom worden overgenomen.

Besluit PS: Aanpassen natuurkaart door het water van de Blikkenburgervaart toe te voegen aan de EHS.

Zienswijze van: 250

Samenvatting: Een te groot gedeelte van de Bunzing/Schoonoord is niet als natuur aangewezen.

Reactie PS: In het Akkoord van Utrecht zijn afspraken gemaakt tussen de gebiedspartijen, die leidend zijn voor de kaart Natuur in de Structuurvisie. In het Akkoord van Utrecht is een beperkt aantal hectares opgenomen voor afronding van de Landinrichting Groenraven-Oost. In het deelgebied Zeist-Bunnik is een aantal hectares nieuwe natuur opgenomen en de overige percelen uit het Inrichtingsbeeld zijn in de groene contour geplaatst. De groene contour biedt kansen om vanuit ruimtelijke ontwikkelingen te creëren voor natuur en landschap.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 250

Samenvatting: De Overtuin van Berkenhoven ten zuiden van de Utrechtseweg langs de A28 vormt een essentiële verbindende structuur voor vleermuizen en vogels. Wijs deze strook tussen Oostbroek en de Utrechtseweg als natuur aan. Dat is hoofdzakelijk overeenkomstig de huidige functie.

Reactie PS: In de vigerende Structuurvisie zijn nieuwe landgoederen enkel toegestaan buiten de EHS. Opname van deze gronden in de EHS ligt daarom niet voor de hand. Afspraken over de bebouwing en de 'groene' invulling zijn vastgelegd in het Bestemmingsplanprocedure van de Gemeente.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 251

Samenvatting: Bezwaar tegen de bestemming ecologische hoofdstructuur van het MOB-complex Benschop. Dit kan mogelijk in de toekomst hinderen bij de uitoefening en/of verbreding / uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten.

Reactie PS: Vanwege de actuele en potentiële natuurwaarden en het deel uitmaken van de functionele EHS hebben wij de meeste militaire terreinen uit de vigerende PRS in de ontwerp- PRS aangewezen als EHS/groene contour, waarbij het militaire gebruik en ontwikkelingen ten behoeve van die functie ten volle mogelijk blijven. Als het militaire gebruik geëindigd is of wordt, dan blijft de EHS-status bestaan. De natuurwaarden van het genoemde complex rechtvaardigen ook de EHS-status.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 255

Samenvatting: Landgoed Natewisch, gelegen tussen de natuurgebieden van het Langbroekerweteringgebied en de uiterwaarden van de Lek ('s Gravenbol), is aangegeven als landbouwgebied, waarmee de keuze is gemaakt voor eenzijdig agrarisch gebruik. Dit gebied heeft echter ook ecologische waarde. Zowel in het Natuurbeheerplan als de Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen wordt het belang van samenhang tussen de uiterwaarden en het achterliggende gebied onderschreven. Neem De Natewisch in de EHS, dan wel in de groene contour op, zodat deze strook landbouwgrond, met de breedte van één perceel, kan worden omgevormd en als ecologische verbinding duurzaam kan blijven bestaan. Mocht hieraan niet tegemoet worden gekomen, zorg er dan voor dat ten minste agrarisch natuurbeheer op dit belangrijke ecologische en cultuurhistorische erfgoed ook in de toekomst mogelijk blijft. Door het eenzijdig schrappen van deze ecologische verbindingzone uit de EHS dreigt voor het landgoedbeheer grote economische schade te ontstaan en dreigt deze verbinding niet meer in stand gehouden te kunnen worden.

Reactie PS: Door de grote Rijksbezuinigingen op het natuurbeleid kunnen niet alle plannen op het gebied van natuurontwikkeling meer tot uitvoering gebracht worden. Wij beseffen dat dat kan betekenen dat in sommige gevallen ook plannen van particulieren, die soms al lang in voorbereiding zijn, niet meer kunnen rekenen op overheidsfinanciering. Gelet op de financiële realiteit hebben wij er niettemin voor moeten kiezen om af te zien van een deel van onze oorspronkelijke natuuropgave. In het Akkoord van Utrecht hebben wij daarom met de maatschappelijke partners afspraken gemaakt over de gebieden nog te realiseren nieuwe natuur. Een deel van de gebieden is komen te vervallen als onderdeel van de EHS, omdat ze onvoldoende bijdrage zouden leveren aan het functioneren van de EHS. Bij deze afweging hebben wij met name gekeken naar de (inter)nationale verplichtingen en

harde bestuurlijke afspraken. De Natewisch is één van de gebieden waarover de partijen op basis van die criteria hebben afgesproken dat deze zou komen te vervallen. Dat betekent echter niet dat wij geen waarde hechten aan het cultuurhistorische en landschappelijke belang van deze grond. Daarom vinden wij een landschappelijke bescherming toepasselijker. Wij zelf doen dit op het niveau van de kernkwaliteiten. De gemeente kan dit, onder andere aan de hand van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen nader detailleren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 256, 258

Samenvatting: De verbinding tussen Panbos en de EHS zones, inclusief Wallaert Sacré-kamp, in het zuiden van Bosch en Duin is voor de EHS van groot belang.

Reactie PS: Wij achten de verbindingen tussen de natuurkernen in Bosch en Duin inderdaad van belang, maar niet dermate dat dit een provinciaal belang dient te zijn. De gemeente kan het belang van deze verbindingen op grond haar lokale kennis goed beschermen via het bestemmingsplan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 289

Samenvatting: Door het wijzigen van de bestemming van het Landgoed de Reehorst in een Ecologische Hoofdstructuur zal schade ontstaan aan de boomkwekerij door de wildgroei van planten. De overgang van grasland naar in het wild groeiende planten is funest voor de kwekerij. Door de bouw van de wildtunnel onder de A12 richting de Ecologische Hoofdstructuur, welke aan de boomkwekerij grenst, ontstaat eveneens een toename van overlast van wilde dieren. Ook die kunnen op hun beurt de kweek en teelt ongunstig beïnvloeden.

Reactie PS: De indiener spreekt zijn zorgen uit over diverse ontwikkelingen in de omgeving van zijn bedrijf. Deze ontwikkelingen worden al dan niet mogelijk gemaakt via een bestemmingsplan of in geval van de A12 een Tracébesluit van de minister. De bezwaren van de indiener kunnen in de procedure van deze bestemmingsplannen c.q. tracébesluit ingebracht worden. De PRS en PRV geven op een globaler niveau de kaders, die alleen indirect van invloed kunnen zijn op de door indiener genoemde ontwikkelingen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 298

Samenvatting: Gelet op de aanwezige bebouwing, de infrastructuur en de ligging van de voormalige MOB-complexen/defensie terreinen blijft de gemeente van oordeel, dat het niet vanzelfsprekend is dat deze blijvend deel uit maken van de EHS. Mede gelet op de gekozen richting in de structuurvisie gaat de gemeente ervan uit dat de ontwikkelruimte middels de saldobenadering mogelijk is.

Reactie PS: Vanwege de actuele en potentiële natuurwaarden en het deel uitmaken van de functionele EHS hebben wij de meeste militaire terreinen uit de vigerende PRS in de ontwerp- PRS aangewezen als EHS/groene contour, waarbij het militaire gebruik en ontwikkelingen ten behoeve van die functie ten volle mogelijk blijven. Als het militaire gebruik geëindigd is of wordt, dan blijft de EHS-status bestaan. De natuurwaarden van de genoemde complexen rechtvaardigen ook de EHS-status. Toepassen van de saldobenadering is ook voor MOB-terreinen mogelijk, onder de voorwaarden zoals voor deze benadering beschreven in PRS en PRV.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 301

Samenvatting: Polder Mijnden is op de kaart Natuur een merkwaardige gatenkaas geworden. Het oostelijk deel is gedeeltelijk als reservaatgebied in eigendom en beheer van Staatsbosbeheer en dus onderdeel van de EHS. Enkele delen van dat oostelijk deelgebied zijn niet gerealiseerd en zijn als groene contour aangeduid en daarmee buiten de EHS gebracht. Het westelijk deel van dit gebied is echter beheersgebied (agrarisch natuurbeheer) en als zodanig wél onderdeel van de EHS. Die situatie is onduidelijk en onwenselijk. Haal daarom het westelijk deel van de polder Mijnden uit de EHS.

Tijdens de hoorzitting heeft de indiener gevraagd om een nadere toelichting van de verschillende aanduidingen voor deze polder.

Reactie PS: Het oostelijke deel van de polder Mijnden lijkt wellicht wat versnipperd, maar kan, na vrijwillige realisatie van natuur in de groene contour die onder de EHS wordt gebracht, weer één geheel gaan vormen. Wij handhaven daarom de opgenomen begrenzing. Voor het westelijk deel van de polder Mijnden willen wij het instrumentarium van de EHS beschikbaar houden. Wij handhaven om die reden de EHS-begrenzing van het westelijk deel van de polder. Om aan te geven dat het om een beheergebied binnen de EHS gaat, is dit deel van de polder ook aangegeven als landbouwgebied. Dit gebied komt dus zowel terug op de natuurkaart, als op de landbouwkaart. Naar onze mening levert dit geen onduidelijke situatie op.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 301

Samenvatting: Aan de Langbroekerwetering is in het kader van het Akkoord van Utrecht 65 ha. nog te realiseren nieuwe natuur toegekend. De keuze van de provincie om het merendeel van deze hectares niet te begrenzen binnen de twee Natura2000-gebieden (Kolland en Overlangbroek) is onbegrijpelijk en niet aanvaardbaar. Voor deze twee gebieden heeft het Rijk de begrenzing definitief vastgesteld. Binnen dit Aanwijzingsbesluit is een kleine 100 ha. landbouwgrond opgenomen, naast de aanwezige natuurpercelen (hakhout). Als onderbouwing van dit Aanwijzingsbesluit heeft het Rijk gesteld, dat de tussengelegen cultuurgronden nodig zijn voor de instandhoudingsdoelen, misschien niet voor uitbreiding in directe zin van de oppervlakte hakhout, maar dan vooral om de consequenties van de beoogde vernatting van de hakhoutpercelen op te vangen. De provincie heeft dus geen andere keuze, dan de voor dit gebied beschikbare 65 ha. nieuwe natuur geheel in te zetten binnen de door het Rijk vastgestelde begrenzing van het Natura2000-gebied.

Reactie PS: Op landgoed Kolland (N2000) is circa 24 hectare nieuwe natuur begrensd. Deze begrenzing heeft plaatsgevonden aan de hand van het ecohydrologisch onderzoek en is in samenspraak met de eigenaar tot stand gekomen. Genoemde 24 hectare is gesitueerd op de laagste delen van het gebied en leidt tot grote aaneengesloten natuurgebieden waarin de hydrologische randvoorwaarden voor het essenhakhout en andere bostypen kunnen worden gerealiseerd. Dit is voldoende om de instandhoudingsdoelen te kunnen realiseren. In N2000 gebied Overlangbroek is geen nieuwe natuur begrensd omdat dat niet nodig is voor het realiseren van de instandhoudingsdoelen. De overige hectares zijn gesitueerd ten noorden van het Natura2000-gebied Overlangbroek, met het oog op de hydrologische relatie van die percelen met de bestaande natuurgronden en eerder verworven gronden. Daarmee sluiten deze ook goed aan op eerder gedane investeringen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 303

Samenvatting: In de PRS wordt in Groot Wilnis Vinkeveen het Armenland Ruwiel qua bestemming uitgebreid. Bezwaar hiertegen, omdat dan de natuur dichterbij het bedrijf komt, met waarschijnlijk in de toekomst meer beperkingen voor wat betreft het aantal te houden stuks vee. In het convenant is afgesproken dat er geen natuur komt bij bebouwing, dus vanuit dat oogpunt geldt het bezwaar ook.

Reactie PS: Wij delen uw mening dat de EHS begrenzing iets te ver richting de bebouwing is opgeschoven en zullen dit corrigeren. Wij zullen op dit onderdeel de grenzen uit het convenant Groot Wilnis Vinkeveen volgen.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen aan het Gebiedsconvenant GWV.

Zienswijze van: 311

Samenvatting: Op de kaart 'Natuur' is Landgoed Linschoten inclusief alle landbouwgronden opgenomen als natuur. Een groot deel van de gronden van het Landgoed Linschoten is echter in gebruik als agrarische grond en zullen deze functie in de toekomst behouden.

Reactie PS: Deze betreffende percelen zijn opgenomen in de EHS als onderdeel van het zogenoemde beheersgebied. Deze beheersgebieden worden beschermd als onderdeel van de EHS, maar er is geen ambitie om deze gronden om te zetten van agrarisch gebruik naar natuur. Om die reden zijn deze percelen niet alleen als EHS opgenomen, maar ook opgenomen op de landbouwwaart als landbouwgebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 311

Samenvatting: Langs de Waardsedijk staat op de kaart 'Natuur' een horizontale lijn langs de Hollandse IJssel (ten westen van Montfoort). Er is niet bekend dat hier al natuur is gerealiseerd. Mogelijk moet dit een groene contour zijn. Wel ontbreekt vanaf dit punt een kavel noordwaarts richting Engherkade, waar Staatsbosbeheer al lange tijd natuurbeheer uitvoert.

Reactie PS: Wij hebben gronden die reeds verworven zijn aangeduid als onderdeel van de EHS. Het perceel van Staatsbosbeheer staat als EHS op de kaart. De horizontale lijn waarop indiener duidt kunnen wij niet terug vinden op de kaart.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 311

Samenvatting: De EHS is in Montfoort alleen bij Willeskop erg succesvol geweest. Terecht dat er daarom minder EHS en groene contour voor de gemeente is opgenomen in de PRS.

Reactie PS: Wij danken de indiener voor deze steunbetuiging en kijken uit naar de voorzetting van onze samenwerking.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 311

Samenvatting: Op de kaart 'Natuur' zijn vrijwel alle noord-zuid lijnen verdwenen. Daardoor komen de natuurgebieden Willeskop en Landgoed Linschoten geïsoleerd in het gebied te liggen. Neem een noord-zuid lijn in de groene contour op die deze gebieden met elkaar verbindt. In het gebied De Utrechtse Waarden kan deze contour gerealiseerd worden door lijnen niet als vast te benaderen, maar hier boeren bij te zoeken bij wie natuurbeheer past.

Reactie PS: In het Akkoord van Utrecht hebben wij met maatschappelijke partners afspraken gemaakt over de nog te realiseren natuurgebieden, de gebieden die onderdeel van de groene contour vormen en de gebieden die geheel komen te vervallen. Een deel van de gebieden is komen te vervallen als onderdeel van de EHS of van de groene contour, omdat ze onvoldoende bijdrage leveren aan het functioneren van de EHS. Afwegingskader hierbij vormden met name de (inter)nationale verplichtingen en harde bestuurlijke afspraken. Hierbij zijn ook verbindingen bij Willeskop komen te vervallen, omdat deze onvoldoende bijdragen aan onze (inter)nationale verplichtingen en ook als groene contour geen bijdrage levert aan het ecologische functioneren van de EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 312

Samenvatting: Enkele gebieden zijn niet conform het Akkoord van Utrecht ingetekend. Voorbeeld is het westelijk deel van Polder Mijnden. De begrenzing van de EHS is hier niet aangepast aan zowel de ontwikkelingen van de afgelopen jaren als aan de afspraken uit het Akkoord van Utrecht.

Reactie PS: De begrenzing van Polder Mijnden is conform de afspraken in het Akkoord van Utrecht. Het Westen van de nieuwe natuur in de Polder Mijnden is overigens onderdeel van het zogenoemde beheersgebied. In het Akkoord van Utrecht hebben wij geen afspraken gemaakt over de beheersgebieden; enkel over de nog te ontwikkelen nieuwe natuur.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 312

Samenvatting: Bezwaar tegen de aanwijzing van Polder Mijnden Oost voor natuur omdat deze gronden een meerwaarde zijn voor de agrarische bedrijven gelegen in Polder Mijnden West. Polder Mijnden is een agrarische polder die ook zo in de PRS opgenomen moet worden.

Reactie PS: De gronden in de Polder Mijnden Oost zijn voor het merendeel al verworven t.b.v. de EHS en zijn in beheer genomen door Staatsbosbeheer. Om die reden zijn de gronden ook als onderdeel van de EHS opgenomen in de PRS. De nog niet verworven delen zijn van belang voor het functioneren van de natuurgronden in de Polder Mijnden en zijn om die reden aangeduid als groene contour. Voor de gronden die nog in eigendom van agrariërs zijn, geldt dat het reguliere agrarische gebruik gewoon doorgang kan vinden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 316

Samenvatting: Pas de grens van de EHS aan voor het behoud van de Van Braam Houckgeest Kazerne in Doorn. Door de begrenzing aan te passen, kan de kazerne zich verder ontwikkelen tot een toekomstgerichte locatie, waardoor de mariniers in Doorn gehuisvest kunnen blijven. Dit heeft grote voordelen voor zowel de mariniers, als voor het maatschappelijk leven in Doorn.

Reactie PS: Wij hechten grote waarde aan het behoud van de Van Braam Houckgeestkazerne. Het blijvend kunnen functioneren van de kazerne vinden wij een groot openbaar belang. Gezien de onzekerheid die er nu bestaat over de toekomst van de kazerne en een eventuele noodzaak tot uitbreiding binnen de EHS vinden wij het echter prematuur om nu al de begrenzing van de EHS aan te passen. Mocht uitbreiding van de kazerne binnen de EHS in de toekomst nodig blijken dan zullen we op dat moment beoordelen op welke wijze dit gerealiseerd kan worden. Daartoe bestaan meerdere mogelijkheden, waarbij mede relevant is dat daarbij sprake is van een groot openbaar belang.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.1/3 Ecologische Hoofdstructuur nee, tenzij

Zienswijze van: 015

Samenvatting: Formuleer beleid waaruit een uiterste terughoudendheid blijkt voor inzet van instrumenten als 'plussen en minnen / mitigeren', 'herbegrenzing' en 'saldobenadering' met betrekking tot de EHS. De ervaring leert dat dit per saldo nogal eens tot achteruitgang van kwaliteit en kwantiteit van bos, natuur en landschap leidt.

Reactie PS: Op grond van welke ervaring de indiener van mening is dat de genoemde instrumenten leiden tot achteruitgang is ons niet bekend. Onze ervaring is een andere. Wel dienen zowel de provincie, als gemeenten tijdens de uitvoeringsfase alert te blijven op een correcte uitvoering van de afspraken. Zo nodig moeten daartoe ook aanvullende contracten gesloten worden met de initiatiefnemers.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 061

Samenvatting: De EHS wordt beschermd door de nee, tenzij afweging. Om de bescherming te waarborgen zou deze nee, tenzij afweging verplicht gesteld moeten worden voor alle ruimtelijke ontwikkelingen die zich in de EHS bevinden, eventueel als onderdeel van de behandeling van een aanvraag bij de betreffende gemeente. Reden is, dat de 'nee, tenzij'-toets momenteel geen onderdeel is van aanvragen voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hierdoor bestaat het gevaar dat toch toestemming wordt gekregen voor ongewenste ontwikkelingen in de EHS met schadelijk gevolgen. De Flora en faunawet biedt ook geen bescherming, want de initiator van een ruimtelijk ontwikkeling is verantwoordelijk voor eventueel onderzoek en toestemming in dit kader en kan dit dus nalaten.

Reactie PS: Bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, die niet passen binnen het geldende bestemmingsplan, zijn de gemeenten op grond van artikel Ecologische hoofdstructuur van de PRV verplicht om de 'nee, tenzij'-beoordeling uit te (laten) voeren. De provincie let er bij nieuwe bestemmingsplannen op dat de gemeenten deze verplichting correct uitvoeren. Indien gekozen

wordt voor de procedure van een omgevingsvergunning (voor kleinere ontwikkelingen die niet in het bestemmingsplan passen, voorheen artikel 19 WRO-procedure of projectbesluit) wordt door de provincie ook gelet op goede toepassing. Indien een ruimtelijke ontwikkeling past binnen een bestemmingsplan, dan is de gemeente verantwoordelijk en kunnen burgers bezwaar maken als de gemeente de regels van het bestemmingsplan niet goed toepast. De PRV beoogt niet in bestaande rechten van in EHS gelegen functies, zoals vastgelegd in bestemmingsplannen, in te grijpen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 091

Samenvatting: Indien een landgoedeigenaar een ruimtelijke ingreep op het landgoed wil uitvoeren moet bij het 'nee, tenzij'-principe ook rekening gehouden worden met hetgeen de landgoedeigenaar in de voorgaande jaren heeft betekend voor het behoud en het verhogen van de kwaliteit van het landgoed. Als de landgoedeigenaar in de afgelopen jaren diverse natuur verhogende projecten heeft uitgevoerd die o.a. de aanwezigheid van bijzondere soorten hebben vergroot, wordt hij bij de wens om een ruimtelijke ingreep uit te voeren in feite gestraft.

Reactie PS: Bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, die niet passen binnen het geldende bestemmingsplan, zijn de gemeenten op grond van artikel Ecologische hoofdstructuur van de PRV verplicht om de 'nee, tenzij'-beoordeling uit te voeren, dan wel uit te laten voeren door de initiatiefnemer. We kunnen helaas binnen de EHS-regels, zoals die door het Rijk zijn opgesteld, geen uitzondering maken voor verdiensten uit het verleden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: De EHS wordt beschermd via het 'nee, tenzij'-regime. De provincie heeft deze bescherming in opdracht van het Rijk verder uitgewerkt. Deze regeling wijkt echter af van het landelijke kader. Hanteer in de PRS de landelijke regels.

Reactie PS: Wij wijken niet af van het landelijk kader. De Rijkskaders worden enerzijds gegeven in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en anderzijds in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Deze laatste, die bindend is voor de provincies, is op het onderdeel EHS nog niet afgerond, zodat onduidelijk is aan welke regels de provincie zich te houden heeft en waaraan de indiener denkt. Voor zover wij nu kunnen overzien, verwachten wij binnen de kaders van de toekomstige Barro te blijven. Overigens is de PRV-tekst aan de laatste ontwerpversie van het Barro aangepast.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 227

Samenvatting: Ga apart nader in op het 'nee-tenzij'-beleid in relatie tot de beheersgebieden binnen de EHS. Deze gebieden behouden de landbouwkundige functie, ook in het bestemmingsplan. Er is hier heel duidelijk geen sprake van functieverandering van agrarisch naar natuur! Voor deze gebieden zou een aangepast 'nee,tenzij'- regime van toepassing moeten zijn, of wellicht een 'ja-mits' in plaats van een 'nee,tenzij'- regime.

Reactie PS: Wij hechten aan het behouden van de huidige en voorgestelde 'nee, tenzij'-regels en willen geen onderscheid maken tussen deze specifieke beheersgebieden en agrarische gronden, waar we tot 2021 nieuwe natuur willen realiseren. Voor beide situaties geldt dat voor nieuwe agrarische ontwikkelingen alleen getoetst hoeft te worden aan de actuele natuurwaarden. Voor de meeste andere functies moeten ook de potentiële natuurwaarden meegenomen worden, zijnde de natuurdoelen zoals we die opgenomen hebben in het Natuurbeheerplan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Het 'nee, tenzij'-beginsel is in de PRV verankerd, maar de zogenaamde 'EHS-Saldobenadering' is om onduidelijke redenen niet langer opgenomen. Het 'nee, tenzij'-beginsel

wordt met name toegelicht in de PRS, waarin ook het daartoe relevante schema is opgenomen. In de vigerende PRV is dat schema evenwel ook direct in de PRV verankerd, namelijk in de gegeven toelichting op artikel 5.2. Om misverstanden te voorkomen lijkt het gewenst om dat ook in de thans voorliggende PRV te doen.

Reactie PS: Hoewel niet expliciet is zowel de saldobenadering als de herbegrenzing wel degelijk opgenomen in PRV artikel Ecologische hoofdstructuur. En wel onder lid 3 in de formulering 'die per saldo leiden tot een significante aantasting'. Dit staat uitgelegd in de toelichting bij artikel Ecologische hoofdstructuur. Wij zijn het met de indiener eens dat een de toevoeging van een schema aan de toelichting op PRV-artikel Ecologische hoofdstructuur dit artikel en dus de toepassing van het nee, tenzij beginsel kan verduidelijken.

Besluit PS: Aanpassing van PRV door in de toelichting op artikel Ecologische Hoofdstructuur een schema op te nemen ter verduidelijking wanneer wel en wanneer niet 'nee, tenzij'- regime van toepassing is.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Er is een duidelijke wijziging in het 'nee, tenzij'- schema doorgevoerd, namelijk 'plussen en minnen', wat feitelijk in het eerdere schema pas in stap 4 aan de orde was. Nog afgezien dat niet duidelijk is wat het zogenaamde 'plussen en minnen' nu voor een bepaalde situatie specifiek inhoudt, betekent het dat men nu feitelijk met (bepaalde) mitigerende maatregelen kan volstaan, zonder dat eerst naar het grote openbare belang wordt gekeken als ook naar mogelijke alternatieven. Dit laatste is evenwel van groot belang om een aantasting van de EHS al bij voorbaat te kunnen voorkomen. In die zin zou dus gewoon het eerdere schema uit de vigerende PRV ook in de voorliggende PRV integraal moeten worden overgenomen.

Reactie PS: In tegenstelling tot wat de indiener veronderstelt, is hier geen sprake van wijziging van ons beleid. Het vigerende beleid bevat deze mogelijkheid ook al. In de vigerende toelichting op de PRV 2009 staat namelijk onder artikel 5.2 ad 2: "Om aantasting te voorkomen, is het op zijn minst noodzakelijk om de beoogde ingrepen optimaal te situeren en de locatie optimaal in te richten ..." (waarna enkele voorbeelden volgen zoals verminderen druk op de omgeving en het realiseren van aanvullend groen ten behoeve van een optimale inpassing). In de wandelgangen wordt dit 'plussen en minnen' genoemd. Het gaat hier om kleinere ingrepen waarbij door een geringe positieve bijdrage (zoals het slopen van een schuur in een natuurgebied) er niet langer kan worden gesproken van een significant effect. In de praktijk hebben we gemerkt dat er toch regelmatig verwarring blijft met de stap 'mitigeren' na het aantonen van groot openbaar belang en ontbreken alternatieven. Daarbij speelt dat elders bij provincie en het rijk, maar ook in de toepassing in andere wetgeving zoals de Flora- en faunawet, de term mitigatie een andere betekenis en/of andere plek in het stappenschema kan hebben. Daarom hebben we in de nieuwe PRS en PRV de mogelijkheid om het plan vooraf te verbeteren, vòòr de beoordeling van het al dan niet significant zijn van de aantasting, explicieter benoemd. In het 'nee, tenzij'-onderzoek over het geoptimaliseerde plan zullen zowel positieve als negatieve effecten op de EHS op een rij gezet worden, waarna de onderzoeker een overall-oordeel moet bepalen. Wij voegen mede op basis van een ander deel van uw zienswijze in de PRV wel weer een schema toe, aangepast aan de huidige invulling van het 'nee, tenzij'.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing, wel zal de toelichting explicieter worden met een verhelderend schema.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Het vereiste van een nader 'nee, tenzij'-onderzoek kan achterwege blijven als het om kleinschalige ontwikkeling gaat. De ervaring is echter dat zelfs een op het oog kleinschalige ontwikkeling toch tot significante effecten kan leiden. Het in kaart brengen van eventuele effecten op basis van een zorgvuldig uitgevoerde inventarisatie en analyse is echter wel nodig om te kunnen beoordelen of van een significante aantasting van de EHS sprake is of niet. De mogelijkheid tot 'herbegrenzen' bij kleine ingrepen moet gewoon ook letterlijk in de PRV worden verankerd, dus niet alleen in de gegeven toelichting op artikel Ecologische hoofdstructuur, lid 3.

Reactie PS: Bij een kleinschalige ontwikkeling van bestaande functies, zie de toelichting op PRV artikel Ecologische hoofdstructuur, geldt als voorwaarde dat in de ruimtelijke onderbouwing wordt aangetoond dat deze ontwikkeling plaatsvindt op al verstoord terrein en in de onmiddellijke nabijheid (zie ook PRS paragraaf 6.5.1 onder het kopje 'nee, tenzij'). Dit is dezelfde regeling als opgenomen is in de vigerende PRS en daar functioneert dit naar onze mening goed. Ten aanzien van het instrument herbegrenzing wordt de toelichting gegeven in PRS paragraaf 6.5.1 onder het hoofdje 'nee, tenzij'. Herbegrenzing kan de resultante zijn van het toepassen van PRV artikel Ecologische hoofdstructuur, lid 3, zoals uitgelegd wordt in de toelichting.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.1/4 Ecologische Hoofdstructuur en recreatie

Zienswijze van: 115

Samenvatting: De wijze waarop binnen de EHS de actuele waarden en de specifieke saldobenadering wordt toegepast is een verbetering. Het geeft echter nog te weinig vertrouwen. Geef duidelijker aan dat deze maatregelen de bedoeling hebben om, en toereikend zijn voor, (rode) ontwikkeling op recreatieterreinen.

Reactie PS: Wij zijn van mening dat de specifieke saldobenadering voor dag- en verblijfsrecreatieterreinen en het toetsen binnen bestaande recreatiebestemmingen aan alleen de actuele natuurwaarden voldoende ontwikkelmogelijkheden biedt en dat dit voldoende is verwoord in de PRS. Omdat de concrete invulling van deze specifieke saldobenadering c.q. gebiedsaanpak niet heel eenvoudig is, bieden we extra ondersteuning vanuit de provincie aan via een project in RAP.2 2012-2015.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 163

Samenvatting: Positief dat in PRS en PRV meer ruimte dan in de huidige plannen gegeven wordt aan ontwikkeling en instandhouding van recreatie in relatie tot natuur, bijvoorbeeld uitzondering voor verblijfs- en dagrecreatie binnen 'nee, tenzij'-regime, de introductie van de kernrandzone en de gebiedsgerichte aanpak voor gezamenlijke kwaliteitswinst. Toekomstige ontwikkelingen zijn van essentieel belang voor de instandhouding en ontwikkeling van het Dierenpark Amersfoort. Maak voor dat grondgebied de ontwikkel- en uitruilmogelijkheden zo uitgebreid mogelijk en geef als provincie op korte termijn invulling aan de gebiedsgerichte aanpak, wellicht in de vorm van een pilot, voor wat betreft het gebied waarin het Dierenpark Amersfoort is gelegen.

Reactie PS: Enkele jaren geleden hebben wij meegewerkt aan een grote uitbreiding van het Dierenpark. Daarbij is aangetoond dat er sprake was van groot openbaar belang en het ontbreken van alternatieven. De aantasting is vervolgens gecompenseerd in nieuwe natuur. Ons zijn geen actuele nieuwe plannen bekend. Bovendien is een concrete wens in de toekomst middels de door de indiener bepleitte gebiedsgerichte aanpak met behulp van de (reguliere) saldobenadering van PRV artikel Ecologische hoofdstructuur voldoende kansrijk. De specifieke saldobenadering voor dag- en verblijfsrecreatieterreinen is niet van toepassing, maar voegt in dit concrete geval ook niets toe omdat er sprake is van één bedrijf. Wij achten daarom voor het dierenpark specifieke, aanvullende ontwikkel- en uitruilmogelijkheden niet nodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Enkele recreatieterreinen zijn geëxclaveerd uit de EHS. Dit is in tegenstelling met het eerdere advies van de gezamenlijk natuur- en recreatieorganisaties, om recreatieterreinen binnen de EHS te behouden. Ontwikkelingen op recreatieterreinen binnen de EHS zijn mogelijk door middel van een saldobenadering. Door in de PRS enkele recreatieterreinen te exclaveren, valt voor deze gebieden de mogelijkheid weg voor de saldobenadering. Dit is in strijd met de integrale gebiedsaanpak en om die reden zeer ongewenst.

Reactie PS: Het advies van de gezamenlijke natuur- en recreatieorganisaties hebben we voor een belangrijk deel overgenomen. Slechts enkele terreinen, vooral aan de rand van de EHS en groter dan 5 ha., zoals het recreatiegebied Henschotermeer en Zeven Linden in Baarn, hebben wij uit de EHS verwijderd. Bij het Henschotermeer hebben wij het belang van het goed kunnen functioneren als Poort voor Heel de Heuvelrug laten prevaleren. Bij de Zeven Linden is de regel enclaves met een andere dan natuurbestemming, groter dan 5 ha. en zonder enige actuele natuurwaarden toegepast. Deze regel geldt bijvoorbeeld ook voor grotere woonkernen. Voor alle andere recreatieterreinen blijft de aanpak via de specifieke saldobenadering c.q. de integrale gebiedsaanpak gewoon mogelijk. Overigens kunnen ook terreinen buiten de EHS betrokken worden in het salderen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.1/5 Ecologische Hoofdstructuur en landbouw

Zienswijze van: 165

Samenvatting: De opmerking dat het reguliere agrarisch gebruik van agrarische gronden binnen de EHS geen activiteit met significante gevolgen is, verdient nuancering. Voor inrichting van delen van de EHS die tevens Natura2000-terrein zijn, heeft agrarische activiteit wel significante gevolgen. Indien de EHS/Natura2000 en agrarische gronden in hetzelfde peilvak zijn gelegen dan is het agrarisch gebruik remmend op het instellen van passende natuurpeilen, en heeft daarbij tevens een negatieve invloed op de waterkwaliteit. Dit is strijdig met het verdrogingsconvenant van de provincie Utrecht. Daarom oproep tot versnelde aankoop van gronden.

Reactie PS: Het is goed mogelijk dat bestaand agrarisch gebruik van invloed is op de kwaliteit van de EHS- en Natura2000-gebieden, echter vanuit planologisch beleid maken wij pas een beoordeling wanneer er een nieuwe functie komt. Bestaand gebruik op basis van het bestemmingsplan blijft gewoon mogelijk. Het is geen activiteit met significante gevolgen in planologische zin. Dit neemt niet weg, dan het bestaand gebruik wel degelijk van invloed kan zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Regulier agrarisch gebruik gaat vaak gepaard met peilverlagingen en dat heeft significante gevolgen voor de EHS. Peilverlaging leidt tot verdroging en aantasting van (potentieel te ontwikkelen) natuurwaarden in de EHS. Daarnaast zal de realisatie van natuurdoelen in de EHS op gronden die recent (intensief) agrarisch gebruik hebben gekend langer duren en hogere inrichtingskosten met zich mee brengen. Pas daarom de passage over regulier agrarisch gebruik aan in relatie tot categorie 1-gebieden. In deze EHS-gebieden is geen uitbreiding mogelijk.

Reactie PS: Hoewel voor extensivering van agrarische gronden in de EHS goede ecologische argumenten kunnen bestaan, zijn wij van mening dat agrarische bedrijven niet belemmerd mogen worden in hun ontwikkeling. Tegelijkertijd blijven wij voor de percelen, waar we nieuwe natuur willen realiseren, er alles aan doen om met de desbetreffende bedrijven tot afspraken te komen over het omzetten van de gronden in nieuwe natuur.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Het 'nee, tenzij'-regime is niet langer van toepassing op de landbouw binnen de EHS (inclusief intensieve veehouderij), althans zou bij toetsing alleen nog rekening behoeven te worden gehouden met actuele natuurwaarden. Zo zou landbouw zich ook binnen EHS vrij kunnen uitbreiden, mits maar wordt voldaan aan generieke milieuwetgeving. In veel natuurgebieden, waaronder ook de Natura2000-gebieden, is de belasting van met name ammoniak veel hoger dan de eisen die bepaalde biotooptypen daaraan stellen. Gezien de effecten van de landbouw op de natuur, hetgeen overigens niet alleen voor ammoniak geldt, maar ook voor fosfaat, evenals voor verdroging, zou er binnen daarvoor kwetsbare gebieden van de EHS eerder extensivering dan intensivering van landbouw moeten plaatsvinden.

Reactie PS: In tegenstelling tot wat de indiener aangeeft is de iets afwijkende invulling van het nee, tenzij voor bestaande landbouwbedrijven op agrarisch bestemde gronden niet nieuw. Ook de vigerende PRS/ PRV kennen de regel dat voor agrarische ontwikkelingen alleen getoetst hoeft te worden aan actuele natuurwaarden. Hoewel er voor extensivering van agrarische gronden in de EHS goede ecologische argumenten kunnen bestaan, zijn wij van mening dat agrarische bedrijven niet belemmerd mogen worden in hun ontwikkeling. Tegelijkertijd blijven wij voor de percelen, waar we nieuwe natuur willen realiseren, er alles aan doen om met de desbetreffende bedrijven tot afspraken te komen over het omzetten van de gronden in nieuwe natuur.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.1/6 Ecologische hoofdstructuur nabijheid

Zienswijze van: 209, 210, 236

Samenvatting: Het beleid ten aanzien van ontwikkelingen in de nabijheid van de EHS is gewijzigd. De provincie vraagt gemeenten om aandacht voor ontwikkelingen die effecten kunnen hebben op de EHS. Dat is vriendelijk geformuleerd, maar voorkomt niet dat er negatieve effecten plaatsvinden of geeft geen verplichting dit op te lossen. Neem daarom in artikel Ecologische hoofdstructuur van de PRV een duidelijke regulering op voor ontwikkelingen in de nabijheid van de EHS. (209) In het 'Nee, tenzij-regime' is niet langer het 'nabijheidsbeginsel' of externe werking opgenomen. Wel wordt in de PRS aangegeven dat men de gemeente wil stimuleren bij ruimtelijke ontwikkelingen met die externe werking rekening te houden, maar dat biedt geen enkele juridische zekerheid. De externe werking moet alsnog gewoon in de PRV worden verankerd. (210, 236)

Reactie PS: De provincie Utrecht week in het toetsen van ontwikkelingen nabij de EHS af van het oude Rijkskader. Wij verwachten dat het Barro zal verplichten dat het 'nee, tenzij'-beginsel alleen binnen de EHS van toepassing is. Vooruitlopend hierop hebben wij de nabijheid daarom geschrapt. De gemeenten dienen echter hun bestemmingsplannen te laten voldoen aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening, wat onder meer inhoudt dat naast elkaar gelegen functies elkaar niet teveel mogen hinderen. Daarmee verwachten wij dat de meeste externe bedreigingen voorkomen kunnen worden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.1/7 Ecologische Hoofdstructuur en verdroging

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Een aanpassing van de begrenzing van de EHS lost het probleem van verdroging niet ineens op. Het gaat hier om het schrappen van een groot deel van de in de praktijk verdroogde gebieden van de kaart. De huidige TOP en SUBTOP gebieden moeten minstens op de kaart blijven staan.

Reactie PS: De constatering van NMU is juist dat herijken van de EHS de verdroging niet oplost. De TOP-lijst is sinds de introductie een middel geweest om de aanpak van de verdroging te prioriteren. Het past in onze ogen niet om bij de aanpak van verdroging hoge prioriteit te geven aan gebieden buiten de EHS. Dat is dan ook de reden waarom we de begrenzing van de TOP- en SUBTOP-gebieden afstemmen op de herijkte EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.1/8 Ecologische hoofdstructuur i.r.t. AVP gebiedsprojecten

Zienswijze van: 144, 192, 196

Samenvatting: Bezwaar tegen het feit dat de Ruime Jas EHS in deelgebieden 2, 3 en 5b in de natuurontwikkelingschets van het Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen een 1 op 1 begrenzing in het PRS is geworden. In de PRS is een groot EHS blok getekend waar in het convenant een duidelijk onderscheid is gemaakt tussen deel 5b en deel 6. De laatste is het Reservaat Demmerik, een stapsteen natuur. Neem de afspraken uit het Convenant onverkort en helder over in de PRS, zodanig dat volledig recht gedaan wordt aan het Convenant en het gebiedsproces van Groot Wilnis

Vinkeveen. De 1 op 1 begrenzing van de Ruime Jas (bruto wordt netto hectares) leidt tot een overschrijding van het aantal hectares EHS zoals afgesproken in het Akkoord van Utrecht.

Reactie PS: De PRS kent geen 'zoekgebieden' of '1 op 1-begrenzing' binnen de EHS. Dit onderscheid wordt gemaakt in het Natuurbeheerplan, en daarin zal de genoemde polder als 'zoekgebied' worden opgenomen. De PRS kent alleen een aanduiding EHS. In het Natuurbeheerplan zullen niet meer hectaren opgenomen worden dan in het convenant is afgesproken. We hebben in de Ontwerp-PRS, om dit convenant te kunnen realiseren het gehele gebied in de EHS opgenomen. Volgens het Decentralisatieakkoord Natuur heeft de provincie namelijk alleen verantwoordelijkheid voor het natuurbeheer (zowel particulier natuurbeheer als agrarisch natuurbeheer) binnen de EHS. Voor onderdelen die buiten de EHS vallen bestaat geen provinciaal instrumentarium meer. Zouden wij dus niet het gehele gebied opnemen in de EHS, dan zou het uitvoeren van het gehele convenant (inclusief de landbouwmaatregelen) in gevaar komen. Deze keuze blijkt dusdanig veel discussie op te roepen bij enkele convenantpartners, dat we deze keuze herroepen en het zoekgebied niet begrenzen als EHS. Als er in het gebied conform het convenant nieuwe natuur wordt gerealiseerd, zullen we dit toevoegen aan de EHS om het juiste aantal hectares volgens het Akkoord van Utrecht te bereiken.

De aanduiding van de gronden als EHS heeft overigens geen negatieve consequenties voor de normale agrarische bedrijfsvoering. De agrariërs die in het gebied gevestigd zijn ondervinden hier dus geen nadeel van. Om te verduidelijken dat er geen sprake is van negatieve consequenties voor de landbouw hebben wij er overigens al in het ontwerp voor gekozen om de gronden tevens op de landbouwkkaart te zetten. Deze aanduiding handhaven wij.

Bij nadere bestudering van de kaart blijkt overigens de vertaling van het Gebiedsconvenant GWV (2010) naar de natuurkaart op enkele onderdelen nog onvoldoende (bijvoorbeeld in de gebieden 1 en 3b en 3c van het Convenant) en in sommige deelgebieden niet helemaal correct (bijvoorbeeld 5 en 6). Wij zullen de kaart aanpassen zodat de nieuwe natuur in alle in het convenant aangeduide gebieden kan worden gerealiseerd. Aanpassing van de kaart leidt daarbij niet tot een overschrijding van de in het convenant afgesproken aantal hectares nieuwe natuur in de EHS.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen aan het Gebiedsconvenant GWV.

Zienswijze van: 144, 192, 196

Samenvatting: Er liggen in de ontwerp-PRS extra EHS zones in Groot Wilnis Vinkeveen die niet conform de afspraken van het Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen zijn. In deelgebied 5a ligt één EHS-zone en geen twee, in deelgebied 7 ligt een los stuk EHS.

Reactie PS: De vertaling van het Gebiedsconvenant GWV (2010) naar de natuurkaart blijkt op enkele onderdelen nog onvoldoende (bijvoorbeeld in de gebieden 1 en 3b en 3c) en in sommige deelgebieden niet helemaal correct (bijvoorbeeld 5 en 6). Deels is dit te verklaren uit het feit dat op figuur 6 van het Gebiedsconvenant niet alle bestaande natuur goed is opgenomen. Wij zullen de kaart aanpassen zodat de nieuwe natuur in alle in het convenant aangeduide gebieden kan worden gerealiseerd. Aanpassing van de kaart leidt niet tot een overschrijding van de in het convenant afgesproken aantal hectares nieuwe natuur in de EHS.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen aan het Gebiedsconvenant GWV.

Zienswijze van: 144, 192, 196

Samenvatting: In het ontwerp-PRS is in de begrenzing van de EHS geen rekening gehouden met de afspraak uit het convenant Groot Wilnis-Vinkeveen dat aan de westzijde van het Reservaat (deelgebied 6) het bebouwingslint (circa 150 x 1.200m) uit de begrenzing wordt gehaald.

Reactie PS: De vertaling van het Gebiedsconvenant GWV (2010) naar de natuurkaart blijkt op enkele onderdelen nog onvoldoende (bijvoorbeeld in de gebieden 1 en 3b en 3c) en in sommige deelgebieden niet helemaal correct (bijvoorbeeld 5 en 6). De scheiding tussen bebouwingslint en reservaat Demmerik is inderdaad niet consequent op kaart aangegeven. In het noordelijk deel is de bebouwing niet opgenomen in de natuurkaart, in het zuidelijk deel wel. Wij zullen de kaart aanpassen zodat ook het zuidelijk deel van het bebouwingslint uit de EHS-begrenzing wordt gehaald.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen aan het Gebiedsconvenant GWV.

Zienswijze van: 274

Samenvatting: Er is een gebiedsconvenant, welke door alle partijen getekend is en waaraan veel werk besteed is. Dit convenant is nog vrij nieuw en nu is in de polder Groot Wilnis-Vinkeveen de EHS weer flink uitgebreid. Het achterste deel van de huiskavel was ingetekend als EHS; nu is de rest van de huiskavel en zelfs de kopeinden aan de overkant van de weg, polder Oukoop, ingekleurd als bijzondere natuurwaarden. Bezwaar tegen de plannen die groter zijn dan de EHS in het gebiedsconvenant. Haal de bijzondere natuurwaarden op de huiskavel en aan de overkant van de weg (de kopeinden), polder Oukoop, eraf.

Reactie PS: De vertaling van het Gebiedsconvenant GWV (2010) naar de natuurkaart blijkt op enkele onderdelen nog onvoldoende (bij voorbeeld in de gebieden 1 en 3b en 3c) en in sommige deelgebieden niet helemaal correct (bijvoorbeeld 5 en 6). De scheiding tussen bebouwingslint en reservaat Demmerik is inderdaad niet consequent op kaart aangegeven. In het noordelijk deel is de bebouwing niet opgenomen in de natuurkaart, in het zuidelijk deel wel. Wij zullen de kaart aanpassen zodat ook het zuidelijk deel van het bebouwingslint uit de EHS-begrenzing wordt gehaald. Overigens is de categorie 'bijzondere natuurwaarden buiten de EHS en groene contour' geen nieuw toegevoegde EHS. Dit is een categorie die gericht is op het in stand houden van de regionale biodiversiteit, waarvoor we gemeenten vragen bij ruimtelijke ontwikkelingen hiermee rekening te houden.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen aan het Gebiedsconvenant GWV.

6.5.1/9 PRV Artikel Ecologische hoofdstructuur

Zienswijze van: 070

Samenvatting: Neem in de PRV op dat gemeenten met gronden binnen de groene contour en/of EHS standaard in het bestemmingsplan in de voorschriften een wijzigingsbevoegdheid naar natuurbestemming opnemen als dat aan de orde is, omdat de functieverandering van deze gronden dan ook snel en eenvoudig geregeld kan worden. Dit zou aan de orde kunnen zijn als gronden veranderen naar een natuurfunctie en aangekocht zijn door een particuliere natuurbeschermingsorganisatie of overheid (in eigendom verworven) of in aanmerking komen voor particulier natuurbeheer.

Reactie PS: Hoewel niet met zoveel woorden aangeduid, bevat de zinsnede uit PRV artikel Ecologische hoofdstructuur, lid 2 wel de verplichting dat de gemeenten in het bestemmingsplan de EHS en de groene contour als zodanig opnemen. Het ontwikkelen van de EHS is onder andere het omzetten van terreinen in natuurgebied. Gemeenten moeten het bestemmingsplan dus zo inrichten dat deze bestemmingswijziging mogelijk gemaakt wordt. Veelal gebeurt dat met een wijzigingsbevoegdheid, maar andere vormen zijn denkbaar. De keuze daarvan is aan de gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 144, 192, 196

Samenvatting: In de PRV, paragraaf natuur, ontbreekt een eenduidige specificatie van de gebruikte begrippen. Bijvoorbeeld in artikel Ecologische hoofdstructuur de begrippen 'een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden'. Hoeveel is significant? Wat is wezenlijk? En: 'negatieve effecten voor de natuur'. Wanneer is iets negatief?

Reactie PS: De aangehaalde begrippen zijn direct afkomstig van de Rijksoverheid (Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) en waren eerder ook al opgenomen in zowel Rijks- als provinciale beleidskaders, zoals het Streekplan 2005-2015. Omdat de beoordeling van de grootte van aantasting van de EHS voor elke situatie een andere is (andere natuur, andere ruimtelijke ontwikkelingen, andere omgeving) kan niet volstaan worden met een zwart-wit kader. We hebben daarom gekozen voor maatwerk per geval (wel of niet significante aantasting). In hoofdstuk 6.5.1 geven we de belangrijkste, zogenaamde wezenlijke, waarden en kenmerken weer in een viertal aspecten. Wij hebben ons voorgenomen de bestaande 'nee tenzij

beslisboom' op de provinciale website te actualiseren na de vaststelling van de PRS/PRV. In deze interactieve beslisboom bieden wij de beschikbare informatie aan zodat het ecologisch onderzoek gericht kan verlopen en niet uitgebreider behoeft te zijn dan nodig. Belangrijk is te beseffen dat ecologisch onderzoek in veel gevallen al verplicht is vanwege de Flora- en faunawet en soms ook de Natuurbeschermingswet/Natura 2000.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.5.2 Groene contour

6.5.2/1 Groene Contour algemeen

Zienswijze van: 044, 103, 134, 169, 210, 236, 301, 312

Samenvatting: Dat de groene contour EHS wordt na vrijwillige natuurontwikkeling staat op gespannen voet met het Akkoord van Utrecht waarin het juist ging om duidelijkheid te scheppen over de omvang van de EHS binnen de provincie. (44) De groene contour is een aanwijzing is die zeer ongelukkig uitpakt en voor agrariërs voortdurende onzekerheid geeft. Geef daarom deze gebieden gewoon als landbouw of landbouwkerngebied aan. (103) De groene contour betreft een ruimteclaim op grond van agrariërs waarbij onduidelijk is wat de gevolgen zijn als zij bijvoorbeeld hun bouwvlak wensen te vergroten. Het opnemen van de groene contour is een te zwaar ruimtelijk middel om iets dat niet uit overheidswege te financieren is voor 2021 vast te leggen. Daarnaast is het niet terecht dat natuur die daar op vrijwillige basis wordt gerealiseerd automatisch wordt toegevoegd aan de EHS, omdat de agrarische bedrijven dan alsnog worden geconfronteerd met het 'nee, tenzij'-principe. (134) In de groene contour mogen geen 'onomkeerbare ingrepen' plaats vinden, waarbij agrarische bouwblokken niet als zodanig worden aangemerkt en reguliere agrarische ontwikkeling op gronden binnen de groene contour gewoon mogelijk is. Pas dit in de praktijk ook zo toe. (169) Als de landbouw binnen de groene contour de mogelijkheid heeft bouwblokken te vergroten, dat zal het later extra moeilijk worden aldaar dan nog natuur te realiseren. Niet alleen vanwege de daar mogelijk mee gepaard gaande saneringskosten, maar ook gezien de milieubelasting. Daarom moet de hier gelegen landbouwbedrijven geen uitbreidingsruimte worden geboden, zeker als het om niet-grondgebonden bedrijven gaat. Deze bedrijven moeten juist extra gestimuleerd worden om te verbreden, met name op het gebied van groenblauwe diensten. (210, 236) De constructie dat na realisering van natuur binnen de groene contour, die delen tot de EHS gaan behoren is niet helder, maar ook contraproductief om tot natuurontwikkeling te komen. Voor de toepassing van particulier natuurbeheer is het EHS stempel een belemmering, omdat dan bijvoorbeeld het nee, tenzij-principe voor de ontwikkeling van de bouwvlakken ineens een rol gaat spelen. Dit geldt in het bijzonder voor de toepassing van agrarisch natuurbeheer. Voor deelname in het agrarisch natuurbeheer kan het bijvoorbeeld noodzakelijk zijn, dat gebieden de status krijgen van beheersgebied. Maar die zijn ook onderdeel van de EHS. De EHS-regel voor de groene contour brengt bovendien de onduidelijkheid over de omvang van de EHS weer terug. Dat is niet wenselijk naar het Rijk, naar gemeenten, naar de landbouw en naar derden. Het staat ook haaks op het onderhandelingsakkoord tussen Rijk en IPO inzake de herijking van de EHS, waarin is opgenomen dat de provincies medio 2013 helderheid geven over omvang en begrenzing van de EHS. Het is belangrijker dat de landbouw inspeelt op een gewenste ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden in de groene contour, dan om vast te houden aan het EHS-stempel voor daar gerealiseerde natuurwaarden. Schrap daarom de -EHS-regel voor de groene contour. (301) Bezwaar tegen de groene contouren die worden aangewezen in grote delen van de provincie Utrecht. Deze claim geeft een waardedaling aan de grond die niet gecompenseerd wordt door geld. Juist bieden deze gronden minder mogelijkheden omdat de probleemgebieden vergoeding voor deze gronden niet beschikbaar is. (312)

Reactie PS: Zowel de ligging van de groene contour, als de realisatie ervan en het daarna opnemen in de EHS zijn in het Akkoord van Utrecht afgesproken. De realisatie van natuur in de groene contour gebeurt op vrijwillige basis. Omdat deze gronden van belang zijn voor het functioneren van de EHS kiezen wij voor een bescherming tegen grote onomkeerbare ingrepen. De reguliere ontwikkeling van

agrarische bedrijven zien wij niet als zo'n grote, onomkeerbare ingreep en dit zullen wij ook zo gaan toepassen. Om die reden hebben wij op de landbouwk kaart de landbouwgronden in de groene contour aangeduid als 'landbouwgebied'. Daarmee bieden wij geen onzekerheid voor agrariërs in de groene contour. Omdat er geen financiering vanuit de overheid beschikbaar is voor realisatie van natuur in de groene contour is het 'nee, tenzij'-regime niet van toepassing op deze gronden zolang zij groene contour zijn. Op agrarische gronden die vanuit de groene contour omgezet worden naar EHS kan geen conflict met agrarisch gebruik ontstaan; het agrarisch gebruik op deze gronden is dan immers al gestaakt. In de PRV hebben wij opgenomen dat rood-voor-groenontwikkelingen voor de groene contour alleen mogelijk zijn als de omliggende agrarische bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd. Hoewel er voor extensivering van agrarische gronden in zowel de groene contour, als de EHS mogelijk goede ecologische argumenten zouden kunnen zijn, zijn wij van mening dat agrarische bedrijven niet belemmerd mogen worden in hun ontwikkeling. Een dergelijke belemmering zou ook in strijd zijn met de afspraken die wij met de maatschappelijke partners hebben gemaakt in het Akkoord van Utrecht. Omdat reguliere agrarische ontwikkeling binnen de groene contour gewoon mogelijk is, zien wij geen aanleiding om aan te nemen dat er binnen de groene contour sprake zal zijn van waardedaling van de grond. De aanduiding van gebieden waar de probleemgebiedenregeling van toepassing is maakt geen onderdeel uit van de PRS, maar van het Natuurbeheerplan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 130

Samenvatting: Voorheen lag Hofstede Sterreschans in de EHS, in de toekomst in de groene contour. Dit kan meer kansen voor instandhouding bieden, als het gaat om het verkrijgen van economische dragers om de almaar stijgende uitgaven te dekken. Op dit moment ontbreken echter in de PRS/PRV de puntjes op de i, waardoor instandhouding alsnog gevaar blijft lopen. Dit geldt zowel voor de bescherming, als voor de uitvoering en de rol van de provincie daarbij. Dit kan leiden tot totaal verschillende benaderingen tussen de gemeenten.

Reactie PS: Realisatie van nieuwe natuur binnen de groene contour is aan de initiatiefnemer zelf. De provincie richt zich nadrukkelijk op realisatie van de nieuwe natuur die binnen de EHS gelegen is. We bieden in PRS/PRV een basisbescherming die de gemeenten over moeten nemen in hun bestemmingsplan. Het gelijkschakelen van eventuele uitvoering die gemeenten aan de groene contour gaan geven zien wij niet als onze rol.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 180, 227

Samenvatting: Bij de groene contour wordt gesproken over de vrijwillige realisatie van EHS. Hier moet gesproken worden over 'op vrijwillige basis kan nieuwe natuur gerealiseerd worden'. Het is de provincie die daar vervolgens na realisatie de planologische bescherming aan toe kent. Zolang dat niet gebeurt is, blijft de nieuwe natuur buiten de EHS. (180) Onder 'toelichting' wordt aangegeven dat op vrijwillige basis EHS gerealiseerd kan worden. Dit moet zijn dat op vrijwillige basis nieuwe natuur gerealiseerd kan worden. Het is de provincie die daar vervolgens na realisatie de planologische bescherming aan toekent. Zolang dat niet gebeurt is en blijft het nieuwe natuur buiten de EHS. (227) Onder 'beleid' is de tekst niet sterk geformuleerd. De provincie realiseert niet zelf. De alinea 'beleid' wordt afgesloten met de zin 'Zodra deze gebieden nieuwe natuur gerealiseerd is wordt deze opgenomen in de EHS'. Vul dit aan met zinsnede 'met de daarbij behorende instrumentaria'. (227)

Reactie PS: Wij delen uw opvatting dat een initiatiefnemer alleen nieuwe natuur kan ontwikkelen en dat pas na realisatie deze nieuwe natuur door de provincie kan worden omgezet naar EHS. Dat is ook de intentie van de in de ontwerp-PRS opgenomen tekst. Wij zullen dit aanpassen. Wij hebben ten aanzien van de tekst onder beleid niet het idee dat wij de suggestie wekken in de groene contour zelf nieuwe natuur te realiseren. De aanvulling voor de tekst onder beleid lijkt ons niet nodig. Dit staat al duidelijk genoeg vermeld in de tekst.

Besluit PS: Aanpassen van PRS paragraaf 2.5 en 6.5.2 door in de toelichting te spreken van 'op vrijwillige basis realiseren van nieuwe natuur'.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Een golfbaan is een intensieve vorm van landgebruik, die niet past binnen de groene contour. Het gaat immers om een onomkeerbare ingreep waardoor realisering van de EHS op termijn onmogelijk wordt.

Reactie PS: Wij willen binnen de groene contour ruimte bieden aan creatieve oplossingen voor het realiseren van natuur. Om die reden kiezen wij er voor om slechts heel beperkt vooraf ontwikkelingen uit te sluiten binnen de groene contour. Maar voor golfbanen hebben wij beleid geformuleerd onder het onderwerp Recreatie met als strekking dat wij hiervoor ruimte zien binnen de recreatiezone. De recreatiezone en de groene contour kennen een beperkte overlap.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 227

Samenvatting: Neem voor de realisatie van de groene contour ook de rol 'stimuleren' op. Provincie en gemeenten moeten veel actiever kijken hoe nieuwe arrangementen en (planologische) ruimte geboden kan worden om tot nieuwe ideeën binnen de groene contour te komen waarmee weer nieuwe natuur gerealiseerd kan worden, nu de Rijksmiddelen hier niet langer beschikbaar zijn.

Reactie PS: Realisatie van nieuwe natuur binnen de groene contour is aan de initiatiefnemer zelf. De provincie richt zich nadrukkelijk op realisatie van de nieuwe natuur die binnen de EHS gelegen is. Wij zullen dan ook geen stimulerende rol opnemen in de PRS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Denk ook aan andere alternatieve financieringsbronnen, zoals Streekrekeningen of andere financiële arrangementen. Denk ook aan vereveningsfondsen, waarbij ontwikkelingen die in/nabij stedelijke gebieden zijn gepland, direct bijdragen aan de realisatie van natuur binnen de groene contour-gebieden. Ook zou door middel van een stimuleringsregeling (in kader van het GLB) moeten worden bezien of met name binnen deze gebieden vormen van (agrarisch) natuurbeheer kunnen worden gestimuleerd, dus groen-blauwe diensten waarmede in kader GLB een 'Groen-Blauwe Dooradering' kan worden gerealiseerd, zij het wel onder goede voorwaarden, zodat daarmede ook echt een bijdrage aan de natuur kan worden geleverd.

Reactie PS: Wij staan open voor voorstellen die bijdragen aan het realiseren van de natuurdoelstelling in de groene contour. Het is daarbij vooral aan initiatiefnemers om kansen te pakken en met ideeën te komen. Zelf werken wij met het 'Natuurbeleid 2.0' aan een herijking van het natuurbeleid. Hierin zullen wij ook aandacht besteden aan de mogelijkheden van alternatieve vormen van financiering.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Stel voor de groene contour 'gebiedsvisies' op, waarin niet alleen de te realiseren natuurdoel(typ)en (die die gebieden (van oorsprong) binnen de EHS hadden) worden aangegeven, maar ook een duidelijk toetsings-/beoordelingskader voor de eventuele ruimtelijke ontwikkelingen, niet alleen met betrekking tot de landbouw, maar ook voor eventuele rood-voor-groen arrangementen. De provincie dient verantwoordelijk te zijn voor het opstellen van dergelijke gebiedsvisies (inclusief toetsingskader), ook gezien het bovengemeentelijke belang.

Reactie PS: De provincie neemt de verantwoordelijkheid op zich voor de realisatie van de 1500 ha. EHS, die onderdeel uit maken van het Akkoord van Utrecht. Die hectares hebben betrekking op onze internationale verplichtingen en eerder aangegane bestuurlijke afspraken en verdienen om die reden prioriteit. De provincie neemt geen actieve rol op zich ten aanzien van de groene contour; die

realisatie gebeurt onder verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer zelf. Om die reden vinden wij het niet passend om zelf 'gebiedsvisies' op te stellen voor de groene contour.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 301

Samenvatting: Ten aanzien van de ontwikkeling van nieuwe natuur in de groene contour is in de PRS aangegeven (blz.74), dat deze 'in en aangrenzend aan deze gebieden zich kan ontwikkelen'. Corrigeer dit tot 'in deze gebieden'.

Reactie PS: Wij hebben bewust gekozen voor de mogelijkheid om direct aangrenzend aan de groene contour ontwikkelingen toe te staan. Dit bevordert de ruimte om optimaal in te spelen op andere ontwikkelingen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 312

Samenvatting: In de PRS worden diverse mogelijkheden gegeven om natuur te realiseren, maar weinig duidelijkheid wat nu precies wel en niet kan. Maatwerk schept geen duidelijkheid voor de burger en maakt procedures vaak onnodig lang.

Reactie PS: De PRS biedt de handvatten om met de groene contour aan de slag te gaan. Het is vervolgens aan de initiatiefnemer zelf om, bijvoorbeeld samen met de gemeente hieraan een uitwerking te geven. Juist voor de groene contour is maatwerk nodig, omdat de mogelijkheden voor realisatie van nieuwe natuur per gebied zullen verschillen en met maatwerk optimaal kan worden ingespeeld op die verschillende omstandigheden en ontwikkelingen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.2/2 Groene contour kaart

Zienswijze van: 046

Samenvatting: Voor realiseren van natuurdoelen conform groene contour op het landgoed van Stichting De Boom wordt rood-voor-groen ingezet. De voorwaarde dat rood binnen de groene contour of de kernrandzone moet worden gerealiseerd levert mogelijk spanning op met de zoekrichting binnen het convenant De Boom. Verzoek om de PRS deze mogelijke oplossingsrichtingen niet te laten blokkeren.

Reactie PS: Landgoed de Boom heeft in het concept-convenant in wording aangegeven waar de beoogde natuur zou kunnen komen en deze begrenzing is overgenomen in de EHS kaart. De overige percelen die in de EHS lagen zijn grotendeels binnen de groene contour geplaatst. Dit vormt als zodanig geen belemmering voor rood-voor-groen ontwikkelingen. Om het mogelijk te maken de rode ontwikkelingen net buiten de groene ontwikkelingen te leggen, spreken we van de mogelijkheid tot de inzet van rood-voor-groen in en aangrenzend aan de groene contourgebieden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 093a, 148, 166, 177, 200, 285, 292, 304

Samenvatting: Bezwaar tegen groene contour rond het dorp Nieuwer ter Aa, onder anderen tussen de Aa en Bosdijk (ter hoogte van Oud Aa 39) en langs de Aa ten noorden (langs Honderdsche laantje) en ter zuiden van Nieuwer ter Aa. Het gaat hier om goed vruchtbare landbouw gronden (rivier klei) met grote en goede landbouwbedrijven met opvolgers. Particulieren die hier natuur ontwikkelen kunnen de bedrijfsvoering in de toekomst belemmeren. Het is ook onjuist dat deze gebieden onder de EHS mogen vallen. Ook is nieuwe natuur een bedreiging voor de weidevogelpopulatie door komst van roofvogels en ganzen.

Reactie PS: De verbindingszone die hier gepland was is reeds gerealiseerd. Het is niet noodzakelijk om hier nog een mogelijkheid te creëren om extra hectares natuur te ontwikkelen. Wij zullen om die reden de groene contour langs de Bosdijk verwijderen.

Besluit PS: Natuurkaart aanpassen door de groene contour langs de Bosdijk te verwijderen.

Zienswijze van: 136

Samenvatting: Bezwaar tegen een eventuele nieuwe natuurstrook liggende ten westen van Kortjakse pad tussen de spoorlijn Woerden- Breukelen en de Breudijk. Dit kan negatieve effecten hebben die de bedrijfsvoering en voortzetting (eventuele uitbreiding) van melkveebedrijven kunnen belemmeren. Tevens is de grond onmisbaar voor een gezonde bedrijfsvoering.

Reactie PS: De door indiener bedoelde strook is beoordeeld als een essentieel onderdeel van de EHS. De zone is in de vigerende PRS onderdeel van de EHS. De groene contour aanduiding, en eventuele toekomstige EHS-aanduiding heeft geen consequenties voor de reguliere agrarische ontwikkeling van agrarische bedrijven in de omgeving. Wij handhaven de begrenzing.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 157

Samenvatting: In de reactienota stond dat het gebied ten zuiden van N224 tussen oude spoordijk en Valleikanaal terug zou komen als groene contour. Dat is ook gebeurd met uitzondering van het perceel kadastraal Woudenberg G 1065 (ten oosten van Stationsweg Oost 182). Dat perceel heeft de aanduiding EHS. Waarom is dit gedaan?

Reactie PS: Abusievelijk is genoemd perceel niet meegenomen in de aangepaste begrenzing. Dit corrigeren we.

Besluit PS: Perceel kadastraal bekend als Woudenberg G 105 aanduiden als groene contour.

Zienswijze van: 200

Samenvatting: Het voormalige waterzuiveringscomplex van Nieuwer Ter Aa staat deels ingetekend als groene contour. Dit wordt momenteel gebruikt als grasland. Het staat vermeld als bedrijventerrein. Vergroot het stuk bouwblok (bedrijventerrein) en laat het stuk groene contour vervallen.

Reactie PS: Wij vermoeden dat dit op een misverstand berust. Alleen een strook ten zuidwesten van de kern Nieuwer Ter Aa, bij de Boterwal is aangemerkt als groene contour. Dit om de hier aanwezige natuurterreinen en agrarische gronden te kunnen ontwikkelen tot een verbinding tussen polder Groot-Wilnis Vinkeveen en de Aa. Indiener doelt naar wij vermoeden op een perceeltje ten noorden van de kern. Deze heeft geen aanduiding groene contour. Het misverstand is mogelijk ontstaan doordat dit perceel op de topografische ondergrond een groene kleur heeft door de aanduiding als bosgebied. Overigens sluit een aanduiding groene contour bebouwing niet op voorhand uit.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 214

Samenvatting: Haal de groene contour in de Westboog in z'n geheel van de kaart. Ook op andere plaatsen in De Ronde Venen en Stichtse Vecht zijn veel hectares groene contour ingetekend zonder afweging van particulier- en landbouw belang.

Reactie PS: De groene contour maakt deel uit van het Akkoord van Utrecht. Alle partijen uit het akkoord, waaronder ook LTO Noord, hebben ingestemd met het in de groene contour plaatsen van een deel van de Westboog. Overigens is ook een deel van de Westboog komen te vervallen bij de afspraken in het akkoord.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 280

Samenvatting: Uit de ontwerp-PRS/PRV kaart natuur blijkt dat het gebied tussen de Maanweg, Heiligenbergerbeek en Pon-lijn buiten de groene contour is komen te liggen. Deze contour zal de te realiseren nieuwe natuur en landschappelijke versterking ernstig bemoeilijken vanwege de wegvallende financieringsbronnen en wordt daarmee inhoudelijk strijdig bevonden met het convenant Groene Agenda, zoals dat met uw provincie gesloten is. Aldus het verzoek om de groene contour zodanig uit te breiden, dat het gehele Centrale Buitengebied daaronder begrepen zal zijn.

Reactie PS: In de uitgangspunten voor het thema natuur binnen de nieuwe PRS zijn alleen gebieden, die tot de EHS behoorden in vigerende PRS en in de nieuwe PRS zijn afgefallen, opgenomen in de groene contour. Omdat in het convenant Groene Agenda al in 2008 vergaande afspraken zijn gemaakt is hierop een uitzondering gemaakt en zijn grote delen van Centraal Buitengebied in de groene contour geplaatst. Het deel dat niet in de groene contour is geplaatst heeft ook in de toekomst de hoofdfunctie voor de landbouw en ligt geïsoleerd ten opzichte van de overige delen groene contour. Om die redenen is dit niet in de groene contour geplaatst. Indien de indiener ter plekke toch ambities wilt realiseren, dan kan er wellicht gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden voor de ontwikkeling van samenhangende rode en groene componenten in kernrandzones.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 311

Samenvatting: Op Blokland ter hoogte van nummer 116 (Het Beloken Land) is alleen een groene contour achterop in het open land opgenomen op de kaart. Vooraan de weg is een gele aanduiding opgenomen. Dit houdt in dat het onmogelijk is om met roodgroene constructies te werken voor twee van de drie landeigenaren daar, omdat dit alleen in het lint kan. Trek vanwege de kansen voor groene financiering de groene contour door tot aan de weg/het lint Blokland. Als dit een probleem oplevert met hectares laat dan op de percelen langs de provinciale weg de groene contour los.

Reactie PS: Het gebied wat nu opgenomen is in de groene contour, is in de vigerende PRS aangeduid als nieuwe natuur. Het door de indiener gewenste groene contourgebied is niet als nieuwe natuur opgenomen in de vigerende PRS. We nemen alleen groene contour op voor gebieden die tot nu toe ook tot de EHS (nieuwe natuur) behoorden. Wij handhaven dan ook de opgenomen begrenzing. Overigens biedt ons beleid de mogelijkheid om het rood van rood-voor-groen buiten het groene contourgebied zelf te plaatsen, namelijk middels de formulering 'in en aangrenzend aan' en door de mogelijkheid te bieden de kernrandzone hiervoor te benutten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.2/3 Groene contour rood-voor-groen

Zienswijze van: 115

Samenvatting: In de groene contour is recreatieve ontwikkeling mogelijk. Er is echter weinig instrumentarium voor handen om dit mogelijk te maken. Stel daarom binnen de groene contour het benodigde instrumentarium rood voor recreatie beschikbaar.

Reactie PS: Binnen de groene contour zijn ontwikkelingen mogelijk, met combinaties van natuur en recreatie, voor zover de recreatie geen negatieve invloed heeft op het functioneren van de nieuwe natuur. Een instrument dat we daarvoor bieden is rood-voor-groen, gericht op de realisatie van natuur. Het instrument rood-voor-groen gericht op recreatie, ook wel rood-voor-recreatie is bedoeld voor het realiseren van dagrecreatie in de recreatiezone. De focus ligt daarbij dus niet op natuur, maar op recreatie. Vandaar dat we dit in de groene contour, waar we natuur willen laten realiseren, niet mogelijk maken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 130

Samenvatting: Op blz. 74 van de PRS staat te lezen: Daar waar de aard van het gebied zich niet leent voor het toevoegen van rood ten behoeve van de ontwikkeling van ecologische kwaliteiten zullen we helpen met het zoeken naar andere vormen van financiering. Wat kan deze andere financiering zoal zijn?

Reactie PS: Wij denken hierbij onder andere aan het clusteren van een aantal rode ontwikkelingen op een meer geschikte plek of bemiddeling tussen vraag en aanbod van groenontwikkelingen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 130

Samenvatting: PRV, 4.12 punt 3d geeft aan dat rood-voor-groen ontwikkelingen zijn toestaan, mits de omliggende agrarische bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd. Kan deze tekst zo aangepast worden, dat duidelijker blijkt dat het gaat om agrarische bedrijven die buiten het specifieke gebied liggen, waarvoor de ontwikkelingen zijn toegestaan? In een gebied in ontwikkeling kan het immers wel wenselijk zijn agrarische bedrijven te staken en het gebouwde van functie te laten veranderen.

Reactie PS: Wij zijn van mening dat het woord 'omliggende' dit voldoende afdekt. Omliggende richt zich namelijk op bedrijven om het te ontwikkelen gebied heen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 180

Samenvatting: Ontwikkelen van extra natuur binnen de groene contour is één van de voorwaarden bij de rood-voor-groen regeling. Slechts een zeer klein gedeelte van Landgoed Linschoten is aangemerkt als groene contour. De Stichting voor behoud van Landgoed Linschoten verzoekt de uitruilmogelijkheden binnen Landgoed Linschoten te vergroten. De ontwikkeling van natuur buiten de groene contour en andere impulsen voor de kernkwaliteiten van het landelijk gebied dienen ook als 'tegenprestatie' te worden aangemerkt voor de ontwikkeling van rode componenten.

Reactie PS: In het Akkoord van Utrecht, en daarmee in de ontwerp-PRS zijn alleen gebieden als groene contour aangeduid die in de vigerende PRS als nieuwe natuur zijn aangegeven en waar die natuur nog niet gerealiseerd is. Voor het gebied van en rondom Landgoed Linschoten geldt dit maar voor een beperkt gebied. Aangezien wij vanuit onze ambities bij de inzet van het ruimtelijke ontwikkelingsinstrumentarium de focus willen leggen op realisatie van natuur in de groene contour, maken wij rood-voor-groen gericht op de realisatie van natuur buiten de groene contour niet mogelijk. Het Landgoed Linschoten kan wellicht wel van andere geboden mogelijkheden gebruik maken, zoals de mogelijkheden die de kernrandzone biedt voor het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Er worden te veel ruimtelijke mogelijkheden geboden binnen die gebieden die als 'groene contour' zijn aangeduid. Daarbij gaat het dan allereerst om de (ruime) mogelijkheden die daarbinnen aan de landbouw worden geboden, evenals de optie om aldaar op basis van rood-voor-groen natuur te realiseren. Onder andere een aanzienlijk gedeelte van de robuuste verbindingzone van het Valleilint en ook van de Groene ruggengraat is binnen de 'groene contour' geprojecteerd. Als daar ruime ontwikkelingsmogelijkheden worden geboden dan zal dat de toekomstige natuurdoelstellingen in gevaar kunnen brengen.

Reactie PS: Onomkeerbare ontwikkelingen, waardoor de toekomstige realisatie van natuur onmogelijk wordt gemaakt, zijn in de groene contour niet toegestaan. Wij zijn van mening dat de genoemde gebieden en hun bijbehorende doelen hiermee voldoende planologische bescherming hebben. De mogelijkheid van rood-voor-groen bieden wij juist om realisatie van de natuurambities in deze gebieden mogelijk te maken, aangezien er geen financiële middelen zijn om in deze gebieden natuur te ontwikkelen. Verdere inperking van de ruimtelijke mogelijkheden in de groene contour zou overigens ook in strijd zijn met de afspraken die wij hebben gemaakt in het Akkoord van Utrecht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 311

Samenvatting: In de groene contour wil de gemeente Montfoort ontwikkelingen die breder zijn dan woningbouw ofwel rood-voor-groen. Bedrijfs- en of recreatieve ontwikkeling past hier ook goed en geeft zeker in het Groene Hart meer kansen. Kunnen de mogelijkheden voor rood-voor-groenontwikkelingen verruimd worden?

Reactie PS: Rood-voor-groen biedt meer mogelijkheden dan alleen woningbouw. Ook bedrijfs- en recreatieve ontwikkeling past hierbinnen, voor zover daar de ontwikkeling van groene functies

tegenover staat. Een verruiming van de regels is daarmee niet nodig. Wij houden vast aan de mogelijkheden die in ontwerp-PRS en -PRV worden geboden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.2/4 PRV Artikel Groene contour

Zienswijze van: 167

Samenvatting: In artikel Groene contour staat 'aanleg van recreatieve voorzieningen worden niet onder onomkeerbare ingrepen begrepen'. Geldt dit voor zowel dag- als verblijfsrecreatie, dan hangt het wel heel erg af van de soort ontwikkeling. Rode ontwikkelingen, ook recreatieve, horen in principe niet thuis in de groene contour. Kan daarom als formulering gebruikt worden: rode ontwikkelingen voor recreatie in het kader van rood-voor-groen moeten buiten de groene contour plaatsvinden, tenzij uit een integraal ruimtelijk gebiedsplan blijkt dat de combinatie goed past binnen de groene contour.

Reactie PS: In de groene contour zijn kleinschalige ontwikkelingen mogelijk, dus ook recreatieve. Bij recreatieve voorzieningen moet dan ook vooral gedacht worden aan wandel- en fietspaden, kleinschalige horeca en verblijfsrecreatie en extensieve recreatievoorzieningen. Bij elke nieuwe ontwikkeling moet in de ruimtelijke onderbouwing aangetoond worden dat aan de voorwaarden voldaan wordt zoals omschreven in PRV-artikel Groene contour. Het tekstvoorstel van de indiener voegt daaraan weinig toe.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Borg de natuurkwaliteit van de groene contour. Neem in artikel Groene contour, lid 2 op dat ruimtelijke plannen de realisatie van natuur in de groene Contour mogelijk maken of voorgezet gebruik mogelijk maken, voor zover dat de toekomstige realisatie van natuur niet onmogelijk maakt. Licht in artikel groene contour, lid 3.b het begrip 'duurzame instandhouding' nader toe. Stel in artikel Groene contour, lid 4 als eis dat er naast een ruimtelijk plan met ruimtelijke onderbouwing ook een plan met natuurdoelen wordt opgenomen. Aan de hand van deze doelen kan de beoogde kwaliteit van de natuur in de groene Contour worden beoordeeld. Hierbij zijn de natuurdoelen uit het Natuurbeheerplan leidend. Op de ambitiekaart in het Natuurbeheerplan worden de natuurdoelen voor de groene Contour weergegeven. Geef aan dat tijdige realisering ook inhoudt dat er eerst groen wordt gerealiseerd en daarna rood.

Reactie PS: In de uitvoeringsparagraaf van de PRS (hoofdstuk 7) hebben wij aangegeven het planologische beleid voor de EHS nader te concretiseren. Wij zullen ook de bescherming van de actuele waarden in de groene contour meenemen bij die uitwerking. Deze waarden worden in ieder geval beschermd met de bepaling in artikel Groene contour, lid 4 dat gemeente in de beeldkwaliteitsparagraaf een analyse van de bestaande kwaliteiten, inclusief de natuurkwaliteit zal geven. Het voorstel van de indiener om ook het voortgezet gebruik te toetsen binnen de groene contour is niet in overeenstemming met de afspraken in het Akkoord van Utrecht, die alleen betrekking hebben op nieuwe ontwikkelingen. Wij nemen dit voorstel om die reden niet over.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Sta geen verstedelijking in de groene contour toe. Beschrijf hiervoor in de PRV concreet wat onomkeerbare processen zijn. Voorstel: ingrepen die het fysiek of financieel of maatschappelijk onhaalbaar maken om op termijn alsnog natuur te realiseren. Neem in de toelichting op dat rode ontwikkelingen in de groene contour niet zijn toegestaan en dat de rode ontwikkelingen in het kader van rood-voor-groen niet in de groene contour zelf mogen plaatsvinden, tenzij uit een integraal ruimtelijk gebiedsplan blijkt dat de combinatie goed past binnen de groene contour.

Reactie PS: Het voorstel van de indiener om geen rode ontwikkelingen c.q. verstedelijking toe te staan in de groene contour achten wij te absoluut. Graag willen we de ruimte bieden aan creatieve

oplossingen, mits die leiden tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit (lid 3b). Ook de alternatieve formulering voor het begrip 'onomkeerbare processen en ingrepen' nemen wij niet over omdat deze ons inziens weinig toevoegt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Of een recreatievoorziening in de groene contour onomkeerbaar is of niet, is afhankelijk van de aard van de voorziening. Neem daarom in de toelichting van de PRV op dat extensieve recreatievoorzieningen niet als onomkeerbaar worden gezien.

Reactie PS: In de groene contour zijn kleinschalige ontwikkelingen mogelijk, dus ook recreatieve. Bij recreatieve voorzieningen moet dan ook vooral gedacht worden aan wandel- en fietspaden, kleinschalige horeca en verblijfsrecreatie en extensieve recreatievoorzieningen. Bij elke nieuwe ontwikkeling moet in de ruimtelijke onderbouwing aangetoond worden dat aan de voorwaarden voldaan wordt zoals omschreven in PRV-artikel Groene contour. Het toevoegen van een aparte zin over extensieve recreatievoorziening voegt ons inziens niets toe.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 227

Samenvatting: PRV-artikel Groene contour, lid 3d is te ruim geformuleerd en dient genuanceerd te worden. Er moet onderscheid aangebracht worden naar het soort bedrijf en omvang. Zie als voorbeeld het nieuwe landgoederen beleid met gehanteerde landbouwcheck van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Indien gemeenten op die manier ruimte gaan bieden aan nieuwe initiatieven en maatwerk binnen de groene contour dan baart dat grote zorgen! Realisatie van nieuwe natuur zal dan niet gaan plaats vinden.

Reactie PS: de gevraagde nuancering vindt plaats tijdens de reguliere ruimtelijke afwegingen. De voorwaarde van PRV artikel Groene contour, lid 3 onder d is opgenomen om te waarborgen dat de reguliere bedrijfsvoering kan worden voortgezet en dat de mogelijkheden van het bestemmingsplan, die aan de agrarische bedrijven worden geboden, benut kunnen worden. Deze voorwaarde komt bij veel artikelen terug.

Besluit PS: Geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: In de PRV, artikel Groene contour, lid 3, onder c moet worden aangegeven dat de rode en groene ontwikkelingen per saldo leiden tot een verhoging van de 'groene ruimtelijke kwaliteit mede in relatie tot de te realiseren natuurdoelen'. Eveneens moet in de PRV een 'wijzigingsbevoegdheid' worden opgenomen die het mogelijk maakt gebieden die deel uitmaken van de 'groen contour' alsnog een aanduiding als 'EHS' te geven. Dat is met name van belang voor die gebieden in de groene contour die deel uitmaken van het (voormalige) 'Valleilint' en ook de 'Groene Ruggengraat'.

Reactie PS: In de PRV, artikel Groene contour, lid 3, onder c stellen wij reeds de eis dat de rode en groene ontwikkelingen per saldo moeten leiden tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit. De toevoeging 'groene ruimtelijke kwaliteit mede in relatie tot de te realiseren natuurdoelen' voegt hier ons inziens weinig aan toe. De wijzigingsbevoegdheid die de indiener vraagt nemen wij niet op, omdat de omvang van de nieuwe natuur in de EHS bepaald is aan de hand van de beschikbare middelen en vastgelegd is in het Akkoord van Utrecht. Veranderen van de aanduiding groene contour naar de aanduiding EHS vindt pas dan plaats, wanneer er op vrijwillige basis nieuwe natuur is gerealiseerd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.5.3 Natuurwaarden buiten EHS en groene contour

6.5.3/1 Natuurwaarden buiten EHS en groene contour kaart

Zienswijze van: 035

Samenvatting: Op de kaart natuur staat een gedeelte van de eigendommen van de indiener aangegeven als bijzondere natuurwaarden buiten de EHS en groene contour, op de kaart landbouw is dit landbouwkerngebied. Om toekomstige beperkingen te voorkomen is het verzoek de natuuraanduiding te verwijderen.

Reactie PS: Het aangegeven gebied bevat een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in de sloten, slootkanten en moerasstroken in dit gebied. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die in veel gevallen goed samen gaan met landbouwkundig gebruik. Voor deze gebieden vraagt de provincie aan de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 044, 048, 174, 175, 183, 184, 206, 220, 221, 222, 223, 262

Samenvatting: Tussen de Weteringsteeg, de Snijdersteeg en Achter de Lijn is een gebied aangemerkt als bijzondere natuurwaarden buiten de EHS / groene contour en is tegelijkertijd aangewezen als landbouwkerngebied. Hier lijkt een tegenstrijdigheid te bestaan, omdat natuurwaarden beperkingen kunnen geven voor ontwikkeling van de landbouw. Leg vast dat de ontwikkelingsruimte van landbouwbedrijven in dit gebied niet wordt ingeperkt door 'natuurclaims' op hetzelfde gebied.

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in de houtwallen in dit gebied. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die in veel gevallen goed samen gaan met landbouwkundig gebruik. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden. Met deze aanduiding leggen wij geen claim op deze gronden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 066, 069, 078, 082

Samenvatting: Bezwaar tegen het feit dat in de PRS de polder Holland gelegen tussen de kern Loenen a/d Vecht en de provinciale weg N201 en tussen de N201 en de Spoorlaan aangegeven is als bijzondere natuurwaarde buiten de EHS en groene contour. Dit gebied is namelijk geen weidevogelgebied en er komen geen bijzondere slootkantplanten voor. (66, 69) Dit kan bovendien een belemmering vormen voor de ontwikkelingen in de agrarische sector. (69) Bezwaar tegen het aanduiden van de polders Holland en Sticht als bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour. Deze polder is geen weidevogelkerngebied en ook komt er geen natuur van slootranden, houtwallen, heggen en bosjes voor. Behoudt deze goede kleigronden voor de landbouw (78) Verwijder de aanduiding bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour van de huiskavel voor het waarborgen van de continuïteit van het bedrijf en voldoende ruimte voor eventuele uitbreiding. (82)

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in de sloten in dit gebied. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die goed samen gaan met landbouwkundig gebruik. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 083, 138, 139

Samenvatting: Bezwaar tegen indeling bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour in Reijerscop. Dit is geen prioritair gebied voor de provincie en er komen geen bedreigde flora en fauna voor. Het is eerder geprobeerd in het Bestemmingsplan Buitengebied in Harmelen en door de Raad van State niet gehonoreerd. (83) Op de kaart Natuur is Reijerscop aangeduid als 'Bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour'. Waar is dit op gebaseerd, wat zijn de bijzondere

natuurwaarden en hoe verhoudt zich dit en hoe kan zich dit ontwikkelen ten opzichte van de aanwezige landbouw? (138, 139)

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in de sloten en moerasstroken in dit gebied. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die in veel gevallen goed samen gaan met landbouwkundig gebruik. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 087

Samenvatting: Bezwaar tegen de aanduiding bijzonder natuurwaarden buiten EHS/groene contour in Eemland met als overwegingen: (1) in het Ontwerp is geen argumentatie terug te vinden over de bijzondere kwaliteiten in deze gebieden; (2) het is geen onderdeel van het Akkoord van Utrecht; (3) de categorie ligt in het gebied wat als landbouwkerngebied of landsbouwgebied is aangeduid; (4) de begrensde gebieden leveren geen bijdrage aan het versterken van kernkwaliteiten voor vogels; (5) in Eemnes ligt het naast de Valse Bosjes en loopt door tot het reservaat, de verbinding versterkt daarmee de predatie door weidevogels; (6) het gebied naast de A1 en Baarn kent geen weidevogels, aardkundige of op water gebaseerd kernmerken, maar heeft wel hoogwaardige landbouwgrond; (7) het eerste gebied in Soest ligt tussen spoorbaan en dorp en is uitloopgebied voor Soest; (8) het tweede gebied in Soest ligt ten zuiden van de Birkstraat waar een paardenkamp ligt; (9) voeg gezien de kortingen op het budget voor beheer van weidevogels in Eemland de voor deze beleidscategorie gereserveerde budgetten toe aan duurzaam beheer van natuurwaarden in Eemland: de weidevogels. Conclusie: haal deze aanduiding weg en handhaaf de kerngebieden voor landbouw.

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in sloten en in de bestaande bosgebieden in het aangegeven gebied in Eemnes. Voor het gebied in Soest tussen spoorlijn en dorp gaat het om het voorkomen van kenmerkende soorten in sloten en in graslanden en in het aangegeven gebied ten zuiden van de Birkstraat om de kenmerkende soorten van droog voedselarm bos. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die in veel gevallen goed samen gaan met het landbouwkundige gebruik in deze gebieden. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden. Op de landbouwkaart zijn deze gebieden aangeduid als landbouwgebied of landbouwkerngebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 093a, 148, 166, 177, 200, 285, 292, 304

Samenvatting: Bezwaar tegen aanduiding van het gebied langs de Bosdijk en Zuwe als bijzondere natuurwaarden buiten de EHS en groene contour. Hier zitten goede en vitale bedrijven die door hun moderne bedrijfsvoering een goed leefgebied voor weidevogels vormen.

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in de sloten, slootkanten en moerasstroken in dit gebied. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die in veel gevallen goed samen gaan met landbouwkundig gebruik. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 103

Samenvatting: De aanduiding natuurwaarden buiten EHS en groene contour moet niet opgenomen worden, want overal in de landbouwgebieden zijn natuur en landschapswaarden. Ze zijn alle verschillend en via de EHS zijn de bijzondere gebieden aangewezen. Met deze categorie brokkelt al

het draagvlak om iets aan agrarisch natuur en landschapsbeheer te doen sterk af, omdat de boer gestraft wordt als hij de natuur in de slootkant of de weidevogels beschermt.

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in bijvoorbeeld de sloten en moerasstroken in dit gebied. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden, die in veel gevallen goed samen gaan met landbouwkundig gebruik. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden. Agrariërs worden in hun agrarische bedrijfsvoering niet beperkt door deze aanduiding. Er zal dus geen sprake van zijn dat agrariërs die natuurwaarden beschermen gestraft worden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 134

Samenvatting: Afwijzend tegenover de aanduiding bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour die veelal gelegd is op vruchtbare landbouwgronden die van belang zijn voor de duurzame voortzetting van agrarische bedrijven. Deze aanduiding zal tot gevolg hebben dat voor allerlei agrarische activiteiten extra omgevingsvergunningen noodzakelijk zijn. Er ontbreekt een deugdelijke motivering per gebied.

Reactie PS: De bijzondere natuurwaarden betreffen gebieden met een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in met name sloten en slootranden, houtwallen en heggen, kleine bosjes, wegbermen en moerasstroken in de gebieden. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die in veel gevallen goed samen gaan met landbouwkundig gebruik. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing

Zienswijze van: 157

Samenvatting: Binnen de gemeente Woudenberg komt de aanduiding bijzonder natuurwaarden buiten EHS en groene contour voor ten zuiden van Het Valleikanaal. De aanleiding voor de aanduiding van de gronden direct grenzend aan het Valleikanaal is duidelijk, maar niet duidelijk is waarom de gronden rond De Steeg (zuiden van Broekerweg) voorzien zijn van deze aanduiding. In de waarde noch de ligging van deze gronden is hier aanleiding voor.

Reactie PS: De aanwijzing van de gronden rond De Steeg (zuiden van Broekerweg) berust inderdaad op een vergissing. Wij zullen deze aanduiding van de kaart halen.

Besluit PS: Aanpassen natuurkaart door de aanduiding bijzonder natuurwaarden (...) te verwijderen van de gronden rond De Steeg (zuiden van Broekerweg).

Zienswijze van: 189

Samenvatting: Bescherming van natuurwaarden buiten de EHS kan niet eenzijdig bij de gemeenten worden neergelegd, te meer daar het provinciale toetsingsinstrumentarium volledig verdwijnt. Als onverhoopt aan dit beleid wordt vastgehouden is er een reden temeer om op de kaart alle bijzondere/waardevolle natuur buiten de EHS weer te geven, analoog aan de kaart behorend bij het Streekplan 2005- 2015. De huidige kaart laat de gemeenten vrij om te besluiten dat er geen sprake is van natuurwaarden buiten de EHS, terwijl dit wel het geval is.

Reactie PS: Wij hebben er voor gekozen om geen bescherming van de natuurwaarden buiten de EHS en groene contour op te nemen in de PRV. Wij vragen gemeenten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen aan de eventueel aanwezige natuurwaarden en leefgebieden van weidevogels nadrukkelijk aandacht te schenken. Naar onze mening worden deze waarden daarmee voldoende beschermd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 189

Samenvatting: De gebieden op de kaart bij het voorontwerp en in de (aangepaste) kaart bij het ontwerp met 'natuur buiten EHS'/'bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour' zijn zonder aanleiding of onderlinge vergelijking veel kleiner in aantal en geringer van omvang dan de 'botanisch/faunistisch waardevolle gebieden' op de kaart van het Streekplan 2005-2015. Geef in de PRS alle gebieden zoals opgenomen in het streekplan weer.

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft de actuele aanwezigheid van kenmerkende wilde planten en/of dieren die hun leefgebied vooral in het agrarisch gebied hebben. Een recente trendbepaling van diverse landschapselementen in het landelijke gebied toont aan dat de waarden hier afnemen. Een analyse van de actuele waarden levert dan ook een gewijzigde kaart op. De natuurwaarden buiten de EHS dragen bij aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 214

Samenvatting: De categorie bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour is nieuw en komt voor in West-Utrecht in landbouwkerngebieden. In de tekst staat opgenomen dat via peilregime waterafhankelijke natuurwaarde en goede waterkwaliteit, in bestemmingsplannen wordt doorvertaald. Dit is in strijd met de rol van landbouw als een belangrijke drager van het agrarisch cultuurlandschap. Die rol vergt ruimte voor een economische duurzame landbouw met landbouwkundig waterpeil.

Reactie PS: De categorie 'bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour' heeft in veel gevallen betrekking op planten en/of dieren die in de sloten, slootkanten of houtwallen leven. De aanduiding op de kaart dient ter attentering op deze waarden die in veel gevallen goed samen gaan met landbouwkundig gebruik. De aanwezigheid van deze soorten draagt bij aan de (recreatieve) waarde van een gebied voor de mens, aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden. Ook buiten de EHS is het gewenst om, in het belang van de regionale biodiversiteit, versterkende maatregelen voor natuur, ondersteunend aan het agrarisch cultuurlandschap, te nemen waar dat niet strijdig is met de hoofdfunctie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 227

Samenvatting: Wat beoogt de provincie met het op de kaart zetten van de categorie bijzondere natuurwaarden buiten de EHS en de groene contour? Hier gaat een extra schaduwwerking van uit. Bovendien komt er voor deze gebieden geen instrumentarium beschikbaar voor beheer. Hebben bovendien gemeenten niet reeds de verplichting om bestaande natuurwaarden als zodanig te bestemmen en is dit daarmee niet geheel overbodig? Haal deze categorie van de kaart.

Reactie PS: Wij hebben er voor gekozen niet te voorzien in veiligstelling van 'bijzondere natuurwaarden buiten de EHS en groene contour' door middel van een planologische bescherming. We hebben gekozen voor signalering van de waarden en attentering. Het gaat veelal om waarden in landschapselementen als sloten, slootkanten en houtwallen welke in veel gevallen goed samen gaan met het landbouwkundig gebruik en die een belangrijk onderdeel zijn van het cultuurlandschap. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 301

Samenvatting: De gebiedscategorie 'bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour' vertoont opvallende verschillen met de themakaart 'waardevolle natuur buiten EHS' volgens het Streekplan 2005-2015 en ook met de themakaart uit de voorontwerp-PRS. Zo is een gebied ten

noorden van Rhenen nog nooit eerder aangewezen vanwege bijzondere natuurwaarden. Omdat een doorwerking in de verordening voor de gebiedscategorie bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour ontbreekt, is het in het geheel niet duidelijk wat de provincie nu precies beoogt en op welke wijze de landbouw hiermee geconfronteerd wordt. Met het Akkoord van Utrecht is beoogd om in het natuurbeheer de ambities en financiële middelen in evenwicht te brengen. De grootschalige toepassing van deze categorie staat daarmee op gespannen voet en lijkt in ieder geval gebrekkig onderbouwd.

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft de actuele aanwezigheid van kenmerkende wilde planten en/of dieren die hun leefgebied vooral in het agrarisch gebied hebben. De aanduiding heeft in veel gevallen betrekking op planten en/of dieren die in de sloten, slootkanten of houtwallen leven. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die goed samen kunnen gaan met landbouwkundig gebruik. Vaak vervullen deze landschapselementen ook een rol in de bedrijfsvoering. De aanwezigheid van deze soorten draagt ook bij aan de (recreatieve) waarde van een gebied voor de mens. Een recente trendbepaling van diverse landschapselementen in het landelijk gebied toont aan dat de waarden hier afnemen. Een analyse van de actuele waarden levert dan ook een gewijzigde kaart op. De natuurwaarden buiten de EHS dragen bij aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 311

Samenvatting: Op de kaart Natuur staat ten zuiden van Blokland een grote vlek 'Bijzondere natuur buiten EHS of groene contour'. Hier zijn bij de gemeente Montfoort en bij de Agrarische Natuurvereniging geen natuurwaarden bekend. Het is een blanco gebied, in die zin, dat het agrarisch kerngebied is. Schrap deze vlek.

Reactie PS: De genoemde bijzondere natuurwaarde betreft een hoog aandeel kenmerkende wilde planten en/of dieren die voorkomen in de sloten in dit gebied. Dit blijkt uit gegevens uit landelijke en provinciale ecodatabanken. De aanduiding op de kaart dient ter attendering op deze waarden die goed samen kunnen gaan met landbouwkundig gebruik. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.3/2 Natuurwaarden buiten EHS en groene contour ontbreken prov. Beleid

Zienswijze van: 209

Samenvatting: De categorie Bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour moet in de PRV opgenomen worden met regels over de bescherming van deze natuurwaarden.

Reactie PS: Wij hebben er voor gekozen niet te voorzien in veiligstelling van deze waarden door middel van een planologische bescherming op provinciaal niveau. We hebben gekozen voor signalering van de waarden en attendering. Het gaat veelal om waarden in landschapselementen als sloten, slootkanten en houtwallen welke in veel gevallen goed samen kunnen gaan met het landbouwkundig gebruik en een belangrijk onderdeel zijn van het cultuurlandschap. Voor deze gebieden vragen wij de gemeenten om aandacht voor bescherming en versterking van deze actuele natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Indiener betreurt het dat de provincie kennelijk voor bepaalde beleidsvelden geen directe verantwoordelijkheid meer lijkt te (willen) nemen, zoals de 'natuur buiten de EHS', maar bijvoorbeeld ook 'weidevogelkerngebieden' die nu niet langer op kaart 'Natuur' worden aangegeven.

Reactie PS: Wij hebben ervoor gekozen 'bijzondere natuurwaarden buiten de EHS en groene contour' via signalering van de waarden op de kaart en attendering op te nemen in de PRS. Het gaat veelal om waarden in landschapselementen als sloten, slootkanten en houtwallen welke in veel gevallen goed

samen kunnen gaan met het landbouwkundig gebruik en een belangrijk onderdeel zijn van het cultuurlandschap. De weidevogelkerngebieden zijn vastgesteld in de Weidevogelvisie van de provincie Utrecht en worden in 2015 onderdeel van het Natuurbeheerplan. Om de weidevogels en het cultuurlandschap waarin zij verblijven te behouden, beschermen wij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verkavelingsstructuur. Wij vragen gemeenten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen aan de eventueel aanwezige natuurwaarden en leefgebieden van weidevogels nadrukkelijk aandacht te schenken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.5.3/3 Weidevogelkerngebieden

Zienswijze van: 134

Samenvatting: Weidevogelkerngebieden zullen onder de aanduiding natuurwaarden buiten de EHS/groene contour vallen. Voorkomen moet worden dat dit nieuwe regels oplevert voor agrariërs.

Reactie PS: De weidevogelkerngebieden zijn vastgesteld in de Weidevogelvisie van de Provincie Utrecht en worden naar verwachting uiterlijk in 2015 opgenomen als onderdeel van het Natuurbeheerplan. Om de weidevogels en het cultuurlandschap waarin zij verblijven te behouden, beschermen wij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verkavelingsstructuur. Wij vragen gemeenten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen aan de eventueel aanwezige natuurwaarden en leefgebieden van weidevogels nadrukkelijk aandacht te schenken. Via onze PRV worden echter geen nieuwe regels vastgesteld voor deze natuurwaarden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 189, 210, 236

Samenvatting: De PRV beschermt te weinig expliciet de gebiedskenmerken en de weidevogelstand. In de hele Verordening komen de begrippen 'natuur buiten de EHS', 'weidevogelkerngebied' en 'weidevogel' niet voor. Bij het voorontwerp was een kaart toegevoegd met o.a. 'weidevogelkerngebieden' welke veel geringer van omvang zijn dan op de kaart van het Streekplan 2005-2015, zonder dat er in de weidevogelstand of de structuur van het landschap ontwikkelingen zijn geweest die hiervoor aanleiding zouden kunnen zijn. In het Ontwerp komen de 'weidevogelkerngebieden' ten onrechte niet meer terug. Met alleen een algemene regel voor het openhouden van het weidegebied worden immers nog geen goede weidevogelgebieden gegarandeerd. Neem de kaart uit het streekplan opnieuw op. Definitie van een weidevogelkerngebied ontbreekt, evenals de toets waarop gebieden als zodanig zijn aan- en afgewezen. Zowel nut als noodzaak van het bij voortduring wijzigen van de aanduiding weidevogelgebieden is verwarrend, onvoldoende aangetoond en onvoldoende toegelicht. (189) Ook de natuurwaarden buiten de EHS, zoals weidevogelgebieden, verdienen een bepaalde basisbescherming, die in de PRV zou moeten worden verankerd. Nu wordt de (basis)bescherming van de natuur buiten de EHS aan de gemeenten overgelaten, maar de provincie draagt hier, gezien haar biodiversiteitsbeleid, ook een bepaalde verantwoordelijkheid voor. Dit geldt in het bijzonder ook voor weidevogels. De weidevogelkerngebieden zouden dus alsnog op kaart Natuur moeten worden aangegeven en via de PRV een basisbescherming moeten krijgen. In ieder geval zouden ook de bossen onder het ook voor de EHS van kracht zijnde 'nee, tenzij'-regime moeten worden gebracht net als dat in het Streekplan 2005-2015 het geval was. (210, 236)

Reactie PS: Wij hebben er voor gekozen om geen kaart op te nemen in de PRS. De weidevogelkerngebieden zijn vastgesteld in de Weidevogelvisie van de Provincie Utrecht en worden in 2015 onderdeel van het Natuurbeheerplan. Via het ruimtelijk provinciale beleid is het vervolgens toereikend om de weidevogels en het cultuurlandschap waarin zij verblijven te behouden, door deze landschappen te beschermen tegen inbreuken op de openheid en verkavelingsstructuur. Wij vragen verder gemeenten om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen aan de eventueel aanwezige natuurwaarden en leefgebieden van weidevogels nadrukkelijk aandacht te schenken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.6 Landbouw

6.6/1 Landbouw algemeen

Zienswijze van: 002

Samenvatting: Vanwege bedrijfsuitbreiding en verdere bedrijfsontwikkeling vanaf medio 2015 in mestraffinage c.q. mestverwerking (duurzame bedrijfsvoering) het verzoek om het bouwblok van het melkveebedrijf te vergroten naar 2,5 ha.

Reactie PS: Een verzoek om het bouwperceel te vergroten dient niet aan ons maar aan de gemeente gericht te worden. De gemeente zal bij verzoek om een agrarisch bouwperceel groter dan 1,5 ha toetsen of aan de voorwaarden uit PRV-artikel Agrarische bedrijven wordt voldaan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 188

Samenvatting: Het is een schande dat u claims legt op vruchtbare boerengrond en dat u het belastinggeld zo verkwanselt. U zet renderende landbouwbedrijven op slot.

Reactie PS: De indiener stelt zijn grief in algemene zin en betreft hem niet op een specifieke situatie. De provincie Utrecht is dichtbevolkt en de bevolking groeit nog steeds. Hiermee neemt ook de behoefte aan ruimte voor woningbouw, bedrijventerreinen en infrastructuur nog steeds toe. De groeiende Utrechtse bevolking heeft ook behoefte aan recreatiemogelijkheden en beleefbare natuur. Hoewel wij de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk proberen te benutten, is het onvermijdelijk dat voor boven genoemde maatschappelijke behoeften in bepaalde gevallen landbouwgrond omgezet zal worden naar een andere functie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Bij schaalvergroting in de grondgebonden veehouderij blijft de veebezetting in een gebied in principe gelijk, maar de bebouwing neemt toe. Daarom zou het logischer zijn als bij de schaalvergroting niet alleen de grond, maar meteen ook de bebouwing betrokken wordt. Het groeiende bedrijf neemt dan niet alleen de grond van het stoppende bedrijf over, maar kan ook pas bij het eigen bedrijf een nieuwe stal bouwen als de vrijkomende stal bij het stoppende bedrijf gesloopt is. Net als de veebezetting neemt de totale bebouwing dan niet toe. Ook dat is een vorm van ruimte-voor-ruimte. Onderzoek wat de mogelijkheden hiervoor zijn en doe voorstellen voor aanvulling van de PRV.

Reactie PS: Een groeiend landbouwbedrijf wil vaak alleen maar de landbouwgrond van een stoppend bedrijf overnemen en heeft vaak geen belang bij het agrarisch bouwperceel. In de praktijk worden landbouwgrond en agrarisch bouwperceel daarom vaak apart verkocht, waarna het agrarisch bouwperceel meestal een woonfunctie krijgt met één of via de ruimte-voor-ruimte-regeling meerdere wooneenheden. Wij kunnen niet ingrijpen in privaatrechtelijke grondtransacties. Wij zien daarom weinig toepassingsmogelijkheden en meerwaarde in de door de indiener gesuggereerde alternatieve ruimte-voor-ruimte-regeling en zullen daar geen onderzoek naar doen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: De provincie moet niet op een steeds maar verdere schaalvergroting inzetten, maar juist op een verdere vergroening van het landbouwbeleid, analoog aan de voornemens van de Europese unie in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Dat biedt ook echt kansen om eindelijk ook binnen agrarische gebieden tot een verhoging van de biodiversiteit te komen.

Reactie PS: Wij juichen een verdere vergroening van de landbouw toe, zie bijvoorbeeld de eisen die wij stellen aan de doorgroei van een agrarisch bouwvlak tot 2,5 hectare. De PRS/PRV is echter in algemene zin niet het geëigende instrument om vergroening van de landbouw te bevorderen.

Hiervoor zetten wij subsidieregelingen zoals het Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer in. Deze subsidieregelingen kunnen vaak gefinancierd worden vanuit het Europese Landbouwfonds.
Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 301

Samenvatting: Instemming met economisch vitale en duurzame landbouwsector als aspect van provinciaal belang, maar de doorwerking in de Verordening richting bestemmingsplannen is te mager. In principe biedt de PRS, onder voorwaarden, ontwikkelingsruimte voor de sector, maar een gemeente kan een andere afweging maken, waarmee de sector alsnog met lege handen staat. Zorg voor een slagvaardige en adequate doorwerking van het provinciaal beleid ten behoeve van een duurzame ontwikkeling van de land- en tuinbouw in de verordening. Er wordt immers ook verwacht dat de EHS als duurzame ontwikkeling op een bepaalde manier vertaald wordt in de bestemmingsplannen.

Reactie PS: Een gemeente is bevoegd om lagere maximale maten voor agrarische bouwpercelen vast te stellen dan volgens de PRS/PRV zijn toegelaten. Een gemeente zal dit doen als zij daar goede landschappelijke of andere argumenten voor heeft. Wij gaan er van uit dat de gemeente bij de besluitvorming over de toelaatbare maatvoering van agrarische bouwpercelen een zorgvuldige afweging maakt van alle relevante belangen waaronder die van de landbouw.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.6.1 Landbouwgebieden

6.6.1/1 Landbouwgebieden algemeen

Zienswijze van: 015

Samenvatting: Verbetering van de landbouwstructuur in het gedeelte Kromme Rijngebied, overgang van Utrechtse Heuvelrug naar rivierengebied, staat op gespannen voet met de vele (heel) kwetsbare gradiënten en daarmee samenhangende biodiversiteit. Hoe denkt de provincie de natuurlijke kwaliteiten veilig te stellen in het licht van de beoogde versterking van de landbouwstructuur.

Reactie PS: De beoogde maatregelen voor versterking van de landbouwstructuur betreffen vooral kavelruil. Kavelruil heeft geen negatief effect op kwetsbare gradiënten en biodiversiteit. Bij eventuele ingrepen in de waterhuishouding worden landbouwbelangen en natuurbelangen integraal afgewogen. Daarnaast worden de gebieden die het meest van belang zijn voor de biodiversiteit al beschermd als onderdeel van de EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 046

Samenvatting: Er is landbouwgebied ingetekend op plekken die geen functie voor de landbouw vervullen, zoals natuurgebied De Schammer en ter plaatse van sportterreinen in het westen van Leusden. (46)

Reactie PS: We hebben in de PRS (het beleid) ervoor gekozen om al die delen van de provincie die niet onder stedelijk gebied, Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of recreatie om de stad (RodS) vallen en geen open water zijn de aanduiding landbouwgebied te geven. In een landbouwgebied is een mix van functies aanwezig, waar landbouw er één van is. De Schammer met het sportterrein laten wij onderdeel uitmaken van het landbouwgebied. Nadere detaillering naar bijvoorbeeld sportvelden vindt plaats op het niveau van gemeentelijke bestemmingsplannen. Overigens maakt de Schammer ook deel uit van de 'recreatiezone'.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 048, 174, 175, 183, 184, 220, 221, 222, 223, 262

Samenvatting: Geef duidelijkheid over de mogelijkheden voor bedrijven met zowel een grondgebonden als een intensieve tak.

Reactie PS: Voor veebedrijven met zowel een grondgebonden als een intensieve tak is de bestemming in het huidige bestemmingsplan uitgangspunt voor de bepaling van de mogelijkheden voor uitbreiding van en omschakeling naar (volledige) niet-grondgebonden veehouderij. Voor het reconstructiegebied zijn deze mogelijkheden en interpretatiekwesties uitgewerkt in de Deelnotitie reconstructiezonering intensieve veehouderij 2006 van de SVGV. Buiten het reconstructiegebied staan wij omschakeling van veebedrijven met als hoofdtak grondgebonden veehouderij naar (volledige) niet-grondgebonden veehouderij niet toe. Omschakeling van niet-grondgebonden veehouderij naar grondgebonden veehouderij is overal in de provincie toegestaan. Overigens is de terminologie die in het Reconstructieplan en in de verschillende bestemmingsplannen gebruikt wordt om onderscheid te maken tussen verschillende vormen van veebedrijven erg divers en niet eensluidend. In de PRS en de PRV maken wij onderscheid tussen grondgebonden veehouderij en niet-grondgebonden veehouderij. Daarbij is de totale veedichtheid in GVE per ha. gras en voedergrassen bepalend, ongeacht de aanwezige diersoorten. Een melkveebedrijf met een kleine varkenstak kan, wanneer de totale veedichtheid lager is dan 2,5 GVE per ha. nog steeds als een grondgebonden bedrijf worden gezien.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 086

Samenvatting: Belangrijk vragen met betrekking tot de landbouw zijn: - Hoe kan de PRS bijdragen aan het verduurzamen van de landbouwsector? Te denken valt bijvoorbeeld aan het stimuleren van ecosysteemdiensten van de natuur, waar zowel landbouw als natuur van kan profiteren. - Wat is de invloed van het nieuwe Europees landbouwbeleid op landschap en biodiversiteit? Welke rol speelt dit in de PRS? - Hoe bereidt de landbouwsector en het landelijk gebied zich voor op de komende klimaatveranderingen?

Reactie PS: In de PRS/PRV worden ruimtelijk relevante zaken voor de landbouw geregeld, zoals het vestigingsbeleid voor de diverse landbouwsectoren (glastuinbouw, grondgebonden veehouderij, niet-grondgebonden veehouderij), regels voor omvang van bouwblokken en regels voor nevenfuncties op landbouwbedrijven. In sommige gevallen heeft de regelgeving in de PRS/PRV ook relatie met duurzaamheid, zoals bij het verbod op grondbewerking op veenbodems die gevoelig zijn voor oxidatie en de duurzaamheidsvoorwaarden uit de PRV die gelden voor de uitbreiding van agrarische bouwblokken boven 1,5 ha. De PRS/PRV is echter niet het geëigende instrument om ecosysteemdiensten te bevorderen. Hiervoor zetten wij subsidieregelingen zoals het Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer in. Deze subsidieregelingen kunnen vaak gefinancierd worden vanuit het Europese Landbouwfonds. In de PRS /PRV wordt rekening gehouden met mogelijke klimaatveranderingen en de naar verwachting optredende wijzigingen in neerslagpatroon. Mede daarom maakt de Watertoets deel uit van de PRS procedure.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 102

Samenvatting: In het Groene Hart moeten de veel voorkomende kleinere (gezins)boerenbedrijven kunnen blijven bestaan. Dit is goed voor de leefomgeving en de schoonheid van het gebied, en bovendien wordt de natuur nu zo goedkoop mogelijk beheerd.

Reactie PS: Ons beleid voor de Utrechtse landbouw, zoals beschreven in onze Landbouwvisie van oktober 2011, is gericht op een vitale en duurzame landbouw met behoud van een aantrekkelijk landschap. In de PRS/PRV bieden wij de landbouw ontwikkelingsmogelijkheden, passend bij de schaal van het Utrechtse landschap. Ons uitgangspunt is dat het gezinsbedrijf perspectief heeft. Een vitale en duurzame landbouw bevorderen wij verder door ondersteuning van vrijwillige kavelruil en agrarisch natuurbeheer wordt ondersteund door landelijke en provinciale subsidieregelingen. Het markt- en prijsbeleid en het inkomensbeleid voor de landbouw wordt niet door ons bepaald, maar door de EU en het Rijk.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 108

Samenvatting: Op de maatregelenkaart behorend bij het convenant voor Landgoed Den Treek-Henschoten zijn de landbouwpercelen die omgevormd worden naar natuur met rood aangegeven. Het verzoek is dat deze percelen op de juiste wijze op de kaart landbouw worden weergegeven.

Reactie PS: Op basis van de door de indiener bij het bezwaar gevoegde kaart kunnen wij geen afwijkingen in de begrenzingen van het landbouwgebied constateren. Op onze kaart overlappen landbouwgebied en EHS elkaar niet op het terrein van het landgoed.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 108

Samenvatting: Verzoek om de landbouwpercelen overeenkomstig de pachtkaart 2012 van Landgoed Den Treek-Henschoten over te nemen. Let specifiek op de landbouwgronden bij de Droogmakerij, het Langeveen en 't Waschwater. De percelen aan de oostzijde van de N227 bij Maarn zijn juist weergegeven.

Reactie PS: Op basis van de bij de zienswijze gevoegde kaart kunnen wij geen afwijkingen in de begrenzingen van het landbouwgebied constateren. In onze kaart overlappen landbouwgebied en EHS elkaar niet.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 138, 139

Samenvatting: Op de kaart Landbouw is Reijerscop aangeduid als landbouwgebied. Hoe is deze kwalificatie tot stand gekomen c.q. waar op gebaseerd? (138, 139)

Reactie PS: We hebben in de PRS ervoor gekozen om al die delen van de provincie die niet onder stedelijk gebied, Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of recreatie om de stad vallen en geen groot open water zijn de aanduiding landbouwgebied te geven. Dit hebben we gedaan, omdat landbouw daar over het algemeen de grootste gebruiker is. Daarmee is deze categorie echter niet 'beschermend' voor de landbouw. Om die reden hebben we de sterke landbouwgebieden de aanduiding landbouwkerngebied gegeven. De aanduiding landbouwkerngebied kan een rol gaan spelen wanneer gezocht wordt naar bijvoorbeeld locaties voor nieuwe ontwikkeling of aanpassing in het beheer van bepaalde gebieden. Dit kan op het gebied van stedelijke ontwikkeling zijn, maar kan ook natuur of bijvoorbeeld water betreffen. In dat geval zal ons standpunt zijn dat wij deze ontwikkelingen niet willen in de landbouwkerngebieden, aangezien deze gebieden de sterkste landbouwgebieden zijn en dat aanpassingen moeten passen bij de landbouwfunctie van het gebied. Gezien de ligging van Reijerscop tegen de (toekomstige) stadsrand aan, en de RodS-opgave voor routestructuren die in dit gebied ligt, verwachten wij in de toekomst een mix met meer recreatieve functies in dit gebied. Een deel van de polder wijzen wij om die reden niet aan als landbouwkerngebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 160

Samenvatting: Voor een boer betekent een gezonde bedrijfsvoering de meest economische bedrijfsvoering en dus uitbreiding en intensivering. Deze oplossingen zijn een verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap en van natuur en milieu. Stuur als provincie meer op het begrip 'gezonde bedrijfsvoering' door middel van regels en stimuleringsmaatregelen voor een duurzame bedrijfsvoering en alternatieve oplossingen voor de agrarische sector.

Reactie PS: Ruimte voor ondernemerschap is een belangrijk uitgangspunt van onze landbouwvisie. Dat betekent dat de boer een keuze maakt voor een bedrijfsvoering die aansluit bij zijn competenties en de mogelijkheden die hij ziet in de markt. In de PRS/PRV geven wij kaders en grenzen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw om negatieve effecten van de landbouwontwikkeling op de omgeving tegen te gaan. Vanwege het landschap en om milieuhygiënische redenen hebben wij een restrictief vestigingsbeleid voor glastuinbouw en niet-grondgebonden veehouderij en stellen wij grenzen aan de omvang van agrarische bouwpercelen. De afgelopen jaren hebben wij op ruime schaal stimuleringsmaatregelen uitgevoerd gericht op verduurzaming van de landbouw, zoals

projecten gericht op duurzaam bodembeheer, vermindering van bestrijdingsmiddelengebruik in de fruitteelt en energiebesparing in de landbouw. Wij zullen dit stimuleringsbeleid vanwege de verslechterde financiële situatie en onze focus op wettelijke taken in beperkte mate voortzetten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 229

Samenvatting: Schaalvergroting van agrarische bedrijven uit zich in een toename van agrarische bebouwing en uitbreiding van het agrarisch bouwvlak. U stelt hierbij landschappelijke inpassing als voorwaarde. Scherp dit aan in een duidelijke eis tot investering in de omgevingskwaliteit die verder gaat dan landschappelijke inpassing van nieuwe bebouwing. Te denken valt aan verbetering van de omgevingskwaliteit die zowel op als rond het bestaande bouwvlak kan plaatsvinden. Naast landschappelijke maatregelen is ook extra investering in het uiterlijk van bebouwing denkbaar.

Reactie PS: Bij landschappelijke inpassing denken wij aan het bewerkstelligen van ruimtelijke samenhang van de nieuwe bebouwing met de bestaande bebouwing en met structurerende elementen in het landschap. Dit kan dus zowel betrekking hebben op het uiterlijk van de nieuwe bebouwing, als op maatregelen op het bouwvlak, bijvoorbeeld ten aanzien van beplanting. Dit kan al extra investeringen vragen van een agrariër. Wij willen agrariërs niet voor nog meer kosten stellen door de eis te stellen ook buiten het bestaande bouwvlak te investeren in de omgevingskwaliteit.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 301

Samenvatting: De ontwikkelingsruimte tot 2.5 ha. moet ook gelden voor de bouwblokken van fruitteeltbedrijven. Ook voor deze bedrijven kunnen bepaalde duurzaamheidsaspecten worden gedefinieerd, inclusief een goede landschappelijke inpassing en hoge aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

Reactie PS: Voor de bedrijfsvoering op akkerbouw- en fruitteeltbedrijven is inclusief de opslag van de producten een bouwperceel van maximaal 1,5 ha. ruim voldoende. Vanwege ons uitgangspunt van zorgvuldig ruimtegebruik willen wij geen onnodig grote bouwpercelen toestaan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 301

Samenvatting: Geef duidelijkheid over of een erfbeplanting buiten de oppervlaktemaat van het bouwvlak wordt gerekend.

Reactie PS: Volgens onze definitie van een agrarisch bouwperceel valt de erfbeplanting binnen het agrarisch bouwperceel (Zie PRV artikel Algemene bepalingen, lid 2).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.6.1/2 Omvang agrarische bouwpercelen groter 1,5 ha

Zienswijze van: 048, 058, 096, 103, 112, 124, 134, 138, 139, 157, 160, 174, 175, 183, 184, 209, 210, 220, 221, 222, 223, 210, 236, 244, 253, 260, 261, 262, 263, 301

Samenvatting: Over de omvang van bouwblokken en de voorwaarden voor doorgroei naar 2,5 hectare zijn diverse zienswijzen binnen gekomen. In algemene zin wordt het volgende opgemerkt: Verruim de ontwikkelingsruimte voor agrarische bedrijven door de genoemde oppervlaktes van bouwblokken met minimaal 0,5 hectare te vergroten, vanwege doorgaande schaalvergroting. (48, 174, 175, 183, 184, 220, 221, 222, 223, 262) Het is niet goed te voorzien of het maximum van 2,5 ha. voldoende is tot 2028. Bied extra mogelijkheden voor bijvoorbeeld de wat grotere extensieve geheel zelfvoorzienende bedrijven die voor voer en energie meer ruimte nodig hebben. (103) Stel geen extra voorwaarden voor de doorontwikkeling van bouwblokken voor grondgebonden veehouderijen bovenop de landelijke eisen. (112, 261) Een bouwvlak van 1,5 hectare is in veel gevallen voor toekomstgerichte veehouderij te beperkt, faciliteer onder bepaalde redelijke voorwaarden een groter bouwvlak. (134) De vergroting tot uiterlijk 2,5 hectare voor grondgebonden bedrijven lijkt ruim, maar omdat kuilplaten en sleuvsilo's in het bouwvlak moeten, komt een bedrijf al snel boven de

1,25 of 1,5 hectare die de meeste gemeenten nu als grens stellen. Ook zijn er steeds minder gezinsbedrijven; arbeidsplaatsen worden ingenomen door beroepsmatige betaalde arbeidskrachten. Hierbij is een zekere bedrijfsomvang nodig. (138, 139) Waarom mag de intensieve veehouderij niet doorgroeien in alle landbouwkerngebieden, maar slechts in het reconstructiegebied? (253, 260) Sta vergroting van het bouwvlak tot > 1,5 ha toe voor die erven waarop historisch waardevolle of karakteristieke bebouwing aanwezig is, onder dezelfde voorwaarden als die voor doorgroei t.b.v. duurzame energie. (301) De zienswijzen gaan ook in algemene zin in op de voorwaarden. De voorwaarden voor dierenwelzijn, milieubelasting en volksgezondheid zijn te zwaar en financieel niet altijd haalbaar. (96) De voorwaarden zijn vergaand en hebben niet allemaal een ruimtelijke relevantie. Kunnen ze dan wel als eis worden opgenomen? (157) Voorstellen voor wijziging: in PRV-artikel Agrarische bedrijven steeds de tekst 'draagt bij' vervangen door 'is noodzakelijk ten behoeve van' en niet alleen in lid 8, maar ook in lid 5 en lid 6 en in de toelichting op PRV-artikel Agrarische bedrijven opnemen dat uitbreidingen groter dan 1,5 ha. noodzakelijk moeten zijn voor de voortzetting van het agrarische bedrijf en niet voor bijvoorbeeld de 'optimalisering van de bedrijfsvoering'. In de toelichting kan daarbij vermeld worden dat het daarbij gaat om de mogelijkheid om duurzaam een redelijk inkomen te verwerven. (209) De voorwaarden zullen in de praktijk voor een deel onwerkbaar blijken. In zijn algemeenheid maakt de veehouderij forse ontwikkelingen door, door stimulansen op fiscaal gebied en die ontwikkeling dient op de juiste wijze te worden gefaciliteerd. (244) Gelet op de eisen die de toekomstige mestwetgeving gaat stellen aan de opslag van mest en die het dierenwelzijnsbeleid gaat stellen aan de oppervlakte per koe en om ook nog voldoende ruimte te houden voor voeropslag is 1,5 ha. absoluut te klein. Het is wenselijk dat de criteria, om tot 2,5 ha. te mogen uitbreiden, versoepeld worden. (263) Bij de voorwaarden hanteert de provincie een zeer hoog ambitieniveau, wat vraagt om extra investeringen van de ondernemer. Indien andere landen/provincies geen vergelijkbare eisen stellen, prijst Utrecht zich uit de markt. (301) Reacties op de voorwaarde ruimtelijk aanvaardbaar: Geef een duidelijkere omschrijving van wat dit betekent. (96) Deze voorwaarde wordt niet gedefinieerd en elke gemeente kan dit dus op zijn eigen manier uitleggen, dit moet worden voorkomen. (134) Reacties op voorwaarde waterbeschermingsgebieden: Het onderscheid voor wel of geen waterwingebieden is niet nodig, omdat er bij de juiste maatregelen en bedrijfsvoering geen verschil is. (103) Waarom doorgroei op voorhand afwijzen in de drinkwaterwinningsgebieden, terwijl het gaat om de te nemen maatregelen en niet om de omvang van een bouwblok? (134) Deze term komt in de PRV verder niet voor, zodat onduidelijk is wat hiermee wordt bedoeld. (209) Deze voorwaarde is te rigide. In bijvoorbeeld de Bethunepolder kan het noodzakelijk zijn voor het behoud van twee agrarische bedrijven, die in het beheer van dat natuurgebied een grote rol spelen, dat zij op termijn over een groter bouwvlak kunnen beschikken. Voorwaarden stellen aan bescherming van het grond- of oppervlaktewater is te billijken, maar in feite al geregeld via de Provinciale Milieuverordening. (301) Tijdens de hoorzitting heeft deze indiener verzocht het antwoord uit te breiden. Reacties op dierenwelzijn: verplicht het sterrenstelsel van de Dierenbescherming niet, dit is er niet voor iedere diercategorie, de markt moet zijn werk kunnen doen en een oppervlakte-eis (ruimte per gehouden dier) heeft niets met ruimtelijke ordening te maken. (96) Dierenwelzijn is niet ruimtelijk relevant en behoort op andere wijzen geregeld te worden. Verwijder deze voorwaarde of vervang deze zodat tenminste wordt voldaan aan alle wettelijke welzijnseisen. (244) Reacties op milieubelasting: BBT+ is vanuit welzijn en energie niet altijd wenselijk. Groenlabel systemen in de put zijn beter voor dier en ondernemer omdat het stalklimaat beter is. Deze keuze moet bij de ondernemer liggen. MDV is een pakket eisen waar de ondernemer zelf voor moet kunnen kiezen. (96) Het is onacceptabel dat milieukundige aspecten verregaand in het ruimtelijk beleid opgenomen worden. (134) Deze voorwaarde is onduidelijk. Elke uitbreiding op de ene locatie geeft een vermindering van dieren en emissie op een andere locatie. Per saldo is dit veelal een vermindering van de milieubelasting, maar niet duidelijk is wat de normstelling is. (244) Reacties op volksgezondheid: Dit is een relatief onbekend terrein, er is sprake van kennisleemtes, er is geen oorzakelijk verband aangetoond tussen de aanwezigheid van (intensieve) veehouderij en volksgezondheid, dit is op het niveau van het bouwvlak niet meetbaar, er gelden nog geen afstandsmaten. Laat deze voorwaarde dus vallen, want

van ondernemers kan niet worden verlangd dit aan te tonen. (96, 124, 134, 157, 244, 301) Reacties op energie: Waarom gelden de mogelijkheden voor doorgroei bij mestverwerking alleen in combinatie met energieproductie? Er zijn nog diverse andere manieren van mestverwerking, waar ook waardevolle producten bij ontstaan. (253) Tenslotte is er de vraag om de doorgroeimogelijkheid helemaal niet op te nemen. De maximum bouwperceelgrootte van 1,5 hectare is geformuleerd op basis van de huidige landbouwstructuur, de economische omvang van de landbouw, het Utrechts landschap, het milieu en het voorkomen van te omvangrijke veestallen (de Nederlandse en de Utrechtse bevolking willen deze niet). Megastallen kunnen niet bijdragen aan het echte dierenwelzijn (vrije uitloop moet mogelijk zijn en blijven), met een verdere ontwikkeling naar schaalvergroting verdwijnt de boer uit het Utrechtse landschap en duurzame groei moet regionalisering betekenen. Laat het bij 1,5 hectare en schrap de mogelijkheid van een bouwperceelgrootte boven de 1,5 hectare voor grondgebonden veehouderij in de gehele provincie en niet grondgebonden intensieve veehouderij in reconstructiegebieden. Daarbij komt dat de voorwaarden voor doorgroei naar groter dan 1,5 hectare weinig concreet zijn. Het is niet volstrekt duidelijk of aan alle voorwaarden voldaan moet worden en het zal telkens een kwestie van interpretatie zijn en dus van een lastige politieke afweging. (58) Megastallen zijn een verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit en daarmee strijdig met uw eigen doelstelling en streven naar een 'hoogwaardige leefomgeving'. (160) De doorgroeimogelijkheid strijdig met het eerder door de Staten aangenomen burgerinitiatief waarbij als maximum geldt 1,5 ha. Tot nu toe geldt al eenmalig een mogelijke uitbreiding van 30%. (210, 210, 236) Gezien de relatief kleine schaal van de binnen de provincie Utrecht voorkomende landschappen is deze schaalvergroting ongewenst. Bovendien loopt Utrecht hiermee vooruit op de dialoog over megastallen zoals deze op Rijksniveau plaatsvindt. (210, 236)

Reactie PS: Schaalvergroting in de veehouderij en de omvang van veestallen is de afgelopen jaren veelvuldig onderwerp van maatschappelijk en politiek debat, ook in de provincie Utrecht. In dit debat gaat het onder andere over de mogelijke effecten van grootschalige veehouderij op het landschap, het milieu, dierenwelzijn en volksgezondheid. Naar aanleiding van het burgerinitiatiefvoorstel 'Stop Veefabrieken Utrecht' hebben PS van Utrecht op 7 februari 2011 besloten om de komst van of de uitbreiding naar grootschalige niet-grondgebonden veehouderijen (met een bouwperceel groter dan 1,5 ha.) tegen te houden. PS hebben GS opgedragen om dit besluit uit te werken in de PRS en de PRV. Wij hebben, conform dit besluit, in PRS en PRV bepaald dat in algemene zin voor agrarische bouwpercelen een omvang van maximaal 1,5 ha. toelaatbaar is. Een verdere doorgroei tot een bouwperceel van maximaal 2,5 ha. is onder strikte voorwaarden op gebied van landschappelijke inpassing, milieu, dierenwelzijn en volksgezondheid alleen mogelijk voor grondgebonden veehouderij in de hele provincie en voor niet-grondgebonden veehouderij in delen van het Reconstructiegebied. Deze uitzonderingsmogelijkheid vinden wij voor de grondgebonden veehouderij op zijn plaats vanwege de belangrijke rol van de grondgebonden veehouderij in het beheer van het agrarisch cultuurlandschap en vanwege het gegeven dat bij grondgebonden veehouderij het bouwvolume in verhouding staat tot de oppervlakte onbebouwde agrarische grond (open ruimte) die door het veebedrijf beheerd wordt. De uitzonderingsmogelijkheid voor niet-grondgebonden veehouderij hebben wij gemaakt vanwege eerdere afspraken over de omvang van agrarische bouwpercelen bij de actualisatie van het Reconstructieplan in 2010.

Wij hebben ook een afwijkingmogelijkheid opgenomen voor het opwekken van duurzame energie, vanwege het maatschappelijk belang hiervan. Door enkele indieners zijn suggesties gedaan om ook uitzonderingen te maken voor mestverwerkingsinstallaties, de aanwezigheid van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en een inefficiënte perceelsvorm of -inrichting. Wij geven hieraan geen gehoor, omdat dit leidt tot extra regelgeving en een sterke toename van administratieve lasten en omdat wij vinden dat tot op zekere hoogte geaccepteerd moet worden dat bij het stellen van een algemene norm het ene bedrijf daarbinnen wat gunstiger mogelijkheden kan hebben dan het andere bedrijf. Wat betreft mestverwerkingsinstallaties merken wij nog op dat wij bouwwerken voor opslag en verwerking van mest of voer als normale bedrijfsbebouwing beschouwen. Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing zal slechts een gering percentage van het bouwperceel innemen en is geen loze ruimte omdat het doorgaans benut kan worden voor bewoning of opslag.

Een groot aantal zienswijzen heeft betrekking op de noodzaak en ruimtelijke relevantie van de voorwaarden die in artikel Agrarische bedrijven van de PRV gesteld worden aan een uitbreiding van agrarische bouwpercelen tot maximaal 2,5 ha. Hierover merken wij allereerst op dat wij vinden dat wij, gelet op de maatschappelijke zorgen over grootschalige veehouderij -zoals o.a. in het burgerinitiatief naar voren zijn gebracht- extra eisen kunnen stellen aan een veehouder die omvangrijke stallen bouwt waarin grote aantallen dieren gehuisvest worden. Daarbij speelt ook mee het relatief kleinschalige en multifunctionele karakter van het Utrechtse landelijk gebied. De beoordeling of grootschalige landbouwbedrijven in een bepaald gebied wat betreft landschap en milieueffecten wel of niet inpasbaar zijn, is een ruimtelijke afweging waar provincies en gemeenten verantwoordelijk voor zijn en niet het Rijk. Deze ruimtelijke afweging staat los van het generieke mest- en ammoniakbeleid van het Rijk.

Wanneer we kijken naar de afzonderlijke voorwaarden wordt er allereerst gevraagd wat ruimtelijk aanvaardbaar is. Ruimtelijk aanvaardbaar betekent dat eerst beoordeeld moet worden of bouwwerken op de locatie in de voorgenomen vorm gebouwd mogen worden en dat de gronden en bouwwerken gebruikt mogen worden voor het voorgenomen gebruik. De vragen over noodzaak en ruimtelijke relevantie van de voorwaarden voor doorgroei naar een bouwperceel van maximaal 2,5 ha. hebben betrekking op de uitsluiting van beschermingszone drinkwaterwinning, dierwelzijn en volksgezondheid. De ruimtelijke relevantie van landschappelijke inpassing en milieubelasting wordt algemeen onderkend. Grootschalige uitbreiding van veebedrijven in beschermingszones drinkwaterwinning staan wij in de ontwerp-PRS mits het belang van de waterwinning niet aangetast wordt, omdat er bij zeer grote concentraties van dieren ook grotere risico's zijn op bodemvervuiling met schadelijke of vermestende stoffen (o.a. bij eventuele calamiteiten tijdens mesttransport of mestopslag). Wij zijn het met indieneer eens, dat het onderscheid voor wel of geen waterwingebieden niet nodig is, met als motivatie dat we al vragen om een vermindering van milieubelasting. Dierwelzijn is ruimtelijk relevant wanneer grotere stallen nodig zijn om de dieren meer leefruimte te geven of wanneer voor het dierwelzijn extra voorzieningen geplaatst moeten worden. Bij andere aspecten van dierwelzijn, zoals ingrepen op dieren, antibioticagebruik en weidegang, is de ruimtelijke relevantie niet evident. Hoewel wij weidegang positief waarderen vinden wij daarom dat wij weidegang vanuit RO niet verplicht kunnen stellen. Dat volksgezondheid in relatie tot veehouderij ruimtelijk relevant is, is gebleken tijdens de Q-koortsepidemie in 2009/2010, waarbij besmetting van mensen vooral optrad in de buurt van besmette geitenbedrijven. De omstandigheid dat op dit moment de precieze relatie tussen veehouderij en volksgezondheid en de effectiviteit van maatregelen om risico's te verminderen beperkt ontwikkeld zijn, betekent niet dat het aspect volksgezondheid genegeerd kan worden. Wij verwachten dat gedurende de looptijd van de PRS (2013-2028) meer duidelijkheid zal komen over de relatie veehouderij en gezondheid en mogelijke maatregelen.

Wat betreft de haalbaarheid en betaalbaarheid van de maatregelen die veebedrijven moeten treffen om aan de voorwaarden uit artikel Agrarische bedrijven, lid 5 en 6 te voldoen merken wij op dat er in 2012 in Nederland al 2000 veebedrijven zijn met een certificaat Maatlat Duurzame Veehouderij, wat één van de mogelijkheden is om te voldoen aan genoemde voorwaarden. Deze agrariërs hebben die afweging dus al gemaakt en vinden het haalbaar en betaalbaar. Uit bovenstaande onderbouwing mag ook blijken dat wij de voorwaarden op dit moment bewust zo hebben geformuleerd, dat het een extra stap betekent voor een agrariër, maar dat hij ook zelf kan bepalen hoe hij deze extra stap maakt. We zijn van mening dat wij met de geformuleerde voorwaarden een goede balans hebben gevonden tussen ambities en haalbaarheid en zijn dan ook niet voornemens om de formuleringen strenger te maken, zoals ook in enkele zienswijzen wordt gesuggereerd.

Besluit PS: In de PRV wordt bij de voorwaarden voor doorgroei van bouwpercelen boven 1,5 hectare de voorwaarde ten aanzien van waterbeschermingsgebieden als volgt geformuleerd: waar de uitbreiding plaatsvindt in waterwingebieden, mag het belang van de waterwinning niet aangetast worden.

Zienswijze van: 083, 093a, 096, 103, 112, 134, 136, 138, 139, 148, 166, 177, 200, 209, 214, 229, 244, 253, 260, 261, 263, 285, 292, 301, 304

Samenvatting: Er zijn diverse zienswijzen ingediend over de definities van grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderij. Hier volgt een overzicht van de argumenten. Doordat er geen omschakeling mogelijk is naar niet-grondgebonden landbouw, is de definitie onuitvoerbaar. Als men grond kwijt raakt door overheidsingrijpen of beëindiging pacht en boven de 2,5 GVE komt, mag het bedrijf niet voortgezet worden of er moeten grote investeringen gedaan worden. (83) Met deze definitie krijgen zeer veel veehouders een stempel opgedrukt van niet- grondgebondenheid. De uitstraling van bedrijven is belangrijker dan het aantal NGE's per hectare. Beoordeel dit onderdeel anders en speel meer in op ruimtelijke kwaliteit. (96) In de definitie worden ten onrechte liberale en korte pacht niet meegenomen en er wordt geen rekening mee gehouden dat met de bouw van een stal altijd een sprong voor de toekomst wordt gemaakt. (103) Voor grondgebonden landbouw moeten gewoon de landelijke voorwaarden gelden. Met deze definitie is eenzelfde bedrijf in de ene provincie grondgebonden en in de andere intensief. (112, 134, 261) De 2,5 GVE grens en dat je daarbij ook nog alleen je eigen grond mee kan tellen is grote onzin. (112, 261) De definitie kan ingrijpende gevolgen hebben voor dat deel van de melkveebedrijven waarop ineens de regelgeving voor intensieve veehouderij van toepassing is. Dat zet deze bedrijven op slot, omdat alleen grondgebonden landbouw in de gehele provincie door mag groeien. (134, 136, 138, 260) Ook vergroting voor iets anders (voeropslag / mest / e.d.) wordt hierdoor moeilijk. Daarnaast kan de GVE-berekening jaarlijks veranderen. (138, 139) De definitie zorgt ervoor dat melkveehouderij, maar ook geiten-, schapen- en paardenhouderij met een te hoge veebezetting wordt aangemerkt als intensieve veehouderij of niet-grondgebonden veehouderij, met alle gevolgen van dien voor doorgroei- en ontwikkelmogelijkheden. Een structuurvisie gaat over ruimtelijke ordening en mag zich niet bezig houden met dieraantallen en bedrijfsvoering. (93a, 148, 166, 177, 200, 214, 285, 292, 304) Geef meer duidelijkheid over of een melkveehouder of geitenhouder waar het ruwvoer van eigen grond komt, maar waarbij het vee jaarrond op stal staat (dus bedrijfsvoering in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt) te beschouwen is als grondgebonden landbouw. (229) Het is ruimtelijk niet relevant wie de eigenaar/pachter is van de landbouwgrond en het maakt niet uit of het betreffende bedrijf de grond in langdurige of kortdurende pacht heeft. Ook andere vormen van grondgebruik en het aankopen van ruwvoerders zouden geen verschil mogen maken. (244) Wat betekent 'geheel of in overwegende mate niet in gebouwen'? Betekent dit dat koeien die in de winter op stal staan, dus niet onder grondgebonden landbouw vallen? Daarnaast vindt in de moderne melkrunderveehouderij de bedrijfsvoering, ook al worden de koeien beweid, voor een groot gedeelte in de stal plaats. De term grondgebondenheid wordt in de diverse streek- en bestemmingsplannen nogal eens wisselend uitgelegd. Bovendien is de eis die in de PRV wordt gesteld in een land als Nederland niet realistisch. Daarnaast is er geen verband tussen de hoogte van de veebezetting en grondgebondenheid. Grondgebonden landbouw moet gekoppeld worden aan termen als voortbrengend vermogen, een vorm van veehouderij en in overeenstemming zijn met andere geldende regelgeving. Als de GVE berekening blijft, dan dient ook land wat in gebruik is middels kortlopende pacht, mondelinge pacht en grondgebruiksverklaringen meegenomen te worden in de berekening. De betreffende percelen worden in algemeenheid op eenzelfde manier betrokken in de bedrijfsvoering als percelen in eigendom of bij langjarige pacht. (253) Alle grond die een melkveebedrijf in eigendom, langdurige pacht of kortdurende pacht of overeenkomst heeft moet gezien worden als bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Afstand kan en mag niet bepalend zijn. Het is ook niet wenselijk om te rekenen met GVE per hectare omdat die totaal niets zeggen over de milieubelasting van een bedrijf. De PRS en de PRV zijn in strijd met de mestwetgeving en de Nitraatrichtlijn. Niet onbelangrijk is bovendien het feit dat de definitie intensieve veehouderij niet voldoet aan de Reconstructiewet die in Utrecht van kracht is. (263) De hantering van een bepaalde veebezetting per hectare in de definitie is niet werkbaar, omdat de ontwikkeling van erf en gebouwen altijd sprongsgewijs zal plaatsvinden, terwijl de ontwikkeling van vee en grond veel geleidelijker, stapsgewijs plaatsvindt. Ook zijn gronden steeds minder in eigendom of langdurige pacht, maar in kortdurende pacht of vaak ook zonder overeenkomst. Ga daarom uit van de duurzaamheidseisen voor een verdere bedrijfsontwikkeling

vanaf 1,5 ha. Aspecten als grondgebondenheid en beweiding kunnen daarin door de ondernemer worden meegenomen en afgewogen tegen andere duurzaamheidsaspecten als dierenwelzijn, milieu of landschappelijke inpassing. (301) Grondgebonden veehouderij intensificeert ook, waardoor ze in de praktijk, zowel qua beweiding, als qua voer en mestafzet steeds minder grondgebonden wordt. Dit moet tegengegaan worden omdat hierdoor een toename in bebouwing zal plaatsvinden en de kwaliteit van de landschappen onder druk komt te staan. (209)

Reactie PS: In de PRS en PRV maken we onderscheid tussen grondgebonden veehouderij en niet-grondgebonden veehouderij. Dit onderscheid is ruimtelijk relevant, omdat grondgebonden veehouderij functioneel gebonden is aan het landelijk gebied, in tegenstelling tot niet-grondgebonden veehouderij. Grondgebonden veebedrijven verzorgen en benutten (voor de winning van veevoer) de aanwezige landbouwgrond en dragen zo ook bij aan het openhouden en het beheer van het landelijk gebied. De aanwezige bedrijfsbebouwing staat in verhouding tot de bij het bedrijf behorende onbebouwde landbouwgrond. Niet-grondgebonden veehouderij is niet functioneel gebonden aan een locatie in het landelijk gebied en draagt niet bij aan het beheer van het landelijk gebied. Het voer wordt van elders aangevoerd en de mest wordt afgevoerd. Niet-grondgebonden veehouderij draagt wel bij aan verstening van het landelijk gebied en omgevingseffecten zoals verkeersdruk, mestoverschotten, ammoniak, geur e.d. Vanwege de beperkte fysieke- en milieugebruiksruimte in Utrecht voeren wij een terughoudend beleid wat betreft vestigings- en groeimogelijkheden voor de niet-grondgebonden veehouderij. De beoordeling of een bepaald type landbouwbedrijf in een bepaald gebied wat betreft landschap en milieueffecten wel of niet inpasbaar is, is een ruimtelijke afweging waar provincies en gemeenten verantwoordelijk voor zijn en niet het Rijk. Deze ruimtelijke afweging staat los van het generieke mest- en ammoniakbeleid van het Rijk. De definitie voor grondgebonden veehouderij in de PRV sluit aan bij definities die wij in eerdere streekplannen hanteerden en heeft als essentie dat de teelt van gras en voedergewassen de basis is voor de bedrijfsvoering en dat het voor het vee benodigde ruwvoer geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Daarbij gaan wij ervan uit dat het voederrantsoen voornamelijk uit ruwvoer bestaat. De definitie bepaalt niet dat het ruwvoer via beweiding benut moet worden. Zowel beweiding als voederwinning (maaien) zijn bedrijfsactiviteiten die buiten gebouwen plaatsvinden en dus passen binnen de definitie van grondgebonden landbouw. Het is wel van belang dat de landbouwgrond in de directe omgeving van de bedrijfsgebouwen ligt, omdat alleen dan sprake is van een functionele eenheid. Het CLM stelt in een studie over grondgebondenheid dat een adequaat toezicht, verzorging en benutting van de landbouwgrond vanuit de bedrijfsbebouwing niet realistisch is bij afstanden groter dan 15 kilometer.

Om de definitie van grondgebonden veehouderij hanteerbaar te maken, gebruiken wij als richtgetal maximaal 2,5 GVE per ha grasland en voedergewassen. Dit richtgetal is goed onderbouwd op basis van het productievermogen van grasland en mais en de voederbehoefte van (melk)vee op efficiënt producerende veebedrijven. Dit richtgetal is eerder ook gebruikt in nota's van het Rijk. In Denemarken, dat vergelijkbare productieomstandigheden heeft als Nederland, wordt een waarde van 2,3 GVE per ha gehanteerd. Bij een veebezetting van 2,5 GVE per ha kan de mest ook nog geheel of grotendeels binnen de gebruiksnormen op eigen bedrijf worden benut. Wij hanteren 2,5 GVE per ha als richtgetal. Hiervan kan alleen afgeweken worden als aantoonbaar sprake is van buitengewoon efficiënt producerende bedrijven met bovengemiddelde gewasopbrengsten. Om dit te verduidelijken, zullen we dit richtgetal uit de definitie zelf halen en in de toelichting terug laten komen.

In het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost van 2005 wordt het houden van melkvee, schapen of paarden en biologische landbouw per definitie als grondgebonden beschouwd. Bij de actualisatie van het Reconstructieplan in 2010 hebben wij al vastgesteld dat deze definitie onnauwkeurig en achterhaald is. Niet alle biologische bedrijven zijn grondgebonden, onder andere omdat op een aantal biologische bedrijven slechts een deel van de productie is omgeschakeld. Hoewel de meeste Utrechtse melkveebedrijven op dit moment aan de definitie voor grondgebondenheid uit de ontwerp-PRV voldoen, kunnen sommige melkveebedrijven door vergaande intensivering (groeien in aantal dieren zonder grond bij te kopen of bij te pachten) niet

meer als grondgebonden beschouwd worden. Er is geen reden om een melkveebedrijf dat grote hoeveelheden voer van elders aanvoert en grote hoeveelheden mest moet afvoeren ruimtelijk anders te behandelen dan een niet-grondgebonden varkensbedrijf.

Door enkele indieners zijn vragen gesteld over de praktische uitwerking van grondgebondenheid: Kan eenjarige pacht of 'grijze' pacht ook meetellen bij de hoeveelheid beschikbare grond? Hoe ga je om met een tijdelijke onbalans tussen vee en grond bij een groeiend bedrijf? Wat is de consequentie wanneer je grond moet afstaan voor publieke doelen? Wanneer een veehouder aanspraak wil maken op een groter bouwperceel dan 1,5 ha. in een gebied waar dit alleen mogelijk is voor grondgebonden veehouderijen, dan zal hij moeten aantonen dat hij in de beoogde situatie structureel voldoende grond ter beschikking zal hebben om als grondgebonden bedrijf te functioneren. Een structurele beschikbaarheid van grond is het beste aan te tonen op basis van eigendom of langdurige pacht. Daarmee is niet uitgesloten dat ook via andere exploitatievormen een structurele beschikbaarheid aangetoond kan worden. Dit geldt niet voor de situatie dat een aanzienlijk deel van de landbouwgrond in gebruik is via de zogenoemde 'grijze' pacht, d.w.z. mondelinge en schriftelijke pachtvereenkomsten die niet ter goedkeuring zijn voorgelegd aan de Grondkamer. De aanpak van de problematiek van de grijze pacht en aanpassing van de pachtwetgeving is een onderwerp voor de Rijksoverheid. Een tijdelijke onbalans tussen vee en grond bij een groeiend bedrijf kan geaccepteerd worden, wanneer de veehouder voldoende aannemelijk maakt dat deze tijdelijke onbalans binnen redelijke tijd hersteld wordt en hij blijk geeft daar voldoende inspanningen voor te leveren. Wanneer een grondgebonden bedrijf grond moet afstaan voor een publiek doel zoals woningbouw of wegaanleg, zijn de meest voor de hand liggende oplossingen het aanbieden van vervangende grond, bedrijfsverplaatsing of bedrijfsbeëindiging. Meestal zijn hier financiële regelingen voor. Of omschakeling naar niet-grondgebonden veehouderij een mogelijkheid is, hangt af van de situatie en ruimtelijke mogelijkheden ter plekke.

Besluit PS: PRV aanpassen door het richtgetal van 2,5 GVE uit de definitie voor grondgebonden landbouw te halen en in de toelichting op deze definitie terug te laten komen; en door in de definitie te spreken van 'structureel bij het bedrijf behorende gronden' in plaats van 'op basis van eigendom of langdurige pacht bij het bedrijf behorende gronden'.

6.6.1/4 geen nieuwvestiging agrarische bedrijven

Zienswijze van: 126, 206

Samenvatting: In landbouwgebieden wordt geen vestiging van nieuwe landbouwbedrijven toegestaan buiten de bestaande agrarische percelen. Echter, een innovatieve, duurzame en verbrede landbouwsector kan zich anders manifesteren, waardoor plaatsing op andere plekken in het agrarisch perceel dan het bouwblok meer passend is. Ruimtelijke kwaliteit moet wel uitgangspunt zijn bij het ontwerp. Concreet betreft dit plaatsing van twee nieuwe duurzame voor het publiek toegankelijke stallen in de polder Blokhoven. (126) Bij vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied 2010 in de gemeenteraad van Rhenen zijn kleine agrarische bedrijven (kleiner dan 10 nge) wegbestemd. Zij hebben de bestemming 'Wonen' met de aanduiding 'voormalig agrarisch bedrijf' gekregen en kunnen volgens het bestemmingsplan niet opnieuw een agrarische bestemming krijgen. Vergroot, om te voorkomen dat agrarische bedrijven in een uitsterfconstructie belanden, de mogelijkheden voor nieuwvestiging van (grondgebonden) veehouderijen en geef een duidelijke toelichting op uw beleidskeuze, want nu wordt het verbod op nieuwvestiging in de PRV niet toegelicht. (206)

Reactie PS: Omdat door schaalvergroting voldoende bouwkvavels van stoppende landbouwbedrijven vrijkomen en om verstening en aantasting van het landschap te voorkomen staan wij geen nieuwvestiging van landbouwbedrijven toe. Startende en verplaatsende bedrijven dienen gebruik te maken van de vrijkomende bouwkvavels van stoppende boeren. In specifieke situaties kan afgeweken worden van het verbod op nieuwvestiging van landbouwbedrijven, namelijk indien binnen een integraal gebiedsproject een bedrijfsverplaatsing nodig is om doelen op gebied van natuur, landschap en recreatie te bereiken. Het initiatief waar indiener 126 op doelt, maakt deel uit van een

integrale, gebiedsgerichte aanpak (voor de polder Blokhoven) waar natuur, landschap, recreatie én de NHWL bij gebaat zijn, en waarbij bijzondere aandacht is voor het creëren van (nieuwe) ruimtelijke kwaliteit. Indiener 206 schetst een situatie in Rhenen waar de gemeente de agrarische bestemming van voormalige landbouwbedrijven waar al langere tijd alleen nog op kleine schaal hobbymatig agrarische activiteiten worden uitgevoerd, heeft gewijzigd naar wonen. Het is een autonome bevoegdheid van de gemeente om voormalige agrarische bedrijven weg te bestemmen en het moment daarvoor te kiezen. Overigens voerden wij ook in de vorige streekplanperiode al een terughoudend beleid voor nieuwvestiging van landbouwbedrijven.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.6.1/5 tweede agrarische bedrijfswoning

Zienswijze van: 002, 079, 289

Samenvatting: Ons melkveebedrijf biedt werkgelegenheid en gezinsinkomens voor meerdere gezinnen c.q. bedrijfsopvolging. Hiertoe is er de behoefte aan een tweede bedrijfswoning, daar toezicht op het melkvee ten alle tijden gewenst is. Verzoek om in de planvorming de mogelijkheid voor het realiseren van een 2e bedrijfs- of toezichtwoning op te nemen. (2) Er is geen regeling opgenomen voor de zogenoemde rustende boer, d.w.z. de boer die zijn bedrijf overdoet aan zijn opvolger en de gelegenheid krijgt (tijdelijke) woonruimte te scheppen op het agrarisch bouwperceel om aldaar te blijven wonen, naast de opvolger die woont in de agrarische bedrijfswoning. (79) Voor een gezonde exploitatie van de gesplitste bedrijven, boomkwekerijen, is het niet alleen wenselijk, maar zelfs noodzakelijk dat in het bestemmingsplan wordt opgenomen dat het perceel gesplitst kan worden en dat er toestemming komt voor de bouw van een tweede bedrijfswoning. (289)

Reactie PS: Ons beleid is dat op agrarische bouwpercelen alleen bebouwing gerealiseerd mag worden die strikt nodig is voor de agrarische bedrijfsvoering. Volgens de ontwerp PRV artikel Agrarische bedrijven, lid 1 is per bouwperceel een bedrijfswoning toegestaan (en dus niet meerdere bedrijfswoningen). Een tweede agrarische bedrijfswoning is eigenlijk nooit echt nodig voor de agrarische bedrijfsvoering en de praktijk wijst uit dat deze tweede bedrijfswoningen na enige tijd meestal gebruikt worden als burgerwoningen. Een permanent toezicht op het bedrijf is heel goed te organiseren zonder een tweede bedrijfswoning. Wij staan geen nieuwe agrarische bouwpercelen toe (PRV artikel Agrarische bedrijven, lid 2.) Dit betekent ook dat bestaande agrarische bouwpercelen niet gesplitst mogen worden in twee nieuwe bouwpercelen met elk een agrarische bedrijfswoning.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.6.1/6 (omschakeling naar) intensieve veehouderij

Zienswijze van: 096, 134, 301

Samenvatting: Buiten het reconstructiegebied wordt het onmogelijk gemaakt om het bedrijf om te schakelen van grondgebonden landbouw naar niet grondgebonden landbouw (intensief meegerekend). Wij verzoeken u deze ontwikkeling buiten het reconstructiegebied wel mogelijk te maken. (96) Omschakeling naar intensieve veehouderij wordt buiten het reconstructiegebied niet toegestaan. Wat is de ruimtelijke relevantie hiervan? Intensieve veehouderij kan plaats vinden in een voormalige melkrundveestal en daarmee verandert er niets aan de stedenbouwkundige uitstraling van het bedrijf. Beoordeel omzetting dus per situatie in plaats van vooraf niet toe te staan. (134) De grote vasthoudendheid waarmee de omschakeling van een gemengd bedrijf naar een niet-grondgebonden bedrijf wordt tegengegaan, verbaast. Omschakeling kan er juist voor zorgen dat de milieusituatie verbetert, dat de gronden kunnen worden ingezet voor natuurontwikkeling en dat de ruimtelijke kwaliteit van het erf sterk verbetert, door het opruimen van diverse stallen en schuren. Maak dit soort ontwikkelingen dus niet onmogelijk. (301)

Reactie PS: In de PRS en PRV maken we onderscheid tussen grondgebonden veehouderij en niet-grondgebonden veehouderij. Dit is ruimtelijk relevant, omdat grondgebonden veebedrijven functioneel gebonden zijn aan het landelijk gebied, zij verzorgen en benutten de daar aanwezige landbouwgrond en dragen zo ook bij aan het openhouden en het beheer van het landelijk gebied.

Niet- grondgebonden veehouderij is niet functioneel gebonden aan een locatie in het landelijk gebied en draagt niet bij aan het beheer van het landelijk gebied. Het voer wordt van elders aangevoerd en de mest wordt afgezet buiten het bedrijf. Niet-grondgebonden veehouderij zorgt op gebiedsniveau voor toegevoegde verstening en concentratie van omgevingseffecten zoals verkeersdruk, mestoverschotten, ammoniak, geur e.d. Vanwege de beperkte fysieke- en milieugebruiksruimte in Utrecht voeren wij een terughoudend beleid wat betreft vestigings- en groeimogelijkheden van de niet-grondgebonden veehouderij. Uit landschappelijke en milieuoverwegingen hebben wij de mogelijkheden voor omschakeling naar niet-grondgebonden veehouderij beperkt tot delen van het reconstructiegebied. Dit sluit ook aan op eerdere afspraken met buurprovincies in de Voorloper Groene Hart. Bij stoppende grondgebonden veehouderijen is wonen in combinatie met sloop van voormalige stallen een betere vervolgfunctie dan niet-grondgebonden veehouderij.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 112, 261

Samenvatting: Dat de intensieve veehouderij buiten het reconstructiegebied niet mag uitbreiden, betekent dat in heel West Utrecht geen groot intensief bedrijf mag ontstaan. Terwijl dat op sommige plekken wel goed mogelijk is. (112, 261)

Reactie PS: Bestaande niet-grondgebonden (intensieve) veehouderijen in West Utrecht kunnen -wat betreft de RO regelgeving- binnen het bestaande agrarisch bouwperceel uitbreiden. Indien het bestaande agrarische bouwperceel kleiner is dan 1,5 ha., kan de gemeente er voor kiezen om een agrarisch bouwperceel van maximaal 1,5 ha. toe te kennen. Niet-grondgebonden veehouderij zorgt op gebiedsniveau voor toegevoegde verstening en concentratie van omgevingseffecten zoals verkeersdruk, mestoverschotten, ammoniak, geur e.d. Vanwege de beperkte fysieke- en milieugebruiksruimte in Utrecht voeren wij een terughoudend beleid wat betreft vestigings- en groeimogelijkheden van de niet-grondgebonden veehouderij. Uit landschappelijke en milieuoverwegingen hebben wij de mogelijkheden voor omschakeling naar niet-grondgebonden veehouderij en de mogelijkheden voor doorgroei van niet-grondgebonden veehouderijen naar een agrarisch bouwperceel van maximaal 2,5 ha. beperkt tot delen van het reconstructiegebied. Dit sluit ook aan op eerdere afspraken met buurprovincies in de Voorloper Groene Hart.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing

6.6.1/7 verbreding landbouw

Zienswijze van: 006

Samenvatting: Multifunctionele landbouw heeft de toekomst. Inmiddels heeft circa 50% van de boeren nevenactiviteiten

Reactie PS: Ook wij zien het belang van multifunctionele landbouw als bron van neveninkomsten voor de boer. Daarom geven wij in PRS en PRV ruimte aan multifunctionele landbouw.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing

Zienswijze van: 124, 134, 138, 139, 169, 233

Samenvatting: PRV artikel Agrarische bedrijven, lid 7a stelt dat bedrijfsbebouwingen t.b.v. nevenactiviteiten niet mogen worden vergroot. Is een eventuele uitzondering mogelijk? Gelderland gaat wel uit van (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden voor nevenactiviteiten. (124) De provincie stuurt als nevenfunctie sterk op zorg en recreatie. Niet elke agrariër ambieert dit echter en niet elke buurt heeft hier behoefte aan. Maak ook andere nevenfuncties mogelijk en toets enkel de ruimtelijke uitstraling buiten de ongewijzigde voormalige agrarische gebouwen, milieuaspecten en geen belemmering opleverend voor (agrarische) bedrijven in de omgeving. (134) De opsomming van activiteiten die de provincie ziet als verbreding (nevenfunctie) is te beperkt. De genoemde activiteiten zijn slechts op een beperkt aantal bedrijven inpasbaar en in weinig gevallen verwordt het tot een serieuze economisch rendabele tak. Bovendien is het een belemmering dat deze alleen in bestaande gebouwen mogen plaatsvinden of dat voor nieuwbouw bestaande gebouwen gesloopt moeten worden. (138, 139) Het is noodzakelijk om meer multifunctionaliteit in de landbouw toe te

laten. Dit gaat zowel om meer ruimte in functies als meer ruimte in mogelijkheden om voorzieningen te realiseren. Het verkleinen van de afhankelijkheid van één tak van het bedrijf kan de toekomstbestendigheid vergroten. Ook het verder stimuleren van agrarisch en particulier natuurbeheer kan (gelet op de beperktere overheidsfinanciën) in dit licht worden gezien. (169) De agrarische sector is de beheerder van het landschap. Het is van belang dat er meer multifunctionaliteit in de sector toegelaten wordt, zowel in ruimte als in functies. Gebiedsspecifieke omgevingsfactoren zijn van invloed op de ontwikkeling van het landschap (maatwerk). Tevens dient particulier natuurbeheer verder inhoud te worden gegeven. Geef meer ruimte voor maatwerk en flexibiliteit op specifieke percelen in het buitengebied in relatie tot individuele bedrijfsvoering. (233)

Reactie PS: Wat betreft het toelaten van nevenactiviteiten op agrarische bedrijven staat voor ons voorop dat agrarische bouwpercelen bestemd zijn voor de agrarische bedrijfsvoering en dat eventuele nevenactiviteiten daaraan ondergeschikt moeten zijn. Wanneer nevenactiviteiten de overhand zouden krijgen, is feitelijk sprake van een functiewijziging en dient beoordeeld te worden of deze functiewijziging op de betreffende locatie aanvaardbaarheid is. Omdat wij vinden dat nevenactiviteiten ondergeschikt moeten blijven aan de hoofdfunctie landbouw hebben wij bepaald dat nevenactiviteiten moeten plaatsvinden binnen de bestaande bebouwing. Nieuwbouw voor de nevenfunctie is alleen mogelijk indien minimaal eenzelfde oppervlakte aan bebouwing wordt afgebroken. Wat betreft nevenactiviteiten kan onderscheid gemaakt worden tussen aan de agrarische bedrijfsvoering gerelateerde nevenactiviteiten (verbrede landbouw) zoals agrarisch natuurbeheer, verkoop van eigen landbouwproducten, boerderij-educatie en nevenactiviteiten die geen relatie hebben met de agrarische bedrijfsvoering (atelier, ambachtelijke werkplaats, kantoor). Voor de ruimtelijke toetsing is dit onderscheid minder relevant omdat in alle gevallen getoetst wordt op de beeldkwaliteit en de effecten op de omgeving. Daarom zullen we de definitie weghalen en in PRV artikel Agrarische bedrijven voorbeelden van nevenactiviteiten opnemen. In ons landbouwbeleid (landbouwvisie) maken wij wel onderscheid en stimuleren wij alleen de aan de agrarische bedrijfsvoering gerelateerde nevenactiviteiten (verbrede landbouw).

Besluit PS: Aanpassen PRV door de definitie van nevenfuncties te schrappen en de voorbeelden op te nemen bij artikel Agrarische bedrijven, lid 7.

6.6.1/8 PRV Artikel Agrarische bedrijven

Zienswijze van: 124

Samenvatting: In de toelichting bij artikel Agrarische bedrijven, lid 5d t/m f wordt een opsomming gegeven van maatgevende voorwaarden. Niet duidelijk is of initiatiefnemers aan alle voorwaarden moeten voldoen en bovendien zit er overlap in. Verduidelijk deze voorwaarden.

Reactie PS: De voorwaarden waaraan voldaan moet worden staan in het artikel. Initiatiefnemers moeten inderdaad aan alle voorwaarden voldoen. Wij zijn van mening dat het artikel dit voldoende duidelijk aangeeft. In de toelichting hebben we aangegeven op welke wijzen aan deze voorwaarden kan worden voldaan. Er zijn echter wellicht ook andere mogelijkheden. Om dit te verduidelijken zullen wij de zinsnede 'Hierbij moet gedacht worden aan:' vervangen door 'Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn o.a.:'.
'

Besluit PS: Aanpassen PRV door in de toelichting op artikel Agrarische bedrijven, lid 5 de zinsnede 'Hierbij moet gedacht worden aan:' te vervangen door 'Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn o.a.:'.
'

Zienswijze van: 134

Samenvatting: De PRS maakt het op voorhand niet mogelijk een twee-etagestal te bouwen, terwijl dit zou kunnen passen binnen de algemeen geaccepteerde bouwhoogten in bestemmingsplannen. Durf mee te denken in nieuwe ontwikkelingen en laat deze eis vallen.

Reactie PS: Wij hebben de groei van agrarische bedrijven beperkt door grenzen te stellen aan de oppervlakte van bouwvlakken. Wij vinden het onwenselijk dat deze beperking wordt omzeild door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen. In het kader van de actualisatie

van het Reconstructieplan hebben wij in 2010 besloten om in de niet-grondgebonden veehouderij op agrarische bouwpercelen in bedrijfsgebouwen maximaal één bouwlaag toe te staan. Dit geldt voor het gehele landelijk gebied. Daarbij ging het niet alleen om de bouwhoogte, maar ook om grote concentraties van dieren in de gebouwen tegen te gaan. Wij willen echter niet zo ver gaan om dat in de regels van de PRV vast te leggen, omdat dit een detailniveau van regelgeving vergt die verder gaat dan wat in een bestemmingsplan geregeld wordt. Daarin worden immers normaalgesproken slechts de maximale goot- en nokhoogte van gebouwen vastgelegd, niet de indeling van gebouwen. Wij zullen wel in de toelichting bij de PRV opnemen, dat wij er van uitgaan dat de gemeente geen afwijkingen van de in het bestemmingsplan vastgelegde bouwhoogten zal toestaan, om extra verdiepingen voor het onderbrengen van vee mogelijk te maken.

Besluit PS: Aanpassen PRV door in de toelichting op het artikel Agrarische bedrijven op te nemen "Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouwpercelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen: een veestapel mag niet gestapeld worden! De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten.

Paragraaf 6.6.2 Landbouwkerngebieden

Zienswijze van: 002

Samenvatting: Melkveehouderij bedrijf aan Kerkdijk 85 te Westbroek is niet in het landbouwkerngebied opgenomen. Het bedrijf heeft bedrijfsopvolging en kan dus naar toekomst toe landerijen beheren. NB-Wet vergunning (juli 2011) en overige (milieu) vergunningen voor realiseren van melkveestal zijn reeds akkoord. Verzoek om grens bij te stellen en melkveebedrijf op te nemen in landbouwkerngebied.

Reactie PS: In een landbouwgebied is een mix van functies aanwezig, waar landbouw er één van is. Bij een landbouwkerngebied is de landbouw dominant in de mix aanwezig. Voor het gebied rond Westbroek is door de aanwezigheid van de recreatiegebieden deze dominantie niet aanwezig. Het landbouwbedrijf kan zich ook in een landbouwgebied volwaardig ontwikkelen. Wijziging naar landbouwkerngebied vinden wij hier niet nodig.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 036

Samenvatting: Vathorst-West is aangeduid als landbouwkerngebied, dit vinden wij in strijd met de aanwijzing als toekomstige woningbouwlocatie.

Reactie PS: In principe passen we de grenzen van het landbouwkerngebied pas aan nieuwe woningbouwlocaties aan als de procedures zijn doorlopen. Echter, gezien de ligging van dit gebied in de zone langs Vathorst, waardoor er naast woningbouw ook meer ruimte nodig is voor recreatieve functies, zetten wij Vathorst-West als landbouwgebied op de kaart. Daarmee ontstaat er in dit gebied meer ruimte voor andere functies dan de landbouwfunctie.

Besluit PS: Aanpassen landbouwkaart door Vathorst-West als landbouwgebied aan te duiden.

Zienswijze van: 083, 103

Samenvatting: Dat Reijerscop geen landbouwkerngebied is, belemmert de landbouwontwikkeling en -structuur door de mogelijkheden die andere functies hier hebben. (083) Polder Reijerscop staat gedeeltelijk onder landbouw en gedeeltelijk onder landbouw kerngebied. Gezien de veranderde ontwikkelingen in polder Rijnenburg zal het allemaal landbouwkerngebied moeten zijn. (103)

Reactie PS: We hebben in de PRS ervoor gekozen om al die delen van de provincie die niet onder stedelijk gebied, Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of recreatie om de stad vallen en geen groot open water zijn de aanduiding landbouwgebied te geven. Dit hebben we gedaan, omdat landbouw daar over het algemeen de grootste gebruiker is. Daarmee is deze categorie echter niet 'beschermend' voor de landbouw. Om die reden hebben we de sterke landbouwgebieden de aanduiding

landbouwkerngebied gegeven. De aanduiding landbouwkerngebied kan een rol gaan spelen wanneer gezocht wordt naar bijvoorbeeld locaties voor nieuwe ontwikkeling of aanpassing in het beheer van bepaalde gebieden. Dit kan op het gebied van stedelijke ontwikkeling zijn, maar kan ook natuur of bijvoorbeeld water betreffen. In dat geval zal ons standpunt zijn dat wij deze ontwikkelingen niet willen in de landbouwkerngebieden, aangezien deze gebieden de sterkste landbouwgebieden zijn en dat aanpassingen moeten passen bij de landbouwfunctie van het gebied. Gezien de ligging van Reijerscop tegen de (toekomstige) stadsrand aan, en de RodS-opgave voor routestructuren die in dit gebied ligt, verwachten wij in de toekomst een mix met meer recreatieve functies in dit gebied. Een deel van de polder wijzen wij om die reden niet aan als landbouwkerngebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 110

Samenvatting: Gebieden rondom Oudewater zijn grotendeels als landbouwkerngebied aangewezen, terwijl op korte termijn aan westkant uitbreiding van bedrijventerrein en waterberging verwacht mag worden. Ook het onlangs gerealiseerde Broeckerpark is onterecht als landbouwkerngebied aangewezen.

Reactie PS: Wij hebben de landbouwkerngebieden grotendeels overgenomen uit de Structuurvisie 2005-2015. Wij hebben de grenzen van deze gebieden daar aangepast waar ondanks de aanduiding landbouwkerngebied toch besloten is tot een functiewijziging en de procedures zijn doorlopen c.q. de functies al op de kaart zijn ingetekend. Voor Broeckerpark zijn de procedures doorlopen. Wij passen de grens daar op aan en geven dit gebied de aanduiding landbouwgebied, een gebied met landbouw en andere functies. Met betrekking tot de uitbreiding van bedrijventerrein aan de westkant van Oudewater is ons niets bekend, we nemen aan dat de indiener doelt op de door de gemeente voorgenomen uitbreiding aan de (noord)oostkant. Ook hiervoor geldt dat wij de begrenzing pas aanpassen als de procedures zijn doorlopen.

Besluit PS: Aanpassen landbouwkaart bij Oudewater ter plaatse van Broeckerpark.

Zienswijze van: 126, 301

Samenvatting: Beide zienswijzen hebben betrekking op het feit dat het Eiland van Schalkwijk deels is aangeduid als landbouwgebied en deels als landbouwkerngebied. Gemeente Houten (126) pleit er voor het hele eiland aan te duiden als landbouwgebied. Ook het nu als landbouwkerngebied aangeduide deel biedt ruimte aan zowel landbouw als recreatie, natuur en energie. LTO (301) pleit juist voor de aanduiding landbouwkerngebied voor het hele gebied. Juist met het oog op een helder en eenduidig toekomstbeeld van het gebied, waarbij de landbouwfunctie weer centraal staat, heeft dit gebied die aanduiding nodig, met inachtneming van het deel dat is aangeduid als recreatiezone.

Reactie PS: Beide indieners pleiten voor een eenduidige aanduiding voor het Eiland van Schalkwijk. Wij geven de indieners gelijk dat het Eiland gebaat is bij een eenduidige, gebiedsdekkende notatie voor de landbouw, waarin duidelijk doorklinkt dat op het totale Eiland van Schalkwijk landbouw de hoofddrager is. Verschil van opvatting tussen beide indieners is gelegen in de vraag of vervolgens de aanduiding landbouwgebied of juist landbouwkerngebied in de rede ligt. In landbouwgebieden is voor ons landbouw de hoofdgebruiker, maar vindt ook menging met andere functies plaats. In landbouwkerngebieden heeft de landbouw voor ons het primaat en wordt deze zoveel mogelijk gevrijwaard van andere functies. De aanduiding landbouwgebied sluit beter aan bij de in het koersdocument beoogde ontwikkelingen, dan de aanduiding landbouwkerngebied. Voor een goede verankering van het Koersdocument in de PRS vinden wij daarom de aanduiding landbouwgebied voor het gehele Eiland van Schalkwijk passend.

Besluit PS: Gehele Eiland van Schalkwijk aanduiden als landbouwgebied.

Zienswijze van: 134

Samenvatting: Het areaal landbouwkerngebieden wordt verkleind t.o.v. het huidige streekplan, zoals een gebied ten zuiden en uiterste noorden van Achterberg, een deel van polder Blokhoven (zuid-zuidoosten van Schalkwijk), een deel van polder Bloemendaal (zuiden van Vianen), een deel van

Coelhorst (Hoogland) en een zone in polder Broek en polder Blokland (IJsselstein-Montfoort-Benschop). Onduidelijk is waarop deze aanpassing is gebaseerd. Deze gebieden hebben nog allemaal dezelfde functie namelijk hoofdzakelijk landbouw. Pas de begrenzingen aan conform het huidige beleid.

Reactie PS: We hebben de landbouwkerngebied uit de vigerende PRS veelal weer dezelfde aanduiding gegeven, tenzij er sprake is van ontwikkelingen die aanleiding geven om deze aanduiding aan te passen. Hierbij kan worden gedacht aan integrale gebiedsprocessen en de ontwikkeling van recreatiegebieden of –voorzieningen (zoals een golfbaan).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 157

Samenvatting: Het gebruik van de aanduiding landbouwkerngebieden naast de aanduidingen van de zonering vanuit het reconstructieplan maakt het landbouwbeleid lastig te doorgronden.

Reactie PS: We hebben de sterke landbouwgebieden in onze provincie de aanduiding landbouwkerngebied gegeven. In deze gebieden heeft landbouw het primaat. Eventuele aanpassingen of ruimtelijke ontwikkelingen moeten passen bij de landbouwfunctie van het gebied. Deze aanduiding is dus vooral bedoeld om richting te geven aan toekomstige ontwikkelingen en geldt voor alle vormen van landbouw. Voor specifiek de niet-grondgebonden veehouderij is in het verleden het Reconstructieplan opgesteld voor het Reconstructiegebied. Dit plan met de bijbehorende zonering geeft richting aan de ontwikkelingsmogelijkheden voor de niet-grondgebonden veehouderij. Vanwege het verschil in functie van deze aanduidingen hebben wij beide opgenomen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 165

Samenvatting: Hoe worden de ontwikkelingen in de landbouwkerngebieden die grenzen aan Natura 2000-gebieden beoordeeld, zodat zij geen negatief effect zullen hebben op deze Natura2000-gebieden?

Reactie PS: In de nabijheid van een Natura2000-gebied moeten plannen of projecten die mogelijk negatieve effecten hebben op het Natura2000-gebied volgens artikel 6 van de Habitatrichtlijn worden getoetst. De Habitatrichtlijn is verwerkt in de Natuurbeschermingswet 1998. Via een habitattoets zal de initiatiefnemer moeten toetsen of zijn of haar plan of project geen significant negatief effect heeft op de doelstellingen van het Natura2000 gebied. Als er geen negatief effect is kunnen GS de Natuurbeschermingswetvergunning verlenen of een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) afgeven in het geval van een omgevingsvergunning. Bij plannen voor uitbreiding van veebedrijven kan een toename van de stikstofdepositie een probleem vormen voor het Natura 2000 gebied. Door het mechaniek van saldering via de Utrechtse depositiebank van de Verordening veehouderij, stikstof en Natura 2000, provincie Utrecht 2012 worden significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 182

Samenvatting: Geef duidelijker aan wat de meerwaarde is van de term 'landbouwkerngebied' en verwijder deze aanduiding van de kaart landbouw voor wat betreft het gebied tussen de Wakkerendijk en Rijksweg A27 waar op korte termijn woningen gebouwd zullen worden. Tijdens de hoorzitting heeft inspreker nogmaals verzocht geen aanduiding landbouwkerngebied op te nemen voor het terrein waar woningen komen en heeft om nadere toelichting gevraagd van de reactie van GS.

Reactie PS: Landbouwkerngebieden is het begrip wat in de PRS gebruikt wordt voor de sterke landbouwgebieden binnen de provincie Utrecht. De aanduiding landbouwkerngebied kan een rol gaan spelen wanneer gezocht wordt naar bijvoorbeeld locaties voor nieuwe ontwikkeling of aanpassing in het beheer van bepaalde gebieden. Dit kan op het gebied van stedelijke ontwikkeling

zijn, maar kan ook natuur of bijvoorbeeld water betreffen. In dat geval zal ons standpunt zijn dat wij deze ontwikkelingen niet willen in de landbouwkerngebieden, aangezien deze gebieden de sterkste landbouwgebieden zijn en dat aanpassingen moeten passen bij de landbouwfunctie van het gebied. De categorie is daarmee dus met name in het leven geroepen om sturing te geven aan eventuele toekomstige ontwikkelingen. Voor de uitbreiding van Eemnes is inmiddels akkoord gegeven. Voor de uitbreiding is de begrenzing van het gebied nog niet bekend en dus de ligging van de rode contour nog niet vastgelegd. Wij passen de grenzen van landbouwkerngebied aan als de procedures zijn doorlopen en de begrenzing van de uitbreiding in een bestemmingsplan is vastgelegd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 214

Samenvatting: De polders Mijnden en Proostdij moeten worden aangeduid als landbouwkerngebied. In Mijnden is een gedeelte opgenomen als beheersgebied, wat tot nu toe landbouw is. In Proostdij is voor landbouwstructuurversterking recent een boerderij aangekocht door de provincie Utrecht.

Reactie PS: Polder Mijnden valt voor een deel in de EHS. Binnen de EHS kan de functie landbouw nog bestaan. De strook langs de Vecht, waar de polders Mijnden en Proostdij liggen, wordt gekenmerkt door een mix van verschillende functies voor natuur, recreatie en landbouw. Landbouw is een belangrijk onderdeel van deze mix, maar niet dé dominante functie zoals in een landbouwkerngebied. Voor de kwaliteit van het gebied is landbouw een belangrijke functie, die wij in stand willen houden. Wij laten dit gebied daarom in stand als landbouwgebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 229

Samenvatting: De begrenzing van het landbouwkerngebied in de PRS wijkt af van de begrenzing van het primair agrarisch gebied zoals opgenomen in de gemeentelijke structuurvisie. Pas de begrenzing aan de gemeentelijke structuurvisie aan.

Reactie PS: Naast specifieke natuur- en recreatiegebieden is het landelijk gebied door ons aangewezen als landbouwgebied, vanwege de belangrijke functie van de landbouw. Alleen bij de gebieden waar de functie landbouw dominant is in de mix van functies wijzen wij een landbouwkerngebied aan. In uw gemeente zijn de gebieden langs de rivier en de Langbroekerwetering gebieden waar de functies zijn gemixt. Deze gebieden hebben wij als landbouwgebied aangewezen. Delen langs de rivier zijn in uw structuurvisie als agrarisch met landschappelijke waarden aangemerkt, die wij aanwijzen als landbouwkerngebied. Vanwege het uitgangspunt van de functiecombinaties laten wij de indeling van landbouwkerngebieden bij Wijk bij Duurstede in stand.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 273

Samenvatting: Ten noordoosten van Soest is een landbouwkerngebied aangegeven. Dit strookt niet met de gemeentelijke visie op het landelijk gebied. De gemeente heeft het gehele landelijk gebied tussen Amersfoort en Baarn aangegeven als productiegebied, met uitzondering van het gebied aan weerszijden van de Birkstraat. Dit sluit aan op de bestaande landschapskenmerken. Neem dit gehele aangeduide gebied op als landbouwkerngebied.

Reactie PS: Naast specifieke natuur- en recreatiegebieden is het landelijk gebied door ons aangewezen als landbouwgebied, vanwege de belangrijke functie van de landbouw. Alleen bij de gebieden waar de functie landbouw dominant is in de mix van functies wijzen wij een landbouwkerngebied aan. In uw gemeente is in de zone langs de rivier de Eem een groeiende mix van functies aanwezig, die passen in het landschappelijke karakter van het gebied. Voor het middengebied is de functie landbouw dominant en in samenhang met het gebied aan de andere zijde van de rivier. De aanduiding landbouwkerngebied kan een rol gaan spelen wanneer gezocht wordt naar bijvoorbeeld locaties voor nieuwe ontwikkeling of aanpassing in het beheer van bepaalde gebieden. Dit kan op het gebied van stedelijke ontwikkeling zijn, maar kan ook natuur of bijvoorbeeld

water betreffen. In dat geval zal ons standpunt zijn dat wij deze ontwikkelingen niet willen in de landbouwkerngebieden, aangezien deze gebieden de sterkste landbouwgebieden zijn en dat aanpassingen moeten passen bij de landbouwfunctie van het gebied. De categorie is daarmee dus met name in het leven geroepen om sturing te geven aan eventuele toekomstige ontwikkelingen. Wij houden de indeling in landbouwkerngebied in stand, maar gaan de smalle zones langs de rand van Soest en de Birkstraat omzetten in landbouwgebied.

Besluit PS: Aanpassen landbouwwaart door de smalle zones langs de rand van Soest en de Birkstraat om te zetten in landbouwgebied.

Paragraaf 6.6.3 Glastuinbouw

6.6.3/1 glastuinbouw solitair

Zienswijze van: 068

Samenvatting: In Harmelen hebben de meeste kassentuinders zich (om bedrijfseconomische redenen) gevestigd buiten het dorp (Harmelerwaard). De overheid moet er niet meer aan meewerken om kassentuinders uit te kopen. De overheid moet juist bij bedrijven die gevestigd zijn in of nabij het dorp het vergunningenbeleid strikt handhaven.

Reactie PS: De provinciale overheid koopt geen glastuinbouwbedrijven uit, behalve wanneer dit nodig zou zijn voor het realiseren van provinciale doelen zoals de EHS. Wel bieden wij bij bedrijfsbeëindiging van een glastuinbouwbedrijf buiten het glastuinbouwconcentratiegebied de mogelijkheid om één woning te bouwen wanneer minimaal 5000 m² aan kassen wordt gesloopt. Buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden kunnen glastuinbouwbedrijven tot maximaal 2 ha. uitbreiden voor zover dit niet op zwaarwegende landschappelijke bezwaren stuit of tot onevenredige aantasting van omringende functies leidt. De handhaving van het vergunningenbeleid is een gemeentelijke taak.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.6.3/2 glastuinbouw concentratiegebieden

Zienswijze van: 116, 232

Samenvatting: Bezwaar tegen handhaven van glastuinbouwconcentratiegebied aan de westzijde van Leidsche Rijn op Utrechts grondgebied. Geef dit gebied de bestemming agrarisch/recreatie. (116) De gemeente Utrecht wil haar deel van het glastuinbouwconcentratiegebied verkleinen. De gemeente Woerden steunt dit uitsluitend voor zover dit betere recreatieve en langzaamverkeersverbindingen oplevert. (232)

Reactie PS: Wij vinden bundeling van glastuinbouwbedrijven uit landschappelijke en logistieke overwegingen gewenst en wij willen glastuinbouwbedrijven in de provincie Utrecht ontwikkelingsmogelijkheden bieden. Vanuit dit provinciale belang handhaven wij ons ruimtelijk beleid voor de twee glastuinbouwconcentratiegebieden in de provincie; één in de Harmelerwaard en één in de polder Derde Bedijking in de Ronde Venen. Om voldoende mogelijkheden te behouden voor toekomstige inplaatsingen van glastuinbouwbedrijven en voor uitbreidingen van reeds in de Harmelerwaard gevestigde glastuinbouwbedrijven handhaven wij ook voor het grootste deel van het gebied tussen de Dorpeldijk en de spoorlijn de aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied. Een klein deel van het glastuinbouwconcentratiegebied ten noorden van de Dorpeldijk overlapt met de rode contour. Dit is ongewenst: wij stellen voor hier de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied (en de begrenzing van het landbouwkerngebied) enigszins aan te passen en te laten aansluiten op de rode contour. Het glastuinbouwconcentratiegebied ten zuiden van de Dorpeldijk op Utrechts grondgebied lag in Streekplan 2005-2015 binnen de rode contour. In de ontwerp – PRS is de rode contour teruggelegd. In dit gebied bevinden zich nu geen glastuinbouwbedrijven. We zijn het met de indiener eens dat het niet gewenst is hier direct grenzend aan de woningbouwlocatie Leidsche Rijn ruimte te bieden voor glastuinbouwontwikkeling. Dit gebied was ook niet opgenomen in de begrenzing van het glastuinbouwgebied in het Streekplan 2005 –

2015. Wij stellen dan ook voor de begrenzing van het glastuinbouwgebied (en de begrenzing van het landbouwkerngebied) ten zuiden van de Dorpeldijk op de grens van de gemeente Utrecht te leggen. De aanduiding glastuinbouwconcentratiegebied sluit grootschalige ruimtevrage functiewijziging naar natuur of recreatie uit. Aanleg van kleinschalige recreatieve verbindingen, zoals een fietspad, die de functie als inplaatsings-/uitbreidingsgebied voor glastuinbouw niet aantasten, is wel mogelijk. Eventuele plannen voor een biomassavergifter zullen op de gebruikelijke wijze op hun omgevingseffecten worden getoetst.

Besluit PS: Aanpassing van de begrenzing van het glastuinbouwgebied en landbouwkerngebied Harmelerwaard

Zienswijze van: 169

Samenvatting: De begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied (en het landbouwkerngebied) bij Mijdrecht is niet helemaal juist. De grens is in de ontwerp-PRS op twee percelen afstand van het Wickelhofpark bij Mijdrecht gelegd. Deze gebieden moeten echter op elkaar aansluiten. Deze aanpassing is essentieel, aangezien deze gronden momenteel voor glastuinbouw in de verkoop zijn.

Reactie PS: Omdat ons ruimtelijk beleid is gericht op het beperken van de geconcentreerde glastuinbouw tot de bestaande hiertoe aangewezen gebieden, hebben wij de begrenzing uit de structuurvisie 2005 – 2015 gehandhaafd. De strook die de indiener (gemeente De Ronde Venen) wil toevoegen is van beperkte omvang en betreft een restgebiedje tussen het glastuinbouwgebied en kern. Vanuit provinciaal ruimtelijk belang bestaat er geen wezenlijk bezwaar deze strook alsnog aan te duiden als glastuinbouwconcentratiegebied. Aanpassing van de begrenzing van het landbouwkerngebied is daarbij een logisch gevolg, omdat in de glastuinbouwconcentratiegebieden het primaat bij de landbouw ligt.

Besluit PS: aanpassen van de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied en het landbouwkerngebied bij Mijdrecht.

Zienswijze van: 214

Samenvatting: Glastuinbouw in het westen van met name Polder Derde Bedijking is vol en heeft behoefte uitbreiding.

Reactie PS: De informatie die wij van de gemeente hebben ontvangen en onze eigen waarneming staven de bewering dat het glastuinbouwconcentratiegebied Polder Derde Bedijking in de Ronde Venen vol zou zijn niet. Voorlopig is er in dit glastuinbouwconcentratiegebied nog voldoende ruimte voor bedrijfsuitbreiding en nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven. Het aantal belangstellenden voor nieuwvestiging is overigens klein. Uiteraard blijven wij de ontwikkeling van de uitbreidings- en vestigingsbehoefte in beide Utrechtse glastuinbouwconcentratiegebieden volgen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.6.4 Reconstructiegebied

6.6.4/1 reconstructiegebied algemeen

Zienswijze van: 096

Samenvatting: Voeg het toestaan van bouwblokuitbreiding voor intensieve veehouderij indien het huidige bouwblok in zowel extensiveringsgebied als in verwevingsgebied ligt toe. Er kan gedacht worden aan een uitbreiding in alleen het verwevingsgebied.

Reactie PS: Wanneer slechts een deel van het agrarisch bouwperceel in het verwevingsgebied ligt, worden de uitbreidingsmogelijkheden voor niet-grondgebonden (intensieve) veehouderij berekend op basis van alleen dat deel van het agrarisch bouwperceel. Deze werkwijze is beschreven in de deelnotitie reconstructiezonering intensieve veehouderij (2006) van de SVGV.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 316

Samenvatting: De PRS zal bij vaststelling het Reconstructieplan buiten werking stellen. Indiener gaat ervan uit dat de PRS t.a.v. de ontwikkelmogelijkheden van de intensieve veehouderij een één-op-één doorvertaling biedt van het Reconstructieplan.

Reactie PS: Zoals in paragraaf 6.6.4 van de PRS staat, nemen wij inderdaad de ontwikkelingsmogelijkheden voor de niet-grondgebonden veehouderij in de verschillende gebieden over uit het Reconstructieplan, inclusief de bij de actualisering van het Reconstructieplan in 2010 vastgestelde wijzigingen. Het gaat daarbij om de ruimtelijk relevante regelingen uit het reconstructieplan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.6.4/2 Landbouwontwikkelingsgebied

Zienswijze van: 124

Samenvatting: Vestiging van intensieve veehouderij in het LOG wordt alleen gefaciliteerd voor bedrijven uit het reconstructiegebied Utrecht Oost. Eerder werd de zinsnede gebruikt dat deze bedrijven 'voorrang krijgen'. Zet deze formulering weer terug.

Reactie PS: Met faciliteren bedoelen wij procesmatige ondersteuning en eventueel financiële ondersteuning in de vorm van een verplaatsingssubsidie. Deze vormen van ondersteuning leveren wij alleen aan bedrijven uit het reconstructiegebied Gelderse Vallei/Utrecht Oost en dus niet aan bedrijven buiten dit gebied. Bedrijven van buiten de Gelderse Vallei/ Utrecht Oost kunnen zich wel op eigen kracht vestigen op een vrijkomende agrarisch bouwperceel in het LOG.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.6.4/3 Extensiveringsgebied

Zienswijze van: 007, 316

Samenvatting: In twee zienswijzen wordt verzocht de begrenzing van de gebieden in het Reconstructiegebied aan te passen. Gemeente Bunschoten-Spakenburg (007) vindt de aanduiding extensiveringsgebied ter plaatse van de vuilstortplaats en het aanbiedstation aan de Groeneweg (om te vormen tot een innovatieve en duurzame biomassa-vergistinginstallatie) niet juist. Gemeente Utrechtse Heuvelrug (316) pleit er voor om voor het recent aangewezen Natura2000-gebied Amerongse Bovenpolder de aanduiding verwevingsgebied te vervangen door extensiveringsgebied.

Reactie PS: Vrij recent hebben wij de actualisatie van het Reconstructieplan vastgesteld. Gelet op deze actualiteit hebben wij er voor gekozen dat plan onverkort over te nemen in de PRS en PRV. Voor de hier bedoelde twee gebieden is echter evident dat de aanduiding niet accuraat is. De aanduiding extensiveringsgebied bij Bunschoten betreft een enclave ter plaatse van de vuilstort.

Extensiveringsgebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van, en de potentie tot ontwikkeling van bijzondere natuurwaarden, de milieu- en wateropgaven en de kansen voor het realiseren van een netwerk van duurzame ecosystemen. Hiervan is bij dit terrein geen sprake. De verdere omgeving is verwevingsgebied en er zijn geen natuurwaarden van betekenis.

De status Natura2000-gebied voor de Amerongse Bovenpolder beperkt de mogelijkheden voor verweving van functies. De gebieden zijn in eigendom bij HUL en SBB. Nu er ook geen wezenlijke belangen (zoals dat van de agrarische bedrijfsvoering) worden geschaad door aanpassing van de aanduiding, zien wij aanleiding om hier af te wijken van ons uitgangspunt de actualisering van het Reconstructieplan onverkort te volgen.

Besluit PS: de enclave extensiveringsgebied bij de Groeneweg in Bunschoten te wijzigingen in verwevingsgebied en de aanduiding verwevingsgebied voor het Natura2000-gebied Amerongse Bovenpolder te wijzigen in extensiveringsgebied.

Zienswijze van: 134

Samenvatting: Bouwpercelen bij intensieve veehouderij zijn beperkt tot de bestaande grenzen, terwijl in het huidige reconstructiebeleid vergroting van het bouwvlak voor het aspect dierenwelzijn wel mogelijk is. Is dit per abuis vergeten?

Reactie PS: Indien een niet-grondgebonden veebedrijf sinds de vaststelling van het reconstructieplan in 2005 nog geen aanpassingen heeft doorgevoerd, kan het veebedrijf nog gebruik maken van de uitzonderingsmogelijkheid om voor het aspect dierwelzijn bij gelijkblijvend aantal dieren het bouwperceel te vergroten, indien er op het bouwperceel geen restcapaciteit meer is.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 244

Samenvatting: Doordat er een zone extensiveringsgebieden bij komt rondom Natura 2000 gebied Kolland en Overlangbroek wordt het aantal beperkingen vergroot voor bedrijven in deze zone. Dit lijkt dubbelop, omdat er bij uitbreidingsplannen toch al werd getoetst op de Natuurbeschermingswet.

Reactie PS: De aanwijzing als extensiveringsgebied betekent voor niet-grondgebonden veehouderijen dat het bouwperceel niet vergroot mag worden. De toetsing op de Natuurbeschermingswet gaat in de meeste gevallen alleen over de stikstofdepositie van het veebedrijf. Dit staat los van de omvang van het bouwperceel. Overigens is tot deze aanwijzing als extensiveringsgebied besloten bij de Actualisatie van het Reconstructieplan in 2010.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

6.6.4/4 verwevingsgebied

Zienswijze van: 079, 086

Samenvatting: Zorg over het feit dat in verwevingsgebieden, waartoe het open gebied tussen de kernen Woerden en Harmelen en de polder Bijleveld lijkt te behoren, meer mogelijkheden dan voorheen voor uitbreiding van en omvorming tot intensieve veehouderij zijn. (79) In de zogenoemde verwevingsgebieden, waartoe het open gebied tussen de kernen Woerden en Harmelen en de polder Bijleveld, lijkt te behoren, zijn er mogelijkheden voor uitbreiding van en omvorming tot intensieve veehouderij. Kan deze tegenstrijdigheid worden opgehelderd? (86)

Reactie PS: Het gebied tussen Woerden en Harmelen is aangewezen als landbouwgebied en als recreatiezone. Indieners halen mogelijk twee aanduidingen op respectievelijk de kaart Landbouw en de kaart Natuur door elkaar die in kleur wat op elkaar lijken. Het gaat om de aanduiding 'verwevingsgebied' en om de aanduiding 'bijzondere natuurwaarden buiten EHS en groene contour'. In het gebied tussen Woerden en Harmelen betreft het de laatstgenoemde categorie. Het verwevingsgebied is alleen aangewezen in het Reconstructiegebied. Deze is geheel gelegen aan de oostkant van de Provincie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 096

Samenvatting: In de toelichting op PRV artikel Agrarische bedrijven, lid 3 staat: 'omschakelen van grondgebonden landbouw naar niet- grondgebonden landbouw binnen het verwevingsgebied binnen de ter plekke beschikbare milieuruimte'. Dit is een breed begrip. Een ondernemer kan normaal gesproken ook alleen maar uitbreiden binnen de ter plekke beschikbare milieuruimte. Graag een verduidelijking hiervan. Hetzelfde geldt voor 'gemeentelijke toetsing aan omgevingskwaliteiten'. Er wordt hier teveel ruimte aan gemeenten gegeven om ontwikkelingen tegen te gaan. Omschrijf omgevingskwaliteiten nader.

Reactie PS: Het is juist dat plannen voor bedrijfsuitbreiding of omschakeling altijd getoetst worden aan omgevingskwaliteiten. Omdat in een verwevingsgebied sprake is van een combinatie van landbouw, natuur, recreatie, landschap en wonen vraagt deze toetsing extra zorgvuldigheid. De reconstructiecommissie heeft in de Deelnotitie reconstructiezonering intensieve veehouderij (2006) aanwijzingen en verduidelijking gegeven voor de toetsing aan omgevingskwaliteiten door gemeenten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 134

Samenvatting: Rondom Kolland en Overlangbroek wordt het huidige verwevingsgebied omgezet in extensiveringsgebied. Voor de agrariërs in dit gebied betekent dit dat hun huidige bouwvlak de maximum omvang gaat worden. Dit heeft een groot effect op deze bedrijven, onder andere omdat ze hiermee ook geen mogelijkheden meer hebben voor verbreding of nevenfuncties. Bovendien hoeft het bouwen van een nieuwe stal niet per definitie een negatief effect te hebben, bijvoorbeeld als geïnvesteerd wordt in een emissiearme stal. Laat bij deze omzetting de mogelijkheid voor vergroting van het bouwvlak dus in stand.

Reactie PS: Landbouwbedrijven in een extensiveringsgebied hebben net als in andere gebieden binnen het bestaande bouwperceel de mogelijkheid voor verbreding of nevenfuncties. Ons uitgangspunt is dat deze nevenactiviteiten hoofdzakelijk plaatsvinden in bestaande bebouwing en dat hier geen uitbreiding van het bouwperceel voor nodig is. Wij houden de reconstructiezonering met het principe van de 'afwaartse beweging' in stand en dat betekent dat er geen uitbreidingsmogelijkheden zijn voor niet-grondgebonden veehouderij in het extensiveringsgebied. Zie ook de beantwoording van zienswijze 244 onder extensiveringsgebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Zienswijze van: 209

Samenvatting: Koppel in PRV artikel Agrarische bedrijven, lid 6, net als in het Reconstructieplan, de 30% en 30% groeimogelijkheden voor de intensieve veehouderij aan een peildatum.

Reactie PS: De uitbreiding van 30% - 30% in het verwevingsgebied is inderdaad gekoppeld aan een peildatum, te weten de inwerkingtredingsdatum van het Reconstructieplan. We zullen dit alsnog opnemen in de PRV.

Besluit PS: Aanpassen PRV door in de toelichting op artikel Agrarische bedrijven, lid 6 aan te geven dat de peildatum voor uitbreiding in het verwevingsgebied de inwerkingtredingsdatum van het reconstructieplan is, 17 maart 2005.

Zienswijze van: 244

Samenvatting: De hardheidsclausule uit het reconstructieplan bestaat niet meer in de PRS/PRV. Deze clausule maakt het voor individuele bedrijven, die onevenredig zwaar beperkt worden in hun bouwvlak, mogelijk om in afwijking van het reconstructieplan met meer dan 30% uit te breiden. In absolute zin is die uitbreiding dan nog niet zo groot. Maak om dit op te lossen vergroting van het bouwvlak voor alle bedrijven in verwevingsgebieden mogelijk tot een omvang van maximaal 1,5 hectare. Dat er eisen worden gesteld aan milieu en goede landschappelijke inpassing is daarbij acceptabel. Daarmee sluit de systematiek ook veel beter aan bij hetgeen landelijk algemeen aanvaard is. Door deze mogelijkheden aan te bieden, uiteraard met een goede ruimtelijke onderbouwing, stimuleert de provincie duurzaam ondernemerschap. Een duurzaam agrarisch bedrijf van gemiddelde omvang en met toekomstperspectief heeft namelijk in veel gevallen circa 1,5 hectare bouwvlak nodig. Bij een agrarisch bouwperceel hoort volgens de PRV het aaneengesloten bedrijfsterrein, maar ook bijvoorbeeld het gehele erf met tuin, kuilvoerplaten en erfbeplanting. In de praktijk valt nu niet alles onder het bouwperceel, waardoor bij een verzoek om vergroting met 30% een deel van deze uitbreidingsmogelijkheid al opgebruikt wordt doordat eerst al deze onderdelen worden opgenomen in het bouwvlak. Dit kan voorkomen worden indien een doorgroei naar 1,5 hectare mogelijk wordt bij een normale duurzame situatie.

Reactie PS: In de PRV hebben wij voor niet-grondgebonden veebedrijven in de verwevingsgebieden het mogelijk gemaakt om onder voorwaarden naast de reeds bestaande uitbreidingsmogelijkheid van 30% een tweede uitbreiding met maximaal 30% te realiseren (tot maximaal 2,5 hectare). Ten opzichte van de uitgangssituatie in 2005 is dus in totaal een vergroting van 69% mogelijk. Vanwege deze verruimde uitbreidingsmogelijkheid vinden wij de hardheidsclausule en eventuele andere uitzonderingsmogelijkheden niet meer nodig. Een algemene doorgroeimogelijkheid naar een bouwperceel van 1,5 ha. voor alle niet-grondgebonden veehouderijen in het verwevingsgebied verdraagt zich niet met het beleid voor verwevingsgebieden dat gericht is op een evenwichtige

ontwikkeling van landbouw, natuur, landschap, recreatie, werken en wonen. Zie hiervoor ook bladzijde 82 van het Reconstructieplan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.7 Recreatie

6.7/1 recreatie algemeen

zienswijze van: 115, 167, 199, 264, 316

Samenvatting: De ontwerp-PRS besteedt nog niet voldoende aandacht aan recreatie en toerisme. De ruimtelijke vertaling van de Visie Recreatie & Toerisme 2020 is onvoldoende terug te vinden in de ontwerp-PRS. Voeg de kaart uit deze visie samen met de PRS-kaart recreatie. (115) De recreatievisie en de PRS sluiten op elkaar aan m.b.t. recreatieve toegangspoorten. Dit is een positieve ontwikkeling die een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van recreatie, natuur en landschap. Neem hiervoor in de PRV bijpassende concrete planologische mogelijkheden op. Neem daarbij recreatieve poorten op in de begripsbepaling van bovenlokale recreatieterreinen. (167) Om de toegankelijkheid van het landelijke gebied en de recreatieve netwerken te vergroten, worden Toeristische overstappunten (TOP's) ontwikkeld. Neem de ontwikkeling van TOP's op in de PRS en indien mogelijk de (gewenste) locaties in de recreatiekaart. (199) Neem de verschillende entrees en poorten uit de AVP-beleidsdocumenten in de PRS op in tekst en op kaart. Vooral de entree Hollandse Rading (NS-station) is kansrijk door zijn ligging. (264). Verzocht wordt de PRS aan te passen zodat het stationsgebied Driebergen-Zeist ook wordt aangeduid als Poort naar de Heuvelrug. (316)

Reactie PS: De ruimtelijke relevante elementen uit de Visie Recreatie & Toerisme 2020 zijn opgenomen in de PRS en verwerkt in de recreatiekaart. Daarbij is de kaart uit deze visie een dynamische ontwikkelingskaart en geen beleidskaart. De gebiedscommissies Oost en West kunnen in de tijd nieuwe of andere poorten en TOP's agenderen. Om de verbinding tussen de Recreatievisie en de PRS nog verder te verbeteren, zullen we de Poorten en het recreatieve belang ervan opnemen in de PRS. Ook zullen we de mogelijkheden voor realisatie van de Poorten, bijvoorbeeld ook buiten de Recreatiezone, verduidelijken in de PRS en de PRV. Ook zullen we de mogelijkheden voor realisatie hiervan verduidelijken in de PRS. De TOP's zijn kleiner van opzet dan een Poort. Hun ruimtelijk impact is geringer en om die reden hebben we hiervoor in de PRS geen specifiek beleid opgenomen. Station Driebergen Zeist is benoemd in de Recreatievisie als een Poort. Hollandse Rading is benoemd als een TOP.

Besluit PS: . Aanpassen PRS door in het beleid bij paragraaf 6.7.2 Poorten op te nemen als mogelijke nieuwe ontwikkeling in het landelijk gebied. In de PRV zullen regels opgenomen worden die de mogelijkheid scheppen voor ontwikkeling van Poorten ook buiten de Recreatiezone. Dit als zij in een specifieke behoefte voorzien en aan bepaalde voorwaarden voldoen.

zienswijze van: 115

Samenvatting: Rode ontwikkelingen voor recreatie zijn van essentieel belang voor het verkrijgen van een deugdelijke zonering en regulering in het landelijk gebied. De aanleg van voorzieningen op een strategische plek ontlast kwetsbare gebieden.

Reactie PS: Wij zijn het met de indiener eens dat een goede recreatieve inrichting zonering waar nodig zal ondersteunen. Om die reden maken we in de recreatiezones, waar de vraag het grootst is, onder voorwaarden rood-voor-(recreatie)groen mogelijk. Daarnaast bieden we bestaande bovenlokale recreatieterreinen de mogelijkheid tot (rode) recreatieve voorzieningen indien dit nodig is voor duurzame exploitatie van het terrein. Hiermee geven we richting aan de gebieden voor intensieve recreatie en dragen we dus bij aan recreatieve zonering.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 115

samenvatting: Het recreatiepotentieel van landgoederen zou beter benut kunnen worden. Landgoederen moeten beter gefaciliteerd worden om recreatie mogelijk te maken, inclusief daarvoor benodigd instrumentarium (rood voor recreatie).

Reactie PS: Het provinciaal beleid verzet zich niet tegen betere benutting van de recreatieve benutting van landgoederen, zolang dit niet ten koste gaat van eventueel hier aanwezige natuurwaarden binnen de EHS en zolang geen sprake is van verstedelijking. Dat wil echter niet zeggen dat onbepaald nieuwe bebouwing kan worden toegevoegd onder de vlag van verbetering van de recreatieve mogelijkheden. Wij zullen in onze definitie van verstedelijking duidelijker aangeven welke vormen van recreatie buiten de verstedelijkingsdefinitie vallen.

Besluit PS: in PRV in de toelichting op definitie verstedelijking verduidelijken t.a.v. aspect recreatie.

zienswijze van: 121

Samenvatting: In PRV artikel Recreatiezone is het recreatief medegebruik geregeld, inclusief toelichting met betrekking tot wandel-/fietspad. Er zijn echter geen voorstellen voor realisatie opgenomen. Geef aan hoe samenhangende routestructuren tot stand kunnen komen, neem hiervoor een tijdpad op en zet de benodigde middelen in.

Reactie PS: De PRS biedt slechts het ruimtelijk kader waarbinnen recreatieve ontwikkelingen plaats kunnen vinden. In de Visie Recreatie & Toerisme 2020 staat hoe de provincie uitvoering geeft aan haar beleid op routestructuren. De gebiedscommissies en bijbehorende programmabureaus spelen een belangrijke rol in de uitvoering. In het Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme 2012 staan een aantal projecten benoemd waarin helder is verwoord hoe wij willen komen tot meer samenhangende routestructuren. TOP's en poorten spelen hierin ook een belangrijke rol.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 128

Samenvatting: Het buitengebied is van belang als plek waar mensen kunnen recreëren. In PRS/PRV wordt geen afweging meer gemaakt tussen recreatie en andere belangen. Dit laat u aan gemeenten over. Daar waar wel ruimte wordt geboden aan recreatie en recreatief ondernemerschap moet dit ook reële ruimte zijn. Hiermee instemming met de tekst uit de PRS waarin de provincie aangeeft recreatief medegebruik in EHS-gebieden, andere natuurgebieden, agrarisch gebied en landschappen te willen bevorderen.

Reactie PS: Wij waarderen de steun voor ons recreatiebeleid.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 167

Samenvatting: Klopt het dat in de PRS en PRV in principe geen onderscheid gemaakt wordt tussen dag- en verblijfsrecreatie, omdat het gaat om de impact op de omgeving van een ingreep en niet op het soort recreatie? Hoe kunnen verblijfsrecreatieve voorzieningen gerealiseerd worden? Zijn deze ontwikkelingen altijd voorwaardelijk aan (groene) ontwikkelingen elders - ongeacht de gebiedscategorie en worden ze dus als middel gezien om dagrecreatieve voorzieningen en/of natuur in de toekomst te kunnen ontwikkelen? Dat is opmerkelijk, omdat verblijfsrecreatie een legitieme ruimtelijke aanspraak is. Erken dit en neem dit op die manier op in de PRS.

Reactie PS: Dit klopt. In de recreatiezone zijn de (nieuwe) grootschalige recreatieve voorzieningen mogelijk. Daarnaast hebben we specifiek beleid voor de bovenlokale recreatieterreinen, wat dagrecreatieterreinen zijn. Op basis van de vraag van de indiener hebben we wel geconstateerd dat het minder duidelijk is wat er verder mogelijk is. We willen in het landelijk gebied onder voorwaarden (ons andere beleid voor het betreffende gebied) nieuwe kleinschalige recreatieve voorzieningen en nieuwe complexen t.b.v. verblijfsrecreatie mogelijk maken. Om dit te verduidelijken zullen we de definitie van verstedelijking in de PRV aanpassen en de tekst in de PRS op dit punt verduidelijken. Daarnaast kan verblijfsrecreatie inderdaad ook gezien worden als een middel om exploitatie van bovenlokale recreatieterreinen duurzamer te maken of als middel om groene of recreatieve doelen in het landelijk gebied te realiseren.

Besluit PS: Aanpassen PRV door in artikel Algemene bepalingen de definitie van de bovenlokale recreatieterreinen zodanig aan te passen dat nieuw te vestigen complexen ten behoeve van verblijfsrecreatie en kleinschalige recreatieve voorzieningen hier niet onder vallen. Aanpassen PRS op eenzelfde wijze.

zienswijze van: 189

Samenvatting: Recreatieve voorzieningen zijn belangrijk, maar zoals het nu in PRS en PRV is opgenomen, zal natuur en landschap te vaak het slachtoffer worden van de aanleg ervan. Recreatief groen past niet in het open veenweidegebied. Buiten de kernrandzones is binnen het open veenweidelandschap slechts plaats voor extensieve vormen van recreatie.

Reactie PS: De aanduiding van bovenlokale recreatieterreinen voor het hele landelijke gebied, maakt nog geen onderscheid tussen intensieve en extensieve recreatie. Wel hebben we in paragraaf 6.7.2 expliciet aandacht besteed aan de kernkwaliteiten openheid en veenweidelandschap in relatie tot bovenlokale recreatievoorzieningen, waarbij we aangeven dat beiden in principe niet verenigbaar zijn.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 227

Samenvatting: Besteed in de paragraaf recreatie expliciet aandacht aan de wijze waarop bij de ontwikkeling van verdienmodellen een betere koppeling aangebracht kan worden tussen de inkomsten die gegenereerd worden door het profiteren van de aanwezigheid van natuur en landschap en de kosten die op locatie gemaakt worden om deze in stand te houden en te onderhouden. Alternatief kan zijn dat provincie hier het probleem signaleert en bij de uitwerking van de PRS aan de slag gaat met deze problematiek gezamenlijk met gemeenten en grondeigenaren. Dit betekent voor de realisatiestrategie (tabel) dat voorgesteld wordt naast reguleren ook stimuleren op te nemen.

Reactie PS: Wij begrijpen dat de indiener ons ruimtelijk beleid op dit punt (het benutten van recreatieve mogelijkheden van landgoederen mede om de rentabiliteit van de landgoederen te bevorderen) ondersteunt, maar ons oproept om bij de praktische uitwerking en bij gebiedsontwikkeling de landgoedeigenaren actief te ondersteunen. Wij nemen deze uitdaging graag aan, maar wijzen er wel op, dat daar waar wij wat extra planologische ruimte bieden voor commerciële activiteiten als economische drager binnen landgoederen, dit geen reden kan zijn om de speelruimte voor de commerciële activiteiten van anderen te beperken. Verder nemen wij ten aanzien van recreatie via de realisatie van de Visie Recreatie & Toerisme zeker ook een stimulerende rol op ons. In de PRS past op dit punt echter vooral de regulerende rol.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 229

Samenvatting: Schenk aandacht aan de mogelijkheden voor de ontwikkeling van watergebonden recreatie en toerisme. In samenhang met de historische stadskern ligt ten oosten van Wijk bij Duurstede een grote potentie voor toeristische ontwikkeling, welke in de gemeentelijke visie Rivierfront is uitgewerkt. Bied hier ruimte voor.

Reactie PS: Ten oosten van Wijk bij Duurstede ligt recreatiegebied in de EHS en in Natura 2000. We hebben in de Ontwerp-PRS het EHS beleid ten aanzien van bestaande recreatiegebieden reeds gewijzigd: voor ontwikkelingen binnen deze terreinen hoeft alleen gekeken te worden naar de actuele natuurwaarden (zie paragraaf 6.5.1). Bovendien is dit gebied al een bovenlokaal recreatieterrein waar we ruimte bieden ten behoeve van een duurzame exploitatie (zie paragraaf 6.7.2). Concluderend zijn wij van mening dat wij voldoende ruimte bieden aan de bij Wijk bij Duurstede voorgestane ontwikkelingen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 250

Samenvatting: Schrijf toetsing aan natuur en landschapswaarden uitdrukkelijker voor dan nu in de tekst over recreatiezones en bovenlokale recreatierreinen wordt verwoord.

Reactie PS: In de toelichting van art 4.16 (PRV) lid 6 en in de toelichting van art 4.17 lid 4 wordt expliciet het beleid benoemd waar ontwikkelingen in de Recreatiezone vanuit elders in de PRV geregelde artikelen in ieder geval aan moeten voldoen. Hier worden onder andere de ecologische en landschappelijke kwaliteiten genoemd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 301

Samenvatting: Onduidelijk is of de beoogde recreatiefunctie in het westelijk deel van Marickenland nog tot de provinciale beleidsopgaven hoort. Daarover wordt nergens gerept en ook de kaart Recreatie geeft geen aanduiding. Bevestig dat deze beleidsopgave hier vervallen is.

Reactie PS: De samenwerkingsovereenkomst Parklandschap Groot Mijdrecht Zuid 2005, inmiddels bekend onder de naam Marickenland, voorziet in de aanleg van nieuwe natuur, een recreatiegebied en woningbouw tussen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Waverveen. Dit is de inzet van provincie en gemeente en een aantal andere partijen die is opgenomen in het bestemmingsplan Marickenland. De Raad van State heeft in 2011 echter het goedkeuringsbesluit voor het bestemmingsplan Marickenland van de provincie vernietigd op de bestemmingen 'Natuur', 'Recreatie' en 'Agrarisch bedrijf'. De Stuurgroep Marickenland (provincie Utrecht, gemeente De Ronde Venen, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en Staatsbosbeheer) gaat onderzoeken welke consequenties de uitspraak heeft en op welke wijze het project Marickenland een vervolg krijgt. Vooralnog is de beleidsopgave hier niet vervallen. Op de recreatiekaart valt Marickenland onder de noemer 'bovenlokaal recreatierrein, welke een aanduiding van het gehele landelijk gebied heeft gekregen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.7.1 Recreatiezones

zienswijze van: 006

Samenvatting: Geef aandacht aan recreatie en toerisme in het buitengebied tussen Leidsche Rijn en Woerden (RodS Woerden).

Reactie PS: Het gebied tussen Leidsche Rijn en Woerden hebben we op de kaart aangegeven als recreatiezone. Daarnaast hebben we op de kaart ook de bestaande opgaven voor Recreatie om de Stad (RodS) opgenomen, onder andere tussen Leidsche Rijn en Harmelen. De RodS plannen worden in herijkte vorm uitgevoerd via de Stuurgroep RodS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 079

Samenvatting: Voor polder Bijleveld is een uitgebreide studie verricht die geleid heeft tot voorstel tot duurzame gebiedsontwikkeling. Dit wordt meegenomen in een adviestraject van de gemeente dat zal leiden tot een definitieve bestemming. Neem dit voorstel op als onderdeel van de PRS.

Reactie PS: Polder Bijleveld is opgenomen in de Recreatiezone. Binnen de recreatiezones is geen uitwerking gemaakt van specifieke recreatiefuncties. In de op te stellen visie op de recreatiezone zal gekeken worden naar gebieden die geschikt zijn voor intensieve recreatie en gebieden die geschikt zijn voor extensievere vormen van recreatie, vigerende plannen zullen hierbij de basis vormen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 083

Samenvatting: Bezwaar tegen indeling recreatiezone/geledingszone voor Reijerscop. Is in strijd met de afspraken uit het verleden in Raamplan Utrecht-West etc. , waar dit gebied behouden zou blijven voor duurzame landbouw.

Reactie PS: De aanduiding recreatiezone is niet enkel gericht op intensieve recreatie die ten koste zal gaan van de landbouw. In de op te stellen visie op de recreatiezone zal gekeken worden naar gebieden die geschikt zijn voor intensieve recreatie en gebieden die geschikt zijn voor extensievere vormen van recreatie. Reijerscop is opgenomen in de recreatiezone, omdat hier een RodS-opgave ligt voor recreatieve dooradering met fiets-/wandelpaden. Bij het opstellen van de visie op de Recreatiezone in het kader van RAP.2 zullen vigerende plannen vanzelfsprekend het vertrekpunt vormen, waarbij voortschrijdend inzicht wel aanleiding kan geven voor het bijstellen of heroverwegen van deze plannen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 086

Samenvatting: Hoe gaat de provincie de bestaande gebieden die vroeger onder het RodS-beleid vielen ontwikkelen? Intensiever gebruik van de verstedelijkingslocaties zal de behoefte aan RodS-terreinen alleen maar doen toenemen.

Reactie PS: Momenteel vindt herijking plaats van de RodS opgave. De bij deze plannen betrokken partijen werken hierin samen (provincie, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, gemeenten etc.). Voor uitvoering van de herijkte RodS opgave wordt een aparte stuurgroep opgericht.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 103

Samenvatting: Zet, daar waar in de recreatiezone nu en ook voor de toekomst landbouwbedrijven zitten en gewenst zijn, ook als het om verbrede bedrijven of stadslandbouw gaat, deze ook op kaart en laat deze in de tekst met een landbouwfunctie terug komen.

Reactie PS: Recreatiezone en landbouwgebied zijn geen elkaar uitsluitende beleidscategorieën. Wanneer de beide beleidscategorieën digitaal over elkaar heen worden gelegd, dan is goed te zien dat in de recreatiezone veel landbouwgebieden liggen. In de op te stellen visie op de recreatiezone in het kader van RAP.2 zal dan ook gekeken worden naar gebieden die geschikt zijn voor intensieve recreatie en gebieden die geschikt zijn voor extensievere vormen van recreatie. Daarbij hebben wij in paragraaf 6.7.1 onder beleid ook nadrukkelijk gerefereerd aan de landbouw in de recreatiegebieden. Wij zijn van mening dat wij hiermee voldoende aandacht hebben besteed aan de landbouw in de recreatiezone.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 115

Samenvatting: Het is niet meer actueel om op de recreatiekaart de aanduiding RodS op te nemen.

Reactie PS: Op de kaart zijn de bestaande RodS gebieden als toelichtend object aangegeven, Deze worden momenteel nog herijkt voor uitvoering. Vanwege het grote recreatieve belang, willen wij deze gebieden extra aandacht geven binnen de recreatiezone, al is er geen specifiek beleid meer voor. Aangezien er op dit moment nog geen eventueel nieuwe naam voor deze gebieden is, blijven wij ze als RodS-gebieden aanduiden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 115

Samenvatting: Geef in de recreatiezone aan dat de rode ontwikkeling van rood-voor-groen bedoeld is voor recreatie. De termen rood-voor-recreatie en rood-voor-groen lopen nu door elkaar.

Reactie PS: In de Recreatiezone is rood-voor-recreatiegroen mogelijk, zoals ook in de tekst is aangegeven. De rode ontwikkeling hoeft hier niet per se aan recreatie gerelateerd te zijn. Naast rood-voor-recreatiegroen is er ook rood-voor-natuurgroen mogelijk in de groene contour. Beide zones overlappen elkaar in enkele gebieden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 116

Samenvatting: Voor realisering van de herijkte RodS-opgave is meer nodig dan wat de PRS globaal planologisch (rood-voor-groen) mogelijk maakt. Meer financiële betrokkenheid is mogelijk en de provincie moet haar verantwoordelijkheid nemen om ook actief te zorgen voor ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied om de stad.

Reactie PS: De PRS maakt een ruimtelijke afweging gericht op welke ontwikkelingen waar wenselijk worden geacht en welke planologische instrumenten hiervoor ingezet kunnen worden. De RodS opgave wordt herijkt via de Stuurgroep RodS. Dat is de plek om over eventuele verdere financiële betrokkenheid te spreken.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 121

Samenvatting: De zone tussen Houten-Bunnik-Utrecht-Nieuwegein is tot recreatiezone bestemd. Hier is nog maar een jaar geleden de landinrichting Groenraven-Oost beëindigd, vanwege financiële redenen. Ook voor al ingerichte gebieden zoals bos Nieuw Wulven zijn de bezuinigingen een bedreiging voor de kwaliteit. En dat terwijl de behoefte aan vormen van recreatie en natuurbeleving in de regio nog steeds groeit. Het is teleurstellend dat de provincie in deze PRS niet verder lijkt te komen dan het faciliteren van onderzoek en geen nieuwe visie ontwerpt. De PRS moet aangegeven hoe de provincie omgaat met acute bedreigingen voor beheer van natuur- en recreatiegebieden, zoals bos Nieuw Wulven. En de provincie moet de stimulerende en participerende rol toevoegen in par 6.7.1 over recreatiezones.

Reactie PS: Bos Nieuw Wulven beschouwen wij als een Bovenlokaal Recreatieterrein. Om de duurzame exploitatie van dit soort terreinen mogelijk te maken kunnen hier onder voorwaarden voorzieningen toegestaan worden die inkomsten genereren. Ten aanzien van het geheel van de RodS-opgave werkt de Stuurgroep RodS aan een herijking. De PRS biedt hiervoor het planologisch kader en geeft aan dat een visie op de recreatiezone nodig is welke in het kader van RAP.2 ontwikkeld wordt. In de PRS hebben we al een participerende rol opgenomen. Een eventuele stimulerende rol ligt buiten het planologische kader en daarmee buiten de PRS. Wij zien dan ook geen aanleiding om aanvullende rollen of toelichtingen op te nemen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 126

Samenvatting: De recreatiezone op het Eiland van Schalkwijk loopt in de Structuurvisie Eiland van Schalkwijk verder door naar het zuiden en oosten, tot Fort Honswijk. De zone rondom de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn in deze Structuurvisie opgenomen als een recreatieve zone met bovenlokale aantrekkingskracht.

Reactie PS: Wij zullen de recreatiezone op het Eiland van Schalkwijk aanpassen, zodat wij rekening houden met ambities van de gemeente zoals verwoord in de Structuurvisie Eiland van Schalkwijk.

Besluit PS: Aanpassen object recreatiezone zodat ook de zone rondom de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie hierin komt te liggen.

zienswijze van: 136

Samenvatting: Het is onduidelijk welke gevolgen de recreatiezone en recreatie om de stad (RodS) hebben voor de bedrijfsvoering, voortzetting en uitbreiding van agrarische bedrijven.

Reactie PS: Voor de recreatiezone wordt in het kader van RAP.2 een visie opgesteld. De positie van de landbouw zal hier vanzelfsprekend een onderdeel van vormen. De RodS gebieden liggen binnen de recreatiezones en dit geldt daarmee ook voor de RodS gebieden. We willen de landbouw in de recreatiezones, buiten de bestaande en nog te ontwikkelen recreatiegebieden, voldoende ontwikkelruimte bieden, vanzelfsprekend binnen de kaders van ons overige beleid, waaronder gevat het landbouwbeleid.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 138, 139

Samenvatting: Op de kaart Recreatie staat Reijerscop gearceerd als recreatiezone, maar in de legenda ontbreekt de definitie van de haakse groene streepjes die zijn ingetekend. Wat wordt hiermee aangeduid?

Reactie PS: De groene arcering geeft aan dat Reijerscop valt onder de recreatiezones. De lichtgroene streepjes onder het raster duiden op het toelichtend object Recreatie om de Stad (RodS). Dit zijn gebieden waar een recreatieve opgave ligt vanuit het voormalige RodS-beleid van het Rijk. De uitvoering in de RodS-gebieden wordt momenteel herijkt. In de op te stellen visie op de recreatiezone in het kader van RAP.2 zullen we het recreatieve belang van deze gebieden extra aandacht geven, aangezien voor deze gebieden reeds plannen zijn ontwikkeld waarvan het voornemen nog steeds is deze uit te voeren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Om de bestemmingswinst van rood-voor-groen in te kunnen zetten voor investeringen in natuur, moeten de voorwaarden voor rood-voor-groen in artikel Recreatiezone van de PRV beter worden omschreven. Voeg hiervoor in artikel Recreatiezone, lid 6: aan de zin 'Een integrale visie ... ruimtelijke onderbouwing' toe dat ook een financiële paragraaf onderdeel moet uitmaken van een ruimtelijke onderbouwing. Vervolgens de zin toevoegen: 'De bestemmingswinst die geboekt wordt door natuur in recreatiegrond om te zetten wordt beschikbaar gesteld om binnen een gebiedsbenadering kwaliteitswinst voor bestaande natuur- en recreatiegebieden en elders nieuwe natuur te realiseren.'

Reactie PS: PRV artikel Recreatiezone richt zich op rood-voor-groen ten behoeve van recreatie, niet ten behoeve van natuur. Bovendien moet als gevolg van de Bro een bestemmingsplan al economisch, financieel en maatschappelijk uitvoerbaar zijn. In enkele gebieden overlappen de recreatiezone en de EHS elkaar. Als hier ten behoeve van recreatie de EHS aangetast wordt, geldt hier het nee, tenzij-regime. Daarmee is een extra zin overbodig. Het artikel biedt overigens duidelijk de mogelijkheid voor rood-voor-groen, en niet voor enkel rood. Hiermee willen wij waarborgen dat de winst die op realisering van rood wordt geboekt ten goede komt aan de ontwikkeling van groen en niet voor andere doeleinden wordt gebruikt.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Binnen de recreatiezones vallen gebieden met een sterk verschillend karakter en bovendien is er overlap met andere categorieën. Dit geeft onvoldoende duidelijkheid over de gewenste recreatiefuncties in de recreatiezone. Maak daarom binnen de recreatiezone een specifiekere aanduiding van de deelgebieden. Geef aan dat op plekken waar de recreatiezones samenvallen met de groene contour, het beleid voor de groene contour leidend is. Geef voor de recreatiezone i.r.t. de kernrandzone, die voorziet in de lokale recreatiebehoefte, aan waar de ene ophoudt en de andere begint.

Reactie PS: Binnen de recreatiezones is inderdaad nog geen uitwerking gemaakt van intensieve en extensieve recreatiefuncties. Dit gaan we doen middels de op te stellen visie op de recreatiezone via RAP.2. De recreatiezone kan overlappen met de groene contour. Grootschalige onomkeerbare ontwikkelingen die realisatie van natuur binnen de groene contour onmogelijk maken zijn daar niet toegestaan. Het begrenzen van de kernrandzone zien wij als een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wij maken hier geen uitzondering op ten aanzien van de recreatiezone. Bij overlap zal de invulling van beide zones afgestemd moeten worden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 232

Samenvatting: Op de kaart 'Recreatie' is het landelijk gebied tussen Woerden en Harmelen en tussen Harmelen en Utrecht bijna geheel aangeduid als recreatiezone. Er is niet duidelijk aangegeven waarom dit gehele gebied als zodanig is aangeduid.

Reactie PS: Bij het begrenzen van de recreatiezone hebben wij gezocht naar die gebieden rond de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort waar bovenlokale recreatieterreinen (gepland) zijn, bovenlokale bereikbaarheid mogelijk is, onderlinge langzaamverkeerroutes de gebieden kunnen verbinden en waar vanuit gemeentelijke structuurvisies recreatieve ambities liggen. Onder deze criteria past het gehele gebied tussen Leidsche Rijn en Woerden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Instemming met de recreatiezones en het vasthouden aan de 'Recreatiegebieden om de Stad (RodS)', waarvan de gebieden die binnen dat kader al zijn aangelegd tevens een hoge natuurwaarde vertegenwoordigen. Op sommige plaatsen binnen de recreatiezones (en eigenlijk ook kernrandzones) liggen echter ook wegen voor de natuur, dus gebieden die zeer kwetsbaar zijn voor ruimtelijke ontwikkelingen. Met de recreatiezones kan de provincie hier niet meer op sturen en daardoor dreigt een deel van deze verbindingswegen voor de natuur in die geleidingszones (en ook kernrandzones) in de gevarenzone te komen.

Reactie PS: Voordat er ontwikkelingen binnen de recreatiezones mogelijk zijn (met uitzondering van de uitvoering in de RodS-gebieden), stellen wij met de betrokken partijen eerst een integrale visie op ten aanzien van de ontwikkeling van de recreatiezone via het RAP.2. Hierin wordt ook aangegeven waar intensieve dan wel extensieve recreatie gewenst is. Vanzelfsprekend zal hierbij rekening worden gehouden met bestaande natuurkwaliteiten, net als er rekening wordt gehouden met bijvoorbeeld de landbouwstructuur.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 250

Samenvatting: Golfterreinen moeten niet in recreatiezones kunnen worden aangelegd. Ze hebben een grote impact op natuur, landschap en hydrologie. De PRS wekt verwarring. Golfbanen zijn beschreven onder bovenlokale recreatieterreinen, maar zijn toegestaan in de recreatiezone.

Reactie PS: Golfterreinen zijn opgenomen onder de bovenlokale recreatieterreinen, omdat de bestaande en eventueel nieuw te realiseren golfterreinen in die beleids categorie vallen. Voor nieuwvestiging van golfterreinen hebben we er voor gekozen dit alleen toe te staan binnen de recreatiezone. Die beleids categorie vormt in deze dus slechts de begrenzing voor nieuwvestiging. Voordat deze nieuwvestiging overigens mogelijk is, moet er eerst een integrale visie op de ontwikkeling van de recreatiezone liggen, zodat er goed gekeken wordt naar een voor een golfterrein geschikte locatie.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 250

Samenvatting: Maak in de recreatiezone een onderscheid in gebieden geschikt voor extensieve en geschikt voor intensieve recreatie. Niet de gehele zone is bijvoorbeeld geschikt voor een golfbaan.

Reactie PS: Via het RAP.2 gaan wij een nadere uitwerking maken van de recreatiezone, waarin ook aangegeven wordt waar extensieve en waar intensieve recreatie gewenst is.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 252

Samenvatting: Gronden gelegen nabij Gieltjesdorp hebben als hoofdfunctie landbouw. In PRS staat deze grond echter gedeeltelijk ingetekend als RodS gebied of bovenlokaal recreatieterrein en niet als landbouwgebied. Teken de eigendommen volledig in als landbouwgebied, zodat de landbouwkundige bedrijfsvoering aldaar op geen enkele wijze beperkt wordt.

Reactie PS: Gieltjesdorp is, net als de rest van het landelijk gebied, ingetekend als bovenlokaal recreatieterrein. De aanduiding 'bovenlokaal recreatieterrein' is bedoeld om aan te geven dat daar waar bovenlokale recreatieterreinen liggen, behoud daarvan gewenst is. Aangezien dit voor Gieltjesdorp niet het geval is, heeft deze aanduiding geen gevolgen. Op de landbouwkaart is

Gieltjesdorp ingetekend als landbouw(kern)gebied. De gronden gelegen nabij Gieltjesdorp (Laag Nieuwkoop/Haarzuilens) zijn ingetekend als recreatiezone en RodS, aangezien hier de bestaande plannen van het voormalige RodS-beleid worden uitgewerkt. Nieuwe ontwikkelingen in de recreatiezones zijn alleen toegestaan onder voorwaarde van een integrale visie op de ontwikkeling van de recreatiezone, waarbij rekening wordt gehouden met de bestaande functies, inclusief de landbouw.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 264

Samenvatting: Het gebied tussen de oostkant van de stad Utrecht en de kern De Bilt en Groenekan ligt in drie zones, de geleidingszone, de kernrandzone en de recreatiezone. In de ontwerp-PRS geeft u aan dat deze zones elkaar kunnen overlappen. Hierbij geeft u aan dat afstemming tussen de lokale (recreatie)voorzieningen en eventuele bovenlokale recreatievoorzieningen noodzakelijk is. Op welke wijze en aan welke voorwaarden deze afstemming moet voldoen geeft u niet aan. Het is belangrijker om integraal en gebiedsgericht naar dit gebied te kijken. Op deze wijze kan beter ingespeeld worden op de kwaliteiten en de mogelijkheden van dit gebied. Belangrijk hierbij is dat het karakter van een groene buffer tussen stad en dorp voor ons daarbij boven elke discussie verheven blijft, juist om goed vorm te kunnen geven aan de geleidingszone.

Reactie PS: De geleidingszones op de visiekaart zijn bedoeld om aan te geven waar een buffer tussen stad en land gewenst is. In de recreatiezones is nieuwvestiging van bovenlokale recreatievoorzieningen mogelijk, maar hieraan wordt wel de voorwaarde gesteld van een visie op de ontwikkeling van de recreatiezone, waarin de bestaande landschappelijke waarden moeten worden meegenomen. De primaire verantwoordelijkheid voor de visievorming op en de begrenzing en eventuele ontwikkeling van de kernrandzone leggen we bij de gemeente zelf. De gemeente heeft dan ook het voortouw bij de afstemming tussen de kernrandzone en de recreatiezone.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 273

Samenvatting: Het ontwerp is helaas niet erg toegankelijk. De belangrijke punten zijn moeilijk te achterhalen. De recreatiezones bijvoorbeeld blijken bij nauwkeurig lezen zones te betreffen waar nieuwe recreatieve ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Bestaande recreatiezones worden niet als zodanig benoemd.

Reactie PS: Wij maken in de ontwerp-PRS een onderscheid tussen recreatiezones en bovenlokale recreatieterreinen. In de recreatiezones is nieuwvestiging van grootschalige bovenlokale voorzieningen mogelijk. Hiervoor kan het instrument rood-voor-recreatiegroen ingezet worden. Kleinschalige recreatievoorzieningen worden beschouwd als aan landelijk gebied gelieerde functies en zullen worden uitgezonderd in de verstedelijkingsdefinitie van de PRV. De aanduiding bovenlokale recreatieterreinen geeft aan dat daar waar zich bestaande terreinen bevinden, behoud gewenst is. Hier is het mogelijk recreatieve voorzieningen toe te staan als deze noodzakelijk zijn voor de duurzame exploitatie van het gebied.

Besluit PS: Aanpassen PRV door in artikel 1.1 de definitie van de bovenlokale recreatieterreinen zodanig aan te passen dat nieuw te vestigen complexen ten behoeve van verblijfsrecreatie en kleinschalige recreatieve voorzieningen hier niet onder vallen. Aanpassen PRS op eenzelfde wijze.

zienswijze van: 311

Samenvatting: De Hollandse IJsselzone ten oosten van Montfoort is steeds meer een restzone, waar de agrarisch activiteit versnipperd dan wel onrendabel is. Gemeente Montfoort wil in dit gebied meer recreatieve activiteit en natuur- en landschapskwaliteit laten ontwikkelen. Neem daarvoor dit gebied op de kaart 'Recreatie' op als recreatiezone.

Reactie PS: De recreatiezones zijn bedoeld voor het opvangen van de groeiende recreatiebehoefte rond de grote steden Utrecht en Amersfoort en bevinden zich in de stadsgewesten. Kleinschalige

recreatievoorzieningen zijn in het gehele landelijk gebied mogelijk en zijn, onder de voorwaarden die ons overige beleid met zich meebrengt, een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.7.2 Bovenlokale recreatieterreinen

zienswijze van: 005, 043, 215, 232

Samenvatting: Hou rekening met de mogelijkheid van een golfbaan nabij Montfoort/Woerden/Kamerik. (5) Ernstig bezwaar tegen het aanwijzen van het gebied Cattenbroek als recreatiezone. Op deze locatie is 'betaalbaar golfen' en dus het realiseren van een golfbaan niet mogelijk. In de polder Groot Houtdijk daarentegen zijn deze mogelijkheden er wel. Daarom ernstig bezwaar tegen de aanduiding hiervan als 'landbouwkerngebied'. Dit gebied is ook geen cope-gebied, maar lijkt daar wel enigszins op. Een golfbaan in deze polder sluit aan bij de ontwerp-PRS: recreatie naar de directe omgeving van de vraag brengen. De laagland-golfbaan past in het landschap en de oorspronkelijke bestemming 'agrarisch' kan gehandhaafd blijven. (43) In een wijde cirkel rond de stad Woerden liggen veel gave cope-ontginningen van ongeveer 1000 jaar oud. Het kenmerkende slotenpatroon van deze ontginningen verdraagt zich niet met de aanleg van een golfbaan. Daarbij gaan we er vanuit dat het standpunt van Gedeputeerde Staten van 27 oktober 2009 aan het College van B en W van Woerden nog onverkort van kracht is. (215) In de regio Woerden is een golfbaan wenselijk en hier is ook ruimte voor. In de polder Groot Houtdijk nabij Kamerik liggen hiervoor uitstekende mogelijkheden. Deze locatie is echter in de PRS aangewezen als Landbouwkerngebied. Hou de mogelijkheid van een golfbaan voor dit gebied open. (232)

Reactie PS: Uitgangspunt van de PRS is dat de ontwikkeling van golfbanen en andere ruimtevragende bovenlokale recreatievoorzieningen niet ten koste mag gaan van de kernkwaliteiten van het landschap, waarbij wij met name de kernkwaliteiten openheid en veenweidekarakter voor ogen hebben. Daarbij staan we in de PRS nieuwe golfbanen uitsluitend toe in de recreatiezones. Tussen Woerden en Harmelen ligt een recreatiezone waarin ook het gebied Cattenbroek ligt. We hebben dit gebied aangewezen als recreatiezone, omdat wij recreatiefuncties een logische invulling vinden voor dit gebied. Dat kan dus ook een golfbaan zijn. In de polder Groot Houtdijk willen wij de kernkwaliteit van het landschap (openheid en veenweidekarakter) behouden en dit achten wij dus niet verenigbaar met de ontwikkeling van een golfbaan. Het huidige hoofdgebruik van polder Groot Houtdijk is landbouw en wij stimuleren dat deze functie behouden blijft. Hiertoe is dit gebied aangewezen als landbouwkerngebied. Het GS-standpunt voor een eventuele golfbaan bij Woerden is dan ook niet gewijzigd. Ter informatie volgt hier het betreffende GS besluit van 27 oktober 2009: Gedeputeerde Staten besluiten het gemeentebestuur van Woerden te berichten dat de realisatie van een golfbaan ten zuidoosten van Kamerik in strijd is met het provinciaal belang en daarom niet aanvaardbaar is en de brief aan de gemeente vast te stellen en ter kennisneming te sturen aan de leden van de commissie RGW.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 010

Samenvatting: In de ontwerp-PRS is aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'bovenlokaal recreatieterrein' omliggende agrarische bedrijven niet in hun bedrijfsvoering belemmerd moeten worden. Dit moet voor alle omliggende bedrijven gelden, niet alleen voor agrarische.

Reactie PS: Wij vinden het in het gehele landelijk gebied belangrijk dat bestaande bovenlokale recreatieterreinen behouden blijven en waar nodig, passend ruimte krijgen voor ontwikkeling. In het landelijk gebied is landbouw de hoofdgebruiker. Om die reden leggen we in de ontwerp-PRS de focus op hun belangen. We doen dit nu enkel ten aanzien van de golfbanen en zullen dit verbreden naar de groei van alle terreinen.

Besluit PS: Aanpassen PRS door in paragraaf 6.7.2 het rekening houden met de belangen van omliggende agrarische bedrijven ook te koppelen aan andere bovenlokale recreatieterreinen dan golfbanen en door te spreken van agrarische (en andere) bedrijven.

zienswijze van: 036, 102, 115, 128, 154, 167, 199, 209, 250, 273

Samenvatting: Al het landelijk gebied is aangeduid als 'bovenlokaal recreatieterrein'. Dit zal een vergissing zijn, want bijvoorbeeld het noordelijke deel van Hoogland West is een gebied waar de landbouw overheerst. (36) Het eigen perceel heeft de kleur van bovenlokaal recreatieterrein. Wat is daarvan de reden? (102) De PRV geeft kansen om bovenlokale recreatieterreinen te realiseren in het landelijk gebied. De kaart recreatie geeft aan dat het gehele landelijk gebied hiervoor geschikt wordt geacht. Benoem dit explicieter in de PRS en PRV en geef in het artikel aan dat de ontwikkeling van nieuwe recreatieterreinen eveneens tot de mogelijkheden behoort. Maak van het legenda-onderdeel bovenlokaal recreatieterrein op de kaart 'landelijk gebied met mogelijkheden voor bovenlokale recreatievoorzieningen'. (115) Het gehele landelijk gebied is bovenlokaal recreatieterrein en daarnaast worden recreatiezones aangewezen. Wat voegt die tweede aanduiding toe als de provincie overal op haar grondgebied bovenlokale recreatie accepteert? (128) Op de kaart 'Recreatie' hebben zowel de bovenlokale recreatieterreinen als de stedelijke gebieden een groene contour gekregen. Dit komt de leesbaarheid van de kaart niet ten goede. (154) De bovenlokale recreatieterreinen zijn niet te traceren op de recreatiekaart. De aanduiding van het gehele landelijk gebied komt niet overeen met de omschrijving in de PRV. Het is niet duidelijk waar ruimte is voor bovenlokale recreatieterreinen en dus waar nieuwe bovenlokale dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen mogelijk zijn. Hierdoor is niet goed te beoordelen of deze mogelijkheden passend zijn met het oog op kwaliteit voor recreatie, natuur en landschap. (167) Op de legenda van de recreatiekaart zijn bovenlokale recreatieterreinen genoemd, maar ze zijn niet op de kaart terug te vinden. (199) De categorie Bovenlokale recreatieterreinen leidt tot verwarring. In PRV artikel Bovenlokaal recreatieterrein, lid 1 staat 'Landelijk gebied', terwijl dit niet op de kaart terug te vinden is. Wijzig dit in 'Bovenlokaal recreatieterrein'. (209) Op de kaart recreatie zijn de bovenlokale recreatieterreinen niet te vinden. Als dit het gehele landelijk gebied is, dan lijkt dit veel te weinig sturend op de grootschalige voorzieningen die kunnen worden toegestaan. Deze sturing is wel nodig voor behoud van landschappelijke kwaliteiten. (250) In de Reactienota bij het Voorontwerp wordt een nieuwe categorie bovenlokale recreatievoorzieningen aangekondigd. Het is niet duidelijk waar deze liggen. Wel is duidelijk dat een nog op te stellen visie moet uitwijzen of de nieuwe recreatie aanvaardbaar is. (273)

Reactie PS: De aanduiding bovenlokaal recreatieterrein geeft aan dat daar waar zich in het landelijk gebied bestaande bovenlokale recreatieterreinen bevinden, behoud gewenst is. Op bestaande terreinen is het mogelijk recreatieve voorzieningen toe te staan als deze noodzakelijk zijn voor de duurzame exploitatie van het gebied. Voor die delen van het landelijk gebied waar geen bovenlokale recreatieterreinen gelegen zijn, heeft deze aanduiding geen gevolgen, aangezien de aanduiding slechts gericht is op behoud en ontwikkeling van het bestaande en niet op nieuwvestiging. Nieuwvestiging van grootschalige recreatievoorzieningen is alleen in de recreatiezone toegestaan, onder voorwaarde van overeenstemming met de integrale visie voor de recreatiezone. Recreatieve Poorten worden beschouwd als specifieke bovenlokale recreatieterreinen en nieuwvestiging is wel buiten de Recreatiezone onder voorwaarden (ons andere beleid binnen het landelijk gebied) mogelijk.

Kleinschalige recreatievoorzieningen zijn onder voorwaarden mogelijk in het gehele landelijk gebied. Middels de groene contouren op de kaart hebben wij aangegeven dat het beleid voor bovenlokale terreinen geldt voor het gehele landelijk gebied. De groene contouren rond de stedelijke gebieden geven daarmee juist aan waar de bovenlokale recreatieterreinen niet van toepassing zijn, waar de aanduiding ophoudt. Om dit te verduidelijken hebben we in de digitale versie een arcering gehanteerd in plaats van een contour. We zullen in de toelichting PRV artikel Bovenlokaal recreatieterrein, lid 2 verduidelijken dat dit artikel betrekking heeft op bestaande terreinen.

Besluit PS: Aanpassen PRV door in artikel Bovenlokaal recreatieterrein, lid 2 en de toelichting hierop te spreken van bestaande bovenlokale recreatieterreinen.

zienswijze van: 086

Samenvatting: Een golfbaan is een intensieve vorm van landgebruik, die niet past binnen de groene contour. Het gaat immers om een onomkeerbare ingreep waardoor realisering van de EHS op termijn onmogelijk wordt. Mocht er toch een golfbaan gerealiseerd worden, dan dient ruimte gereserveerd te worden voor een minimaal ambitieniveau voor natuurontwikkeling en/of recreatief medegebruik, te beginnen met de golfbaan in Vianen.

Reactie PS: Nieuwe golfbanen zijn uitsluitend toegestaan in de recreatiezones, niet daarbuiten. Nieuwe initiatieven moeten passen binnen de integrale visie op de ontwikkeling van de recreatiezone, moeten worden ingepast in het bestaande landschap en er worden eisen gesteld aan recreatief medegebruik (PRV artikel Recreatiezone, lid 4 en artikel Bovenlokaal recreatieterrein, lid 3). Het bestemmingsplan waarin de golfbaan in Vianen is opgenomen is reeds vastgesteld en onherroepelijk verklaard. We kunnen hieraan, op basis van het nieuwe beleid, geen eisen meer stellen. Het bestemmingsplan is gebaseerd op het oude beleid, waarbij gebruik is gemaakt van de flexibiliteit ten aanzien van de indeling voor het landelijk gebied. Voor deze golfbaan zijn eisen gesteld ten aanzien van landschappelijke inpassing en recreatief medegebruik.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 115

Samenvatting: In de PRS maakt de provincie onvoldoende gebruik van haar sturende bevoegdheid om duidelijk aan te geven dat ontwikkelingen op dagrecreatieterreinen, poorten en TOP's noodzakelijk zijn voor een bestendig kwalitatief aanbod en financieel houdbare toekomst voor de recreatiesector.

Reactie PS: Op bovenlokale recreatieterreinen kunnen (rode) recreatieve voorzieningen toegestaan worden als zij nodig zijn voor de duurzame exploitatie van het terrein. De inhoudelijke sturing vindt plaats via het recreatieve beleid, dat zorgdraagt voor de ontwikkelingen op dagrecreatieterreinen, poorten en TOP's.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 115

Samenvatting: De actie van de provincie is voor bovenlokale recreatieterreinen niet ingevuld. We adviseren als actie voor de provincie om een regierol voor gebiedsgerichte aanpak op te nemen.

Reactie PS: Voor bovenlokale recreatieterreinen hebben wij in het realisatieblokje volgend op de beschrijving van ons voorgenomen beleid de rol regulering opgenomen. Met ons beleid voor deze gebieden zijn wij niet voornemens een gebiedsgerichte aanpak te starten. Dit doen wij wel voor de recreatiegebieden die gelegen zijn in de ecologische hoofdstructuur (EHS). Deze actie is dan ook terug te vinden bij de paragraaf over de EHS.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 157

Samenvatting: U spreekt de verwachting uit dat gemeenten zullen bijdragen aan de ontwikkeling en exploitatie van bovenlokale recreatieterreinen. Dat vraagt om samenwerking tussen gemeenten. Vooral tussen de zendende en ontvangende gemeenten. Neem hiervoor het proces rond de herijking van de recreatieschappen, waarbinnen dit thema speelt, voortvarend ter hand.

Reactie PS: Zowel de meeste gemeenten in de provincie Utrecht als wijzelf dragen al bij aan ontwikkeling, exploitatie en onderhoud en beheer van lokale en (boven)regionale recreatieterreinen en doen dit in gezamenlijkheid via de recreatieschappen. Er is echter geen sprake meer van een duurzame bijdrage; er is sprake van groot achterstallig onderhoud en verouderde voorzieningen. Ook hebben de bijdragen te maken met bezuinigingen, terwijl we tegelijkertijd een bepaalde ambitie hebben en behouden. Daarom zijn we het traject Toekomst Recreatie(schappen) gestart. Wij zoeken samen met de gemeenten naar mogelijkheden voor alternatieve en innovatieve financieringsmogelijkheden voor recreatieterreinen en de voorwaarden hiervoor. Dit kan uiteindelijk ook betekenen dat we (provincie en gemeenten) een en ander anders gaan organiseren voor wat betreft de taken van de huidige recreatieschappen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 189

Samenvatting: De aanleg van golfterreinen in het open veenweidegebied en cope-landschap is niet acceptabel, wegens aantasting van de cope-structuur, de aard van het landschap en de bodem. Laat in de PRV in artikel Recreatiezone, lid 3 onder a. het woord 'onevenredige' vervallen. Toetsen op 'aantasting' is voldoende.

Reactie PS: Uitgangspunt van de PRS is dat de ontwikkeling van golfbanen en andere ruimtevrugnende bovenlokale recreatievoorzieningen niet ten koste mag gaan van de kernkwaliteiten van het landschap, waaronder gevat openheid en veenweidekarakter. De term 'onevenredige' slaat op de mate van aantasting en biedt, ook in dit geval, de mogelijkheid tot het nader onderling afwegen van belangen. Om die reden laten wij dit woord staan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: In de toelichting op PRV-artikel Bovenlokaal recreatieterrein, staan een aantal gebieden genoemd, maar die zijn niet allemaal correct benoemd. Noem ook Gagelbos en Ruygenhoek. De term 'voormalige Roods-gebieden' bevreemdt, omdat deze nog steeds bestaan. Wijzig dit in 'Rods-gebieden'.

Reactie PS: Het 'voormalige' voor Recreatie om de Stad slaat op de door het Rijk geïnitieerde beleids- en realiseringregimes die niet meer van kracht zijn. Aangezien de uitvoering nog loopt en wij deze gebieden belangrijk vinden, hebben we ze als toelichtend object op de kaart gezet. Wij zullen het woord schrappen uit de tekst van de PRV.

Besluit PS: Aanpassen PRV door in artikel Bovenlokaal recreatieterrein, lid 2 en de toelichting hierop te spreken van bestaande bovenlokale recreatieterreinen en het woord "voormalig" te schrappen.

zienswijze van: 209

Samenvatting: In de toelichting op artikel Bovenlokaal recreatieterrein staat dat het voor bovenlokale recreatieterreinen mogelijk wordt gemaakt recreatie-gerelateerde voorzieningen toe te staan die inkomsten genereren. Neem op dat de inkomsten uit de recreatievoorzieningen ten goede moeten komen aan duurzaam beheer en onderhoud van groen en recreatieve voorzieningen.

Reactie PS: In de toelichting op het betreffende artikel is de ontwikkeling al gerelateerd aan het exploitabel houden van de terreinen, zie de toelichting op het tweede lid.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Het verschil in benadering tussen nieuwe golfbanen en uitbreiding van bestaande banen is onduidelijk. Er staat dat bestaande banen bij voorkeur mogen uitbreiden, want dit beperkt de noodzaak tot nieuwe banen. Hoe komt de provincie tot deze conclusie, want er wordt niet gestuurd op aantallen en onderling afwegen is niet nodig. Ook lijkt de toetsing van bestaande banen soepeler dan die van nieuwe banen.

Reactie PS: We hebben een voorkeur voor het uitbreiden van bestaande golfbanen, omdat een nieuwe golfbaan een grotere impact heeft op een gebied. Omdat de markt voor de golfsport niet oneindig is, mag je gevoeglijk aannemen, dat als bestaande golfbanen uitbreiden, er minder behoefte is aan nieuwe golfbanen. Met betrekking tot de toetsing: Bij bestaande banen vragen wij om optimale situering en inpassing en om rekening te houden met de belangen van de omliggende agrarische bedrijven. Voor nieuwe golfbanen bieden wij ruimte in de recreatiezone. Ook daar geven wij aan dat wij zullen kijken naar de agrarische structuur en het landschap. Daarnaast moet een nieuw initiatief passen binnen de op te stellen integrale visie op de recreatiezone. De toetsing van nieuwe banen is dus alleen zwaarder op dit laatste punt. In de PRV staat bij zowel uitbreiding als bij nieuwvestiging aangegeven dat de uitbreiding van het golfterrein niet mag leiden tot een

onevenredige aantasting van landschappelijke kernkwaliteiten, natuurwaarden en cultuurhistorische waarden en dat recreatief medegebruik moet zijn gewaarborgd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Neem in de PRV op dat een ruimtelijk plan voor een golfbaan moet voldoen aan de richtlijnen uit de nota 'Een golfbaan natuurlijk!', zodat er ruimte gereserveerd wordt voor een natuurontwikkeling en/of recreatief medegebruik.

Reactie PS: In de PRV hebben wij reeds aangegeven dat de uitbreiding van het golfterrein niet mag leiden tot een onevenredige aantasting van landschappelijke kernkwaliteiten, natuurwaarden en cultuurhistorische waarden en dat recreatief medegebruik moet zijn gewaarborgd. Bij aantasting kan het nodig zijn om ter compensatie hiervan iets eer te doen dan landschappelijke inpassing allen. Hierbij kan inderdaad gedacht worden aan de ontwikkeling van groen/natuur, wat al afgedekt wordt door ons overige beleid. Wij hebben hiermee naar onze mening voldoende handreikingen gegeven ten aanzien van de genoemde aspecten.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: In de PRV, artikel Recreatiezone, lid 5 zouden alsnog - overigens in navolging van het Voorontwerp - de voorwaarden moeten worden opgenomen dat 'de aanwezige waterhuishoudkundige, ecologische, milieu, en cultuurhistorische waarden niet onevenredig mogen worden aangetast en mogelijk worden versterkt', zodat in ieder geval bij ontwikkelingen nadrukkelijk ook met aanwezige waarden rekening kan worden gehouden.

Reactie PS: Wij hebben dit reeds geregeld in de toelichting van artikel Recreatiezone, lid 6 waarin wij expliciet de aspecten benoemen waar ontwikkelingen in de recreatiezone vanuit andere PRV artikelen aan moeten voldoen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.7.3 Recreatietoervaartnet

zienswijze van: 199

Samenvatting: Het is een goede zaak dat delen van het recreatioervaartnet nu opgenomen zijn in de PRS. De provincie heeft er voor gekozen niet het gehele basistoervaartnet uit de Beleidsvisie Recreatie Toervaart Nederland op te nemen. Zo ontbreken de Hollandse IJssel, het deel van de Oud Rijn tussen Woerden en Utrecht, het Amsterdam-Rijnkanaal en een deel van de doorvaart door de stad Utrecht. Deels is het Rijk beheerder van deze vaarwegen, maar voor het functioneren van het netwerk is het belangrijk dat de provincies de samenhang bewaken. Zet daarom alle BRTN vaarwegen op de recreatiekaart en maak met het Rijk afspraken over beheer en samenhang.

Reactie PS: De PRS kaart toont niet het hele basistoervaartnet, maar alleen het deel waar de provincie verantwoordelijkheid heeft. Het hele net staat wel in de provinciale recreatievisie. Op de PRS-kaart is een toelichtend object opgenomen, om te laten zien dat er een verbinding is tussen het recreatioervaartnet ten noorden en ten zuiden van Utrecht. Om verwarring te voorkomen halen we dit toelichtende object uit de PRS. We zullen in de PRS één en ander duidelijker verwoorden. Voorts hebben wij de Hollandse IJssel en de Dubbele Wiericke toegevoegd aan het recreatioervaartnet. Dit betekent echter niet dat wij gaan investeren in eventuele noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van de recreatioervaart op deze vaarwegen, of dat wij hiervoor handhavend gaan optreden, zolang deze niet opgenomen zijn in de Utrechtse Waterverordening.

Besluit PS: Aanpassen PRS door het toelichtend object 'verbinding recreatioervaartnet' weg te halen en door de toelichting in paragraaf 6.7.3 te verduidelijken. In de PRS de Hollandse IJssel en de Dubbele Wiericke opnemen in het recreatioervaartnet.

zienswijze van: 235

Samenvatting: De Enge IJssel en de Lopikervoorwetering.

Reactie PS: De indiener maakt niet duidelijk wat hij voor een beleid voorstaat voor de Enge IJssel en de Lopikervoorwetering. Deze waterlopen maken in ieder geval geen deel uit van het recreatietoervaartnetwerk zoals vastgesteld in het Beleid Recreatie Toervaart (BRTN).

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 6.7.4 Stiltegebieden

zienswijze van: 115

Samenvatting: Stiltegebieden horen niet op de kaart 'Recreatie' thuis.

Reactie PS: Ons stiltegebiedenbeleid richt zich primair op de rustzoekende recreant. Er is uiteraard ook een relatie met natuur, maar opnemen op de kaart 'recreatie' ligt het meest voor de hand.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 134

Samenvatting: U geeft aan dat nevenfuncties en functiewijzigingen bij agrarische bedrijven een negatieve beïnvloeding kunnen hebben op het stiltegebied en dat voorkomen moet worden dat er een toename van de geluidbelasting plaatsvindt. Kunt u bevestigen dat dit per situatie beoordeeld zal worden en dat er bij geen negatieve beïnvloeding medewerking aan alternatieve functies wordt verleend?

Reactie PS: Wanneer niet-agrarische nevenactiviteiten kleinschalig zijn en een beperkte verkeersaantrekkende werking hebben, zijn ze niet strijdig met het belang van stiltegebieden. Er zijn echter ook nevenactiviteiten die niet passend zijn binnen een stiltegebied, zoals activiteiten met grootschalige verkeersaantrekkende werking, zoals loonwerk. Wij beoordelen per ruimtelijk plan of de mogelijkheden die het plan biedt voor niet-agrarische nevenactiviteiten voldoet aan ons beleid. Vervolgens zal de gemeente per geval toetsen of een initiatief past binnen de voorwaarden van het bestemmingsplan.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 209

Samenvatting: Handhaaf het stiltegebied op de Vuursche op de kaart 'Recreatie'. Stel voor dit gebied samen met Staatsbosbeheer, de gemeenten en de recreatieondernemers een plan op waarin partijen gezamenlijk richting geven aan recreatieve ontwikkelingen, natuurbeheer en rust.

Reactie PS: In 2010/2011 is de akoestische kwaliteit van de stiltegebieden in kaart gebracht. Uit deze inventarisatie blijkt dat de stille kern van het gebied Lage Vuursche dermate klein van omvang is (circa 150 ha.) dat deze niet voldoet aan onze uitgangspunten voor aanwijzing als stiltegebied. Dit is het gevolg van de grote recreatieve druk op dit gebied en de omliggende wegen. Daarom hebben wij besloten dit gebied niet meer als stiltegebied in de Provinciale Ruimtelijke Verordening aan te wijzen. Maatregelen treffen om het gebied wel te laten voldoen aan de eisen die aan een stiltegebied worden gesteld zijn strijdig met onze Visie Recreatie en Toerisme alsmede met de gebiedsvisie van Heel de Heuvelrug en zijn zeer kostbaar.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 237

Samenvatting: In de PRV is opgenomen dat een ruimtelijk plan voor een stiltegebied geen regels mag bevatten die de geluidsbelasting negatief beïnvloeden. Meer realistisch lijkt het om aan te geven dat er wel ontwikkelingen of dergelijke mogelijk zijn, maar dat deze ontwikkelingen geen onevenredige invloed mogen hebben op de totale geluidsbelasting van een gebied c.q. de omgeving.

Reactie PS: Het algemene uitgangspunt van ons beleid voor stiltegebieden is het niet laten toenemen, dan wel verminderen van geluidhinder in stiltegebieden. Bestaande bedrijven mogen hun activiteiten blijven verrichten. Uitbreiding van (activiteiten van) bestaande bedrijven is slechts mogelijk indien dit geen extra verstoring oplevert. Het artikel Stiltegebied sluit aan bij dit beleid. De

voorgestelde formulering maakt sluipende toename van de geluidniveaus in stiltegebieden mogelijk, hetgeen in strijd is met ons beleid.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 249

Samenvatting: Wijs het Kombos en omgeving te Maarsbergen aan als stiltegebied en rustige zone binnen het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en de EHS.

Reactie PS: Voor aanwijzing van een gebied als stiltegebied dient het gebied te voldoen aan diverse criteria, waaronder een geluidsniveau tot 40 dB(A). Voor gedeelten van een stiltegebied kan een geluidsniveau tot 45 dB(A) worden aangehouden. Het Kombos en omgeving bezitten niet deze vereiste akoestische kwaliteit, vanwege het verkeerslawaai van de Rijksweg A12 en in mindere mate de provinciale weg en de spoorlijn. Het gebied komt daarom niet in aanmerking voor aanwijzing als stiltegebied.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 316

Samenvatting: Ter borging van de kernkwaliteiten 'rust en stilte' heeft de provincie een aantal stiltegebieden aangewezen. Wijzig dit voor het Van Gimborn Arboretum in Doom. Dit gebied zoekt naar kleinschalige economische functies om te kunnen blijven voortbestaan. Haal daarvoor het noordelijk deel van het Arboretum uit het stiltegebied.

Reactie PS: In 2011/2012 hebben wij overleg gevoerd met de gemeente over de exploitatiewensen van het Von Gimborn Arboretum in relatie tot de hoofdzakelijke ligging in een stiltegebied. Gebleken is dat het arboretum zich wil richten op rustige, kleinschalige activiteiten zonder grote verkeersaantrekkende werking. De gemeente heeft recent op grond van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer een maatwerkvoorschrift aan het arboretum opgelegd, waarmee de toegestane geluiduitstraling van het arboretum wordt beperkt, zonder de gewenste exploitatie te frustreren. Dit is daarmee een bestaande situatie, die kan worden voortgezet en waarmee wij rekening hebben gehouden bij de begrenzing van de stille kern. Wij zien derhalve geen reden om de grens van het stiltegebied aan te passen.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Hoofdstuk 7 Uitvoering

Paragraaf 7.1 Inleiding

zienswijze van: 124

Samenvatting: Wij zien voor onze organisatie een actieve rol in de uitvoering weggelegd die niet in de Structuurvisie als zodanig is benoemd (bv. 'Kwaliteit van topstallen', invulling van recreatiezones, uitvoering van pilots in etc. kader van IGP en/of RAP EHS, landschap, cultuurhistorie, handreiking functiewijziging, beschermingszones drinkwaterwinning, infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug, In het kader van het uitvoeringsprogramma (RAP en IGP) willen we daar graag in meedenken en participeren.

Reactie PS: De SVGV is voor ons een samenwerkingspartner in het landelijk gebied aan de oostkant van de provincie voor met name de uitvoering in het kader van de Agenda Vitaal Platteland. Betrokkenheid van SVGV bij projecten die daar gaan lopen op basis van de PRS is mogelijk. In de PRS benoemen we samenwerkingspartners echter slechts in globale zin. Bij de uitwerking van acties zoals opgenomen in de PRS, bijvoorbeeld in het RAP.2 zullen deze partners nauwkeuriger benoemd worden. We nemen uw aanbod voor betrokkenheid in dat proces mee.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 210, 236

Samenvatting: Verevening is bij tal van ontwikkelingen mogelijk, zoals gebiedsontwikkeling. Daaraan in de PRS/PRV nadrukkelijk aandacht geven, gezien de vele kansen die daar (overeenkomstig de Grexwet) wel liggen.

Reactie PS: Wij hebben onderzocht of de PRS hiervoor als basis kan dienen. Dit is echter niet het geval (zie onder 7.3.2.). Wij zijn het met indiener eens dat verevening bij gebiedsontwikkeling kansen biedt. Bij de uitwerking van deze projecten zullen wij daar aandacht aan besteden.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 7.3 Uitvoering via ruimtelijk beleid

7.3/2 RAP

zienswijze van: 008

Samenvatting: Doordat RAP.2 ontbreekt is het onduidelijk hoe provincie haar voornemens wil realiseren. Wil graag nauw betrokken worden bij uitwerking RAP.2 (8). Het is gewenst dat u binnenkort meer duidelijkheid verschaft over waar de provinciale middelen worden ingezet. Bijvoorbeeld in een uitvoeringsprogramma d.m.v. prioritering, enige sturing en een afsprakenkader (284).

Reactie PS: Het programmavoorstel voor het Ruimtelijk Actieprogramma (RAP.2 2012 -2015) is op 2 juli door PS vastgesteld. Het RAP.2 loopt vooruit op de definitieve vaststelling van de PRS eind 2012. Dit sluit aan op de ambities in het Coalitieakkoord. Zo wordt geen tijd verloren en kan uitvoering al in 2012 van start gaan. Na vaststelling van de PRS stellen we eventueel de onderwerpen van het RAP bij, wanneer de vaststelling van de PRS daar aanleiding toe geeft. Het RAP.2 richt zich op het concretiseren van het handelen ten aanzien van ruimtelijke beleidsthema's en legt daarmee de verbinding tussen beleid en realisatie. Thema's benoemd in de PRS krijgen via het RAP.2 een operationele vertaling. In de projecten van het RAP.2 willen we daar waar dat gewenst of gevraagd wordt samenwerken met regionale en lokale partners (8). In het programmavoorstel voor het RAP.2 2012-2015 zijn de thema's 'Gebiedsgerichte aanpak voor Kwaliteitswinst Natuur en Recreatie' en 'Visie op de Recreatiezone' opgenomen en worden voorstellen gedaan om invulling te geven aan deze thema's. Daarnaast voeren de AVP gebiedscommissies de AVP-gebiedsprogramma's Oost en West uit. In het Kaderdocument Agenda Vitaal Platteland 2012-2015 zijn hiervoor de doelen en middelen vastgelegd.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Paragraaf 7.4 Uitvoeringsacties

zienswijze van: 124, 165, 227, 210, 236, 316

Samenvatting: Wij suggereren om in de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie concrete projecten op te nemen die het Food Valley concept verder weten te brengen (124). De aankoop van 1500 ha uit het Akkoord van Utrecht verdient een plaats in de uitvoeringstabel in H7 (165). Het UPG gaat ervan uit dat de voorstellen die zij genoemd heeft en worden overgenomen, ook worden verwerkt in deze tabel (227). Indiener is van mening dat de uit de uitvoeringsacties voortkomende beleidskaders/(spel)regels, zoals uit de op te stellen 'Handreikingen' voor zowel de infiltratiezones van de Heuvelrug en de beschermingszones van drinkwatergebieden, als ook voor de zogenaamde kernrandzones, bindend in de PRV moeten worden verankerd (210, 236). Verwacht dat het overzicht met uitvoeringsacties wordt aangevuld tot een volwaardige uitvoeringsagenda en daarmee inzicht geeft in planning, op welke wijze welke partijen betrokken worden en of budget beschikbaar is (316).

Reactie PS: Het verder brengen van het Food Valley concept is een project voor het RAP.2. De basis voor dit project wordt in mindere mate gevormd door het beleid uit de PRS (de basis voor de uitvoeringstabel). Die basis is veel eerder het overleg wat met en over deze regio plaatsvindt. Om die reden hebben we ervoor gekozen Food Valley niet op te nemen in de uitvoeringstabel, maar wel in RAP.2. (124) De PRS en PRV regelen de begrenzing van de EHS en de bescherming van de gebieden

binnen die begrenzing. Ook de nog te realiseren 1.500 hectare is in deze begrenzing meegenomen en wordt daarmee ook beschermd. De PRS is echter niet het kader waarbinnen de aankoop van deze 1.500 hectare plaats vindt. Dit loopt via de Agenda Vitaal Platteland. Om die reden is deze aankoop niet opgenomen in de uitvoeringstabel. (165) Daar waar wij op basis van de zienswijzen aanpassingen voorstellen voor de PRS en/of PRV zullen we dat, indien relevant, ook door laten werken in de tabel met de uitvoeringsacties. (227, 210, 236) Het overzicht van uitvoeringsacties geeft een samenvatting van de realisatieblokken uit de beleidshoofdstukken. We geven hierin aan op welke thema's we gaan reguleren, stimuleren of participeren en, indien we een actie opgenomen hebben, in welk kader de uitvoering plaatsvindt. De planning, betrokken partijen en beschikbare budget zijn daar te vinden waar de uitvoering plaatsvindt. Dat kan het RAP.2 zijn wat in de PRS aangekondigd wordt, maar ook bijvoorbeeld de Agenda Vitaal Platteland. We hebben hiervoor gekozen, omdat uitvoeringsprogramma's de ruimte bieden voor regelmatige aanpassing aan de actualiteit, terwijl de PRS opgesteld wordt voor de periode 2013-2028. (316)

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

Bijlage: Gebruikte begrippen en afkortingen

zienswijze van: 027

Samenvatting: Het gebruik van de term agrarisch loonwerkbedrijf is onduidelijk. Spreek daarom van een bedrijf dat zich met machines en werktuigen inzet t.b.v. de feitelijke plantaardige en dierlijke productie. Dit soort bedrijven hebben verwantschap met het landelijk gebied.

Reactie PS: Binnen de ruimtelijke ordening is de term agrarisch loonwerkbedrijf algemeen gebruikelijk. Het is aan de gemeenten om dit in hun bestemmingsplan waar nodig nader te definiëren.

Besluit PS: geen aanleiding tot aanpassing.

zienswijze van: 115

Samenvatting: Definieer de termen recreatiezone, kernrandzone en rood-voor-groen eenduidig en neem ze in de begrippenlijst op, in zowel PRS als PRV.

Reactie PS: De begrippen staan grotendeels al gedefinieerd in zowel de PRS als de PRV. Alleen de recreatiezone is nog niet opgenomen in de begrippenlijst van de PRS. Deze zullen wij toevoegen. Daarnaast zullen wij de definiëring van deze begrippen in de PRS aanvullen met de definities uit de PRV.

Besluit PS: Aanpassen PRS door in de bijlage de definitie van recreatiezone toe te voegen en de definities van kernrandzone en rood-voor-groen aan te vullen met de omschrijving uit de PRV.

zienswijze van: 167

Samenvatting: Een aantal begrippen behoeven een verduidelijking: Kleinschalige ontwikkelingen, bestaande functie en verstoord terrein: Wat wordt onder kleinschalige ontwikkelingen verstaan? Wat is een bestaande functie en verstoord terrein? Gaat het bij een bestaande functie om de bestemming die het terrein heeft? En wanneer is een terrein verstoord? Spreek waar dat bedoeld wordt over (recreatieve) bestemmingen, en omschrijf in andere gevallen duidelijker wat er bedoeld wordt met functie of terrein. Kleine ontwikkelingen: wat is dat?

Reactie PS: Wat kleinschalige ontwikkelingen zijn is afhankelijk van de situatie ter plaatse. Kleinschalig op de Heuvelrug kan iets anders zijn dan kleinschalig in de Vinkeveense Plassen. Om die reden definiëren we dit begrip niet. In de PRS spreken we bij herbegrenzing van de EHS inderdaad van kleine ontwikkelingen. We zullen dit in lijn brengen met de andere formuleringen en ook hier spreken van kleinschalige ontwikkelingen.

Besluit PS: Aanpassen PRS door bij herbegrenzing van de EHS te spreken van kleinschalige ontwikkelingen in plaats van kleine ontwikkelingen.

Inhoudsopgave op naam indiener zienswijze

Naam indiener zienswijze	Nummer indiener	paragrafen
Achmea Rechtsbijstand, namens H. van Vuuren	287	5.5.4
Achmea Rechtsbijstand, namens J.C.M. Schoonderwoerd	161	4.2.2
Adelaar Herenweg Vastgoed BV	133	5.5.4
Adviesbureau Haver Droeze, namens Landgoed Anderstein en Landgoed 't Stort	014	4.3
Adviescommissie Recreatie & Toerisme Utrecht, Het Utrechts Landschap, Natuur en Milieufederatie Utrecht, Natuurmonumenten, Recreatie Midden Nederland, RECRON, Staatsbosbeheer	167	6.2, 6.5.2, 6.7, 6.7.2, 8.0
Adviesdienst Bedrijfsontwikkeling BV	244	4.2.2, 6.6.1, 6.6.4
Allard, R.W.P.	029	5.5.3
ANV Ark&Eemlandschap	087	6.5.3
ANV De Utrechtse Venen	192	6.5.1
ANWB	199	4.2.2, 4.3, 5.4, 5.4.1, 6.1, 6.7, 6.7.2, 6.7.3
Architecten- en Ingenieursbureau H.W. van der Laan B.V.	257	5.5.4
Balk, M.J.	041	4.2.2
Barends, S.	055	4.2.2
Barreveld, T.	292	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
Beek, C.M. van	125	5.5.4
Bekkum, P.H.G. van	056	4.2.2
Belangenvereniging Toekomst Tuinderij Groot	068	5.5.4, 6.6.1, 6.6.3
Belangenvereniging. Couwenhoven	015	4.3, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5.1, 6.6.1
Bemmel, G.C. van	251	6.5.1
Benten, J.A.M. van	027	8.0
Bestuur Regio Utrecht	008	3.1, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.3.1, 5.3.2, 7.3
Bewoners Organisatie Meerndijk	018	4.2.2
BHIK	111	5.5.3
Boekel de Nerée, namens Join Ontwikkeling B.V. en Triodosbank	179	4.2.2, 6.5.1
Bolton Ontwikkeling	271	5.5.4
Bond Heemschut	276	4.3
Boomkwekerij G. de Bruin	289	5.5.2, 6.5.1, 6.6.1
Bos, N.P.A.	277	5.5.3
Boven, B	152	4.2.2
Brouwer, W.J.	138	6.5.3, 6.6.1, 6.7.1
Bruijne, fam. de	269	4.2.2
Bruinse, H.W.	155	4.2.2
Burgerinitiatief Groen Hart voor Soesterberg	254	5.5.1
Camping 't Boomgaardje	123	4.2.2

Claringbould, Ph. E.	070	6.5.1
CMS Derks Star Busmann, namens mts. Haanwijk, Van Oostrum Ontwikkeling B.V., AM B.V. en AM Vastgoedontwikkeling B.V.	162	5.5.4
Commissie voor de Vecht en het Oostelijk en Westelijk Plassengebied	100	3.3, 4.3, 5.1, 6.1, 6.2, 6.5.1
Consortium AM BV Utrecht, Bouwfonds, LEKSTEDE	178	5.5.3
Coöp. Ver. De Windvogel	053	4.2.2
Cozijnsen, B.J.A.A.	030	5.5.3
Cumela Nederland	237	4.2.2, 5.4, 6.1, 6.7.3
Dekker, E.R.L.	218	5.5.1
Diejen, E.G. van	193	4.2.2
Dijk, H. van	158	4.2.2
DL Advies, namens 34 opdrachtgevers	134	4.3, 6.1, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.6.4, 6.7.3
Dommanschet, R	142	4.2.2
Doorne Advocaten, van namens Aannemersbedrijf A. van Ooijen Woerden B.V.	207	5.5.4
Dorpsraad Loenersloot	074	5.4.1
Doude van Troostwijk, M.A.	130	4.2.2, 4.3, 6.3, 6.5.2
Eneco Wind BV	062	4.2.2
Energie-U	059	4.2.2
Engel, A.H. van den en A. Willig-de Haan	312	6.5.1, 6.5.2
Fokker, C.H.	188	6.6
Fokker, C.J.	148	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
Gaikhorst, fam en bewoners Stuivenbergweg 1, 3, 7, 9, 11, 13 en 15.	112	4.3, 6.5.1, 6.6.1
Gemeente Amersfoort	036	3.1, 3.3, 4.1.6, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.4.3, 5.5.1, 6.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.2
Gemeente Baarn	154	4.1.3, 4.3, 5.3.2, 5.5.1, 6.7.2
Gemeente Bunnik	098	5.5.3
Gemeente Bunnik, mede namens gemeenten Houten, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede	099	5.4.1
Gemeente Bunschoten	007	4.2.2, 5.3.2, 6.1, 6.6.1, 6.6.4
Gemeente De Bilt	264	1.4, 2.6, 3.1, 4.3, 5.1, 5.4.1, 5.4.3, 5.5.3, 6.3, 6.4, 6.7, 6.7.1
Gemeente De Ronde Venen	169	1.6, 4.1.2, 4.2.2, 4.3, 5.4.1, 5.4.3, 5.5.4, 6.1, 6.5.1, 6.5.2, 6.6.1, 6.6.3
Gemeente Eemnes	182	4.1.2, 5.5.1, 6.6.1, 6.6.2
Gemeente Houten	126	3.1, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.5.3, 6.1, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.1
Gemeente IJsselstein	185	1.8, 3.1, 5.4.1, 6.1, 6.5
Gemeente Leusden	046	1.1, 2.6, 4.2.2, 4.3, 5.3.2, 5.3.3, 6.1, 6.5.1, 6.5.2, 6.6.1
Gemeente Lopik	298	1.4, 6.5.1
Gemeente Montfoort	311	4.2.2, 4.3, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.5.1, 6.5.2,

		6.5.3, 6.7.1
Gemeente Oudewater	110	3.1, 3.2, 4.1.1, 4.1.2, 4.3, 5.4, 5.5.4, 6.1, 6.3, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.2
Gemeente Renswoude	219	5.5.2
Gemeente Rhenen	105	6.5.1
Gemeente Soest	273	2.6, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3.1, 5.5.1, 6.1, 6.2, 6.4, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.1, 6.7.2
Gemeente Stichtse Vecht	284	2.6, 3.1, 3.3, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.3.2, 5.4.3, 5.5.3, 6.1, 7.3
Gemeente Utrecht	116	3.1, 4.2.2, 5.1, 5.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.5.3, 6.6.1, 6.6.3, 6.7, 6.7.1, 6.7.3
Gemeente Utrechtse Heuvelrug	316	3.1, 4.1.1, 4.2.2, 4.3, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.2, 5.5.3, 6.2, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.4, 6.7.3, 7.4
Gemeente Veenendaal	012	1.6, 5.3.2
Gemeente Vianen	113	1.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.3, 5.4.1, 5.5.3, 6.4
Gemeente Wijk bij Duurstede	229	1.8, 2.2, 2.5, 4.2, 4.2.2, 5.5.2, 6.1, 6.2, 6.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7
Gemeente Woerden	232	1.6, 3.1, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.7, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.4, 5.4.1, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.4, 6.6.1, 6.6.3, 6.7.1, 6.7.2
Gemeente Woerden, mede namens gemeenten Lopik, Montfoort, Oudewater, De Ronde Venen en Stichtse Vecht	233	2.2, 3.1, 4.2.2, 5.1, 5.3.1, 5.3.2, 6.2, 6.6.1
Gemeente Woudenberg	157	4.3, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 6.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.2
Gemeente Zeist	230	1.10, 1.2, 1.4, 3.1, 3.3, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3.2, 5.4, 5.5.2, 5.5.3, 6.3, 6.5.1
Goud Advocaten BV, van, namens van Hoorn&van der Kley Projectontwikkeling B.V.	159	5.5.4
GroenWest	309	5.4.1
Haarlem, W.J. van	040	4.2.2
Hählen, B.	057	4.2.2
Hamoen, M.A.C.	045	4.2.2
Harskamp, T.	290	5.5.3
Hartman Consultancy, namens mevrouw D.P. Nagel, van Nagel Demontage en Recycling	204	5.3.1
Hartogh, J. den	235	4.2.2, 5.1, 5.5.4, 6.7.3
Hegeman Ecobouw&Ontwikkeling BV	104	5.5.2
Heuvel, L. van den	076	4.2.2
Hoeve Heizigt	002	6.6, 6.6.1, 6.6.2
Hoogen, R.A. van den	97	5.1, 5.5.4
Hoogendoorn, A	006	3.1, 6.6.1, 6.7.1
Hoogheemraadschap AGV	165	2.3, 2.6, 3.2, 4.1.2, 4.1.6, 4.1.7, 6.3, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.2, 7.4
Horst, C. van der	211	4.2.2
Horst, C. van der	216	4.2.2
Hupkes, H	245	5.3.2
Impelen, J. van	310	4.2.2

Interkoop Properties BV	240	5.5.4
Inwonersbelangen	118	1.4, 4.2.2, 5.4.1, 5.5.4
Jacobs, P.	176	4.2.2
Jong, C.A.M.	143	4.2.2
Jongeneel VOF	247	5.5.4
Karsemeijer, C.J.	093a	4.1.2, 4.2.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
Karsemeijer, N	093	4.2.2
Kennemerland beheer BV	003	5.4.1
Kieviet, H.J.	319	4.2.2
Kindt, P.A.J.H., namens Stichting G. Ribbius Peletier Jr. tot behoud van het Landgoed Linschoten	180	4.2.2, 4.3, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.5.2
Klankbordgroep Nieuwer ter Aa	077	4.2.2
Klever, H.J. en H.C.W.J. Klever	135	6.1, 6.2
Koch-Starreveld, W.	267	4.2.3
Koffeman, G. namens Bedrijvenver. Montfoort BVM+Coöperatie Bedrijvenpark IJsselveld (BIJ)	307	5.5.4
Kok, fam.	291	4.2.2
Kommer Legal, van den namens De Goey Holding B.V.	073	6.2
Koning, W.J.	026	5.1, 5.2, 5.5.3
Kooijman-Verhoef, M.A.T., en M.L.T. Kooijman mede namens A.A.A. Verhoef-Mourits en G.J. Verhoef	120	5.5.4
Kooy, J. Ph.	033	5.5.3
Korpadi, A.I.	081	4.2.2
Kromwijk, J.W.A.G.	224	4.2.2
Kuijper, M	022	4.2.2
Laar, G.J.J. van	220	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Laar, H.C. van	183	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Laar, J. van, Achter de Lijn, Rhenen	048	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Laar, J. van, Cuneraweg, Achterberg	184	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Laar, J. van, Weteringsteeg, Rhenen	222	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Landbouwbedrijf van Weerdenburg, Calis, De Graaff	196	6.5.1
Landgoed Den Treek-Henschoten BV	108	6.5.1, 6.6.1
Laporte, H.M.	249	5.5.2, 6.3, 6.7.3
Laros, H	023	4.2.2
LBP Sight, namens Dierenpark Amersfoort	163	5.4.3, 6.2, 6.5.1
Lee, C. van der	078	6.5.3
Liefhebber, D.	265	4.2.2
Lindeijer, E.W.	084	4.2.2
Linden, C.W.E. van der	146	4.2.2
Lint VOF, van	252	6.7.1

LTO Noord	301	4.2.2, 6.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6, 6.6.1, 6.6.2, 6.7
LTO Noord afd. Rhenen Veenendaal	044	6.5.1, 6.5.2, 6.5.3
LTO Noord, afd. Noord West Utrecht	214	4.1.2, 4.2.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.6.3
LTO Woerden e.o.	103	4.1.2, 6.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.1
Maatschap Maeyfor Breukelen	067	5.5.3
Meijden, P.A. van der	262	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Meijden, R. van der	175	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Meijden, Th. van der	174	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Melkveebedrijf G.B. van Laar	223	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Melkveebedrijf Rietveld	274	6.5.1
Milieu Werkgroep Houten	121	5.5.3, 6.1, 6.7, 6.7.1
Milieudefensie	058	6.6.1
Miltenburg, R. van	038	4.2.2
MKB-Nederland Midden, namens VNO-NCW Midden, MKB-Nederland Midden, Bouwend Nederland, Kon. Metaalunie, EVO, TLN+ KvK's Gooi, Eem- + Flevoland en Midden-Nederland	011	2.6, 5.3, 5.3.1, 5.3.3, 5.4, 5.5.3, 6.1
Mocking- v. Wijngaarden, M	051	4.2.2
Mocking, J.C.	300	4.2.2
Mocking, J.J.	299	4.2.2
Mocking, M	052	4.2.2
Moerkoert-Piersma, T.	279	4.2.2
MTS Cazant	136	6.5.2, 6.6.1, 6.7.1
MTS Kruiswijk	066	6.5.3
Mulder, Chr. de	061	6.5.1
N.T.A. van Zuijlen BV	260	6.6.1
Natuur- en Milieufederatie Utrecht, mede namens, IVN Consulentschap Utrecht, Stichting Het Utrechts Landschap, Landschap Erfgoed Utrecht, Staatsbosbeheer en Vereniging Natuurmonumenten	209	2.6, 3.1, 3.3, 4.1.2, 4.2.1, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.4, 5.4.1, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6, 6.6.1, 6.6.4, 6.7.1, 6.7.2, 6.7.3
Nederlands Agrarische Jongeren Contact	096	6.6.1, 6.6.4
Nederlandse Melkveehouders Vakbond regio West	263	6.6.1
Nielen, J. van	025	4.2.2
NKOC Holding BV	131	5.5.3
Ojen, A.W. van	028	6.5
Oosterom, A. van	144	6.5.1
Oostrum, E.L.M. van	139	6.5.3, 6.6.1, 6.7.1
Otterlo, W. van	187	4.2.2
Overbergs Belang	225	5.5.2
Overvecht Holding Vastgoed II BV	072	5.5.3
Peek, W.H.	261	6.5.1, 6.6.1
Platform tegen Wijkse Windturbines	201	4.2.2
Prosman, D	032	5.5.2
Raadsen, H.P.	172	4.2.2
Recreatie Midden-Nederland	115	6.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.7, 6.7.1, 6.7.2, 8.0

Regio Amersfoort	128	3.1, 3.3, 5.3.1, 5.3.2, 6.7, 6.7.2
Rentmeesterskantoor Noordanus&Partners namens D.B. van Woudenbergh	195	5.5.3
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	186	5.5.3, 6.3
Rijkswaterstaat, Min. Van Infrastructuur en Milieu	164	6.5.1
Rijn, A.J.T.	285	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
Rijnsoever, W.A.M. van	024	4.2.2
Rijntjes, J.P.J.	213	4.2.2
Rooijen, A.N.A. van	302	4.2.2
Rooijen, N.J.H.	037	4.2.2
Roos, A.	228	4.2.2
Roseboom, G.M.	221	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
Samenwerkingsverband Aanwonenden Weiland Arnhemseweg,	317	5.5.1
Sanders	208	4.2.2
Schaaik, AGM van	253	6.6.1
Schoenmakers, J.F.F en eega	197	4.2.2
Schoonwater, M.H.M.	054	4.2.2
Schoutenhuis B.V., namens J. Taets van Amerongen	255	5.4.1, 6.5.1
Schrijver, P.J.M.	063	4.2.2
Schuck, G.P.	173	4.2.2
Schutpolder Holding BV	109	5.5.3
Siesta	205	4.3
Sluis, T. van der	294	4.2.2
SP-afdeling Soest(erberg)	248	5.5.1
Speelmeijer, N.	297	4.2.2
Spek, M.J.	016	4.2.2
Spithoven, M.E.	153	4.2.2
Spruijt, C.M.	009	6.5.1
Spruijt, C.M.	102	4.1.2, 4.1.7, 4.2.2, 5.4.2, 6.5.1, 6.6.1, 6.7.2
Stein, mevr. van	050	1.4, 3.1, 5.4.2, 5.5.3
Stibbe, namens Lisman en Lisman B.V.	181	5.5.2, 5.5.3
Stichting Behoud Veenweidegebied Kockengen	189	3.1, 3.3, 3.4, 4.1.2, 4.1.5, 4.2.2, 5.2, 5.3.1, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.5.3, 6.7, 6.7.2
Stichting Beter Zeist	210	1.2, 1.6, 2.2, 2.6, 3.1, 3.3, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.4, 4.1.7, 4.2.2, 4.2.3, 4.3, 5.1, 5.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6, 6.6.1, 6.7.1, 6.7.2, 7.1, 7.4
Stichting Bunnik Let op Uw Saeck	198	5.4.1, 5.5.3
Stichting comité behoud Kromwijkerdijk/Wulverhorst	282	5.5.4
Stichting De Boom	280	6.5.1, 6.5.2

Stichting De Groene Buffer Woerden	079	5.3.1, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.6.1, 6.6.4, 6.7.1
Stichting Groene Hart	086	1.2, 2.2, 3.1, 3.4, 4.1.2, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.5.3, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6.1, 6.6.4, 6.7.1, 6.7.2
Stichting Hugo Kotestein, werkgroep Montfoort Linschoten	275	4.3, 5.5.4, 6.1
Stichting Hugo Kotestein, werkgroep Woerden Kamerik	215	4.2.2, 4.3, 6.7.2
Stichting Kerngroep Bredius	060	5.5.4
Stichting Milieuzorg Zeist e.o.	236	1.2, 1.6, 2.2, 2.6, 3.1, 3.3, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.4, 4.1.7, 4.2.2, 4.2.3, 4.3, 5.1, 5.2, 5.2.2, 5.3.1, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6, 6.6.1, 6.7.1, 6.7.2, 7.1, 7.4
Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard-Vijfheerenlanden	047	5.5.3
Stichting V.O.C.U.S. Cabauw	017	5.5.4
Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei	124	3.4, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.4, 7.1, 7.4
Stichting Vrienden Soester Eng	168	4.3
Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen	160	1.6, 1.8, 3.1, 4.2.2, 5.5.2, 6.1, 6.5.1, 6.6.1
Stoeker, A.J.	296	4.2.2
Strijland-van Wensveen, N.G.A.	281	2.2, 6.5.1
Stroband, E	151	4.2.2
SVKampong	090	5.5.3
t Schoutenhuis, namens Erven Prinses Juliana der Nederlanden	013	6.5.1
Touw, J.A.	031	5.5.3
Unie van Vestingsteden	088	4.3
Univé Rechtshulp, namens S. Huijgen	306	4.2.2
Usine provincie Utrecht	147	4.3
Utrechts Particulier Grondbezit	227	1.10, 4.3, 6.1, 6.5, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.7, 7.4
V.V.E. Waeterrijck Vinkeveen	021	6.5.1
Vedder, D	304	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
Vedder, H.L.	313	4.2.2
Veebedrijf Van Zuijlen	083	3.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.1
Veelen, M. van	049	4.2.2
Veenendaal, H	150	4.2.2
Veiligheidsregio Utrecht	107	4.2.3
Velden, C. van der	020	4.2.2
Vendrig, A	166	4.1.2, 4.2.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
Vendrig, G.W.	005	6.7.2
Vendrig, G.W., namens bouwbedrijf Vendrig	004	5.5.4
Verbrugge, R.J.	080	4.2.2
Vereniging Bosch en Duin e.o.	258	3.1, 4.3, 5.1, 5.2, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.5.3, 6.2, 6.3, 6.5.1
Vereniging De Hollandsche Molen	034	4.3

Vereniging Dorpsbelangen Baambrugge	092	4.2.2, 4.3
Vereniging Duurzaam Soesterkwartier	095	4.2.2
Vereniging Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA)	101	4.2.2
Vereniging Platform Wijk bij Duurzaam	075	4.2.2
Vereniging Spaar het Gein	106	4.2.2, 4.3
Vernooij, A.G.M.	217	4.2.2
Vernooij, A.W.A.M.	064	4.2.2
Vernooij, N.	268	4.2.2
Vernooij, N.C.	042	4.2.2
Verweij, A.J.	010	6.5.1, 6.7.2
VIB De Ronde Venen	132	5.5.4
Visser, R.F.K.	256	3.1, 4.3, 5.1, 5.2, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.5.3, 6.2, 6.3, 6.5.1
Vliet-van Bommel, G.J.B.M. van	295	4.2.2
VOF C.J. Fokker en C.J. Fokker-Oudijk	200	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
VOF G. van Eck	035	6.5.3
VOF G.P.A. van Schaick	082	6.5.3
VOF Van Schaick-Schoordijk	069	6.5.3
Vuuren en H. van Vuuren-Polinder	293	5.5.4
Wandelnet	001	4.3, 5.4.2
Wanders, R	114	4.2.2
Waternet	127	4.1.3
Boessenkool, A.	171	6.5.1
Waterschap Vallei & Eem	288	4.2.2
Wees, R.A. van en A.J. Menleman	305	5.5.4
Weijden, Fr. van der	119	4.3, 5.5.4
Werkgroep Behoud Lopikerwaard	239	4.2.2
Werkgroep 'Geen Windmolens bij Woonwijken' mede namens Bewonersbelangenvereniging Waarder	191	2.2, 4.3, 5.1, 5.5.2, 5.5.3, 6.2, 6.5, 6.5.1, 6.7, 6.7.1, 6.7.2
Werkgroep Natuurlijk Zeist-West	250	4.3, 6.5.1
West, P.R. en A.J.M. Vreuls	091	6.5.1
Westeringh, J en C. van de	278	4.2.2
Westreenen, van namens H. Hootsen	206	4.2.2
Wever, E.J.J.G.	065	4.2.2
Wiarda, E namens Stichting Wijkersloot e.o.	122	4.2.2
Wit, M. de	129	4.2.2
With, G.J. de	019	6.7.2
With, M.A. de	039	4.2.2
Woerdense Golfvereniging Cattenbroek	043	6.7.2
Woudenberg, J.M. van	226	4.2.2
Woudenberg, W. van	085	4.2.2
Woudenbergh, T. van	177	4.1.2, 4.2.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
Zeeuw, L.C. van	071	5.5.2
Zijtveld, P. van	303	6.5.1
Zuylen, C.A. van	190	5.5.4

Inhoudsopgave aan de hand van nummers

Nr	Naam	paragrafen
001	Wandelnet	4.3, 5.4.2
002	Hoeve Heizigt	6.6, 6.6.1, 6.6.2
003	Kennemerland beheer BV	5.4.1
004	Vendrig, G.W., namens bouwbedrijf Vendrig	5.5.4
005	Vendrig, G.W.	6.7.2
006	Hoogendoorn, A	3.1, 6.6.1, 6.7.1
007	Gemeente Bunschoten	4.2.2, 5.3.2, 6.1, 6.6.1, 6.6.4
008	Bestuur Regio Utrecht	3.1, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.3.1, 5.3.2, 7.3
009	Spruijt, C.M.	6.5.1
010	Verweij, A.J.	6.5.1, 6.7.2
011	MKB-Nederland Midden, namens VNO-NCW Midden, MKB-Nederland Midden, Bouwend Nederland, Kon. Metaalunie, EVO, TLN+ KvK's Gooi, Eem- + Flevoland en Midden-Nederland	2.6, 5.3, 5.3.1, 5.3.3, 5.4, 5.5.3, 6.1
012	Gemeente Veenendaal	1.6, 5.3.2
013	t Schoutenhuis, namens Erven Prinses Juliana der Nederlanden	6.5.1
014	Adviesbureau Haver Droeze, namens Landgoed Anderstein en Landgoed 't Stort	4.3
015	Belangenvereniging. Couwenhoven	4.3, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5.1, 6.6.1
016	Spek, M.J.	4.2.2
017	Stichting V.O.C.U.S. Cabauw	5.5.4
018	Bewoners Organisatie Meerndijk	4.2.2
019	With, G.J. de	4.2.2
020	Velden, C. van der	4.2.2
021	V.V.E. Waeterrijck Vinkeveen	6.5.1
022	Kuijper, M	4.2.2
023	Laros, H	4.2.2
024	Rijnsoever, W.A.M. van	4.2.2
025	Nielen, J. van	4.2.2
026	Koning, W.J.	5.1, 5.2, 5.5.3
027	Benten, J.A.M. van	8.0
028	Ojen, A.W. van	6.5
029	Allard, R.W.P.	5.5.3
030	Cozijnsen, B.J.A.A.	5.5.3
031	Touw, J.A.	5.5.3
032	Prosman, D	5.5.2
033	Kooy, J. Ph.	5.5.3
034	Vereniging De Hollandsche Molen	4.3
035	VOF G. van Eck	6.5.3
036	Gemeente Amersfoort	3.1, 3.3, 4.1.6, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.4.3, 5.5.1, 6.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.2
037	Rooijen, N.J.H.	4.2.2
038	Miltenburg, R. van	4.2.2
039	With, M.A. de	4.2.2
040	Haarlem, W.J. van	4.2.2

041	Balk, M.J.	4.2.2
042	Vernooij, N.C.	4.2.2
043	Woerdense Golfvereniging Cattenbroek	6.7.2
044	LTO Noord afd. Rhenen Veenendaal	6.5.1, 6.5.2, 6.5.3
045	Hamoen, M.A.C.	4.2.2
046	Gemeente Leusden	1.1, 2.6, 4.2.2, 4.3, 5.3.2, 5.3.3, 6.1, 6.5.1, 6.5.2, 6.6.1
047	Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard-Vijfheerenlanden	5.5.3
048	Laar, J. van	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
049	Veelen, M. van	4.2.2
050	Stein, mevr. van	1.4, 3.1, 5.4.2, 5.5.3
051	Mocking- v. Wijngaarden, M	4.2.2
052	Mocking, M	4.2.2
053	Coöp. Ver. De Windvogel	4.2.2
054	Schoonwater, M.H.M.	4.2.2
055	Barends, S.	4.2.2
056	Bekkum, P.H.G. van	4.2.2
057	Hählen, B.	4.2.2
058	Milieudefensie	6.6.1
059	Energie-U	4.2.2
060	Stichting Kerngroep Bredius	5.5.4
061	Mulder, Chr. de	6.5.1
062	Eneco Wind BV	4.2.2
063	Schrijver, P.J.M.	4.2.2
064	Vernooij, A.W.A.M.	4.2.2
065	Wever, E.J.J.G.	4.2.2
066	MTS Kruiswijk	6.5.3
067	Maatschap Maeyfor Breukelen	5.5.3
068	Belangenvereniging Toekomst Tuinderij Groot	5.5.4, 6.6.1, 6.6.3
069	VOF Van Schaick-Schoordijk	6.5.3
070	Claringbould, Ph. E.	6.5.1
071	Zeeuw, L.C. van	5.5.2
072	Overvecht Holding Vastgoed II BV	5.5.3
073	Van den Kommer Legal, namens De Goey Holding B.V.	6.2
074	Dorpsraad Loenersloot	5.4.1
075	Vereniging Platform Wijk bij Duurzaam	4.2.2
076	Heuvel, L. van den	4.2.2
077	Klankbordgroep Nieuwer ter Aa	4.2.2
078	Lee, C. van der	6.5.3
079	Stichting De Groene Buffer Woerden	5.3.1, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.6.1, 6.6.4, 6.7.1
080	Verbrugge, R.J.	4.2.2
081	Korpadi, A.I.	4.2.2
082	VOF G.P.A. van Schaick	6.5.3
083	Veebedrijf Van Zuijlen	3.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.1
084	Lindeijer, E.W.	4.2.2
085	Woudenberg, W. van	4.2.2
086	Stichting Groene Hart	1.2, 2.2, 3.1, 3.4, 4.1.2, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.5.3, 5.5.4, 6.1,

		6.2, 6.3, 6.5, 6.6.1, 6.6.4, 6.7.1, 6.7.2
087	ANV Ark&Eemlandschap	6.5.3
088	Unie van Vestingsteden	4.3
090	SVKampong	5.5.3
091	West, P.R. en A.J.M. Vreuls	4.3, 6.5.1
092	Vereniging Dorpsbelangen Baambrugge	4.2.2, 4.3
093	Karsemeijer, N	4.2.2
093a	Karsemeijer, C.J.	4.1.2, 4.2.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
095	Vereniging Duurzaam Soesterkwartier	4.2.2
096	Nederlands Agrarische Jongeren Contact	6.6.1, 6.6.4
097	Hoogen, R.A. van den	5.1, 5.5.4
098	Gemeente Bunnik	5.5.3
099	Gemeente Bunnik, mede namens gemeenten Houten, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede	5.4.1
100	Commissie voor de Vecht en het Oostelijk en Westelijk Plassengebied	3.3, 4.3, 5.1, 6.1, 6.2, 6.5.1
101	Vereniging Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA)	4.2.2
102	Spruijt, C.M.	4.1.2, 4.1.7, 4.2.2, 5.4.2, 6.5.1, 6.6.1, 6.7.2
103	LTO Woerden e.o.	4.1.2, 6.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.1
104	Hegeman Ecobouw&Ontwikkeling BV	5.5.2
105	Gemeente Rhenen	6.5.1
106	Vereniging Spaar het Gein	4.2.2, 4.3
107	Veiligheidsregio Utrecht	4.2.3
108	Landgoed Den Treek-Henschoten BV	6.5.1, 6.6.1
109	Schutpolder Holding BV	5.5.3
110	Gemeente Oudewater	3.1, 3.2, 4.1.1, 4.1.2, 4.3, 5.4, 5.5.4, 6.1, 6.3, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.2
111	BHIK	5.5.3
112	Gaikhorst, fam en bewoners Stuivenbergweg 1, 3, 7, 9, 11, 13 en 15.	4.3, 6.5.1, 6.6.1
113	Gemeente Vianen	1.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.3, 5.4.1, 5.5.3, 6.4
114	Wanders, R	4.2.2
115	Recreatie Midden-Nederland	6.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.7, 6.7.1, 6.7.2, 8.0
116	Gemeente Utrecht	3.1, 4.2.2, 5.1, 5.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.5.3, 6.6.1, 6.6.3, 6.7, 6.7.1, 6.7.3
118	Inwonersbelangen	1.4, 4.2.2, 5.4.1, 5.5.4
119	Weijden, Fr. van der	5.5.4
120	Kooijman-Verhoef, M.A.T., en M.L.T. Kooijman mede namens A.A.A. Verhoef-Mourits en G.J. Verhoef	5.5.4
121	Milieu Werkgroep Houten	5.5.3, 6.1, 6.7, 6.7.1
122	Wiarda, E namens Stichting Wijkersloot e.o.	4.2.2
123	Camping 't Boomgaardje	4.2.2
124	Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei	3.4, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.4, 7.1, 7.4
125	Beek, C.M. van	5.5.4
126	Gemeente Houten	3.1, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.5.3, 6.1, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.2,

		6.7.1
127	Waternet	4.1.3
128	Regio Amersfoort	3.1, 3.3, 5.3.1, 5.3.2, 6.7, 6.7.2
129	Wit, M. de	4.2.2
130	Doude van Troostwijk, M.A.	4.2.2, 4.3, 6.3, 6.5.2
131	NKOC Holding BV	5.5.3
132	VIB De Ronde Venen	5.5.4
133	Adelaar Herenweg Vastgoed BV	5.5.4
134	DL Advies, namens 34 opdrachtgevers	4.3, 6.1, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.6.4, 6.7.3
135	Klever, H.J. en H.C.W.J. Klever	6.1, 6.2
136	MTS Cazant	6.5.2, 6.6.1, 6.7.1
138	Brouwer, W.J.	6.5.3, 6.6.1, 6.7.1
139	Oostrum, E.L.M. van	6.5.3, 6.6.1, 6.7.1
142	Dommanschet, R	4.2.2
143	Jong, C.A.M.	4.2.2
144	Oosterom, A. van	6.5.1
146	Linden, C.W.E. van der	4.2.2
147	Usine provincie Utrecht	4.3
148	Fokker, C.J.	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
150	Veenendaal, H	4.2.2
151	Stroband, E	4.2.2
152	Boven, B	4.2.2
153	Spithoven, M.E.	4.2.2
154	Gemeente Baarn	4.1.3, 4.3, 5.3.2, 5.5.1, 6.7.2
155	Bruinse, H.W.	4.2.2
157	Gemeente Woudenberg	4.3, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 6.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.2
158	Dijk, H. van	4.2.2
159	Goud Advocaten BV, van, namens van Hoorn&van der Kley Projectontwikkeling B.V.	5.5.4
160	Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen	1.6, 1.8, 3.1, 4.2.2, 5.5.2, 6.1, 6.5.1, 6.6.1
161	Achmea Rechtsbijstand, namens J.C.M. Schoonderwoerd	4.2.2
162	CMS Derks Star Busmann, namens mts. Haanwijk, Van Oostrum Ontwikkeling B.V., AM B.V. en AM Vastgoedontwikkeling B.V.	5.5.4
163	LBP Sight, namens Dierenpark Amersfoort	5.4.3, 6.2, 6.5.1
164	Rijkswaterstaat, Min. Van Infrastructuur en Milieu	6.5.1
165	Hoogheemraadschap AGV	2.3, 2.6, 3.2, 4.1.2, 4.1.6, 4.1.7, 6.3, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.2, 7.4
166	Vendrig, A	4.1.2, 4.2.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
167	adviescommissie Recreatie & Toerisme Utrecht, Het Utrechts Lanschap, Natuur en Milieufederatie Utrecht, Natuurmonumenten, Recreatie Midden Nederland, RECRON, Staatsbosbeheer	6.2, 6.5.2, 6.7, 6.7.2, 8.0
168	Stichting Vrienden Soester Eng	4.3
169	Gemeente De Ronde Venen	1.6, 4.1.2, 4.2.2, 4.3, 5.4.1, 5.4.3, 5.5.4, 6.1, 6.5.1, 6.5.2, 6.6.1, 6.6.3

171	Boessenkool, A.	4.2.2
172	Raadsen, H.P.	4.2.2
173	Schuck, G.P.	4.2.2
174	Meijden, Th. van der	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
175	Meijden, R. van der	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
176	Jacobs, P.	4.2.2
177	Woudenbergh, T. van	4.1.2, 4.2.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
178	Consortium AM BV Utrecht, Bouwfonds, LEKSTEDE	5.5.3
179	Boekel de Nerée, namens Join Ontwikkeling B.V. en Triodosbank	4.2.2, 6.5.1
180	Kindt, P.A.J.H., namens Stichting G. Ribbius Peletier Jr. tot behoud van het Landgoed Linschoten	4.2.2, 4.3, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.5.2
181	Stibbe, namens Lisman en Lisman B.V.	5.5.2, 5.5.3
182	Gemeente Eemnes	4.1.2, 5.5.1, 6.6.1, 6.6.2
183	Laar, H.C. van	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
184	Laar, J. van	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
185	Gemeente IJsselstein	1.8, 3.1, 5.4.1, 6.1, 6.5
186	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	5.5.3, 6.3
187	Otterlo, W. van	4.2.2
188	Fokker, C.H.	6.6
189	Stichting Behoud Veenweidegebied Kockengen	3.1, 3.3, 3.4, 4.1.2, 4.1.5, 4.2.2, 5.2, 5.3.1, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.5.3, 6.7, 6.7.2
190	Zuylen, C.A. van	5.5.4
191	Werkgroep 'Geen Windmolens bij Woonwijken' mede namens Bewonersbelangenvereniging Waarder	4.2.2
192	ANV De Utrechtse Venen	6.5.1
193	Diejen, E.G. van	4.2.2
195	Rentmeesterskantoor Noordanus&Parners namens D.B. van Woudenbergh	5.5.3
196	Landbouwbedrijf van Weerdenburg, Calis, De Graaff	6.5.1
197	Schoenmakers, J.F.F en eega	4.2.2
198	Stichting Bunnik Let op Uw Saek	5.4.1, 5.5.3
199	ANWB	4.2.2, 4.3, 5.4, 5.4.1, 6.1, 6.7, 6.7.2, 6.7.3
200	VOF C.J. Fokker en C.J. Fokker-Oudijk	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
201	Platform tegen Wijkse Windturbines	4.2.2
204	Hartman Consultancy, namens mevrouw D.P. Nagel, van Nagel Demontage en Recycling	5.3.1
205	Siesta	4.3
206	Van Westreenen, namens H. Hootsen	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
207	Van Doorne Advocaten, namens Aannemersbedrijf A. van Ooijen Woerden B.V.	5.5.4
208	Sanders	4.2.2
209	Natuur- en Milieufederatie Utrecht, mede namens, IVN Consulentschap Utrecht, Stichting Het Utrechts Landschap, Landschap Erfgoed Utrecht, Staatsbosbeheer en Vereniging Natuurmonumenten	2.6, 3.1, 3.3, 4.1.2, 4.2.1, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.4, 5.4.1, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6, 6.6.1, 6.6.4, 6.7.1, 6.7.2, 6.7.3

		1.2, 1.6, 2.2, 2.6, 3.1, 3.3, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.4, 4.1.7, 4.2.2, 4.2.3, 4.3, 5.1, 5.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6, 6.6.1, 6.7.1, 6.7.2, 7.1, 7.4
210	Stichting Beter Zeist	
211	Horst, C. van der	4.2.2
213	Rijntjes, J.P.J.	4.2.2
214	LTO Noord, afd. Noord West Utrecht	4.1.2, 4.2.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.6.3
215	Stichting Hugo Kotestein, werkgroep Woerden Kamerik	4.2.2, 4.3, 6.7.2
216	Horst, C. van der	4.2.2
217	Vernooij, A.G.M.	4.2.2
218	Dekker, E.R.L.	5.5.1
219	Gemeente Renswoude	5.5.2
220	Laar, G.J.J. van	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
221	Roseboom, G.M.	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
222	Laar, J. van	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
223	Melkveebedrijf G.B. van Laar	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
224	Kromwijk, J.W.A.G.	4.2.2
225	Overbergs Belang	5.5.2
226	Woudenberg, J.M. van	4.2.2
227	Utrechts Particulier Grondbezit	1.10, 4.3, 6.1, 6.5, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.7, 7.4
228	Roos, A.	4.2.2
229	Gemeente Wijk bij Duurstede	1.8, 2.2, 2.5, 4.2, 4.2.2, 5.5.2, 6.1, 6.2, 6.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.7
230	Gemeente Zeist	1.10, 1.2, 1.4, 3.1, 3.3, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3.2, 5.4, 5.5.2, 5.5.3, 6.3, 6.5.1
232	Gemeente Woerden	1.6, 3.1, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.7, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.4, 5.4.1, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.4, 6.6.1, 6.6.3, 6.7.1, 6.7.2
233	Gemeente Woerden, mede namens gemeenten Lopik, Montfoort, Oudewater, De Ronde Venen en Stichtse Vecht	2.2, 3.1, 4.2.2, 5.1, 5.3.1, 5.3.2, 6.2, 6.6.1
235	Hartogh, J. den	4.2.2, 5.1, 5.5.4, 6.7.3
236	Stichting Milieuzorg Zeist e.o.	1.2, 1.6, 2.2, 2.6, 3.1, 3.3, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.4, 4.1.7, 4.2.2, 4.2.3, 4.3, 5.1, 5.2, 5.2.2, 5.3.1, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6, 6.6.1, 6.7.1, 6.7.2, 7.1, 7.4
237	Cumela Nederland	4.2.2, 5.4, 6.1, 6.7.3
239	Werkgroep Behoud Lopikerwaard	4.3, 5.5.4
240	Interkoop Properties BV	5.5.4
244	Adviesdienst Bedrijfsontwikkeling BV	4.2.2, 6.6.1, 6.6.4
245	Hupkes, H	5.3.2

247	Jongeneel VOF	5.5.4
248	SP-afdeling Soest(erberg)	5.5.1
249	Laporte, H.M.	5.5.2, 6.3, 6.7.3
250	Werkgroep Natuurlijk Zeist-West	2.2, 4.3, 5.1, 5.5.2, 5.5.3, 6.2, 6.5, 6.5.1, 6.7, 6.7.1, 6.7.2
251	Bemmel, G.C. van	6.5.1
252	Van Lint VOF	6.7.1
253	Schaaik, AGM van	6.6.1
254	Burgerinitiatief Groen Hart voor Soesterberg	5.5.1
255	't Schoutenhuis B.V., namens J. Taets van Amerongen	5.4.1, 6.5.1
256	Visser, R.F.K.	3.1, 4.3, 5.1, 5.2, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.5.3, 6.2, 6.3, 6.5.1
257	Architecten- en Ingenieursbureau H.W. van der Laan B.V.	5.5.4
258	Vereniging Bosch en Duin e.o.	3.1, 4.3, 5.1, 5.2, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.5.3, 6.2, 6.3, 6.5.1
260	N.T.A. van Zuijlen BV	6.6.1
261	Peek, W.H.	6.5.1, 6.6.1
262	Meijden, P.A. van der	6.5.1, 6.5.3, 6.6.1
263	Nederlandse Melkveehouders Vakbond regio West	6.6.1
264	Gemeente De Bilt	1.4, 2.6, 3.1, 4.3, 5.1, 5.4.1, 5.4.3, 5.5.3, 6.3, 6.4, 6.7, 6.7.1
265	Liefhebber, D.	4.2.2
267	Koch-Starreveld, W.	4.2.3
268	Vernooij, N.	4.2.2
269	Bruijne, fam. de	4.2.2
271	Bolton Ontwikkeling	5.5.4
273	Gemeente Soest	2.6, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3.1, 5.5.1, 6.1, 6.2, 6.4, 6.6.1, 6.6.2, 6.7.1, 6.7.2
274	Melkveebedrijf Rietveld	6.5.1
275	Stichting Hugo Kotestein, werkgroep Montfoort Linschoten	4.3, 5.5.4, 6.1
276	Bond Heemschut	4.3
277	Bos, N.P.A.	5.5.3
278	Westeringh, J en C. van de	6.5.1
279	Moerkoert-Piersma, T.	4.2.2
280	Stichting De Boom	6.5.1, 6.5.2
281	Strijland-van Wensveen, N.G.A.	2.2, 6.5.1
282	Stichting comité behoud Kromwijkerdijk/Wulverhorst	5.5.4
284	Gemeente Stichtse Vecht	2.6, 3.1, 3.3, 4.2.2, 4.3, 5.1, 5.3.2, 5.4.3, 5.5.3, 6.1, 7.3
285	Rijn, A.J.T.	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
287	Achmea Rechtsbijstand, namens H. van Vuuren	5.5.4
288	Waterschap Vallei & Eem	6.5.1
289	Boomkwekerij G. de Bruin	5.5.2, 6.5.1, 6.6.1
290	Harskamp, T.	5.5.3
291	Kok, fam.	4.2.2

292	Barreveld, T.	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
293	Vuuren en H. van Vuuren-Polinder	5.5.4
294	Sluis, T. van der	4.2.2
295	Vliet-van Bommel, G.J.B.M. van	4.2.2
296	Stooker, A.J.	4.2.2
297	Speelmeijer, N.	4.2.2
298	Gemeente Lopik	1.4, 6.5.1
299	Mocking, J.J.	4.2.2
300	Mocking, J.C.	4.2.2
301	LTO Noord	4.2.2, 6.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.6, 6.6.1, 6.6.2, 6.7
302	Rooijen, A.N.A. van	4.2.2
303	Zijtveld, P. van	6.5.1
304	Vedder, D	4.1.2, 6.5.2, 6.5.3, 6.6.1
305	Wees, R.A. van en A.J. Menleman	4.2.2
306	Univé Rechtshulp, namens S. Huijgen	4.2.2
307	Koffeman, G. namens Bedrijvenver. Montfoort BVM+Coöperatie Bedrijvenpark IJsselveld (BIJ)	5.5.4
309	GroenWest	5.4.1
310	Impelen, J. van	4.2.2
311	Gemeente Montfoort	4.2.2, 4.3, 5.5.4, 6.1, 6.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.7.1
312	Engel, A.H. van den en A. Willig-de Haan	6.5.1, 6.5.2
313	Vedder, H.L.	4.2.2
316	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	3.1, 4.1.1, 4.2.2, 4.3, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.2, 5.5.3, 6.2, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.4, 6.7.3, 7.4
317	Samenwerkingsverband Aanwonenden Weiland Arnhemseweg,	5.5.1
319	Kieviet, H.J.	4.2.2